

מבחר עלזנים

וישלה שנת תשפ"ג

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
05:53	05:31	05:15	04:00	ירושלים
05:49	05:27	05:17	04:14	בני ברק
05:49	05:27	05:14	04:03	חיפה
05:50	05:28	05:18	04:15	אשדוד
05:52	05:30	05:16	03:59	בית שמש
05:52	05:30	05:18	04:17	קרית גת
05:49	05:27	05:13	04:06	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

**לחצו
כאן**

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"מעלון הגבהה"

שיעור מס' 118 | פר' וישלח תשפ"ג

וסיפור נוסף מיהודי שניצל משבר להרמה: היה זה לפני כשמונה שנים. חבר קרוב, תושב לונדון, הסתבך בפלילים עקב הנפקת מסמך לצורך ביטוח רפואי. הוא עמד למשפט במשך שמונה שנים קשות ומרות. בזמנים הללו הוא החליט לקחת עצמו בידיים, לעלות ולהתעלות בתורה וביראת שמיים טהורה. במקביל הוא צלל בכל ליבו ליבו ונפשו לעולמם הקסום של הבוסחים בקדוש ברוך הוא. כך חזר ושינן אמונה וביטחון בו יתברך ממש על בסיס יומי. הוא שוחח שיחות רוויות התחזקות וביטחון עם ידידו הרב יואל קרויס שליט"א מארה"ב. הרב קרויס, מתלמידי הנאמנים של הרב שמעון שפיצר שליט"א, ממכון "הבינני", הואיל לשתף את הסיפור אותו הוא מכיר אישית לתועלת הרבים. את הסיפור שלח לי ידידי הרב מרדכי ביניק שליט"א ותשואות הן ע"כ, הרב קרויס וחברו הלונדוני יחד חיזקו והתחזקו כי הבורא יתברך כל יכול ובידו להושיע ברב ובמעט. ככל שהגיע המשפט בני משפחת הנתבע נכנסו ללחץ יותר ויותר, בפרט כשהתביעה עמדה על שלה כי היא מבקשת להכניס את האברך הלונדוני לבית הכלא לחמש שנים תמימות. אך האברך, מיודענו, ממשיך לזמר בטחון בקדוש ברוך הוא ואומר לכל הסובבים כי הוא בטוח באלוקיו שלא יעזבו ולא יטשו, לבו בטוח בגאון וסומך. במקביל באותן שנים עבר קשיים נוספים אך לא נרגע רוחו, וכשפקעה סבלנותם של בני משפחתו אמרו לו בכאב ובציניות: "...אתה לא שם לב מה קורה כאן, נראה שכלל שאתה בוטח יותר כן הקב"ה מקשה עליך יותר... אולי זה סימן שלא זו הדרך... ובכל זאת בחר האברך שלא להבין את שפת הסימנים... הוא המשיך בתמימות לראות בכל מסכת הקשיים - ניסיונות, מעין מעלית להרמה, "נס להתנוסס ולהתרומם" כלשון קדשו של ה"בית אהרן" מקרלין זיע"א, כדי לנשאו ולרוממו. "במשך שמונה השנים הללו" מעיד הרב קרויס "השתנה האברך מהקצה לקצה. נהיה בן אדם חדש. בן עליה של ממש. בעיקר ליבו התחזק ובטח ביוצרו כי לא יטשו ולא יעזבו".

הגיע יום המשפט. התביעה תבעה כצפוי חמש שנות מאסר, אך השופט החליט להסתפק בעשרים ואחת חודשים - כמעט שנתיים של מאסר מאחורי סורג ובריח. וכבר ביום שני, בשבוע שבר, פרשת "ויצא" תשפ"ג, החל האברך לרצות את עונשו בבית המאסר שם בלונדון. גם בבית הסוהר, כשהכל היה נראה חסר סיכויים, הוא לא עזב את ביטחונו באלוקיו והודה לבורא על הרעה כמו על הטובה. חבריו מעידים כי הוא פשוט עמל ויגע יגיעה רבה ומתישה לחזק את ליבו ומחשבתו כי הכל לטובה, והכל ברצון הבורא יתברך אשר ברגע מוציא אסירים, פודה ענוים ומגביה שפלים. ביום שישי באותו שבוע פרשת ויצא באורח פלא לא מתוכנן ובלתי מובן וצפוי קיבלו התובע והעורך הדין קריאה דחופה מבית המשפט לדיון חוזר לאותו היום. כולם הגיעו מתוחים ודרוכים לבית המשפט.

"קטונתי מכל החסדים ומכל האמת" רבינו מביא את דברי ה"תורת חיים" כי לעיתים מעונין הקב"ה במיוחד לעשות לאדם נס גלוי ומפורסם, כדי שהאדם ייתן לו שבח והודאה על הנס. נמצאנו למדים, מוכיח רבינו, שיש מי שראוי לנס גדול, ויש מי שאינו ראוי אלא לנס קטן, ולפעמים הקב"ה רוצה שבעל הנס יכיר בניסו. יעקב אבינו בטח באלוקיו אשר הבטיח לו: "שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך". והואיל והבטיחו ידע שראוי שיעשה לו נס. אך חשב שיהיה זה נס קטן ומצנע, ולכן אמר: "קטונתי מכל החסדים".

אולם כשראה יעקב שעשוי מגיע עם ארבע מאות איש, הבין שאם הקב"ה רצה לעשות עמו נס קטן היה יכול לעכב את עשיו מלבוא בכלל, ואז לא היה מכיר בניסי השם. מתוך כך שעשוי הגיע עם ארבע מאות חיילים, הבין יעקב כי לקיום הבטחת השם כי יצילו, יעשה השם עמו נס גדול גלוי ומפורסם כדי שיתן שבח ותודה על הנס. **הס הושלך** באולם בית המשפט ביום שישי שעבר למשמע הודעת השופט הדרמטית. השופט הודה כי טעה בהחלטתו הקודמת, ובמקומה פסק לשחרר על אתר את האברך. תמורת השנתיים של המאסר האברך יצטרך לשהות בלילות במשך ארבעה חודשים בביתו - סוג של מעצר בית רק בלילות ואך ורק לארבע חודשים. כל המשתתפים עמדו פעורי פה, לבד מהאברך אשר בטח באלוקיו הכל יכול, וזכה לפרסם, לגלות ולהודיע בשער בת רבים שגם בימינו אנו: "כל קווק לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך".

השתתפתי ביום עיון לאנשים העוסקים בתורת החינוך. ברב שיח שהתקיים שם בסוף ימי העיון ביקש מיודעינו ר' אבנר (שם בדוי) את רשות הדיבור. מהרגע הראשון התפעלתי מדבריו, משנה מסודרת וברורה, עתירת חכמת חיים, שזורה בענווה ונכונות להגיע לנקודה האמיתית תוך חיפוש ושאיפה כנה לעשות את רצון השי"ת. היה בו משהו עוצמתי וכובש. פגישה אקראית זו גררה עוד פגישות בעקבותיה, כשבכל פעם התפעלתי מחדש מחכמת חייו ועוצמת הבנתו ודרך חשיבתו. שאלתי אותו כמה פעמים מהיכן לקח זאת, וענה לי בענווה כי למד וקרא רבות בנושאים המדוברים. לאחר כמה מפגשים, כשהציע לי להיכנס לפרויקט משותף, הצבתי בפניו אולטימטום: "אני מוכן בתנאי שאתה חושף בפני מהיכן עשית את החיל הזה, מהיכן לקחת את העוצמה והחוזק הללו".

ואז הוא חשף: "הקב"ה זימן לי במיוחד "מעלון הגבהה" - "ג'ק" בשפת העם. התחלתי את דרכי כבחור מצטיין אשר שמו הלך לפניו, בתקופת היסודיים "חטפו" אותי בלשון המדוברת. בעיני רוחי חלמתי על השתעלע העתידה המתקרבת בצעדי ענק, משרה תורנית מכובדת ומפוצצת, כזו שכולם יראו ויכירו בגדולתי. כך ברגע שהציעו לי כמה שנים לאחר הנישואין איזו משרה תורנית בעיר מרוחקת, קפצתי עליה כמוצא שלל רב. ראיתי בה מקפצה להצלחתי המזהירה. התעלמתי מהחריקות וההתראות בשלום ביתי, הן כשהיא תהיה אשת ראש הישיבה בעתיד הקרוב, והיא תהיה מושא קנאה לחברותיה, הכל יתגמד מול ההצלחה והתהילה העתידיים! כך המשכתי לדהור לחיי התהילה והכבוד "נבל ברשות התורה" - יומם ולילה הייתי עסוק בבניית הקריירה, עד שיום אחד הגעתי הביתה וחיכה לי שם מכתב כואב, כי לאחר התלבטויות רבות היא החליטה כי הפרק המשותף בינינו הגיע לסיומו. ניסיתי לעצור את הרכבת אך התברר כי מאוחר מידי. כאן התחילו להם ימים שחורים, אפלים ומרים. טעויות שנעשו בדרך הובילו לניידת משטרה שהוציאה אותי מהבית, מלווה בשני שוטרים ואזיקים על ידי, כאחרון הפושעים. לא אלאה בפרטים הכואבים רק אספר כי במשך כמה שנים כתש הקב"ה את כל הגאווה שהייתה בי והשפיל אותי עד עפר. כל חלומות חיי התנפצו לרסיסים, הכל היה סבוך ומבייש. בעיות ותסבוכות מכף רגל ועד ראש ליוו את הגט, מריבות שלא נגמרות על חלוקת הילדים, הרכוש וכדומה. אנשי אינטרסים שונים אף הפיצו את קלוני ברבים. הייתי מבוש ושפוף מול חלום חיי שהתנפץ. בתוך כל הקלחת הזו הגיע לי ההארה והמחשבה: "הרי הכל כה סבוך! הבעיות כה רבות! איני יודע אפילו היכן להתחיל..." בתהליך ארוך ואיטי הבנתי והפנמתי כי הקב"ה מצער אותי לטובתי. לפתע הבנתי כי חייתי בשקר ובטעות, והקב"ה ברחמיו שלח לי ג'ק - מעלון הרמה, כדי לזכך אותי, להעלות, להרים, להביא אותי לפסגות רוחניות ולקרר אותי אליו יתברך.

פניתי לבורא עולם בבכי משתפף: "מעתה בקשתי ומאוויי רק לעשות רצונך" קבלתי על עצמי לעשות רק את רצון קוני. כך מאז ועד עתה, במשך שנים רבות, גם בימים הכי כואבים, חזרתי, שיננתי והטמעת עמוק בליבי מה הוא רוצה ממני במצב הנוכחי. התפללתי רבות: "בורא עולם, אנא, הראה נא לי את דרכיך". השקעתי רבות. עמלתי עם עצמי להתרומם מתוך המשבר ולהתקרב אליו: "מה אתה רוצה ממני כעת" - היה המוטו שלי. עברתי ימים לא קלים, אך בכל צעד ושעל, בכל דיון ומשפט, בכל גל וגל שאלתי: "בורא עולם, מה רצונך כעת ממני?" וראו זה פלא: אט אט מהלכים הסתדרו נגד כל הסיכויים. גם בבית המשפט זוכיתי בצורה מפליאה. התחתנתי והקמתי בית מחדש, ומידי בוקר, עד היום הזה, אני נושא את ידי לבורא עולם, שואל ומבקש: "מה רצונך ממני היום?"

"יענך השם ביום צרה, ישגבך שם אלוקי יעקב". "אמר רבי אבין: מאי דכתיב אלוקי יעקב, מדוע לא אלוקי אברהם ויצחק" מסביר רבינו הזרע שמשון זיע"א כי יעקב אבינו סבל בחייו רבות מצער גידול בנים והירבה בתפילות, יעקב יעקב הוא מסביר הייתה כשיטת התוספות בקידושין, שגם אם נגזר שיבאו צרות על בניו כדי להטיב להם, בכל זאת ביקש יעקב שיתנו להם רוח בן עדר לעדר: תן להם יום טוב ויום ביש. או אז ממשיך רבנו - ישגבך ויעלך לגדולה.

"כך התקיימה תפילתי" מספר ר' אבנר "הקב"ה שמע את תפילתי נתן לי הרבה רווח בין הגלים ובידו הרחומה כיון את דרכי לעולם החינוך, אולי לא לתפקיד נוצץ, אך לתפקיד מועיל. תפקיד בו עליתי לגדולה אמיתית, תפקיד הממלא אותי סיפוק כי אני זוכה לעזור לבניו להושיט אף הם ידיו אליו יתברך ולבקש: "הראיני נא את דרכיך, בורא עולם, מה אתה רוצה ממני היום..."

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

ספורים בפרשה

עליבן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה (לב, לג)

בשעה שישיב ה"בני יששכר", רבי צבי אלימלך שפיךא, על פסא הרבנות בעיר ריביטיטש, שבת פעם בשבת פרושת וישלח בעיר וילקוטש. בענין זה גר אברך בשם יוסף טורלר, שהיה נראה מבחוץ פאברך משי והיה חתנו של רב העיר, אלא שתולעת פרסמה בו והיו בו דעות אפיקורסיות. בשעה שקרא ה"בני יששכר" בתורה והגיע לפסוק זה "עליבן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה", גתך יוסף טורלר ואמר לחבריו: "גם הוא שהמלאך נגע בכף ירכו של יעקב, ולא בחזהו. פי אם היה נוגע בחזהו, היה אסור לאכל חזה של בהמה..." פשהגיעו הדברים אל ה"בני יששכר", הקפיד ואמר: "מבטחני באברך זה שסופו להמיר את דתו ביום הכפורים!" הוא אף הפציר ברב העיר להשפיע על חתנו שיגרש את אשתו, טרם ימיר את דתו, אף הרב סרב מפני שחשב שהדברים נאמרו בעדנא דרתחא.

שמע זאת יוסף טורלר ונסע להתאונן בפני רבי נפתלי מרוֹפּשין וטען: "בריביטיטש יושב רב אחד שנוהג מנהג צדיק ואמר עלי שעתיד אני להמיר את דתי". הביט בו רבי נפתלי בעיניו הפקחיות, ראה שהקדיח תבשילו ואמר: "נו, הרי שנית מצוה לשמע דברי חכמים..."

למחרת יום הכפורים, התנצר יוסף טורלר יחד עם אשתו ושני ילדיו. לאחר מכן אמר: "אמנם השתמדתי, אך לא ביום הכפורים אלא למחרתו". כששמע זאת ה"בני יששכר" אמר: "עם הארץ הוא מומר זה. הרי בעבודה זרה הדין הוא שהקב"ה מצרף מחשבה רעה למעשה, והרי המחשבה שלו היתה כבר ביום הכפורים, ולכן נחשב שהשתמד קדם לכן..."

לאחר התנצרותו, התמנה יוסף המומר לצנזור הממשלתי הראשי על ספרי היהדות בלבוב, וכאשר בקשו להדפיס את הספר "בני יששכר", סרב לאשר זאת בטענה שבגלל מחבר ספר זה, המיר את דתו... מספה זו יצא הספר בלבוב ללא דף שער.

הכזונה ועשה את אחותנו (לה, לא)

פעם אחת התקכו רבי ייבי מאוסטרהא עם רבי פינקס מקוריץ, באיזה אסור נכשלים יותר בני דורם. רבי ייבי טען, שהאסור הגדול ביותר הוא מה שמדברים בבית הפנסת דברים בטלים בשעת התפלה, ורבי פינקס אמר שמכשול גדול יותר הוא מה שבנות ישראל העניות הולכות לבית הפריצים הנקרים למפר להם עופות ודגים ושאר צרכי אכל, ועל ידי כך באות הלילה לידי יחוד. כל אחד מהצדיקים התאמץ להוכיח את דעתו, עד שהחליטו לפתח חמשה חמשי תורה והפסוק הראשון שימצאו יוכיח מי הצודק. פתחו חמש בראשית וראו את הפסוק שבפרשתנו: "הכזונה ועשה את אחותנו", ונמצאו דברי רבי פינקס קימים. אמר לו רבי ייבי מיד: "נראה את תרגומו של יונתן בן עזיאל על פסוק זה". הביטו בתרגום יונתן וראו את תרגומו: "לא יאי למיהוי מתאמר בכנישתיהון דישראל ויבבית מדרשיהון דסאיבו לברתה דיעקב". מכאן שחמר הענין הוא הדבור בבתי כנסיות ובתי מדרשות, ונמצאו דברי שניהם נכונים בבחינת "אלו ואלו דברי אלקים חיים".

פנינים

קטנתי מכל הקסדים (לב, יא) - זה שאני קטן בעיני עצמי, גם זה "מכל הקסדים" - מחסדי השם ותבנה הוא, שאחרי כל ההצלחות האדם נשאר שפל. (החזה מלובלין ז"ע)

הצילני נא מיד אחי (לב, יב) - "אחי" בגימטריא "אויב", אמנם אחי הוא אך אויב לי. (שפתי כהן)

עזים מאתים ותישים (לב, יד) - סך הכל 580 בהמות, כמנין "שעיר" ו"תקף", כדי לשבר את תקפו של עשו הנקרא שעיר. (אור החיים)

כל הבהמות מסתימות במ"ם, שכל הבהמות שנתן יעקב היו בעלי מומים. (בעל הטורים)

ויאמר למה זה תשאל לשמי (לב, ל) - לאחר שנצח יעקב את השר של עשו, נקרא ישראל במקום יעקב. פי פאשר נוסף למינו "יעקב" (182) את מנו "שמן" (359). מתקבל המינו של ישראל (541). לפיכך אמר המלאך: "למה זה תשאל לשמי" - הלוא מתוך זה שנתן לך עתה השם "ישראל", יכול אתה לדעת מהו שמי, ולשם מה אתה שואל? (רמתיים צופים)

עליבן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה (לב, לג) - "את גיד" - רמז על הצומות. א - תענית אסתר, ת - תשעה באב, ג - צום גדליה (ג' בתשרי), י - עשרה בטבת, ד - צום הרביעי (שבועה עשור בתמוז), ובכל אלו לא יאכלו.

ויבא יעקב שלם עיר שכם (לג, יח) - "שלם" ראשי תבות שם, לשון, מלבוש, שלא שנה יעקב את שמו את לשונו ואת מלבושו, אף שהיה עם לבן נשאר "שלם". (בני יששכר)

ויקרא את שמו ישראל (לה, י) - הארי הקדוש ז"ע אמר, שישראל הוא שם כללי ונקלו בו כל האבות וכל האמהות: י - יצחק, יעקב; ש - שרה; ר - רחל, רבקה; א - אברהם; ל - לאה.

בדרך צחית: למה אנו מאחלים "אידישע נחת"? מפני שכתוב אלוף נחת, שזה היה מצאצאי עשו, ולכן אנו אומרים לא נחת פזה ח"ו, רק אידישע נחת... (פרפראות)

היה היה

מצוה גזירת מצוה

בעיר סאלי שבמרוקו, בהן ברבנות הצדיק רבי חיים בן עשר, זקנו של רבנו האור החיים הקדוש.

מנהג טוב היה בידו, לארח על שלחננו מדי חג ומועד אורחים עניים ולשמש את לבם. מעולם לא ישב לסעודת החג, עד שיסב לשלחננו לפחות אורח אחד. פאשר לא הזדמנו לביתו אורחים, היה שולח את שמשו בבקר ערב החג, כדי לתור אחר אורח ולהזמין אל ביתו טרם יקדמנו אחר.

פעם אחת לא היה אורח בבית המדרש בערב החג, והרב שלח את שמשו לכל בתי המדרש בעיר כדי לתור אחר אורח הגון לחג. הלך השמש ממקום למקום, אך לא עלה בידו למצא אפילו אורח אחד.

הגיע חצות היום והשמש חזר בידים ריקות, למגנת לבו של הרב. הפציר הרב בשמש לצאת שוב אל רחובות העיר, כדי לראות אולי הזדמן מאן דהו העירה ואותו יזמין לביתו.

"חפש היטב בכל פנות העיר ואל תדלג גם על סמטאות עקלקלות ושכוחות, אולי משם תבוא הישועה", אמר הרב לשמש.

יצא השמש לדרבו ולמרות מאמציו המרבים לא מצא אורחים כלל. בדרבו נתקל ביהודים רבים, אך הללו היו עסוקים בהכנות לחג ולא היה להם פנאי לסייע לשמש מרב טרדה ובהלה. ביאושו, המשיך השמש לכתת את רגליו עד שהגיע לקצה העיר, והנה עומדות רגליו בפתחו של בית העלמין היהודי, ולהפתעתו ראה יהודי בלתי מפר יושב על הקרקע בסמוך לשער הסגור.

נצח השמש אל ההלך ונכח לדעת כי היהודי קמור בכבי ופניו עצובות פאדם שחרב עליו עולמו. נסה השמש לדובב את היהודי ודבר על לבו, אך היהודי לא שת לבו אליו. ההלך יושב באבלו, קמור בכבי ואנחותיו קורעות לב.

כשראה השמש בצרתו, שב על עקבותיו וספר לרב על ההלך שיושב בפתח בית העלמין, שאסון כבד ובלתי ידוע התרחש עמו. יצא הרב במהירות אל בית העלמין וראה בעיניו את היהודי האבל, והחל לדבר על לבו כדי לנחמו.

האזין היהודי לדברי החזיק של הרב, שדבר מתוך רגשות לב והשתתפות בצערו, אך בקיו התגבר ואנחותיו העמיקו.

"איני עוזב את מקומי! קרא ההלך מתוך שברונו הכבד, פה אשב בבית העלמין, פי טוב מותי מתיי!"

נרתע הרב מדרךיו וכדי לתקו קרא בקול נרגש: "נשבע אני שלא אעזבה עד אשר אצילה מצרתך הגדולה ואשיב לך את אשרך, אך עתה קום ובוא עמדי כדי להתארח בביתי בחג הקרוב".

הביט בו האיש בעיניו עצובות ואמר: "ישב נא כבוד הרב לידי ואספר לו את האסון אשר קרה עמדי". הסכים הרב להקשיב לדרךיו, בתנאי שלאחר מכן יבוא ויהיה אורחו בחג הממשמש ובא.

החל האיש בספורו, בפשלוו חנוק מדמעות:

שמי רחמים בדרגי, בנו של הסוחר נסים מתושבי העיר סאלי. יצאתי מן העיר לפני פחמש עשרה שנה, כדי לנסות למצא את מזלי במדינת הים ולאסוף הון גדול. ה' הצליח את דרכי והצלחתי בעסקי, עד שעלה בידי לאסוף סך עצום שיכול היה לכלכל את משפחתי שנים ארבות. זכרתי את אשתי אשר הוכיח לי ה' ולאחר שנים ארבות של פרדה, החלטתי לשוב לביתי אל המנוחה ואל הנחלה.

המרתי את כל רכושי בכסף זמון, ועם מאות אלפי דינרי הזקב שהיו לי, רכשתי אוצר של אבנים יקרות ומרגליות נדירות, אותם שמרתי בתוך ארגז ברזל קטן. נפרדתי מחברי הסוחרים והפלגתי בספינת מפרשים כדי לשוב לעיר סאלי, עיר מולדתי ועיר מגורי, ושמחה גדולה הייתה בלבי.

מאורות

הספא רבי יוסף יזל מנובהרדוק ז"ע ליום ההולא י"ז בכסלו ת"פ

אחד מגדולי מפיצי תורת המוסר ומגדולי תלמידי רבי ישראל סלנטר מוסד תנועת המוסר. נד רבות ליסד בתי מדרשות והקים עלה של תורה. יסד את ישיבת נוברהרדוק הנודעת וחקף את תלמידיו למוסר עצמי ועבודת המדות.

אחד מתלמידיו היה מספר בהתפעלות, על גדל הצטינותו של הספא מנובהרדוק במדת הבטחון בה. פעם, הוציע להם הספא ליסד ישיבה בעיר אסטרך, והבטיח להם שכל אחד מהבחורים יקבל סכום נכד של 35 רבל לשנוע. הבחורים חשבו לתקם, שפנאך ארגן שם הספא ועד תמיכה בלישיבה, אולם בנאם לעיר נזכחו לדעת שאין מי שיתמך בהם. מיד נכנסו הבחורים לבית הפנסת והתישבו ללמוד תורה בשקידה בהרגלם, וכמה תושבים הזמינו אותם לסעד על שלחנם. היה זה פתרון זמני, אבל הבחורים טחו בה, והמשיכו ללמד בשקידה עצומה.

באחד הימים, נפטר אחד מעשירי העיר אסטרך, שהיה בא לבית הפנסת רק בימים הנוראים, ובהלכותו השתתפו עשירים רבים, שאף הם נהגו לפקד את בית הפנסת רק בימי הדין.

העשירים הפתעו לראות בבית הפנסת בחורים רבים שזקדים על התורה, וכשהברר להם שפתחו כאן ישיבה, התכנסו לאספה והחליטו להקציב לכל בחור סך 35 רבל לשנוע, כדיוק הסכום שהספא הבטיח להם, ויהי הדבר לפלא.

יוסיף דעת

בהיאבק יעקב עם שרו של עשו, נגע בכף ירכו ותקע, על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה. בדעת זקנים לבעלי התוספות נכתב, למה נאסר גיד הנשה כי בני יעקב עזבו את אביהם יחיד, כלשון החוקים: "בדין הוא לקנוס ולענוש בני ישראל מאכילת גיד הנשה שהניחו אביהם הולך יחיד, כדכתיב ויזר יעקב לבדו, והן היו גבורים ולהם להמתין לאביהם ולסיעו אם יצטרך. והן לא עשו לו לוי, וחווק על ידם ומכאן ואילך היה להם לזכר והיו זרזים שמוצת לויח, ויש מבארים עוד, שהוא מידה כנגד מידה, שבגלל איסור אכילת הגיד, צריך לנקר ולחטט את הגשר בטרחה מרובה, והוא מפני שחסו אז על טרחתם והניחו את אביהם יחיד, ועוד פירש על פי הפשט, שבגלל שהזק יעקב בגיד הנשה, לכן קיבלו עליהם בניו שלא יאכלו ממנו. בספר החינוך מסביר את איסור אכילת הגיד, כדי שנוכח תמיד שאע"פ שסובלים אנו צרות מהעמים שנוחים אנו שלא נאבד, כמו יעקב שזרחה לו השמש ונרפא, כן יזרח לנו המשיח ויגאלנו במהרה. הדר"ק כתב את הסיבה: "בני יעקב אסרוהו על עצמן לכבוד אביהם שלקה בו, והם ציוו לבניהם ובניהם לבניהם עד היום, וכתבו משה רבנו בתורה ללאו כאחד מלאי התורה על פי ה' אבל לפי שנאסר קודם מתן תורה, כתבו במקומן להודיע הטעם שנאסר בעבורו". החד"א כתב, שכשאדם עולה על יצועו לישון, לא ינח ידו על גיד הנשה, כי אם יעשה כן יחלוהו חלומות רעים, ואם חלם חלום רע ידוע שידו היתה על גיד הנשה, אינו צריך להתענות תענית חלום. בספר חסידים מובא שמת הזיק לאדם בחלום ותפס את גיד הנשה של האדם החי, ולמחרת באמת כאב לו במקום זה. הגיד נמצא על כף הירך האחורית של חיה ובהמה ואין האיטור נוהג בעוף. מן התורה אסור לאכול רק את הגיד הפנימי שעל כף הירך וח"ל הרחיבו את האיטור על כל הגיד והגיד החיצון. הרמב"ם פסק, שגיד הנשה מותר בהנאה למרות שאסור באכילה.

פְּנִינֵי "אֹרֶךְ הַחַיִּים"

מדברי האור החיים הקדוש על התורה

אלה בני אצור בלחן וזמון וזמון - ירמו הכתוב על דרך אומרים ז"ל "אמרה תורה, מפני מה בני עניים?" אמר לה הקב"ה: "להנחיל אהבי יש ואצורתיים אמלא", פרוש כי באמצעות יסוריך בעולם הזה ירבה אוצרות בעולם הבא, והוא אומרו "אלה בני אצור" - פרוש אותם שחפצים לאצור אוצר בטוב בנצח, צריכין בעולם הזה לטבל יסוריו, בלחן וגו'.

ומודיע הכתוב, כי היסורין הם עושים אוצרות מלאים כל טוב למעלה באמצעותם, וכיסורי רבי אלעזר בן רבי שמעון בר יוחאי שהיה קורא אותם "בוא אחי וגו'", ומעתה מי האיש החפץ חיים העליונים ולאצור אוצרות הטוב ימאס בעולם הזה ובתענוגיו ויקבל עליו בלחן וזמון וזמון, תרגום צרה עקא לטוב לו כל הימים ולמלאות אוצרותיו.

ואלה המלכים וגו' - יבון זה למנות כל אשר נתתם לאדם או השמיד לה מלך וכדומה, כי הכל עומד לאבדון בנפול אדם, ובאומרים ז"ל: "פצרה, לפי שהעמידה מלך לאדם עתידה ללקות עמהם, דהתיב וזב לה' בנצרה" ע"כ. גם שאר הערים הגם שביני בני קדם שיבאו גואל צבי ישראל, ויבנו ברשות מלך אחר, יבואו בני ישראל בטענה קדומה ויוציאוהו והשרו, ואין צל הוילת מצולתה. גם לקחת סמן לאלה העתידה כי יאריכו הימים, והיא בי ח' מנה מלכי ארזים שקדמו למלכי ישראל, וכמותם קדמו מלכי ישראל למלכותם אחר שפסקה אחר מלכים הרשומים בתורה, ומעתה כמו כן ימלכו ישראל פמנון אשר מלכו באדום, והגם כי ששת אלפים עולם עומד, יאריך ח' ימי טובה, כמאמרים ז"ל.

דְּבָרֵי הַיָּמִים

בי"ג בכסלו שנת ד'ר"ס, נפטר רבינו בריה דרב הונא, ראש ישיבת סורא ועורך התלמוד הבבלי יחד עם חברו רב אשי. ידוע גם בכינויו "רבינא האחרון".

י"ד בכסלו הוא יום פטירת ראובן בן יעקב. חלוקת הדעות לגבי קברו. בספר הישר מסופר שנקבר בחלקת ראובן ברומאי שבעבר הירדן. מסורת מקומית קדומה מצביעה על חלולת פלמ"חים, ולאחרונה אף החלה נהירת מתפללים אל המקום. מסורות אחרות מציינות את קברו בארבל שליד טבריה, או בבקעת בית נטופה.

ט"ו בכסלו הוא יום פטירת רבנו יהודה הנשיא מחבר המשנה, בשנת ג'תתקע"ג לערך.

לפני 61 שנה, בט"ו בכסלו תשי"ג, הוצא להורג 11 יהודים בבראג, בהשראת יוסף סטאלין, הרודן הסובייטי ושלט ברית המועצות, באשמת מרד נגד הגוש הקומוניסטי. המשפט נוהל באווירה אנטישמית ונאשמים נוספים נאסרו.

בט"ו בכסלו נחה תיבת נח על הרי אררט.

בי"ז בכסלו תש"ב, התחוללה מתקפת פתע יפנית על בסיס הצבא האמריקאי המרכזי שבפרל הארבור בהוואי. 2,402 חיילים ואזרחים נהרגו, 188 מטוסים ו-12 ספינות הושמדו. המתקפה האכזרית היוותה אירוע קלון לאומי לאמריקאים, שנכנסה בעקבות זאת אל מלחמת העולם השנייה והביאה למפנה ולתבוסת יפן.

בכל חדשי ההפלה, שמרתי על התבה כבבת עיני ולא הסתתי דעתי לרגע מאוצרי הגדול. האנייה עשתה את דרכה במנוחה ביים, לא ארעה סערה ולא חליתי במחלת היים, אלא הכל עבר בשלום ובשלוה.

היום בבקר, עגנה האנייה בחוף וכשראיתי את מדינת האהובה מרחוק, התחלתי לשמוח שמחה גדולה ואמרתי בלבי, מהיום והלאה אוכל לשבת במנוחה ואהנה מעמלי הגדול שטרחתי במשך חמש עשרה שנה.

אך רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, אהה! ארע עמדי אסון כבד ועולמי הרב עלי. בשעה שינדתי מן הספינה, נשמטה התבה הקטנה מידי ונפלה המימה ותרד במצולות כמו אבן.

כשראיתי את אסוני, חשכו עיני ודעתי כמעט נטרפה עלי. רציתי לקפץ אל היים כדי למצא את אוצרי, אך הנוסעים שסביבי עצרו בעדי והעבירו אותי אל היבשה. בכיתי וצעקתי, אך קולי היה בקול קורא במדבר וצעקותי היו לשוא.

הנוסעים והנאספים נדו לי בראשם ורחמו עלי, אך נותרתי בעירם ובחסר כל. כל רכושי הרב, עליו טרחתי כה רבות, ירד לטמיון ואתו נגזו כל חלומותי ותקוותי. נעשיתי עני מרוד ועני חשוב כמת, ועתה למה לי חיים? טוב מותי מחיי!

כך סים רחמים, ההלך השבור, את ספורו העגום, והרב נותר יושב במאבן. מה יעשה עתה? הרי הבטיח לו בשבועה שהוא יסיע לו ויוציאנו מצרתו, אך כיצד יעשה זאת? גם אם יתן לו את כל הון ביתו, לא יוכל להחזיר לו אפלו חלק מאבידתו.

לפתע התנער הרב וקרא להלך: "בוא יחד עמי אל חוף היים!" לא הבין ההלך מה רצונו של הרב, אך הלך בעקבותיו.

בהגיעם אל החוף, בקש הרב מרחמים להראות לו את המקום בו טבעה תבתו היקרה. הצביע ההלך על המקום המשער, והרב החל בתפלה חרישית. לפתע החל היים לגעש ולרעש. המים החלו לרתח עד שקפץ עליה על פני היים, ופתאום החלו לצוף על פני המים פלים מפלים שונים שהיו גנוזים במשך שנים רבות בקרקעית היים.

ההלך ראה לנגד עיניו אוצרות גדולים לאין ערוך מאוצרו האבוד, אך הרב הזהירו: "השמר לך פן תגע בחפץ שאינו שלך!"

לפתע נדהם רחמים לראות את תבתו הקטנה והמפרכת שטה לה על פני המים ומתקרבת לרגליו, ויחד עמה שטה לה הנעל אותה אבד במהלך מעידתו על הספינה. בידים רוטטות ובפליאה עמקה, נטל ההלך את אוצרו האבוד, כשהוא צובט את עצמו אם הוא רואה נכוחה או חולם חלום תעתועים.

בצעדים מתרוגנים הלך רחמים יחד עם הרב, כדי להסב על שלחנו בחג הקרב ובא, ולבו מלא שמחה והודיה לה' על הגם אשר עשה עמו. גם הרב שמח שמחה יתרה, לאחר שזכה באורח כה נכסף לחג כמנהגו מימים ימימה, ושניהם הלכו יחד להתפלל בבית הקנסת ולאחר מכן הסבו לסעדת החג.

במהלך הסעדה, ספר רחמים את קרתיו והביע את צערו על כך שלא שמע מאומה מאשתו, אותה השאיר לפני חמש עשרה שנים והוא אינו יודע מה עלה בגורלה. החל הרב לנחמו ודרך אגב שאלו על פרטי משפחתו ושם אשתו.

לפתע קראה הרבנית: "גם לאשה הצנועה שמשמשת בעוזרת בביתנו, קוראים בשם אשתך, וגם היא ספרה לנו שבעלה נסע למדינת היים ומאז לא שמעה ממנו".

לא ארכו הרגעים, וכוס האשר של רחמים התמלאה על גדותיה, כאשר נפגש שוב עם אשת נעוריו, אותה מצא בבית מארחו הרב, שזכה לקיים מצוה נוספת, בעקבות מצות הכנסת האורחים אותה קים בהדור.

מטעים

קטנתי (כ"א)

רב בעלי הקריאה מטעמים כאן בטעם אולא גרש ומנגנים אותו בקול רם, להפך ממשמעות המלה של הקטנה ועגולה, ואולי בגלל דרגתו הגבוהה של יעקב אבינו. אולם בספרים הקדמונים הטעם הוא רביעי ולא אולא גרש. הדר"א אמר פעם, כי מה שאמרו חז"ל שתלמיד חכם צריך שיהיה לו אחד משמניות שבשמניות של נאות, הכונה לפסוק זה שהוא הפסוק השמיני בספר שיהיה השמינית, וצריה לזכור לקום קטנתי ולהתנהג בענוה.

⊕

שבו ויבזו (לד, כט)

בדרך כלל משמעות המלה שבו היא לשון שיבה וחזרה, ובאן משמעותה שיבה, וצריה לתקפיד לקרא מלה זו בטעם מקדמי, ואם לא עשה כן אין לו משמעות וצריה לחזר ולקרא בהגן.

⊕

והנה עשו בא (כ"א, א)

בדרך כלל כשיש שני מנחים לפני טעם רביעי, יש ביניהם פסק ונגינתו של המנה הראשון, שנקרא מנה לנרמה, שונה מהמנה השני, אולם כאן יש מקרה נדיר של מנחים בלי פסק, יש שמצאו לקד רכזו למחירותו של עשו שבה מהר להרג את יעקב, ולכן אין הפסק ביניהם כי הוא לא הפסיק בלכתו להריגה.

מדגש

בסוף פרשתנו, מונה התורה את צאצאיו של עשו, והם מכתרים בכנוי: "אלוף". משמעות הכנוי "אלוף" הוא ראש של קבוצה, מעין מפקד גליון; או ראש משפחה כמו בפרשתנו ובפרשת רש"י.

שרש השם מהאות אל"ף שהיא האות הראשונה בסדר א"ב, ובכתב העברי הקדום היתה צורת האות אל"ף כמו ראש בקר, ומשם הגיעה לארמית ויונית באות אלפ"א. יש גם מרחיבים את ההסבר בזה, שהאלוף נקרא פו, על שם שהוא מאלף ומחנך את פקודיו. יתכן שמקור השם מהמספר אלה שהוא לשון שבט ומשפחה גדולה.

"כבש אלוף" הוא הכבש הגדול בעדר, שלא מעלה על דעתו שהולכים לשחט אותו, וכן במשמעות של כבש ביתי וחביב. "אלוף נעורים" הוא בטיי הערצה, ובצד הנגדי הוא "מפריד אלוף".

ממלה

פעם נסע רבי יוסף בר מבריסא ברכבת ובקש לארגן מעין לתפלת מנהה. בקרוז היו שני משפילים קלי דעת, ובשעה שראו שמתאספים לתפלה, התחמקו ויצאו מהקרונ ובעטים התבטל המנון והמתפללים נאלצו להתפלל ביחידות. לאחר התפלה שבו וחקרו המשפילים למקומם פאלו לא ארע מאומה. נענה רבי יוסף בר ואמר לנאספים: "מצינו שיעקב אבינו שלח לעשו עדרים רבים, אך התקשיתי מדוע לא שלח גם כלבים לשמירה כמנהג בני קדם? ועקשו התבררה לי הסבה, דרכם של כלבים שהם בורחים מן המנחה..."

אחיו של הרשב"ב מליובאוויטש הגיע פעם אליו, וספר לו על תגלית חדשה שגילו חוקרי הרפואה, כי במח האנושי מצוי עורק המסייע בתהליך זכרון והעמקה. הרבי הקשיב לדבריו ולאחר מכן צעד אל חדרו וחזר משם כשבזיו כרך עתיק ובו דפים כתובים בכתב יד. הרבי עלעל בה ובה, ולבסוף אמר לאחיו: "כתבים אלו, נכתבו בידי זקננו האדמו"ר האמצעי. הבט בשורות אלו". עין האח בדפים ולתדהמתו גלה כי המחקר המדעי החדש פתוב כבר בצורה מתמצתת במספר שורות בודדות. האדמו"ר האמצעי כתב, כי במח קיים וריד מלא אדים, אשר מתנועע אנה ואנה. כאשר הוריד נע כלפי מעלה, אל מח ההקמה והבינה, תנועתו מסייעת לכח הזכרון. כאשר הוא לכונן מטה, אל מח הדעת, הוא מסייע לכח ההעמקה. מסבה זו, כאשר מבקש אדם להזכר בדבר מה - הוא מרים את ראשו למעלה; וכאשר רוצה הוא להתעמק בדבר מה - מרפין הוא את ראשו כלפי מטה. "אזונות!" קרא אחיו של הרשב"ב, "הרבי היה בקי ברפואה, יותר מהפרופסורים הגדולים". "הרבי לא היה צריך ללמד רפואה, כדי לדעת על הוריד ופעולתו", הגיב הרשב"ב, הפל מצוי בתורה. הרי הכיר את העולמות הרוחניים, העליונים, ומתוודך בה הכיר במציאות החיים".

⊕

רבי שמעון סופר, בנו של ה"חתם סופר", בהן ברבה הראשי של העיר קרקא המעטיירה. הוא גם היה מקרב למלכות, והיה מבקר לעתים בהיכלו של מלך אוסטריה ומליץ טוב בעד הנתינים היהודיים. פעם אחת, הזמין קיסר אוסטריה לארמונו את כל נציגי הקהלות והעמים להתעצות בעניינים שונים. הפגישה נערכה בשבת, ולמרות חסר הרצון נאלץ גם רבי שמעון סופר להשתתף במפגש עם המלך מאימת המלכות. במהלך הפגישה, חלק המלך לכל המסבים סיגירות לעשון. כל אחד מהמסבים נטל את הסיגוריה, הדליקה והעלה בה עשון. רק רבי שמעון נטל את הסיגוריה והכניסה לכיסו, עקב קדשת השבת. רגז המלך על מעשהו ושאלו: "הרי מזלזל אתה בתשורה שהענקתי לך! מדוע אינך מעלה בה עשון?" חידך רבי שמעון וענה מתונות: "אדוני הקיסר! מתנתו של המלך יקרה לי מאד, ואיני חפץ להעלותה בעשון..."

⊕

צורב צעיר לימים, בא פעם לפני רבי יצחק מאיר מגור, בעל "חדושי הר"ם". "האם יודע אתה את התורה?" שאלו הרבי. החל האברך תורה והסס בתשובתו. אם יאמר "כן", הריהו מתנאה בפני הרבי שהיה מגאוני הדור, ואם יאמר "לא" - יש בזה משום אבק שקר, שהרי יודע הוא ללמד, לדעתו... נמלך האברך ואמר: "יודע אני במקצת". הכיו הרבי את מחשבתו ואמר: "וכי מי יודע יותר ממקצת?"

⊕

שאלו פעם את מוסד תנועת המוסר, רבי ישראל סלנטר: "מדוע לזמון בעשרה בברפת המזון דרושים שבעה שאכלו, ואלו לתפלה בצבור די בששה מתפללים, ואפשר לצרף ארבעה נוספים? מפני מה החמירו יותר בברפת המזון מאשר בתפלה?" השיב רבי ישראל בחייד: "הקב"ה חפץ יותר ביהודי נוסף שיאכל, מיהודי נוסף שיתפלל..."

⊕

בליל חרף קשה, כשהזר רבי אלחנן וסרמן הביתה מן הישיבה, אמר לרעייתו שיש עכשו בידו קצת מעות לפרע לקצב על השבון הקפוטיה אצלו, וכי הוא מתכוונן ללכת מיד לשלם לו. נסתה הרבנית לעכב בידו, מפיון שבית הקצב עמד ברחוק מקום ובחוצץ ירדו גשמים. היא הבטיחה לו שתקף בבקר תביא את הכסף אל דירת הקצב. למרות שדוליה ראתה כי רבי אלחנן עומד על דעתו ומתכוונן לצאת מהבית, פי גנפשו הדבר. בקשה אשתו מאחת מגנות המשפחה ששהתה אותה עת בבית שתלנה אליה, יצאו שתייהן לבית הקצב ופרעו את החוב. כשהזרו מצאו את רבי אלחנן קורן ואשר נסוד על פניו על שזכה לפרע את חובו בשעה שהיה בידו הדבר, ולא נזקק להליון מעות לא שלו בביתו.

⊕

אחד בא אל רבי שלמה זלמן מוילנא והתאוונן כי עליו להשיא את בתו ואין בידו האפשרות לערוך משתה מפאר כפי מעמדו. הרגיעו רבי זלמן ואמר: פעמים מוצאים אנו בתנ"ך על משתה נשואין. אצל לבן שאסף את כל אנשי המקום ואצל בעז שהזמין רק עשרה אנשים מזקני העיר בהוצאה מעטה, מכאן שדרכם של צדיקים בצנעה ובמעט.

"אחרי כל ההשגות והמדרגות

הנני תמים ומאמין באמונה פשוטה" (מרו הבעש"ט הק')

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת וישלח

"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום" (לב, ד)

מה ראה הכתוב לציין ולפרט להיכן נשלחו המלאכים - "ארצה שעיר שדה אדום"?

ובכלל יש להבין, מה ראה יעקב לשלוח מלאכים לפייס

את עשו, הלא מטבע

האדם שהזמן מקהה את

רגש הכעס שבו, והרי

מאז יצא קצפו של עשו

על יעקב חלפו שלושים

וארבע שנה [ארבע

עשרה שנה שהה אצל

שם ועבר, ארבע עשרה

שנה שבה נולדו לו ילדיו

ועוד שש שנים שעבד

אצל לבן], ומן הסתם

שכך כעסו של עשו?

התשובה היא: אדם

שהערים על הזולת פעם

ועוד פעם, כשנתגלה

הדבר לחברו הוא כועס

עליו כעס גדול על שני

מעשי הערמה שעולל לו,

בחלוף השנים.

כיצד ידע בעל המעשה

אם חברו עודנו שומר

בלבו טינה עליו, או אולי נשכח הדבר כבר מליבו לגמרי?

הנה, כאשר מתברר לו שנולדו לו שני בנים, והוא קרא

את שמם על שם אותם מעשים, בודאי המעשים לא

נשכחו מלבו.

מעשים אשר נראים בעיני האדם כעוולה נוראה עד

שראו לחקוק אותם לזכרון עולם ולהנציחם בשמותיו

של בניו, אות הוא כי חקוקים הם על לוח לבו והוא שומר

טינה לעושיהם גם בחלוף עשרות בשנים.

ליעקב נודע כי עשו קרא לשני מקומות מושבו על שם שני מעשי הערמה שעשה לו.

"ארצה שעיר", זכר ל'גניבת' הברכות מיצחק על ידי

התחזות לעשו השעיר, ו"שדה אדום", זכר למכירת

הבכורה תמורת נזיר הערשים.

מכאן הבין יעקב שגם בחלוף השנים עדיין חקוקים

מעשים אלו בלבו של עשו ולא נתפייס עליהם, ועל כן

נאלץ יעקב לשלוח מלאכים אל עשו כדי לפייסו ולשכך

את כעסו.

זהו שאומר הכתוב: "וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו

אחיו", ומדוע עשה כן? כי

שמע את השמות "ארצה

שעיר שדה אדום".

(לאור הנר)

"עם לבן גרתי ואחר עד

עתה" (לב, ה)

וברש"י, עם לבן גרתי

ותר"ג מצוות שמרתי.

המפרשים מביאים שלכן

אמר יעקב לעשו ששמר

על תרי"ג מצוות, היות

שיצחק אמר לעשו "והיה

כאשר תריד וכו'"

שכאשר לא ישמור יעקב

על המצוות יזכה עשו

בברכות, וכעת הרי בא

עשו על דבר הברכות,

אמר יעקב לעשו תדע לך

ששמרתי על תרי"ג

המצוות, ואין ביכולתך

"שְׁתַּצִּילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם"

מַעֲשֵׂה יָדוּעַ בִּישִׁיבָה חֲשׂוּבָה, בְּהַ רָאָה הַמְּשַׁגֵּחַ שְׁנֵי

בְּחֹרִים מְשַׁעוֹר א' וּמְשַׁעוֹר ב' נִמְצְאִים מִחוּץ לְבֵית

הַמְּדַרְשׁ וְאֵינָם מְקֻשָּׁבִים לְשִׁמוּעַ'ס (-שִׁיחַת מוֹסָר)

שְׁנִמְסָרָה בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּהִיכַל הַיְשִׁיבָה.

כְּאֲשֶׁר פָּנָה לְבַחֹר מְשַׁעוֹר ב' בְּתַמִּיחָה מְדוּעַ אֵינּוּ

נִמְצָא בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ, עֲנָה הֲלֵה כִּי כָּבַר שְׁמַע אֶת אוֹתוֹ

שְׁמוּעַ'ס בְּשָׁנָה שְׁעָבְרָה.

פָּנָה הַמְּשַׁגֵּחַ לְבַחֹר מְשַׁעוֹר א' וְשָׂאֵל, נוּ ?? וְאַתָּה!?

מְדוּעַ אֵינְךָ נִמְצָא בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ? עֲנָה לוֹ הַבַּחֹר "אֲנִי

אֲשַׁמַּע אֶת הַשְּׁמוּעַ'ס הַזֶּה כְּכָר בְּשָׁנָה הַבָּאָה."

גַּם בְּעוֹלָמְנוּ וּבַחַיִּינוּ, מִהִי הַתְּכִלִּית? בְּשֵׁל מָה אָנוּ

חֹזְרִים שׁוֹב וְשׁוֹב מְדִי שָׁנָה בְּשָׁנָה עַל אוֹתָם פְּרִשִׁיּוֹת

הַתּוֹרָה ?

כְּמוֹ"כ בְּקִיּוֹם מְצׁוֹת אוֹתָן אָנוּ מְקִימִים בְּצוֹרָה

רוֹטִינִית וְחֹזְרִית מְדִי יוֹם אוֹ שָׁבוּעַ אוֹ שָׁנָה?

לקחתם ממני.

ניכרת מכאן נקודה נפלאה בדרגת הענווה של יעקב

אבינו, שאף כשהיה צריך להעיד על עצמו ששמר על

המצוות לא אמר בפה מלא: שמרתי על כל המצוות" אלא

בדרך רמז וגימטריא "עם לבן גרתי", שכן "יהללוך זר ולא

פירך", ויעקב לא יכול להוציא שבחים על עצמו בפה מלא.

(רעיונות)

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

ה"מלבי"ם" פירש וכן הוא ב"אהבת יונתן", שכשהרגיש יעקב שיש לו מורא בליבו, מיד "ויצר לו" על כך שהוא מתיירא, ודאג על שאינו שלם במידת הבטחון. ואילו בכלי יקר מפרש שיעקב ידע שעשו אמר "יקרבו ימי אבי למות ואהרגה את יעקב אחי", וכיוון שראה יעקב שעשו בא להרגו, חשש שאולי כבר נסתלק יצחק, וזה הכוונה "וירא יעקב" מעצם זה שעשו רוצה להרגו, "וייצר לו" שמא מת אביו יצחק.

"קטנתי מכל החסדים" (לב, יא)

הטי"ת של קטנתי היא קטנה וזעירה על פי המסורת. בא הכתוב להודיעך, שככל שתקטין את עצמך ולא תתגאה, דע שבאמת אתה קטן עוד הרבה יותר ממה שאתה מקטין את עצמך, ועדיין לא הגעת לקטנותך האמיתית... גם בתוך המילה קטנתי המרמזת על קטנות, מופיעה אות מוקטנת. (חפץ חיים)

"הצילני נא מיד אחי מיד עשו" (לב, יב)

מבאר הגאון רבי יוסף דב הלוי סלוביניצ'ק זצ"ל (- בית הלוי) כי יעקב אבינו התיירא משני הדברים: גם מפני שפיקות דמים - אם ילחם נגדו, וגם מפני התקרבות יתירה של עשו - אם יכרות עמו ברית שלום, ומכיון ש"גדול המחטיאו יותר מן ההורגו" ביקש קודם כל: "הצילני נא מיד אחי" - מפני אחרותו של זה, ורק אחר כך "מיד עשו", שכן הפחד שצריך להיות מ"עשו" הוא בראש

בְּהַקְשֶׁר זֶה גַם נִשְׁמָעָה בְּעֶבֶר שְׂאֵלָה לְגַבֵּי דְבָרֵי הַתּוֹרָה הַנִּשְׁמָעִים תְּדִיר מִפִּי הַרְבָּנִים וְהַאֲדַמּוּרֵי"ם, רְאֵשֵׁי הַיְשִׁיבָה וּמְגִידֵי הַשְּׁעוּרִים, הֲרִי הֵם מְאֹד דּוֹמִים וּבְאֹתוֹ עֲנִין, לְשֵׁם מָה?
כָּתַב בְּשׁו"ע או"ח ס"א עַל הַפְּסוּק "אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה הַיּוֹם" - לֹמֵר בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּחֻדָּשִׁים וְלֹא כְּמִי שֶׁכָּבַר שָׁמַע אוֹתוֹ הַרְבֵּה פְּעָמִים שְׂאִינוּ חָבִיב אֲצֵלוֹ. אֶךְ כִּיצַד עוֹשִׂים זֹאת וּמְגִיעִים לְבַחֲנֵת הַתְּחֻדָּשׁוֹת כְּאֲשֶׁר הַפְּעֵלָה הֵנָּה אוֹתָהּ פְּעֵלָה בְּדִיוֹק כְּמוֹ בַּפְּעַם הַקּוֹדֶמֶת?
אֵת הַתְּשׁוּבָה נוֹכַל לְהַמְשִׁיל לְאָדָם שְׂיוּצָא לְעַבֵּד וְלִהְתַּפְּרֵס, בְּכָל יוֹם כְּאֲשֶׁר הוּא יוֹצֵא לְעַבֵּד בְּאוֹתָהּ עֲבוּדָה קְבוּעָה וְחֻזְרֵתִית הוּא חוֹשֵׁב עַל הַתְּגִמּוּל שְׂיִאֲפֹשֶׁר לוֹ לְרַכֵּשׁ מִשְׁהוֹ חֻדָּשׁ.
פְּעַם אַחַת הוּא יִרְכֹּשׁ סֵט סְפָרִים חֻדָּשׁ שְׁגוּרִים לוֹ עֲנִין וְעֲנָג, בַּפְּעַם אַחֲרֵת יִשְׁפֹּץ חֶלֶק בְּבֵיתוֹ אוֹ יִרְכֹּשׁ רְהִיט שְׂמוֹשֵׁי עֲבוּרוֹ.
נִמְצָא שֶׁהַפְּעֵלָה שֶׁל הַעֲבוּדָה הֵנָּה פְּעֵלָה חֻזְרֵתִית וְקְבוּעָה, אֶךְ בְּכָל חֻדָּשׁ יֵשׁ לָהּ גּוּרִם מוֹטִיבֵצִיּוֹנִי אַחַר שְׁגוּרִם לְאָדָם חָשֶׁק וְרִצּוֹן לְהַרְוִיחַ אֶת הַכֶּסֶף.
גַּם הַשֶּׁכֶר הוּא קְבוּעַ כְּמוֹ בַּפְּעַם הַקּוֹדֶמֶת, אֶךְ בְּכָל פְּעַם הוּא מֵיַצֵּר הַזְּדֻמְנוֹת לְמִשְׁהוֹ חֻדָּשׁ אַחַר.
גַּם בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּדָה, כְּלָפִי חוּץ הַפְּעֵלָה הִיא קְבוּעָה אֶךְ בְּכָל פְּעַם הִיא נוֹתֶנֶת לָנוּ רוּחַ אַחַר.

ובראשונה כאשר הוא "אחי". סיפר הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל, כי בהיותו כבן שמונה בא מגיד מסויים לעיר מגוריו, ואותו מגיד היה מחונן בכושר דיבור מופלא. כל בני העיר התאספו לבית המדרש לשמוע את דרשתו, ורבי ברוך בער, בתוכם. אך מכיון שכולם באו, ובית המדרש היה צר מהכיל את כולם, לא הצליח רבי ברוך בער להכנס פנימה ונותר בחוץ ולא היה יכול לשמוע היטב את דברי המגיד.

"ויהי לי שור וחמור" (לב, ו)

במדרש: 'שור' זה יוסף שנאמר "בכור שורו הדר לו", 'חמור' זה יששכר שנאמר "יששכר חמור גרם". וצריך להבין למה הזכיר לעשו דווקא שני שבטים אלו. ואפשר לומר על פי המדרש "ויירא יעקב מאד ויצר לו" - אמר יעקב כל השנים הללו עשו ישב בארץ ישראל תאמר שבא עלי מכח ישיבת ארץ ישראל, כל השנים הללו הוא יושב ומכבד הוריו תאמר שבא עלי בכח מצוות כיבוד אב ואם.

הרי שיעקב חשש ששתי זכותים אלו יעמדו לעשו. אך יש להקשות שהרי אמרו חז"ל (מגילה טז) שגדולה תלמוד תורה יותר מכיבוד אב ואם שהרי אותן י"ד שנים

ששמש יעקב בבית עבר לא נענש עליהם. כמו כן אמרו שגדולה תלמוד תורה משיבת ארץ ישראל שכל זמן שהיה ברוך בן נריה חי לא עלה עזרא מבבל (הוי גולה למקום תורה - אבות ד, יד), אם כן למה ירא יעקב. אך יש לומר שחשש יעקב שמא לימוד גדול רק מאחת מהם, אבל לעשו יש שתי מצוות יחד ואולי הם יעמדו לו לזכות. אלא, שהנה אמרו בגמרא (בבא קמא יז, א) שכל העוסק בתורה זוכה לנחלת שני שבטים, שבטי י-ה יוסף ויששכר, שיששכר היה עוסק בתורה ויוסף עסק בגמילות חסדים שפרנס את כל בית אביו, לכן אמר על שני שבטים אלו, כי זכות גמילות חסדים של יוסף שקולה ככיבוד אב ואם, וזכות התורה של יששכר גדולה מזכות ישיבת ארץ ישראל, נמצא שזכותו של יעקב גדולה יותר. (מעשה רוקח להגה"ק רבי אלעזר מאמסטרדם)

"ויירא יעקב מאד ויצר לו" (לב, ח)

יש להבין ממה פחד יעקב, ומהי הכפילות "וירא" ויצר" וברש"י - וירא שמא יהרג וייצר שמא יהרוג את אחרים.

לעי"נ האשה החשובה
מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי ליבוביץ** ע"ה
כ"א מר חשון תשפ"א

השיב על כך הרב שך במעשה שהיה: בעיר אחת היתה חנות בבעלות יהודית שמכרה בשר טריפה רח"ל.

בא בעליה של החנות אל הרב וביקש הכשר... תמה הרב: "כיצד אוכל לתת הכשר והרי החנות מוכרת נבלות וטריפות!?"

השיב לו הבעלים: "כוונתי לזה גופא - שיעניק הרב אישור שאנו מוכרים בחנות זו נבילות וטריפות והחנות טריפה לחלוטין!"

נתרצה הרב ומסר לו את האישור כתוב וחתום.

לקח הלה את האישור, מסגרו ותלאו על הקיר מאחורי הדלפק, לנוכח דלת הכניסה.

ראו הכל מכתב ממוסגר בו שם הרב, חתימתו וחותמו, ונהרו לקנות בחנות, רח"ל.

איש לא טרח לקרוא באותיות הקטנות...

כיוצא בזה - הפטיר הרב שך - ברגע בו טורח האב להשיב לשאלות הבן הרשע ולסבר אוזנו, מקבל הרשע "הכשר" לבוא בקהל, ושאר הבנים עלולים לקבלו לחיקם ולהיות מושפעים ממנו.

לפיכך חייב האב להבהיר שאינו בר-שיח כלל ועיקר!

(קנין תורה)

"ויותר יעקב לבדו" (לב, כה)

אומר רש"י "שכח פכים קטנים וחזר עליהם".

כשעלה ה"ישועות יעקב" הגה"ק רבי צבי הירש אורנשטיין זיע"א על כס הרבנות בלבוב, ערך קידוש לכל הקהל.

שמע את אחד בעלי הבתים הפשוטים לוחש לחבירו, לא מצאה

בְּכָל פְּעַם שָׁאֲנוּ מְקַיְמִים מִצְוַה זֶה פּוֹגֵשׁ אוֹתָנוּ בְּמָקוֹם אַחֵר בּוֹ אָנוּ נִמְצָאִים, רָגַע אַחַד בְּגִדְלוֹת הַמַּחֲזִין, וּבְרָגַע אַחֵר בְּקִטְנוֹת הַמּוֹחִזִין, כִּן בְּכָל פְּעֻלָּה וּבְכָל מִצְוָה, בְּכָל פְּעַם יִשְׁנוּ מִהֲלֵךְ אַחֵר בְּעִבּוֹדֵת ה' שֶׁמַּחְבֵּר אוֹתָנוּ דֶּרֶךְ הַמִּצְוָה, וְאֵינָה דוֹמָה קִיּוֹם מִצְוָה בְּפַעַם אַחַת לְקִיּוֹם הַמִּצְוָה בְּפַעַם אַחֶרֶת.

לְדַגְמָא מַעֲשִׂית: יוֹם שָׁבוּ אָנוּ מִנִּיחִים תְּפִלִּין וְאָנוּ בְּהַסָּח הַדַּעַת וְדֶרֶךְ מִצְוֹת תְּפִלִּין אָנוּ מְחַפְּשִׁים וּמְבַקְּשִׁים נִקְדָּה שֶׁל חֲבוּר לְבוּרָא הַעוֹלָם! דִּןְקָא מִתּוֹךְ הַבְּלָבוּל וְהַקְּשִׁי אָנוּ יוֹדְעִים שֶׁמִּצְד עֲצָמְנוּ אֵינָנוּ מְסֻגְלִים לְקִיּוֹם מִצְוָה זוֹ וּמִשָּׁם מְבַקְּשִׁים אֶת רַחֲמֵי ה' כְּדִי לְזַכּוֹת לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין וּלְלֹא רַחֲמֵי ה' לֹא הֵינּוּ יְכוּלִים לָכֶּה.

וְאֵלוּ בְּפַעַם אַחֶרֶת שָׁאֲנוּ בְּגִדְלוֹת הַמַּחֲזִין, מִהַתְּפִלִּין אָנוּ לּוֹמְדִים כִּי מַעֲצֵם הַפְּעַם הַקּוֹדֶמֶת שְׁבָה הֵינּוּ זְקוּקִים לְרַחֲמֵי ה' כְּדִי לְזַכּוֹת לְקִיּוֹם אֶת הַמִּצְוָה, הֲרִי עֲכָשׁוּ שֶׁאֲנַחְנוּ מְקַיְמִים אוֹתָהּ בְּשִׂמְחָה, אֵינן זֶה כִּי אִם סִיעָתָא דְשִׂמְיָא לָהּ זְכִינּוּ, וְדֶרֶךְ מִצְוֹת תְּפִלִּין זוֹ מִתְּפִלָּלִים וּמְקַבְּלִים כַּח שִׂיחֵי תַּאֲוֹת וּמַחְשָׁבוֹת לְבָנוּ וְהַנְּשָׂמָה שֶׁבְּמוֹחָנוּ יַחַד עִם שְׁאָר חוּשָׁנוּ וְכוּחֹתֵינוּ יִהְיוּ מְשַׁעֲבָדִים לְעִבּוֹדֵתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

אולם ממעט המילים שבכל זאת הצליח לשמוע, הבין רבי ברוך בער שהמגיד הלז הוא אפיקורס ומיד ברח משם, והעיד שאותם המילים ששמע נחרטו כל כך עמוק בלבו עד שכל ימיו עמל לעקור אותם מקירבו...

הגה"צ רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל שסיפר את המעשה, הוסיף כי רואים מזה מה כוחם של מילים ספורות בלבד הנשמעים מפי אדם רשע, שיחרטו בלבו, וכמה יגיעה עצומה צריך כדי למחוק את רישומם. (קובץ שיחות - פרשת משפטים)

כאשר המשגיח - הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, אחרי שהגיע בנדודיו עם ישיבת מיר לארה"ב, עלה לארץ ישראל, שאל הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל את המשגיח: "ילמדנו רבינו, איך זה שבכל הנדודים במצבים

הכי קשים, לא עזבתם לרגע את הישיבה, ואילו בנסיונות של אמריקה קמתם ועזבתם?"

את תשובתו של המשגיח הביא רבי שמואל בשיחה שנשא בישיבה: "שמעתי ממרן המשגיח, כשבא לארץ הקודש מאמריקה, שם שהה תקופה קצרה לאחר דרך הנדודים הקשה והארוכה בחורבן ובגלות בפולין ובשנחאי, שבה נשא על כתפיו בגבורת נפש נשגבה ונפלאה את כל בני הישיבה הקדושה דמיר. ואמר אז שהרגיש שאמריקה גורמת לו הפסד רוחני.

זאת, אף שלא היתה לו בפועל שום שייכות לאמריקה, שהרי לא יצא מד' אמות של הלכה כלל. והסביר הדבר במשל,

כשמונח בבית על השולחן בקבוק של יי"ש, לא ישתכר ממנו אלא רק השותה אותו בלבד, אבל במפעל תעשייה של יי"ש, גם הנמצא שם, אף שאינו שותה, משתכר. שעצם הריח החריף של היי"ש לבדו גורם לשכרות.

גם באמריקה עצם האויר גורם הפסד וירידה. (זכרון שמואל - רה"י)

רבינו הגרא"מ שך זצ"ל נשאל: מדוע נאמר בהגדה ש"פ שיש להקהות את שיניו של הרשע, מדוע לא להסביר לו יפה, שדרכו שגויה, ובכך להשיבו למוטב?

"שלחני כי עלה השחר" (לב, כז)

במדרש אמר המלאך ליעקב הגיע זמני לומר שירה.

לעי"נ האשה החשובה

מרת **צפורה פייגא** ע"ה ב"ר **משה אליעזר** שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

החברות הציעו לו שהם יקחו כערבות, בנין גדול בן שלוש קומות שבמרכז העיר שהיה ברשותו. הוא בא לקבל את עצתו של רבי מאיר שמחה, והוא ענה לו: "עצתי שלא תעשה את העסק הזה, חוששני שמא לא תוכל לעמוד בהתחייבותך והבנין יעבור לרשותם". אותו עשיר, משום-מה, לא שמע לעצתו, והעסק לא הצליח, ובסופו של דבר מכרו החברות את הבנין הגדול שלו במכירה פומבית, ולו נשאר רק סכום זעיר כדי לקנות בית קטן. הוא עצמו סיפר לידידיו עד כמה הוא מצטער שלא שמע לעצתו של רבי מאיר שמחה.

(מתוך מאמר לזכרו)

"ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צולע על ירכו" (לב, לב)

מסופר על הגה"ק רבי שמעון שקופ זיע"א, שבימים שכיחן כראש ישיבת ענף עץ חיים במאלטש, החלה להתפשט בקרב יהודי רוסיה רוח ההשכלה החדשה, שחדרה אליהם מארץ אשכנז, ורבים תבעו להנהיג בישיבה לימודי חול ולשלם עם לימודי הגמרא והפוסקים. חלק מהצעירים נתפסו להשפעות מן החוץ והציעו בספרות פסולה, הציצו ונפגעו.

ניסה רבי שמעון להסביר לתלמידים מה חזקה ההשפעה השלילית שיושפעו אגב קריאתם והסתכלותם, ואמר: אפילו מי שסבור בצדק שמחוסן הוא מפני

השפעה חיצונית, ולא יינזק, סופו לצאת נפסד.

הראיה מפרשתינו, שנאבק יעקב אבינו עם שרו של עשו, והכתוב מעיד בו מפורש "ותוכל", אך מכל מקום סבל מתוצאות המלחמה ונשאר צולע על ירכו. ויתכן, הוסיף רבי שמעון שזה אחד מטעמי האיסור לאכול גיד הנשה, ללמדנו ולהזכיר תמיד, שבאף מקרה שהוא, אין להתמודדות עם הסטרא אחרא מוסיפה בריאות.

"והחריש יעקב עד בואם" (לד, ה)

כתב הרלב"ג ללמוד מכאן, שראוי לאדם להתאזר בסבלנות ולא ימהר לבעוס על מה שעשו נגדו, אלא להמתין בישוב הדעת, כמו שמצינו אצל יעקב שהחריש עד בואם של בניו מן השרה, כדי שיתיעצו יחדיו מה לעשות.

וצריך ביאור מדוע מיום שנברא לא הגיע זמנו לומר שירה עד היום שנלחם ביעקב.

אמנם הנה כל מלאך אינו אומר שירה רק כשעושה רצונו של מקום, ומגיע לתכלית בריאתו.

והנה שרו של עשו היצר הרע נברא להסית האדם ולהסירו מדעת יוצרו כי לכך נברא, אך אין חפצו באמת שישמע האדם לקולו לעשות הרע רק הוא מחויב לעשות פעולתו ולהדיחו והאדם יתחזק וילחום כנגדו ויכבוש אותו, וזה תכלית בריאתו (כמשל בן המלך הנזכר בזוה"ק, שהמלך שלח להחטיאו, והתכלית האמיתית היא שכן המלך יתגבר ולא יתפתה).

והנה המלאך הזה עדיין לא אמר שירה מיום שנברא, שלא היה אדם שכבשו לגמרי כמו יעקב אבינו, לכן "וירא כי לא יכול לו", שאבינו יעקב התגבר בקדושתו נגדו, אמר "שלחני כי עלה השחר" והגיע זמני לומר שירה שלכך נבראתי, וברוך ה' שפעלתי פעולתי לכן אני חפץ לומר שירה.

(עבודת ישראל להרה"ק רבי ישראל המגיד מקאזניץ)

"ויקחו שני בני יעקב" (לד, כח)

וכתב רש"י "בניו היו ואעפ"י כ נהגו עצמן שמעון ולוי כשאר אנשים שאינם בניו, שלא נטלו עצה ממנו".

ומסתבר שהיה עליהם ליטול עצה מיעקב לא רק מחמת שהוא אביהם, אלא גם מצד היותו זקן שקנה חכמה, שכל מי שנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל" (שמות רבה ג, ח), ואמרו חז"ל

(קידושין לב:) אין זקן אלא מי שקנה חכמה.

האחים ויטנברג מחוגי החסידים ועשירי העיר דווינסק, פנו פעם אל הגאון רבי מאיר שמחה זצ"ל (בעל האור שמח) לשאול ממנו עצה.

הם תכננו לפתוח בנק בעיר ריגה, אולם הם חששו שמא הם לא יצליחו ויפסידו את כספם.

נענה להם רבי מאיר שמחה ואמר: "לדעתי אתם יכולים לפתוח את העסק ללא היסוס, ואם אני מיעץ לכם לא תפסידו".

ואכן השנים שמעו לעצתו, פתחו את הבנק ונתעשרו מאד, והיו אסירי תודה לרבי מאיר שמחה על עצתו הטובה.

בדומה לזה, אחד מעשירי העיר ניהל משא ומתן עם חברות גדולות ליצור ערדליים כדי להיות המשווק שלהם.

גליון 552
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ק ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

ויגוע יצחק וימת ויאסף אל עמיו ויהי כאשר קרבה עת יצחק להיאסף אל עמו ואל אבותיו, ויתן את מקנהו ואת כל קנינו אשר לו לשני בניו יעקב ועשו. אותה שעה אמר עשו ליעקב, בוא ונחלק כל מה שהניח לנו אבא לשני חלקים, ואני בורר לעצמי חלק יפה שאני בכור. אמר יעקב, הרשע הזה לא תימלא עינו מן העושר ולא תישבע נפשו מן הנכסים. מה עשה יעקב? עשה כל מה שהניח אביו חלק אחד, וארץ ישראל חלק אחד. אמר לו לעשו ברור לך אחד משני חלקים הללו. הלך עשו אצל ישמעאל המדברה להימלך בו, אמר לו ישמעאל, האמורי והכנעני יושבים לבטח בארץ, ויעקב בוטח לרשת את הארץ, אלא צא וטול כל מה שהניח אביך, ואין ליעקב ולא כלום. נטל עשו כל מה שהניח אביו והניח ארץ ישראל ומערת המכפלה ליעקב. עמדו וכתבו כתב עולם ביניהם. לאחר שכתבו וחתמו אמר לו יעקב לעשו, טול את כל אשר לך ולך מארץ אחוזתי מארץ כנען. נטל עשו את נשיו ואת כל אשר לו, וילך אל ארץ שעיר מפני יעקב אחיו, וישב עשו בהר שעיר.

(פרדר"א לח)

פרשת השבוע

להיפגש עם עשו, העביר את בני ביתו את נחל יבוק, זיותר יעקב לבדו, וכותב רש"י על זה 'שכח פכים קטנים וחזר עליהם'. ולכאורה הדבר תמוה, וכי בשביל פכים קטנים כדאי היה ליעקב לחזור לעבר נחל יבוק ולהשאר שם לבדו? אבל התשובה היא, המשיך רבי פינחס את דבריו כשהוא מרחיק, יעקב שמע כי עשו בדרך ומתכוון לבוא אליו, וכמובן שצריך היה לכבדו במשקה, אבל עשו הלא הלך לקראתו וארבע מאות איש עמו, וכדי למלאות גרונו של כל אלה חבריו של עשו, לא היה המשקה של יעקב מספיק, לכן חזר על פכים קטנים.

ותנצל נפשי (ל"ב - ל"א)

מסופר: בשנה אחת בליל הושענא רבה ישב הרה"ק ה"דברי חיים" מצאנז זיע"א והתעמק בדבקות, ואחר כך פתח ואמר: אמר רבי שמעון בר יוחאי, הלכה הוא בידוע שעשוי שונא את יעקב, אלא שבאותה שעה נכמרו רחמיו עליו. ולא הבינו המסובין למה ירמוז הדברים. למחרת הגיע חסיד אחד וסיפר, שאתמול בלילה באותה שעה, נפל בידי גולנים ביער ובכה לפניהם, ונכמרו רחמים עליו וניצל.

זיותר יעקב לבדו (ל"ב - כ"ה)
שכח פכים קטנים וחזר עליהם (רש"י)
מסופר על הרה"ק רבי פינחס הלוי הורביץ בעל המקנה והפלאה זיע"א, רב ואב בית דין בפרנקפורט, שהיה מן הלוחמים הראשונים נגד תנועת ההשכלה במדינת אשכנז, אשר סימני הרעל הראשונים שלה, נתגלו גם בתוך חוגים ידועים של צעירי היהודים בפרנקפורט. ופעם אחת רבים מן הצעירים האלה התכנסו ובאו לביתו של רבי פינחס כדי להתווכח עמו. הוא קיבלם בנימוס, וציוה למשמשו לכבדם במשקאות ומגדנות, המשמש בידעו כי הרב מתנהג בביתו בצמצום ובקמוצים, העמיד על השלחן כמה בקבוקים של יין, ועל יד כל אחד הנאספים כוס קטנה.

אחד מן הצעירים החציף פנים ואמר אל הרב, חכמי התלמוד אמרו (עירובין סה) כי האדם ניכר גם בכוסו, ואמנם גם רבה של פרנקפורט ניכר בכוסו כי קמצן הוא. מיד החזיר לו הרב ואמר, בתורתנו מסופר, כי יעקב אבינו בלכתו

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:15 ת"א: 5:16 ר"ת: 5:48

פרשת וישלח

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:01 ת"א: 4:15

על האורח האלמוני היושב בסוכה הסמוכה, ומפליא את המסובים בדברי התורה המרתקים השופעים מפיו. והגשם? תמה הרב, אצלנו בסוכה אין גשם. השיב הנשאל בפשטות. מתקשה להאמין ואחוז סקרנות, יצא הרב מביתו ופנה לסוכה שבה התארח רבי שניאור זלמן. לתדהמתו נוכח כי אמת דיבר הנשאל, בתוך הסוכה הזאת אכן אין גשם. ביקש המארח לחלוק כבוד לרב וביקשו לומר דבר תורה. אך הלה הביע את רצונו לשמוע את האורח דווקא.

לבקשת המרא האתרא חידש רבי שניאור זלמן את הדיבור, עד מהרה התברר כי גם בזאת צדק הנשאל, דברי האורח אכן מאירים היו כנתינתם מסיני למחרת יום טוב הזמין רב העיר את רבי שניאור זלמן אליו לביתו. שלושה ימים דגושים התפלפלו בניהם רב העיר ואורחו בתורה, מטיילים בחדריה ומסדורנותיה כבני בית. בהתפעלו עצומה ביקש הרב מאורחו לגלות לו את זהותו. רבי שניאור זלמן הציב עצמו בשמו ואף הוסיף כי הוא תלמידו של המגיד הקדוש ממעזריטש. האם גם לך יש רבי? לשם מה זקוק גדול בתורה כמוך לרבי? השתומם הרב. האם בקרב חבריך תלמידי המגיד ממעזריטש יש עוד למדנים בערכך? הוסיף הרב לשאול, בהסבירו כי יש לו בת אשר הגיעה לפירקה, והוא מחפש לה חתן שיהיה עילוי בתורה. עודם מדברים בענין, נשמע לפתע קול קורא מבעד לחלון, "כעך בפרוטה! פרוטה! כעך בפרוטה! פרוטה! כעך בפרוטה! כעך בפרוטה!"

ומה רע במוכר הכעכים? הפטיר רבי שניאור זלמן. עיניו של הרב נפערו בפליאה, וניכר היה עליו כי דברי האורח פגעו בו עד עומק נשמתו. משפחתנו משפחה מיוחסת, שבה דורות על דורות של רבנים, אתה מציע לי את מוכר הכעכים? התריס בעלבון.

לשמע דברי הרב, נאנח רבי שניאור זלמן מקירות לבו ואמר, ובכן כעת יבין כבודו, בשביל מה גם תלמידי חכמים גדולים צריכים רבי, לו נסע כבודו למגיד ממעזריטש, לא היה יוצא מפיו משפט דוגמת זה שאמר. אצל הרבי לומדים להעריך כראוי נשמה של יהודי ולא לשפוט אדם על פי חיצוניותו בלבד. נכנסו הדברים ללבו של הרב, וכעבור זמן מה קם ונסע למעזריטש, שם הוא גילה עולם שלם רב עומק ועשיר, תוכן שכלל לא היה מוכר לו עד אז. עד מהרה דבק במגיד בכל נפשו ומאודו, והיה לאחד מגדולי תלמידיו. לימים נעשה בעצמו מנהיג לחסידים שמו היה הרה"ק רבי חיים חייקל מאמדור זיע"א.

ומספרים עוד, כי בחזרתו לעירו שעה לעצת רבי שניאור זלמן, אותה עצה שהשיא לו כשביקר בביתו, ולקח את מוכר כעכים כחתן לבתו, הוא הודה כי מבטו על כל יהודי ויהודי אכן השתנה מאוד, וכי לאחר שהתבונן לעומק במהותו של מוכר הכעכים, התברר לו, שמאחורי המעטה החיצוני הפשוט של הצעיר, שלפרנסתו נאלץ למכור כעכים, שוכנת נפש גבוהה ואישיות עדינה

אצל הרבי לומדים להעריך כראוי נשמה של יהודי

מסופר: יום אחד פנה המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א (יומא דהילולא י"ט כסלו) אל הרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי בעל התניא והשו"ע זיע"א שהיה צעיר תלמידו, ואמר לו בחיבה, צא לדרך. הדבר היה בימים שבין כסא לעשור, ימי תשובה והודככות שבהם משתוקק כל תלמיד לחסות בצל רבו, והנה מורה לו המגיד לעזוב את ארבע אמותיו ולצאת לדרך. להיכן בדיוק ולאיוזו מטר? סתם ולא פירש. אך כשהרבי מורה מצייתים מיד וללא כל שאלות.

צרר רבי שניאור זלמן צרור מיטלטלים ויצא לדרך. את יום הכיפורים עשה ביישוב שנקרה בדרכו. למחרת היום הקדוש המשיך הלאה במסעו אל הלא ידוע, סמוך ובטוח היה כי כשימלא את השליחות שלשמה שלחו הרבי, יחוש בכך בעצמו. ערב חג הסוכות הגיע רבי שניאור זלמן לעיר אמדור, בליל התקדש החג, הוזמן על ידי אחד מבני המקום להתארח בביתו ולטעוד בסוכתו, נענה רבי שניאור זלמן להזמנה, ובא לסוכת האיש. לאחר שקידשו על היין ונטלו ידיים לסעודה, כיבד המארח את אורחו שפניו העידו עליו כי בר אוריין הוא, להשמייע דברי תורה.

כשפתח רבי שניאור זלמן את פיו, היה כמעין המתגבר, דברי התורה משובבי הנפש שנשא, כמו האירו את הסוכה באור יקרות. המארח ומוזמנים נוספים שהסבו לשולחן, הביטו באורח בהשתאות, שותים בצמא כל מילה היוצאת מפיו. אותו לילה ליל סגריר, היה וגשם שוטף ירד בחוץ, אך ראה זה פלא, לסוכה שבה התארח רבי שניאור זלמן לא חדר גשם, שעה ארוכה קלחו דברי התורה מפי האורח, והנוכחים לא ידעו שובעה. לאחר הפסקה קלה להמשך הסעודה, ביקשוהו להמשיך עוד ועוד, מדי פעם הטיבו המסובים את ליבם ביין, שתרם גם כן לאווירת השמחה, וההתעלות המיוחדת ששרתה בסוכה. בשלב כלשהו תם היין, והנוכחים חששו כי בלי יין המשמח לב אנוש, תסתיים הסעודה וייפסקו דברי התורה של האורח.

אחד מביניהם התנדב לצאת מהסוכה כדי לנסות להשיג יין רק בחוץ הבחין השליח המתנדב בגשם הכבד הניתך ארצה, הוא לא נרתע והחל לתור אחר יין. סמוך לשם התגורר רב העיר, השליח הבחין ברב העומד בחלון ביתו, ומביט החוצה, הוא שיער כי הרב מצפה להפוגה כלשהי בגשם, כדי שיוכל להיכנס סוף סוף לסוכתו ולקיים את מצוות החג, גם הרב הבחין בו וסימן לו באצבע מזמינה לסור לביתו, ביקש הרב להבין מה מביא בר דעת לשוטט כך בחוץ תחת גשם עז. סיפר האיש לרב

משל ונמשל

שנוכל להיות חיילים נאמנים המשרתים אותו יתברך

באהבה ובמסירות

הבה נתבונן יפה בדבר ונראה כי כל עיקר כוונתנו בתפילה אינה אלא בשעה שאנו באים לענינים גשמיים, לעסקי מזונות פרנסה, כאן אנו שופכים דמעות ומכוונים לבנו לתפילה באמת ובתמים, ברם בתפילות על ענינים אחרים כגון תשובה בינה ודעת, אהבת תורה וכיוצא באלה דברים רוחניים כאן יש רק יחידי סגולה שבקשתם יוצאת מעומקא דליבא בדמעות ובבכי.

משל לאותו איש צבא שוטה פעם אחת נודמן ובא קיסר המדינה לאחד ממחנות הצבא, עמדו החיילים מסודרים בשורה כנהוג, והקיסר עבר ביניהם והתבונן בהם ובעמידתם. אין צורך לומר שכולם השתדלו והתאמצו להיראות יפה כדי שימצא הן בעיני הקיסר, ואמנם הקיסר נהנה ממראיהם ואמר להם: כולכם מצאתם חן בעיני והפקתם ממני רצון, יאמר נא לי איפוא כל אחד מכם מה בקשתו ותיעש. קפץ ויצא חייל אחד שוטה ואמר לקיסר: אדוני המלך, בקשה לי אליך, מהי בקשתך? שאל המלך, בקשתי שתצווה לתת לי את מנת מזונותי דבר יום ביומו. ליגלגו עליו חבריו, שוטה שבעולם, כלום בשביל כך כדאי לך לבוא ולהטריח את הקיסר בבקשתך, הרי ממילא אם אתה עושה את עבודת הצבא באמונה, ניתנת לך מנת מזונותיך כסדרה ובזמנה, ואף לבושך וכל צרכיך האחרים ניתנים לך מקופת המדינה, כמו לכל שאר החיילים המשרתים בצבא המלך, הרי שטות היא לבקש מאת המלך בקשה כזאת בשעה שעלה רצון מלפניו לגמול עמך חסד מיוחד.

הנמשל: ממש כך נוהגים גם אנחנו, אין אנו מבינים כי כל עיקר בקשתנו צריכה להיות שנהיה יהודים טובים, כי אנו חייבים להתפלל ולבקש סיעתא דשמיא, שנוכל להיות חיילים נאמנים המשרתים אותו יתברך באהבה ובמסירות, ואז הרי נהיה ממילא זכאים לקבל את מזונותינו, מלבושינו וכל מחסורנו מקופת המדינה בתורת אנשי צבא של מלך מלכי המלכים הקב"ה

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

הרה"ק רבי שאול ידידיה אלעזר טאוב ממודיץ זיע"א יומא דהילולא ט"ז כסלו

הרה"ק רבי שאול ידידיה אלעזר טאוב ממודיץ זיע"א, נולד לאביו הרה"ק בעל ה"דברי ישראל" בהושענא רבה בשנת תרמ"ז (ובלשון החסידים שנת זמרת) בעיירה אוזרוב. כבר בנעוריו נתפרסם בכישרונותיו הגדולים בתורה ונגינה, ובעודנו צעיר לימים כבר החל לחבר ניוגונים משלו, התפרסם גם ביופי תארו ובאצילותו המלכותית, היה רב-רבנן, מגדולי התורה שבדור, בין בנגלה ובין בנסתר ועוד ה' בהתלהבות ובמסירות נפש.

אף שלא היה בנו הבכור של רבי ישראל, נבחר רבי שאול ידידיה למלא את מקום אביו. זמן קצר לפני שנסתלק רבי ישראל ממודיץ מן העולם, הזמין אליו את בנו, וביקש מהם לשיר לפניו את נוסח התפילה והניגונים של הימים הנוראים. במקום מסוים בשירת הנוסח שגו כל הבנים מלבד רבי שאול ידידיה פנה לרבי שאול ידידיה ואמר לו: אתה שר את ה'נוסח' בצורה הנכונה ביותר, ובכך הכתיר אותו לממלא מקומו.

הרבה צרות עברו עליו בחייו ובהן אסונות משפחתיים קשים, בכל זאת לא הראה עצב ויגון על פניו ולא נתן להצטער לאלה שרצו להשתתף בצערו ובאסונו. בהיותו גדול בתורה שימש ברבנות בכמה קהילות - משנת תרפ"ב בראקוב וקארצ'וב. בשנת תרפ"ט עבר לאוטובוק ובית מדרשו שם היה למרכז עצום של תורה ונגינה. אלפים היו באים לשמוע מנגינותיו ותורתיו.

לראשונה ביקר בארץ הקודש בשנת תרפ"ח. ביקוריו בארץ עשו רושם רב על כל היושבים בה באותו הזמן, החרדים מחד והחלוצים שלא היו שומרים תורה ומצוות מאידך, את כולם הוא קירב, עודד וחיזק. אהבתו לארץ ישראל עברה כל גבול ועשרות אמרות נפוצות בשמו בשבחה של הארץ. בספרו 'אמרי שאול' הוקדש מדור מיוחד לתורתיו בענין ארץ ישראל. מיד עם פרוץ מלחמת העולם השנייה ברח לכיוון רוסיה ותקופה ניכרת שהה בוילנא. שהותו בוילנא הפיחה סם חיים באלפי הפליטים. בוילנא שהו באותה עת פליטים יהודים, ביניהם בחורי ישיבה רבים מבריסק, מיר וסלבודקא, שחיו במצוקה קשה. רבי שאול ידידיה עודד את רוחם של הפליטים הללו. אל סעודות ה'טיש' שערך שם הגיעו אפילו מתנגדים מושבעים, כדי לשמוע את ניוגונו, לזקני בריסק וזכורים עד היום ניוגונים מפותחים ומורכבים שלמדו באותה עת על שלחנו של הרבי. הניגונים הנוגים שחיבר בוילנא משקפים את הטרגדיה הקשה שפקדה באותם ימים את היהודים. ביניהם ייזכרו לחניו לתפילות 'הבט משמים וראה', 'לא למעננו' ולפיוט 'שומר ישראל'. כמה משומעי הניגונים הללו בוילנא רשמו אותם בתוהו, וכך נשתמרו. בברוקלין אשר בניו יורק שאליה הגיע בניסן נסים, חידש את חסידות מודיץ וגם שם נהרו המונים אל בית מדרשו. ניוגונו ותורתו זכו לתפוצה עולמית ואין פינה בעולם שבה לא יושמעו ניוגונו והרבה התקרבו לאביהם שבשמים בהשפעתו. בניו יורק החלו להוציא מחדש את הקבצים 'תפארת ישראל' שחוברתו הראשונה הופיעה בפולין בכסלו-טבת תרצ"ו. בפולין הופיעו ששה קונטרסים ובהם דברי תורה של רבי שאול, אבותיו וקניו. החל מהחוברת השביעית שהופיעה בארה"ב נדפסו גם תוים של ניוגוני מודיץ. החוברת הראשונה שהופיעה באמריקה היתה באלול תש"א, לאחריה הופיעה החוברת בכסלו תש"ב. שבעה קונטרסים כאלה הופיעו בארה"ב.

בשנת תש"ז הוציא רבי שאול ידידיה את שאיפתו מן הכח אל הפועל, הוא עלה לארץ ישראל על מנת להתיישב בה וישוב קבע. בכל מקום שאליו הגיע בארץ משך אליו רבים והותיר עליהם רושם רב, ואף שכבר חלה במחלה ממנה לא נרפא, בכל זאת לא ויתר בכי הוא זה על דרכו בעריכת שולחנות וקבלת קהל, כשכל מגמתו לעודד ולשמח יהודים באותם זמנים קשים, ולקרנם כל אחד באשר הוא לאביהם שבשמים.

ביום שבת ט"ז כסלו תש"ז הכריע אותו מחלתו והצדיק הסתלק לגנוי מרומים.

צ"ן אדם לחברו

להרנין לב אלמנה

פעם שלח הרה"ק רבי שלומ'קה מזוויהעל זיע"א כסף ביד בתו לאלמנה אחת שהיה תומך בה לפרנסת בני ביתה. חזרה הבת וסיפרה, שפגשה את האישה האלמנה בעת ארוחתה, ונוכחה לראות שהרחמנות עליה אינה כל כך גדולה, מאחר שראתה שמרשה לעצמה לקנות מצרכי אוכל יקרים, (כידוע רבנו לעצמו ולמשפחתו צמצם בתכלית הצמצום באופן מדהים). נענה לה הרבי, אדרבה מעתה יש להגדיל את סכום התמיכה, מאחר והיא זקוקה לדברי אוכל יקרים.

מלאכתו של מי חשובה

בשמים יותר

מסופר על הרה"ק רבי איסר זלמן מלצר זיע"א שהלך עם תלמידו לומר שיעור בישיבת עץ בירושלים, בדרך החל לרדת גשם הם זירו את פסיעותיהם, והנה פתאום עצר אותם יהודי אוסף תרומות וביקש להתרימו, ר' איסר זלמן עצר והחל לחפש כסף כדי לתרום לאותו אדם, כל אותה שעה המשיך הגשם לרדת, לאחר שנתן את תרומתו והם המשיכו ללכת, אמר לו התלמיד אין זה ראוי מצדו של אותו אדם לעכבנו בגשם, ומה עוד בשעה שהרב ממחר לומר את שיעורו. השיב על כך רבי איסר זלמן בענווה: אני מלאכתי לומר שיעורים, והוא מלאכתי לאסוף נדבות, "אין לדעת מלאכתו של מי חשובה בשמים יותר, שלי או שלו".

מסופר על הרה"ק רבי אהרן אריה (רבי ארון לייב) מפרעמישלאן זיע"א שהיה אומר: "כשם שאדם מקבל פני אורחים בסבר פנים יפות בעולם הזה, כך יקדמו פניו בעולם העליון".

העוף כשר

מעשה שבאה אשה לפני הרה"ק בעל ה"חזון איש" זיע"א, ובידה שאלה על עוף, עבר הגאון על צדדי השאלה ומאחר שהיה ביכולתו להקל בהלכה זו במקום הפסד מרובה, ביקש מאחד מתלמידיו שהיה נוכח להיודע האם אישה זו עניה היא? פנה התלמיד אל האישה ושאל אותה כמה עלה לך עוף זה? פרצה האישה בקריאה נואשת: מה העוף טרף חלילה? הבין ה"חזון איש" את מצוקת מצבה הכלכלי ופסק לה: "העוף כשר".

פיס את האדם שפגע בו

מסופר: פעם התנפל על הרה"ק רבי יוסף זונדל מסלאנט זיע"א יהודי עני מדוכא ומיסור, וביזה אותו קבל עם בחירופים וגידופים, משום שחשבו לממונה על כספי הצדקה. ר' זונדל לא השיב לו כלום ואף מנע מהקהל מלפגוע בו. ולא אמר די בכך כי אם באותו לילה בשעה מאוחרת, אחרי ששיער שכבר שכך כעסו של אותו מר נפש, הלך לביתו להרגיעו ולפיסו שבגלל הטעות שחשב אותו לממונה על הצדקה, נגרמה לעני זה ההתרגזות הזאת שנבעה מרוב מצוקתו ועוניו.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ט"ז כסלו

הרה"ק רבי מנחם מאמשינוב ב"ר יעקב דוד (תרע"ח)
הרה"ק רבי שאול דידיה אלעזר ב"ר ישראל ממודוץ (אמרי שאול - תש"ח)
יום ראשון י"ז כסלו
הרה"ק רבי יוסף יוול הורביץ הסבא מנובהרדוק (תר"פ)
יום שני י"ח כסלו
רבינו אברהם בן משה (בן הרמב"ם - ד"א תתקכ"ז)
הרה"ק רבי ברוך ממעזבוז ב"ר יחיאל מיכל (תקע"ב)
יום שלישי י"ט כסלו
הרה"ק רבי דוב בער ב"ר אברהם (המגיד ממעזריטש (תקל"ג)
יום רביעי כ' כסלו
הרה"ק רבי משולם פייביש ב"ר דוב בעריש מקרעמניץ (משנת חכמים - תקל"ה)
הרה"ק רבי בנימין זאב וואלף הלוי ב"ר שמואל מבאלטא (תקפ"ו)
הרה"ק רבי דוב בעריש מאושיפיצין ב"ר משה (תלמיד החווה - תקצ"ח)
הרה"ק רבי ברוך מיוניץ ב"ר מנחם מענדל (אמרי ברוך - תרנ"ג)
יום חמישי כ"א כסלו
שמעון בן יעקב משבטי קה (ב"א - שי"ד)
הרה"ק רבי נפתלי ב"ר יחזקאל שרגא משינאווא (איילה שלוחה - תרכ"ד)
כ"ב כסלו
רבי אליעזר אשכנזי ב"ר אליהו (מעשי ה-ש"מ"ו)
(הרה"ק רבי פינחס מאוסטראה בן הייבי ר' יעקב יוסף (תקס"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבניטין שליט"א
מת"ס "גם אני אורח" רפרום יוסף הדרום על המעשים.

הגבחת התורה (א)

א) המגביה ספר תורה להראות לעם, פותח שלשה עמודים, ומגביהו. (משנה ברורה, סימן קל"ד, ס"ק ח)
ב) מראה פני כתיבת ספר תורה לעם העומדים לימינו ולשמאלו, ומחזירו לפניו ולאחריו, שמצוה לראות הכתב, ולכרוע, ולומר וזאת התורה וגו'. (ש"ע, אור"ח שם, סעיף ב')
ג) טוב שכל אחד יראה האותיות כשמגביהים הספר תורה, עד שיהיה יכול לקרות הכתב, כי כתבו המקובלים שעל ידי זה נמשך אור גדול על האדם. (מ"ב שם, ס"ק י"א)
ד) טוב שיסתכל האדם, בשעה שמגביהים הספר תורה, בתיבה שיהא אות ראשון שלה כמו אות ראשון שבשמו (בן איש חי, שנה ב' פרשת תולדות, אות טז). וזה מועיל להצלחה. (כף החיים, אור"ח, סימן קל"ד, ס"ק י"ג)

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112-ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת

רכב בכל הארץ 052-7655-222

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת וישלח - השפעת הסביבה

"וישלח יעקב מלאכים" (בראשית לב, ד)

ממש שאין להם יצר הרע ליפול ברשותו של עשו.

זה פירוש הפסוק: "וישלח יעקב מלאכים" ולא בני אדם, משום: "אל עשו אחיו" - שהוא רשע וישפיע עליהם לרעה. "ארצה שעיר שדה אדום" - גם המקום מושחת. לכן רק על מלאכים יש לסמוך בשליחות זאת ולא על בני אדם. למלאכים אין יצר הרע ולא יתפתו ללמוד ממעשיו הרעים של עשו.

אנחנו רואים עד כמה חייבים להיזהר מכל חברה שבעולם. אפילו מחברה שהיא ממש קרובה אליך כמו משפחה שהיא לא שומרת תורה ומצוות ובנם זכה לחזור בתשובה והם עדיין לא זכו, צריך להיות מאוד זהיר מהשקפותיהם. הם עלולים לומר לו: "תצא לעבוד. תרוויח כסף. לך למקומות בילוי לא צנועים כדי להתאוורר" - חס ושלום להקשיב לזה. דברים אלו כוזבים הם. זאת עצת היצר הרע שהרי אין אוורור טוב יותר מלימוד התורה והמצוות. גם אם מרגיש שחייב להשתחרר בנפשו ורוצה טיול, שהכל יהיה על בסיס הקדושה והטהרה וצניעות בדרך. יגביה ליבו בדרכי ה' ולא יקשיב לעצות שלהם, אלא יכבדם כי הם הוריו. גם ידבר דברי תורה בשולחן שבת כדי לקרב אותם לתורה הקדושה. בד בבד יזהר מאוד שלא יפול חלילה לעצות רעות שיכולים להציע לו ולחפוץ ח"ו בדרכם כי הבל הבלים הכל הבל חוץ מהתורה הקדושה ומצוות ומעשים טובים.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צאת לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	בינו חס
י"ג	16:01	17:13	17:44
ט"ד	16:17	17:09	17:39
ט"ה	16:17	17:09	17:39
ט"ו	16:21	17:13	17:44

הצלחה בגור

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה - יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת - הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרוך בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי לאה בת תמר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה - בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח - בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה - הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קנסי בת דגטו רותית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית - רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה - בריאות ואריכות ימים

רש"י הקדוש פירש: ששלח מלאכים ממש. יעקב אבינו שלח מלאכים כדי לפייס את עשו. יעקב מצא שהזמן הכי טוב לפייס הוא כל עוד יצחק אביו בחיים מכיוון שעשו חושש לפגוע בכבוד אביו. בנוסף לכך, היו מחנות של מלאכים סביב יעקב שנאמר: "כי מלאכי יצוה לך לשמרך בכל דרכיך" (תהילים צא, יא), כך בזוהר כתוב (וישלח 100).

צריך להבין, מדוע יעקב שלח דווקא מלאכים ולא שלח בני אדם שיפייסו את עשו? ראיתי שהמפרשים מבארים באופן נפלא ביותר והוא יסוד עצום. המשנה אומרת: "הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע" (אבות א, ז). אפילו האדם המושלם ביותר אם יהיה במחיצת הרשע הוא עלול ללמוד ממנו בסוף ולהיות כמוהו.

לכן דוד המלך פתח את ספר תהילים דווקא בעניין זה: "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב יצים לא ישב" (תהילים א, א). שלא נתעכב בסביבתם כדי שלא ילמד ממעשיהם, כך הרד"ק ביאר. חז"ל אומרים: "איזה הוא הגיבור הכובש את יצרו", שלא זורם עם הסביבה הרעה אלא בורח משם "כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה ויליה" ויזכה שכל אשר יעשה ה' יצליח בידו.

הרמב"ם בהלכות דעות כתב: עד כמה האדם חייב להיזהר לא להיות בחברה של רשעים אלא יברח אפילו למדברות שיש סיכוי שימות שם מחיות רעות ולסטים. מכל מקום יצא מן העולם צדיק ולא רשע.

יעקב חשש כל כך לשלוח לעשו בני אדם שיפייסו אותו, מכיוון שהם עלולים ללמוד ממנו את דרכי הרעה. לכן שלח מלאכים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה - חגיגה - חלק ב

אלו דינים נוספים שייכים לחג חנוכה?

שאלה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה:

מי שחלילה נפטר לו אדם משבעת הקרובים שצריך להתאבל עליהם, חייב בקריעה ובכל דיני שבעת ימי אבלות בחנוכה. מצוות ניחום אבלים היא גם בימי חנוכה, ולכן לא ימנע מלנחם אבלים בחג חנוכה. אבל, אפילו אם הוא בתוך שבעה, רשאי לברך על הנר בחנוכה ברכת "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" ביום הראשון.

נכון שלא לקיים אזכרה בימים אלו בבית הקברות, ביום פקודת השנה או השבעה או השלושים, מכיוון שהציבור ובפרט בני המשפחה מתעוררים לבכיות וצער ליד הקבר. לכן יקדימו את הביקור בבית הקברות לימים שלפני חנוכה. מותר ללכת לבית הקברות בחג חנוכה כדי להתפלל ולהשתטח על קברי צדיקים. מותר לערוך אזכרה בבית הכנסת על ידי אמירת ברכות ודברי תורה כנהוג, אבל ללא הספד על הנפטר עצמו מחשש שיבואו לידי צער.

לעניין ברכת "שהחיינו" - גם אם הוא אבל תוך שנה ואפילו בתוך שלושים או בתוך שבעה, חייב בברכה.

חולה שמאושפז בבית הרפואה ולא נותנים לו להדליק שם נרות חנוכה, אשתו תדליק בבית והוא פטור מלהדליק. בכל זאת ישתדל לשמוע את ברכות ההדלקה מאדם אחר שמדליק נרות.

מותר לחמם סופגניה על גבי פלטה בשבת מכיוון שאין בישול אחר בישול יבש. למרות שיש ריבה בסופגניה, יש להחשיבה כסופגניה יבשה, מכיוון שהיא מיעוט ובטילה ברוב שהוא יבש. אולם באותן מאפיות שמדללים את הריבה על ידי הוספת מים מהברז שלא התבשלו לפני הזרקתם לסופגניה, יש להחמיר. **מקורות:** ראה שו"ת אגרות משה (ח"ד סימן עד דיני בישול אות ה). כן דעת הגרש"ז אורבך בספר שלמי מועד (עמוד רמה) ובספר חזון עובדיה- חנוכה (עמוד יט בהערה) ע"ש. כ"כ בספר תורת המלאכות ח"ב (עמוד נט) בשם הגר"ש וואזנר והגר"נ קרליץ. הביא דעת הגר"י פ"ש זצ"ל שדעתו להחמיר בזה מכיוון שהריבה מרוכזת במקום אחד. הובא בספר הלכה ברורה (סימן שיח בשער הציון אות קיד).

יש אומרים שכיום מערבבים מים מהברז בריבה [בעיקר בריבת תות] לפני הזרקת הריבה לסופגניה כדי לדלל אותה שתצא דרך המזרק. לכן יש לאסור מדין חימום המים - מחשש לאיסור בישול.

במוצאי שבת מדליקים נרות חנוכה בבית הכנסת ולאחר מכן מבדילים על הכוס, כדי לאחר את יציאת השבת כמה שאפשר, למרות שהמדליק נרות חנוכה מפסיד את קדושת השבת. מכל מקום טוב להדליק נרות חנוכה בביה"כ אחרי תפילת ערבית, מכיוון שכל הציבור נשארים בקדושת השבת עד שיבדילו. וכן כדי שיהיה פרסום הנס בהדלקת הנרות בביה"כ, שהרי אם יבדילו קודם ההדלקה, יתכן שחלק מהציבור ילכו לבתיהם לפני ההדלקה.

כשמגיע לביתו, יקדים להבדיל על הכוס תחילה ואחר כך ידליק נרות, מכיוון שתדיר ושאינו תדיר - תדיר קודם. מצוות הבדלה היא תדירה יותר, מכיוון שעושים אותה כל שבוע, ואילו הדלקת נרות חנוכה היא רק בחנוכה, פעם בשנה.

אותם שנוהגים להחמיר שלא לעשות מלאכה במוצאי שבת עד שיגיע זמן רבינו תם, גם במוצאי שבת חנוכה צריכים להמתין שלא להדליק נרות עד זמן רבינו תם. אין זה מנהג טוב בלבד, אלא ראוי ונכון לכל אחד ואחת לנהוג כשיטת רבינו תם. בפרט שכך דעת מרן השולחן ערוך.

אין מברכים ברכת 'מאורי האש' על נרות חנוכה (אם טעה והדליק נרות לפני הבדלה), מכיוון שאסור ליהנות מנרות חנוכה, ואין מברכים 'מאורי האש' עד שיאורו לאורו של נר ההבדלה, כלומר: יהנו מאור הנר. לעומת זאת, על נר השמש שהוא חול, מותר לברך 'מאורי האש'.

חשיבה על הזולת

הגאון רבי יצחק וייס זצ"ל (חותנו של 'הכתב סופר') היה עשיר גדול ומכניס אורחים גדול, וגם הקציב בית מיוחד לכך. הולכי דרכים ועניים מרודים היו מגיעים עם נעליהם וגרביהם שהיו רטובים ומלוכלכים בבוצ. מרוב הליכה הגרביים היו קרועות. בתו הרבנית חווה לאה היתה לוקחת את הגרביים בזמן שהעניים הלכו לישון, כדי לתפור ולכבס אותם, למרות שהריח היה נורא מאוד. שאר האחיות היו נגעלות מזה.

לילה אחד אביה הגיע בשעות הלילה המאוחרות. הוא פגש את בתו חווה לאה בחוץ כשהיא תופרת את הגרביים של העניים. ר' יצחק תמה: "מדוע את עומדת בחוץ?". היא סיפרה: "ריחמתי על עני אחד וכיבסתי את גרביו, אבל ריח נורא נודף מהם. אחיותיי לא יכלו לסבול זאת ולכן אני כאן". הוא בירך אותה: "ה' יעזור שתמצאי חתן שיאיר את העולם" ואכן זכתה בכתב סופר לחתן. (מעובד מתוך 'ספרא דמלכא' - אוצר אמרות החת"ס)

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב מנחם קאליש זצ"ל

האדמו"ר הרב מנחם קאליש מאמשינוב זצ"ל - נולד בשנת ה'ת"ר"כ (1860). מכיוון שרבינו נולד בתוך שנה להסתלקות של מרן רבי מנחם מנדל מקאצק (נפטר ב-כ"ב שבט ה'תרי"ט), אביו של רבינו (האדמו"ר הזקן) קרא לילד בשם מנחם (הוא לא הוסיף את השם מנדל לפי שדוד רבינו הרה"ק רבי מנחם מנדל מווארקא היה אז מנהיג של רבבות אלפי חסידים ולכבודו לא קרא לו בשם מנחם מנדל). כבר בצעירותו נודע בהתמדתו המופלאה ובבקיאותו המבהילה בכל חדרי תורה, בנגלה ובנסתר. מידת ענוותנותו ואהבת ישראל היתה בלי גבול. בשנת ה'תרל"ח (1877) כשהיה כבן שמונה עשרה שנים בלבד, אביו נפטר ועל רבינו הוטל לשמש כאדמו"ר במקום אביו, לפרנס את משפחתו ולגדל ולחנך את שני אחיו הצעירים - רבי ישעיה (מפשיסחא) ורבי ירמיה (מאפולע). כמה מזקני החסידים שזכו להסתופף בצילו של אביו הסתפקו אם לקבל עליהם את מרותו של אברך צעיר זה, אבל אחרי ימים רבים שהם הסתובבו בחצר רבינו בהתבוננות תמידית אחרי מעשיו החליטו כי הוא ראוי. רבינו נהג בקרבה ובאהבה עם חסידיו ותחת הנהגתו החסידות התרחבה. היה פעיל בענייני ציבור, כאביו וסבו. השתתף בכנסים ציבוריים רבים. נודע גם כבעל חסד ונותן צדקה.

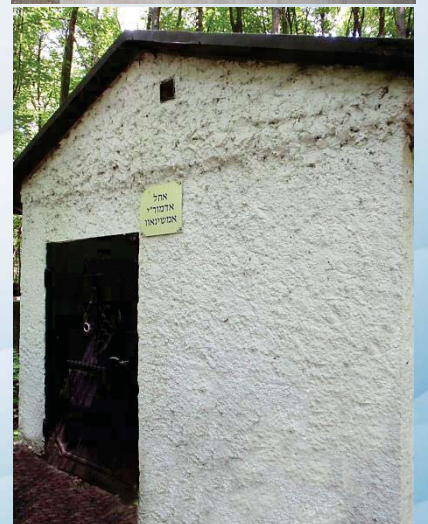

בזמן מלחמת העולם הראשונה עבר לוורשה. הוא נרתם לעזרת הפליטים בעיר ואלפי היהודים שהוגלו לשם עקב המלחמה מצאו אוזן קשבת. ביתו היה בית ועד לענייני ציבור. נהג עם חסידיו ובאי ביתו כבנים יחידים ממש. הקדיש תשומת לב מלאה לכל אחד מהם. התעמק בבקשותיהם ועזר להם. בעל רוח-הקודש.

רבים פנו אליו ונושעו. שימש קרוב לארבעים שנה באדמו"רות. עבודת הקודש ללא ליאות בצורכי הכלל והפרט החלישה את גופו וגרמה לו מחלת לב מסוכנת. רבינו נפטר לביליל שבת קודש פרשת וישלח, ט"ז כסליו ה'תרע"ח (1917). חי כ-57 שנים. ציונו בוורשה. על ציונו הוקם אוהל גדול, ולימים נקברו בו בנו רבי יוסף ונכדו רבי יעקב דוד. האדמו"ר ר' אברהם מרדכי אלטר מגור התבטא על רבינו כי הוא היה "משיירי כנסת הגדולה".

אביו: האדמו"ר רבי יעקב דוד ('האדמו"ר הזקן'). **סבא (מצד אביו):** האדמו"ר ר' ישראל יצחק מוורקא. **אימו:** מרת חיה (בת ר' יעקב מזרנובצה). **אשתו:** מרת אסתר גולדה (בת ר' שמואל משה אלברשטיין מביאלא). **מרבתינו:** אביו, האדמו"ר רבי יעקב דוד ('האדמו"ר הזקן'). **ילדינו:** האדמו"ר רבי יוסף מאמשינוב (מילא את מקום רבינו), האדמו"ר רבי שמעון שלום (כיהן באוטבוצק ובהמשך בארצות הברית), האדמו"ר רבי אברהם (כיהן בראדומסק. חתנו של רבי אברהם יששכר), יעקב דוד (נפטר בצעירותו). מרת רחל (נישאה לרבי חיים יעקב אריה מורגנשטרן הי"ד אב"ד מראדזימין-וישקוב), מרת יוטא פייגא (נישאה לרבי ישראל נח איגר, בנו של רבי אברהם מלובלין).

הרב החסיד רבי אברהם וישקובסקי (חתנו של הרה"ק רבי שאול ידידיה אלעזר ממודזיץ בעל 'ישא ברכה' זצ"ל) סיפר: כשהגיע זמנו של אחיר' משה להתייצב לצבא הרוסי, אבי נסע איתו לרבינו והזכיר אותו לפניו שיושע במהרה וישוחרר מהצבא הרוסי. על שולחנו של הרבי היה מונח חומש.

הרבי קרא לאחי ואמר: "משה, קרב הנה ונראה אם הנך יודע לקרוא בחומש" ... אחי התקרב במהירות לשולחן, פתח את החומש וניסה לקרוא בו. אך הרבי מנע ממנו לקרוא, סגר את החומש ואמר: "הלא אינך רואה כלום ומדוע אתה מפחד מהם?".

אביו ואחיו השתוממו למשמע אוזניהם. הם היו אדוקים ברבם הגדול ולכן האמינו כי הישועה קרובה לבוא. רוח קודשו של הרבי התגלתה אחרי שמשה הופיע בפני הועדה הצבאית שהיתה צריכה לקבוע אם הוא כשיר לשרת בצבא. כשהגיע תורו להיבדק אצל הרופא הרוסי, הוא הרים עליו את קולו ואמר: "ברח לך מכאן מהר. לצבא המהולל של הצאר הרוסי אין צורך בעיוורים" ... הדבר יצא מפי הרופא הרוסי ומשה הוצא מחדר הרופא כשתעודת שחרור בידו. אז הבינו מה שהרבי אמר לו: "הרי אינך רואה כלום ומה אתה מפחד מהם" ...

הרה"ג רבי מרדכי זאב לדרמן מבריסק סיפר מעשה שאירע לו אצל רבינו: אשתו חלתה מאוד ושכבה על ערש דוי, גוססת, ימים אחדים. מצבה היה כה חמור עד שיכלו רק לתת לה מעט מים בכפית ישר לפיה. יותר מזה היא לא יכלה לאכול או לשתות. ר' מרדכי זאב לדרמן נסע לרבינו מבריסק לאמשינוב. כאשר נכנס לקודש פנימה הרבי מיד אמר לו: "מהר סע לבינתך ותאמר לה כך: 'הרב מאמשינוב אמר שאל תפחדי. את תהיי בריאה'".

מיועדנו נסע תיכף ומיד לביתו. נשות העיר עמדו שם ולא הניחו לו לבוא הביתה כי קרב מועד יציאת נשמתה. באמונתו החזקה ברבו לקח לו את גיסו לעזר. הם גירשו את הנשים ונכנסו הביתה. הבעל ניגש למיטת אשתו ואמר לה כפי שהצטווה: "הרב מאמשינוב אמר שלא תפחדי. את תהיי בריאה". היא מיד פתחה את עיניה ואמרה: "אם כן, תנו לי את המלבושים ללבוש!".

הם מיד כיבו את הנרות שהדליקו ליד מיטתה, כפי שנהגו לעשות לגוסס בטרם ייפטר מן העולם, שלא תראה ותפחד. אמרו לה: "הרי זה כמה ימים שלא אכלת כלום". אמרה להם: "תנו לי ליטול את ידי". נתנו לה מעט חלב ושתתה כוס וחיצי חלב. לאחר מכן נרדמה למשך שעותיים. לאחר שהתעוררה, היא עזרה לבשל לכבוד שבת קודש ויהי לנס.

כֶּסֶף כָּשֶׁר

ליבי בער בקירבי. ניגשתי לגבאי וכמעט שהתחלתי לצעוק בפרהסייה: "אדם זה הוא נוכל! הוא גנב את כספוי! איך אתם מעזים לכבד אדם כזה ולהעלותו לתורה?"

הגבאי הבחין בסערת רגשותי. הוא מיד פנה אלי ולחש לי באוזן: "בבקשה ממך, אל תעשה בלאגן. תיכנס לאדמו"ר ותדבר איתו".

כך עשיתי כמובן. אלא שהאדמו"ר אמר לי שמכיוון שהוא לא מרגיש טוב, הוא לא יכול לטפל בזה עכשיו, אבל הבטיח שבטיש בליל שבת הוא ידבר איתי מה לעשות.

פרשת השבוע היתה פרשת וישלח. בטיש האדמו"ר פתח עם שתי שאלות. שאלה ראשונה: יעקב מספר לעשיו: "עם לָבָן גִּרְתִּי" (בראשית לב, ה). מה החידוש? וכי עשיו לא ידע שיעקב שהה בביתו של לבן עשרים ושתיים שנה?

שאלה שניה: יעקב מוסיף ומספר לו: "יְהִי לִי שׁוֹר וְחֹמֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה" (בראשית לב, ו). הדבר תמוה, הרי יעקב יודע שעשיו כועס עליו בגלל שלקח לו את הברכות של העולם הזה. מדוע הוא שופך שמן למדורה, ומספר לו שיש לו הרבה צאן ועבד ושפחה?

שיספר לו שהוא לומד כל היום. יודע רמב"ם ורשב"א – זה לא מעניין את עשיו... אבל למה להתגרות בעשיו ולספר לו על העולם הזה, שיש לו?

האדמו"ר תירץ כך: לבן היה ראש הרמאים בעולם. לא היה אחד שיצא ממנו בשלום. אפילו את החתונות של בנותיו הוא לא עשה על חשבוננו, אלא על חשבון בני העיר...

יעקב אומר לעשיו: הנה יצאתי מראש הרמאים עם שור וחמור, עבד ושפחה. אתה יודע למה? כי "יְהִי לִי!" הכסף שלי הוא שלי! הוא כסף כשר שאין עליו שאלות. כשיש כסף כזה – אף רמאי לא יכול לקחת אותו ממני.

הרבי סיים ואמר: אם אתה רואה שרמאי הצליח להוציא ממישהו את כספו – ככל הנראה זה היה כסף לא מספיק כשר, ככל הנראה היה חסר ב'ויהי לי'...

שמעתי את דברי הרבי וקלטתי היטב את משמעותם: עלי לבדוק את כל חשבונותי אם הכסף הוא כשר בתכלית. נסעתי בחזרה לבלגיה. עיינתי היטב בחשבונות, ולכל מי שיכול היה להיות איזושהי סרך של תביעה עליו – שילמתי עד הגרוש האחרון.

בסופו של דבר, הגביר סיים את הסיפור שספר לראש הכולל, המניה שלי זינקה, ושוויה עמד על שמונה מאות אלף דולר! מהכסף הזה עשיתי ביזנס וכך התעשרתי. המתכון לעשירות - "יְהִי לִי" - כסף כשר.

הרב גואל אלקריף סיפר מה שמע מראש כולל חשוב. סיפור שמלמד אותנו כי כאשר הכסף שבידי האדם הוא כסף כשר, הרי שאף אחד בעולם לא יכול לקחת אותו ממנו.

גביר גדול מאוד, חסיד גור, גר באנטורפן שבבלגיה. מדובר באחד התומכים הגדולים ביותר של מוסדות גור ועוד הרבה מוסדות צדקה אחרים.

ראש הכולל היה נוסע אליו מדי פעם בפעם כדי להתריע אותו. פעם הוא שאל אותו: "תספר לי בבקשה איך זכית לכל העושר הגדול הזה?"

הגביר סיפר: לפני כמה עשרות שנים היו לי מאתיים אלף דולר. מדובר בסכום גדול באותם הימים. חיפשתי היכן כדאי להשקיע אותם.

פניתי לסוחר גדול בבורסה. גם הוא חסיד גור. הוא הציע לי ארבע מניות מענפים שונים, שעל פי התחזית צפוי להן עתיד גדול: נפט, גז, נדל"ן ומחשבים.

השבתי לו: "אני חסיד גור כמוך. כידוע לך, אנחנו לא עושים שום דבר בלי לשאול את הרבי, האדמו"ר הרב ישראל אלטר" (ה'בית ישראל' זיע"א).

נסעתי מבלגיה לארץ ישראל. נכנסתי אל האדמו"ר ושאלתי: "כבוד הרבי, באלו מניות כדאי להשקיע?" הוא השיב לי: "בשתיים מן המניות אל תיגע. מהשתיים האחרות אתה יכול לרכוש".

חזרתי לבלגיה והוריתי לסוחר לקנות בכל הסכום מניה אחת מתוך השתיים שהרבי אישר לי. זו שהיתה לי תחושת בטן שתניב תשואה גבוהה יותר מתוך השתיים. מה שקרה בפעל היה שהסוחר רימה אותי וקנה לי מניה אחרת.

המניה הראשונה, זו שהוריתי לו לקנות, טיפסה לרקיע. לו הייתי קונה אותה בעצמי, הייתי מרוויח מאתיים וחמישים אלף דולר!

המניה השניה, זו שהסוחר קנה עבורי, נפלה עמוק וכמעט התרסקה. שוויה ירד ממאתיים אלף דולר לשישה-עשר אלף דולר!

פניתי לסוחר ובאתי אליו בטענות קשות. למעשה לא היה לי מה לעשות. לא כתבתי שום מסמך מכיוון שסמכתי עליו. לא נותר לי אלא להישאר עם הכעס שאצור בלב על אותו נוכל שקנה על דעת עצמו את המניה.

פעם אחת, כשהגעתי לארץ והתפללתי בבית המדרש, ראיתי שגם הסוחר הזה נוכח במקום. בקריאת התורה העלו אותו לתורה, עשו לו 'מי שברך' גדול.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל יצחק יצקן בן רחל ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן יעקב צבי ע"ה אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב אבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה לטיף בן פרוחה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בן שרה ע"ה אריה בן מרים ז"ל דוד יצחק בן פרוחה ז"ל אביבה לוי ע"ה אלון בן סעדה ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה אילנה (מתרזה) בת שרה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זורה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלג'יה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סליים בן פרוחה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "זיטלח"

"ויצב יעקב מצבה על קבורתה היא מצבת קבורת רחל עד היום" [לה, כ]. כוחה של רחל אמנו.

"אמא רחל", ה"אמא" המפורסמת של כל הדורות, חיה שנים קצרות בלבד ואף הן של סבל וייסורים, והיא מסמלת תמיד את כל הרחמים והאהבה של אמא לילדיה. גם אחרי שאמא רחל נפטרה, "קבר רחל" נשאר לילדיה. קבר רחל הוא המקום שבו לכל אורך הדורות הלכו ה"ילדים" להתפלל ולבכות, והוא המקום שממנו ישועות יוצאות בכל דור וזמן.

רחל אמנו נפטרה צעירה. אנחנו למדים חשבון זה מהתורה וחז"ל. בתורה כתוב, שרחל נפטרה בשעה שילדה את בנימין והיא נפטרה ארבע עשרה שנה אחרי שיעקב התחתן איתה. בת כמה הייתה? הדבר תלוי במחלוקת בת כמה הייתה כשנישאה. בדבר זה יש לא פחות משש דיעות(!). ה"ילקוט שמעוני" מצייין, שרחל נישאה בת עשרים ושתיים שנה. נמצא איפוא, שהיא נפטרה בדמי ימיה בהיותה בת שלושים ושש שנה בלבד. הטעם שהיא נפטרה צעירה מבואר במדרשים (ועיין רש"י לא, לב).

הפרט שפירסם כל כך את פטירתה של רחל, הוא קבורתה. ידוע, שהאבות ונשיהן נקברו כולם במערת המכפלה, אבל רחל נפטרה בדמי ימיה באמצע הדרך ויעקב אבינו קבר אותה שם, במקום שנפטרה. דבר זה נעשה בכוונה תחילה לצורך העתיד, כדי שיהיה הקבר שם מקום תפילה לכל הדורות, כמו שמובא במדרשים ובחז"ל.

כידוע הראשון שבכה על קבר רחל, היה בנה בכורה של רחל עצמה - יוסף. בספר הישר מובא, שבשעה שהסוחרים שקנו את יוסף מהבור הובילו אותו בדרכם למצרים, הם עברו ליד הקבר הזה, ויוסף תיכף רץ מאצלם אל קבר אמו ובכה שם. מאז נשפכו במקום זה נחלי דמעות בכל הדורות ובכיות של המתפללים ושל רחל אמנו הבוכה על בניה לפני ה' ומאנת להתנחם בכל צרה שיש להם.

מבנה קבר רחל של היום, לא השתנה בהרבה במשך אלפי השנים. במדרש מבואר, שכל הבנים, אחר עשר במספר (שהרי בנימין היה רק תינוק בן יום באותה עת) שמו אבנים גדולות של שיש על קברה של רחל. ועליהן שם יעקב אבינו אבן שיש אחת גדולה מאוד, המכסה את כולן, על אבן זו חרות שמו "יעקב".

בתיאור קורות הימים לפני כאלף שנים מסופר, כי היו אז כמרים שרצו את האבן האדירה והיפה, ולקחו אותה לבית העבודה זרה שלהם. אולם למחר בבוקר נמצאה האבן חזרה על הקבר. כך עשו כמה פעמים עד שהבינו שלא יוכלו לקחתה.

*** כוחו של בכי ***

המחזה היה קורע לב. היה זה בזמן מלחמת יום הכיפורים. המתח היה בשיאו. יום רדף יום, הגיעו שמועות סותרות ומבולבלות, הציבור בירושלים היה בהאפלה מוחלטת, זועק ומתפלל אל ה'. ובעיצומם של ימי הפחד, שכר ראש ישיבת מיר, הג"ר חיים שמואלביץ זצ"ל, מונית לנסוע לקבר רחל. מקורביו ניסו להניאו; והימים ימי פחד אבל הוא בשלו. במשך כל הנסיעה שר לעצמו בהתעוררות וברגש את הפסוקים "קול ברמה נשמע... מנעי קולך מבכי..."

הגיעו לקבר. רבי חיים נכנס פנימה אל המצבה ואז התפרץ בזעקה נוראה ושוברת לב: "אמא---א!!!"
המלווים קפאו על מקומם. הזעקה המזעזעת הפכה בן רגע לבכי סוער ביותר.

"אמא---" השתנק רבי חיים - "הקב"ה מבקש ממך 'מנעי קולך מבכי', אבל אני, חיים הבן שלך, מבקש ממך: אל תפסיקי לבכות! תעוררי רחמים על בניך הנמצאים פה למטה; אל תרפי..."
ובאותו הערב הגיעה הידיעה על ההדיפה המושלמת של כוחות האויב...

ואכן היא ממשיכה לבכות, אמא רחל. מהו הכוח הנורא הזה של בכייה, שכאשר כל השערים נעולים ישנו שער אחד הפתוח תמיד - "שערי דמעה". הם מעולם לא ננעלו. גם במצבים בהם נראה, לכאורה, "אבדה כל תקווה", דווקא אז הבכי יכול לשמש כמפתח לעורר רחמי שמים. זאת ידעו לנצל היטב גם גדולי רבותינו. בעצה זו השתמש אברך שלא זכה לפרי בטן. הוא ניגש אל הסטייפלער זצ"ל, והתחנן לפניו שיבטיח לו בנים. הוא נשוי זמן רב ואין לו ילדים. "אני לא מבטיח ילדים", אומר הסטייפלער, "זה רק ביד הקב"ה. אני יכול רק להתפלל".

אולם האברך מר הנפש, שכבר סבב אצל כל גדולי ישראל בבקשה שיתפללו עליו, לא היה יכול יותר עוד לישא מר חייו, ואמר: "אני לא אצא עד שהרב יבטיח לי ילדים!" כך אמר במר נפשו ופרץ בבכי.

הסטייפלער נתן בו עיניים נוקבות וזה הספיק לאותו אברך כדי שייכנס פחד נורא בלבו, והוא יצא והלך.

אולם, תשעה חודשים אח"כ בא אביו של אותו אברך להזמין את הסטייפלער להיות סנדק לבן הנוולד לבנו. הוא הביע בפני הסטייפלער את התפעלותו, איך שהברכה שבירך התקיימה. אך הסטייפלער הפסיקו במחי יד: "יאימין לי כבודו, אם גם הייתם בוכים עליו כמו שאני בכיתי, הוא היה נושא באותה מידה..." (!)

יושב לו יהודי זקן מאוד, עם צרות של חצי העולם על ראשו, ובוכה לילה שלם אל ה' עבור אברך שאינו מכיר כלל... זוהי גדלות שאין לתאר. רק מי שמרגיש את המבקש כאילו הוא בנו יחידו הפרטי ממש, מסוגל לבכות עליו כל כך.

רחל אמנו, שכל אחד מישראל באופן פרטי הינו בנה יחידה, אינה מוכנה להסתפק בשום נחמה שאינה מושלמת. אינה יכולה להשלים אפילו עם פצע קטן של בנה היחיד והאהוב. אמא רחל הבוכה על כל אחד מילדיה עד שתבוא הגאולה, מלמדת כל אמא שאין לה להרפות מתחנונים אל ה'. אם שערי שמים נראים כנעולים, הדמעות יפרצו אותם. רחל אינה מוותרת לבכות כבר כ"כ הרבה זמן, וכשתבוא הגאולה נראה מה היה גדול כוח הבכי והתפילה. אין לנו להרפות. עלינו לעורר רחמי שמיים בלי הפוגות, עד יראה ה' בעוני מצבנו, וימהר לחוש לשלוח את משיחנו. בימינו זקוקים אנו "אולי יותר מתמיד" לתפילותיה ובכיותיה של "אמא רחל" עלינו (אור דניאל).

"חזון עובדיה כה אמר ה' אלוקים לאדום שמועה שמענו מאת ה' וציר בגוים שולח... אם גנבים באו לך אם שודדי לילה איך נדמיתה הלוא יגנבו דיים אם בוצרים באו לך הלוא ישאירו עוללות" (מתוך ההפטרטה). יעקב ועשו חלקו שני עולמות.

נאמר בפרשת תולדות: "ויהי כי זקן יצחק ותכהין עינו מראות ויקרא את עשו בנו הגדול ויאמר אליו... וצא השדה וצודה לי ציד ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי ואכלה בעבור תברכך נפשי בטרם אמות". קשה, איך סומך יצחק אבינו על עשו שיעשה את כל מעשיו כדין, הרי הוא פרא אדם, גס ורשע. מובא במדרש שכשעשו הלך בשדה, הקב"ה נתן הוראה לכל החיות להעלם. תפס עשו כלב ושחטו, והביאו לאביו. וכי על אדם שפל כזה אפשר לסמוך!?

אלא כך יש לפרש את הדברים: "יצחק אבינו ידע שעשו רשע, ורבקה אוהבת את יעקב. יצחק אהב את עשו "כי ציד בפיו", אמר יצחק: אני אצוד אותו. הדרך להתמודד עם טיפוס כמו עשו, היא על ידי "ימין מקרבת". צריך לקרב אותו, לדבר אתו בשפה רכה, להשפיע עליו בטוב. אם יצחק יתנהג עימו כפי שראוי לו ויגרש אותו מעליו, הוא יעזוב את הבית ויצא לתרבות רעה.

אמר לו יצחק: "וצא השדה וצודה לי ציד, ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי". צא לשדה, אולי תחזור בתשובה, תתקן קצת את המעשים. ואם תחזור בתשובה – אני אברך אותך. כמובן, הברכות יעזרו רק אם יהיה ראוי להן. אולם רבקה יודעת שאין סיכוי שעשו ישתנה ויתקן את מעשיו. לכן כשעשו יוצא היא קוראת ליעקב ומדריכה אותו מה לעשות כדי לזכות בברכת יצחק אבינו.

לעתיד לבוא בא עשו ואומר: הברכות מגיעות לי, יעקב גנב לי אותן. אומר לו עובדיה הנביא: "איך נדמיתה", היה לך זמן ארוך של אלפי שנים כדי להוכיח שאתה ראוי לברכות, יכולת לקיים מצוות, מדוע לא עשית זאת? "אם גנבים באו לך אם שודדי לילה איך נדמיתה הלוא יגנבו דיים". יש גנבים הגונבים מזומנים, יש כאלה שחומדים גם תכשיטי זהב וחפצים יקרי ערך, יש גנבים שלא בוחלים בכלום ונוטלים מהדירה גם רהיטים ומוצרי חשמל. אבל לא ראינו גנבים שמרוקנים את כל תכולת הדירה לגמרי, כולל נורות ומתגי חשמל...

"אם גנבים באו לך – הלוא יגנבו דיים", הם לא גונבים הכול. גם אם מרוקנים את הדירה, "הלוא ישאירו עוללות", הם משאירים פריטים קטנים. לכן, אם ראית אדם שמרוקן את כל תכולת הדירה בלי להשאיר בה אפילו חפץ קטן אחד – דע לך שזהו בעל הדירה עצמו. רק בעל הבית מרוקן את הבית על כל תכולתו, עד הפריט האחרון, למשל כאשר הוא עובר דירה ומעביר את כל תכולת הדירה הישנה אל החדשה.

בשכונת הבוכרים בירושלים התגורר הגאון רבי יוסף ידיד הלוי זצ"ל. לפני כן הוא היה גר בצפת, שם כיהן כרב וכאב"ד. הוא היה עני מרוד והתגורר בתוך כוך. לא היה בו כיסא, שולחן ומיטה. הבית לא היה מטויה, בין האבנים היו שורצים עקרבים ולטאות. הקירות היו בעובי של מטר, והוא ישן בתוך האצטבה העמוקה של החלון שבקיר. הוא לא היה אוכל בביתו, מדי לילה היה מכין לו את מנת האוכל, בחצות לילה היה מתעורר משנתו ומתחיל את סדר יומו, נוטל את מנת האוכל ויוצא מביתו עד הערב. מנת האוכל הייתה זעומה ביותר, וכללה פרוסת פת יבשה, עם תוספות 'מגוונות': יום אחד מרח עליה מעט גבינה ופעם גרגרי זעתר וכדומה....

פעם נכנס גנב אל ביתו של הרב בצפת. הוא היה בטוח שבביתו של הרב ימצא אוצרות, הרי אנשים מפקידים אצלו פיקדונות ותרומות. הוא התגנב פנימה, חיפש וחיפש ולא מצא מאומה. חשב הגנב בליבו: אולי הרב מחביא את החפצים היקרים למראשותיו. כשהרב ישן שנת ישרים, הוא פשפש ליד ראשו של הרב ומצא שם שקית עם פרוסת הלחם אשר הכין הרב למחר... הוא נטל את השקית, כדי שירגיש שהוא לא יצא בלי כלום...

בחצות הלילה קם הרב כהרגלו, נטל ידיו והתכוון לצאת מביתו לעוד יום של לימוד תורה ונשיאה בעול הדיינות והרבנות. הוא רצה לקחת את שקית האוכל, חיפש וחיפש, אך היא נעלמה כאילו בלעה אותה האדמה. כשראה את הבית ההפוך הבין שגנב ביקר בביתו בלילה. הרב חשב בליבו: איזה גנב זה? לפחות היה משאיר לי חלק מפרוסת הלחם, ממתני גנב נוטל את כל תכולת הבית ולא משאיר מאומה?...

אומר הנביא לעשו: אתה טוען שיעקב גנב ממך את הברכות? אם כן, איך יתכן שהוא נטל את כל הברכות, בלי להשאיר לך 'עוללות'. אם יעקב לא השאיר לעשו כלום, על כרחך שאינו גנב, אלא הבעלים של הברכות, שכן רק בעל הבית נוטל את כל תכולת הבית עד תומה.

בית המקדש השני נחרב על ידי טיטוס, שהיה מצאצאי עשו.

לפני שטיטוס יצא לכבוש את ירושלים ולהחריב את בית המקדש, הוא הורה לחייליו באופן ברור ביותר: אנחנו הולכים להשחית את בית המקדש, לתלוש את הפרוכת, לקרוע ולהשחית את ספרי התורה, לקטול את כל החכמים, להרוג אלפים ורבבות של אנשים. אבל, עלינו לזכור! אנחנו 'אינטליגנטים' אנחנו מלמדים את כל העולם 'מדע והתרבות'! אנחנו לא פוגעים ב'טוהר הנשק'! מי שירים סיכה קטנה, וייקח לו אותה שלל לעצמו – יומת! אומר הנביא עובדיה לטיטוס: "מחמס אחיך יעקב – תכסך בושה", בשבילך לגזול פרוטה, כשלל מלחמה, זו בושה! זו פגיעה ב'טוהר הנשק', ואילו להרוג ולרצוח אלפים ורבבות – זה כלום!

זוהי צביעותו הגדולה של עשו ובניו אחריו עד היום הזה! (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת נוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ בנימין בן רחל ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ יי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, לע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: **חילה טובה**

פרשת וישלח

בס"ד | גיליון מס' 409

כיצד הצעה לכוס קפה העמידה תלמידים הרבה?

כי גם זה לך בן! (ל"ה, י"ז)

הרי החיים והמוות ביד הלשון, בכוחה של מילה לבנות עולמות לתפארת או להחריבן עד היסוד. אדם רואה חבר בעיצומו של יום שגרתי, יהודי פוגש את רעהו ברגע של קושי, החיים של החבר בידיו, אחריותו ותכליתו על כף המאזניים.

במילה רעה אחת, שוברת, מעצבנת או מצערת - הוא הורס לחבר את היום, הוא משבית את ניצוץ התקווה שבו עורך אך בקושי. ומידה טובה מרובה שבועתיים - במילה טובה אחת, במחמאה כנה, באמירת 'תהיה חזק' מכל הלב, בהענקת תחושה ידידותית תומכת, יש בידי להציל את החבר המתמודד, לנסוך בו כוחות לעוד יום!

מי שזוכה לחיות בעולם הזה תוך כדי פיזור מילים טובות לכל עבר, הופך למזכה הרבים שאין גדול ממנו, שחז"ל מבטיחים שאין חטא בא על ידו, שהוא לא ייכשל בחטא ועוון. כי הוא קם בבוקר ומעניק מחמאה לילדים שהתלבשו בזריות - וזה נוסך בהם כח, הוא מודה בכנות לרעייתו על הכנת הארוחות - וזה משמח אותה, הוא טופח על שכם בעל המכולת ומעודד אותו, ואז הוא מודה לחזן שהתפלל בשרית 'אוהו, יישר כח, תפילה יפה, בדיוק בקצב הנכון!'

וכך, כבר בשעת בוקר מוקדמת, הוא הספיק להחיות כמות נכבדה של אנשים, המתמלאים באנרגיה למשך היום בזכות המילים הטובות שבקעו מליבו. הוא ממשיך כך לאורך היום, שם לב מי הגיע עם חולצה חדשה ומי מבליע אנהא, ונותן לכל אחד את המילה הטובה לה הוא זקוק, את המחמאה, את החיזוק, את העידוד ואת התמיכה. את כל זאת הוא עושה במילים בלבד, אולם למעשה - הוא 'תחנת כח' ניידת, שמטעינה את סביבתו באנרגיה חיובית!

וכל האנשים הללו ששמעו את המילים הטובות, שקיבלו ממנו כוחות, ממשיכים בעמל יומם ביתר הצלחה, והכל בזכותו. הוא מזכה אותם להצליח במלאכתם - אם בלימודים, אם בעבודה, אם בהתגברות על קשיים, או בכל נושא אחר. וכך, איש פשוט כביכול, הופך למחולל מהפכות, לנותן עוצמות, למנוף שרבים חייבים לו את הצלחתם!

אחים יקרים, כמה זה קל, קרוב ונגיש. הרי לכולנו יש פה זווז עיניים, כולנו רואים את מכרינו וסובבינו, במשפחה, בקהילה, במקום הלימודים או במקום העבודה. הבה נקדיש תשומת לב להחמאי בכנות, לומר מילה טובה בשמחה, לטפוח על השכם ולעודד עם כל הלב. וכשנעשה זאת היטב - נזכה בהבטחה העילאית שאין חטא בא על ידו! נחולל מהפכה בנפשם של רבים, ונטביע חותם נצחי בעולם כולו!

קבלת פנים שהניבה תוצאה...

היה זה ביום בהיר למדי, בבית כנסת מקומי קטן, אי שם בניו יורק. ר' פנחס, יהודי נכבד ואיש עסקים אמיד, נקלע למקום לתפילת שחרית, לראשונה בחייו. איש לא מכירו, איש לא יודע על מעמדו הגבוה, ואיש גם לא שם לב אליו יותר מדי. לאחר התפילה ניגש אליו יהודי מתושבי המקום, מושיט לו יד לשלום, ואומר לו כבדרך אגב: 'אהה, אורח חשוב נקלע לכאן, פניך מעידים כי אתה אדם יקר... מה שמך ומהיכן באת?'

אחד החלומות הכמוסים בליבם של רוב בני האנוש, הוא החלום להיות זה שמשנה פני עולם. רבים מאוד מבקשים להקים ארגון או מוסד שיחולל בשורה משמעותית, אחרים מייחלים לרגע בו יינתן בידיהם הכח להעביר מסר לאלפי אנשים, או להשפיע לטובה על חייהם של רבבות. אלא שבדרך כלל, חלומות כאלה נוהגים להתנפץ מול סלעי המציאות... כי במשך כל ההיסטוריה של העולם, רק בודדים ממש הטביעו חותם, רק מתי מעט חוללו שינוי אמיתי.

גם אלה שמוכנים 'להתפשר' על עשיה שתחולל מהפך מקומי, בקרב קבוצת אנשים מסוימת או במקום כלשהו, בדרך כלל מתקשים מאוד להגשים את חלומם. אנשים רואים בחזונם גוף, מוסד או ארגון, שזכו להקים, ומקווים שהוא ייתן בשורה שרבים ייעזרו בו, שהוא ישפיע לטובה על אלפים. אבל גם כאן - המציאות לא תמיד מתיישבת עם החזון, והתפיסה הרווחת היא שכדי להגשים חזון כזה - צריך הון תועפות, יכולות גבוהות, כישורים נפלאים וקשרים לעיפה...

זו טעות, שכדאי להכיר בה בזמן, ולאפשר לכולנו כן לחולל את השינוי, כן להשפיע על רבים, כן להיטיב את העולם. איך עושים זאת בלי מיליונים בבנק? איך עושים זאת בלי להיות מקושרים או מוכשרים במיוחד? איך ניתן להשפיע לטובה על רבים מאוד, בצורה שאינה דורשת הקרבת חיים, הון תועפות, משאבי גוף ונפש רבים?! - הנה הנוסחה:

לכולנו יש פה. הפה הוא כלי מדהים, שביכולתו לחולל שינוי בחייהם של כל מכרינו, וגם כאלה שזרים לנו. לעתים הוא יכול להציל חיים, תמיד הוא יכול לשפר חיים. הפה שלנו עשוי לשמש כתחנת דלק לכל הסביבה, הוא יכול להיות מנוף רב עוצמה שנותן כוחות לכל מי שאנו נתקלים בו. מילה טובה, כנה ורצינית, מחמאה מעומק הלב או דבר חיזוק בזמן הנכון - בכוחם להציל אנשים, לתת להם כוחות, להטעין אותם באנרגיה, לחולל בהם מהפך!

את הגילוי הזה אנו למדים מפרשת השבוע, בפסוק המספר על רחל אימנו העומדת ללדת את בנה האחרון - בנימין, תוך סיכון חייה. רחל אימנו יודעת שהיא עתידה ללדת בן - הוא השבט האחרון משבטי ישראל. היתה לה רוח הקודש, היטב ידעה למה היא עוברת את צער הלידה, וכמה זה כדאי ומשתלם - כי בכך היא מעמידה שבט בישראל. יתירה מזאת - הרי היא עצמה שאפה וכספה להגיע לרגע הזה, רצתה לזכות ללדת את בנימין, והנה - הגיע הרגע הגדול!

ובכל זאת, הרגע הזה הוא קשה עבורה, והמיילדת אומרת לה 'אל תיראי, כי גם זה לך בן'. המיילדת לא מחדשת דבר, היא חוזרת על מה שרחל אימנו יודעת, היא מגלה חדשות ישנות למדי. אבל כמה מילים שלה, המבטיחות כי אכן כן, לצער יש מטרה, לסבל יש תכלית, למה שהיא עוברת עכשיו יש סיבה מספיק טובה - הן אלו שנוסכות כח, הן נותנות את היכולת לעבור את הרגעים הקשים בהצלחה.

נבואה מופרכת שהתגשמה...

היה זה בעת שראש ישיבה חשוב הוזמן להשתתף בשמחת 'שבע ברכות' לחתן מתלמידי הישיבה, ולשאת בה דברים בשבח החתן. דא עקא, שהחתן המדובר לא היה מהמצטיינים, עד שקשה היה למצוא מה לומר עליו... לפיכך, נקט ראש הישיבה בטקטיקה מבריקה: במקום לדבר על מצבו של החתן כיום, בחר לעסוק בתחזית כיצד יראה עתידו...

'אני רואה חתן כזה, פתח ראש הישיבה, 'ואני מבין שאני משתתף בשמחת שבע ברכות של גדול מ ישראל שטרם נחשף. בעיני רוחי אני רואה את התור של המבקשים לשאול אותו שאלות הלכתיות ולהתייעץ עמו, ואני נרגש שהוא מתלמידיי! אשריך' - פנה לאב הכלה שזרח באושר - 'שזכית בחתן כזה, שעתיד להאיר את העולם!'

חלפו שנים ארוכות, ולימים התברר כי הנבואה - שנראתה משוללת יסוד כשנאמרה - הגשימה את עצמה. הבחור שלא היה מהמצטיינים התחיל ללמוד כראוי, ועד מהרה אמרו עליו שהוא בקי במסכתות רבות בש"ס, ורבים נעזרים בבקאות. ראש הישיבה התעניין אצל מכרו כיצד קרה המהפך, ואז שמע דברים כהווייתם:

מסתבר, שאבי הכלה לקח את הדברים ברצינות, והחליט שהוא השואל הראשון הנעמד בתור אצל חתנו... החתן היה חייב להוכיח את עצמו, והחל ללמוד ברצינות את ההלכות הנוגעות למעשה, כדי שיוכל להשיב כהלכה לחמיו. עם הזמן פנה ללימוד הש"ס בבקאות, והנה כי כן - הוא אכן קם והיה לאברך מופלג בידיעותיו הנרחבות!

סיפור מדהים זה, אשר התקבל מדודי מגיד המישרים הרה"ג רבי אליעזר טורק שליט"א - המכיר את האברך המדובר בהיכרות אישית, מעיד וקורא: אחים יקרים, לפעמים מילה אחת בזמן הנכון - מחוללת מהפך בחיי של אדם, ממנפת אותו להצלחה כבירה. הבה נתנדב לומר את המילה הזו, הבה נהיה חתומים על הצלחת הסובבים אותנו!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרו בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרוץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

ר' פנחס השיב קצרות, והשואל הגיב בחיך רחב ובעניו ניצוץ: 'אוהו, אורח ממש מרחוק. כבוד הוא לנו! נו, איך היתה התפילה? שמא רצונך להתכבד במשקה חם או בכיבוד קל? - הנה, חדר הקפה ניצב ביציאה מצד ימין, תוכל להתכבד בו כרצונך. לעונג לנו לארח יהודים כמוך!'

ר' פנחס נרגש מקבלת הפנים החמימה, והאמת - שהרעיון לשתות משהו חם קסם בעיניו. היהודי המקומי שמח על כך שר' פנחס נענה להצעה, ואמר לו מיד: 'רק שתדע, אינני יודע מה תוכניותיך, אבל אתה יכול להתכבד בחדר הקפה באופן חופשי, וגם ללמוד או לשהות כאן כרצונך. הכי חשוב - תרגיש בנוח, ואם תרצה עוד משהו - אני כאן!'

האיש הלך לדרכו, אין לו מטרה להטריח או להיצמד לאדם זר שלא בטובתו, כל רצונו הוא לספק חוויה חיובית לכל מי שנקלע לבית הכנסת. ר' פנחס נפעם ממש: הנה כי כן, הוא נכנס למקום זר, וקיבל כזו קבלת פנים נעימה, שהותירה בו חוויה חיובית בלתי נשכחת!

הואיל וזמנו היה בידו, הוא עשה לעצמו כוס קפה, והתיישב ללמוד קמעא, תוך שהוא נהנה מכל רגע ומרגיש בביתו, בזכות היהודי המקומי שעשה הכל כדי להנעים את שותו. כעבור כמה דקות נכנס לבית הכנסת יהודי נוסף - אף הוא זר, המשמש כראש ישיבה בישיבה חשובה בארץ, ומגייס כספים לטובתה. ראש הישיבה ערך את ה'סיבוב' בין מתפללי בית הכנסת, וניגש גם לר' פנחס.

ר' פנחס היה עדיין תחת השפעת קבלת הפנים המלבבת, לבו היה רחב וחיוכו הסגיר את קורח רוחו. כטוב לבו, האזין בקשב לדברי ראש הישיבה, והתעניין בסדרי הלימוד בישיבה, בתנאים הגשמיים, ובמה ניתן לעשות כדי לסייע לה להתקיים ולפרוח...

השיחה ביניהם קלחה, ובסימנה - הפך ר' פנחס לאחד התומכים הגדולים של הישיבה. במשך שנים ארוכות אחר כך תמך בה בתרומות קבועות ומזדמנות, העמיד את אוהלה של תורה. הקשר ביניהם נמשך הרבה מעבר לאותו בית כנסת, שכן ברבות הימים אף הגיע ר' פנחס לבקר בישיבה, ואף גייס חברים שיתמכו בו... תלמידי הישיבה עלו והתעלו במעלות התורה, הודות לתמיכתו האיטנה של ר' פנחס, בשפע וברוח לב.

ככל הסיפור הזה סיפר הגה"צ רבי אביגדור מילר זצ"ל מהיכרות אישית, בהוסיפו: 'הלא תדעו, כי כשאותו יהודי מקומי, שהעניק לר' פנחס קבלת פנים חמה ומלבבת, יעלה לשמי מעל לאחר 120 שנות חייו, ימתינו לו שם הרעים של תורה ומצוות, זכויות נצח של מאות בחורים שהתעלו בתורה. הוא יעמוד מול 'הר הזכויות' הענק, וישאל 'מה זה קשור אליי? והלא מעולם לא תמכתי בישיבה פלוגית או בתלמידיה?' - בעודו מביט על הררי הזכויות הנערמים עוד ועוד...

ואז - הרעים רבי אביגדור בקולו - 'ישיבו לו תשובה פשוטה, כי בזכות קבלת הפנים החמה שהרעיק על ר' פנחס, בזכות שהיה אחראי למצב רוחו המרומם באותו בוקר בהיר - ר' פנחס התעניין בישיבה, וברבות השנים תמך בה בעוז. כל הזכויות העצומות בהן זכה ר' פנחס בתמיכתו בישיבה - שייכות גם למי שהעניק לו את התחושה הטובה, למי שפתח את הלב שלו, למי שהחמיא לו באותו יום - לפני שפגש את ראש הישיבה!

'הנה כי כן' - סיכם רבי אביגדור - 'ראו נא את כוחן של מילים טובות, של קבלת פנים נעימה, של מחמאה. זה לא עולה כסף, רק מצריך קצת חשיבה, לפנות לאדם זר ולברכו בשלום. להציע לו עזרה, להעניק תחושה טובה לזולת. מילה אחת יכולה לחולל מהפכים, להרבות זכויות, להעמיד תלמידים, לבנות עולמות!'

עד כאן דברי רבי אביגדור, המדבר אל כל אחד מאיתנו: אחים יקרים, הבה לא נחטוך במילים טובות, הבה נעניק אותן בשפע וברוח לב לכל מכרינו וסובבינו. לעולם לא נדע מה השפעתה של מילה טובה אחת לאדם מוכר או זר, של מחמאה כנה לבן משפחה או לעמית לעבודה, של חיך מעודד לנהג האוטובוס או המלווה בהסעה. בכוחנו לבנות עולמות במילים שלנו, הבה נבנה עולם טוב וראוי יותר, כמו פינז!

מילים שהורסות, מילים שבונות!

מאז היוותו ילד צעיר, וביתר שאת מאז הפך לבחור, הכיר איציק נאמנה את מעלותיו וחסרונותיו. מעולם לא הצטיין בלימודיו, כישוריו היו חלשים ויכולת הריכוז ממנו והלאה. אולם מאידך - הוא הצטיין במידות טובות, היה נחמד על כל סובביו, והכל ידעו כי הוא הכתובת לכל עזרה נדרשת. מידותיו הטובות ולבו הרחב הם שעמדו לו לשמור על מקומו בחברה, אף שלמרבה הצער לא הצליח להתעלות בלימודיו וחבריו.

משגיח הישיבה שראה בצרתו, הציע לו ללמוד פרק אחד בש"ס, ללמודו היטב ולהכירו על בוריו. 'זה יתן לך סיפוק, תוכל להיחשב כגאון - לפחות בפרק הזה!' - הציע המשגיח בעידוד, ואיציק שש על ההצעה. במשך שנה תמימה יגע ועמל בלימוד והבנת פרק 'אלו מציאות' שבמסכת 'בבא מציעא', מתוך הנחה שהואיל וילדי תשב"ר לומדים אותו - לבטח יקל עליו להבינו. עברו זה לא היה קל, אבל הוא התמקד בחלומו, והשקיע לילות כימים בלימוד הפרק!

השנים חלפו עברו, כשחבריו הולכים ונישאים. איציק היה הראשון לברך בשמחה כל חתן, לרקוד עד כלות בכל חתונה. עודו יושב ומצפה לזיווגו ועוסק בלימוד ושינון 'אלו

מציאות', וחבריו כבר מקימים בתים ועורכים בריתות, אחדים מהם כבר מובילים ילדים לתלמודי התורה, ויש מהם שילדיהם כבר לומדים 'אלו מציאות'...

והוא עודו בישיבה, הוא ו'אלו מציאות'. זה מה שהוא יכול, זה מה שהוא מסוגל. הוא שמח בכל לב בשמחת חבריו והמתין לבוא ישועתו, שבוששה מלבוא במשך שנים ארוכות מדי...

באחד הימים, השתתף בשמחת נישואי בחור מהישיבה, צעיר ממנו בכמה שנים. תוך כדי החתונה הבחין בשדכן נודע העומד בקצה האולם, וביקש לעשות 'השתדלות' ולפנות אליו, אולי יהיה לו רעיון עבירו... הוא אזר את מירב האומץ שהיה בו, ניגש לשדכן והציג את עצמו ואת גילו, כשהשאלה 'האם יש לך הצעה' עולה מאליה...

'אז מה, אתה עדיין בישיבה?' - שאל השדכן בחוסר אהדה בולט, תוך סקירת איציק מכף רגלו ועד קודקודו. 'כנראה אתה לא העיפרון הכי מחודד בקלמר... אתה יודע משהו ללמוד?' - שאל בצנינות מופגנת. איציק נאלץ לגייס שרידים אחרונים של כוחות נפש כדי להשיב: 'אני יודע 'אלו מציאות' היטב, כשהשדכן יורה בו מיד: 'נו נו, ופורץ בצחוק מר...'

איציק נמלט ממנו סמוק כסלק וחיוור כסיד לסירוגין. 'אלו מציאות' היה ההישג של חייו, והשדכן גימד וקימט אותו ככלום אחד גדול. קול צחוקו הרועם של השכן רעם באוזניו שוב ושוב באותו לילה, ביום שלמחרת, ביום שלאחריו. הדיו של הצחוק היו כגרון חד על לבו הפצוע בלאו הכי, והוא התקשה להתאושש.

המשגיח הבחין מיד כי פניו של איציק השתנו, ואפילו חדות הלימוד שהיתה לו בעת שעסק בפרק 'אלו מציאות' - גם היא נעלמה. הוא פתח עמו בשיחה וגילה את הסיבה לכך, וכששמע את הדברים לאשורם - חש כי קצרה ידו מהושיע. הוא פנה אל איציק, הניח יד רכה על כתפו, ואמר: 'בוא, הבה נלך לסטיפלער...'

על אתר, יצאו המשגיח ואיציק מבניין הישיבה, בדרכם למעונו של הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, בעל ה'קהילות יעקב', שכונה 'הסטיפלער'. המשגיח נכנס אליו עם הבחור, סיפר את הסיפור כולו - מראשיתו ועד סופו, על מאבק הגבורה כדי לקנות 'אלו מציאות', על פרק שנקנה בדם וביזע, ועל מילותיו של השכן שהרסו את נפש התלמיד.

הסטיפלער האזין בקשב תוך אנחה כבידה, ואחר כך פנה אל המשגיח וביקש ממנו לצאת. המשגיח נענה ויצא, והדלת נותרה פתוחה בחלקה. הואיל והסטיפלער התקשה לשמוע נהג לדבר בקול רם, וכך הצליח המשגיח להציץ ולראות את הסטיפלער נוטל את ידו של איציק ולוחץ אותה בחום, ואז משיב לו כהאי לישנא:

'אני מבטיח לך, כשאתה יושב ללמוד את פרק 'אלו מציאות', הרבנו של עולם עוזב את כל ספרי מפרשי הש"ס הגאונים, ורוצה לשמוע רק אותך. התורה שלך חשובה אצל ה' יותר מהשיחות ומהשיעורים כלליים שאומרים בכל הישיבות הקדושות. כשאתה לומד את 'אלו מציאות' אתה חשוב יותר מכל התלמידי חכמים, כי התורה שלך זוכה ליותר הערכה בשמים!'

הבחור הוסיף והקשיב, דמעות נרגשות נקוו בזוויות עיניו, והסטיפלער המשיך לעשות החייאה על הנפש המרוסקת, במילים בלבד: 'אין דבר יותר יקר בשמים, מתורה שנלמדת בלב שבור. אין יקר בעיני ה' יותר מתורה שנלמדת בעמל ובהתגברות על קשיים וניסיונות. אין יקר יותר מהתורה שלך! תשכח מכל מה ששמעת, אני אומר לך את האמת! סיים הסטיפלער, לחץ את ידו של הבחור ונפרד ממנו בברכת הצלחה.

הבחור יצא בתחושה שרוח חיים חדשה ננסכה בו. הוא שב לישיבה, ולפרק 'אלו מציאות' שכה אהב. לאחר תקופה זכה להקים בית בישראל ולגדל דור ישרים מבורך, ועד היום, כשהוא מתקשה בעת קביעות העתים לתורה, הוא שב ושומע את דבריו של הסטיפלער מהדהדים באוזניו: 'אין יקר בעיני ה' יותר מתורה שנלמדת בעמל ובהתגברות על קשיים וניסיונות. אין יקר יותר מהתורה שלך!'

סיפור מפעים זה, שהופיע בגיליון 'מרבנים שלום', מעורר את הלב: הנה כי כן, ראו נא ראו מה כוחם של מילים. האחד עשה בהם שימוש לועג, רצח נפש כמו פיו. ואילו גדול בישראל עשה שימוש באותו כלי, ובנה את הנפש מחדש, החיה אותה ממש, השיב את הבחור לחיים.

אחים יקרים, בידינו הבחירה מה נעשה בפה שלנו, הבה נהפוך אותו למנוף חיובי שנותן כח ואנרגיה לסובבינו. הבה נקפיד לומר מילים טובות ובונות, מחמאות כנות שנוסכות כח. וככל שנעשה זאת יותר ומעומק לב - כך נזכה להיות שותפים בשינויים מרחיקי לכת בנפשם של רבים, ונהיה חתומים על הצלחתם של סובבינו שנטלו כוחות מהמילים שלנו, ובזכותם הגיעו לפסגות הנשאפות!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

גליון מס' 1093

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת וישלח - ט"ז כסלו תשפ"ג - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם צריך לפרש היטב את מילות התפילה שיוצאות מפיו וכלשון הזוהר הק': "מאן דצלי צלותיה דבעי לפרשא מלוי כדקא ואות.

המקור בפרשה: "הצילני נא מיד אחי מיד עשיו".

אל לאדם לחשוב: הלא ה' בוחן ליבות והוא יתברך מבין כונתו, אלא צריך לפרש את המילים אפילו ש-ה' יודע בכל מקרה למה התכוון. על כן פירש יעקב "מיד אחי מיד עשיו".

והטעם נראה לי כי התיבות של התפילה המתהוות באותיות קדושות, עולות למעלה ובוקעות רקיעין.

הוראה למעשה

על האדם להיכנע לפני ה' ית' ולתת צדקה ולעשות גמילות חסדים.

המקור בפרשה: "קטונתי מכל החסדים". יעקב אבינו היה ירא שנתמעטו זכויותיו מחמת שקיבל מה' יתברך כמה חסדים. אם כן, מה יחשוב הדיוט חוטא כשה' מרעיף עליו טובה, אף אם יש בידו איזה זכויות, הלא נחשבו לכלום וכבר אכל אותם.

מביתו כל דבר איסור וכל דבר מגונה כי כל התועבות נקראות בשם עבודה זרה והיה ביתו נקי מכל נגע וסג וכלשון הכתוב: "והיה מחנך קדוש".

המקור בפרשה: "הסירו את אלוהי הנכר"..

הוראה למעשה

החסדים ש-ה' ית' מרעיף על האדם צריכים לגרום לו - להיות שפל רוח ועניו. "בכל חסד שהקב"ה עושה לאדם - צריך להיות שפל רוח במאד, כי חסד -דרועא ימינא וימינו תחבקני - שהוא בחינת קרבת אלקים ממש - ביתר שאת מלפנים, וכל הקרוב אל ה' - צריך להיות יותר שפל רוח למטה מטה".

המקור בפרשה: "קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך" - בזאת התנצל (יעקב) על יראתו מפני עשו, ולא די לו בהבטחתו "והנה אנכי עמך" וגו' מפני היות קטן יעקב מאד בעיניו מחמת ריבוי החסדים - "כי במקלי עברתי את הירדן ועתה הייתי לשני מחנות" וכמארז"ל: "שמא יגרום החטא" - שנדמה בעיניו שחטא. מה שאין כן בזה לעומת זה - ישמעאל חסד דקליפה, כל שהחסד גדול - הוא הולך וגדל בגובה וגסות הרוח ורוחב לבו".

"ומאד יבוש אדם וילבש חרדה והכנעה כשמתפלל, כי רב הקטרוג לולי רחמי הרבים". (הגהת החיד"א)

הוראה למעשה

האדם צריך שלא יניח כל ממונו בזוית אחת.

המקור בפרשה: "והיה המחנה הנשאר לפליטה".

הוראה למעשה

תלמיד חכם אסור שיצא יחידי בלילה.

המקור בפרשה: "ויאבק איש עימו עד עלות השחר".

הוראה למעשה

מאד מאד צריכה אשה להיות צנועה ולקיים את הפסוק "כל כבודה (בת מלך) פנימה" (תהלים מה, יד).

המקור בפרשה: "ותצא דינה בת לאה". צא ולמד מה קרה לדינה שהיתה זרע יעקב אבינו זרע לאה אימנו ובכל אופן אירע לה מה שאירע לה.

הוראה למעשה

ראוי לאדם שישוב אל ה' יתברך בכל עת ויסיר

נתי הדעת שמינושלים

משיח - מחכים לך והרבי'ה - כאן

"משיח ווי וויטיניג פור יו" (משיח אנו מחכים לך) ושירו החדש "דה רב'ה איז דו" (הרב'ה נמצא כאן) מפוזמים כמעט בשפתי כל שומרי התורה והמצוות בעם ישראל ומושמעים בכל החתונות והשמחות.

במהלך הפגישה האקראית איתו, שאלתי את ר' יהודה מה תוכניתו לעתיד? לשמע שאלתי, הוא חייך את חיכוך משמח הלבבות והשיב מיד: "תוכניתי היא לקבל בקרוב ממש את פני משיח צדקנו לאחר ששרנו לו כל כך הרבה שנים שאנו מחכים עבורו ואז נזכה לראות אותו - את הרב'ה לנצח נצחים".

הזמר ר' יהודה גרין שיחי' מימין ולידו מחבר העלון הרב עדו ובר ארליך שיחי'

במהלך השנים הוא חיבר ושר שירים שהפכו ללהיטים ושכבשו את לבבות עם ישראל. שירו

ה שבוע פגשתי בהשגחה פרטית בעיר ניו יורק בה אני שוהה כעת, את ידידי משכבר הימים - הזמר ר' יהודה גרין שיחי'. את ר' יהודה זכיתי להכיר לפני יותר משלושים שנה כשהיינו נפגשים ב"שטיבלאך" (בית הכנסת) של שכונת "מאה שערים" שבירושלים.

ר' יהודה (ששם משפחתו המקורי זה גרינוולד) נולד בשוק של "מאה שערים" והתחנך במוסדות השכונה. אביו היה מחשובי חסידי ברסלב.

ר' יהודה היגר לעיר ניו יורק לפני שנים רבות וכיום הוא משמש בתור החזן של בית כנסת "קרליבך" ברובע "מנהטן" שבעיר ניו יורק.

שאלות קצרות ותשובות בצידן:

1. מה הקשר בין הפרשה הקודמת פרשת ויצא לתחילת פרשתנו?

תשובה: הפרשה הקודמת מסתיימת במילה "מחניים". ועל מילה זו כותב בעל הטורים: מחניים – נוטריקון: מאותם חיילים נטל יעקב מלאכים. פרשתנו נפתחת במילים: "וישלח יעקב מלאכים" ורש"י מפרש: "מלאכים ממש". ומכאן ניתן לומר שאותם המלאכים שיעקב שלח לעשיו בפרשתנו הם המלאכים שנטל מהחיילים שבפרשה הקודמת.

2. על הפסוק "ותעבור המנחה על פניו" כותב רש"י: "אף הוא (יעקב) שרוי בכעס שהיה צריך לכל זה." וקשה להבין: כיצד זה שיעקב אבינו אשר נקרא "בחיר האבות", נפל לכאורה לדבר כעס?

תשובה: בהמשכו של הפסוק כתוב: "והוא לן בלילה ההוא במחנה". ומכאן ניתן לפרש שכעסו של יעקב נבע מכך שבאותו הלילה התבטל מלימוד תורה והוכרח ללון. יעקב אבינו בודאי היה מקדיש את כל לילותיו ללימוד כי הרי הלילה לא ניתן אלא לגירסה, (כלשונו של הרמב"ם) ואולם מחמת הטירח שטרך עבור עשיו, כאמור הוא נאלץ באותו הלילה שלא לקיים את מנהגו הרגיל אלא הוצרך ללון, ומכאן שהיה זה כעס חיובי שהביאו להתחזקות בלימוד התורה בלילות האחרים.

3. על הפסוק "ואחד עשר ילדיו" כותב רש"י: "ודינה היכן הייתה? נתנה בתיבה ונעל בפניה שלא יתן בה עשיו עיניו ולכך נענש יעקב שמנעה מאחיו, שמא תחזירונו למוטב ונפלה ביד שכם." וקשה להבין: וכי מה פשעו וחסאתו של יעקב אבינו שרצה להציל את ביתו היחידה מצפורניו של עשיו הרשע? וכן צריך להבין: וכי אם הוא לא היה שם אותה בתיבה, היה עשיו חוטף אותה בכוח? קשה לומר דבר שכזה, אז מדוע אם כן הוא הוצרך לשים אותה בתיבה? ושאלה נוספת: מה הדיוק במילים של רש"י "ונעל בפניה"?

תשובה: ראשית צריך לומר שענין זה הוא אחד מרזי התורה שקצרה דעתינו מלהבינם. אולם על דרך האפשר ניתן לומר שהטענה הייתה על כך שיעקב מנע מעשיו להביט על דינה ולא על עצם מניעת הנישואין ביניהם. יתכן שאילו עשיו היה רואה את דמותה של דינה הצנועה ויראת השמים אשר קרנו מהתנגותה כבת ישראל כשרה, זה היה עושה עליו רושם כה חזק עד שהיה חוזר בתשובה. ובמקרה שכזה כבר לא הייתה בעיה להשיא אותו לדינה.

ובנוגע לדיוק שבמילות רש"י "ונעל בפניה" ניתן לומר שיתכן שדינה בקשה מיוזמתה לדבר אל ליבו של עשיו שיחזור בתשובה ואולם יעקב מהחשש לגורלה שמא עשיו הרשע ישפיע עליה לרעה, מנע זאת ממנה בכך שהוא נעל בפניה את התיבה.

שאתה מבין את הברכות.

אבל באמת אצל יעקב אבינו, כל הדברים הגשמיים אינם תופסים אצלו מקום. וזהו שאמר "ויהי לי שור", שכל השוורים הם כאילו שור אחד, שאין הבדל בין שור אחד להרבה שוורים. וכל קנייני עולם הזה היו נחשבים בעיני יעקב לכלום.

וכל רצונו של יעקב לקבל הברכות הוא רק בשביל העניינים הרוחניים שבהן, והוא כדאיתא במדרש רבה (פרשה סו, ג): "ויתן לך האלקים, יתן לך אלהותא וכו'. מטל השמים, זה מקרא. ומשמני הארץ, זה משנה. דגן, זה תלמוד. תירוש, זה אגדה. דבר אחר, משמני הארץ, אלו הקרבנות. דגן, אלו הברורים. תירוש, אלו הנסכים".

ויבואו על העיר בטח ויהרגו כל זכר (לד, כה)

יש כאן כמה דקדוקים:

- א. קושיית הרמב"ן (פסוק יג): "איך עשו בני יעקב הצדיקים המעשה הזה לשפך דם נקי", עיין שם.
- ב. לכאורה יש כאן גניבת דעת, שאמרו להם שימולו והם הסכימו לזה, ולבסוף הרגו אותם על ידי המילה.

ולישב זה נקדים, שמעון ולוי רצו לברר ולהוכיח שכל אנשי העיר רשעים, ולכן ענו לשכם וחמור "בזאת נאות לכם אם תהיו כמונו להמול לכם כל זכר וגו'" (פסוק טו), שלכאורה איך יוכלו שכם וחמור להכריח כל העיר שימולו בשביל הנאת איש אחד, אלא ודאי הוא משום ששכם וחמור רמזו לאנשי העיר שגם הם יהנו מזה, שאת בנותם נקח לנו לנשים, וכמו שפירש רש"י (בפסוק טז), שיוכלו כולם לקחת מבנות ישראל כפי אשר יחפצו ויבחרו. ובשביל זה הסכימו כל העיר לסכן עצמם ומלו את עצמם, שעל ידי זה יותרו להם שאר בנות ישראל, ויעשו בנות ישראל כהפקר. ובזה נתברר שכל בני העיר רשעים, ולכן הרגו את כל העיר.

וזהו שתרגם אונקלוס "ויענו בני יעקב במרמה" – בחכמתא, שעשו כל זה בחכמה נפלאה להראות לכל העולם כי כל אנשי שכם רשעים.

ובזה יובן מה שהשיבו בני יעקב לאביהם על מה שטען (פסוק ל) "עכרתם אותי להבאישיני ביושב הארץ", שטענת יעקב אבינו עליו השלום היה מפני גניבת דעת וחילול השם. על זה השיבו לו (פסוק לא), "הכזונה יעשה את אחותנו", יעשה בלשון להבא, שלא על דינה לחוד דברו, אלא על שעל ידי זה יהיו כל בנות ישראל כהפקר.

ולכן לא ענה להם יעקב שום דבר, שהלכה פסוקה היא (חושן משפט סימן ב) שאם רואים בית דין שהעם פרוצים רשאים לדון אותם בעונש מיתה, ואין לך פריצות גדול מזה, ועל זה מסרו השבטים נפשם.

וישלח יעקב מלאכים (לב, ד)

פירש רש"י, "מלאכים ממש".

ונראה הטעם למה שלח מלאכים ולא אנשים, הוא מכיון שיעקב היה מוכרח עכשיו להכניע את עצמו לפני עשיו, ואת זה לא יבינו אנשים, ויאמרו שעשיו נעשה אדון ליעקב גם לאחר שיעקב קיבל את הברכות מאביו "הוה גביר לאחיד" (בראשית כז, כט), ויזלוזלו חס ושלום בברכות של יצחק אבינו עליו השלום, ובשביל זה לא רצה יעקב אבינו עליו השלום שיתפרסם הדבר, על כן הוכרח להשתמש במלאכים.

עוד טעם ששלח מלאכים ממש, בשביל שיעקב שלח לאמור לעשיו, "עם לבן גרתי ותר"ג מצוות שמרתי", והמלאכים ששלח יעקב הן אותן המלאכים הנבראים על ידי המצוות. ואת זה עשה כדי שתיפול עליו אימה ופחד, שהמלאכים שלו בוודאי יעשו ככל אשר יצוה אותם, כמו שמצינו אצל שרה אימנו עליה השלום שכתוב שם "וינגע ה' את פרעה וגו' על דבר שר"י" (יב, ז), ופירש רש"י: "על פי דיבורה, אומרת למלאך ה' והוא מכה".

עם לבן גרתי (לב, ה)

פירש רש"י: "לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר וכו'. דבר אחר, גרתי בגימטריא תר"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי ותר"ג מצוות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים".

אפשר לומר, שהא בהא תליא, בשביל שלא נעשיתי שר וחשוב היה ביכולתי לשמור את כל התר"ג מצוות, מה שאין כן אם הייתי שר וחשוב אצל לבן.

וזה התכוון להודיע לעשו, שמזה הטעם גם עכשיו אינני רוצה שום שררות וחשיבות, אם כן ממילא אינך צריך לשנא אותי.

עם לבן גרתי וגו'

פירש רש"י: "אינך כדאי לשנוא אותי על ברכות אביך, שהרי לא נתקיימה בי. ויהי לי שור וחמור, אבא אמר לי מטל השמים ומשמני הארץ, זו אינה לא מן השמים ולא מן הארץ".

יש לדקדק:

א. לכאורה נראה שזהו כאילו לזלזל בברכות של יצחק.

ב. האיך אמר יעקב לעשיו ברכות אביך, ולא אבי, או אבינו לכל הפחות?

אפשר לבאר זה שאמר יעקב לעשיו, לפי המושג שלך בברכות שהם רק על עניינים גשמיים וחומריים, אינך צריך לשנוא אותי, כי לא נתקיימה בי. וזהו מה שמרמז לו באומרו "ברכות אביך", כפי

השוחט שהאכיל טריפות

בלילה האחרון לשהותו במז'יבוז, הופיע משמשו של הבעל-שם-טוב על מפתן חדרו של ר' דוב בער. "הרבי ביקש לקרוא לכבודו", אמר המשמש. ר' דוב בער, שעסק אותה שעה בארזית חפציו, הניחם מידי והתלווה אל המשמש בדרכו חזרה לבית הבעל-שם-טוב.

הבעל-שם-טוב נח באותה העת על יצועו. "שמעתי שאומרים עליך כי יודע אתה ללמוד", אמר לו ר' דוב בער. "ובחכמת הקבלה בקי הנך גם כן?". שאל. "הן", השיב ר' דוב בער. פתח הבעל-שם-טוב ספר 'עץ החיים' שהיה לפניו והצביע על מאמר מסוים. "פרש לי את הדברים". ר' דוב בער נטל את הספר בידיו, עיין בו ממושכות והחל לבאר את המאמר בדרכו.

כשסיים, אמר לו הבעל-שם-טוב: "הפשט הוא כמו שאמרת, אך לימודך הוא כגוף בלי נשמה". ר' דוב בער הופתע. "עמוד על רגליך", הורה הבעל-שם-טוב. ואז פתח בדברי ביאור עמוקים ומופלאים שנמשכו שעה ארוכה.

ר' דוב בער היה שבויה בקסמם של הדברים והבין שבשום מקום אחר בעולם לא יוכל לשמוע דוגמתם. הוא שלח את עגלונו עם הסוסים והעגלה בחזרה לביתו, ונשאר לחסות בצלו של מי שהיה מאותו היום לרבו, עוד תקופה ארוכה.

כחלוף זמן, הגיע לאוזנו של הגאון מלבוב השמועה של הצטרפות ידידו הטוב ר' דוב בער לחברת תלמידיו של הבעל-שם-טוב. הוא התקשה להבין כיצד מי שכה התנגד לדרכו היה לפתע לחסידו. במיוחד סיקרן אותו עניין מאה הקושיות שהיו לידידו על החסידות. קם ונסע אל בית חברו שבמעזריטש.

באותה שעה חשתי כאילו כל המלאכים והדרגות הרוחניות שעליהם דיבר, נמצאים עמנו בחדר. ראיתי לפני לאדם אלא דמות של מלאך אלוקים

"במחילה ממך, הסבר-נא לי ר' כיצד התגברת על קושיותיך הרבות", שאל את ידידו. ר' דוב בער סיפר לו על אותו לילה שבו התכוון כבר לעזוב את מז'יבוז מלא באכזבה. "כשהחל הבעל-שם-טוב לומר את דבריו, התמלא החדר באש לוהטת. באותה שעה חשתי כאילו כל המלאכים והדרגות הרוחניות שעליהם דיבר, נמצאים עמנו בחדר. ראיתי לפני לאדם אלא דמות של מלאך אלוקים. ולנוכח המראות והתחושות המופלאות האלה, חשתי כיצד כל קושיותי מתמוססות כלא היו..."

לימים נתפרסם רבי דוב בער בתוארו 'המגיד ממעזריטש' והיה לממשיך דרכו וממלא מקומו של הבעל-שם-טוב בהנהגת תנועת החסידות כולה.

כ"ק האדמו"ר מואסלוי שליט"א בהילולת המגיד ממעזריטש זיע"א

יזכה לרפואה שלמה אלא אם כן יבוא אליי". שוב לא הספיק הגאון להוציא מילה מפיו וכבר נעלם האיש מעל פניו. חשד עמוק נולד בו כי האלמוני הוא לא אחר מאשר הבעל-שם-טוב בכבודו ובעצמו.

באותה העת החל ידידו ר' דוב בער לסבול ברגליו, עד שנזקק לשני קביים. הרופאים לא הצליחו למצוא מזור למחלתו והוא סבל סבל רב. בני משפחתו, שכבר הספיקו לשמוע על הבעל-שם-טוב ועל נפלאותיו הרבות, דחקו בו לא פעם לנסוע אליו ולהתברך מפיו. אבל הוא התנגד נחרצות.

רבה של לבוב דחק בידידו לנסוע אל הבעל-שם-טוב. "הן על-פי דין תורה רשאי אתה בעניין שיש בו משום פיקוח-נפש לדרוש אפילו באוב"...

כשהגיע כעבור זמן לבקר בבית ידידו הגאון, סיפר לו זה האחרון על פגישותיו הלא שגריות עם האיש האלמוני ועל מה שביקש למסור לו במפגשם השני. רבה של לבוב דחק בידידו לנסוע אל הבעל-שם-טוב. "הן על-פי דין תורה רשאי אתה בעניין שיש בו משום פיקוח-נפש, לדרוש אפילו באוב"..." אבל ר' דוב בער היה עיקש בהתנגדותו. "ומה אעשה עם מאה הקושיות שיש לי עליו? ומה יהיה על ביטול התורה שייגרם לי עקב הנסיעה אליו?", שאל.

חלף עוד זמן, ובינתיים הוסיף שמו של הבעל-שם-טוב להתפרסם בעולם כאיש קדוש ומופלא. באחד הימים נתערר בלבו של ר' דוב בער רצון עז לנסוע אליו כדי לתהות על קנקנו וכדי להציג לפניו את קושיותיו הרבות על שיטתו.

פעמים רבות במהלך נסיעתו כבר ביקש לחזור מכוונתו ולשוב לאחוריו, אך לבסוף הגיע ר' דוב בער למז'יבוז. הוא שהה שם ימים אחדים וקיווה לשמוע מן הבעל-שם-טוב טוב גילויים חדשים בתורה. אבל למרבה אכזבתו, בכל פעם שנפגשו, פטרו הבעל-שם-טוב בסיפור נאה או באימרה חכמה.

רבה של לבוב, הגאון רבי יעקב יהושע מחבר הספר הנודע 'פני יהושע', היה בעיצומו של שיעור רחב היקף ורב עומק לפני תלמידיו. פתאום נכנס אדם אל בית-המדרש, התקרב אליו ולחש על אוזנו: "יהודי אחד ממתין לך בחוץ ומבקש לומר לך דבר סתר חשוב ביותר".

הגאון, שלא היה רגיל להפרעות באמצע שיעוריו, דחה את האיש מעל פניו. "אמור לאותו אדם כי יבוא אלי בדברו הדחוף לאחר השיעור ואל יבטל תורה של רבים". אך כעבור רגע שב האיש מן החוץ וקרב אל הגאון. "הוא אומר כי הנושא דחוף ביותר ודוחה אפילו תלמוד תורה של רבים", לחש שוב.

"ידע כבודו, כי השוחט החדש שהצטרף לא מכבר לבית-המטבחים של לבוב מאכיל את ההמון בטרפות", אמר

הגאון העווה פנים חמוצות על שנאלץ להפסיק את שיעורו. הוא לא הכיר את האיש שלפניו, אבל משהו בדמותו של האיש, ריתק אותו. "ידע כבודו, כי השוחט החדש שהצטרף לא מכבר לבית-המטבחים של לבוב, מאכיל את ההמון בטרפות", אמר. ובעוד הגאון הנדהם בורר את מילות תגובתו, הסתובב האיש ופנה לדרכו.

עוד באותו היום קיים רבה של לבוב חקירה ודרישה ואלה העלו כי דברי האזהרה של האלמוני אכן נכונים היו.

ידיד קרוב היה לו לרבה של לבוב ור' דוב בער שמו. האיש היה גאון מופלג בנגלה ובנסתר והתגורר במעזריטש. את גאונו הצליח להסתיר מידעת הרבים, ורק קומץ של ידידים קרובים גאונים בתורה, ידעו אודותיה.

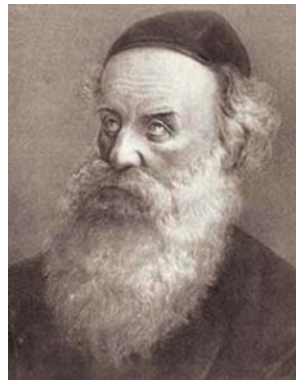
בנוסף לאהבת התורה וללמדנות העצומה של שניהם, איחדה את רבה של לבוב ואת ידידו ר' דוב בער התנגדותם המשותפת לדרך החסידות שעשתה אז את צעדיה הראשונים בעולם. התנגדותו של ר' דוב בער אף עלתה על זו של חברו, והוא היה קיצוני בה. בכל עת שהוזכר שמו של הבעל-שם-טוב וחבריו, היה אוטם את אוזנו בכדי שלא לשמוע. באחת ההזדמנויות אף אמר לידידו הגאון מלבוב כי יש לו לא פחות ממאה קושיות על דרך החסידות.

"בפעם הבאה שיפגוש כבודו בידידו ר' דוב בער, ימסור לו בשמי כי לא יזכה לרפואה שלמה אלא אם כן יבוא אליי"

חלפו מספר חודשים מאז אותה הפגישה עם האלמוני שהזהיר מפני השוחט החדש בעיר. יום אחד, בצאתו מבית-המדרש, נקרה האלמוני בשנית בדרכו של הגאון. "בפעם הבאה שיפגוש כבודו בידידו ר' דוב בער, ימסור לו בשמי כי לא

י"ט כסלו – יום הגאולה

עברו יהודים לבשו בירושלים בגדי שבת וענדו לראשיהם שטריימל ביום זה.

ב יום שלישי הבא עלינו לטובה, נציין אי"ה את יום הגאולה – י"ט כסלו.

כידוע ביום זכאי זה, יצא לחופשי מבית הסוהר האדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן מלאדי, מייסד חסידות חב"ד. לפני כן הוא נאסר ונגזר עליו דין מוות בשל העובדה שהוא הפיץ את התורה בכל ותורת החסידות בפרט בכל קצוות תבל.

ספריו של האדמו"ר הזקן – ספר התניא והשולחן ערוך התקבלו כמעט בכל החוגים ובכל העדות שבעם ישראל.

רבי הגה"צ רבי משה וובר זיע"א היה מספר שבשנים

ראוי אפוא שלקראת יום זכאי זה שבו אנחנו מברכים איש את רעהו בברכה המסורתית "גוט יום טוב, לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות תכתבו ותחתמו", נקבל על עצמינו להתחזק בלימוד תורת החסידות וזה יקרב את הגאולה וכפי שאמר משיח צדקנו לבעל שם טוב הקדוש כשעלה להיכלו ושאלו "אימתי קאתי (תבוא) מר?" "לכשיפוצו מעינותיך (היינו מעינות החסידות) החוצה."

178 אק 3 ובי 1716

העיקר הוא המעשה – סיפורים על הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א

דמעות בדמעות נגוע

ב חבת הכותל המערבי.

כמה דקות לפני שקיעת החמה.

אל דוכן התפילין שבכותל המערבי ניגשו שני בחורים, חזותם העידה שאינם מתושבי ארץ ישראל. בעברית עילגת ביקשו להניח תפילין. האברך שאייש את הדוכן, כבר קיפל את כל זוגות התפילין ונעל אותן במגירה. עכשיו הוא הביט בשעון, ראה שהשעה מאוחרת, ומאחר ואסור להניח תפילין אחרי השקיעה, ביקש לדחות את הבחורים ליום המחר. אך הם התעקשו וביקשו להניח תפילין עוד היום. מכיוון שנכחתי במקום, ביקשתי מהאברך שיוציא עבורם שני זוגות של תפילין, והוא ניאות לבקשתי.

הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א בדוכן התפילין ליד הכותל המערבי

כשהתחלתי להניח את זוג התפילין הראשון לאחד משני הבחורים, הוא פרץ לפתע בבכי תמרורים. תוך דקות ספורות, נשטפו פניו בנחלי דמעות, ובקושי הוא הצליח להוציא מפיו את מילות הברכה של הנחת תפילין. המראה הבלתי רגיל ריגש ביותר. חברו ניסה להרגיעו, אך לשווא. לבסוף, לאחר רגעים ארוכים, הוא נרגע מעט והחל לקרוא קריאת שמע כאשר התפילין מונחים עדיין עליו, וגרונו נחנק מדמעות.

באותה שעה ישב לא הרחק משם אחד מוותיקי המתפללים בכותל המערבי. לאחר שראה את הבחור ממרר בבכי, הוא ניגש אלי ואמר שמראה זה מזכיר לו סיפור שהתרחש לפני שנים רבות, ברחבת הכותל, עם הגה"צ רבי משה וובר זיע"א. והוא החל לספר:

"היה זה באחד מימי הקיץ. אל רחבת הכותל נכנס יהודי שחזותו הייתה כשל קיבוצניק, חולצה קצרה ובגדים קלילים. הרב משה וובר ניגש אליו וביקש

הכותל! זכור לי, כי כל האנשים, שחזו לפי כן כיצד סירב בתוקף ועזו להניח תפילין – בוכה כל כך בשעת הנחתן, לא האמינו למראה עיניהם. אנשים נוכחים שפשפו את עיניהם בתמהון: האם המראה שנגלה לפניכם הוא אמיתי או שמא זה חלום?..."

לאחר שאותו 'עקשן' סיים להניח את התפילין, הוא זכה לחיבוק חם מהגה"צ רבי משה וובר, שביקש ממנו להמשיך להניח תפילין מדי יום ביומו. הלה שעדיין לא נסה האדמומית מעיניו ופניו, הבטיח שכך יעשה. עד כאן סיפורו של היהודי המספר.

לאחר ששמעתי את הסיפור נזכרתי שאכן הייתה זאת תמיד דרכו של הרב וובר, לשכנע את אלו שהניחו תפילין בפעם הראשונה, להמשיך להניח תפילין בכל יום ויום.

עכשיו, ניגשתי אף אני אל הבחור שזה עתה הניח את התפילין, בקול בכי גדול ובהתרגשות בלתי רגילה, וביקשתי ממנו, שמיום זה והלאה ימשיך להניחן בכל יום תמיד. הוא חייך חיוך רחב והבטיח.

כאשר המחזה תם, ואיש איש הלך לדרכו, הודיתי לה' על הפעולות הנפלאות של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א ברחבת הכותל המערבי, ממשיות להיעשות בסייעתא דשמיא, ביתר שאת וביתר עוז.

ממנו להניח תפילין, אבל האיש הלזה סירב באופן נחרץ. אבל הרב וובר, כהרגלו בקודש, לא ויתר. הוא הוסיף לשדל אותו ולדבר אל לבו. אבל דומה כי הדברים נופלים על אוזניים ערלות. בקול תקיף המשיך הבחור לסרב, ואף 'הסביר' את סירובו בטעמים שונים ומשונים. בינתיים נוצרה התקהלות סביב הרב וובר והבחור העקשן. כולם מסוקרנים היו לראות, כיצד יסתיים המאבק הקשה...

לאחר כמחצית השעה או אולי אפילו שלושת רבעי שעה, קרה הלא יאומן: הבחור נעתר להפצרות הרב וניגש איתו להניח תפילין. ואז התרחש משהו בלתי צפוי לחלוטין. באותו רגע שהוא החל להניח תפילין, פרצו דמעות מעיניו. בתחילה היה זה בכי חרישי. אבל מהר מאד הפך הבכי חרישי לבכי קולני נרגש שהדהד בכל רחבת

הודעה משמחת:
 העלון מופיע גם בחוברת "מבחר עלונים" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל
 m025004569@gmail.com

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

642

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-10,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל: 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פכ"ב ע"ה

סיפור לשבת קודש

השבתי בחיוב.

הרופא חי"ך בשיעוץ רצון ואמר: 'אתה רואה? הצלחנו, מי כמוך זוכר ויודע את המצב שהיה...'

שאלתי: 'כמה אחוזים באמת היו לו לחיות אז?'

'תראה, בכזה מצב שהוא היה בו, נכנסים לכאן אלפים ויוצאים יחידים, אולי עשרות, כך שלא נתתי לך שום אחוזים וסיכויים, ובאמת לא רציתי שתתלה תקוות שווא, אבל אתה רואה - הצלחנו!' שאלתי את הרופא: 'כבוד הדוקטור, האם ברשותך, אני יכול לספר סיפור?'

'בבקשה וברצוני!' הרופא התיישב. ובבקשת סליחה מאבא, שישב אתנו בחדר פתחתי בסיפור:

'מספרים, כי כאשר ראש הממשלה, מר אריאל שרון, נכנס למצבו הקשה, מצב התרדמת הממושכת, פנה בנו של שרון לרופאים ושאל בגילוי לב: 'האם בכלל היה אי מי שהיה במצב של אבי ויצא ממנו לחיים, או שאין כזו חיה ואין כזה דבר, היינו, שלהוציא את אבי מהתרדמת זה כמו להוציא מת מהקבר?'

הרופא ענה לו, כי בהיסטוריה של המחלקה הייתה כאן פעם אחת שיצאו מהמצב הזה. הרופא חיטט במחשבים והעלה את שמו וכו'. הוא מתגורר בירושלים בשכונת גאולה.

בנו של ראש הממשלה שמע, התרגש, ופנה לדרכו לחפש את כתובתו של האיש בן השבעים פלוס מינוס. הגיע לבית, דפק על הדלת וביקש להיכנס.

'בבקשה!'

אני בנו של ראש הממשלה, אריאל שרון, שמעת בוודאי כי אבי חולה כבר זמן ממושך. ניסו ומנסים בכל הדרכים האפשריות לעוררו ולתת לו מזור ותרופה, אך עד כה - לשווא. לטענת הרופאים, אתה - שתהיה בריא - היית במצב שלו, היית כבר במוסד שיקומי 'כצמח' ונטול הכרה, ובכל זאת בסופו של יום התעוררת וחזרת לחיים, כפי שאני רואה אותך כאן מושך קצת את עצמך, אבל חי ונושם, בריא ושלם.

מה עשית? מה עשו לך? אולי ואולי יש בידך להחכים אותי במה שאנחנו לא יודעים, שמא תהליך מסוים שעבר עליך ובית החולים בו אבי שוהה - לא מודע לו?'

שקט שרר בבית הירושלמי הפשוט והצנוע.

'היה משהו' אמר ר' יודל. 'באמת היה לי נס גדול. אכן עשו גם עשו משהו, אבל מה שעשו למעני, אבא שלך לא יוכל לעבור את זה...'

בנו של אריאל שרון חי"ך: 'אבא שלי יכול לעבור הכול, יש לו כוח, ויש לנו אפשרות להעביר אותו את הכול, וגם לא חסרה לנו שום אפשרות!' 'אני אומר לך, שהתהליך שעבר עליי לא רלוונטי לאבא שלך, לא מציאותי!'

כראש ממשלת ישראל אני יכול להעביר אותו לכל מקום רפואי בעולם ולהביא לכאן את כל רופאי תבל. לא חסר לנו כלום, אתה פשוט מצחיק אותי, סליחה שאני מתבטא כך' כעס מעט בנו של ראש הממשלה.

ר' יודל התעקש: 'התהליך שעבר עליי, ונולדתי מחדש, זה ממש לא מציאותי לאבא שלך, ראש ממשלת ישראל!'

'כן רלוונטי, לא רלוונטי - בבקשה תאמר, תספר, ושלום על ישראל!' היהודי הרציני, ושתי דמועות גדולות זלגו מעיניו: האם יש לאבא שלך

האם יש לו ששים צאצאים שיתפללו עליו?

בחודש אלול תשע"ז מלאו י"ב חודש להסתלקות הרב ישראל דוד ברינגר זצ"ל מבני ברק. הרב דוד ישראל ברינגר הותיר אחריו משפחה ענפה ותלמידים רבים, שטעמו באמצעותו את ניחוח הדור הקודם. תקראו סיפור:

לפני תשע שנים הרב ישראל דוד לא חש בטוב. הוא הובהל לבית החולים, שם הכניסו אותו בבהילות היישר לטיפול נמרץ לב. במחלקה הוכח שמצבו חמור ממש. טיפולו בו במסירות וביעילות, אולם צוות בית החולים הגיע למסקנה כי מצבו על סף מוות. המשפחה לא הייתה מודעת למצב הכל כך חמור של אביהם.

מנהל המחלקה החליט לקרוא לרבנית ולבן שליט"א, שהיו שם לצד אביהם, כדי להודיע להם את חומרת המצב.

הוא הכניס אותם לחדר, בו שהו גם סטודנטים לרפואה, שהיו אמורים ללמוד וגם לראות את הפינה הקשה הזו: כיצד רופא מודיע למשפחה על המצב האנוש של ראש משפחתם.

הוא ביקש מהאישה ומהבן לשבת, והחל להסביר את המצב המסובך מאוד בו שרוי אביהם. הוא דיבר בנימה רצינית ובכובד ראש, ואט-אט, שלב אחר שלב, הגיע בסוף לסיכום: 'יש לו כמה שעות לחיות... הבן שליט"א, ת"ח ותיק, שאל: 'האם אפשר רק להבין קצת או לשמוע על סיכויים ועל אחוזים - כמה סיכויים בכל זאת יש לאבא לחיות, חמישה אחוזים, עשרה?'

הרופא פכר את ידיו: 'זו לא שאלה של אחוזים, ולא כדאי שתם לתלות תקוות. המצב קשה. מאוד!'

הרבנית שאלה: 'אבל הוא ערני מאוד וגם משוחח אתנו?'

הרופא הסביר: 'הוא יכול לדבר אתכם, ולפתע ממש - למות. מצבו חמור. מאוד!'

הרבנית יצאה החוצה ופרצה בככי. 'אני' מספר לנו הבן שליט"א 'הודעתי לאחיי ולאחיותי שיעוררו בתפילות, וגם, שיידעו היטב את המצב האמתי של אבא.'

ההלם הפתאומי היה גדול, והצער והדאגה - בכפלי כפליים. כמה אחים הגיעו לבית החולים פשוט כדי לעמוד לא הרחק מהאב הגדול בעת צאת נשמתו. (אחד מהם הגיע עם הספר 'גשר החיים' כדי לדעת בדיוק את הנוסח והפסקים שאומרים בעת יציאת נשמה.) נקל לשער את התחושה.

למעשה. לאחר שלושה ימים ושלושה לילות בטיפול נמרץ פלוס שני ימים נוספים במחלקה, אבא זצ"ל כבר עמד על סף שחרור מבית החולים; מצבו התייצב והוא התחזק, ברוך ה'. ואני מספר לך כעת על היום החמישי, שהרופא הודיע על שחרור לביתו...

רציתי לספר לך את עיקרו של הסיפור: בשעת השחרור, שוב במקרה, הייתי אני זה שהייתי לצדו של אבא, ואז שוב פגשנו את מנהל המחלקה, שחתם על השחרור. לפתע פנה אליי הד"ר מנהל המחלקה ושאל: 'סלח לי, האם אתה היית כאן בחדר לפני חמישה ימים?'

לעילוי נשמת משה בן אסתר

כי אם מהשמיים נדמון לך ללמוד דווקא בישיבה זו, וודאי משמיים מהשמים כאן יגיע זיווגך, וההשתדלות האמיתית היא להרבות בתפילות ובאמונה בה". אכן, הבחור היקר התחזק מאוד באמונה ובתפילה. כך למשל, את הסגולה להתפלל ארבעים יום בכותל ברציפות עשה במסירות נפש של ממש, וכשלא נשע אמר- אני אכפיל את הסגולה, והלך שמונים יום, וכן על זו הדרך. ודבר מסור בידינו מחז"ל- כל תפילה עושה רושם בשמים ומתקבלת, אם לא לישועה זו לישועה אחרת.

זמן מה לאחר מכן התבשרנו בבשורה משמחת לב כי הבחור התארס למזל טוב. וכאן ראינו את ראשית פירות התפילה. מדובר היה בבחורה צדיקה וכלילת המעלות שנכנסה זמן קצר לפני כן לעולם השידוכים. כל בני המשפחה הודו בפה מלא כי בשביל שידוך כמו זה שווה היתה כל ההמתנה. מועד החתונה התקרב, תאריך החתונה נקבע ליום שלישי כ"ה חשוון תשע"ה. היה זה לילה לפני יום החופה והחתן הנרגש והמותש מההכנות הרבות והבלתי נגמרות הגיע ללון בביתם של סביו וסבתו ברחוב אגסי שבשכונת הר נוף הירושלמי. לפני שנרדם ביקש מסבתו להעיר אותו בבוקר בשעה שש, על מנת שיספיק להתפלל במנין הקבוע של שש וחצי בבית הכנסת 'בני תורה' שבו נהג להתפלל בקביעות.

השחר עלה. בשעה שש וחצי התאספו מתפללי המנין, יהודים יקרים של צורה, לתפילת שחרית כשהם מעוטרים בטלית ותפילין וקרבים לפני ה'. דקות מספר לאחר מכן הגיעו שני מפגעים ערביים לפתח בית הכנסת, חמושים ברובים ובגרזנים, ותוך רגעים ספורים היה המקום הקדוש לחרדת אלוקים כשקורבנות עולה קדושים נעקדים על קדושת שמו ויתברך בתוככי בית מקדש מעט. אבל החתן בדרך נס לא היה ביניהם. באותו הבוקר נתן ה' בליבה של הסבתא את המחשבה שלא לעשות את רצונו של נכדה ולא להעיר אותו בשעה הידועה. "הוא עיף והיום יום החתונה", אמרה לעצמה, "עדיף שיישן עוד מעט ויקום למנין של השעה שבע". בשעה שבע כבר שמעו כולם על נס ההצלה הכללי והפרטי.

כשהגעתי לאולם החתונות באותו ערב קיבל אותי ידידי אבי החתן בהתרגשות ובשמחה עצומה. "מי יודע אם לא התפילות הרבות שבשנות ההמתנה הארוכות הן אלו שזיכו אותנו לקבל את חייו של בני החתן היום במתנה. שהרי אין תפילה השבה ריקם, וכפי שאמרת לי אז כן נהיה: אין תפילה שלא עושה רושם בשמים, אם לא לישועה אחת אז לישועה אחרת או לישועה כפולה ומכופלת".

מספר חודשים לאחר מכן אמר לי החתן באופן אישי בזו הלשון: "דע לך שאני נותן שבח והודיה לה' יתברך על כל שנות העיכוב הארוכות שבהם התחזקתי ועליתי במדרגות האמונה והביטחון. אילו לא שנים אלו ברור לי שלא הייתי זוכה לאישה צדקת כמו רעייתי, ולהקים בית המושבת על יסודות איתנים של אמונה ויראת שמים".

כמה חבל הוא שרק עתה כשאנו רואים במוחש את יד ה' אנו נרגעים. אם היינו חיים אמונה בדרגה גבוהה יותר, מאמינה ובוטחת יותר, היינו יודעים גם בשנים הללו של החושך כביכול, שקודשא בריך הוא מכין בעבורנו את המסלול הטוב ביותר. היינו שמחים ושלווים שה' שהוא בעל הרחמים, חפץ בטובתנו, יודע טוב יותר מאיתנו מה טוב לנו.

כמו שכותב החתם סופר בדרוש לפרשת זכור וזת"ד: "כי טוב לגבר כי ישא עול בנעוריו"- לסבל ייסורי עולם הזה בשמחה, כי טוב יהיה לו לבסוף, כמו שאמר דוד המלך ע"ה: "אודך כי עניתני ותהי לי לישועה"- פירושו, מיד כשעניתני הייתי מתחיל להזדות כי ידעתי שסופו ישועה, שסבל אחד עושה יותר סכמה תפילות.

(בטחוני בצורי הוא אוצר)

(24/7)

שישים צאצאים - בנים ובנות ונכדים, שפשוט יבכו ויקרעו שערי שמים בתפילות כדי שאבא שלהם יישאר בחיים! שסבא שלהם ישוב הביתה! הם התפללו מכל הלב - כל הצאצאים! האם לאבא שלך יש האפשרות הזו כעת?!

עד כאן המעשה, שהיה או שלא היה, אבל כך שמעתי - אמרתי למונהל המחלקה.

ועתה הגבהתי מעט את קולי ופניתי אליו: 'הפרופסור לא נתן אפילו סיכוי קלוש לכמה שעות של חיים! דע לך כי לאבא שלי, שהיה בריא, היושב כאן לצדנו ושומע את מה שאני אומר לך, לאבא היקר שלי יש יותר ממאה ושלושים צאצאים, שקרעו שערי שמים בחמשת הימים האחרונים. הם בכו והתפללו לקונה שמים וארץ, הרופא כל בשר ומפליא לעשות - שיחוס וירחם על אבא, על סבא היקר שלהם, ואתה אומר 'הצלחנו?... הצלחנו? מנהל המחלקה קם על רגליו ואמר: 'ניצחת! ונפרד מאבא וממני בתקיעת כף ידידותית, בהתרגשות מרובה ובברכת חיים ארוכים.

(מוסף שבת קודש, יתד נאמן)

(102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים)

מסכת קידושי

סיפר הרה"ג רבי מיכאל בוגנים שליט"א:

סיפר לי אחד מידידי, אברך יקר שבנו בכור לומד בישיבה שאינה בעלת שם בעולם הישיבות. תקופת השידוכים הגיעה והנה התברר שכל הצעה שמגיעה יורדת על הסף ממש, כשהמשפחה רק שומעת את שם הישיבה אינה מעוניינת לגשת להצעת השידוך כלל. השנים חולפות במהירות, שני האחים שאחריו כבר הגיעו לפרקם ולאחר שאלת רב הוחלט שלא לעכב את הרכבת, והם התארסו ונישאו בזה אחר זה כשהם עוקפים בחוסר ברירה את אחיהם הבכור. היצע השידוכים החל מצטמצם והולך, מה גם שרבות מההצעות שכן החלו להתקדם, נפסלו על ידי הבחור עצמו מחוסר התאמה.

האב שהתקשר אלי באותו היום בדמעות בעיניו היה שבור עד מאוד. "במשפחה כבר החלו מורניים בלעג שהבן שלי לא באמת יודע מה הוא רוצה או שהוא מחפש משהו שיעוד לא נברא", סיפר לי בכאב עצום. מצאתי את עצמי משוחח איתו ועם בנו בדברי חיזוק ואמונה. במשך מספר שנים הוספתי להיות בקשר תמידי של אמונה עם בחור החמד, עד שיום אחד אמר לי הבחור בשברון לב: "הגעתי למסקנה שמכיון שבארץ אני לא מוצא את זיווגי, במיוחד כששומעים את שם הישיבה בה אני לומד, הגיע הזמן שאטוס לחו"ל, ייתכן ששם אמצא את המיועדת לי".

הבחור אכן טס לחו"ל ושהה שם תקופה באחת הישיבות, אבל גם שם לא מצא את זיווגו. באחד הימים לאחר שיחה טרנס-אטלנטית כאובה נכנסתי אל מרן שר התורה הגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א וסיפרתי לו על הבחור היקר שטס לחו"ל בחיפושיו אחר אבידתו ועדיין אינו מוצא. לתדהמתי השיב לי מרן: "תגיד לו שישב מיד לארץ, הזיווג שלו נמצא כאן, לא שם!". העברתי את התשובה המפתיעה לבחור, שאכן מספר ימים לאחר מכן שב ארצה. בשיחתנו שוב העלה לפני את הספקי: "מה יהיה? והרי הישיבה על אף שהעלתה אותי במעלות התורה והיראה הינה ללא שם כלל". ואני השבתי לו שצריך לזכור את דברי החזון איש באגרותיו שלא לתלות מבטחו בהשתדלויות שספק אם מועילות ולהרבות בתפילות שוודאי מועילות. "הבן,

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה,

לעילוי נשמת: **זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, עמנואל בן אירן,** מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר.

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!

יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְקִמִיט בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

הצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזיווג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזיווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30
טל: 036766049

שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 **058-3297225**
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

סגולה מרבי נחמן לזש"ק,

שתשים אישה עליה עלה עץ שגדל על קבר צדיק, המעוניינות יכולות לקבל את זה בחינם (לשם שמים) בטלפון: 054-8561881, הכמות מצומצמת. קיבלנו הרבה טלפונים של זוגות שנפקדו בזש"ק.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 914

פרשת וישלח - "להתרחק מחברה רעה"

ממוסד חינוכי טהור, שמחנכים בו לתורה ומידות טובות והכניסם למוסד אשר לדאבון הלב החינוך בו שלילי וקלוקל. נכנס רבי יהודה בדברים עם אותו איש, וזעזע את ליבו בדברים המשברים את הלב, עד שהלה התפרץ בבניה גדולה ושפך לפניו את מר שיחו. הוא מצדו רוצה להעניק לילדים חינוך תורני, אבל האישה מתעקשת ועומדת על דרכו. כלום סבור ראש הישיבה, שהינו מחוייב להתקוטט עמה בגלל זה ולהרוס את שלום הבית? "חס ולילה" השיבו רבי יהודה "אבל להתענות חייב אתה על גורל ילדיך... לשבת על הארץ כאבל"... נכנסו הדברים בלב האיש. חזר לביתו והתחיל מתענה, יושב על הרצפה באבלות, בוכה תמרורים. נזדעזעה אישתו למראה עיניה וכל עקשנותה פגה. לימים זכתה אמא זו לראות פרי הילולים: שני בניה משמשים בקודש רישי מתיבתא, ממרביצי תורה בישראל...

בספר "בנועם שיח, כתב כי חכמי המוסר והמחשבה לימדונו, כי הגורמים העיקריים המשפיעים ביותר על תכונותיו, הנהגותיו, נימוסיו ומעשיו של האדם בעבודת הקדוש ברוך הוא ובקיום המצוות, הינם תלויים: בסביבה אשר בה נותן הוא משכנו, ובחברה אשר אליה מתחבר. יען כי קשה לו לאדם מאוד להיות "כזאב בודד ביער" בעת היותו במסגרת כלשהי: חינוכית, משפחתית או סביבתית, לחיות חיים מנותקים מבני אדם ולהתנכר לכל הסובב אותו. הוא מוכרח, אפוא, לפעול בחברתם של בני אדם, כי בעזרתם הוא יכול לתפקד, במסגרתם הוא מוצא אפשרות להתבטא, עמם הוא יכול לסבול, ואתם הוא יכול ליהנות. כדי שאלה יקבלו אותו, יושיטו לו יד, ואף יעריכו אותו – הוא מוכרח להידמות להם, להיות כמותם, אם יהיה שונה – יידחה. לא פלא, אפוא, אם הוא מושפע מן המסגרת שבה הוא נמצא, סופג את רוחה, רוכש את תרבותה, ומחקה את התנהגותה. הדברים מפורשים בדברי הרמב"ם (הלכות דעות פ"ו ה"א) שכתב "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמד ממעשיהם. ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחושך כדי שלא ילמד ממעשיהם. הוא ששלמה אומר 'הולך את חכמים יחכם ורועה כסילים ירוע וכו'". והנה על גודל החיוב להתרחק בכל מיני ריחוק מחברים שאינם הגונים, דרש אחד מהמפרשים את אותיות המילה "חבר", אשר יכולות להצטרף למספר צירופים מעניינים. כך למשל יכולה מלה זו להצטרף למילים: 'חבר', 'בחר', 'חרב', 'ברח'... את משמעות צירופי האותיות הללו, ביאר אותו מפרש כך: את ה'חבר' עלינו ליבחר, שכן חבר שאינו טוב הריהו כ'חבר' הנעוצה בליבו של האדם... אולם מה יעשה האדם אם כבר נקלע לחברה שאינה חיובית? ובכן, ההמלצה החד משמעית הינה: 'ברח' והצל את נפשך... ומה נאים דברי רבינו יוסף חיים זצ"ל (בספרו "בן יהודעי" יומא לח). שכתב, כי האותיות הסמוכות והחבורות ל"רשע" הן: "שתף". ללמדך, שהמתחבר לרשע הופך להיות שותפו. ולהיפך, כאשר אדם מתחבר לחברה טובה הוא הופך להיות חלק בלתי נפרד ממנה. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. מסופר כי לאחר התמטטות המשטר הקומוניסטי בברית המועצות, נפל "מסך הברזל" ונפתחו השערים. הגאון רבי משה סולובייצ'יק מציריך, ייסד במוסקבה ישיבה מיוחדת עבור בני המקום. אל הישיבה, "תורת חיים" שמה, נוהרים צעירים יהודים רבים מערי רוסיה, שנפגש חשקה בתורה. לרובם ככולם אין רקע דתי ובוודאי לא רקע תורני וישיבתי,

על הפסוק בפרשתנו "הצילני נא מיד אחי מיד עשיו" (לב, יב) כתבו המפרשים כי כאשר יעקב אבינו מגיע לארץ ישראל, הוא שולח שליחים אל עשיו אחיו לפייסו. באים השליחים ומודיעים לו שעשיו בא נגדו ואיתו ארבע מאות איש. מיד התפלל יעקב לקדוש ברוך הוא וביקש: "הצילני נא מיד אחי מיד עשיו". ונשאלת השאלה: הרי היה לו ליעקב אח אחד, על כן, אחרי שאמר "מיד אחי" שוב לא היה צריך להוסיף "מיד עשיו"? מתרץ בעל "בית הלוי" שכאשר שמע יעקב שעשיו בא לקראתו הבין שעשיו יתנהג עמו באחד משני האופנים, או שילחם עימו במטרה להורגו, או שיתפייס עימו ויבקש שישבו יחדיו בשלווה. יעקב פחד משתי האפשרויות האלה גם יחד. מצד אחד אמנם לא רצה להיהרג, אך מצד שני חשש מהתקרבות של עשיו אליו כאח. ומכאן מובנת הכפילות בדבריו "הצילני נא מיד אחי מיד עשיו" ואכן אנו רואים בהמשך שתפלתו של יעקב נתקבלה בשלמות. אולם, אם נתבונן היטב נראה כי יעקב הקדים בתפילתו את "הצילני נא מיד אחי" לפני בקשת "מיד עשיו" ומדוע? אלא שידע יעקב שסכנת ההתקרבות של האח הרשע גדולה יותר מהסכנה של ההריגה. שהרי בעוד עשיו הרשע מהווה סכנה לגוף מחמת החשש שמה ייהרג ואז יפסיד כמה שנים של חיים בעולם הזה אך יזכה לעולם הבא, לעומת עשיו "האוהב" המהווה סכנה לנשמה שהתוצאה שלה היא איבוד עולם הבא. ואכן, לאחר שנתרצה עשיו, הנה מגיעה הצעתו הנדיבה: "נסעה, ונלכה ואלכה לנגדך". יעקב נחרד, אשר אשר יגור בא: הנה עשיו אחיו הרשע מבקש להמיתו וכאשר לא הצליח על "גופו" הוא מנסה על "נשמתו", להתחבר אליו ולדורר יחדיו באהבה ואחוה וללמוד ממעשיו. היה לא תהיה. יעבר נא אדוני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה לרגל הילדים". לטובתו ולטובת הילדים הרכים, אינני צריך קרבה זו. למה זה תעשה לי טובה זו שאיני צריך לה, איני חפץ לא ברעתך ולא בטובתך שכולה רעה עבורנו.

בספר "איש לרעהו" כתב כי מאז ומעולם ארבו לו לחינוך הטהור של הבנים, סכנות רבות ומגוונות. גורמים שליליים גלויים ועלומים ניסו בכל עת מצוא, לצוד את הנער התמים ברשתם. אך חובה עלינו לזכור כי המסוכן שבהם הוא זה המעמיד פני חבר וידיד, ומנסה למשוך בעבותות אחווה ורעות לעברי פי פחת. אין ספק כי סכנתו גדולה פי כמה, מזה המנהל מלחמתו בגלוי, ויודעים להיזהר ממנו. לדעת "החפץ חיים" (בספרו על התורה-וירא) ניתן ללמוד משרה אמנו עליה השלום, עד כמה יש להיזהר מהשפעתם של חברים רעים על חינוכם הטהור של ילדינו. כאשר הבחינה שרה אמנו בהנהגתו הקלוקלת של ישמעאל, חששה מהשפעתו השלילית על יצחק. על כן ביקשה שרה לגרש את ישמעאל מעל פני יצחק. ואמרה לאברהם: "גרש האמה הזאת ואת בנה...". אין כל ספק, טוען "החפץ חיים", כי אילו היה ישמעאל מתחנך בצוותא חדא עם יצחק, לא היה פרא אדם כל כך, שכן היה מושפע מיצחק. אך מאידך גיסא חששה שרה, שמא חברותו של יצחק עם ישמעאל, תשפיע לרעה על יצחק, ועל כן החליטה שרה שהייתה גדולה מאברהם בנביאות, שהסכנה ליצחק גדולה יותר, ועד שיצחק יתקן את ישמעאל, יקלקל ישמעאל את יצחק, חלילה. לכן ביקשה לגרש את ישמעאל. ואכן, הקדוש ברוך הוא אמר לאברהם לשמוע בקול שרה. ומסיים "החפץ חיים": "ומעשה אבות סימן לבנים להשגיח על הקטנים שהמקולקלים לא יקלקלו את הטובים. מסופר כי יום אחד שמע רבי יהודה צדקה זצוק"ל ראש ישיבת "פורת יוסף", כי יהודי פלוני הוציא את ילדיו

ההסתופפות בחברתם כבר חיברה אותי אליהם, יש לי זיקה אליהם וקשר עימם! מה שהיה נכון בענייני השלטונות הסובייטים, מן הדין שיהיה נכון גם כאן!". הבחור סיים את דבריו. איש כמובן, לא דיבר עוד על האפשרות להוציא מן הישיבה... הגמרא מסמיכה לכך גם הלכה השנויה במשנה (כלים פרק יב, משנה ב) "כל המחובר לטמא – טמא המחובר לטהור – טהור". כיוצא בדבר כשהתעוררה בבית המדרש שאלה אודות כשרות העוף הקרוי "זרזיר", חיווה רבי אליעזר את דעתו לאיסור, וזאת בהסתמך על חברתו של הזרזיר. בצורה נחרצת הוא קובע "לא לחינם הלך זרזיר אצל עורב, אלא מפני שהוא מינו". הקשת הרחבה של האסמכתאות הללו, צוטטה בפי רבותינו, כדי לאשר את הקביעה שהחברה הקלוקלת מעידה כמאה עדים על רעתו וקלקולו של הבא לשכון בתוכה.

על השפעתה ההרסנית של סביבה רעה כבר כתב דוד המלך ע"ה בסיפרו (תהילים פרק א פסוק א) "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, ובדרך חטאים לא עמד, ובמושב לצים לא ישב". אין זה מקרה, שלפנינו מבנה תחבירי מדורג, המצביע בעקיפין על הידרדרות הצפויה לזה הנקלט בחברה שלילית, שהרי כה אמרו רבותינו (עבודה זרה יח:): על הפסוק זה "וכי מאחר שילא הלך" – היכן 'עמד'? ומאחר שילא ישב' – היכן 'לץ'? אלא לומר לך, שאם הלך – סופו לעמוד, ואם עמד – סופו לישב, ואם ישב – סופו ללוץ". כך היא דרכו של האדם: אם הוא נשמע לעצת החוטא, והולך בחברתו – הוא מוצא עצמו לאחר זמן עומד בקרבתו, ובשלב מאוחר יותר הוא יושב במחיצתו, מחקה את מעשיו ומשתף עמו פעולה. הפסוק משבח, אפוא את זה היודע להימנע ממגע התחלתי כזה, ומהלל אותו על זהירותו. "הלך", "עמד" ו"ישב" – אינן פעולות פיזיות, המבטאות תנועות גוף למקום כלשהו. שלושה פעלים אלה הם הרבה מעבר לזה. הם ביטוי לתהליך הסתגלות אל סביבה, אל מקום ואל חברה, המתחיל בשלב עראי ומסתיים בשלב קבוע. כי "הלך" מבטא את חוסר הקביעות, את ההסתגלות, את חיפוש הדרך. "עמד", לעומת זאת, מסמל את תחילת ההתייצבות וההסתגלות. ואילו ישב מצביע כבר על קביעות ועל יציבות. אדם שהגיע לדרגת "ישב" – כבר השתלב בחברה, השתקע בה, והפך להיות חלק ממנה. הסיפור הבא שלפנינו יבהיר לנו דברים אלו היטב. ברחובה של עיר, במקום רחב ומאור, שכנה לה חנות הבשמים. שלט גדול ומאיר עיניים היה תלוי מעל לחנות, מכריז בפני כל עובר ושב כי כאן אפשר לרכוש את מיטב מיני הבשמים. אולם לא השלט הוא זה שמשך את הלקוחות, הללו באו דווקא בעקבות הריח, שכן ריחם של מיני הבשמים נודף היה למרחוק ומושך את העוברים ושבים להיכנס אל החנות ולרכוש בשמים. מאושר היה בעל החנות בפרנסתו, הרוויח כדי לחמו בכבוד וציפה שכך ימשכו הדברים לאורך ימים. כך ציפה, אולם לא כך היה... באחד הימים הגיע לחנותו בשעת בוקר מוקדמת כהרגלו ובמקום להריח את ריח הבשמים הטוב והמוכר עולה באפו ריח בלתי נסבל. ליד החנות הריחנית שלו חנתה משאית גדולה וממנה נפרקו בזה אחר זה ארגזים נודפי צחנה וסירחון, לתדהמתו הרבה התברר לו כי באולם הריק הצמוד לחנותו עומד לקבוע בורסקי את מפעל העורות שלו... איסטיניס הוא ידיו הבשם ואת סירחון העורות אינו מסוגל לסבול, אך לא זה מה שהטריד אותו ברגעים אלו. הטרידה אותו העובדה כי מעתה ידירו אנשים את רגליהם מחנותו, שכן מי הוא זה אשר יתקרב לחנות בשמים אשר ריחות סירחון סובבים סביבה... הוא התלונן, הוא מחה, הוא צעק, אך מאום לא עוזר. אלו הם העובדות. וכך יושב לו הבשם בחנותו הריקה מקונים שהדירו את רגליהם, יושב והקבס עולה ממעיו, אין הוא מסוגל להריח את הריח הנורא. הדלת שתמיד הייתה פתוחה לרווחה, סגורה ואטומה, ובכל זאת עולים להם ריחות העורות ומתגברים על ריחות הבשמים. כך יום אחר יום, עד שביום מן הימים הגופו התריסים ועל הדלת נתלה שלט גדול ומאיר עיניים "למכירה". לא עברו דקות ספורות וממפעל העורות הגיח הבורסקי לבוש סינר מטונף ונודף ריחות מחליאים, מחייך הוא בפה מלא ובפיו הצעה: "הבה נהיה שותפים, נפרוץ את הקיר המפריד בין המפעל לחנות ונעבוד יחדיו", הבשם עיקם את אפו בסלידה ואינו מסוגל

אך בכוח הרצון המיוחד שלהם והודות לכישרונות המזהירים שניחנו בהם, הצליחו ומצליחים לעלות ולהתעלות בתורה וביראה, ורבים מהם נעשים בני תורה ותלמידי חכמים מופלגים. אחד הבחורים בא לישיבת "תורת חיים" כשהוא מצוייד ברצון אמיתי ובשאיפות גדולות, אבל למרות זאת כל מאמציו עלו בתוהו והוא לא הצליח להתקדם. כשנוכחו מנהלי הישיבה כי הבחור הגיע למיצוי יכולותיו והפירות אפסיים, דנו האם יש טעם שימשיך בלימודיו בישיבה. לבסוף החליטו מנהלי הישיבה לשוחח איתו ישירות בעניין. כששמע הבחור כי עומדת על הפרק שאלת המשך לימודיו בישיבה, פרץ בבכי סוער. לאחר שרגע התחנן על נפשו: אנא, השאירו אותי בישיבה. כל משאת נפשי היא להסתופף בבית ה', להיות דבוק בתורה ובלומדי התורה. ואז הוסיף ואמר "ברצוני לספר לכם מעט על עברי, ואז תבינו היטב את אשר מתחולל בנפשי". וכה סיפר: בתקופות הקשות של השלטון הקומוניסטי בברית המועצות היו החיים מלווים בפחד נורא. אימת המשטרה החשאית של השלטונות הק.ג.ב היתה מוטלת על אזרחי המדינה. אנשים חששו לשוחח בחופשיות בידעם כי יש מי שמצותת להם. פעם אחת ישבתי באיזו מסעדה ולגמתי קפה לתומי. לפתע נעצרו בפיתחה שלוש ניידות של הק.ג.ב ומתוכן יצאו כמה וכמה שוטרים. בתוך דקות נעצרו כל יושבי המסעדה, ואני בתוכם, והוכנסנו לתוך הניידות. הובלנו לבית המעצר, ושם שהיתי בחברת אסירים נוספים, חלק מהם פושעים ועבריינים פליליים. לא היה לי שמץ של מושג מה עילת המעצר. לאחר כמה ימים הובלתי לחדר חקירות. הייתי עייף ומוותש ומצב רוחי מדוכדך לגמרי. החוקר ישב מולי ושאל אותי בטון קשוח: מה עשית שם במסעדה? השבתי לו כי ישבתי לתומי ולגמתי קפה, מעשה שלדעת הכל לא היה בו שום דופי. הוא לא השתכנע והפעיל כנגדי שיטות חקירה קשות ואכזריות בניסיון להוציא ממני מה היתה סיבת שהייתי במסעדה באותה עת. אך אני בשלי: אני עצמי לא עשיתי כל רע ואין לי שום מושג לגבי מעשיהם של האחרים. אולם החוקר לא קיבל את דברי והוא החזירני לתא המעצר. במשך שבועות ארוכים הייתי כלוא בבית הכלא בתנאים לא תנאים. יום רדף יום ולא ידעתי את נפשי מרוב צער. אילו היתה סיבה מוצדקת לכליאתי – ניחא, אבל הרי ידעתי כי אני כלוא מאחורי סורג ובריה על לא עוול בכפי ולכן התסכול גבר שבעתיים. מה פשעי ומה חטאי שאני נאלץ לשחות בחברת פושעים ועבריינים? כעבור כמה חודשים שוחרתי לחופשי בחסדי שמים. אולם הטראומה של התקופה הקשה ההיא מלווה אותי עד היום הזה. לימים התבררה לי סיבת המעצר. באותה מסעדה ישבו שלושה אנשים, שוחחו ביניהם ותוך כדי שיחתם השמיעו אמירות חתרניות נגד השלטון. היה שם מי שהאזין להם והוא דאג להזעיק את אנשי הק.ג.ב, אולם הללו לא הסתפקו במעצרו של השלושה, אלא הם עצרו את כל יושבי המסעדה. ומדוע? פשוט מאוד: לדידם, כל מי ששהה בסביבתה הקרובה של אותה קבוצה של מתנגדי המשטר, גם אם השהייה היתה באקראי, בוודאי יש לו איזה שהוא קשר אליהם ויש לעצרו ולחקור אותו! ראשי הישיבה האזינו בקשב רב לסיפורו של הבחור, אך התקשו להבין מה הוא קשור לעניין שלשמו נועדו עימו. המשיך הבחור ואמר: יבוא יום ועם ישראל יזכה לגאולה ויתקיים בנו הכתוב "ומלאה הארץ דעה את ה'", ומי יזכה אז ל"מקום של הכבוד"? מי שהשכיל למלא עצמו בתורה, מי שדבק בה. גם אני ארצה להיות אחד מאלו, אבל השומר בכניסה יעצור אותי ולא ייתן לי להיכנס. הוא יערוך לי "מבחן כניסה"... יבחן אותי על סוגייה זו ועל סוגייה אחרת - ופי יאלם. מניין לי לדעת אם לא למדתי? ואז, רגע לפני שישלק אותי מן המקום, אומר לו: הלא יודע אתה כי בעבר נכלאתי בכלא הסובייטי למשך כמה חודשים, ועל מה האשימו אותי? על כך שישבתי בסביבה של מתנגדי השלטון. זה היה כל פשעי וחטאתי! אני עצמי לא עשיתי שום מעשה שנגד את החוק, אבל עצם הישיבה שלי בסביבתם של מתנגדי השלטון כבר חיברה אותי אליהם! ואז אוסיף ואטען לממונה בישיבה של מעלה: "אומנם אני עצמי לא זכיתי ללמוד תורה, אבל לפחות ישבתי בסביבתם של לומדי תורה, ועצם

בלזול. כנראה גם אמרתי שאני לא מבין מה רוצים ממני. באמת, לא היו דברים מוגדרים שיכלו להניח עליהם את האצבע ולומר לי אתה רואה, כאן אתה לא בסדר. למדתי כרגיל, שמרתי אפילו על הסדרים, אבל בישיבה הזו חיפשו הרבה מעבר, ואני הייתי קצת מתחנת. אחר המשיכו העניינים להתדרדר. החבר ה"מקסים" מהישיבה ערך ביני לבין חבר שלו היכרות. החבר ההוא היה מוכר בחנות ממתקים קטנה, הוא היה מביא לי מדי פעם קצת פיצוחים או בקבוק קולה, הבטיח שהבוס שלו מרשה. לא הייתי גנב, חלילה, אבל רחוק ממה שהייתי אי פעם. בשלב הזה כבר עורבו הורי בעניין. אני מניח שהם היו בהלם, כשקראו להם בפעם הראשונה. אני הייתי כולי שמן זית זך במשך שבע עשרה שנים. הייתי קשור למחלקת הנחת, השמחה, הכוח להמשיך. ופתאום... אבא שלי הגיע לישיבה בשעות שבהן הייתי ב"סדר". כשסיפרו לי החברים שראו אותו, לא האמנתי. אחר כך אמר לי אבא בכנות שהוא לא היה מסוגל לדבר איתי, היה צריך קצת זמן לעצמו, להתאושש ממה ששמע. "ומה תעשה הלאה?" שאלתי אז בעניין. "אין לי הרבה מה לעשות" השיב לי אבא "כלומר, אני יכול להתפלל עליך ולבקש מה' שיפקח את עיניך, לפני שיהיה מאוחר, אבל מעבר לזה... אתה כבר בחור גדול, אתה אחראי לעצמך ולחיים שלך". אני בטוח שאבי הצטער מאוד על האחריות הזו, אבל בגדול הוא צדק, לא היה הרבה מה לעשות. באחד הימים יצאנו מהישיבה לטיול. לא משהו רציני, נסענו לקברים הקדושים וחזרנו בערב, אבל בישיבה שלנו זה היה אסור ממש ואני עם שלושה בחורים נוספים נשלחנו הביתה. זה היה הלם רציני, כי עדיין היה לי שם של בחור טוב ומתקדם. אולי הישיבה רצתה לאוות לבחורים אחרים לא להתקרב אלי. כשחזרתי, אחרי יומיים, לא הייתי אותו בחור. "למה לך לשבת במקום שלא מעריכים אותך?" הפציר בי ה"חבר" החדש מהחנות. "מה אתה רוצה שאעשה?" שאלתי, "שאמכור פיצוחים?". לא, לא מכרתי פיצוחים. נשארתי בישיבה. גיליתי כמה היא נוחה ונחמדה גם למי שלא מתכוון ממש ללמוד. הדבר היחיד שקלקל את התמונה היה צוות הישיבה, שלא חשב לרגע שהישיבה היא בית מלון לפנסיונרים. קראו לאבא שלי, שלחו אותי הביתה, ניסו להצמיד לי אברך, אבל לא זה היה העניין. אחרי שני שיעורים הוא אמר שחבל על הכסף שההורים שלי משלמים לו, ההבנה שלי היא פי שניים משלו. החורף היה ארוך במיוחד, היו אז שני אדרים ואני הייתי זחוח במיוחד, טבול בענן אושר מדומיין, מבלה לי בטוב ובנעימים, חוזר הביתה ואז היה לי חופש פעולה גדול יותר, חוזר לישיבה ו... חוזר חלילה. ואז התחילו הדיבורים על כך שאני לא אחזור בין הזמנים של פסח לישיבה. בתחילה חשבתי שזו בדיחה. הייתי בטוח שעם כל מה שאעשה, כישרונותי הטובים יעמדו לי והישיבה לא תרצה לוותר עלי. זה היה נכון חלקית. הישיבה הסכימה להבליג די הרבה, אבל גם להם נמאס. ולתוך הבלבול הזה הגיע פורים. הישיבה שלנו ממוקמת בירושלים והבחורים גרים בכל חלקי הארץ. אנחנו נוסעים הביתה לפורים, אבל עיקר הפורים נחגג בישיבה, כשעיצומו של היום הוא בסעודת פורים. ראש הישיבה מנהל שולחן... יש לנו פורים רב, ומלך, והשתיה גם היא כדת... בהשגחת הישיבה וראשיה. אחת הקלישאות אצלנו בישיבה היא שסעודת פורים היא "מסביב לשנה", מתחילה כמו הימים הנוראים ומסתיימת באושר ובשמחה כמו בפורים. הסעודה מתחילה בהתעוררות, בניגוני כיסופים. אפשר לראות בחורים מגירים דמעות כמים, מכים על חטא וחוזרים בתשובה שלמה. בחורים רבים הודו שמה שלא עשו בתפילת נעילה, עשו בסעודת פורים. אפשר לומר שבחורים רבים משיעור א' חיכו מתחילת השנה לסעודה הזו. פורים ההוא פגש אותי מבלבל ונבוך, מתנפל על בקבוקי השתיה. מהר מאוד לא הבחנתי בין ימיני לשמאלי וגם לא במה שאני מוציא מפי. רק אחר כך סיפרו לי איך נעמדתי על השולחן, איך הורדתי ראש לפני ראש הישיבה ואמרתי לו בדמעות: "אבי ומורי, ראש הישיבה, פשעתי, עוונתי, חטאתי נגדך. אני רוצה לומר וידוי, אני רוצה לבקש סליחה מבורא העולמים שנתן לי את הכישרונות שלי ואני בעטתי בטובות שלי". שתקתי לרגע, נחנק מבכי. "וגם ממך, ראש הישיבה."

היה אפילו לחשוב על הרעיון הנודף סירחון, ובכל זאת הוא אמר: "תן לי לחשוב על הרעיון". לא, הוא אינו מסוגל. הוא החליט למכור את חנותו למרבה המחיר ולנסות את מזלו במקום אחר, שם יודא מראש שאין שום אפשרות לשכנות עם סרחון מכל סוג שהוא. אולם הימים חלפו ואיש אינו מתעניין בקניית החנות, הריחות מרחיקים על כול עיסקה אפשרית והפכו אותה לבלתי אפשרית. ובינתיים פרנסה אין, ההוצאות רבות והחובות כבר למעלה מראש. הרבה ברירה אין בידו, הן בני ביתו תלויים בו, וכשאפו סגור באמצעות שתי אצבעותיו המחזיקות בו הדק היטב ניגש הוא אל הבורסקי והביע את הסכמתו לרעיון. תוך שעה קלה נפרץ הקיר בין שתי החנויות. הבשם עטה סינר וניגש לבחוש בסיד, כשפניו מביעות סלידה עמוקה. הבורסקי הביט ברחמים על שותפו האיסטניס ונד בראשו, והבשם ממשיך במלאכתו החדשה בלית ברירה. כך ביום הראשון, ביום השני פחתה במעט תחושת הסלידה וביום השלישי היו כבר הריחות נסבלים יותר. ביום הרביעי היה זה אך ריח רע ולא צחנה וביום החמישי כבר נשם מלא ריאותיו כמו היה עומד בחנות הבשמים. תקופה ארוכה עברה, החובות כוסו זה מכבר וצרוך החסכוניות גדל והלך. וכשהגיעו החסכוניות לסכום נכבד באה אשת החיל והצעה בפייה: "קח את סכום הכסף אותו חסכת ופתח בו חנות בשמים גדולה במרכז העיר". והבשם לשעבר העווה פניו בסלידה ואמר: "איני סובל את אותם אנשים ורכווכים שאינם מסוגלים לשאוף אוויר פשוט, זקוקים לניחוחם של בשמים...". הבנתם? כל כך הזהיר הכתוב ואומר: "ולא תטמאו בהם ונטמאתם בס". אל נא תנסו להתקרב לצחנה, עלולים אתם להתרגל...

הבה ונזכור דברים אלו, כאשר בימינו נושבות רוחות זרות בתוכנו ומנסים להכניס למחננו "תרבות" זרה: סרטים "מצונזרים", פצצות פורים "משמחות" (שהמחמורים, מהדורים להתחיל לפוצץ כבר מחנוכה), לבוש אופנתי מפריז וכו'. וכבר אמר שלמה המלך עליו השלום (שיר השירים א, ח) "אם לא תדעי לך היפה בנשים, צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים".

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שהובא בימרוה לצמא, המוביל אותנו לתובנה, על חשיבות ההתרחקות מחברה בלתי הוגנת, וכדברי שלמה המלך ע"ה במשלי פרק א "בני אם יפתוך חטאים... אל תלך בדרך איתם, את רגליך מנע מנתיתם כי רגליהם לרע ירוצו...".

ראש חודש אדר. הישיבה מאושרת ושמחה, אווירה של עליצות ושפכת מכל הכיוונים. רק אני מתהלך כאבל בין חתנים. האושר, השמחה, התפילה, הלימוד, שום דבר ממה שקורה בישיבה לא קשור אלי. אני מנותק מהכל, אני לא ממש חלק מהישיבה. עוד מעט, בעוד כחודש, באמת לא אהיה חלק ממנה. כבר קיבלתי הודעה שאחרי פסח אינני חוזר. לא תמיד הייתי כזה. עד לשיעור א' בישיבה הגדולה הייתי הפרח של המשפחה. בן בכור שהוא חלום כל הורה. ילד מוכשר בכל קנה מידה, מוצלח, אוהב ללמוד. עליתי לישיבה קטנה מצויינת ומשם היתה הדרך סלולה לישיבה גדולה שרוב חברי לא נרשמו אליה מראש, כי ידעו שלא יתקבלו אבל אני נרשמתי, מתוך ידיעה ברורה שבעזרתה אלקבל. זהו אכן מה שקרה. לא רק התקבלתי, אלא ראש הישיבה שהיה אדם נעים מאוד וטוב לב, מעבר להיותו גאון בתורה, התקשר לאבי ואמר לו שלקבל את הבן שלך קרי אותי זה כבוד גדול בשבילנו. טוב, זה היה גם כבוד בשבילי ללמוד בישיבה הזו. וככה, מלווה בתפילות של הוריי, בעוגות של אמי ובברכות של כל המשפחה, יצאתי בראש חודש אלול ללמוד בישיבה החדשה. חודש אלול עבר איכשהו בשלום. אך בחשוון כבר התחברתי עם מישהו שדרדר אותי מטה מטה. זה לא התחיל בבת אחת. הוא רק סיפר לי כל מיני סיפורים וצבע אותם בצבעים עזים, אמר לי שיש לו הרבה ספרים מעניינים, הוא לקח אותי לכל מיני מקומות. לא היו אלו מקומות אסורים חלילה, אבל לא מקומות שבחור טוב, ברמה שלי, אמור להכיר בכלל. וכך, עוד הרבה לפני שידעו ההורים שלי, ידע הצוות בישיבה שמשו לא טוב קורה לי. המשגיח קרא לי ושוחח איתי. אני לא זוכר הרבה מהשיחה הזו, אבל די ברור לי שעניתי

פורים. חודש לפני כן נולדה בתי השלישית והרגשתי ש"זהו, גדלתי" ואני חייב לפרוק לפני ראש הישיבה את מה שכה מעיק לי על הלב. חייב לגלות לו את התרמית שיושבת על מצפוני. כשהגעתי ראש הישיבה היה עדיין בחדרו. "באתי לבקש סליחה" אמרתי לו בלי הקדמות. ראש הישיבה בחן אותי ובמבט אהבה. "אני מסתכל עליך" הוא אמר ברוך, "כמה צעיר היית, חיים, וכמה מהיר. והנה תראה אותך עכשיו, אברך משי, תראה את הזקן שלך, את המשפחה שהקמת". "כן" אמרתי לו "אני צריך להודות על כך לראש הישיבה". "אני יודע שראש הישיבה הסכים לקבל אותי חזרה בגלל מה שאמרתי בפורים, כשהייתי שיכור. שיכור אומר מה שהוא חושב באמת, מה שיושב לו על הלב. וכששיכור מתחרט, אפשר להאמין שכל השאר זה מסיכות". אני מדבר, ראש הישיבה מחייך, ואז הוא מטיל את הפצצה לחדר. "ועכשיו חיים יקירי, באת להגיד לי שכלל לא היית שיכור". מה??? אני נופל מהכיסא כמעט. השקר הזה יושב לי על הלב קרוב לעשור, היו פעמים שהרגשתי שכל השהות שלי בישיבה היא שקר אחד גדול, ופתאום... "תראה חיים, מהרגע שהתחלתי לדבר ידעתי שאתה לא שתוי בכלל. העיניים שלך היו ממוקדות, המבט היה ברור, התנועות שלך היו יציבות וגם המבט היה ברור. התנועות שלך היו יציבות וגם אם הרעדת אותן לפעמים, זה היה כדי שלא יחשדו שאתה לא שתוי". וואו, אז הוא קרא אותי ממש. "ודווקא לכן, חיים, ידעתי שהדברים שאמרת אמיתיים. הכי מהלב שאפשר. ידעתי שאתה תעמוד מאחורי כל מילה שלך, אה?!" ואז הוא קם, ושיניו רקדנו ושרנו ביחד: "חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים". ככה כמה דקות, עד שבאו התלמידים ואמרו לו "רבינו, הגיע זמן סעודת פורים של שחרית"!!!

הסכמתם לקבל אותי, התנהגתם אלי יפה גם כשמעדת, אני רוצה לחזור בתשובה. אני רוצה להיות חזרה הבחור שהכרתם. אני מקבל על עצמי לחזור לעצמי, להיות הבחור שהישיבה קיבלה ואתם כולכם תתפללו עלי, חיים בן זהבה, שיחזור למוטב". דמעות זלגו על לחיי, הבחורים הביטו בי בהלם. נכון שהישיבה ראתה דבר או שניים בפורים, אבל בכל זאת, סיפור כזה לא קורה בכל יום, אפילו לא בכל שנה. עמדתי בהכנעה לפני ראש הישיבה, והוא קם וחייב אותי: "ידעתי שאתה בסדר, חיים, ברור שתישאר כאן". וכל הישיבה התחילה לשיר "חיים שתהא בנו אהבת תורה" וחבר אחד שריחם עלי לקח אותי למיטתי עד שאתפכח. למחרת קרא לי ראש הישיבה, הוא אמר שברצונו לדבר איתי, לערוך איתי חוזה. הוא לא דיבר מילה בקשר לפורים, אבל אני כבר ידעתי על הדיבורים שלי לפרטי פרטים, חברים טרחו לספר לי כמה זה היה מרגש ועוצר נשימה וכמה התחננתי ובכיתי. בפורים מדברים מבפנים, אמר מתכוונים אליהם באמת. ישבנו כמו שני בעלי עסקים, חתמנו חוזה שבו התחייבתי כל מיני דברים. היתה זו התחייבות מינימלית, אני בטוח שראש הישיבה ציפה להרבה יותר. הזמן הבא היה שונה. הישיבה נקטה בצעדים כדי שבאמת אוכל להתגבר, עזרה לי להתרחק ממי שצריך, אבל גם אני מצדי נקרעתי... והתגברתי. ברוך ה', חזרתי לעצמי ועד לסוף השנה היה המשבר כולו, על טלטלותיו ועיקוליו, מאחוריי. כעבור כמה שנים זכיתי להינשא. כשרקדנו ראש הישיבה ואני, שרה התזמורת "חיים שתהא בנו...". לא יודע מי ביקש מהם, אבל זה היה מרגש כל כך. היום אני גר ביישוב דרומי מרחוק ועולה לירושלים לישיבה היקרה שלי פעמיים בשנה, בערב ראש השנה לאחל לראש הישיבה שנה טובה ולסעודת פורים. באותה שנה הקדמתי להגיע לסעודת

אחים יקרים!

הנה שלמה המלך, החכם באדם, אומר כך (משלי פרק יז פסוק יב) "פגוש דב שכול באיש – ואל כסיל באיוולתו". מה כוונת הפסוק? מבאר הגר"א, כי אחד מבעלי החיים המסוכנים ביותר הוא הדוב. על אחת כמה וכמה כאשר הוא נתון בסערת נפש לאחר שצייד הצליח להרוג את בניו. ועל אחת כמה וכמה עשרות מונים – כאשר הוא פוגש באותו צייד! באותה שעה אין מסוכן ממנו. אומר לך שלמה המלך "פגוש דב שכול באיש – ואל כסיל באיוולתו". מוטב לך, בן אנוש, לפגוש בדוב שכול בשעה שהוא פוגע באיש, אותו איש שצד את בניו, כאשר זעמו גואה במידת רבה. ולא לפגוש בכסיל בשעה שהוא נתון בעיצומו של מעשה איוולת! הסכנה מצד החיבור לכסיל, מזהירנו שלמה המלך, רבה ועצומה מאין כמוה! מדברי רבותינו אלו למדים אנו מהי כוחה של השפעה רעה! ועד כמה יכולה היא לקלקל גם את הצדיק הגדול ביותר. תפילתינו לפני אדון כל, שנזכה לכוון לאמיתה של תורה ולהתרחק מהרע, ויתקיים בנו בקרוב הכתוב: "יתמו חטאים מן הארץ" וממילא, לא יהיו חוטאים, משום שישובו בתשובה שלימה, ועל זה נאמר "ומלאה הארץ דעה את ה'", ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם, אמן כן יהי רצון.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת שפרה בת ציפורה ולרפואת הילד יעקב בן רבקה חיה

לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

פרשת וישלח

להכיר טובה גם אם הנותן לא התכוון להטיב

ויחן את פני העיר
בפרשה מוזכר שיעקב קנה שדה מאת אנשי שכם בסכום גבוה
מובא במדרש רפה (עטו) שיעקב אבינו משום שנהנה משכם הכיר להם טובה והעמיד תניות בשכם ומכר בזול ללמדנו שאדם צריך להחזיק טובה למקום שיש לו הנאה ממנו,
וכן רבי שמעון בר יוחאי ורבי אליעזר בנו התחבאו במערה י"ג שנה כשיצאו רצצו בחמי טבריה כדי לרפאות את צעיהם כשיצאו מהמערה אמר רשב"י לבנו חייבים אנו להוקיר טובה לעיר טבריה על שרפאה אותנו, ולכן טיהרו את טבריה כיון שהיה הרבה ספקות איפה קברו את מתייהם ומחמת כך הכוהנים נמנעו ללכת להרבה מקומות והוצריכו להקיף הרבה ורשב"י על ידי נס כל מקום שהיה מת, המת צף וכך ריכז את כל המתים למקום קבורה אחד וכך יכלו הכוהנים והשומרים טהרה לעבור ללא חשש טומאת מת (שבת לב).
רואים מפה עד כמה היה גדול אצל אבותינו הכרת הטוב אע"פ שיעקב אבינו לא קבל שום דבר בחינם ולא עוד אלא שגם את השדה קנה במאה מטבעות מחיר מלא, מכל מקום ראה יעקב אבינו צורך להטיב להם כיון שיעקב נהנה מהעיר רצה להנות אותם בחזרה.
רואים עוד מפה שאפילו אם הנותן לא מתכוון להטיב אלא עצמו כיון שיש לאדם הנאה מכך, מידת הכרת הטוב נותנת שטיב עם הנותן, כמו שמצאנו אצל יעקב שכיוון שנהנה מהעיר רצה להנות אותם בחזרה.
וכן הרשב"י אנשי טבריה לא התכוונו להטיב לו אלא חמי טבריה הם הפקר לכל והוא נהנה מהם כיון שנהנה החזיר להם טובה גדולה וטיהר את העיר טבריה
מצאנו במשה רבנו שנהר מאד שלא ייפגס אצלו מידת הכרת הטוב. בעשרת המכות, במכות דם, צפרדע וכינים הכה אהרון ביאור ובחול ולא משה מכיוון שתיבתו הייתה על היארות ובכינים מכיוון שטמן את המצרי בחול.
ונשאלת השאלה מדוע משה רבנו לא הכה בחול ובין יאור דהלא ההכאה הזאת היא לתכלית בריאתו של החול והיאור לעשות את רצון השם שיע"י כך יתקדש שמו של הקב"ה, עוד הרי החול והיאור אין בהם דעת ותחושת כאב? כך שואל הרב דסלר בספרו מכתב לאליהו.
ומתוך הרב דסלר שמידות האדם הם נבנים מהתפעלות הלב ולא רק מהשכל. והתפעלות הלב אף גוברת על השכל וכיוון שליבו של אדם רואה שהחול שעזר לו והוא מכה בחול זה, הכאה זו גורמת לפגם בהכרת הטוב כיוון שהחול עזר לו וכנגד זה הוא מכה אותו. לכן אם משה היה מכה את היאור שהטיב עימו היה פוגם במידת הכרת הטוב כלפי אחרים.
ובמיוחד תורה,אדם,אדם צריך להוקיר טובה למי שמלמדו תורה ומי שלמד ממנו אפילו הלכה אחת חייב לנהוג בו כבוד. כל זה ממידת הכרת הטוב והחוב שאלו היה לו הערכה גדולה לתורה מצאנו אצל דוד המלך כיון שלמדו אחיתופל שני הלכות קראו רבו, אלופו ומיודעו וכו' כמובא בברייתא אבות (פ"ו) הלומד מחברו פרק אחד, או הלכה אחת, או פסוק אחד, או דבור אחד, או אפילו אות אחת, צריך לנהג בו כבוד, שכן מצינו בדוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו אלופו ומיודעו, שנאמר: (תהלים נה) "ואתה אנוש כערכי אלופי ומיודעיי". והלא דברים קל וחומר, ומה דוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו אלופו ומיודעו. הלומד מחברו פרק אחד, או הלכה אחת, על אחת כמה וכמה שצריך לנהג בו כבוד. ובמיוחד שצריך אדם להכיר טובה לאשתו, ובן להוריו, כותב ספר החינוך שכל שאינו מכבד את הוריו נקרא נבל שאין לו הכרת הטוב להוריו על שטרחו וגדלו אותו.
מסופר (לקוח מורשת אבות) בנו של רבי שלום איזון מירושלים הגיע למצוות. הוא סר להזמין ל"קידוש" בשבת, את רבי איסר זלמן מלצר. הנימוס חייב זאת, אף הכרת הטובה, אבל הוא לא העלה בדתו שהגאון הישיש והחלש יוכל לבא רגלי ממרחק כה רב. ה"קידוש" היה בעיצומו, גדולי ירושלים השתתפו בשמחה, בראשם הגאון מטשבין, שלאחר שטיפס במעלה המדרגות התלולות קרוב לארבע קומות, התנשף ואמר: "המעלות של דירה זו - הן חסרונותיה..."

התורה
4:08
התורה
5:19
התורה
5:51

הסבו גדולי ירושלים ושוחחו בדברי תורה - ולפתע נראתה בפתח דמותו של רבי איסר זלמן מלצר במחלצות השבת ההדורות. הכל כמו לכבודו ולא הסתירו את השתוממותם! הכיכר טרח ובא מהלך כה רב!! אמת, ענה רבי איסר זלמן, רב המהלך מכפי כוחותי, אבל חיה הייתי לבא, משום הכרת הטובה לבעל השמחה. הכרת הטובה!! כן, ביגנו חלף במחי הרהור תשובה, די דברים הפכו סתומים עוד יותר, והגאון הישיש נאלץ להבהירם: כאשר רבי שלום בא להזמיני לבר-המצוה של בנו, חלף במחי הרהור: "הוא חוגג כבר את הכנס בנו למצוות - והרי זה עתה נערכה חותנתו! אח - איך שהזמן חולף מהר, יש להזדרז ולשוב בתשובה בטרם..." ואם בזכותו חלף במחי הרהור תשובה - חייב אני לטרוח ולהשתתף בשמחתו, מדין הכרת טובה!
מעשה בשני חברים שהלכו במ דבר, ובדרך נוצר ביניהם ויכוח גדול, עד כדי כך שקם אחד וסטר לחבירו בפניו, והשני נפגע מזה מאד וכתב שם על החול "החבר הטוב שלי סטר לי היום על הלחי". הם המשיכו ללכת, ובהמשך הדרך נכנסו לאגם מים כדי להתרענן, ולפתע החבר שמקודם קיבל טיירה היה בסכנה גדולה, ואז בא לעזרתו החבר שסטר לו ובחסידי ה' הציל אותו. ואחרי שהתאושש ממה שקרה, כתב החבר שניצל על האבן, בחריטה שקיימת לעולם "החבר הטוב שלי הציל את חיי". ושאל אותו החבר, למה כשהייתי אותך, כתבת על החול, וכעת שהצלתי אותך, כתבת על האבן? וענה לו חבירו: מעשה לא טוב צריך להחול, כדי שיעשו שלום ויהיה ניתן למחוק אותו, אבל מעשה טוב צריך להישאר למזכרת לעולם, ולכן חרתתי אותו על האבן. מעשים לא טובים מצוה לשכוח, ומעשים טובים מצוה לזכור לעולם
מדוע לא הרג שלמה את אביתר שפגע בדוד מסופר בבבאי (מלכים א ב, כו), ששלמה המלך עליו השלום, לא הרג את אביתר הכהן שהמליך את אדוניה ופגע בדוד, מפני שהיה בו דבר טוב, שעזר לדוד כשהיו לו הרבה צרות, ואסור לשכוח לאדם דברים טובים, גם בזמן שהוא עושה דברים רעים. ומכאן יש ללמוד, שגם מי שעושה לאדם צרות רבות ורעות, אסור לשכוח לו את הטובות שעשה, וצריך להכיר לו טובה עליהם. ועיין בספר הקדוש תומר דבורה שפירש כך את מידת "כי חפץ חסד הוא"
רבינו האגרות משה התארח אצל תלמידו לעת זקנתו, וכשיצא מהבית נזכר ששכח לומר תודה רבה לבני המשפחה. ולמרות קשיי ההליכה שהיו לו, חזר ועלה כמה קומות כדי להודות למארחיו.
מסופר על **דקות** תחושותיו של רבי חיים בהכרת טובה והחריפות הרבה בה העגיש את הצריך להכיר את טובה, הן פרשה מפלאה כשלעצמה. רבי חיים היה מטריח עצמו למרחקים ומטלטל בדרכים בתאו של סנדר מקפץ, כדי להשתתף בשמחת כלולותיו של תלמיד מיישיבה אחרת, אשר "כבדו" בכך שבא לשמע אצלו "חבורה"... כל אברך, אשר בבחרותו למד עמו בחברותא, היה זוכה לביקורו של רבי חיים בביתו לאחר נשואיו. היתה בכך גם כונה עמקה ליקר את הבעל בעיני משתתפיו... לכל שמחה, אליה הזמן בארח אישי, היה בא, כמחווה על הטרח ושימת-הלב שהקדיש לו המזמין...
בעל-הבית, אצלו התגורר בשנחאי, היה יהודי פשוט. למרות שרבי חיים לא נגרר לשיחת-חולין, היה מבלה בשיחות ארוכות וחסרות כל תוכן רוחני. הדבר לא היה מובן העלה רוגז על האיש המעז לבטל את ראש המישיבה בהבליו, ותמיהה על רבי חיים, המרשה לעצמו לבטל מתלמידו כדי לשוחח שיחות חסרות שחר עם יהודי נטול כל לחלוות של תורה... פעם נשאל על הדבר - "האיש פתח בפני את ביתו", השיב, "ומה עם הכרת-הטוב?!" בערוב ימיו עלה האיש ארצה והתגורר בעיר מרחקת. פעמים אחדות טרח רבי חיים לבקרו **מסופר** על **מן הרב** ש"ד זצוק"ל כשהיה בחור, היה לו מאד קר בישיבה, כיון שלא היה לו שמיכה להתכסות בלילה. דבר זה הפריע לו בריכוז בלימוד ופגע באיכות הלימוד ביום ובכלל. לאחר זמן דודו אמר לו בו תישן אצלי ונכניס אותך לעסק שלי ולאחר מותו אמר לו שהוא ירש אותו, היה זה ביום ראשון הוא כבר כמעט הסכים לעבור לדודו והנה באותו יום באה אשה אלמנה ואמרה שבעלה היה סוחר בשמיכות וכיון שהוא נפטר היא מחלוקת את השמיכות לבחורי הישיבה ודבר זה גרם לו להשאר להשאר וזכות זה הוא היום גדול הדור ולא סוחר וכל הזמן החזיק לה טובה על זה בסך הכל הוא קיבל שמיכה ממנה אבל זה הפך אותו לגדול הדור ולכן בהלוויה שלה שלמרות שכבר אז היה גדול הדור הטריח את עצמו ובא להלוויה למרות זקנותו והיה גשם שוטף בזמן ההלוויה, ואמר קדיש לעילוי נשמתה. רואים על מעשה יחסית קטן שעשתה לא שכן להוקיר לה טובה אף שתרמה את השמיכות כיון שהיא כבר לא מוכרת אותם גם אחרי עשרות שנים לא שכן להוקיר לה טובה על כך

שבת שלום ומבורך

בכד' כסליו יחול יום פטירת מרן הרב שטיינמן להלן מאימותיו, סיפוריו מסירות נפש להחזקת תורה מזכה בישועה מיוחדת

אברך שזקוק היה לישועה גדולה נגש לשאול את הרב שטיינמן מה ביכולתו לעשות כדי לזכות בישועת ה'. ענה לו מרן הרב שטיינמן: "אם תסייע במסירות מיוחדת להחזקת תורה תזכה לישועה מיוחדת. ואם אין לך משלך, תקיים 'גדול המעשה יותר מן העושה'". (כלומר: מי שעוזר בהחזקת תורה ומרבה תורה זוכה לשכר עצום).

הרב מפוניבז': "רבי אהרן לייב צומח להיות אדם גדול מאוד"

לפני עשרות שנים, הזמין הרב מפוניבז' את הרב שטיינמן, אז אברך צעיר לימים, לעמוד בראשות 'כולל פוניבז'". "אני הולך למנות את רבי אהרן-לייב לראש הכולל. הוא צומח להיות אדם גדול מאוד", אמר לתלמידים. רבי דן גל למד אז בכולל ומעיד: "כשמנינה הרב מפוניבז' זצ"ל את רבנו לעמוד בראשות הכולל, הוא פנה לאברכים ואמר להם: 'הבאתי לכם ראש כולל שיענה לכם בכל התורה כולה; ולא רק בזה, אלא תוכלו להתייעץ עמו בכל ענייני החיים, בדיני נפשות ובחינוך הילדים'".

מה הוא עשה ברחוב? פעמים רבות, כאשר התייעצו עם הרב שטיינמן בנוגע לסילוקו של בחור מהישיבה, ברובם ככולם של המקרים הוא משמיע את דעתו ברורה ויוצקה: "לזרוק בחור מהישיבה - זה רק מקלקל יותר! וכי מה הוא יעשה ברחוב חודש ימים?". עוד שגור בפיו של רבנו: "אם מסלקים בחור מהישיבה פשוט הורגים אותו! החפץ חיים לא היה נותן לסלק בחור מהישיבה בשום אופן!". ופעם השיב לשאלה מתי יש לסלק תלמיד מהחיידר: "אינני יודע, אולי כשעושה אלף גבירות ביום...".

השגחה פרטית מופלאה בשידוכים

הרב שטיינמן האריך לדבר בעניין ההשגחה הפרטית המופלאה בענייני שידוכים: "הקדוש ברוך הוא מגלגל את העניינים בכל מיני אופנים כך שיוצרו שידוכים, הנה יוסף הצדיק - כל המעשה שהיה עמו נתגלגל כדי שישא את בת פוטיפר לאישה. לפעמים הקדוש ברוך הוא מסדר שלאגלגל לא יהיה כסף, ועל ידי כך הוא משתדל עם משפחה שמתאימה לו". לאחר מכן, הצביע רבנו על ההשגחה הפרטית המופלאה שליוותה אותו וגרמה לו לנסוע לשווייץ טרום מלחמת העולם השנייה: "היו לי הרבה סיבות להישאר בבריסק", אמר, "אבי רצה שאלמד אצל הרב. אבל פשוט התביישתי להיות הצעיר שבחבורה... אילו הייתי נכנס לשיעור אפילו פעם אחת כבר לא הייתי עובד. והנה, בסופו של דבר, כל מי שנשאר בבריסק נספה בשואה הנוראה, ולא נשאר איש מכל הקהילה".

הימנעות משימוש בחשמל בשבת, וסיעתא דשמיא מיוחדת לכך

הרב שטיינמן הקפיד שלא להשתמש בחשמל המיוצר בשבת על ידי יהודים, ועל כן החשמל בביתו מעובר מדי ערב שבת למערכת 'גנרטור', המנותקת מחברת החשמל. בשבת אחת, בטעות, נשאר החיבור המערכת החשמל הרגילה. בני ביתו שלא לספר לו על כך, כדי למנוע ממנו צער גדול. בליל שבת, שמו לב בני הבית לתופעה מעניינת: עם תום הסעודה נפלה על הרב עייפות גדולה שלא כהרגלו, והוא התנמנם על הסטנדר במהלך לימודו, כך יצא שהוא לא קרא לאור החשמל באותו ליל שבת. לאחר מעשה, סיפרו את הדברים לרב חיים קנייבסקי, והוא הגיב: "בוודאי מן השמים הביאו על הרב שטיינמן את העייפות הגדולה, כדי למנוע ממנו שימוש בחשמל שאינו כשר".

תעשה את הטיפול הפחות מוצלח לפוריות וכך נושע

שמעתי מתי"ח מופלג (שמו שמור עמדי) ששנים רבות לא זכה להפקד בזש"ק, שאחר יותר מ10 שנים מנישואיו ואחר שכבר עשה טיפולים רבים (הוא וזוגתו), אמרו לו הרופאים שהם קרובים למיצוי אפשרויות הטיפול, ונתרו להם עוד 3 אפשרויות שלא ניסו, שלאחת יש 10% הצלחה, לשנית פחות, ולשלישית עוד פחות, והם ממליצים לעשות הטיפולים לפי הסדר הזה של היותר סיכוי קודם, אותו ת"ח נכנס למרן זיע"א, ומרן אמר לו, ואני חושב ההיפך, שתחיל בטיפול שלדברי הרופאים יש בו הסיכוי המון ביותר, וביאר דבריו, הרי הרופאים מטפלים שנים רבות ולא הצליחו, ז"א שיש להם גישה ודיאגנוזה שגויה לבעיה, ולכן אני סבור שצריך לחשוב 'בראש אחר', ותעשה את הטיפול שהם חושבים לפחות מוצלח, אותו ת"ח עשה כדבריו ואחר זמן קצר נפקד בזש"ק.

להזהר מכוונד ללא צורך שמעתי שאחרי שהוא נוכח בכינוס של גביר אחד

עשה מסיבה על כך שהוא תרם פרויקט לעולם התורה ובכנס פיארו ושבו את הנדיב וכו אז הוא אמר משהוא זהה מפי השמועה כמה חבל[או שוטה] שהאיש מבר את העולם הבא שלו בעבור נזיד דשמים של קרטוב כבוד..

הוא מחזיק תורה???? התורה מחזיקה אותו.

פעם נכנסתי עם בעל צדקה גדול וסיפרתי לר"י שהוא מחזיק תורה גדול. הרים הר"י את עיניו הטהורות ואמר לי: הוא מחזיק תורה???? התורה מחזיקה אותו. העיד על עצמו. פעם למישהו בזה"ל "מעולם לא הייתי חנף".

לעקור שן בלי הרדמה ללא לזכות בישורים

רופא השיניים שלי מעיד: היה צורך בשנים האחרונות לעשות לרב טיפול שורש מורכב-נשאר לו 4 שיניים בלבד כי לא הסכים להשתלות אמר שזה מספיק לו. לפני הטיפול הרופא קירב אליו את המזרק של ההרדמה והרב שטיינמן דחף לו חזרה את היד לאחור ושאל: מה זה? הרופא ענה שזה הרדמה ששמים לפני הטיפול. הרב שאל למה צריך את זה? והרופא ענה שזה כאבים איומים של חיתוך בבשר חי ואף אדם לא מסוגל לעמוד בהם בלי הרדמה. אז הרב אמר לתחיל בטיפול אני לא צריך הרדמה. הרופא הסביר לו שוב שזה כאבים לא נסבלים והרב בשלו: לא צריך. והוסיף שאסור לאדם לבקש בישורים אבל אם מגיעים אליו בישורים-זן ברכה יש בעיה לפשפש במעשיו יום אחד חש הרב שטיינמן לחץ בחזה. כאילו התכוון לכך, אמר 'ידו' והורה לכדו היכן כפרי הצדקה והיכן הכסף הפרטי. הנכד מיהר והזעיק את רופא האישי, פרופסור ויינברגר, שמיחה והגיע בתוך עשרים דקות. הלה מצא שמצבו התייצב. ורבנו וישב ברוגע. "מה יש לרב?", שאל. ענה רבינו: "לפני כשרים דקות חשתי שלא בטוב. היה לחץ בחזה. ערכתני חשבון נפש והבנתי למה זה קרה. שבתי בתשובה, וברוך השם הכל עבר..." פשוט כל כך, ואופייני כל כך! (מפי השמועה) ומתנה ולא להרדים את זה. בלית ברירה הרופא טיפל בו ככה ומספר שהרב לא הניע שום איבר. שכל דומם כאילו מורדם לא נאלץ ולא כלום כך עד שהטיפול הסתיים. גם בדיקת אונדוסקופיה שנערכת בכ"ב נהרדמה כללית הרב שטיינמן עשה ללא

ללא כל הרדמה וטען ששמע שהרדמה כללית משפיעה מעט גם על המוח ומפחד שישכח את תלמודו. . .

כל הזמן היה אומר מה יגידו למעלה

ילדיו של הרב שטיינמן מספרים שמגיל 0 הם כל הזמן שמעו את הוריהם מדברים בלי סוף וחוזרים כל הזמן על משפט אחד: "מה יגידו למעלה. " שנים רבות הם היו מביטים שוב ושוב לקומה שמעליהם לבדוק מי זה השכן מלמעלה שההורים כל כך לחוצים מה ידברו שם. לימים הם הבינו שזכו לגדול במחיצת אנשים גדולים שכל שיגם ושיחם היה בעולם הנצח.

שמירת העיניים המופלאה של מרן הרב שטיינמן

כשהרב שטיינמן הלך לפגישת השידוכין עם אשתו, היה כולו חרד וירא מאוד כי שמירת העיניים שלו הייתה משהו שאין לשער, היה מקפיד בזה בכל כוחו. ולכן לקח עימו אל הפגישה חבר חסיד שלא הסכים להגיע עד שהרב שטיינמן ממש התחנן אליו שילווה אותו לעזור לו. כשהם הגיעו לבנין הרב שטיינמן הוציא מטפחת לבנה מכיסו וביקשה מחברו לקשור לו אותה חזק על עיניו כיון שאסור להסתכל על אשה שלא למטרט קידושין והוא עדיין איננו יודע אם אכן יישאנה ולכן אין לו שום היתר. . . וכך נכנס אל הפגישה. . . לאחר כמה דקות של שיחה הבין הרב שהמשודכת אכן חכמה נבונה יראת ד' וכלילת המעלות ומתאימה לשאיפותיו ורק אז הסיר מעיניו את המטפחת.

הבזו שחש כמפרי העולם הזה והנאותיו הבזו שחש כלפי העולם הזה והנאותיו היה ידוע ומפורסם ולא הסכים ליהנות מהעולם הזה כמלוא נימה בשום דבר שאינו קרטי ממש לקיום החיים. ולכן לא חידש רהיטים ולא תיקן מה שנשבר ולא אכל ולא שתי כמעט כלום חוץ מהמינימום הנדרש לחיים. כיון שלא הסכים לשום שיפוץ בביתו הצטבר עובש ורטיבות על הקירות והרבינית ביקשה שיצבעו את וסיידו את הקירות כי זה כבר ממש נראה גרוע בעיני כל מי שנכנס. הרב שטיינמן שאל למה צריך וענתה לו בגלל העובש שמסכן את הבריאות. אמר לה אם כך שיצבעו רק על כתמי העובש ולא מ"מ אחד יותר...וכך עשו.

תאמין ותבטיח בקב"ה ותקבל פרנסה

נעמד בחדר אברך בן תורה וביקש ברכה לפרנסה, עמד שם יהודי נוסף ששמע את הבקשה, התערב ושאל בקול: "אינני מבין, אנו מבקשים בברכת המזון יונא אל תצריכה ה' אלוקינו לא ליד ממתנת בשר ודם ולא ליד היתנות מה ששנבר לידך המלאה הפתוחה" - לא מתנה ואפילו לא הלוואה מגמ"ח כלשהו. אז איך אני אמור לחתן את הילדים שלי?!! רב אהרן לייב הגיב בכאב: "אתם יודעים מדוע אנשים אינם זוכים לשיעור דשמיא מממונות? מדוע התפילה לפרנסה אינה מתקבלת? כי לא מאמינים מספיק שהקב"ה יכול לתת! האדם מתפלל, ונדב הוא מהרהר: 'ינו, ואיך הקב"ה יתן לי באמת! אולי כך ושמה כך'..." הגביה קולו: "וכי אתה דואג להקדוש ברוך הוא?! וכי הוא צריך את העצות שלך?! הוא יודע לבד איך לתת לך? כן, כן, כן - בלי מתנת בשר ודם, ולא בהלוואתם, אלא מידך המלאה, הפתוחה, הקדושה והרחבה!

מתי תלמד לבטוח בקב"ה בלב שלם

היו לי בביתי ארבעה ילדים הממתניים לשידוך, התקופה הייתה לא קלה בכלל, המתח, הצער והתקווה. ולכן, בכל עת שנכנסתי לבית של רבינו, ביקשתי שיברך אותנו והכן הוא נענה, ותמיד יצאתי עם ברכות חמות.ויחי היום, בשעה עשר וחצי לפנה"צ אני מקבל טלפון, "ראש הישיבה קורא לך" הגעתי בזריזות, קשה לתאר את מה שחווייתי. רבנו שוב במיטה והתיישבתי לידו. הוא נקב בשמי כקורא לי לאמר: יענקב, כל היום אתה בוכה על המצב, תאמר לי: בעז"ה הילדים שלך יתחתנו אבל מה יהיה עם הבטחון שלך? מה יהיה? מתי תגדל? עד מתי אתה ישיאר אותו דאגן. מה עם האמונה שלך? מה עם יראת השמים שלך? האם אתה משתדל לרכוש ולהשיג אותם (בתקופה זו)?כרב הדואג לתלמידיו, הוא סער ורגש: בסוף הם יתחתנו, יהיו להם ילדים, נחת וכל טוב, ואתה לא תתקדם, תישאר אותו נער (בדרגתן הפחותה)! וכך במשך כעשרה גרעים לא הניח לי וחרז באזניי על דברי חז"ל בענין יוסף הצדיק ועוד בענייני אמונה בטחון וקרבת אלוקים: וכי אותו רוצה להאיר לא גארנשט! הרי לגבי הילדים, בסוף הכל יבוא על מקומו בשלום, אבל מה איתך?

בחור שירד אינו מעיד על קלקול בשידוכים אצל האחים

הבחור הזה באמצע שידוך, אחרי 3 פגישות נודע ששלושה אחים של המשודכת ירדו מן הדרך" - סיפר יהודי שנכנס עם בחור ישיבה.רב אהרן לייב עצר את שטף דיבורו של השואל, בקול של תמיחה: "שלוש אחים ירדו מהדרך, כיצד נודע לכם הדבר?" על ידי השכנים"(בביתו) "שכנים רואים אחד שיוצא לרחוב בלא מגבעת וחליפה ומיד מחליטים, זה לא נקרא בירור...".ועל הצד שזה אמת?לבדג לבן הארמי היה אה רבקה אימנו".המשיכו ושאלו: והרי חז"ל אמרו בברכות באחיה."היום זה לא מחמת הבנית, וממילא אין ראייה מהאחים ומהבית. (כמדומה שאמר כן בשם הסטייפלער).הם ניסו להקשות ולהתעקש: שמה דווקא בימים ההם של רבקה אמנו ע"ה, שלא הייתה אפשרות יותר טובה ניתן היה לקחת כזה שידוך ולא כיום, וגם יש לומר שהזיווגים: של האבות הקדושים שאנ...למרות דבריהם רב אהרן לייב נותר בדעתו: שידוך שהיה וכתוב בתורה הקדושה, בא להורות לנו.השואלים יצאו. אך אבוי, הם שכחו להציג את עיקר השאלה, שאכן הבחור מצד עצמו היה מעוניין להמשיך, כיוון שלדעתו הוא היה עם ראש שמים באמת, אבל הבעיה העיקרית, שאביו הוא זה שמתנגד שלא יתקדם עם השידוך בשום אופן, ולכן נכנסו לשאול.הם לא הרחיבו, ורב אהרן לייב פנה לנכד ששימש אותו, ושאל: האם אתה שמוע שידוך של בנו או בתו הוא חייב מיתה?הנכד: "מדוע שיהא חייב מיתה, הרי אינו לא 'רוצח' ולא 'רודף' ומדוע שיתחייב מיתה?!".הסבא הסביר לו את צדדי שאלתו: הרי במדרש כתוב שאליעור עבד אברהם לבואו לקחת את השידוך לרבקה, בא מלאך החליף ונתן את האוכל עם הסם לבתואל ומת, וא"כ קשה מדוע הרגו אותו, שאמנם לא רצה לתת את רבקה, וכי חייב מיתה בגלל כך, בסך הכל היה מעוניין למנוע את השידוך...?שקט של יראת כבוד שרר בחדר, הנכד רעהו בכך כעין רוח הקודש, שלמרות ששכחו לומר לו, הוא מתחיל לדבר על הענין... לחלופ שניות נוספות ומרן המשיך: באמת אינו מחויב מיתה, אלא, על דך וע"א אפשר לעמוד בדרכו של הקב"ה, ומי שעומד בדרכו כביכול, הרי שאינו כאן... ושמה תאמר שדווקא במקרה ההוא כך - כיון שבא למנוע את השידוך על האבות הקדושים, לא, כי אם כן מדוע סיפרו לנו חז"ל מעשה זה, אם אינו נועל למעשה כלום... הנכד שאל מיד: "האם לומר לאבי הבחור, את מה שהם עם בתואל וכי?!"אל תפחדו אותו, הוא יחשוב שאינו מקבל אותו חס ושלום" - אמר רב אהרן לייב כמבהיר שאכן לומר להם שיהיו נחרצים למען השידוך, אבל ללא הפחדות מיותרות...השידוך נגמר למיט, והתברר, שרק אח אחד ירד מן הדרך, וגם הוא וודות לה' יתברך חזר בתשובה.[דרשו, ומוקד התהילים]

יתור מביא ישועות

על ההשתחויות של יעקב כלפי עשו כתב הספורנו (ד"ה וירץ עשו). נהפך לבו של עשו לאהוב את יעקב כמו רגע בגלל הכנעויות של יעקב (שהשתחוה לו) כאומרם חכמו ז"ל שהנביא אחיהו השילוני גם כשקלל את ישראל קיללם שיהיו כנה הנכנע לכל הרוחות השמים, וכתוב בספורנו אם כך היו עושים בריוני בני שני והיו נכנעים לרומאים במקום להלחם איתם לא היה נחרב בית מקדשנו כמו שהעיד רבי יוחנן בן זכאי לרומאים (גטין פרק הנזקין) הבריונים לא נתנו לנו להשלים אתכם:

אדם צריך לסגל לעצמו את מידת הכניעה ולכפוף את קומתו ולהתנהג בוותרות, כתוב במסכת כלה רבתי (פרק ג הלכה יד): העבר צונק מפני רצון חברך, שכך עשתה רחל ללא ללא ודוד לשאול.

מרוך ראש השיבה הגאון הרב אליעזר מנחם מן שך זיע"א, אמר על עצמו: כל החיים שלי תמיד ויתרתי, ומעולם לא חסר לי דבר. מרוך רבינו עובדיה יוסף זצ"ל זכה למידת הוותרות, והוא לא היה עונה למחרפים ולמפריעים לו (עי' בהקדמת יבי"א ח"ו), ובזכות זה זכה מהשמים לכל הברכות שבתורה,

בעל המנחת יצחק בזכות שויתר לא לבייש את ישראל זכה לבן

פוסק הדור, בעל ה"מנחת יצחק", התחתן שלוש פעמים. את אשתו הראשונה נשא לפני המלחמה. לאחר המלחמה, לאחר פטירתה של אשתו הראשונה, נשא את אשתו השנייה, ולעת זקנותו התחתן בפעם השלישית מהזויג הראשון נולד לו בן אחד, יחיד ומיוחד: ר' בעריש, ומהבן הזה היו לו יותר ממאה צאצאים. חוץ מהבן הזה לא היו לו ילדים, לא המזווג הזה ולא משני הזווגים האחרים. הוא ספר שזכה לבן הזה בעקבות מעשה שהיה: את אשתו הראשונה הוא לא ראה לפני החתונה, השידוך איתה נגמר על ידי שליח, והנה, כשהתקרב מועד החתונה התברר כי האישה בעלת מום. אמו בקשה ממנו לבטל את החתונה, בטענת מקח טעות, אך ה"מנחת יצחק" שרב! "אסור לבייש את ישראל", אמר. כל ניסיונותיה של אמו להסביר עד כמה יהיו קשים לו החיים עם אישה שכזאת, הוא בשלו: "אסור לבייש את ישראל!" כאמור, הוא התחתן איתה, ומהנישואין האלו נולד בנו יחידו! והוא אמר כי על פי טבע לא היו יכולים להיות לו ילדים, והילד הזה נולד בנס, וכל זה בזכות הויתור, שלא רצה לבייש את ישראל!

הגאון רבי חיים קרייסירטה ויתר ובזכות וניצל מהנאצים

הגאון רבי חיים קרייסירטה זצ"ל רבה של אנטורפ, סיפר מעשה נורא: לפני המלחמה בהיותו בחור למדתי בשיבה שלא היתה לי בה מיטה לשניה. היה עלי ללכת מרחק עצום להגיע לאכסניה שם היתה מיטתי, כך נמשך הדבר במשך שנה וחצי. לאחר שנה וחצי נמצאה לי מיטה בסמוך לעזרת נשים. היה זה בשבילי יום חג, יום טוב! מעתה לא אדקק לכתת רגלי ולבזבז זמן יקר, בכל לילה. בלילה הראשון, כשהלכתי לישון על מיטתי החדשה, גשתי בחור סג' נהור, שבור ורצוף, כששאל אותי היכן אני הולך לישון? ומתוך דבריו הבנתי כי אין לו מיטה לישון... ריחמתי עליו ונתתי לו את המיטה החדשה שלי, ואני המשכתי לכתת רגלי עד לאכסניה המרחקת, שם הייתה מיטתי. המלחמה פרצה. באחד הימים נכנסו הגרמנים ליישיבה וטבחו בכל הלומדים ללא רחם. הם פתסו בדיים בחור אחר בחור, ירו בו, וזרקו אותו מהחלון. כשהגיע התור שלי, הסתובבתי לקיר וזעקתי: 'רבונו של עולם! אתה לבדך יודע כמה קשה היה עלי לוותר על מיטתי לטובת אותו בחור שבור ורצוף! אנה! בזכות הויתור הזה - רחם עלי, שהנאצי ימ"ש יותר גם לי.... כשהנאצי תפס אותי, וכבר כיון לא נשקו אלי, התחננתי לפני שירחם עלי. אך מה זה כבר יכול לעזור? כולם התחננו על נפשם, וזה לא עזר להם במאומה.... והנה, אני, למרבה הפלא נשאתי חן בעיניו. הוא לחש לי: 'אני יורה על הקיר. תעשה את עצמך נופל ומת, ואז אני אזרק אותך מהחלון למטה!'. וכך היה. לאחר שיכאלו ירה בהורג אותי הוא זרק אותי מהחלון, וכך בחסדי השם יתברך, נצלתי". כמה גדול כוחה של הויתרות!

העושר שלי בזכות שאני בולם פי ובזכות זה אני זוכה להיות יסוד העולם

מספרים על אחד האדמו"רים שהיה עשיר מופלא. הרבה כסף "הסתובב" בביתו, דא עקא, היו לו הרבה רודפים ושונאים שניסו להרע לו, פעם אחת פנתה אליו הרבנית ואמרה לו: "הרי אתה יפועל ישועות" הרבה אנשים נושעים על ידך, מדוע אינך שם קץ לכל הרודפים והשונאים שלך?!", נענה ואמר לה: "יש מושג הנקרא 'צדיק יסוד עולם'. העולם 'עומד' עליו. כשהקב"ה שולח שפע לעולם, ממון ושאר צרכי האדם, הוא מעביר זאת דרך היסוד של העולם, דרך הצדיק. בדיוק כמו כל בוס ראשי ששולח כסף דרך מנהל הסניף, לכל העובדים. "אני", המשיך הרביה ואמר: "אמנם אניני 'צדיק יסוד עולם' אבל ישנו עוד יסוד שהעולם עומד עליו. חז"ל (חולין פט ע"א) אמרו: 'אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם את עצמו בשעת מריבה', שנאמר (איוב כו ז): 'תולה ארץ על בלימה' כל עוד רודפים אותי, ואני בולם את פי - הריני בבחינת 'יסוד עולם', והשפע יורד דרכי לעולם, זהו פשר הכסף הרב שיש לנו. אבל אם יפסיקו הרודפים לרדוף - גם כסף לא יהיה לנו" (הנני בידיך)

זהו הקדוש מתורגם יצר הטוב מגיע בגיל שלוש עשרה

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכָיו וְגו'. רַבֵּי הַיְהוּדָה פֶּתַח, (תהלים צא) פִּי מִלְאָכָיו יִצְוֶה לְךָ לְשִׁמְרְךָ בְּכָל דְרָכֶיךָ. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוֹהוּ הַחֲבָרִים, שֶׁהָרִי בְשִׁעָה שְׁאָדָם בָּא לְעוֹלָם, מִיָּד מִזְדַּמֵּן עִמּוֹ יִצְרֵה הָרַע מִקְטָרְגֵי לְאָדָם תְּמִיד, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ד) לַפֶּתַח חַטָּאת רָבָץ. מִי זֶה חַטָּאת רָבָץ? זֶה יִצְרֵה הָרַע. וְכֵן גַּם דָּוִד קָרָא לוֹ חַטָּאת, (תהלים נא) וְחַטָּאתֵי נַגְדֵי תְּמִיד, מִשּׁוּם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כָּל יוֹם לְאָדָם לְחַטָּא לְפָנָי רְבוּנוּ, וְיִצְרֵה הָרַע הַזֶּה לֹא זֶה מִפְּנֵי הָאָדָם מֵיוֹם שֶׁנּוֹלַד הָאָדָם לְעוֹלָמָם, וְיִצְרֵה הַטוֹב בָּא לְאָדָם מֵיוֹם שֶׁבָּא לְחַטָּתוֹ. וְמִתִּי בָּא אָדָם לְחַטָּתוֹ? כִּשְׁהוּא פֶּן שֶׁלֵּשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים, אִזּוֹ מִזְדַּמֵּן הָאָדָם בְּשִׁנְיָהֶם, אֲחַד מִמֵּימֵן וְאֲחַד מִשְׂמָאל. יִצְרֵה טוֹב לְיָמָיו, וְיִצְרֵה הָרַע לְשְׂמָאל. וְאֵלֶּה הֵם מִלְאָכָיו מִקְּשָׁ מִמֵּימֵן, וְהֵם נִמְצְאוּ תְּמִיד עִם הָאָדָם. בָּא פֶּן אָדָם הַסְּתֵהר - אוֹתוֹ יִצְרֵה נִכְפָּה לְפָנָיו, וְשׁוֹלֵט הַיָּמִין עַל הַשְּׂמָאל. וְשִׁנְיָהֶם מִזְדַּמֵּי לְשִׂמְרֵ אֵת הָאָדָם בְּכָל דְרָכָיו שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב פִּי מִלְאָכָיו יִצְוֶה לְךָ לְשִׁמְרְךָ בְּכָל דְרָכֶיךָ. וְזוֹהוּ וְשִׁלְחן

[א] קודם שיברך ויתעטף יכוין לקיים מצוות עשה ללבוש ציצית מצויצת כהלכתו שנאמר ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם והיא מצוות עשה שהזמן גרמא, ועל ידי כונת הכונה זו אז יהיה כח בהכנתו בברכה להעלות מים נוקבין ולהמשיך המוחין, ולכן טוב לומר בפיו קודם הברכה לשם יחוד קודשא בריך ושכינתיה וכיו' הריני מוכן ללבוש ציצית מצויצת כהלכה כמו שצונו ה' א- להינו ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם עדי לעשות נחת רוח ליוצרינו וכיו', וגם צריך לכוין בעת שמתעטף בו שצונו הקב"ה להתעטף בו כדי שזכור כל מצותיו לעשותם, ומי שאינו עושה כך עליו נאמר ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה:

[ב] יברך להתעטף בציצית בשבא תחת האות ב' ולא בפתח, וצריך לכוין בברכת הטלית גדול לפטור טלית קטן שעליו שלא פשטו בלילה, משום שיש סוברים שצריך לברך על טלית קטן בבוקר, ומשום ספק ברכות להקל אין מברכים, ואין צריך למשמש בטלית קטן בשעת ברכה, וכיון שאדם שוכח לפעמים לכוין לפטור הטלית קטן, לכך נכון שירגיל עצמו להוסיף בנוסח ליקה"ו הנזכר לעיל עוד דבריו אלו והריני מוכן לברך על עטיפת הטלית כתיקונו חז"ל, והריני מכוין לפטור בברכה זו גם הטלית קטן שעלי:

[ג] קודם שיברך עיין ויבדוק בחוטי הציצית שלא יהיה בהם חסרון הפוסל, גם יפריד הציציות בידי שלא יהיו החוטין מסובכין זה בזה, ורק בשבת לא יפריד אלא יבדקם בלבד וגם עוד יזהר בכל יום לבדוק ולעיין החוטין למעלה בקרן במקום הנקב, שאם נפסק שם אפילו חוט אחד פסול, ובשעת הדחק שאיחר לבא או שהציבור ממתנין עליו לעשות פתיחת הייכל לא לקרא בתורה ויכל לסמוך אחזקה ולא יבדוק באותה הפעם, וכן מי שהולך בדרך ואין בידו לתקן, יסמוך על החזקה ולא יבדוק: [ה"ע בשבת מותר להפרידם בנחת ואם הם חדשים ונסתבכו אחר קשירתם זה בזה אסור להפרידם משום מתקן מנא וביום חול צריך להפרידם זה מזה לפני העיטוף בין חדש בין ישן, ויעיקר הדיון אין צריך לבדוק הציציות אלא רק ממידת חסידות לבדוקם לפני ברכה אם יש לו פנאי ואם חושש שאם יבדוק יפסיד הפילה בציבור או ידלג מהתפילה אפילו מידת חסידות אין בזה]

[ד] גם טלית קטן יזהר לבדוקו קודם, וגם אשתו מסייעת במצוה שתהיה זהירה לבדוק טלית קטן בעת שמומנת הבגדים לבעלה להחליפם, ותזהר גם כן להפריד החוטין כי מחמת כבוס ודאי יהיו מסובכים זה בזה, ואז יטול שכן בזה המצוה, שלפעמים האיש בהול ללבוש בגדיו ואינו בודק, אך עם כל זה הוא לא יסמוך על אשתו אלא יבדוק ואחר כך יברך:

[ה] סדר עטיפת הטלית גדול הוא כך, אחר כיום הברכה תעטוף בו ראשך בלבד[ה"ע והנהגים כך נכון להחמיר שיאמרו מה יקר חסדך וכו' רק לאחר שיוייד הטלית על גופו], ולא הגוף תחלה, [ה"ע הנהגים להתעטף הגוף תחילה ולאחר מכן מרים הטלית על הכתפיים ומעביר הכנפות שבצד ימין הכתף השמאלית וכו' אינם צריכים לשנות מנהגם ויש להם על מי לסמוך] ואחר שעטפת בו ראשך יהיו הדי' כנפות יורדין על הכתפיים לצד פנים, שנים על צד ימין, ושנים על צד שמאל, אז תאחו תחלה בשנים שלצד ימין ותשליכם לאחוריד לצד שמאל, שיהיו כרוכים סביב צואריך על כתף השמאלי לאחור ושתיים השמאליים ישארו תלויים נגד פניך, ותמתין מעט שעור מהלך ד' אומות או פחות מעט, ותחזור ותשליך אותם השניים השמאליים גם כן לאחוריד לצד שמאל, באופן שעתה נעשו כל הדי' כנפות תלויים הכאוריד ביחד בצד שמאל, ותמתין שיעור מהלך ד' אמות ואז תוריד הטלית הכאוריד בצוארך על כל גופך, ועתה תהיה מעוטף בו ראשך וגופך ביחד:

[ו] בין בטלית גדול ובין בטלית קטן יברך מעומד, ומנהג רבינו האר"י ז"ל שגם טלית קטן היה תחלה מעטף בו ראשו, ואחר כך מוריד אותו על גופו, ולפיכך היה מברך על טלית קטן להתעטף, וכל אדם אם יעשה כן הנה מה טוב, אך מי שאינו מעטף בו ראשו אלא תכף מורידו על גופו ולבושו, יברך על מצות ציצית ולא יברך להתעטף:

[ז] הלושב טלית חדש יברך שהחיינו אחר ברכת להתעטף, וטלית קטן אין מברכין שהחיינו דאין דרך לעשותו מדבר חשוב שיהיה שמח בו, ואם עשאו מדבר חשוב שהוא שמח בו יברך שהחיינו:

[ח] אין להקפיד להחוש סימן בטלית לשלם תמיד צד אחד של הטלית על הראש ולא יתקן, כמו שיש נוהגים להקפיד בכך ולעשות סימן:

[ט] יזהר שלא יסיר הטלית קטן מעליו בשום זמן, הן בעת שינה. הן בעת תשמיש המטה, ורק כשיכנס למרחץ יסירו ואם נכנס לבית הכסא ואין עליו בגד עליון המכסה את טלית קטן, אז יכסה ויצניע הציציות שבו שלא יהיו תלויים להדיא בגילוי:

[י] אם פשט טלית גדול כדי ליכנס לבית הכסא, או בשביל עסק אחר על דעת לחזור וללבשו מיד, וכן הוא הדין בטלית קטן אם פושטו להכנס לטבילה לא יברך כשלובושו בעת שיצא, אין צריך לברך עליו שנית ואף על גב דמרוך ז"ל סבירא ליה לברך, קיימא לן ספק ברכות להקל ואפילו נגד סברת מרוך ז"ל, [ה"ע בתפילין במקרה זה צריך לברך] מיהו אם פושטו כדי ליכנס למרחץ דשוהה שם הרבה יש לברך על פי מנהג האר"י ז"ל, ואם לובש טלית קטן אחר וכל שכן טלית גדול אחר, אפי' שהוא לובשו יתכף ומיד אחר שפשט הראשון יברך על זה החדש, מי הלושב ציצית ותפילין מביתו לבית הכנסת ועובר דרך רחובות של גוים ולכן לובש טלית גדול תחת גלימתו בשיעור המינימלי ובבית הכנסת לובש עוד טלית גדול רגיל יכול לברך גם עליו, כיון שיש הפסק מביתו לבית הכנסת, וגם יש הסח הדעת שהוא אומר פסוקים על המזווה, ועוד שוהה הרבה בדרך הילוכו, ושם בבית הכנסת לובש טלית אחר גדול כראוי בעטיפת הראש והגוף, והטלית שעליו הוא מונח על כתפיו תחת רגליו, ועוד טעמים אחרים בדבר זה לברך, ואין לחוש בזה משום ספק ברכות:

מרוך הרב שטיינמן זצוק"ל: ראש ישיבה פנה אל רבינו. סיפר על מעללי בחור, וחדברים מקוממים. בקש רשות להוציא מהישיבה. שמו, התעניין רבינו. אמרתי, חזר ראש הישיבה. "שם משפחתו כך וכך. ישמו הפרטי", אמר רבינו. נקב בשמו הפרטי. חשב רבינו, ולבסוף שאל: "ואימנו? כן", השיב ראש הישיבה. "שוחחתי איתה. היא בוכה, כמובן מתחננת על נפשו. אבל אין אפשרות להשאירו... לא", הגיב רבינו. "מה שמה? שמה?!" תמה ראש הישיבה, "איני יודע... עכשיו תמה רבינו: "אינך יודע מה שם אימו? כלומר, לא התפללת עליו - לא התפללת עליו, ואתה רוצה לזרוק אותו?!" ראש הישיבה היה המום, ורבינו חתם: "תתפלל, תצום, ונראה...". תמיד אמר מרוך נער הייתי וגם זקנתי ולא ראיתי מי שמוותו ומפסיד

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

460

פרשת וישלח תשפ"ג

שלקחה איתה מהבית עם מעט הדברים שהיה מותר להוציא, והבחינה לפתע שהתפילין של אבא נמצאות בחבילה. בגלל המהירות והחופזה שבה נפרדנו שכח אבא לקחת את התפילין ועתה הוא לא יוכל להניחם".

"אימא חשבה לרגע מה לעשות, ואח"כ פנתה אלי ואמרה: "כיון ששתי הרכבות עדיין עומדות במקומן, אנא ממך, רוץ אל הרכבת השנייה, מסור לאבא את התפילין וחזור אל הרכבת שלנו".

"איני יודע כיצד היה לי אומץ לעשות זאת, כיון שהייתה בכך סכנה גדולה. החיילים הנאצים עמדו בין הרכבות, וכל מי שהסתובב שם היכוהו עד מוות. בכל זאת, החלטתי לשמוע בקול אמי. בחסדי שמים מרובים, בניסי ניסים, רצתי לעבר הרכבת השנייה עם התפילין הקדושות בידי, בסמוך לעמלקים הרשעים וכלביהם האימתניים כאילו הייתי בלתי נראה, ובס"ד הצלחתי לעלות לרכבת הימנית שהייתה דחוסה ביהודים רבים, והתחלתי לחפש את אבי. לקח לי קצת זמן עד שמצאתי אותו והבאתי לו את התפילין. אולם מה שקרה באותם רגעים קבע את גורל חיי... כי ברגע שמסרתי לו את התפילין ועמדתי לחזור אל הרכבת שבה היו אמי ויתר הילדים, לפתע נסגרו דלתות הרכבת... הרכבת החלה לזוז ממקומה בעוד אני עומד בה לצד אבי, ואילו אמי ואחי נמצאים ברכבת השנייה שגם היא פתחה בנסיעה... ומה קרה לבסוף? - התברר שכל מי שהופנה לרכבת הימנית - נשלח לעבודה, והרכבת השמאלית הכילה את המובלים למוות! מהרכבת של אמי, אחי ואחיותיי, שבה הייתי בתחילה, לא נותר אף אחד בחיים... ואילו אני, שהזרזתי לשמוע בקול אמי, ועברתי לרכבת השנייה, ניצלתי".

הסבא פנה לנכדיו, ואמר להם: "עכשיו תחשבו מה היה קורה אילו הייתי אומר לאמי: 'אימא, למה דווקא אני? ... אולי תשלחי את התפילין לאבא עם ילד אחר? ...', הרי ברור שאם הייתי אומר כך, לא היינו כאן היום... רק מפני ששמעתי לבקשתה של אמי ועשיתי את רצונה באופן מיידי, חל עלי השפע הטוב של המצווה, והתקיים בי: 'למען ייטב לך והארכת ימים' - כך גם אתם נכדי החביבים, אל תסרבו אף פעם לאימא ולדבריה; אם היא מבקשת להוריד את הפח או כל בקשה אחרת, אל תתווכחו ותטענו 'למה אני?' אלא תשיבו מיד 'הנני!'"

[מתוך 'פריו מתוק']

וייָרָא יַעֲקֹב בְּמַאד וַיֵּצֵר לוֹ (כ"ב, ז)

ירא היה שיועיל לעשו זכות שכיבד אב ואם, והוא לא קיים כבר עשרים שנה (דעת זקנים מבעלי התוספות)

'כיבוד הורים' היא מצוה כ"כ גדולה, שיכולה היתה לגרום שיעקב הצדיק יפול ביד עשו הרשע, חלילה. וכיון ש'מידה טובה מרובה ממידת פורענות' - על אחת כמה וכמה שבכוח מצוה זו להציל את הצדיק מפני הרשע.

* * *

מעשה שאירע באחת המשפחות בישראל. יום אחד הגיע הסבא, שהיה ניצול שואה, לביקור אצל בני המשפחה. בזמן הביקור נוכח הסב במחזה שמאוד לא מצא חן בעיניו. היה זה כאשר האמא בקשה מאחד הילדים להוריד את פח האשפה, וזה הגיב: "למה דווקא אני?". גם כאשר קראה לשני ולשלישי, נשמעו תגובות דומות. הרביעי כבר היה מתוחכם יותר וביקש מאמו להטיל 'גורל' בין הילדים...

הסבא שהצטער לשמוע את תגובות נכדיו לנוכח בקשת אמם, קרא לכל הילדים, הפשיל לעיניהם את שרוול חולצתו ואמר להם: "אתם רואים את המספר הזה שצרוב כאן על היד שלי? כולכם יודעים שזה הסימן שהייתי באושוויץ. עכשיו אני רוצה לספר לכם סיפור, ותשמעו טוב את כל הפרטים: כשהנאצים ימ"ש כבשו את הכפר שלנו, הם החליטו לא להמתין עם הסלקציה עד להגעה לאושוויץ, אלא לבצע אותה כבר בכפר. יחד איתם הגיעו גם שתי רכבות, אחת חנתה בצד ימין והשנייה בצד שמאל. כל היהודים תושבי הכפר הובלו אל מקום חנייתן של הרכבות, ותנועת ידו של המפקד הנאצי הורתה לכל יהודי לאיזו רכבת עליו להיכנס, הימנית או השמאלית, כשהיהודים האומללים שהופנו לכל אחת מהרכבות לא היו מודעים ליעד אליו הם מובלים. כשהגענו אמי ואבי וכל הילדים אל מול אותו נאצי, עשה הארור הזה סימן לאבי לצד ימין, ולאמי ולכל הילדים סימן לפנות שמאלה".

"זה לא הזמן לתאר את מה שעבר עלינו בהיפרדנו מאבינו היקר, את הבכיות והלילות, שעדיין מצלצלות באוזניי, במיוחד לאור העובדה שהיינו משפחה מלוכדת מאוד. והנה כשהיינו כבר בתוך רכבת המוות, פתחה אמי את החבילה

וַיֵּלֶךְ בְּכַף יָרְכוֹ (לֵב, כו)

'וירא כי לא יכול לו', מה עבד [מה עשה (כשראה שרו של עשו שלא יכול לנצח את יעקב)?] מיד 'ויגע בכף ירכו', דאתחכם לקבליה [שהתחכם כנגדו], אמר: "כיון דאתברו סמכין דאורייתא, מיד אורייתא לא אתתקף" [אמר (שרו של עשו) כיון שישברו תומכי התורה, מיד התורה לא תחזיק מעמד] (זוה"ק וישלח קע"א ע"א)

מבואר כאן בזוה"ק ששרו של עשו נגע בכף ירכו של יעקב היינו שנגע ופגע בכוח החזקת התורה - 'סמכין דאורייתא' - של כלל ישראל, ורק בפרט זה הצליח לגבור על יעקב - 'ותקע כף ירך יעקב'. ובאמת אנחנו רואים שבמשך הדורות ענין החזקת התורה לא בא בקלות והיו צריכים להיאבק על כך. אמנם - 'מידה כנגד מידה' - כגודל הקושי והניסיון כך היה גם גודל הברכה וההצלחה שהושפעה על מחזיקי התורה.

* * *

הסיפור המטלטל הבא, מניע אותנו בגלגלי הזמן 240 שנה לאחור, לעיר הנמל ליוורנו שבאיטליה, שהיתה באותה תקופה עיר בעלת מסחר פורה ותיירות משגשגת. גם קהילה יהודית גדולה ועשירה התקיימה בליוורנו, שכללה מאות תלמידי חכמים ומרביצי תורה, לצד גבירים גדולים מוקירי תורה ולומדיה, שהחזיקו את עמוד התורה במקום, וידם פרושה לסייע לעמלי התורה בכל מקומות מושבותיהם.

ביום בהיר באמצע שנת תקל"ז, ירד בחופי העיר נער צעיר לימים, תמים למראה אך גדוש בתורה ובחכמה, ושמו רבי **יצחק גויטע**. הוא הגיע מלוב במטרה לגלות למקום תורה ולהחכים מחכמי ליוורנו, אלא שעד מהרה גילה כי יוכל לעסוק בתורה רק אם יעבוד כמשרת של אחד מגבירי העיר, שידאג לפרנסתו. הוא התקבל לעבודה בביתו של גביר עשיר מאוד, יהודי טוב לב ותומך תורה, שאף שימש אכסניה לשד"רים - אלו 'שלוחי דרבנן', שיצאו לגייס כסף בגולה לטובת עמלי התורה שבארץ ישראל. ביום מן הימים, הגיע אחד מהשלוחים הללו לליוורנו. הגביר שמח לארחו בכבוד מלכים, ואף הסתובב עמו בין בתי עשירי העיר ושותפיו לעסקים - לסייעו במלאכת איסוף הכספים. ביום האחרון למסע ורגע לפני שיעזוב אותו שליח את בית העשיר, קרא העשיר למשרתו ואמר לו בידידות: "הן ידעת כמה אני מתאמץ לסייע לשלוחי עמלי התורה, להעניק להם כסף וזהב ואף להתרים אחרים. ומה איתך - משרתי הנאמן, וכי תוותר על הזכות להיות שותף בעמל התורה של לומדי ארץ ישראל? הן מזדמנת לפניך מצוה יקרת ערך לסייע ללומדי התורה ולהחזיקם - ואף שאתה משרת ואינך בעל הון, וכי לכן תפסיד את הזכות הכבירה להיות שותף עם התורה?".

אך שמע המשרת את הדברים, ופניו זרח באושר. אכן, גם הוא חפץ ורוצה להיות שותף עימם, גם הוא מבקש להיות חלק מהשותפים הנושאים את הארון - מחזיקי עמוד

התורה. כסף רב אין לו, בקושי ארנק צמוק וקטן. הוא מיהר להביאו, שפך את כל תכולתו על השולחן, והחל מונה את הפרוטות במרץ... בסופו של דבר, הצטבר הסכום לכדי 'הון עתק': זהוב אחד, זהוב שלם! השליח חייך במבוכה, הרגיש שלא בנוח ליטול את פרוטותיו האחרונות של המשרת המסכן, שאך בקושי הצליח לקבץ פרוטה לפרוטה, שהפכו לזהוב שלם. 'בכל מקרה מדובר בתרומה קטנה בת זהוב בודד', הרהר, 'מה לי לקחת למשרת את פרוטותיו האחרונות?' - חשב, כשהוא מושך את ידיו לאחור...

אלא שהמשרת לא אבה לוותר, שש על ההזדמנות להיות שותף עם עמלי התורה, לשמש כ'שבט זבולון' במחיר זהוב אחד. על אף שהיה מדובר בכל רכושו ובמלוא הונו, ולמרות שידע כי התרומה הזו כה קטנה וכמעט חסרת משמעות, בער בו הרצון להימנות על מחזיקי התורה. הוא העניק את הזהוב לידי השליח, אשר הודה לו בחום ובירכו כי בזכות המצוה יעלה ויצליח ואף יתעשר עושר רב, והם נפרדו בידידות, כשכל אחד ממשיך בשגרת יומו.

באותם ימים, שוד הים היה לתופעה רווחת. השודדים היו אורבים לאוניות בלב ים, גונבים את הסחורה וממשיכים לנמל קרוב, שם היו מוכרים את הסחורה בזיל הזול. ויהי היום, ואל העיר ליוורנו הגיעה אוניית ענק של שודדי ים, מלאה באוצרות וגדושה באינספור חפצים, רהיטים, פריטי ביגוד ומוצרי מזון לרוב. עפ"י הנהוג, הניחו השודדים את הסחורה בנמל, ונקבו במחיר לכל פריט ב'תערוכת הנכסים השודדים', כאשר כל החפץ לרכשו - הניח ידו על הפריט, וזכה בו במחיר הנקוב.

באותה עת, עבר במקום מיודענו המשרת, רבי יצחק גויטע. הוא לא הבין את ההמולה שמסביב, כל שיח ושיח המסחר היה זר לו, ולכן נעמד להביט לראות את השוק כמרקחה - השודדים צועקים מחירים בגרון ניחר, לצד אנשים הרצים בין החפצים ובוחנים אותם במבט מדוקדק. תוך שהוא עומד ומביט - נשען בידיו מבלי משים על שני ארגזים חתומים, שנראו כארגזי תבלינים. לפתע, השתרר שקט. זהו הרגע הקובע והמכריע, בו מי שידו מונחת על הפריט - זוכה בו. השודדים עברו בין הפריטים שנמכרו, והחלו להובילם אל בתי הרוכשים - תוך שהם מבקשים את הכסף בגינם. לפתע הגיעו לשני הארגזים עליהם נשען רבי יצחק גויטע, ושאלוהו לכתובת ביתו... המשרת התבלבל, לא ידע מה לענות והסמיק ממבוכה... הן בעוד זמן קצר יונפו הארגזים אל העגלות הסמוכות, ויובלו לבית אדוניו, ואז יידרש לשלם בעבורם, כשכלל לא התכוון לקנותם... אך מה יעשה, השעה דוחקת, השודדים קצרי רוח, והוא החל רץ לפניו, ופונה לאדונו ומבקש בתחנונים כי ילווה לו את הזהובים המבוקשים, כי בטעות הניח ידיו על ארגזים עלומים, ועתה - עליו לשלם את המחיר...

הגביר הביט בפניו התמימות של המשרת, ונכמרו רחמיו. על אתר הלווה לו את הסכום הדרוש, והמשרת מיהר

לשלשל את הכסף לידי השודדים, ולשאת את הארגזים לחדרו. לאחר שנרגע מהמרוץ שנכפה עליו - פנה לבדוק את תכולתם העלומה של הארגזים, לבחון באיזה תבלין מדובר, אולי יש בו ערך כלשהו...

והנה, אך הוא פותח את הארגזים, ועיניו נוצצות. הארגזים הנעולים היו מלאים וצפופים עד אפס מקום במטבעות זהב יקרות ערך, ששווין לא יסולא בפז! לא ארגז אחד מלא במטבעות זהב יש בידי, אלא שני ארגזים מלאים וגדושים במטבעות זהב, והוא מביט בהן כחולם - הן הפך לעשיר גדול ברגע קט! כנראה, גם השודדים לא היו מודעים לערכו של האוצר שבידיהם, ולפי תומם סברו כי המדובר בארגזי תבלינים - כפי שחשב גם המשרת. אלא שכולם טעו, והיו אלה ארגזים מלאים במטבעות זהב, שהפכו את המשרת העני והמסכן - לגביר אדיר ובעל בעמיו!

עוד באותו היום, פרע המשרת את חובו לאדוניו, הודה לו בחום על האירוח הנעים ונפרד ממנו בידידות. אף הגביר העשיר שמח בשמחת משרתו לשעבר, וציידו בטיפים ועצות להתחלת מסחרו בהצלחה, ובברכה שקרנו תרום ותגדל. ועד מהרה הפך רבי יצחק לעשיר מופלג ובעל נכסים מרובים, ומתוך רוגע כלכלי - עלה והתעלה בתורה, והפך לגאון עולם!

לימים, זכה רבי יצחק לתורה וגדולה שהתאחדו על שולחנו, והפך למרביץ תורה וגאון נודע, עשיר מופלג ששמח על כל הזדמנות להחזיק בכספו את התורה, כשהוא זוכר כי עושרו המופלג לא בא אלא בזכות ברכתו של אותו שליח, לו העניק את פרוטותיו האחרונות. וכל ימיו היה רבי יצחק חוזר ומסביר, כי הוא הדוגמא הטובה ביותר לכך שברכת התורה היא המעשירה בגשמיות ומרוממת ברוחניות, ובזכות מטבע אחת להחזקת תורה - זכה להתעשר ולגאונות מופלאה בכל מכמני התורה!

הסיפור המופלא הזה, מובא בתולדותיו שנדפסו בראש ספרו הגאונים על הש"ס, ספר 'שדה יצחק' - אותו חיבר הגאון רבי **יצחק גויטע** זצ"ל. וכל המעיין בסיפור יגלה מבט חדש ומאיר: לפעמים, מזדמנת לנו הזדמנות לתמוך בעמלי התורה ואנו משתוקקים להיות שותפים בה - והמעכב בעדנו היא העובדה שאין לנו יכולות כספיות גדולות ואיננו מסוגלים לתרום סכומים גדולים ומשמעותיים כנדרש לסיפוק צרכי עולם התורה. אבל צריך לדעת שכל אחד מאתנו מסוגל להיחשב שותף ללומדי התורה, כי אצל הקב"ה העיקר הוא המעשה ולא התוצאה, וכשיהודי נותן כפי יכולתו ומעט יותר - להחזקת התורה, ומבטא את רצונו הטהור ומסירות נפשו למען התורה, בזה גופא הוא מתחבר לתורה וזוכה לכל הברכות שהובטחו ל"סמכין דאורייתא".

* * *

היה זה בעיצומו של עוד מסע חובק עולם, אותו ערך הרה"ג רבי **אלחנן ויסבורד** שליט"א, לצורך החזקת רשת הכוללים

'ששכר באוהליך' שבראשותו. ביום מן הימים, לאחר ששוחח עם גביר אחד וביקשו להיות שותף בהחזקת התורה, ביקש ממנו הגביר טובה קטנה: "תעשה לי טובה", ביקש הגביר, "בשובך לארץ, תסור בבקשה אל ראש הישיבה הגאון רבי **אהרן לייב שטיינמן** זצ"ל ובקש את ברכתו להצלחת מניותיה של חברה פלונית, בה השקעתי זה עתה סכום עתק - ארבע מאות אלף דולר..." - ביקש הגביר, והרב ויסבורד נענה בשמחה.

בשובו לארץ, כפי שהבטיח, שם פעמיו לביתו של ראש הישיבה, ופרש את בקשת הגביר.

ראש הישיבה לא השתהה אף רגע, והשיב מיד: "צא ואמור לו, כי אם הוא חפץ שהמניות תצלחנה - כדאי לו להכניס שותף בעסק, ולהשקיע מחצית הסכום - 200,000 דולר בעולם התורה, כדי שבורא עולם יכנס כשותף בעסק שלו..."

נבוך ותמה, אך אמון על העברת דברי ראש הישיבה ככתבם וכלשונם, התקשר הרב ויסבורד לארצות הברית, ובישר לגביר על תשובת ראש הישיבה. הגביר חפץ מאוד לתמוך בלומדי התורה, אך לא העלה על דעתו להשקיע ב'שותף' בעסק סכום כה גדול... הוא מיהר להתחמק מההוראה הישירה, והמשיך בסדר יומו...

חלפו מספר שבועות, אך לצערו ולדאבון לבו, ערך המניה צנח בחמישים אחוז! ארבע מאות אלף הדולרים שהושקעו במניות הללו, הפכו למאתיים אלף בלבד, והגביר פקר ידיו ב'יאוש, מאוכזב ועצבני. הוא שב ושלח את הרב ויסבורד לבקש ברכה למענו מראש הישיבה, אך ראש הישיבה השיב באותה מטבע לשון: "לך תגיד לו להכניס את התורה כשותפה בעסק. שיתרום עכשיו חמישים אחוז מהנותר - מאה אלף דולר להחזקת התורה, ואז יראה ברכה!"

אלא שהגביר עדיין התקשה לעכל את ההוראה. הן כבר הפסיד מאתיים אלף דולר בעסק הביש הזה, ואיך יוכל לתרום עוד מאה אלף? הוא שב והמתין להתפתחויות הכלכליות, שהניבו עבורו בשורה רעה במיוחד: ערך המניה צנח שוב בחמישים אחוז, ומהשקעתו האגדית בת ה- 400,000 דולר, לא נותר אלא מאה אלף דולר עלובים...

הפעם הוא ממש נלחץ, ושב ושלח את הרב ויסבורד לבקש עצה מראש הישיבה. ראש הישיבה לא הופתע מהמידע, ושב ואמר בביטחון: "תתקשר אליו ותגיד לו, שעוד לא מאוחר להציל את המצב. עדיין הוא יכול לתרום חמישים אחוז מהנותר - כחמישים אלף דולר להחזקת התורה, ולהכניס את התורה כשותף. אם התורה תהיה שותפה בעסק - הוא ירוויח פי מאה!" - בירך ראש הישיבה...

הפעם, כשמוע הגביר את התשובה, לא השתהה עוד. על אתר העביר בהעברה בנקאית חמישים אלף דולר, היישר לחשבונם של עמלי התורה.

מה ההבדל בין עני לעשיר? עני לא יכול להחזיק בבנק אפילו שבוע, מרוויח משהו... ומיד לפה – מרוויח משהו ותיכף קונה לחמנייה, אבל עשיר יכול להחזיק בבנק.

בנובהרדוק היו אומרים ככה, פעם שאלו את רוטשילד: "מאיפה נעשית עשיר?" אמר להם: "אני קניתי ביוקר ומכרתי בזול". הסתכלו עליו – מטורף?! לקנות ביוקר ולמכור בזול?! – מפסידים! אמר: "אני אסביר לכם: בפולניה בקיץ היו כל הפירות והירקות בזיל הזול - בקיץ מחירו של שק שלם של תפוז" היה עולה חצי רובל ובחורף לפני הפסח היה התפוז"א ביוקר. כשכולם קנו בחצי שקל בקיץ, רוטשילד הכריז שהוא מוכן לקנות בחמישים וחמשה גרוש. אז כמובן שכולם רצו למכור דווקא לו, כי הוא קנה ביוקר בשעה שכולם שילמו חצי רובל". הוא החזיק את הסחורה עד פסח ובפסח כולם מכרו בעשר רובל שק והוא מכר בתשע. רובל פחות ממה שאנשים אחרים מכרו. ושוב, כולם באו לקנות דווקא אצלו. נו... אז באמת הוא קנה ביוקר ומכר בזול... ונעשה עשיר...

החכמה היא להחזיק את זה. אצלנו על המקום מוכרים. אל תמכור! תשמור! יבואו ימים שתצטרך את זה. רחל אמנו בעבור הסימנים - היא קיבלה - "מנעי קולך מבכי... ושבנו בנים לגבולם". מה שהאבות והאמהות לא קיבלו... זה הפירוש - רחל ידעה מתי למכור. אנחנו אנשים קטנים, רוצים הכל במזומן...

בנובהרדוק היו עושים צחוק מזה וסיפרו שהיה יהודי אחד רודף כבוד שהיה סקרן לדעת ועניין אותו איזה הספד יעשו עליו... באופן כללי בחייו היה זהיר בהרבה דברים, בסה"כ יהודי טוב. אחת מהחומרות שלו היתה להיזהר שלא לאכול כרוב בכלל, מחשש תולעים.

היהודי הזה לא יכול היה לעמוד מפני רדיפת הכבוד שלו ויום אחד אמר לאשתו: "אני אעשה את עצמי מת לכמה שעות - תתחיל הלוויה שלי וההספדים וכו' וכשיגיעו לפני הקבר, ברגע האחרון אני אתעורר, אגיד להם שבסך הכל התעלפתי...".

בקיצור, הוא עשה את זה, תלו מודעות, אמרו עליו הספדים היה צדיק וכו', ומתחת לסדין והטלית הוא חי"ך... והנה הוא שומע שהסתיימו ההספדים ו... אף אחד לא הזכיר את הכרוב! ה'נפטר' לא יכול היה להתאפק... וצעקה עמומה נשמעה מהמיטה: "רגע אחד! הכרוב! מה עם הכרוב?...". ככה דיברו בנובהרדוק... אוי... למה כל דבר צריך להגיד ולספר, מה אכפת לך שיישאר ב'בנק'...!?

אומרים על ר' עקיבא איגר שאמר: "יש לי חידושים שאותם אני אומר לפני כסא הכבוד!" אני לא יודע אם הוא כותב את זה בספרו או שהוא אמר את זה, אבל איך שלא יהיה כוונתו לומר: תשאיר גם בשביל עצמך משהו, לא צריך למכור את הכל!

[מתוך 'מגיד דבריו ליעקב']

והנה, כעבור זמן, בשל התפתחות מפתיעה בכלכלה העולמית, החלה המניה לעלות ולזנק, שוברת את השיאים של עצמה בכל יום מחדש... כעבור כמה שנים, התקשר הגביר אל הרב ויסבורד כדי להודיע: "ההבטחה התקיימה במלואה, עד הסנט האחרון! המניות ששווין אז היה חמישים אלף דולר - התייצבו היום על מחיר של 5 מיליון דולר (!!!), והיד עוד נטויה...".

סיפור זה, שקרה בזמננו וגיבוריו מעידים עליו כיום, זועק אף הוא: החזקת התורה אינה תרומה, גם אין טעם לעסוק בה ממקום של רחמים... זו שותפות אמיתית, איכותית, עוצמתית, מפתחת ומצמיחה! לכולנו יש כלכלה לנהל. לאחד יש עסק, לשני יש בית, לשלישי יש רק ארנק... לפעמים יש גם מינוס מעיק בבנק, או לחילופין - עסקת ענק שעתידה לוט בערפל. בכל המצבים האלו, הכנסת התורה כשותף בעסק, היא סגולה בטוחה המבטיחה פתיחת שערי שפע, כי עץ חיים היא ותומכיה מאושר!

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא' - הרב אשר קובלסקי]

הוא מְצַבֵּת קְבֵרַת רְיֹזֶל עַד הַיּוֹם (לה, כ)

בפרשת ויצא נאמר: 'וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים וכו', ותאמר רחל אל לאה תני נא לי מדודאי בנך, ותאמר לה המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני'. שואל הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: כששומעים את הפסוק הזה - יוצאים מהכלים, לאה אומרת לרחל: "המעט קחתך" - שרחל תגיד לה: "אני לקחתי לך את בעלך?! אני נתתי לך אותו! אם לא הייתי נותנת לך את הסימנים וכי היה יעקב אצלך?! איך את מדברת, ריבון העולמים!". ואילו רחל לא אומרת ללאה מילה...!?

אלא רחל ידעה שאם היתה מזכירה את עניין הסימנים - אמנם היא היתה מקבלת על המקום את הדודאים באותו היום, אבל בעוד אלף חמש מאות שנה, כשירמיהו הנביא העיר את כל האבות בזמן הגלות: אברהם, יצחק ויעקב, שרה, רבקה... וכולם צעקו: "ריבון העולמים, להיכן אתה לוקח את הבנים שלנו??" - אומר להם הקב"ה: "הם חטאו". בא אברהם אבינו: "תשמע ריבוננו של עולם, תראה, אני עשיתי את זה ואת זה וכו", אומר לו הקב"ה שזה לא מספיק. המדרש אומר שעם כל אחד מהאבות הקב"ה הסתדר והראה לו שמגיעה להם הגלות. פתאום - קול ברמה נשמע! באה רחל ואמרה: "רבש"ע, להיכן אתה לוקח את הבנים שלי?". אמר לה הקב"ה: "הם חטאו". אמרה רחל: "ריבון העולמים, תעשה לפנים משורת הדין כמו שאני עשיתי, מסרתי את הסימנים לאחותי". ואז עונה לה הקב"ה: "בשבילך רחל - מנעי קולך מבכי - ושבנו בנים לגבולם". היא ידעה מתי למכור את זה... מה אני משוגעת?! למכור מצווה כזאת בשביל דודאים??... איי, זה הפרש של אלף וחמש מאות שנה. זה הכוח שלה - להחזיק ב'בנק'. זה הכוח.

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות וישלח - וישב תשפ"ג ♦ עלון מס': 103

השגחה שבועית

זה לא משנה מה אתן, זאת המציאות

אב ובנו גרו יחדיו, והקשר ביניהם הלך והתחזק. אהבה עזה שררה ביניהם. עברו שנים, בהן עבר הבן להתגורר במקום מרוחק. הבן התגעגע לאבא, והאב לבנו. השניים התקשרו זה לזה מדי יום, מבלי שיוכלו לשכוח אחד מהשני, אף לא ליום אחד.

זה היה צפוי: האב הלך לבית עולמו בשיבה טובה, והבן המתגעגע גילה להפתעתו, שגעגועיו הולכים ופוחתים. זכרונו של אביו הולך ונעשה עמום, הלב כבר אינו משתוקק אליו כל כך, ועניינים אחרים מעסיקים את מוחו ואת לבו, כפי שאמרו בגמרא: "גזרה על המת שישתכח מהלב".

איך מתקיימת גזרה זו?

מסביר בעל ההפלאה בספרו פנים יפות (וישב): כתוב (משלי כז) "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם". כאשר אדם מביט במים, הוא רואה את דמותו המשתקפת בהם. אם הוא יחייך, גם הדמות שבמים תחייך. כך האדם, אם לבו טוב עם חברו, גם לבו של החבר טוב עמו.

כאשר האב עלה למרום, געגועי האהבה שלו נפסקו. נכון שהאבא מתפלל עליו משמים, אבל אין אלו רחמי האב שהיו בעולם הזה, ולכן גם הבן מצדו שכח את הגעגועים.

כך לגבי אבא בשר ודם. אולם אבינו שבשמים הוא "מלך חי וקים", עליו אומר דוד המלך: "צמאה נפשי לאלוקים לקל חי". געגועיו אלינו חיים ותקפים בכל עת, ובלשון ה"פנים יפות": "אהבת הקדוש ברוך הוא לישראל היא תמידית, על כן היא מעוררת את ישראל לאהוב את השם יתברך". ובהמשך דבריו, "הקב"ה הוא חי וקים, והוא זוכר אותם ומצפה לראותם, על כן הוא מעורר אהבתו אלינו".

אבינו שבשמים מצפה לנו, מתגעגע אלינו, אוהב אותנו וחפץ בנו, ואין שום דבר בעולם שיסנה את המציאות הזאת.

אם כך - עלול יהודי לשאול - למה אני לא מרגיש את זה? זה מפני שמישהו מפריע לך. תארו לכם חברים טובים, שכל אחד מהם אוהב את השני אהבת נפש.

יום אחד ניגש מחוחר ריב לאחד מהם ואומר לו, דע לך שהשני לא אוהב אותך, הוא מדבר עליך רעות!

החצוף הזה יכול לקלקל הכול, ורק אם האדם יתגבר ויזיז אותו, הוא ירגיש את האהבה.

זה מה שקורה כשלא מרגישים את אהבת הש"ת אלינו. זאת לא המציאות, זה היצר שעליו אומר רבי שלמה מקארלין, "היצר הרע הגדול ביותר הוא, ששוכח האדם שהוא בן מלך".

האמת היא, כי הקב"ה הוא אבינו, אנחנו בניו, ואהבתו עזה ואיתנה תמיד-תמיד. בואו נזכור את זה, נאחז בו, נתחמם עם זה. הקב"ה מחכה לנו, הוא רוצה בנו, והוא אוהב אותנו בכל מצב, בכל מקום ובכל זמן.

שבת שלום ומבורך,

פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

הרחוק ביותר הוא הקובע

שמו הוא לבדו הכוח היחיד שעשה, עושה ויעשה לכל המעשים, והוא ית' תחילת ההשתלשלות של כל דבר, והוא זה שדואג שחפצו יעשה, ורק ממנו אפשר לבקש שהגזרה תבטל, או שהישועה תתממש - ההתעסקות שלו בכל עניין היא הרבה יותר רגועה. הוא עושה את הנדרש ממנו בנחת ובלי בהלה, וזוכר להתפלל ולבקש מהבורא יתברך שיצליח דרכו, ומודה לו בכל לב כשרואה שהגיע למטרתו. כך גם להיפך: כאשר דבר אינו מצליח, הוא אינו כועס על כל העולם, הוא יודע שהכול ממנו יתברך, ואומר מעומק לבו 'אם זו לטובה'. הוא מקיים הלכה למעשה: 'לעולם יהא אדם רגיל לומר כל מה דעביד רחמנא לטב עביד'.

יהודי הולך ביום חמישי לקנות מצרכים לכבוד שבת קודש. הוא יודע שיש לו בכיסו מאתיים ש"ח, והוא ממלא עגלה בהתאם. אך כשמגיע לקופה, מתברר שהסכף נעלם. מתי זה קרה? האם כשרצה לתת שקל לצדקה, וגם השטר נשלף בטעות ונפל? האם כשהתכופף לשרוך את נעליו? אין לדעת.

מה יעשה היהודי? אם עדיין לא למד ביטחון, הוא עסוק בלחפש אשמים, כועס על כולם ומתחיל לזהות כל מיני מבטים נסתרים שאנשים שלחו לכיסו. וכמובן מאשים את מי שלא תפר לו את הכיס, וזועק חמס נגד נהג האוטובוס שהביא אותו לכאן היום, ובגללו זה קרה.

לעומתו, מי שזכה ללמוד ביטחון מתייחס לגמרי אחרת. הוא זוכר שאדון העולם הוא עילת העילות, ומבין שיש כאן טובה גדולה: אולי נחסך ממנו צער אחר? אולי יש כאן תיקון שאין לו מושג מנוצח האר"י הקדוש לא נמצא כאן, כדי לספר לו איך ברגעים אלו מגיע לתיקונו עניין מסוים, אבל זה לא משנה. הוא מאמין שהאבא הטוב שבשמים סידר את זה בצורה הטובה ביותר!

בורא כל העולמים, שהוא הסיבה הרחוקה ביותר - הוא הקובע ביותר. בו נבטח, אליו ניחל, עליו נסמוך וממנו נישוע, בישועה הקרובה לבוא אמן סלה.

(מתוך שיעורים 276-277 בשער הביטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאזור בחירת השפה. או בחיג ישר 023011904)

יענקל'ה יושב ליד הצלחת, והוא מלא בשבח ותהילה לאוכל הטוב. דג יקר ומשובח, כמה שאתה מיטיב עמי, כמה שאני אוהב אותך! כך הוא מהלל את הבטטה ואת הבצל, את המלח ואת הפלפל, וכל מי ששומע אותו, מבין שנשתבשה עליו דעתו. איך הוא מייחס רגשות ורצונות למאכלים דוממים? הרי האוכל לא בחר להופיע בצלחתו. הרי היתה כאן שרשרת שלמה של אנשים ופעולות, שגרמו לתוצאה הסופית.

חיימק'ה יושב במסעדה ונהנה מהמרק. הוא מודה למלצר על המרק. עונה לו המלצר: לא אני עבדתי על האוכל, תן תודה לטבח. הוא מודה לטבח, והטבח אומר לו, הטעם המיוחד של המרק הוא טעם הירקות, ולכן תן תודה לבעל חנות הירקות. הוא הולך להודות למוכר הירקות, וזה אומר, תן תודה לחקלאי. הוא מגיע לחקלאי להודות לו, וזה אומר, לולא הגשם, עמלי היה לריק. תן תודה לבורא עולם!

בכל סוג של הנאה, תועלת או נזק, יש שרשרת אותה מתאר רבינו. רבינו נותן משל לעבו, שהמלך רצה להענישו. כיצד יגיע העונש אל העבד? המלך יצווה לשר, והשר לשוטר, והשוטר לסרדיוט והסרדיוט לנוגשים, ואלו עושים זאת בפועל על ידי הכלים שבידיהם.

מי הוא זה שאפשר להשפיע עליו להמעיט מעוצמת העונש? לכלים אין כל רצון מצד עצמם. רק לנוגשים יש איזה כוח, ולסרדיוט יותר, ולשוטר יותר, וכן הלאה עד המלך שכווח גדול משל כולם: שהרי אם ירצה הוא ימחל לעבו, וכל השרשרת הבאה אחריו תיעצר.

לפי זה, אנו מבינים שבכל עניין, ככל שהסיבה קרובה יותר אלינו, כך כוחה חלש יותר, וככל שהסיבה רחוקה, כך כוחה גדול יותר. והבורא יתעלה אשר הוא תכלית העילות, ברוחק מן המעוללים, ראוי לבטוח בו ולסמוך עליו, לחזק יכולתו על תועלתם ונזקם. כך מלמדנו רבינו בפרק ז'.

ידיעה כזאת משנה חיים! מי שזוכה להכירה עמוקה במציאות הזאת, שהבורא יתברך

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארח ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 07-551-8521 • מארגנטינה 00388-4031 • מאוקראינה 00380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

ארבע דקות לשש

מספר אברך צעיר מפתח תקוה: בשעה טובה, בסיעתא דשמיא מרובה, מצאתי דירה לקנייה. זו דירה במיקום טוב ובמחיר טוב, ואפילו הגעתי ליועץ משכנתאות שעשה עבודה נהדרת, והגיש לי הצעה עם הריביות הכי נמוכות שניתכנה. משלב זה ואילך, אנו יוצאים למסע בירוקרטי מייגע ומלחיצה, שכן ההצעה המדוברת תקפה לשלושה שבועות בלבד. אם לא אוציא את המשכנתא עד סוף תקופה זאת, שוב לא אוכל לממש את ההצעה הנוכחית, ואצטרך לקחת הצעה חדשה, שתהיה יקרה בהרבה יותר, כ-300 שקל יותר לחודש למשך שנים.

אותם שלושה שבועות, הם גם שלושת השבועות העמוסים ביותר בשנה: באמצע חודש תשרי. הם מסתיימים ביום ראשון שאחרי סוכות. כל זה עדיין לא מלחיצה כל כך, כמו העובדה שהדירה הנקנית נבנתה על ידי קבוצת רכישה, ולכן עורך הדין שמלווה את הקנייה, צריך לבקש את המסמך מעורך הדין של קבוצת הרכישה. זה ארך המון זמן. בקושי הצלחנו להשיג את עורך הדין, וכאשר כבר הצלחנו להשיג אותו, הוא לא היה פנוי לזה. אחרי השבת-חג-שבת-חג, הוא היה עמוס למעלה ראש.

מה לא ניסיתי לעשות?! דיברתי עם זה ודחפתי מפה, ובשלב כלשהו תפסתי את עצמי. יש בורא עולם והוא מנהל את הכול. תן לו לסדר לך מה שאתה צריך. אמרתי לאשתי, שמצאתי משהו שיש לו קשרים גם עם הבנק וגם עם עורכי הדין, והוא הבטיח שיסדר לנו כל מה שצריך, ושמיסמיו הוא ישלם את הפער בין הצעות המשכנתא, אם לא נצליח לממש את ההצעה הנוכחית.

היא הבינה מיד שה'מישהו' זה בורא עולם בכבודו ובעצמו, ושנינו נרגענו. הרווח הראשון שהשגתי מאז שמצאתי את הקב"ה היה, שבילילה ישנתי טוב, אחרי כמה לילות שבהם לא הצלחתי לעשות זאת מרוב לחץ.

ביום חמישי הגיע המסמך מעורך הדין של קבוצת הרכישה, וביום ראשון בשעה שתיים עשרה, הודיע לי עורך הדין שאצלו עשינו את החוזה, שהכול מוכן. אפשר לבוא לקחת את התיק וללכת לחתום בבנק.

אני לא רוקד עם ההודעה הזאת, כי עורך הדין הממוקם הרחק מעירי, אינו מציע לי שירות משלוחים מהיר. אני צריך להגיע אליו ולקחת הכול, ומשם לרוץ לבנק שסוגר את שערי בשעה אחת בצהריים. אין שום סיכוי שבעולם שאספיק. ובאמת אני לא מספיק, אולם ה' שולח לנו ישועה מכיוון לא צפוי בכלל - אני מנסה להתקשר לבנק, כדי לראות אולי בכל זאת יכניסו אותנו, ואז מתברר שהפקיד שהתחיל אתנו את התהליך, אינו נמצא היום. הוא יבוא רק מחר, ובאישור מיוחד מוכנים להאריך לי את התקופה ביום נוסף, כדי שנוכל לסיים את התהליך עם הפקיד שאיתו התחלנו אותו.

קיבלנו יום של חסד.

למחרת אני יוצא למסע ההיסטורי, לקחת את המסמכים בשביל לסיים את התהליך בבנק. לשם כך אני מחפש רכב בשכירות. חברת ההשכרה דורשת לראות את רישיון הנהיגה שלי, ואז הם מגלים שתוקפו פג לפני כמה ימים. חוקית זה בסדר, אבל לא כדי לשכור רכב. אני מתקשר לחברה אחרת, שבעבר כבר שכרתי אצלם רכב, ורשום אצלם שיש לי רישיון נהיגה. אך אפס, כל הרכבים שלהם תפוסים. גם המשכירים ב'שחור' - כולם תפוסים, ממש אצבע אלוקים.

אני מזמין דרייבר, והוא לוקח אותי לעורך הדין. שם אני לוקח את מה שצריך, והתחנה הבאה היא הבנק.

בשעה ארבע ורבע אני מחכה לאוטובוס, והוא פשוט לא מגיע. מתקשר להתעדכן, ושומע שהאוטובוס הבא יגיע בחמש, זאת בשעה שהתור שלנו הוא בחמש ורבע. לא שייך לאחר אותו, הרי גם זה יום של חסד אחרי תקופת האישור להצעת המשכנתא.

אין לי ברירה. שוב אני מזמין דרייבר. הרכב שלו חדש, אבל כבר בתחילת הדרך המנוע מתחמם יותר מדי, והוא לא יכול להמשיך. אני מזמין נהג חדש, ומבין שקלושים הסיכויים להספיק את הבנק פתוח היום. ברוך ה' שבכל התקלות האלה, זכרתי כי יש לנו 'מישהו' שברשותו כל הקשרים הדרושים, והוא הולך לסדר לי את הכול. זה נתן לי כל הזמן את תחושת הרוע. בסופו של דבר, אנו מגיעים לבנק ארבע דקות לפני השעה שש - שעת הסגירה. מה אפשר להספיק בארבע דקות?! - הכול!

על דעת המקום

כבר כמה שנים שאני לומד עם חברי יחד בכולל. הכולל מרוחק מביתו של חברי, ולכן הוא נוסע אליו באוטובוס ציבורי, עליו הוא עולה בכל יום באותה השעה. היום הוא הגיע לכולל נרגש ביותר. ראיתי עליו שהוא נסער, ושאלתי אותו, "מה קרה?" וכך סיפר לי:

מדי יום אני נוסע עם אותו הנהג, ותמיד מתיישב במושב הראשון שמאחורי הנהג. אני מעדיף את המושב הזה, כיוון שכך ביכולתי לשמור על עיני, ללא צורך לשוטט במבטי אחר מקום פנוי בפנים האוטובוס, ומבלי שיקרה שאישה תשב לפני. היום הרים עלי הנהג הקבוע את קולו, וקרא לעברי, "למה זה? איך זה קורה? תסביר לי אחת ולתמיד."

"מה קרה?" שאלתי, תוך כדי שאני מתיישב במקומי הקבוע. "יש בעיה כלשהי?"

"אין שום בעיה. אני רק רוצה להבין - איך אתה עושה את זה?" "מה בדיוק אני אמור לעשות?"

"תראה, אני נהג בקו הזה כבר כמה שנים, ותמיד, אבל תמיד, אתה יושב במקום שמאחורי. מה נראה לך, שאנשים אחרים אף פעם לא יושבים על המושב הזה? אלא שבכל פעם, לפני שאתה עולה המקום הזה מתפנה. או שהיושב עליו יורד מהאוטובוס, או שהוא עובר למקום אחר. אני פשוט נדהם מזה. זה לא אמיתי. המושב הראשון מתפנה במיוחד עבורך בכל יום!"

הייתי בהלם. לא עלה בדעתי שהקב"ה מסדר עבורי מהלכים שלמים, כדי שאוכל לשבת במושב הקבוע.

"אני מתפלל על זה", אמרתי לנהג. "בכל יום לפני שאני יוצא מהבית, אני מתפלל להשם שיעזור לי לשמור על הקדושה, ושאצליח לשמור על עיני ממראות אסורים. זה כולל גם שיהיה לי מקום טוב באוטובוס."

"ככה?!"

"כן, אני מדבר אתו כמו ילד שמדבר עם אבא שלו. אני מבקש ממנו שיעזור לי להתנהג כמו שהוא רוצה."

"אתם החרדים... ארך לו זמן לעכל את מה שאני אומר. החרדים האלו, שמעתי אותו אומר לעצמו. ראיתי את הניצוץ המעריך שבעיניו. "כבר חשבתי שזה איזה כישוף או משהו", אמר לי הנהג, "ואתה אומר שאתה פשוט מתפלל?"

"כן, פשוט."

עכשיו אתה מבין - מסיים חברי את הסיפור - למה אני כל כך נרגש? בן אדם מתפלל בכל יום, ופתאום הוא נוכח לדעת שהתפילה שלו נשמעת! פתאום נודע לי שהקב"ה משדר מערכות בשבילי, ומארגן לי בכל בוקר מחדש את המקום הקבוע, שבו אוכל לשמור על עיני, ואנוכי לא ידעתי...

(יום שלישי פרשת תולדות תשפ"ג, לילה, אידיש, סיפור 2, מסי סיפור 31382. למדור הסיפורים הקישו 1 לאתר בחירת השפה.)

ושיננתם - ושנתתם

לי ולידידי, יש קביעות ללימוד בחברותא מדי ערב. במוצאי שבת פרשת וירא, התקשרתי לחברותא שלי אחרי השיעור בדרך היומית,

אוצר מלא של סיפורי השגחה וחיזוקי בטחון - מחכים לכם בהיכל אחד!!!!

ההיכל המרכזי של קו השגחה פרטית

סיפורים שיעורים שירים ועוד ועוד...
חיזוקים יומיים מאלפים שאלות ותשובות

תוך כמה רגעים אנחנו נפגשים עם הפקיד, והוא מחתים אותנו על כל מה שצריך. המשכנתא אושרה. בזמן!!!

הודו להשם כי טוב!!!

אני מרגיש שכל התקלות האלה שהיו לי, היו כדי להדגיש לי כמה חשוב להודות על כל שלב ועל כל דבר. שגם בהסתרה יש להתבונן בחסדי השם, וששום דבר לא מובן מאליו. רק ה' מנהיג את העולם, וכל המערכות קשורות אליו. הוא מושיע ועוזר גם כשנראה שהכול מסתבך. הוא מושיע ועוזר גם כשנראה שהכול מסתדר. כי ממש הכול.

(יום חמישי פרשת וירא תשפ"ג, לילה, סיפור 2, מסי סיפור 30658. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

הבת של הברון רוטשילד

הגאון ר' ישראל בראג שליט"א, ראש ישיבת תפארת אביגדור, נכדו של הרב אביגדור מילר זצ"ל, מספר סיפור נפלא:

באחד הימים מתקשרת אלי אישה מקרית ספר, ותושבת חו"ל לשעבר. היא שופכת בפני את מר לבנה: היא זכתה בזכות הגדולה להיות אשת חבר. בעלה יושב על התורה ועל העבודה, מסור כולו לעבודת הבורא, והיא לקחה על עצמה את עול הפרנסה. הם חיים בחיטון ומסתדרים יפה באופן כללי, אך הנה, הם נקלעו לחוב של חמישה עשר אלף דולר. היא לא רצתה שבעלה יעזוב את הלימוד, ולכן לקחה על עצמה עבודה נוספת במטרה להחזיר את החוב.

"אני לא יכולה להמשיך כך", היא בכתה, "אני מרגישה שהעבודה הזאת מבזה אותי. אני כבר לא מסוגלת להמשיך בה, אבל אני מוכרחה לשלם את החוב שמעיק על חיינו. שבעת אלפים דולרים כבר שילמנו, ועכשיו נותר לנו לשלם שמונת אלפים דולר. חשבתי שאולי נמכור את הדירה ונקנה אחרת בעיר מרוחקת, ומהפרש נשלם את החוב. מה הרב אומר על זה?"

אמרתי לה, "את יודעת מה עשית? עשית עוול לקב"ה. את חושבת שאת עושה מסירות נפש גדולה, והולכת ומתבזה בעבודה שלא מתאימה לך, אבל לא זה מה שנדרש ממך."

היא לא הבינה מה אני רוצה, ולמה יגיעה כה נוראה של אישה צדקנית, נחשבת לעוול. הסברתי לה: "תארי לעצמך שאת הבת של הברון רוטשילד, ונקלעת לחוב של חמישה עשר אלף דולר. והנה את הולכת ועובדת בעבודה קשה, שלא מתאימה לבת של רוטשילד. איך הוא יגיב כשהוא ישמע, שהבת שלו כל כך סבלה, ולא באה לבקש עזרה? וכי הוא היה מרשה לך לעשות דבר כזה? הוא היה מוציא מהכיס שלו ונותן לך הכול, ובלבד שלא תתבזי. מה זה בשבילי חמישה עשר אלף? זה כמו חצי שקל אצל אדם ששלושים אלף דולר."

הקב"ה הוא אבא שלך, והוא העשיר הגדול יותר מכל העשירים. חסרים לך עכשיו שמונת אלפים דולר? בשבילי זה כלום! תבקשי ממנו והוא יתן לך."

"אז מה הרב אומר שאעשה?"

"יתכנסו לחדר, תיגשי לאבא שלך שבשמים ותגידי מעומק הלב: 'אבא, אני חוזרת אליך. סליחה שלא באתי עד עכשיו. הנה הגעתי'. דבר ראשון, תני תודה לקב"ה על שוכית ברחמי הגדולים להינשא לבעל תלמיד חכם. תגידי שאת רוצה מאוד שהוא ימשיך ויתמיד בלימודו, ואת בטוחה שהוא יכול לעזור לך ולשלוח לך שמונה אלף דולר. תגידי: 'ה', אתה כול יכול, ויש לך הכול. תכסה לי את החוב! ככה תדברי, בפשטות גמורה, ותסירי מעליך את העול הזה לגמרי!!!"

לסיום אמרתי לה, "ואני מבקש ממך, שכשתבוא הישועה, תתקשרי לספר לי". עברו שבועיים, והטלפון הצפוי הגיע. ומעשה הישועה מפעים, עם מסר בפני עצמו: "לפני הרבה זמן היה לי קשר עם עסקן כלשהו, שמשיג כל מיני מענקים לילדים בעלי אזרחות אמריקאית. עכשיו הוא התקשר אלי, ואמר לי שהשיג עבורי סכום של שלושת אלפים דולר, שזהו סכום גדול בהרבה ממה שציפינו לו. אלא שהוא עשה רמייה כלשהי, כדי שאקבל את הכסף. אמרתי לו שלא התכוונתי שירמה, ושאלתי רב אם מותר לי לקחת את הכסף. הרב אמר: 'לא, אל תיקחי את הכסף. גזל עכו"ם אסור, וכאן יש חשש גזל עכו"ם, ולכן עליך להחזיר את הכסף'. אמרתי לאותו עסקן שיחזיר את הכסף, ימלא טופס מתאים ויתחיל את התהליך מההתחלה. כעבור זמן קצר הוא קיבל הודעה, שלאחר שהחזרתי את הכסף הם בדקו טוב, וגילו חוב ישן שחייבים לי. כך שמגיעים לי... שמונת אלפים דולר!"

מסיים ראש הישיבה: התרגשתי מאוד, ואמרתי לה: "ברוך ה'! רק מבקשים מאבא והוא נותן. קחי לך את זה ככלל בחיים: בכל פעם שמשוהו מציק, בכל הזדמנות שיש לך צורך או חוב, תדברי אתו ותבקשי ממנו שישלח לך. תשימי את זה עליו, שהוא יטפל בזה. תלכי עם אבא לכל מקום, ותראי נפלאות!"

(הבטחון היומי, יום רביעי, פרשת תולדות תשפ"ג. לשמיעת השיעור הקישו 0-2 לאחר בחירת השפה, או בחיגו ישר 023011905)

והזמנתי אותו לבוא ללמוד אתי, כדרכנו. השעה כבר היתה עשר בלילה, והוא ענה לי: "אני עייף, ורוצה ללכת לישון".

באותו ערב התבטלה הקביעות שלנו, וזה היה לי חבל מאוד. למחרת מספר לי ידידי, מה באמת הוא רצה לעשות אתמול. במוצאי שבת לא היה לו כוח בשביל ללמוד, אבל בשביל עניינים אחרים כן היה לו כוח. הוא סופר סת"ם, ורצה באותו זמן לכתוב מזוזה.

הוא ישב וכתב מזוזה שלמה, וכשהוא מלא בסיפוק על ההספק, הוא עובר על הכתוב ומגלה טעות חמורה: במקום לכתוב "ושנתם", הוא כתב "ושנתתם".

ההלכה היא שכאשר יש טעות, יש למחוק את הטעות ואת כל מה שנכתב אחריה, ולכתוב שוב מאותו המקום, כיון שהכתיבה חייבת להיות לפי הסדר. יוצא שחלק גדול מהזמן שהשקיע בכתיבת המזוזה הלך לריק, כיון שעליו לשבת ולכתוב שוב מהטעות ואילך. "אתה רואה כמה הקב"ה אוהב אותי?" התלהב חברי סופר הסת"ם, "אני שיניתי מנוהגי הקבוע ללמוד אתך בחברותא, ואמרתי לך שברצוני לישון - שלח לי ה' סימן משמים, שהישיבתנו השתנתה והתחלפה ב'ושנתתם', מלשון שינה".

נראה שדווקא חוסר ההצלחה בכתיבת המזוזה, היא-היא ההצלחה הגדולה, לקבל הארה כל כך נפלאה על חשיבות שעה של לימוד תורה.

(יום רביעי פרשת תולדות תשפ"ג, צהריים, סיפור 1, מסי סיפור 30913. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

חמישים יותר או פחות?

הבת שלי נזקקה לטיפול שיניים יסודי, עבורו נדרש צילום מיוחד. היו לי שתי אפשרויות: האחת - לגשת למכון צילום הממוקם באזור שקט, והשנייה - לגשת למכון צילום שממוקם בקניון, בזמן שהוא הומה אנשים, באזור שמזמן מראות לא נקיים, ולשלם חמישים שקלים פחות.

אמרתי, שהנשמה שלנו שווה יותר מחמישים שקלים. נלך למכון שממוקם באזור השקט. הלכנו לשם, וכאשר נדרשנו לשלם, הוציאה אשתי את הסכום במזומן. "אם זה במזומן", אמרה הפקידה, "המחיר הוא חמישים שקלים פחות".

נדהמנו. בחרנו במקום הטוב יותר ולא הפסדנו כלום, רק הרווחנו. (יום שלישי פרשת וירא תשפ"ג, צהריים, סיפור 1, מסי סיפור 30618. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

דרך קיצור

נסעתי באוטובוס כדי להגיע לתחנה אחרת, שם היה עלי לעלות על אוטובוס שמגיע לתחנה בתדירות של שלוש שעות. בעוד אני נוסע, עלתה אישה לאוטובוס והתיישבה על ידי. בחסדי השם נזכרתי בעובדה שהיתה אצל ר' שלמה זלמן אויערבאך, שפעם בנוסעו באוטובוס עלתה אישה והתיישבה על המושב שלצידו. והוא, כדי שלא לפגוע באישה, ירד בתחנה הבאה. כך עשיתי, ואחרי שירדתי אמרתי לעצמי, שמי יודע אם אתפוס את האוטובוס. הרי אני ממש רחוק מהתחנה. התחלתי ללכת, ונזכרתי שמנקודה זו יש דרך קיצור לתחנה אחרת. ומיד, ברגע שהגעתי לאותה תחנה, הגיע לשם האוטובוס שבשבילי נסעתי. עכשיו גיליתי, שלו הייתי ממשיך עם האוטובוס כמו שתכננתי, הייתי מפסיד אותה. דווקא מפני שירדתי מוקדם יותר, הספקתי אותו וחסכתי זמן רב, ברוך השם!

(יום חמישי פרשת וירא תשפ"ג, לילה, סיפור 1, מסי סיפור 30647. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

בואו בשעריו של היכל הבטחון האדיר

חייגו לקו השגחה פרטית 02-3011300 הקישו 1 לאחר בחירת השפה

מעשירים את הנשמה,
וזוכים למנוחת נפש הבוטח

והאזינו לתוכן יקר מפי

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

מסופר, שהיא אצל מרן ה"חזון איש" שני אנשים שמעמד לעשות שידוך ביניהם - אבי הבת ואבי הבן. כל אחד מהם רצה, שהשני יתחייב על סכום גדול עבור נישואי ילדיהם. אחרי שיצאו מביתם, התבטא ה"חזון איש": הם הרי הולכים לבנות בית, והשם ישיעו עליהם את כל מה שצריך. והם מתוכננים ביניהם, כל אחד רצה שהשני יקבל את השפע שמשפיע השם. אף אחד אינו רוצה שהשפע יעבור דרכו. שאלתי: הרי את רואים שהרבה שידוכים נכשלים על ענייני כסף. ובחודאי מה ש"חזון איש" אמר זו אמת. השאלה היא אם אתה שייכים לדוגמה הזאת. אך אפשר להיות שייך לזה עד כדי כך, שאפשר עושים שידוך כל אחד ירצה לתת, כדי שעל ידו יעבור השפע שהשם נותן?

שאלה מספר 54

זאת למודעי, שבהוראות למעשה בכל ענייני אמונה וביטחון צריך כל אחד לקיים לעצמו 'עשה לך רב'. התשובות שמתקבלות מהקוראים החשובים, הן אך ורק כדי לדון ביחד בסוגיית הביטחון, אבל להוראה למעשה שכל אחד יישאל את רבו.

ביטחון ומידת טובות

הרב יוסף דושינסקי מחיפה והרב מני דרחי מרמת גן: בכדי להגיע למדרגה המסופרת בסיפור, צריכים להשתלם בשני עניינים שונים החופפים זה לזה. והם: האמונה והביטחון, ועבודת המידות. אמונה וביטחון - להיות בטוח שהשפע יגיע. עבודת המידות - נכונות לוותר ולא להיות אנוכי. בעבודה מתמדת, תוך עלייה דרגה אחרי דרגה, אפשר לזכות להגיע לידי כך.

הרב אהרון בייפוס מרכסים: הכלל במידת הביטחון הוא: 'כשיש שאלה - אין שאלה'. כלומר, בעל ביטחון יודע מעצמו מה עליו לעשות ומה לא. כאשר מתחילים עם שאלות, סימן שעדיין חסר במידת הביטחון. וכשחסר במידת הביטחון, יש להתנהג על פי דרך הטבע. גם לעניינים נכון כלל זה. אמנם 'מעשה רב' זה נוגע לכל אחד. אם כלפי 'עשה טוב' צריך להיות בעל מדרגה, ולקחת עול כספי יותר מכפי יכולתו, ולא כל אחד נמצא במדרגה זו. אך החלק של 'סור מרע' נוגע לכל אחד ואחד, כלומר לא להיות קטנוני ולדייק בכל מיני דקדוקי עניות, אלא לנקוט במידת הוויתור, לוותר פה ושם, ולהאמין שלא מפסידים מכך.

ביטחון והשתדלות

הרב זאב אריה שטיגליץ מבני ברק והרב יחיאל הכהן יודביצקי ממודיעין עילית: כלל נקוט בידנו: 'אין למדין הלכה מתוך מעשה'. ובפרט שבמעשה זה חסרים לנו הרבה פרטים נחוצים, על אופי השידוך ועל הסכומים המדוברים. ולמעשה - שאלה זו אינה חורגת מכל שאלה במידת הביטחון. וכל אחד צריך לבחון את עצמו אם אכן הוא בעל ביטחון אמתי, ובפרט כשמדובר מעבר לסכום המינימלי והנחוץ. וכבר מצינו לרבים שעשו כן ולא עלה בידם.

הרב שמואל צבי אידלברג מרכסים: בכלל יש לזכור, שהסיפור עם ה"חזון איש" אינו פוסט מעשית ההשתדלות הנחוצה. ומובאים בכמה וכמה מקומות דברי ה"חזון איש" בזה, שהורה להשתדל באופנים מסוימים גם בעניין צרכי נישואין.

ביטחון ואמונה

הרב מרדכי דוד נברוצקי מבית שמש והרב מרדכי גרינוולד מבית שמש: מצינו בחז"ל [מועד קטן יח:]: שהוכיחו מהתורה, מהנביאים ומהכתובים, שמהשם אישה לאיש. ומצינו שדייקו בזה, מדוע דווקא בעניין זיווג של אדם צריך הוכחה שמהשם הוא, שהרי הכול הוא מאת השם ולא רק זה. אלא התשובה לכך, כי בכל ענייני העולם הנהגת השם מוסתרת בדרכי הטבע, אך לא כן בענייני שידוכים, שבהם רואים את יד השם בעיניים. והנה מדי יום ביומו אנו רואים את הפלא הזה, שהקב"ה מזמין את צורכי הנישואין אף לעניים מרודים. ובכלל, הילדים הם מתנת אלוקים, והכסף גם הוא מוקצב מלמעלה. בהתבוננות מתמדת בעניין זה, נוכל בקל להגיע לידי אמונה, ולזכות לראות עין בעין את השפע האלוהי היורד בעת נישואי הילדים, ומשכך בוודאי יהיה חפצו לזכות להיות הצינור המשפיע.

שאלה לעלון 105

רצייתי לשאול: איך גורמים שהתפילה על הפרנסה תהיה בעינינו, לא פחות חשובה ואף יותר, מההליכה לעבודה? הרי השם נותן פרנסה, וההשתדלות לא קשורה, ובכל זאת האדם מטבעו מוכן להשקיע הרבה שעות בעבודה [כשכל המוטיבציה שלו היא הצורך שלו בכסף], ובתפילה קשה להשקיע כוחות, על אף שבוודאי זה נדרש.

י' ש' מביתר עילית

נסיונות שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-3011-300-02-3011-543 (לאחר בחירת השפה) | [מנן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל T023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189 תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ושם עיר עד יום ראשון פרשת מקץ. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים 'ב'קו השגחה פרטית'

בבית מדרשנו אנו מלמדים על הקשר בין המחיה והכלכלה לבין הדבקות בהש"ת. כאשר החיים הכלכליים מחושבים ומתנהלים על פי התורה, כך דבוקים יותר בה', מתוך אמונה וביטחון.

אנו ממליצים, שכאשר מגיעים להוצאה חריגה, או כשיש דוחק בפרנסה - לפנות להש"ת ולהתחנן לפניו, והישועה תבוא. זאת היא העצה היעוצה, במקום לחפש פתרונות שרק יסבכו את העתיד.

הרבה אנשים שואלים אותי, שהם עושים כך, הם מתפללים, אך לא נענים.

על המילים "בחרבי ובקשתי", מתרגם אונקלוס: "בצלותי ובבעותי", כלומר - בתפילתי. במילים אלה טמון סוד התפילה.

אמנם צריכים להבין את השייכות בין "חבר וקשת" ל"תפילה". וביאר בזה הרה"ק מקוצק ז"ע, שהחבר והקשת, בעת מלחמה הן מועילות יותר, דווקא אחרי הכנה מראש של חידוד ומתיחה. כן הדבר בתפילה, שכשמגיעה אחרי הכנה ראויה, היא נענית. למדים אנו, שהעצה שהתפילה תהיה מקובלת היא

נקודה מתוך שיעורו המופלא של

הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

סוד השפע: שמחה ורוגע

- לבוא לתפילה מתוך הכנה.

העצה לכך הוא הרוגע. מי שרגוע, יכול להתכונן היטב לפני התפילה. מי שחי בחשבון ומכלכל את ביתו על פי דרך התורה, יודע היטב מה עומד לפניו, ומשכך הוא רגוע, ומתוך רוגע אפשר להתפלל היטב. לעומת זאת, כאשר הלחץ שולט, אין התפילה שגורה בפיו, ולבו בל עמו, ומה טעם יש לתפילה כזו.

"ואתם אל תעצבו", אמר יוסף הצדיק בהפטירו: "כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם". סוד המחיה טמון ביאל תעצבו: כאשר מרחיקים את העצבות, באה הפרנסה.

"והיית אך שמח" - סופי תיבות חת"ך. והוא השם היוצא מהפסוק "פותח את ידך". שם זהו המקור להשביע כל חי. על ידי השמחה מעוררים את השפע של הפרנסה.

לכלכלה נכונה מביאה לידי רוגע, הרוגע מביא לידי דבקות בה' ותפילה אליו, דבקות בה' מביאה לידי שמחה, והשמחה משפיעה פרנסה.

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

השפעה פרטית

מצד התקלים

מעולם לא ידעתי שאני מוקף בחסדים כה רבים מאת ה', עד שגיליתי את הקו הפלא, "קו השגחה פרטית". פתאום אני מגלה בכל רגע ורגע חסדים גלויים, ובכל צעד ושעל - חסד ה'. תודה לכו.

מצד החמורים

הבחנו שבגנו של התינוק הקטן שלנו, יש משהו מרוב. פנינו לרופא, והוא אמר שזה מדאיג, והפנה אותנו לרופא מומחה. גם הרופא השני התריע שהדבר מחשיד מאוד, והפנה אותנו לדיקה מיוחדת. בתוך כל הלחץ הזה, התחזקתי באמונה, והבטחתי תרומה להצפת העלוניס במספר בתי נכסיות, לרפואת בני חסדי השם, בסופו של דבר התברר שהסל תקין. מצרף כעת תרומה נוספת, שהבטחתי כהודיה לה'.

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן טרוז אסתר וזוגי איריס נועה בת סוליקה ויוצי"ח שיחיו שותפות בכל החיזוקים באמונה בכלל העולמי השגחה פרטית לזכות שמואל צבי בן יסל קענדל וכל משפחתו, יוסף דב בער בן מלכה וכל משפחתו, פעטיא בת מלכה וכל משפחתה להצלתה בכל העניינים, משה בן מלכה לזיווג הגון במהרה והצלתה בכל העניינים.

הרה"ח ר' יוסף מאיר מסינסקי שליט"א מרבי שיית חברים בקו השגחה פרטית לכבוד חתונת בתו.

עלוניים ל-40 בתי כנסת

רביטל בת גילה לזיווג הגון בקרוב, לע"נ ר' משה בן יעקב וטובה, ולזכות התורם לקניית דירה בקלות ובלי חובות. לזכות משה חיים בן צפורה וב"ב להצלתה בלימוד התורה ופרנסה טובה.

לע"נ מינדל בת מירצא, לרפואת ברוך שמואל בן לאה.

לפרנסה טובה ברווח בשפע ובנחת. לעילוי נשמת שלמה בן מורי סלימן, בריאות ועמחה לשרה בת רומיה.

להודות לדי' על כל החסדים ובפרט שמצאתי דירה אחרי הרבה זמן שלא מצאתי והבטחתי לתרום וב"ה נועתתי.

בעילום שם לזיווג הגון.

בעילום שם לזרע של קיימא.

אלכסנדר בן רבקה לרפ"ש בקרוב

קח גם אתה שותפות קבע בהצפת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה למזכי הרבים: בניים ובני בניים יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | משלוח בדואר | בעמדות נדרים
לאותי סניף 902 | ת.ד. 5475 | פולס על שם
חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

המעוניינים להפיק את העלון מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנטיבי בין 13:00-15:00

ניתן להשאיר הודעה בבל שעות הישנה ונחזור אליכם בס"ד
משלוח היליונות יהיה ללא תשלום למעטים 250 עלוים ומעלה
בבגזת נקודות חוקה 20 או עלוים במחיר משלוח בלבד

מייל לעילוי תיבות: A023011902@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל 7- T023011300@GMAIL.COM

הדפסה: פריינט-גויט

הכלית העלון הוא, לקרוב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יתחפר להחפר ולשמוע קריאת התורה.

פננתו בבית לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

מיהו הגביר האמיתי

ירצה מאתיים, ולעולם ירגיש שאין לו כל צורכו. לאדם כזה אין אושר בחיים.

ישנו תלמיד חכם וירא שמיים, הרב ליפא ישראלזון, נכדו של הרב אלישיב זצ"ל, שהיה גר בסמיכות לגרא"ל שטיינמן זצ"ל והיה מקורב אליו. היו לו נסיעות רבות וחשובות בשליחות לאמריקה, שם היה נפגש עם עשירים רבים, ולפני כל נסיעה היה נכנס לביתו של הרב שטיינמן לקבל ברכה ועצה, וכך הוא מספר:

לפני אחת מהנסיעות הוא נכנס לבית הרב, ואז במקום שהרב יברך אותו

כהרגלו, פנה אליו הרב שטיינמן ואמר, "הייתי מעוניין לעשות אתך עסקה, האם אתה מוכן?". הרב ליפא, שלא היה רגיל לדיבורים כאלה חשב, וכי איזה עסקים הרב שטיינמן עם אברך כמוהו? שמא הרב שטיינמן פנה אליו במילתא דבדיחותא? "מצוין, ראש הישיבה מעוניין לעשות איתי עסק... מצוין!" - השיב הרב ליפא בחיוך מלא תמיהה. הרב ראה את מבטו ואמר "ליפא, זהו עסק רציני...!", ומאחר שחזר על דבריו, הרב ליפא היטה אוזן לשמוע באיזה עסק מדובר.

שאל אותו הרב שטיינמן, "האם אתה פוגש בעשירים מופלגים?". כן - השיב הרב ליפא. "גם עם מיליארדרים?" שאל הרב. לכאורה כן - השיב הרב ליפא. "אם תפגוש שם גביר ועשיר יותר גדול ממני, אתן לך מיליון דולר במזומן...". זו העסקה. הרב ליפא חייך חיוך נבוך, ולפתע קם הרב שטיינמן ממקומו ונעמד סמוך למקרר, פתח הרב את המקרר ושאל, "תאמר לי, האם חסר כאן משהו? יש ב"ה אוכל ליום יום ומאכלים לשבת. בבקשה, תבדוק האם חסר דבר הנצרך ומועיל עבורי שאין כאן", משם הלך ופתח את ארון הבגדים ואמר, "ראה אילו בגדים יש ברשותי, לשבת ולימי חול, קיץ ולחורף, וכי חסר משהו?". משם הלכו למטבח, אמר הרב, "כלי בישול, כלי אכילה, כל מה שצריך, בגשמיות - לא חסר לי כלום!", והוסיף בלחשיפה: "וברוחניות אני משתדל לעשות מה שצריך...". אז אחז הרב בחוזקה בידו ואמר: "ליפא, אני שואל אותך, האם יש בעולם אדם עשיר יותר ממני?! אם בכל זאת תמצא שם באמריקה, תקבל מה שסיכמנו!".

התיבות הללו נאמרו בעוצמה, הרב ליפא היה נסער ובערפול חושים. הוא קד קידה, נפרד לשלום מהרב ויצא לשדה התעופה. בהגיעו לאמריקה ניסה את מזלו למצוא את העשיר הגדול בעולם, יותר מהרב שטיינמן. הוא נפגש עם העשיר הראשון, ומיד תוך כדי דיבור סיפר העשיר על מתח רב ובעיות עם עורכי

עמוד על מסר נפלא הטמון בפרשת השבוע. יעקב אבינו שולח מלאכים לעשו במטרה לפייסו, ומצווה את המלאכים, "פה תאמרן לאדני לעשו, פה אמר עבדך יעקב, עם לבן גרתי ואחר עד עתה" (בראשית לב, ה). רש"י בפירושו אומר "עם לבן גרתי, לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר, אינך כדאי לשנוא אותי על ברכת אביך, שברכני הוה גביר לאחיקה, שהרי לא נתקיימה ביי, ובמילים אחרות אינך צריך לכעוס או לדאוג, משום שלא נתקיימו בי הברכות. דבר אחר אומר רש"י, "עם לבן הרשע גרתי, ותרי"ג מצות שמרתי".

יש כאן שתי שאלות עצומות, כידוע עשו האמין בברכותיו של אביו יצחק, והיה מוכן אפילו להרוג את יעקב על שלקח ממנו את הברכות, ומה ראה יעקב לומר לו עכשיו שאין בברכות האלו ממש, כביכול רצה לקעקע לעשו את יסודות האמונה, וכי עשו יאמין? שאלה נוספת, למה התכוון יעקב כשאמר "עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי", מה העניין של עשו בקיום מצוותיו של יעקב אחיו ומה הן קשורות אליו, וכיצד בכך הולך יעקב לנחם אותו?

ישנו ביאור נפלא בשם הרב ברזל זצ"ל, ראש ישיבת מיר ברכפלד, למעשה יעקב פונה לעשו ואומר, בוא נשים את הדברים על השולחן, שורש הויכוח והמחלוקת בינינו אחד הוא - עושר כבוד וקריירה, ובעצם מי זוכה בברכותיו של יצחק אבינו ובגשמיות העולם הזה. לכן אומר יעקב לעשו, דע לך שאת הגביר שלך - אני לא צריך, ואת הגביר שלי - אתה לא צריך. כך אומר יעקב אבינו לעשו, כסף ועשירות לא מדברים אלי, איני חושק כלל בענייני העולם הזה.

יעקב אבינו ששקוע באוהלה של תורה, ובכל השנים הללו ישב ולמד, אומר לעשו, אתה עשו שואף כל חייך לכסף, לתאוות וקנייני העולם הזה הכלולות בברכותיו של יצחק אבינו - זה הגביר שלך, דע לך שלא נתקיימו בי הברכות, בכך אני לא מתעסק ומתעניין, ולעומת זאת אם תשאל מה הגביר שלי - אלו הם התרי"ג מצוות אותם שמרתי, אותם אתה לא צריך, אינך מתעניין בתרי"ג מצוות שלי. לכן יכול אתה להיות רגוע, לא לקחתי ממך דבר ואתה לא לקחת ממני, כל אחד נשאר עם החלק שלו.

אנו רואים פה יסוד חשוב, אדם ששקוע בתורה ומצוות בעולם הזה ויש לו קניינים רוחניים, הוא מאושר ושמח, אין לו דאגות וטרדות ולא חסר לו דבר, אדם שיודע מה העיקר ומה המטרה בעולם הזה, הוא הגביר הגדול ביותר והעשיר האמיתי, אבל מי שלא שקוע בתורה ובמצוות, מחשבותיו הן בעצם על ריבוי תאוות וצבירת הון וממון, וגם אם יהיה לו מנה

אדם ששקוע בתורה ומצוות בעולם הזה ויש לו קניינים רוחניים, הוא מאושר ושמח, אין לו דאגות וטרדות ולא חסר לו דבר, אדם שיודע מה העיקר ומה המטרה בעולם הזה, הוא הגביר הגדול ביותר והעשיר האמיתי

המשך בעמוד 4 <<

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:01	17:12	17:44

לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל

לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל

לע"נ רוג'ר אשר בן מרסל ז"ל

המתמיד של הישיבה

עתה, הביט רבי חיים בבחור במבט מתפעל שבעתיים, וביקש ממנו: 'נו, אם אתה כזה מתמיד גדול - תן לי ברכה!', אמר הרב בחיבה כשהוא מבין את הלך הדברים, אך הבחור ההמום היה נבוך ומבולבל גם יחד, ולא הצליח להוציא הגה מפיו. רבי חיים קניבסקי מבקש ממנו ברכה, כי הוא המתמיד של הישיבה! אולם רבי חיים לא התכוון לוותר, ועמד על כך שה'מתמיד' של הישיבה יברכו, עד שלא נותרה לו ברירה, והוא שלף מפיו ברכה חטופה ומגומגמת משהו 'מלאה' כל משאלות ליבכם לטובה'. ורבי חיים נענה ב'אמן' ובברכת 'וכן למר'...

הביקור הסתיים, וראש הישיבה יחד עם הבחור שבו לישיבה. עתה הרגיש הבחור שלא בנוח, הרי הוא המתמיד של הישיבה, רבי חיים קניבסקי מבקש ממנו ברכה - איך הוא יכול לעזוב את הישיבה? איך הוא יכול להיפרד ממנה? הוא חייב לנסות, שוב ושוב ושוב - עד שהצליח ואכן גדל וצמח למרביץ תורה ההוגה בה בשקידה רבתי, ושמו נישא בהערצה בפי כל תלמידיו - כפי שמסופר בגיליון 'שיעורי ליל שישי לבני עליה', מפי החבר הנפגש של הבחור...

ועתה, אחים יקרים, בואו חשבון: אם ראש הישיבה היה מתחיל במילות מוסר וכיבושין, או אם היה חלילה מתעלם ממצבו של הבחור, ואפילו אם היה מצטער אך לא עושה דבר - כל אלה לא היו משאירים את הבחור בישיבה, ולבטח לא מגדלים אותו לתלמיד חכם ומרביץ תורה. אבל ראש הישיבה בחר בדרך של מילה טובה,

הם היו שני חברים, שלמדו יחדיו בישיבה לפני כחצי יובל. חברים אמרנו, אולם אין זה מדויק - שכן האחד היה תלמיד שקדן שהגה בתורה בהתמדה, נחשב לאחד מגאוני הישיבה שידי רב לו בכל סוגיא נלמדת, ואילו השני - רחוק היה מהתמדת התורה כרחוק מזרח ממערב, התקשה לשבת על מקום אחד יותר מרבע שעה, וגם כשרונו היה ביוני ומטה...

דווקא לכן, כשנפגשו כעבור שני עשורים, היה בעיני השקדן לפלא, כשנודע לו שהחבר הוא - אותו הכיר מהישיבה, קם והפך למרביץ תורה נודע, והוא מפורסם כגאון ששולט היטב בכל מכמני המסכתות הנלמדות בישיבות, וכמתמיד שהוגה בתורה ללא הפסקה. רגע, איך זה יתכן, הלא בישיבה נחשב כבינוני מינוס, ואולי כחלש מינוס... החליט החבר להתחקות אחר עקבות חברו לשעבר, ולגלות מה עבר עליו מאז הכירו בישיבה ועד ימינו אנו, ואז נפעם כשנודע לו דבר הסיפור, ומעשה שהיה כך היה:

אותו בחור, שכאמור היה נכשל ונחשל בכל תחום לימודי, נשבר לבו בקרבנו, והוא הרגיש שאין מקומו עוד בישיבה. באחד הימים בא לפני ראש הישיבה, והודיעו בקול שבור אך נחרץ כי הקיץ הקץ על נסיונותיו למצוא טעם בלימוד התורה, והוא מבין שעם כל הכאב והצער שבדבר - הוא פשוט סוגר את הגמרא ויוצא לעבוד, לפחות לעשות משהו בחיים. ראש הישיבה שמע, וחש כאב עז מפלח את לבו. היטב ידע כי לא קל לתלמיד שלפניו, כל יום בישיבה דורש ממנו מסירות ומהווה אתגר.

ובכל זאת, כששמע את הדברים יוצאים מפיו - חש שאינו מסוגל לתת לו לעזוב בצורה כזו, והחל לשאול: 'אמור לי בבקשה, כמה זמן אתה כן מסוגל ללמוד, במאמץ מקסימלי?', והבחור הרהר ארוכות כמחשב את חשבונו, והשיב: 'בקושי בקושי, אולי אגיע לארבע שעות ביום... זה המקסימום!'. המשיך ראש הישיבה לשאול: 'אם יורשה לי שאלה נוספת, כמה להערכתך לומד הבחור המתמיד ביותר בישיבה, זה שלא עוזב את הגמרא כמעט ולו לרגע?' ספק שאל ספק ידע את התשובה. 'אוהו', הגיב הבחור, 'המתמיד של הישיבה - להערכתי הוא לומד ארבע עשרה שעות ביממה. ארבע עשרה שעות. ואני, המקסימום שאני מסוגל בקושי רב ובמאמץ עילאי זה אולי ארבע שעות!'

'אם כן אתה עוקף את המתמיד של הישיבה, כן? זה ידוע לך?' - אמר ראש הישיבה, 'הבה נעשה חשבון: באבות דרבי נתן כתוב, שפעם אחת בצער שווה יותר ממאה פעמים שלא בצער. אמת ויציב כי המתמיד הלז לומד ארבע עשרה שעות ביום, אך זה בא לו בקלות יחסית, זה כשרונו והוא נהנה מכל רגע. לעומתו, אתה - כשאתה לומד ארבע שעות בשיא המאמץ, הרי זה ארבע שעות בצער, שהן שוות כמו ארבע מאות שעות של המתמיד הנבחר בישיבה. אז מי לומד יותר ממי?!'

הבחור צחקק במבוכה, והשיב ב'נו...'. סתמי שכזה. הוא לומד בצער, ולכן כל שעה שלו נחשבת מאה, כלומר - שעה אחת שלו - זה כמו שבוע לימוד של המתמיד בישיבה. חשבון מעניין, אבל לא כל כך מתקבל על הדעת... 'ראש הישיבה עושה ממני צחוק...' - פלט לבסוף במבוכה רבה, 'הלוואי הייתי מגיע לקצה קרסוליו של מתמיד הישיבה!', אמר כננות. 'אתה לא רק מגיע, ולא רק לקצה, ואף לא לקרסוליו. אתה עוקף אותן, ובענק. ארבע מאות שעות ביום, הוא בשום אופן לא יכול לתת תפוקה כזו, גם אם ירצה. אתה המתמיד של הישיבה, איך אוכל לוותר על המתמיד של הישיבה?! איך אתה מהין לחשוב על עזיבה, שעה שאתה הכתר של התמדת התורה בישיבה?!'. הבחור חייך והחל להתווכח. החשבון לא נכון, ואולי הוא רק בערך, ואולי רק כמעט.

הוויכוח נמשך והתלהט, עד שהשניים קבעו ללכת אל הגאון רבי חיים קניבסקי וצ"ל ולשאול את פיו. כשנכנסו, ראש הישיבה הציג את הבחור שלצידו במילים הבאות: 'היום הגעתי ועמי המתמיד של הישיבה שלנו, מספר אחד בהתמדת התורה בישיבתנו!' - כשהבחור מסמיק ומחוויר לסירוגין, ואילו רבי חיים מתחייך חייך גדול, ומביט בו בהתפעלות... ואז, תיאר ראש הישיבה את החשבון במדויק, והסביר באיזה 'מתמיד' מדובר... הוא לא יכול ללמוד יותר מארבע שעות, זה דורש ממנו מאמץ עילאי. לפי התרגיל החשבונאי של פעם אחת בצער שווה כמו מאה שלא בצער - הרי שהוא עוקף את כל תלמידי הישיבה פי כמה וכמה, ולימודו הוא כלימוד ארבע מאות שעות מדי יום!

'נו, אם אתה כזה מתמיד גדול - תן לי ברכה!', אמר הרב בחיבה כשהוא מבין את הלך הדברים, אך הבחור ההמום היה נבוך ומבולבל גם יחד, ולא הצליח להוציא הגה מפיו

וברגע בו שמע על תלמידו המתקשה - החל להחמיא לו ולרומם אותו, הכתיר אותו באחת ל'מתמיד' הבלתי מעורער של הישיבה - והתוצאה הברוכה לפנינו.

אחים יקרים, סביבנו המון אנשים כאלה, ברגעים דרמטיים יותר ופחות בחייהם, ברגעים קשים, וגם ברגעים פשוטים. מחמאה אחת מכל הלב, מילה טובה שנותנת כח, משפט מחזק שמטעין אנרגיה - את זה כלנו יכולים וצריכים לתת, ולעולם לא נשער לאן הדברים יובילו ומה תהא התוצאה. עלינו לנצל על הזדמנות למילה טובה, להחמיא לזולת, לחפש בכל אדם את הנקודות החיוביות ולהחמיא עליהן מכל הלב, וכך נזכה להיות שותפים בבניינם של רבים ובהצלחתם!

בפרשת השבוע יש לנו דוגמא חיה לכך: רחל אימנו עומדת ללדת את בנה השני, בנימין. המצב קשה והיא מסתכנת בנפשה. והנה אומרת לה המיילדת 'אל תיראי, כי גם זה לך בן!'. וכי רחל אימנו לא ידעה שהיא עתידה ללדת את השבט האחרון משבטי י-ה, את בנימין? וכי המיילדת גילתה משהו שלא היה ידוע קודם? הרי רחל אימנו היתה נביאה, והיטב ידעה מה היא עתידה ללדת, וכי הוא בן, ואף הספיקה לקרוא לרך הנולד בשמו!

אלא שכאן מסתתר מסר סמוי: אפילו כשהכל ברור וידוע, גם כשיש נבואה שמימית שהתינוק ייולד, גם כשהיולדת היא נביאה שיודעת שייוולד בן ושמו בנימין - עדיין, ברגע מאתגר כל מילה טובה נותנת כח, נוטעת עוצמה לעבור את הרגעים הקשים ומעניקה יכולות. נכון, רחל אימנו היתה יולדת בכל מקרה, וכאמור - ידעה בדיוק מה עתיד להוולד, ובנוסף כידוע רחל אימנו היתה אשה עם תעצומות נפש בלתי רגילות, ובכל זאת המילה הטובה נתנה לרחל כח לעבור את רגעי המשבר, על אחת כמה וכמה שעידוד ומילה טובה שניתן אנו לאחרים בשעת קושי, תעזור להם ותרום אותם.

הרב אשר קובלסקי שליט"א

לע"נ
אסתר בת נזירה
ע"ה

לע"נ
מנחם בן תקוה
ג'זר ג'יה ז"ל

לע"נ
אברהם אבהרון
בן ג'יניה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
בנימין בן טאוס
ז"ל

לע"נ
אסתר בת חנה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

להיכן נעלמו המלאכים שלנו?

ישנה שאלה עצומה בפרשת השבוע, ממנה כל אחד יכול להפיק תועלת ולזכות לסייעתא דשמיא בכל אשר יעשה. כידוע את יעקב אבינו ליוו מלאכים רבים, כמו שראה יעקב אבינו בחלומו, וַיַּחְלֵם וַהֲנֶה סֶלֶם מֵצֶבֶד אֶרְצָה וְרֹאשׁוֹ מִגְיַע הַשְּׁמִימָה, וַהֲנֶה מְלָאכֵי אֱלֹקִים עֲלֵים וַיְרִדִים בּוֹ" (בראשית כח, יב), מהם רבבות מלאכים המלווים אותו בארץ ישראל, ומהם בחוצה לארץ.

אבל הנה בפרשתנו, לאחר ששלח יעקב אבינו מלאכים לעשו ונפגש עמו, מפליא לראות כיצד מתארת התורה את מאבקו עם שרו של עשו, וַיִּנְתָּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ" (בראשית לב, כה). להיכן נעלמו המלאכים שליוו את יעקב אבינו, ומדוע אומרת התורה שנשאר לבדו, ואיך זה קשור לכל אחד מאיתנו? כדי להיכן נספר משל נפלא מפי הנצי"ב מוולאז'ין זצ"ל: מעשה באדם שנכנס לחנות גדולה, וראה את אחד הקונים משלם על מוצרים שקנה, ומיד לאחר התשלום הביא לו המוכר ניירות עטיפה נאים וחבלים וקישוטים כדי לארוזם. ניגש אליו הראשון ושאלו: 'כמה שילמת עבור העטיפות והחבלים הללו?'. השיבו הקונה: 'לא שילמתי עליהם - קיבלתי זאת בחינם!'. הרעיון מצא חן בעיניו, וכך נעמד גם הוא בתור לבקש עטיפות נייר וחבלים.

כשהגיע תורו, הביא לו המוכר את מבוקשו, ונקב בסכום הדרוש לתשלום. 'מה קורה כאן?' התרעם האיש, 'זה איפה ואיפה! לפני דקות ספורות פלוני אמר לי שלא ביקשתם תשלום על נייר העטיפה. מדוע ממני אתה דורש תשלום?'. השיב לו המוכר בבוז, 'שוטה שבעולם! האדם שראית קודם רכש מוצרים רבים בסכום גבוה, ועל כן היה זכאי לקבל נייר לעטיפה וחבלים, לארוז בהם את המוצרים בצורה בטוחה ויפה. אך אתה שלא קנית בחנות, מדוע שתהיה זכאי לקבל משהו? הרי לא עשית מאומה להיות ראוי לכך!'.

הנמשל מדהים, הקב"ה משתוקק לסייע לאדם, ויסייע לו בעזרת רבבות מלאכים, הרי "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לוי" (קידושין ל:), אך כל זה בתנאי אחד: וַיִּנְתָּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ! את המלחמה, בסופו של דבר, יכול האדם לנצח רק אם יתגבר לבדו ובעצמו, אחרת לא יועיל כל סיוע ממרומים. סוד הצלחתו של יעקב אבינו היה מחמת שהרגיש שהוא 'לבדו', ולכן זכה לקבל עזרה ממלאכי מרום, ולכן יזכה כל אחד אם ילחם ביצרו בכל כוחו 'לבדו'. (מעובד מתוך 'אוצרותיהם אמלא')

בשר חלב וחשמל

"אַרְצָה שְׂעִיר שְׂדֵה אֲדָוִם" (בראשית לב, ד), הוא (עשו) אדום, ותבשילו אדום... הוא אדום ככתוב 'ויצא הראשון אדמוני', תבשילו אדום ככתוב 'הלעיטני נא מן האדום האדום הזה' (בראשית רבה פרשת וישלח פרשה ע"ה).

שאלה: יהודי שגר בצרפת העלה את השאלה הבאה: אני גר בשכונת עם גוי המפעיל בביתו קייטרינג. בכל שעות היום הגוי עוסק בבישול, ובעבר סיפר לי שהוא "מקפיד" להוסיף לתבשיליו חמאה כדי "לעדנם", כך שעל הכיריים החשמליים ותנוריו מתבשלים בשר בחלב.

והנה, ביום מן הימים אירעה תקלה רצינית בחשמל הבניין המשותף, וכשעמדתי לתקנה בידיי, הסתפקתי: הרי מונחים כעת בתנורים ומעל הכיריים החשמליות של הגוי, תבשילים המלאים בבשר בחלב, כך שברגע שאתקן את לוח החשמל המשותף, אגרום לבישול בשר בחלב מיידית, ונסתפקתי שמא אוכל לתקן את הלוח, כי תבשיליו אינם מעניינים אותי כלל, וכל כוונתי היא לתקן עבור עצמי, או שצריך שהתיקון ייעשה ע"י גוי?

תשובה: מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל (מנחת שלמה ח"א, ו) כתב: מסופקני במי שמעביר אש תחת קדירתו, כדי לבשל את תבשילו, אלא שאי-אפשר לו כי אם באופן כזה שבהכרח גם תתבשל מחמת האש שמבעיר, עוד קדירה אחרת של נכרי, ויש בקדרה זו בשר בחלב, האם הדבר מותר? ודן הרב לומר: נראה שבאופן כזה, שהיהודי ודאי לא אכפת לו כלל מתבשילו של הנכרי, דומה הדבר לאדם שנועל את דלת ביתו בשבת על מנת לשמור על חפציו, ועל ידי נעילת הדלת ממילא ניצוד גם צבי שלא ידע שנמצא בתוך הבית, והדבר מותר באופן כזה שלא ניחא ליה כלל בצידת הצבי, ויתכן שגם בנוגע להבערת האש תחת תבשילו, ובהכרח תתבשל קדירת הנכרי כך יהיה הדין, אבל הניח מרן זצ"ל את הנידון ב"צריך עיון", ומכך ננסה ללמוד לדיננו.

אולם, כשהציע הרב זילברשטיין את הנידון לפני מרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל, אמר הרב, שלא ניתן להקל בנידוננו, כי לפי המבואר בשבת "מלאכת מחשבת" אסרה תורה, וכל שאינו מתכוון ואינו רוצה את תוצאת המלאכה, אין זה נקרא מלאכת "מחשבת" שאסרה התורה, אבל מניין לנו להקל גם בהלכות בישול בשר בחלב, ולכן למעשה אין לתקן את החשמל, כאשר התיקון עצמו יגרום בהכרח לבישול בשר בחלב!

(ופריו מתוק)

השקפה לבית היהודי

להחיות לב נדכאים

בפרשת וישלח מגלה לנו התורה, שכאשר יעקב אבינו נפגש עם עשו, הוא בחר תחילה בשפחות ובילדיהן, דהיינו שהם יגשו ראשונים לעשו, המשלחת השנייה היתה של לאה וילדיה, וְאַחֲרַי נָגַשׁ יוֹסֵף וְרַחֵל וַיִּשְׁתַּחֲוּ" (בראשית לג ו-ז), וההסבר לסדר זה לפי רש"י הוא, 'אחרון אחרון חביב'. שואלים המפרשים, איך אפשר להפלות בין דם לדם? האם בגלל שהאחד פחות חביב מהשני, מותר להציב אותו במקום יותר מסוכן, ולהעדיף אחרים על פניו?

באחרית ימיו אמר מרן הגרא"מ שך זצ"ל פירוש מבחיל על כך. בספר ישעיה (נו, טו) נאמר: "כִּי כֹה אָמַר יְהוָה וַיִּשְׂא, שִׁכְן עַד וְקְדוֹשׁ שְׁמוֹ, מְרוֹם וְקְדוֹשׁ אֶשְׁכֹּן, וְאֵת דְּכָא וְשִׁפְלֵי רוּחַ, לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים, וְלְהַחֲיוֹת לֵב נְדַכְאִים". דהיינו, שהקב"ה מתקרב יותר ויותר אל אדם כזה ושוכן בקרבו, ואף משרה את שכנתו עליו, ובכך זוכה אדם שכזה לקרבת אלוקים ולשמירה יתרה.

זו הסיבה, הסביר מרן ראש ישיבת פוניבז' זצ"ל, לחלוקה שעשה יעקב. את השפחות וילדיהן הציב

"מְרוֹם וְקְדוֹשׁ אֶשְׁכֹּן, וְאֵת דְּכָא וְשִׁפְלֵי רוּחַ, לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים, וְלְהַחֲיוֹת לֵב נְדַכְאִים". דהיינו, שהקב"ה מתקרב יותר ויותר אל אדם כזה ושוכן בקרבו, ואף משרה את שכנתו עליו

בראשונה משום מעמדם ומצבם, ככתוב בתורה על יוסף הצדיק, "וְהוּא נֶעַר אֶת בְּנֵי בְלָהָה" (בראשית לז, ב), ומסביר רש"י, "רגיל אצל בני בלהה, לפי שהיו אחיו מבזין אותו, והוא מקרבן". אין זה המקום להסביר את מעשיהם של השבטים הקדושים, אלא ללמוד מוסר מכך לחיינו. אם כן, אומר הרב שך, כיון שהם מבוזים הרי שהקב"ה יהיה לצידם וישמור עליהם יותר מכל האחרים, ולכן אפשר להציב במשלחת הראשונה לעשו, ואחר כך הציב את לאה, כיון שהיא היתה אהובה פחות מרחל, ורק לבסוף את רחל ויוסף.

יש בדברים אלו כדי לעודד אנשים שעוברים משוכות קשות בחיים, שיידעו שהקב"ה קרוב אליהם יותר מלאחרים, וקרבה זו צריכה להביאם למצב שבו יתפללו בכוונה גדולה יותר, ויבקשו מלפניו יתברך שיושיעם ויצילם מהצרה בה הם מצויים, והלקח לחיינו הוא כפול, בראשונה צריך כל אדם לדעת, שכאשר הוא נמצא בקשיים, הקב"ה קרוב אליו ביותר ככתוב, "וַיִּקְרָא אֲנִי וְאָעִנְהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְצָרָה" (תהילים צא, טו), והלקח השני הוא לא פחות חשוב, והוא שההתדבקות בדרכיו של הקב"ה, צריכה להביא את האדם לשנות את התייחסותו לאנשים קשי-יום, ועל כל אחד מאיתנו לדבוק בדרכי ה', ועד כמה שידנו משגת לאמץ ולקרב את אותם נדכאים, ולהיות להם לאחיעזר ולאחיסמך.

הדין שלו. העשיר השני שכבר היה נראה יותר מאושר, סיפר על צרה שפקדה אותו בביתו, ועל ילדו שעבר תאונה לא פשוטה. העשיר השלישי שהיה מיליארדר, מספר שכבר כמה חודשים הוא טרוד ואין לו מנוחה בעקבות עסקה שהסתבכה.

כולם עשירים אבל לא מאושרים.

יום אחד הוא עמד בפתח טירה של מיליארדר יהודי, שרק בכדי להגיע אליו צריך לנסוע בתוך שטח הטיירה במשך כחמש דקות. היה זה משהו עוצמתי ובלתי רגיל. חשב הרב ליפא לעצמו, 'הגעתי לעשיר ביותר בין היהודים'. הם נפגשו, ובעוד הרב ליפא חשב שהגיע ליעדו אמר לו העשיר, "אם רק תבטיח לי חודש אחד של רוגע ושלווה, אתן לך כעת צ'ק בסך 3 מיליון דולר", וגם משם יצא הרב ליפא כשהוא מבין שלא מצא את העשיר האמיתי.

הוא חזר לארץ ונכנס אל הרב שטיינמן, פנה אל הרב ואמר, "מצטער כבוד הרב אבל לא השגתי, ראיתי הרבה עשירים מופלגים, אבל לא מצאתי עשיר וגביר יותר מכבוד הרב. אבל רציני לשאול האם העסקה תקפה גם לנסיעות הבאות". בודאי - השיב הרב שטיינמן. ואכן, לאחר מספר חודשים הוא נסע שוב והמשיך בחיפושיו, ושם לפתע פגש בניו יורק ברב אורי זוהר זצ"ל, וסיפר לו בדרך אגב על העסקה עם הרב שטיינמן.

הרב אורי זוהר חשב והשיב: "זכית! יש לך את המיליון, אני יותר עשיר ממנו... החשבון שלי הוא פשוט, ראש הישיבה לא עבר את מסלול החיים שאני עברתי, וכיון שכך אני יודע טוב ממנו כמה עליו להיות מאושר, ועד כמה עליו להיות עשיר השמח בחלקו, בכל דף גמרא נוסף ובכל תיקון במידה והתרוממות באמונה ובדבקות, לך נא ותאמר לרבן של ישראל כי מצאת עשיר ממנו...". הרב ליפא המשיך לדרוכו, ולפתע דלק אחריו הרב אורי זוהר שקרא לעברו, "במחשבה נוספת, החלטתי שטעות היתה לי, חוזרני, ואסביר לך מדוע", וכך הסביר הרב זוהר במתק שפתי: "לכל אחד מאיתנו יש אמצעים שלימדונו חז"ל לעורר את יראת השמים,

כמפורש בגמרא 'אם פגע בך מגולל זה, היצר הרע, משכהו לבית המדרש', וכן 'זכיר לו יום המיתה'... אבל לי אישית יש אמצעי נוסף, כשאני נחלש ביראת שמים, הנני מעלה בזיכרוני את הצורה של הרב שטיינמן. בכל פעם שהיתה לי הזכות להיכנס לאליו, מצאתי אותו יושב זקוף על המיטה ולומד תורה, כשכובע לראשו ושרפרף מטבח מושכב מאחוריו. דע לך, מי שיושב כך גם כשהוא בינו לבין עצמו, הוא אינו עם עצמו, אלא יושב הוא כך לפני השכינה הקדושה, השכינה מראשותיו, ומי שמקיים באמת 'שויתי ה' לנגדי תמיד', בודאי שלא הגעתי לקרסולי קרסוליו ב'עשירות' שלו. אולי לא שמנו לב, כי כולנו רגילים לראותו כך, אבל דע לך שהוא כל העת יושב לפני ה'! והוא העשיר מכולנו! אם כן, תמשיך לחפש...!", סיים הרב אורי זוהר, וכך שניהם נפרדו והמשיכו לדרכם.

הרב ליפא חזר, ונכנס לרב שטיינמן וסיפר לו דברים כהווייתם, ובתוכם את דברי הרב אורי זוהר. הרב 'העשיר בתבל' שמע, וחיוך קל ניסך על פניו. הרב ליפא ממשיך לספר, שבשנת תשע"ז לפני האשפוז האחרון של הרב שטיינמן, הוא נכנס אל הרב שטיינמן בפעם האחרונה, בעוד הרב למד עם תלמידיו. כשראה הרב שטיינמן את הרב ליפא, פנה אליו הרב בענווה יתירה וביקש: "נו ליפא, ברכני... השתומם הרב ליפא וחשב, "וכי ראש הישיבה מתלוצץ איתי?", אבל מיד התעשת ובירך בחום ובקול: "שראש הישיבה ימשיך להיות העשיר בעולם...". גדול הדור נזכר בעסקה, ומיד חיך את החיוך האחרון ביניהם, עד שלימים עלה בסערה השמימה.

זהו היסוד מהפרשה, העשיר האמיתי הוא מי שיודע מה הם החיים האמיתיים, ומה רב ערכם של התורה והמצוות, ומהי בעצם עבודת ה' שלנו, ויודע שהעולם כולו בעצם הבל הבלים. ודאי שאפשר להנות מהעולם הזה, אבל רק לצורך התורה וקיום מצוותיה, ומי שבאמת יודע להעריך כל מצוה וכל דבר שבקדושה, הוא שיזכה להיות העשיר הגדול בעולם, והלואי ונזכה.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

בסימן טוב
אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בית לוי
אולם אירועים

פרטים ותיאום מועד התרשמות: 02-6540906 // 054-3551383 // 054-4222931

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

בשורה משמחת
אירועי שכונת בית לוי

הפתילות והפרסים לרב

מידי שבת קודש מתקיים לימוד מיוחד לילדים בבית ה"בית לוי", רח' יוסף חכמי 48 14:00 - לימוד משניות בע"פ 19:00 - במוצאי שבת קודש, לימוד אבות ובנים

מספר המקומות לא מוגבל וכל הקודם זוכה

לפניות לתרומות לעלון לזכירי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקמה, נא לשלוח בקשה במייל

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע

"פרשת וישלח"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

בעולם הזה, ומשום כך זכיתי "ויהי לי שור וחמור" – שיש לי רכוש, מכיוון שאני בבחינת "מציל מזוטו של ים" ועל ידי כך שאני שומר את התורה, אני נותן קיום לכל העולם שלא יחרב, לכן "ויהי לי שור וחמור" – דהיינו חלק בעולם הזה.

עם לבן גרתי ואחר עד אתה. ויהי לי שור וחמור וכו' (לב, ד-ו)

מסופר, שכאשר שהה הגה"ק הגר"י מבריסק זי"ע בעיירת המרפא קריניצא, היה שם באותו זמן גם הרב של למבערג. פעם אחת כשמייל הגר"י ברחובות העיר לצורך בריאותו, נלוו אליו הרב הנ"ל, וחזר בפניו על דבר תורה נאה (אחסידשע"ר תורה) שאמר לבני קהילתו בשבת: הנה כתוב בפרשתינו ששלח יעקב אבינו ע"ה לומר לעשו "עם לבן גרתי" ומביא רש"י "גרתי" בגימטריא "תרי"ג", כלומר עם לבן הרשע גרתי ובכל זאת תרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים. ומסביר שם ה"שפתי חכמים": שיעקב התכוין לומר לו: לא תוכל לנצחני ולהרגני, כי הברכה שברכך אבינו "ועל הרבך תחיה" הוא על התנאי "ויהי כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך", אבל אנכי שמרתי את התרי"ג מצוות ולכן לא תוכל לי.

ולכאורה קשה האידך באמת היה ביכולתו של יעקב אבינו לשמור על כל התרי"ג מצוות, והרי לבן הארמי ביקש לעקור את הכל, ובודאי בכל עת היה מפריע ליעקב, כאשר בא להתפלל וללמוד, והיה עומד עליו לבלבלו ולהטרידו? אולם התירוץ הוא, שעל זה התכוון יעקב באומרו הלאה "ויהי לי שור וחמור", דכוונתו לומר, שלבן היה בעיניו כשור וחמור, שלא התחשב בו ולא התפעל ממנו כלל, ולכן לא למד ממעשיו הרעים...

כאשר הלך הלה, אמר הגר"י, כי אף אמנם שאין זה הביאור בפסוק כפשוטו (שהרי כתוב הלאה, ועבד וגו', משמע דמדובר שהיו לו בהמות כפשוטו), אך מכל מקום עצם הדבר נכון הוא, שאם נותנים השיבות במידה כל שהיא לרשעים, אף בדבר פלוני או בתכונה פלונית שלהם, על כרחו ילמד ממעשיהם, משא"כ כשמכטלם האדם בליבו לחלוטין, והם השוכים בעיניו כבהמות ממש, כ"שור וחמור", אזי לא ילמד האדם מהם מאומה, שכן השוכים הם אצלו כ"שור וחמור"...

וחביא ראייה והיווק לדבריו ממה שכתב הרמב"ם (הלכות דעות פ"ז ה"א): "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחביריו" וגו'. ומדגיש הרמב"ם "רעיו וחביריו", כי כאשר הם אצלו כ"שור וחמור" אינו נמשך אחריהם...

ויצו אתם לאמר כה תאמר ללדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד אתה (לב, ד-ה)

ומסביר רש"י בפירושו השני: "דבר אחר, 'גרתי' בגימטריא תרי"ג. כלומר, עם לבן הרשע גרתי, ותרי"ג מצוות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים".

ושואל ה"שפתי חכמים": לכאורה קשה, מה רצה להגיד יעקב לעשיו בזה, הרי עשיו כופר בכל התורה כולה, והאם זה בכלל מדבר אליו שיעקב שמר את כל התרי"ג מצוות? אלא מסביר, שהתכוין יעקב לומר לעשיו שלא תוכל להתגבר עלי ולנצחני, כי הברכה שברכך יצחק אבינו "ועל הרבך תחיה" הוא על התנאי שכתוב שם בהמשך הכתוב: "ויהי כאשר תריד ופרקת עלו מעל צואריך", כפי שמסביר רש"י שם (תולדות כו, מ), כשיעברו ישראל על התורה, ויהיה לך פתחון פה לשוב ולהצטער על הברכות שנמל יעקב מוכן, אז ופרקת עלו מעל צואריך, אבל אנכי יעקב שמרתי תרי"ג מצוות, ולכן לא תוכל לי.

ושואל "בעל הטורים" מה הוא א"כ סיומו של הפסוק "ואחר עד אתה" – מה התכוין לומר יעקב לעשיו בזה? אלא מסביר, שיעקב ממשיך לומר לעשיו, שאם תאמר, אחרי שאתה יעקב קיימת המצוות והנך כל כך בטוח בעצמך, אם כן בוא והלחם עמי התשובה היא אליך: "ואחר עד אתה" – כלומר, אני

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו וכו' ויצו אתם לאמר כה תאמר ללדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד אתה. ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד ללדני למצא חן בעיניך (לב, ה-ו) פירש רש"י, "עם לבן גרתי" – שני פירושים:

א. לא נעשיתי שר וחשוב, אלא גר. לכן אומר יעקב לעשו, אינך צריך לשנוא אותי על מה שברכני אבי, "הזה גביר לאחידך", שהרי ברכה זו לא התקיימה בי.

ב. "גרתי" בגמטריא תרי"ג, כלומר יעקב אומר לעשיו, עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרשעים.

והקשה כ"ק מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א, לכאורה צריך להבין:

לפי הפירוש השני של רש"י שהסביר, "עם לבן גרתי" – שהכוונה ותרי"ג מצוות שמרתי, אם כן, מהו הקשר להמשך הכתוב, "ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה". בשלמא לפירוש הראשון, "עם לבן גרתי", שהכוונה שלא נעשיתי שר וחשוב אלא גר, ולכן אינך צריך לשנוא אותי על ברכת אבינו, שהרי לא התקיימה בי – מובן המשך הכתוב "ויהי לי שור וחמור", כפי שפירש שם רש"י על כך, "אבא אמר לי מטל השמים ומשמני הארץ יהיה מושבך, וזו אינה לא מן השמים ולא מן הארץ". אולם לפירוש השני, שהכוונה "ותרי"ג מצוות שמרתי", מהו אם כן, הקשר להמשך הכתוב "ויהי לי שור וחמור"?

ותירץ מרן אדמו"ר שליט"א באופן למדני ונפלא, על פי דברי הקדמון מהר"ש פרימו (מובא בספר בני יששכר, חודש סיון מאמר ב' אות יא) שהקשה, איך ישראל נהנים מהעולם הזה, הלא מבואר בחז"ל (תנא דבי אליהו יט') שיעקב ועשו התחלקו ביניהם, יעקב לקח את העולם הבא – דהיינו לימוד ויגיעת התורה, ועשו לקח את העולם הזה. ואם כן בני ישראל אינם רשאים ליהנות מהעולם הזה כלל, ודבר זה בלתי אפשרי הוא. ותירץ, דמובא בחז"ל (שבת פה). תנאי התנה הקב"ה בכריאת העולם, אם יקבלו ישראל את התורה מוטב, ואם לא אחזיר את העולם לתוהו ובהו. יוצא לפי זה, בכך שבני ישראל קיבלו את התורה, הצילו את כל העולם כולו מתוהו ובהו.

ומובא בחז"ל (בבא מציעא כז). אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בר יוחאי, מניין לאבידה ששטפה נהר, שהיא מותרת למוצאה, שנאמר "כן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה" ודורשים מכך חז"ל, שרק אבידה שנאבדה מהבעלים ואחרים יכולים למצוא אותה, צריכים להחזיר, מה שאין כן, אבידה ששטפה נהר והיא אבודה לבעליה ואין אחרים יכולים למצוא אותה, אין צריך להחזירה. ואם כן על אף שהעולם הזה היה שייך לעשיו, אך מכיוון שהעולם היה בסכנת הכחדה תוהו ובהו כמו שטפה נהר, ובני ישראל ע"י שקיבלו את התורה, הצילו אותו מתוהו ובהו – משיטפון מוחלט, ובשטפה נהר הרי הדין הוא, שאבידה שנמצאת שם הרי אלו שלו, לכן יש לעם ישראל גם חלק בעולם הזה, כי העולם הזה היה כאבידה ששטפה נהר, שהדין הוא שהרי אלו שלו. עכ"ל.

ולפי זה ביאר מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א, את קשר הפסוקים: "עם לבן גרתי" – ותרי"ג מצוות שמרתי, "ויהי לי שור וחמור":

דהנה, יעקב אבינו כשהוא הולך לקראת עשו עם כל רכושו, מתפלא עשו מנין ליעקב כל רכושו, הרי יעקב לא לקח חלק בעולם הזה? לכן אומר יעקב לעשו: "עם לבן גרתי" – תרי"ג מצוות שמרתי, ולכן יש לי חלק

צריך להתאחר עד שיעבור הראשי תיבות של עת"ה ע' שנים של גלות בכל. ת' שנים של הגלות במצרים, ה' אלפים שנים של ימות העולם בגלות, לפני שיבוא האלף השישי שהם ימות המשיח, ואחר כך יעלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו..."

ובספר "פרדס יוסף" מביא בשם הגאון הספרדי רבי יעקב נונים ז"ע שכתב בספרו "עפר יעקב": "ואחר עד עתה" – התכוין לרמוז, מאמר הו"ל (מ"ת ק, ב) "אין עתה אלא לשון תשובה" שנאמר "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלוךך וגו'". ואיאת בגמרא (סנהדרין פרק חלק צו ע"ב) "כלו כל הקיצין ואין הדבר (ביאת המשיח וגאולת ישראל) תלוי אלא בתשובה".

וזה רמז לו יעקב "ואחר עד עתה", רוצה לומר עד שיעשו בני תשובה או יבוא הגואל ותהיה מפתח לעיני כל!

על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה (לב, לג)

אמר הכותב: אביא בפניכם את לשונו הק' של ה"חינוך" על לאו זה, הנראים כאילו הם נכתבו עבור ימים גורליים אלו, בהם נתון העם היושב בארץ ישראל, כאשר אומות העולם מכל הצדדים ובראשם הצורך האיראני ימ"ש הפצים להשמיד את זרע בני יעקב, ומאיימים על שליחת טיל אטום שיכלה חלילה את זרע יעקב – והבטיחנו התורה שלא יעלה בידם.

וזה לשונו של ה"חינוך": "וישלה יעקב" – יש בה מצות לא תעשה אחת, והיא אזהרת גיד הנשה, שנאמר (בראשית לב, לג) "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה". והאי לא יאכלו לא נאמר על דרך סיפור, כלומר מפני שאירע דבר זה באב נמנעים הבנים מלאכול אותו הגיד, אלא אזהרת השם יתברך שלא יאכלוהו.

משרשי מצוה זו, כדי שתהיה רמז לישראל שאף על פי שיסבלו צרות רבות בגלות מיד העמים ומיד בני עשו, שיהיו בטוחים שלא יאבדו, אלא לעולם יעמוד זרעם ושמם, ויבוא להם גואל וינאלם מיד צר. ובזכרם תמיד ענין זה על יד המצוה שתהיה לזכרון, יעמדו באמונתם ובצדקתם לעולם. ורמז זה הוא לפי שאותו מלאך שנלחם עם יעקב אבינו, שבא בקבלה שהיה שרו של עשו, רצה לקרוע ליעקב מן העולם הוא זרעו ולא יכול לו, וציערו בנגיעת הירך, וכן זרע עשו מצער לזרע יעקב, ולבסוף תהיה להם ישועה מהם, כמו שמצינו באב שזרחה לו השמש לרפואתו ונושע מן הצער. כן יזרח לנו השמש של משיח וירפאנו מצערנו ויגאלנו, אמן במהרה בימינו.

והלא דבר משמים הוא, שכאשר מיד כשראיתי את דבריו של ה"חינוך", עלה במוחי בהבזק של רגע, שהגימטריא של "גיד הנשה" הוא 377 בדיוק כמו הגימטריא של "טיל אטום איראני"...

כלומר, במצות לא תעשה של "גיד הנשה" יש רמז לישראל כפי דברי בעל החינוך, שאף על פי שיסבלו צרות רבות בגלות מיד העמים ומיד בני עשו, שיהיו בטוחים שלא יאבדו, (אפילו ע"י איומים של שליחת "טיל אטום איראני" הנרמז במילים אלו) אלא לעולם יעמוד זרעם ושמם, ויבוא להם גואל וינאלם מיד צר.

וזהו "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" – כלומר, בזאת נרמז, כי "לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" – בני ישראל לא יאכלו את הגזירה הזאת הנרמזת במילים "גיד הנשה"...

ויאמר לא יעקב יקרא שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל (כט, לב)

כתב הגר"א מוילנא ז"ע ב"ביאור הגר"א" (תיקוני זוהר דף קל"א טור ב') לכאור את שינוי השם של יעקב לישראל. מפני דיעקב בהאבוק עם המלאך, לקח ממנו אורות רוחניים, ועל ידי זה נשתנה שמו מיעקב לישראל. מכיון שיעקב בגימטריא קפ"ב וישראל בגימטריא תקמ"א וההפרש ביניהם שני"ט כמנין שטן, עכת"ד.

וביאר דבריו הוא על פי דברי הרמח"ל ז"ע (כמדומה בספר אדיר במרום), שענין המספר שנמצא בתוך הגימטריאות, הוא מנין אורות רוחניים שיש באותו הדבר. ובמלאך של עשיו שהוא מצד השטן, היו שבויים שני"ט אורות רוחניים, כמנין שטן, ומכאן אורות שבויים אלו, היה כוחו רב. ויעקב אבינו במלחמתו עמו, הוציא מהשבי את אורות אלו, ולקחם לעצמו. ולכן גם שמו והגימטריא של שמו השתנו.

וכתב הגה"צ המקובל רבי יעקב ערם שליט"א בספרו "דברי יעקב": דיש כאן שני ראיות לכך – שאכן כל המאבק בין יעקב לעשו, היה בכדי לקחת ממנו את אותם שני"ט אורות רוחניים:

א. מפני ששרו של עשו הכה את יעקב בגיד שנקרא "גיד הנשה" על שם שנשה ממקומו. והנה, תיבת "הנשה" הוא כמנין "שטן" עם הכולל, והיינו שעל בחינות אלו היה הריב וכנ"ל.

ב. בגמרא (חולין צ"א ע"א) איתא: "זיותר יעקב לבדו" אמר רבי אלעזר שנשתייר על פניו קמנים וכו'. והובא זה ברש"י על התורה כאן. והנה, המילים: "פכים קמנים" בגימטריא שני"ט ומתאים להנ"ל, שכל הענין היה

לקחת אורות אלו ושלא להפסידם.

ומסיים שם הגר"י ע"ס: "והנה יש מזה לימוד מרובה לענין מעשה, שבשעה שאדם נלחם עם היצר הרע ומנצחו, לא רק שעל ידי זה ניצול מירידה, אלא זוכה לאורות נוספים! וידיעה זו מוסיפה כח לאדם להתאמץ במלחמה נגד היצר הרע ולנצח"

וישתחו אחריו שבע פעמים עד גשתו עד אחיו. וירץ עשו לקראתו ויחבקו וכו' (לג, ג-ד)

לשם מה השתחוה יעקב לעשו ומה רצה לפעול בכך – הסביר זאת רבה של ירושלים הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד ז"ע:

בספר "האיש על החומה" מסופר על התפרצות של קבוצת בריונים לביתו של רבה של ירושלים הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד ז"ע לאחר שלא מצא הן בעיניהם איזה פסק שהוציא, ואיימו לרצחו נפש...

בתחילה, הגיב הרב בשלוות נפש ובקור רוח להשתוללותם של הבריונים, שלוותו הביכה את הבריונים, שהגבירו את השתוללותם. משתגעיה ההשתוללות לשיא, פרס הרב את חולצתו וגילה את לבו, וכך הוזדקף לפתע בתנועה זריזה מעל כסאו והתייצב מולם, ואמר להם בקול תקף: "הנני מוכן לקדש שם שמים, ירו בי ורצחוני, אני מהאמת לא אוזו כמלא הנמה"..."

בתגובה על הצעד המפתיע הזה, נסוגו המתקיפים ויצאו את הבית...

מאוחר יותר, ביאר הרב את פשר התנהגותו ואת הסיבה שניצל מהם, על פי מעשה שהיה בעיירה שאדיק שבפולין: באותה עיירה התגורר מלשין (מוסר) יהודי, שהפיל את חיתתו על יהודי העיירה, צרות רבות הסב המלשין לתושבי העיירה, וכולם פחדו ממנו. בהוצפתו, היה דורש שיתנו לו לשבת בכל שבת במזרח של בית הכנסת הגדול בעיירה, ולהעלותו לתורה ל"שישי". באחד הימים נפטר רב העיירה, ובמקומו נתמנה אחד מגדולי התורה, מששמע הרב החדש על מעללי המלשין ועל הוצפתו לבוא לבית הכנסת ולישול לעצמו עליה חשובה, החליט לקיים את מצוות "לא תגורו מפני איש" ולשים קץ להתקלסותו של האיש בכאי בית הכנסת.

באחת השבתות, הופיע הרב בבית הכנסת הגדול, וכאשר קרא הגבאי למלשין לעלות לתורה, הכה הרב בחזקה על העמוד שלפניו וזעק: "מה לך ולתורה הק', מה לך פה טמא ומשוקק, המוכר ממונם ונפשם של ישראל לשלמונות, לברך על התורה, צא טמא!" המלשין המופתע ניסה בתחילה להכות את המרא דאתרא, אך המתפללים מנעו זאת ממנו. בחרי אף, פנה המלשין הנעלב והוועף לעבר דלת היציאה ועזב את המקום, ושלא אצבע מאיימת כלפי הקהל, כאומר: "עוד אלמדכם לקח"..."

לאחר כמה חודשים, הוזמן הרב להיות מוהל באחד מכפרי הסביבה, כאשר עשה דרכו בלויית שניים מתלמידיו אל עבר הכפר, הבחינו התלמידים במלשין הדוהר על סוסו לקראתם, פחד גדול תקפם, אך הרב נשאר שלו ושאנן. הסוס הדוהר קרב אליהם, המלשין קפץ ממנו בזריזות, וניגש בצעדים מהירים אל הרב, לתדהמת התלמידים, נעמד "המוסר" על יד הרב, והתכופף כלפיו בהכנעה, והתחנן ואמר: "מורנו ורבנו, סלה לי, מהל לי על מה שעוללתי והטאתי כנגדך!" משכילה את דבריו, קפץ בחזרה על סוסו ונעלם...

כשהמשיכו התלמידים הנדהמים את דרכם בלוי רבם אל מחוז הפצם, פתח הרב ואמר להם: "אסביר לכם את פשר המאורע. כאשר ראיתי את המוסר דוהר ומתקרב לקראתנו, חיפשתי מקלט והצלח באחד מפסוקי התורה הק', והנה נזדמן לי הפסוק במשלי (כו, יט) "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם". מיד התחלתי להרהר ולהפך בזכותו של אותו ברנש, הרהרתי, כמה אומלל הוא וכמה זקוק הוא לרחמים על שפל התהום המוסרי שאליו הדרדר. ומי יודע, אולי אם היה מקבל חינוך נכון בילדותו, לא היה מגיע למה שהגיע. המשכתי במחשבתי להפך בזכותו, עד שנכמרו רחמי עליו ונעקרה מלבי כל טינה נגדו, ומכיון שכך, פעל כאן הכלל של "כמים הפנים לפנים", ונכנסה בלבו מחשבה טובה, והחל להרהר, אולי הרב צודק, שהלא ודאי עשה מה שעשה מתוך כוונה מהורה לשם שמים, ולא לשם קנטור. מתוך מחשבות אלה, נתרסק לבו, והגיע לרגע של חרטה ובקשת סליחה".

משגמר רבי יוסף חיים את סיפורו, אמר: "כדברים האלה הרהרתי גם אני בשעה שעמדו מולי החמשת הבריונים והניפו אגרופיהם מולי. את הרעיון הזה למדתי מהרב של שאדיק, אך מצאתי לכך גם מקור בתורה, כאשר באו המלאכים אל יעקב, הם סיפרו לו באנו אל אחיך אל עשו, שהיית אומר אחי הוא, אבל נוהג עמך כעשו הרשע, עודנו בשנאתו.

אמנם עשו שונא ליעקב, אבל גם יעקב שונא אותו, כדכתיב (תהילים קל"ט, כא) "כי משנאיך ה' אשנא", והנה אחר כך, "וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו בא לקראתו וארבע מאות איש עמו", כאשר ראה יעקב שהסכנה מתקרבת, מה עשה, וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו, יעקב השתחוה וכפה את מחשבתו, והפך בזכותו של עשו, עד אחיו, עד שנחיה כאחיו ממש, על ידי מחשבותיו לזכות, נתעוררה בו האהבה, ומה כתוב מיד אח"כ, וירץ עשו לקראתו ויחבקו, ומביא רש"י מהמדרש (ספרי פר' בהעלותך פיסקא ס"ט) "אמר רבי שמעון בר יוחאי, הלכה היא, בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה, ונשקו בכל לבו"..."

לתגובות והערות: שגיא 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 16:16

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:16

ר"ת: 17:49

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 579 9.12.2022 - טו' כסליו תשפ"ג

וְיִשְׁכַּח לְהַאֲזִינָה עַד יִשְׁכַּח לְהַאֲזִינָה

פְּרִישֵׁת - וְיִשְׁכַּח

כִּי שְׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעַם אַנְשֵׁים וְתוֹכַל (לב,כט)

אל מעונו של רבי מאיר מפרמישלן, היו נוהרים יהודים מקרוב ומרחוק, שבאו להינות מזיו תורתו, ולהתברך מפיו בדבר ישועה ורחמים. יום אחד, הגיע אליו אישה יהודייה מרת-נפש מהיר שאץ שברומניה, ובפיה בקשה להתברך בזרע של קימא, שכן כבר שנים ארוכות עברו אליה מיום נישואיה, ועדיין לא זכתה לבנים. "ומדוע לא הגיע בעלך לכאן? תמה הרבי, ובמקום תשובה, פרצה האישה בבכי מור, בצבעים קודרים תארה את התנהגותו הנלוזה של בעלה, אותו נשאה כשהיה אברך הגון וירא-שמים, אולם לרגל מסחרו בא במגע עם נוכריים, ואט אט, זנח את דרך התורה והחל ללגלג לכל הקדוש והיקר. "שובי אל ביתך", אמר לה הרבי, "וצווי לבעלך, שאם הוא חפץ בבנים, יבוא בעצמו הלום". לשמע התשובה פרצה האישה בבכי מחודש: "איך אוכל לומר לו כך? והרי לשחוק ולקלס אהיה בעיניו!"

נאנח רבי מאיר, והחל לפרט בעיניה את מעלליו הרעים של בעלה, כאדם הקורא מתוך הספר הפתוח, ומנה בפניה את הימים והמקומות המדויקים בהם הלך אישה אחר תאוות ליבו, ולא החסיר דבר. "את כל אלו תפרטי בפניו, ובטחוני שאז לא יתמהמה אפילו רגע אחד וימהר לבוא לכאן".

ואמנם, כאשר שבה האישה הביתה והחלה למנות בפני בעלה את מעלליו, נבהל הלה והתמלא פליאה מי גילה לה רזים אלו. "הצדיק מפרמישלן, הוא זה שגילה את אזני על מעשייך, והוא ציווה עליך למהר ולבוא לפניו. ואם תעשה כן, נזכה בזכות כך בפרי בטן". עקשנותו וזילזולו בצדיקים נעלמו בבת-אחת, והוא מיהר לרתום את עגלתו ולצאת לדרך הרחוקה. "לאן מועדות פניך?" שאלוהו כמה ממכריו שראוהו ממהר לצאת מהעיר, אולם הוא העדיף להסתיר מהם את האמת ופלט: "אני נוסע אל היריד הגדול שבלמברג, ונחפץ לצאת לדרך".

"מה שמך?" שאלו הרבי כשנעמד לפניו כפי שכפאו שד. "נתן שמעון קלינגהופר משאץ", השיב הלה בשפה רפה, אולם הרבי אמר: "ומדוע באת לכאן הרי פניך היו מועדות אל היריד שבלמברג?" תמהון אחז את-האיש, ובקול מגומגם אמר: "הרב הרבי הזמין אותי באמצעות רעייתי להופיע בפניו".

"אמת הדבר", אמר רבי מאיר, "אולם כוונתי היתה שתבוא לכאן בידיעה ברורה, ולא באמתלה של נסיעה אל היריד. שוב אפוא הביתה, ולאחר שתודיע למכריך כי אתה נוסע לפרמישלן, תוכל להתייצב בפני".

בבושת-פנים יצא האיש מלפני הרבי, שב לביתו ועשה כמוצותו, כשהוא מודיע לכל חבריו קלי-הדעת על נסיעתו אל הצדיק מפרמישלן. כולם זקפו עיניים תמהות לשמע הדברים, אולם לא נותרה בידו הבררה, והוא נאלץ להודות על-האמת, כי הוא מוזמן אל הרבי, ועליו להודיע זאת לכל סובביו. "רואה אני כי עשית כמצותי", קיבלו הרבי במאור פנים, וביקש ממנו לשבות במחיצתו. בעת קריאת התורה בפרשת עקב, הזמינו הרבי לעליה הראשונה 'במקום כהן', והרבי בעצמו קרא את הפרשה, כשהוא מגביה קולו בפסוק (דברים ז, יד): "לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך". לאחר העלייה, ערך הגבאי 'מי שברך' כנהוג, וכשהגיע לתיבות 'בעבור שיתן', נענה רבי מאיר ואמר במקומו: "בעבור שיעזור לישראל". וקרא בקול: ואם תשאל מי הוא אותו 'ישראל' שעליך לעזור לו? דע לך, כי אותו 'ישראל' הוא יהודי אמיתי, שעליו נאמר בפרשת וישלח 'כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל'!

לאחר התפילה, זימן הרבי את האיש והורה לו: "הרי מתגורר אתה בעיר שאך, שנמצאת סמוך לגבול שבין מולדובה ואוסטריה. ומצווה אני אותך, שאם יזדמן לפניך יהודי אמיתי ששמו 'ישראל', ויהיה צורך להבריחו את-הגבול, תמסור את עצמך למוענו בגופך ובנפשך ותעבירנו את הגבול בשלום. ומבטיח אני לך שבשכר זאת תיפקד לבנים ותזכה לשוב לבוראך באמת ובתמים". ברכתו של הרבי לא איחרה להתקיים, ועוד באותה שנה נפקד בבן-זכר, ויחד עם זאת השתנה בבת-אחת, והחל להקפיד על קלה כבחמורה, והיה לאיש כשר וירא שמים.

עברו שנים מספר, והעולם היהודי היה כמרקחה. באביב שנת תקצ"ח, נאסר הסבא קדישא' רבי ישראל מרוז'ין, בעלילת שווא של מרידה במלכות צאר הרוסי, והושלך למאסר בכלא לתקופה ארוכה של קרוב לשנתיים ימים. בשושן פורים שנת ת"ר, נאותה סוף-סוף הממשלה הרוסית לשחררו על-תנאי, עד עת משפטו וגזר-דינו של הרבי. מקורביו של הרבי ידעו, כי התביעה תבקש להטיל על הרבי גזר דין קשה, ולכן הוחלט להבריחו בסתר אל מחוץ לגבולותיה של-רוסיה.

תחילה נמלט הרבי אל העיר יאס שברומניה, אולם הממשלה הרוסית דרשה משלטונות המקום להסגירו לידיהם, והרבי נאלץ להימלט שוב. הפעם התכוון לחצות את הגבול לאוסטריה, שלא היתה כפופה למרותה של רוסיה הגדולה, וחציית הגבולה היתה אמורה להתבצע סמוך לעיר שאך, דרך נהר הסירט הזורם אל תוך נהר הדנובה.

שליחותו של נתן שמעון הגיעה למועדה, ולאחר שרבי מאיר מפרמישלן הודיע לו, על-דבר בריחתו של הצדיק מרוז'ין, יצא הלה לתור אחריו. לאחר חיפושים רבים מצא את הצדיק עושה את דרכו בתוך עגלה הרתומה לסוסים, והוא מיהר להרכיב את הרבי על כתפיו, והחל בחציית הנהר בדרך חתחתים מסוכנת. בלב הנהר הגועש, ציווה הרבי על נתן שמעון לעצור, שכן כיפתו נפלה המימה, ונתן שמעון משה את הכיפה ברוב עמל. "איני זו מכאן", קרא אל הרבי בעמדו בתוך הנהר, "עד שיבטיח לי הרבי, כי אזכה לחיי העולם הבא, למרות כל-חטאי הרבים". ברכתו של הרבי לא אחרה לבוא, והמסע הסתיים בהצלחה, כשהצדיק משתקע בסדנגירא. רבי נתן שמעון הפך לבן-עלייה של ממש, ונפטר מיד אחר הסתלקותו של רבי מאיר מפרמישלן. (שבת טיש)

קִטְנֹתֵי מִכַּל הַחֲסָדִים וּמִכַּל הָאֲמֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עֲבָדְךָ כִּי בְּמִקְלֵי עֲבָרְתֵי אֶת הַיָּדָן הָזֶה וְעַתָּה הֵייתִי לְשָׁנֵי מַחְנֹת (לב,יא)

'קִטְנֹתֵי מִכַּל הַחֲסָדִים' – שאדם עושה חסדים למען הזולת, הוא מרגיש קטנות.. זה מכניס לו ענווה, שיש לו הזכות להטיב עם האחר..

'וּמִכַּל הָאֲמֹת' – כאשר אדם דובר רק אמת, זה גם מקטין אותו, כי דרך העולם שאוהבים לעגל פינות' על עצמם כדי שיקבלו כבוד, וכן חשבתי לומר כי כאשר אדם מתפלל לפני מלך מלכי המלכים, בוחן כליות ולב, הוא מתפלל ב'אמת', כי אדם יכול להראות כלפי חוץ כ'צדיק וחסיד' אבל בורא עולם יודע באמת מה מעשייך.. וזהו שכתוב:

'קִטְנֹתֵי מִכַּל הַחֲסָדִים וּמִכַּל הָאֲמֹת' – החסדים וּמִי שְׁדוּבֵר אֲמֹת וּמִתְפַּלֵּל בְּאֲמֹת זֶה מֵה שְׁעוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם 'לָאָדָם', וְזֶהוּ: 'אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עֲבָדְךָ'.

'כִּי בְּמִקְלֵי עֲבָרְתֵי אֶת הַיָּדָן הָזֶה' – 'בְּמִקְלֵי' בַּגִּמְטְרִיָּה (182) כַּמְנִיין 'יעקב', יַעֲקֹב הוּא אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אוֹהֵלִים, רָמַז לְתוֹרַת הַקְּדוּשָׁה. וְאִם אָדָם רוֹצֵה לְעַבֹּר אֶת הַיָּדָן' – מִלְשׁוֹן 'ירידה', כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מֵלֵא בְּנִיסִיּוֹנוֹת עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, וְרַק מִי שְׁאוֹחֵז בְּתוֹרַת הַקְּדוּשָׁה, הֵיא זֶה שְׁמַגְנָה וּמַצְלָה וְעוֹזֶרֶת לוֹ לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד. 'וְעַתָּה' – 'אֵין וְעַתָּה אֵלָּא לְשׁוֹן תְּשׁוּבָה' (ילקוט שמעוני בראשית יא,סב) לָאָדָם יֵשׁ שְׁנֵי מַחְנֹת, מִצּוֹת שְׁעֵשָׂה, וְעִבְרִירוֹת שְׁעֵשָׂה. וּבִזְכוּת שְׁאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, הַמַּחְנָה שֶׁל ה'עִבְרִירוֹת', הוֹפֵךְ לְזִכּוּיּוֹת וְלֵהִיּוֹת בַּחֲזָרָה 'שְׁלוֹ' וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב: 'וְעַתָּה הֵייתִי לְשָׁנֵי מַחְנֹת'. (עורך העלון)

וְאַתָּה אֲמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטֵיב עִמָּךְ (לב,יג)

אמונה של אדם משתקפת אפילו בתשובתו לשאלה "מה שלומך?" אם אדם עונה "שלא יהיה יותר גרוע" וכיוצ"ב, בשמים אומרים "מה? למרות הבריאות שקיבלת, הילדים, הפרנסה אתה עוד מתלונן? טוב, אז אם כך, בוא ותראה מה זה באמת גרוע..." ואם יהודי עונה "ברוך ה'..." תודה לקל הכל דבש..." בשמים אומרים "מה, למרות הקשיים שלך אתה מודה לקב"ה...? אז אם כך בוא ותראה חמוד מה זה באמת דבש..."

לפי זה מבאר ר' יחזקאל מקאזמיר זיע"א את הפסוק: 'וְאַתָּה אֲמַרְתָּ הֵיטֵב' אם תמיד אתה מודה לקב"ה כאילו שהכל "היטב" התוצאה תהיה שבשמים יאמרו "אֵיטֵיב עִמָּךְ" ... טובה וברכה עד בלי די... (מתוק מדבש – הרב ברוך בוקרה)

כִּי שְׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעִם אַנְשִׁים וְתוֹכַל (לב,כט)

בישולחן ערוך' (או"ח נג,ד) מפורטים כמה תנאים הנדרשים משליח הציבור, וביניהם: "שיהיה... ריקן מעבירות... ומרוצה לעם.. ויש לו נעימה וקולו ערב". רמז נאה לשלושה תנאים אלו למדו דורשי רשומות מלשון הפסוק שלפנינו: 'כִּי שְׂרִיתָ' – אם רצונך לשורר לפני עם ועדה, עליך להיות 'עִם אֱלֹהִים' – בלא חטא, 'וְעִם אַנְשִׁים' – מרוצה לציבור, 'וְתוֹכַל' – שתהיה לך היכולת להתפלל כראוי, בקול נעים וערב. ('שיח הפרשה')

וַיִּפֶל עַל צְוָאָרוֹ וַיִּשְׁקָהוּ (לג,ד)

הגמרא אומרת (סוכה נב ע"א): "שלעתיד לבוא ישחט הקב"ה את היצר הרע, ואז הצדיקים בוכים והרשעים בוכים. הצדיקים בוכים, באמרום – איך יכולנו לכבש הר גבוה כזה? והרשעים בוכים - כיצד לא יכולנו לכבש חוט השערה כזה!".

אומר ה"חתם סופר": יעקב בכה באמרו – איך הצלחתי להתגבר על כזה הר, כמו עשיו וארבע מאות האנשים שעמו? וכן כתוב בפסוק (עובדיה א,כא): "וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת הַר עֵשָׂו". עשיו הינו 'הר'. ואלו עשו בוכה – הכיצד הוא וארבע מאות איש עמו, לא הצליחו להתגבר על 'חוט השערה' הזה, ששמו יעקב?! וזאת נרמז בפסוק: "עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנָי שְׁעִירָה" (לג,יד) – יעקב עצמו אומר לעשו 'אני רק כשערה'. 'וַיִּבְכּוּ' – איש איש וסיבתו.

וַיְהִי בַהֲקִשְׁתָּהּ בְּלִדְתָהּ וּתְאֹמַר לָהּ הַמִּילָדֶת אֵל תִּירְאִי כִּי גַם זֶה לֶךְ בֶּן (לה,יז)
חִידוּשׁ נִפְלֵא מוּבָא בַעֲלוֹן 'עֵטֶרֶת מֵרְדְכִי' בְּשֵׁם הָרַב מֵרְדְכִי אֵלֵיהּ זִיע"א:
יש להבין את דברי ההרגעה של המיילדת: "אל תיראי, כי גם זה לך בן". מדוע העובדה שיש
לה בן עשויה להרגיע את רחל, שחששה ממותה בעת הלידה? אלא אמרו חז"ל (שבת פרק
ב', משנה ו'): "על שלוש עבירות נשים מתות בשעת לידתן", וסימנך: חנ"ה – חלה, נידה,
הדלקת הנר. אמרה רחל: נר וחלה – גלויים הם לכול, וכולם יודעים שאני מקפידה עליהם;
אך אולי חושדים בי שלא הקפדתי על הלכות נדה. על כך אמרה לה המיילדת: "אל תיראי –
כי גם זה לך בן". הרי אמרו (עיין ויקרא רבה י"ד, ז'; ילקוט שמעוני קהלת רמז תתקפ"ט):
אשה ששומרת שבעה של נדה זוכה לשמונה של ברית מילה, ומכאן שלידת הבן היא הוכחה גלויה
שנזהרת בהלכות נדה.

וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מִצְבָּה עַל קִבְרָתָהּ הוּא מִצְבַּת קִבְרַת רַחֵל עַד הַיּוֹם (לה,כ)
כתב מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל: הנה המצבה שעושים על המתים, הוא להזכיר
מעשיו של הנפטר לדורות שלא ישתכח מן הלב, ודבר זה לא שייך ברחל, כי היא עקרת
הבית ושמה נזכר עולם גם בלעדי המצבה, וכמו שאמרו (בירושלמי שקלים פ"ב): אין עושין
נפשות (מצבות) לצדיקים שדבריהם הם זכרונם, והיתה המצבה רק להזכיר את מקום
קבורתה, ולא להזכיר את מעשיה, ולכן נאמר בפסוק שהציב יעקב מצבה על קבורתה ולא על
עצמה, וכן נאמר: "הוא מצבת קברת רחל", ולא מצבת רחל, ובזה נבדלה מצבה זו משאר
המצבות שעושים על המתים, שעניינם הוא להשאיר זכר המת שיהיה נזכר על ידי המצבה,
אבל אצל רחל היה להיפך שהמצבה נתקיימה לזכר עולם ע"י המת, וזה שאמר: "הוא מצבת
קברת רחל עד היום", שנשארה קיימת עד היום למען ידעו מקום קבורת רחל.
(מאור ישראל דרושים עמ' ש"א)

וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ (לב,ח)
כותב הגה"צ רבנו חיים פלאגי זצ"ל (בספרו 'תוכחת חיים'): סגולה לילדים כשרים – "הנזהר שלא
יסובב צער מחמתו לזולת, יסייעוהו מן השמים שרצונו יקויים, וזוכה לבנים כשרים ומיטתו
שלמה. מידה כנגד מידה, כשם שאינו רוצה בצער אחרים ונוקם ומצטער בכאבם, כך גם מן
השמים יתנו לו בנים כשרים שלא יבוא לידי צער ותקלה בגללם. ושניהם מצינו ביעקב
אבינו: "וַיֵּצֵר לוֹ" – שהצטער שלא יזיק אחרים, זכה שלא באה תקלה על ידו. וגם זכה
שמיטתו תהיה שלמה שכולם צדיקים".

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בעיה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.

לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.

לפרנסה טובה: שגיאי בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מוררוז ז"ל, מיכאל בן מוררוז ז"ל, רחמים בן מוררוז ז"ל, ציפורה בת מוררוז ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

וישלח

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 711 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 600 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל י"א כסלו תשפ"ג

וישלח - תוכן ענייני הפרשה

999 ה'תשפ"ג

- א. יעקב מתכוון לפגישה עם עֵשָׂו, ע"י דורון, תפילה, ומלחמה.
- ב. יעקב מעביר את בני משפחתו ורכושו בנהר יַבֶּק.
- ג. יעקב נאבק עם מלאך (שרו של עֵשָׂו) ומנצח, המלאך מבשרו שַׁיְקָרָא בשם "ישראל", 'וַתִּקַּע כַּף יְרֵךְ יַעֲקֹב וַאֲיִסֹר אֶכְלִילַת גֵּיד הַנְּשָׂא (לב ד-ג).
- ד. יעקב נפגש עם עֵשָׂו, ואח"כ עֵשָׂו שב לארץ אדום ויעקב מגיע לשכם, קונה שדה, ומציב מזבח לה' (ג).
- ה. מעשה שכם עם דינה בת יעקב (לד).
- ו. קורות יעקב מיציאתו משכם עד בואו לאביו בחברון (לה):
 - א. בני יעקב נטהרו ממלחמת שכם, ובבית אל בנה מזבח.
 - ב. מות דבורה מינקת רבקה (ובזה נרמזת פטירת רבקה).
 - ג. ה' קורא ליעקב בשם "ישראל" ומבטיח לו את א"י.
 - ד. פטירת רחל בעת לידת בנימין וקבורתה בדרך לבית לחם.
 - ה. חטאו של ראובן, 'וַיִּהְיֶה בְּנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם עֶשְׂרִי'.
 - ו. פטירתו של יצחק אביו וקבורתו במערת המכפלה.
- ז. תולדות עֵשָׂו ומשפחתו, רשימת נשיאי ארץ אדום ומלכיה ושל משפחת שַׁעִיר (פרק לו).

"וַהֲיָה הַמַּחְנֶה הַנֶּשְׂאָר לַפְּלִיטָה" (לב, ט)

וברש"י: על כורחו, כי אלחם עימו. התקין עצמו לשלושה דברים - לדורון, לתפילה ולמלחמה.

בבית שמש מתגורר יהודי תלמיד חכם שעלה לארץ מארגנטינה. לפני שנים חוקקו בארגנטינה חוק גיוס חובה לצבא. כל אזרח חייב להתייצב ולעבור את כל המבדקים כדי לבדוק את מידת כשירותו לשירות צבאי. מי שקיבל צו גיוס ואינו מתייצב - צפוי לעונשים כבדים. אין דין ואין צדק, הכול תלוי במצב רוחו של המפקד...

את היהודי הזה זימנו להתייצב בשעה שש בבוקר. זו היתה שעת בוקר מוקדמת מאוד. הנץ החמה היה בשעה שמונה בבוקר. מה יעשה? מצד אחד הוא צריך להתפלל תפילת שחרית בזמן, ומצד שני - אם יאחר להתייצבות הוא עלול להיענש... אמר בליבו: 'בורא עולם הוא המנהל של העולם, אני מחוייב רק לו. אני אתפלל שחרית בזמן ואתפלל גם שלא יאונה לי כל רע על שאאחר להתייצבות, ולה' הישועה'. הוא התחיל להתפלל בשעה 7:30 כדי שיגיע להנץ החמה בשעה 8:00, ובשעה 8:30 סיים את התפילה.

לאחר מכן הסיעו אביו במהירות למקום ההתייצבות. כל הדרך רעד ליבו מפחד מפני הבלתי נודע... כשהגיע למקום ההתייצבות הוא רואה לפניו תור ארוך המשתרך לאורך עשרות מטרים. התברר לו שקרתה תקלה בלתי צפויה והכול התעכב. הוא נעמד בסוף התור, זמן קצר לאחר מכן הגיע המפקד. הוא ראה את התור הארוך וצעק: "אי אפשר לעבוד ככה!" המפקד הציב חייל בראש התור וחייל נוסף בסוף התור והורה להם לתת לכולם את האישורים ולשחרר אותם לשלום...

אמר היהודי: "אם לא הייתי מתפלל ומגיע להתייצבות בזמן, הייתי תקוע באמצע התור ומחכה שעות ארוכות לקבל את האישור. בזכות שלא ויתרתי על תפילה בזמנה באתי אחרון ויצאתי ראשון, וברוך ה' הכול עבר בשלום".

בחלק הראשון והמרכזי בפרשתנו מתארת התורה את ההכנה למפגש הטעון בין יעקב אבינו לעשו, ואת המפגש עצמו. וכתוב בפרשה (לב, ט): "וַיֵּאמֶר אִם יָבֹא עֵשָׂו אֶל הַמַּחְנֶה הָאֶחָת וְהָפְהוּ וְהָיָה הַמַּחְנֶה הַנֶּשְׂאָר לַפְּלִיטָה". וברש"י: "'וְהָיָה הַמַּחְנֶה הַנֶּשְׂאָר לַפְּלִיטָה' - על כורחו, כי אלחם עימו. התקין עצמו לשלושה דברים לדורון, לתפילה ולמלחמה. לדורון - להלן (פסוק כב): 'וַתִּעַבֵּר הַמַּנְחָה עַל פְּנֵיו'. לתפילה (פסוק י): 'אֶלְקֵי אָבִי אַבְרָהָם'. למלחמה: 'וְהָיָה הַמַּחְנֶה הַנֶּשְׂאָר לַפְּלִיטָה'".

יעקב אבינו התכוון למפגשו עם עֵשָׂו בשלושה דרכים: דורון, תפילה ומלחמה, ואומר החיד"א כי כך היא הדרך גם במלחמתנו עם היצר הרע. יש להכין כנגדו את שלושת 'כלי הנשק' הללו: דורון, תפילה ומלחמה.

כלי הנשק הראשון כנגד היצר הרע הוא דורון - צדקה! יעקב אבינו אומר (פסוק יא): "קִטְנֹתַי מִכָּל הַחֲסָדִים". אומר "תנא דבי אליהו זוטא": "קִטְנֹתַי" - נתקטנו נכסיי, כי נתתי מכספי לצדקה, ובזכות הצדקה תושיע אותי.

רבי חיים פלאג'י זצ"ל מספר בספרו "עמודי חיים": הגאון **רבי שלמה עדני**, בעל ה"מלאכת שלמה" על המשניות, ברח מתימן והגיע לטורקיה. במשך תקופה עבד כמשרת בביתו של העשיר הגדול **רבי יצחק פרחי**. הגביר פרחי תמך במשרת הנאמן ומימן את כל צרכיו, ורבי שלמה עדני רצה להכיר לו טובה. הוא ידע שהגביר איננו תלמיד חכם גדול, ולכן ישב וכתב עבורו פירוש מיוחד על כל שישה סדרי משנה, כדי להקל עליו את הלימוד.

אהבת התורה של רבי יצחק פרחי היתה מיוחדת במינה. תמיד על כך העובדה שכאשר ראה שעסקיו בסכנה והוא עומד לפני פשיטת רגל, הדבר הראשון שעשה היה להפריש סכום נכבד של מטבעות זהב ולהניחם בצד, כדי שאם יפסיד את כספו חלילה, לפחות יישאר לו סכום שיהיה בו כדי להחזיק תלמיד חכם למשך שנתיים.

אומר רבי חיים פלאג'י: ראה הקב"ה את מסירות נפשו לצדקה ולהחזקת התורה, עד כדי כך שבזמן שהוא עומד להפסיד את כל ממונו הוא מקצה אותו לצדקה, ובזכות זו השאיר לו את עושרו הרב ואף הרחיב את גבולו מאוד. רבי יצחק פרחי זכה לאריכות ימים ושנים בעושר מופלג.

כלי הנשק השני כנגד היצר הרע הוא תפילה! ואיזו תפילה? תפילה לה' שיצילנו מהיצר הרע ויטע בנו לב טהור לעבודתו, ואלמלא הקב"ה עוזר לנו אין סיכוי לנצח את היצר, הרי נאמר עליו שהוא 'מלך כסיל וזקן' (קהלת ד, יג), ולכן אנו מתפללים בכל יום: "יהי רצון שתצילני היום ובכל יום... מיצר הרע ובתפילת שמונה עשרה מבקשים: "השיבנו אבינו לתורתך וקרבונו מלכנו לעבודתך".

כלי הנשק השלישי כנגד היצר הרע הוא מלחמה! פעמים רבות אדם מקיים את המצוות בלי חשק. אדם קם מאוחר, עייף, מתנהל בכבודות ובעצלתיים. יש לו שיעור תורה, אין לו חשק ללכת. הוא אומר לעצמו: 'בכל מקרה אני מאחר לשיעור, כבר אין טעם להגיע...' או 'אני עייף ולא אוכל להתרכז ולהקשיב לשיעור, חבל להגיע...'

אומר החיד"א: כאן טמונה הנפילה הגדולה! מול היצר הרע צריכים להילחם. לעולם אל תאמר: "הפסדתי" ו"אין סיכוי". בכל מקרה, בכל מצב, אסור להפסיק ולהרפות מהמלחמה כנגד היצר. **אם תשאיר את החזית רגע אחד בלי מלחמה - היצר יכבוש אותך ופיל אותך ברשתו.** מכאן, שלהתמודד מול היצר צריכים דורון, תפילה ומלחמה.

סיפור נוסף ארע לפני כ-90 שנה: בשנת תרצ"ו השתוללה בארץ ישראל מגיפה של מחלת עיניים קשה. רבים מהילדים סבלו מעיניים נפוחות ולאחר זמן התעווררו לגמרי.

בירושלים היתה אישה אלמנה אשר לה בן מיוחד במינו, בשם בצלאל. יום אחד חזר בצלאל הביתה כשעיניו נפוחות, וכל סימני המחלה נראים על עיניו הטהורות... והוא כבר בקושי רואה. האם רצה לרופא, אשר אישר את החשד - אכן הילד חולה במחלה הקשה, ובימים הקרובים הוא צפוי להתעוור לגמרי, ואין לו מה לעשות כרגע.

שבורה ורצוצה יצאה האם עם בנה לכיוון קבר רחל אמנו, שם התייפחה בבכי יחד עם בנה. השניים ביקשו מהקב"ה שיחוס על העיניים של בצלאל הקטן בשביל שיזכה ללמוד תורה בעזרת עיניו, ולגדול בתורה.

ואז הבן, בצלאל, התחייב כי אם הקב"ה יפקח את עיניו והוא ימשיך לראות כאחד האדם - הוא מבטיח לנצל את מראה עיניו לעמל התורה הקדושה כל חייו.

שעה ארוכה בכה הילד, והוא שב וחזר על התחייבותו. השניים חזרו לביתם כשעיניהם נפוחות מדמעות.

בלילה בצלאל הלך לישון, והנה בבוקר - חש הוא כי עיניו נרפאו, והוא רואה בבירור כאחד האדם!

הוא רץ לבשר זאת לאימו האלמנה, ואכן הילד בצלאל הבריא לגמרי ומאותו היום קיים את נדרו אשר נדר, והקדיש את כל ימיו ללמוד התורה מתוך עמל ויגיעה עד שצמח לאחד מענקי הדור - **רבי בצלאל זולטי זצ"ל, רבה של ירושלים!**

[ישועה ונחמה!]

וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר (לב, ו) - כוחה של התורה הקדושה - סיפורי חיזון

כשיעקב אבינו הגיע למלחמה עם עֵשָׂו, הוא הציג לפניו שני דברים מפליאים, ואמר לו: "וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר".

בפשטות היתה כוונת יעקב לומר לו שהוא בעל נכסים. אך הדבר תמוה, כי דבר זה עצמו הוא סיבה להילחם ביעקב, שהרי כל המלחמה של עֵשָׂו היא בגלל שיעקב גנב את הברכה "וַיִּתֵּן לְךָ הָאֱלֹקִים" וגו', וכאן הוא בא ואומר לו - תדע לך שהברכה שאבינו ברח התקיימה?! הלא זה ירתיח ביותר את עֵשָׂו. אלא הביאור הוא כך: בחז"ל מבואר כי "שור" - זה יוסף, כמו שנאמר "בְּכֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לֵךְ", ו"חמור" - זה יששכר, כנאמר "יִשְׁשַׁכֵּר חֲמֹר גֵּרָם". ומה המעלה בזה? מבארים חז"ל כי יעקב אמר לעֵשָׂו: לא כדאי לך להילחם בי, כי יש לי שני ילדים שמיוחדים מאוד בעמל התורה:

יוסף - שהיה לומד עם אביו, ויששכר - שהיה השבט של עמלי התורה, ומזה כדאי לך להיזהר, כי לא תוכל לי בגללם, כי התורה היא זאת שמגינה ומצילה, ובכוחה להציל את האדם מכל מיני פורענויות.

ומצינו לאורך הדורות שהתורה הגנה על עם ישראל והצילה אותם בזמנים הכי קשים ומן הגזירות הנוראות ביותר.

פעם התבטא ה'חזון איש' זצ"ל, שכל זמן שרבי ברוך בער מקמניץ ורבי שמעון שקאפ היו בחיים, הצורך הנאצי לא יכול היה לפגוע בעם ישראל, כי הם עמלו בתורה ללא גבול. כל הרחמים שיש בעולם באים מכוח התורה, וע"י כח התורה מרחמים על האדם שתתקבלנה תפילותיו (שפת אמת' תחילת בראשית).

ובספר 'דרכי מוסר' (לר"י ניימן) סיפר שלבעל ה'מחצית השקל' היו שלושה בנים, אחד היה מיוחד בכח התורה, השני בכח התפילה והשלישי היה עשיר שתמך רבות בעניים.

פעם חלה אחד מיוצאי חלציו של ה'מחצית השקל', וביקש משלושת בניו שיעשו בשביל אותו ילד מעבר לכוחם בשביל שיבריא, ואכן עשו כן, ולבסוף הילד הבריא.

אמר ה'מחצית השקל' שמה שהכריע את הכף היה כח התורה. כי אמנם הצדקה והתפילה חשובים לאין ערוך, אך כשיש גם תורה - התפילות והצדקות מועילות יותר, כי הכל מצליח מכוחה של תורה, ובמקום שיש תורה - כל האזור ניצול מסכנות ופגעים רעים, והתורה מבטלת גזירות קשות! **סיפר רבי שלום שברון זצ"ל**, כי בתחילת ימי מלחמת העולם השנייה, בעיר וינה שבאוסטריה, הגיעה אישה לרבי יעקב טייטלבוים זצ"ל, וסיפרה לו בבכי שלפני שבועיים, תקופה קצרה לאחר שהיטלר ימח שמו כבש את אוסטריה, נעלם ממנה בנה יחידה ואין היא יודעת להיכן נעלם.

אמר לה רבי יעקב: מקובלנו מרבתינו 'כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ', אם תבטיחי שְׁכַשְׁמִיץֶא בנך - הוא יתמסר ללימוד התורה, את תמצאי אותו מיד. ענתה האישה: ברור שכך אעשה, אם זו הדרך למוצאו חי. מיד אמר לה רבי יעקב: צאי וחפשי אותו, וכיוון שקיבלת בשבילו עול תורה - בוודאי תמצאי אותו.

מיד יצאה מביתו של רבי יעקב, וכעבור שעה חזרה עם הילד! כיצד קרה הדבר? מיד לאחר שיצאה - היא לא חשבה פעמיים, פנתה לתחנת המשטרה והחלה לצעוק: "תנו לי את הילד שלי!" הקציץ אחראי התפרץ כנגדה וניסה להדוף אותה, אך היא המשיכה בצעקות רמות: "תנו לי מיד את בני!" לפתע הקציץ שינה את עורו ושאלה לשם הילד, ולאחר דקה יצא כשבנה לצדו, ואמר לה: 'הנה קחי אותו'.

מיד הלכה לרב טייטלבוים, ובהמלצתו הבריחה את הבן לארץ, שם נתעלה לאחד ממרביצי התורה, וניצל מהשוואה האיומה.

"הַצִּילָנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו" (לב, יב)

יש לדקדק למה כפל יעקב אבינו את תפילתו ואמר **"מִיַּד אָחִי, מִיַּד עֵשָׂו"**, והרי לא היה לו עוד אח חוץ מעשיו, ואם היה אומר רק "מִיַּד עֵשָׂו" (או "מיד אחי עש"ו) - כבר היתה תפילתו ברורה, ולמה הוצרך לומר ב' פעמים "מיד אחי", ו"מִיַּד עֵשָׂו"? ופירש ה"בית הלוי", שהסכנה מהרשעים היא באחת משתי דרכים, או שהם בשלום ואהבה עמנו ואז יש לנו לפחד שלא נתקרב אליהם ונתקלקל מהם, או שהם לוחמים בנו ואז יש לנו לפחד מהצרות שהם רודפים אותנו, ובשעה שבא עֵשָׂו לקראת יעקב אבינו, פחד יעקב שהוא לא ימלט מאחת משתי הסכנות, או שֵׁעֵשָׂו ילחם עמו וירצה להורגו, או שֵׁעֵשָׂו יתרצה לו וישוב לחיות עמו בשלום ואחוה כשני אחים, ועל שני האופנים הללו התפלל יעקב אבינו ואמר, "מיד אחי" - כנגד הסכנה שעשיו ינהג עמו בחביבות כאח אוהב, ו"מיד עֵשָׂו" כנגד הסכנה שעשיו ינהג כעשיו ויבוא להורגו. (והגרי"ז זצ"ל סיפר שה"בית הלוי" אמר כן בשעה שממשלת רוסיה הטיבו הרבה ליהודים, ודרשו רק דבר אחד שילמדו במוסדות של היהודים את השפה הרוסית שהוא חלק מהלימודים שלהם, וע"ז אמר ה'בית הלוי' שדווקא מזה צריך ליזהר, שכיון שהם מטיבים הרבה עם היהודים יש לחשוש שע"י השלום הזה הם יצליחו בגזרתם, והוסיף הגרי"ז, שהיה זה סכנה גדולה ל'בית הלוי' לומר כן נגד הממשלה ואם היה נתפס היו אוסרים אותו על כך, אך ה'בית הלוי' שידע שזהו צורך השעה דיבר ללא מורא מהממשלה). וממה שהקדים יעקב והתפלל תחילה על סכנת "אחי", נראה שהסכנה מקירוב ואהבה עם הרשעים היא סכנה יותר גדולה מסכנת המלחמה, שבשעה שישראל חיים באהבה עם הרשעים, עלולים ח"ו להתקלקל ולרדת לגמרי, וכמו שהוכח בגרמניה, כל זמן שהיהודים חיו בגטו, נפרדים מהגויים - הם שמרו תורה ומצוות, אבל ברגע שביטלו את הגטו התערבו היהודים עם הגויים ותוך זמן קצר התאזרחו שם ושכחו לגמרי מהדת. וכמו כן גם באמריקה מיליונים עזבו את דת ישראל בשעה שהתערבו שם בין הגויים, וכדי לשמור על דת ישראל מוכרחים אנו לחיות בפירוד גמור מהגויים ולא לחיות עמם באהבה וחיבה. [הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א]

”וַתִּתֵּן דְבָרָה מִיְנַקֶּת רִבְקָה, וַתִּקְבֹּר מֵתַחַת לְבַיִת אֶל תַּחַת הָאֵלוֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֵלוֹן בְּכוֹת” (לה, ח) – דבורה מינקת רבקה

- דבורה היתה בתו של עוז, בנו הבכור של נחור (ספר הישר, חיי שרה), ויש אומרים שהיתה אשת בתואל והיא אימה של רבקה (מדרש אגדה), ונמצא לפי זה שדבורה היתה אשתו של בתואל וגם הבת של אחיו עוז.
- דבורה היתה מלמדת ומחנכת את רבקה לדרכים ישרות בעת שהיתה רבקה ילדה קטנה (יונתן בן עוזיאל), ולימים אף היתה אומנת ומסייעת לנשותיו של יעקב אבינו בגידול השבטים. וכשהתבגרה דבורה והגיעה לגיל זקנה ושיבה, החזיק אותה יעקב בביתו ודאג לכל מחסורה לאות הוקרה וכבוד (רמב"ן, וישלח). היא היתה אישה חכמה מאוד, ויעקב ובניו כיבדו אותה כאילו היתה אימם ממש (אברבנאל).
- דבורה הניקה את רבקה בהיותה תינוקת, וגם לאחר שנים רבות הניקה את יעקב ועשו, היות שהיה קשה לרבקה להניק שני תאומים למשך עשרים וארבעה חודשים כנהוג בימי קדם (ליבי ער לרבי ניסים דין, תולדות).
- כיוון שנגזר על דבורה למות ולהיקבר בבית א-ל, והרי רגליו של אדם ערבות לו, לכן נתן ה' בדעתה של רבקה לשלוח דווקא את דבורה אל יעקב להודיעו שישוב לבית הוריו ובהיותה בדרך עם יעקב ובניו בבית א-ל נפטרה ונקברה שם (אור עולם לרמ"ד וואל, וישלח).
- יעקב אבינו לא העמיד מצבה על מקום קבורתה של דבורה, היות שבניה לא היו הגונים וטובים, וחשש יעקב שיזכרה לרעה בעבור ילדיה, לכן לא פירסם ולא הבלית את מקום קבורתה (תורת יעקב לרבי יעקב פראגר, דרוש נח).
- נאמר אצל דבורה הנביאה (שופטים ד, ה): **”וְהָיָא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תְּמַר דְּבוֹרָה... וַיַּעַל אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַשְׁפָּט”**. אותה המקום נקרא בשם **”תומר דבורה” מפני ששם היה מקום קבורת דבורה מינקת רבקה, ובו בחרה דבורה הנביאה לשפוט את ישראל (אברבנאל).**
- בו ביום שנפטרה דבורה מינקת רבקה נפטרה גם רבקה אימנו, וסימן ורמז לדבר תמצא כי המילים: **”מנקת רבקה”** (עם הכולל) עולות בגימטריה כמניין המילים: **”אף רבקה מתה בו ביום”** (רבנו אפרים).

”וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב” (לב, כח)

מסופר על המלבי"ם (רבי מאיר לייבוש בן יחיאל מיכל) שפעם בא אליו מחבר אחד, שביקש ממנו **”הסכמה”** על ספר חדש. נטל המלבי"ם את הספר לידו, וככל שעייין בו מצא שאינו אלא העתקה משובשת של דברי מחברים שונים, ועל כן ראוי לו לספר שיגנוז. עם זאת נבון המלבי"ם מאוד, כי מחבר הספר ישב מולו ועקב אחר תגובותיו בשעת העיון. לבסוף שאל המלבי"ם את אורחו: איזה שם אתה מתכוון לתת לספר זה? כיון ששמי יעקב, השיב המחבר, החלטתי לקרא לספר: **”וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב”**. שם מצוין, קרא המלבי"ם בנימה של התפעלות, בחרת שם יוצא מן הכלל לספר. מדוע מתפעל כבוד הרב משם הספר? שאל המחבר, ועיניו הבריקו מהתרגשות לשמע דברי הגאון. השיב לו המלבי"ם: כיוון שאף בתורה בפרשת וישלח, מצינו **”וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב”** ולא כתוב שם מה אמר... [דורש טוב" עמ' 360]

”וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֹּאבֵק אִישׁ עִמּוֹ” (לב, כה)
 פעם בא עני לפני האדמו"ר ה **”דברי חיים”** מצאנז זצ"ל וסיפר לו שהבת שלו עומדת להינשא ואין בידו כסף להוצאות החתונה. נתן לו הצדיק מכתב המלצה ושלחו לאחד הגבירים, ובין השורות ציין הצדיק סכום מדוייק שמבקש מהגביר לתת לאותו העני.
 נסע העני אל אותו הגביר, וכשנכנס לביתו נתן לו הגביר שלום ושאל למבוקשו. הראה לו העני את מכתבו של האדמו"ר ה **”דברי חיים”** זצ"ל.
 והנה, כאשר ראה הגביר שהצדיק דורש ממנו סכום מסויים, התחיל להתווכח עם העני בטענה שהסכום גדול מדי והוא מוכן לתת לו פחות מזה, אבל העני התעקש על הסכום הנקוב. כך התווכחו ביניהם עד שלבסוף יצא העני מבית הגביר בידים ריקות.
 חזר העני אל האדמו"ר, והוא נתן לו מכתב שני לגביר אחר שיעזור לו. כשהגיע אל ביתו קיבלו הגביר בפנים מאירות, וכשראה את דרישת הצדיק נתן לו מיד את כל הסכום בשמחה רבה.
 לימים, כשנסע הגביר הראשון להסתופף בצל האדמו"ר ה **”דברי חיים”** זצ"ל, הוכיחו הצדיק ואמר לו: **”הנה כתוב בפרשת וישלח: וַיֹּאבֵק אִישׁ עִמּוֹ, ופירש רש"י שהוא היה שרו של עשו, ואילו בפרשת וישב כתוב: וַיִּמְצְאֵהוּ אִישׁ, ושם פירש רש"י שהוא גבריאאל המלאך. ולכאורה מניין לו לרש"י להסביר כך? אלא התשובה היא שכאשר אדם מתווכח ואינו עוזר לזולתו - הרי זו דרכו של עשו הרשע, ומאידיך כאשר האדם ניגש ושואל: מה תבקש? - אות הוא שזה מלאך קדוש!”**

”וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵּית אֱ-ל וְשֵׁב שָׁם, וַעֲשֵׂה שָׁם מִזְבֵּחַ לְאֱ-ל הַנִּרְאֶה אֵלֶיךָ בְּבְרַחֲךָ מִפְּנֵי עֲשׂוֹ אַחִיךָ” (לה, א)

רש"י הקדוש כתב בביאורו לפסוק זה: **”קום עלה”** - לפי שאיחרת בדרך נענשת ובא לך זאת מבתך!
 כלומר, בזה רמז הקב"ה ליעקב, שכל הצער שנגרם לו במעשה דינה, שנחטפה בידי שכם בן חמור, היה מפני שאיחר לקיים את נדרו שנדר בעת בריחתו מעשו, להקים מזבח לה' בבית א-ל, ונתעכב בדרך ללא צורך קרוב לשנתיים, ולכן אמר לו שימהר לעלות לבית א-ל לקיים ולשלם שם את נדרו.
 וכתב רבנו ה'בן איש חי' זצ"ל: מזה ייקח האדם מוסר גדול לעצמו, שאם יעקב אבינו עליו השלום, שהוא המובחר שבאבות, נענש כל כך על איחור הנדר שנדר בפיו ולא עמדה לו צדקותו להצילו מן העונש, אם כן, כל שכן וקל וחומר שאר בני האדם, כמה צריכים להישמר ולהיזהר בעניינים אלה, שלא יקלו בדיבורם לנדור נדרים ללא הבחנה ולבסוף יתמהמהו מלקיימם!
 ועל כך הזהיר שלמה המלך עליו השלום בחכמתו ואמר (קהלת ה, א-ה): **”אֵל תְּבַהֵל עַל פִּיךָ, וּלְבָבְךָ אַל יִמְהַר לְהוֹצִיא דָבָר לִפְנֵי הָאֱלֹקִים, כִּי הָאֱלֹקִים בְּשָׁמַיִם וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ, עַל כֵּן יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעֻטִּים. כְּאֲשֶׁר תִּדְרֹךְ נֶגֶד לְאֱלֹקִים אֵל תֵּאָחֵז לְשִׁלְמוֹ... אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֹטִיא אֶת בְּשָׂרְךָ, וְאֵל תֹּאמֶר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ כִּי שָׁגָגָה הָיָא”**.
 הבה נשמור פינו ולשונונו מנדרים ושבועות לטוב לנו כל הימים.

"וַיִּטְמַן אֶתְּם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֲלֹהָ אֲשֶׁר עִם שְׁכֵם" (לה, ד) - מדוע הכותים רצו להרוג את רבי ישמעאל בן רבי יוסי?

מובא במדרש (רבה פ"א ג) על רבי ישמעאל בן רבי יוסי שעלה להתפלל בירושלים, עבר ליד הר גריזים, וראה אותו שומרנו אחד. אמר לו: להיכן אתה הולך? אמר לו: הולך אני להתפלל בירושלים. אמר לו: ולא טוב לך להתפלל אצלנו בהר גריזים שהוא מבורך, ולא ירושלים - שהוא מקום אשפה! אמר לו רבי ישמעאל: אומר לך למה אתם דומים, לכלב שהיה להוט אחר הנבלה. לפי שאתם יודעים שעבודה זרה טמונה תחת ההר, לפיכך אתם להוטים אחריו. אמרו על רבי ישמעאל: מאחר שזה יודע שעבודה זרה טמונה שם - וודאי ייקחנה. ונתייעצו עליו להרגו. קם רבי ישמעאל וברח בלילה. ובירושלמי (ע"ז פ"ה הלכה ד') מופיע שרבי ישמעאל בן רבי יוסי הלך לעיר של כותים, והגיעו כותים לפניו. אמר להם: בואו ואראה לכם שאינכם עובדים להר גריזים, אלא לצלם שתחתיו. כדכתיב "וַיִּטְמַן אֶתְּם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֲלֹהָ אֲשֶׁר עִם שְׁכֵם". שמע רבי יוסי שהיו מדברים זה עם זה ואמרו: נקום מחר ונסדר ונרים את הקוצים מכאן. והבין שדעתם להרוג על אשר גילה את המסתורים שלהם. השכים בוקר ויצא והלך משם.

"וַיֵּאמֶר יַעֲקֹב... וְלָקַחַת מִנְחָתִי מִיָּדַי פִּי עַל פֶּן רְאִיתִי פְּנִיךָ..." (לג, י) - למי הכבוד?

המעשה שלפנינו ארע ביום שבו ארעו בארצנו הפגנות רבות, ובעקבותיהן צירי התנועה המרכזיים היו חסומים. במרכז שמחות ידוע בעיר בני ברק ישנם שני אולמות צמודים, ובשניהם נערכו חתונות באותו ערב. התזמורת שהוזמנה לאולם האחד הגיעה בזמן, אך אנשי התזמורת שהזמנו לאולם השני נתקעו בפקק והודיעו למחותנים שאין שום סכוי שיוכלו להגיע לשמחת החתונה... כששמע על כך החתן מהאולם הסמוך, נגע הדבר מאוד ללבו, והבזיק במחו רעיון פשוט ונפלא: את הרמקולים באולם שלו יחברו למערכת ההגברה שבאולם הצמוד, וכך ישמעו בעצמה כל שירי התזמורת גם באולם השני... כך אכן עשו, ובסיעתא דשמיא השימחה בשני האולמות היתה רבה. משתתפי שתי החתונות רקדו לקול אותם צלילים ואותם שירים. השמחה הגדולה הגיעה לשיאה כאשר נכנס אחד מגדולי ראשי הישיבות בדורנו לאולם שבו נוגנה התזמורת. התזמורת פצחה מיד בנגון המקובל "ימים על ימי מלך תוסף שנותיו כמו דר ודר"... ומה התרחש באותם רגעים באולם הסמוך? לשם לא נכנס ראש ישיבה, אך בדיוק באותו רגע נכנס לשם דוד זקן של החתן. כשהתחילה שירת "ימים", באפן טבעי הפנו הבחורים המשמחים את מבטם לכניסת האולם, וכאשר הבחינו בזקן רצו לעברו בשמחה, רקדו ופזזו סביבו בכל עוז... כל המשמחים שרו "לכבוד" הזקן שעמד במרכז המעגל, והשמחה גדלה עד לב השמים... כלם הבינו שהתזמורת לא התחילה לשיר "ימים" לשיש ההוא, אלא לגדול שנכנס לאולם הסמוך, אך היה אחד בלבד שלא שם לב לכך - הלא הוא הדוד הזקן, שהיה בטוח שהכבוד הגדול מִכֵּן אף ורק עבורו...

את גודל התרגשותו של הזקן לא ניתן לתאר במלים. מעיניו נשרו דמעות של שמחה ואושר... הסיפור לא תם בכך. התברר שלטעות המשעשעת הזו היתה השלכה רצינית... הנה אותו דוד הכין מעטפה עם 500 ש"ח, מתנה לחתן. "עתה", אמר האיש הנרגש בלב, "לאחר שזכיתי לכבוד כה רב, אתן לאחיני היקר סכום גבוה פי עשרה! הוא הכניס למעטפה צ'ק על סך 5,000 ש"ח והעניקה לחתן בסוף הארוע. עכשו בא החתן ושואל: האם מותר לי להשאיר את הכסף בידי או שמא עלי להשיבו לדוד הזקן, כי נתן לי מחמת טעותו של הדוד, שסבר שה"ימים" נגן לכבודו?

תשובה: נראה שאין להחשיב את מתנתו של הדוד ל"מתנה בטעות", כי אכן העניקו לו כבוד גדול, והחתן וחבריו באמת התכוונו לכבדו ולרקוד לפניו, ובלבם היתה כוונה אמיתית לשמחו. והדוד אכן הפיק מכך הנאה וקורת רוח מרובה, ומחמת שביעות רצונו הרבה החליט להעניק מתנה מכובדת לחתן. והאמת היא, שלאף אחד לא היתה כוונה לגנוב את דעתו של הזקן, ובטח לא להוציא ממנו את המתנה במרמה, אלא ההשגחה סובבה שהוא יקבל את הכבוד והחתן יזכה במתנה הגדולה בסיעתא דשמיא, שכן ההתרחשות כולה היא רצף של ארועים בלתי צפויים לחלוטין: ראשית כל, ההפגנות שבעקבותיהן נחסמו הכבישים וממילא התזמורת לא הגיעה, ולאחר מכן הרעיון לחבר את הרמקולים באופן שישמעו נגוני התזמורת גם באולם הסמוך, ובדיוק כאשר נכנס ראש הישיבה לאולם הראשון והתחילו לשיר לכבודו "ימים", בתזמון מדהים נכנס לאולם השני באותו רגע הדוד הזקן, והבחורים החליטו פתאום לרקוד ולזמר לכבודו... בסיעתא דשמיא מופלאה סובבו מהשמים שהדוד יזכה בכבוד הגדול והחתן יזכה במתנה הגדולה. לסיכום: החתן רשאי להשאיר את מתנת הדוד הזקן בידו.

**ברכת התורה
רוח ברינה**

"לאדם מערבי לב ומה' מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן אורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמעון מרים בת עיזיה: כותן בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיס: ורד בת אידה

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.
זיווג הגון: זרבה בת אטו:גימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת רהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת: הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עזריה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן הגר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת מארה: רות בת לינה: מורית בת רחל לימור הודיה, ושירנה בבית תורן יפה

לזרע של קימא: יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: לאה בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

הרה"ק הרבי ר' יוחנן מקרלין זצוק"ל ביקר כמה פעמים בארץ הקודש, באחד מביקוריו נסע עם חסידיו הרבים לשבות שבת אחת בעיה"ק טבריא ת"ו, שם בתוך קהל עדתו חסידיו קמאי מדורות קורמים ערך את שולחנותיו ואת תפילותיו בקלויז העתיק דחסידי קרלין שבטבריה שנרכש שנים רבות לפני כן על פי הוראתו וציוויו של אדמוה"ו בעל "בית עריבה" זצוק"ל, בהיותו בית מקדוש ונעלה שבו שכן הרה"ק הרבי ר' מנחם מענדל מוויטעבסק זצוק"ל בעל "פרי הארץ", אחר שעלה לארץ הקודש.

הרה"ק רבי יוחנן מקרלין זצוק"ל

הרגל יומא דהילאלא של הרה"ק הרבי ר' יוחנן [ב הרה"ק רבי ישראל] מקרלין זצוק"ל שיהיה השבוע (כא במלוי השמיני), ליקטנו כאן קובץ קטן של שיב המעשיות שסיפור מרוב רבינו הרה"ק שליט"א אודות בעל הילאלא, כמה שקבל ושמע בעצמו מפי אקני החסידים שבמה עיה"ק ירושלים ת"ו, שהיו מתחופפים בצל הקודש כרה"ק ורה"ק, וזכרו של הרבי הקדוש לא מש מצידם, בעיקר מאורם שנים שהיה הצדיק בארץ ישראל.

ויהא רעוא שבכח סיפורי הצדיקים נבא לתהרב ולהתרבך ברחיבתם, ולהפיק מדרך כל סיפור לקח טוב מוסר השכל ללמד ולהלמד לשמור ולעשות ולקיים, ובהו נובל לפתוח ב'לים' שובים לקבל השמעת הצדיק וברכתו לנו ולכל ישראל, אמן.

טורח המשא. אך משום מה לא נענה הרבי להפצרותיהם בשום אופן, וחיפש ושאל אם ניתן למצוא משהו אחר לאכול [פסס אדריש] רק לא לחם... הפליאה היתה גדולה, מה עוול מצא הרבי בפת, ומדוע מסרב כל כך לאכול ממנה, אך כראותם שזה רצונו וחפצו השתדלו מאוד בכל מקום למצוא עבור הצדיק מזון אחר לזון את נפשו.

באחת התחנות כשירדו לחפש להם אוכל בין יהודי המקום התקשו מאוד למצוא מזון עבור הצדיק, ובקושי עלתה בידם בביתו של חסיד נכבד אחד מחשובי הקהילה למצוא מעט 'פת' טובה שהיתה בידו מן המוכן. ברם דא עקא, הרבי בסירובו עומד הוא אינו נוטל עימו פת לדרך בשום אופן, ואינו מגלה את טעמו ונימוקו מדוע אינו תופץ בפת.

המשמש הנאמן והמסור שהיה דואג כל העת במסירות נפש לבריאותו והצלחתו של הרבי, נדבר בחשאי עם אותו חסיד, שהיה איש חשוב תלמיד חכם וירא אלקים, וסיפר לפניו דברים כהווייתו שלאורך כל הדרך הרבי מסרב לאכול מן הפת, ובקושי מצליחים הם להשיג עבורו דברים אחרים, ובקושי להפציר ולבקש מלפני הרבי שיסכים לאכול לחם, כי זה ממש בנפשו בעת הסכנה הגדולה.

ניגש אפוא האיש אל הרבי בדחילו ורחימו, והחל מדבר עימו אודות מזונו, הוא הסביר לפניו את המצב לאשורו, שבעת כזו הם נמצאים בעתותי סכנת נפשות רבות, ובהיות שאין אלו ימים תיקונם קשה עד מאוד להמציא עבורו מזון אחר, ומדוע מתעקש שלא לקחת עימו מן הפת כדי שיוכל להציל את עצמו מחורפת הרעב הקשה ששלט בכל מקום, והרי מצוים אנו בדת ותרנונו הקדושה (ויב"ט ד. טו) ונשמרתם מאוד לנפשותיכם".

לאחר שהורבה לבקש ולהפציר נענה הרבי לפתע וגילה מעט מסוד קדושתו ויראתו, כיצד אוכל לאכול לחם? שאל הרבי בכאב לב, והלא הלכה מפורשת היא שצריך להטביל את הפת במלח, וכאשר אין המלח בנמצא עימנו כעת נמצא שהדבר בלתי אפשרי, ואי אפשר לאכול לחם, כנגד שולחן ערוך מפורש! כך היתה מסירות נפשם של הצדיקים על כל פרט ופרט בדקדוקי המצוות, שלא הסיכים לוותר בשום אופן על טבילת פתו במלח, על אף שהיתה שעת הסכנה ונמצא בשופי מקום נרחב להקל בזה על אם הדרך בבריחתו מאימת חמת המציק, עם כל זאת לא היה אותו צדיק מסוגל לעבור אף על שום דבר קל ח"ו, והקפיד במסירות נפש על קלה כבחמורו.

ולמדנו כאן גודל ההוייתו שצריך להיחזר בכל דבר ובכל סעיף בשולחן ערוך, והעולם נוטים מאוד לזלזל בהלכה זו ואין מקפידים על כך, ואם אין מוצאים מלח מן המוכן לפניהם מוזתרים על זה. והלא מפורש הוא בשולחן ערוך בהלכות הסעודה (סי קסו ס"ה): "לא יבצע עד שיביאו לפניו מלח" ע"ש.

ומי יבוא בסוד קדושים באותם ימים קשים שצנצרו ישראל לרחמים גדולים, ונדועה סגולת פת במלח להמתקת הדינים, שכבר רמזה הרמ"א בהגהתו בשולחן ערוך שם: "מצוה להניח על כל שולחן מלח קודם שיבצע, כי השולחן דומה למזבח והאכילה כקרבן, ונאמר (ויקרא ב. א) 'על כל קרבן תקריב מלח', והוא מגין מן הפורעניות" ע"כ.

ובזוהר הקדוש (תי רמ"ג) נרמז בזה רזין עילאין שדוקא אכילה פת במלח מצלת מכל מרעין בישין הרדפים אחר הצדיק, חל"ק (פסחים): "אמר רעיא מהימנא בוצינא קדישא, כמה מתיקין מילך, ודאי אתמר הכא 'בלולה בשמן כתיב' (ויקרא ב. ב) באורייתא דבעל פה בלולה במקרא במשה בתלמוד וכו'. ודאי לאו אורייתא איהי בלולה אלא למאן דסביל כמה מכתשין בגינה כו', בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה, תזכה לראות פני שכנינה. 'כתיב', דא הוא דמקיים פת במלח וטאל כו', בלולה בשמן כתיב, הדא הוא דכתיב (ישעיה ב. ג) והוא מחולל מפשעיו מדוכא מעונותיו וכו' עכ"ל"ק, והדברים נוראים. § § §

ומעשה נורא סיפר בזה אחד מן החסידים, שעל פי הוראת הרבי היה נוהר תמיד בכל פעם שנטל את ידיו לסעודה להקפיד על פריסת מפה ושיהא המלח על השולחן. וכשלקח פעם אל הצבא ונטלח לחיות המלחמה נתנו להם הפסקה קצרה של דקות מספר כדי לסעוד את ליבם ולהמשיך במלחמתם. אך בהיות אותו חסיד שומר על פקודת רבו בעל חז פרוש מחבריו לפינה אחת כדי לקיים את כל ההלכות שבסוד אכילת הפת גם על פניו, הוציא מאמתחתו פיסת בד קטנה הוא חיפש ומצא איהא ארזו ריק, הפכו על פניו, הוציא מאמתחתו פיסת בד קטנה הניחה על גבי הארזו, ושף מכיסו שקית קטנה עם מלח והניחה על גבי המפה, ורק לאחר מכן ניגש לטול את ידיו ולאכול את הפת, כשכל חבריו כבר יושבים באמצע סעודתם ומסתכלים בו בתימונה על שפורש מהם ומחפש לו דקדוקים והיזיונים של פריסת מפה וטבילת מלח...

והנה בעודו יושב מן הצד ואוכל את לחמו נחת בפתאום 'פגו' ששיגר האויב בדיוק אל אותו מקום שישבו החברים בסעודתם, והרגו כולם בו במקום, כשהוא היחיד שניצל וחיינו וינתנו לפניו ללמד בכוונת פריסת מפה ופת במלח. [עין בחי' פת כבוד (ברכות ב. מהלך ד"ה הבא מלח) שריבט מנחם ל"ו והו' מדוק מאד להבא מלח על השלחן, דאינא מברש שביית מלח מלח על ישראל מקטרוה של השטן ע"ש].

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

עונה לעמו ישראל בעת שוועתם אלי

אני גר בקומה שלישית ובעזרת המעלית אני מעלה את בני הגדול המרותק לכיסא גלגלים לבית. ירדתי ביום שישי לאסוף את בני מההסעה, כשחזרתי לבניין עם בני התברור שיש הפסקת חשמל כללי בכל האזור, ואין דרך להעלות את בני שלוש קומות, וגם לחפש אנשים שיעזרו נשמע די מופרך ולא מעשי. עמדתי ליד המעלית ובקשתי מה' שיעזור לי. תפילה מעומק לב כנראה נשאה פרי ותוך כמה דקות חזר החשמל, היסטורי אם להמתין שמא ייפול החשמל בעודי במעלית, אבל לא הייתה לי ברירה אחרת... נכנסנו למעלית בתפילה שלא להיתקע. הגענו הביתה בשלום ברוך ה', וכעבור כמה דקות שוב קרס החשמל לכמה שעות טובות וממושכות. למרות שהחלות היו באמצע אפיה בתנור ולא היה דרך לחמם את הבית וההכנות לשבת היו תקועות, הודינו לה' והיינו בשמחה על כך שהחזיר את החשמל במיוחד כדי להעלות את בני ולא היינו צריכים להיתקע למטה בקור. שנזכה תמיד לראות את הטוב ולהודות עליה.

בבעל המעשה: א.ק.א.

פיספוס הוא לא פיספוס

הפיגוע הקשה בכניסה לירושלים בו נרצח על קידוש ה' חברי הטוב מהישיבה אריה ה"ד היה מסובב גם באין ספור ניסים ואספר את הנס האישי שלי:

כל בוקר אני עולה על האוטובוס של שש וחצי מביתו עילית לירושלים, ויוזר בתחנה של היציאה מהעיר. היינו מתאספים כמה חברים, ביניהם גם אריה ז"ל, בתחנה וממתנינים יחדיו להסעה לישיבה. באותו בוקר של הפיגוע המחריד קמתי ויצאתי כרגיל מהבית לתחנת האוטובוס, אלא שפתאום שמתי לב שתיק התפליין שלי נשאר בבית. רצתי חזרה הביתה לאסוף את התפליין, ולמרות שרצתי ספספטי את האוטובוס לירושלים מה שאומר שגם הפסדתי את ההסעה מהכניסה לעיר לישיבה. לעולם איני מפסיד או מפספס והנה היום לכאורה ספספתי אבל מתברר שהפספוס הזה ככל הנראה היה מכוון משמים כדי להציל את חיי!!!

לא תמיד יודעים מדוע מפספסים לכאורה דברים! זה נראה בעיני אדם כדבר רע. אבל על האדם לדעת שהכל מושגח על ידי מסובב הסיבות, ואילו הייתי מאמין מספיק אז הייתי מודה מיד בשעת מעשה על שהפסדתי את האוטובוס בידיעה שכל מה שה' עושה לטובה הוא עושה.

בבעל המעשה: מ.ל.

הפענוץ לכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזנף לשלוח אל ר' שפחה ספואלס פנקס: 15326517922

§ • § • §

ילדו של אחד מחסידי הרה"ק רבי יוחנן מקארלין זצוק"ל חלה נפל למשכב, חומו עלה וטיפס והוא שכב במיטתו כמה ימים חלוש וחסר אונים, ומראה חיוור מאוד. הווי המודאגים רכנו סביבותיו כל העת, כשהם מגישים לפיו מדי כמה שעות 'כוס תה' חם ומתביל, ובדוקים כל העת את מצבו.

לאחר שבערו כמה ימי מחלה קשים ולא נראתה שום הטבה במצבו של החולה, נכנס האב בדאגתו הרבה אל הרבי והזכיר לפניו את בנו החולה, שזה כמה ימים מתמודד עם מחלתו הקשה.

הביט הרבי היטב ב'קויוטע' שלפניו, ולאחר מחשבה עמוקה ציווה לקחת את הילד החולה אל דוקטור פלוני, ונקב בשמו של רופא מסוים. היה זה רופא זקן שכבר יצא לגמלאות, ולא הוכר כלל כרופא מדופלם, ובצערותו עסק מעט ברפואה. התפלא האב מדוע שלחו הרבי לרופא זוטו זה, ולא אל רופא גדול ומומחה, אבל חזקה עליו מצות רבו, וכחסיד נאמן לא שאל שאלות ולא הררה אחר רבו כלום. נטלו אפוא ההורים את ילדם החולה ויצאו אל ביתו של הרופא, מתחילה ניסה הדוקטור להתחמק שכבר אינו עוסק במקצוע זה ועדיף שילכו לרופאים הטובים. אך משהתעקש האיש וסיפר שהוא מגיע אליו בשליחות רבו, שצייץ מפורשות שעליו לגשת דוקא אליו, ניאות הרופא לגשת לבדוק את הבן החולה.

הוא בדק אותו היטב מכל צדדים וצייץ בדידעו, ועם תום הבדיקה הממושכת התיישב לכתוב דיאגנוזה מפורטת, בה העלה שלאחר בדיקה מעמיקה ומקיפה לא התגלו שום ממצאי מחלה כל שהיא, כל גופו של הילד תקין ופועל כסדרו, ואין כאן אף לא חשש של מחלה מסוימת, אין זאת כי אם שתקוף 'ירוס' מסוים ובתוך ימים מספר יחלוף הכל כמי שלא היה, והילד יחזור לאיתנו בבריאות שלמה.

ואכן כך הוה, השיפור במצבו של החולה התקדם במהירות ובתוך יומיים כבר התהלך איתן כאחד האדם כמי שלא חלה מעולם. תיכף מיהר החסיד לבית הצדיק כדי לבשרו בבשורה הטובה והמשמחת שכבר הבריא הילד, וכאשר התעניין הרבי ושאל על מהות המחלה וכיצד עברו עליו הימים האחרונים בידי החסידים לא כל דבר המחלה, ואמר שבביקורם אצל הדוקטור ששלחם הרבי התברר שלא היה כאן שום חולי ושום מחלה, ונמצא שלא היה כאן ולא כלום.

כשמוע הרבי את דבריו הרצינו פני קדשו, ואמר: זאג נישט אזוי! [אל תאמר כן] שלא היה כאן בעיה מעולם, אלא האמר שעכשיו עזרנו השי"ת ברוב רחמי וחסדיו, ועתה ב"ה אין שום חולי. אבל מתחילה הרי שכב החולה במיטתו בחוסר אונים, ודאגתם וחששם מאוד לשלומו, והרי לא בחילה נצרכנו לאותו רופא... וממילא חייבים אנו להודות להשם יתברך ולשבח על שהוציאנו מצרה לרווחה ומאפלה לאורה.

ובכן לימדו הרבי פרק חשוב, מלבד מה שרמז בדברי קדשו על המופת הגדול שעשה כאן, ושבתפילותיו המתיק הרבי את הדינים והפך את כל המחלה הקשה לתקיפת 'ירוס' זעיר... שיש לתלות כל דבר תמיד בחסדי השי"ת וישועותו, שהוא ברחמי הוציאנו מצרות, ולא להניח לייצר הרע לבלבל את דעתו בתירוצים ואמתלאות שונות. כאשר מדרך העולם שכשנצרך האדם לישועה צועק ומתפלל לה' ורץ להוכיח את צרתו אצל הצדיקים, אך לאחר שנושע שוב אינו רואה שהכל נעשה בעזרת הבורא אלא נוטה לתלות ישועתו בדרך הטבע.

ועל כך נצטוונו רבות פעמים בתורתנו הקדושה במצות זכירת יציאת מצרים, לדעת נאמנה (שמע' א, י) 'וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים', ולא היתה יציאה טבעית.

וכשם שהוא בכלל כך הוא בפרט לדורות, שיש לנו ללמוד ולהבין מטיב זה המעשה, שכן הוא בכל מאורע העובר על האדם, לא רק בצרה או מחלה, אלא אף בכל קושי ובעיה קטנה ונדולה שנתקל האדם בה בימי חייו, שלאחר שחלפה הצרה והסתדרה הבעיה עליו לדעת ולזכור 'כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם', ולהאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו הוא לבדו זה שעשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

§ • § • §

שמעתי מפי הגה"ח רבי ישראל גרוסמן זצ"ל שקיבל מפי קדשו

של הרה"ק רבי יוחנן מקארלין זצ"ע, שלהיות 'חסיד' וללמוד תורה הוא השלימות הראוי, וכל אחד מהם לבדו לוקה בחסר, כי הגם שלהיות חסיד הוא דבר גדול ועצום, וכל שכן שלימוד התורה אין ערוך למעלתו. מכל מקום השלמות הנכון היא כשהחסיד לומד תורה, כי אז יאה לימודו מלא חיות ושמחה כדרכם של חסידים, ובכך תהא תורתו חודרת עד תוככי חדרי לב ונפש פנימה, עד שהמאור שבה יחזירו למרטב (מכתב רבה פתיחא א).

§ • § • §

באחת מנסיעותיו של הרבי הקוה"ט רבי יוחנן מקרלין זצוק"ל לארץ הקודש, בעריכת שולחנו הטהור בבית המדרש הגדול דחסידי קארלין שבירושלים ניגשו כל הקהל לאמירת 'לחיים' כנהוג בזה אחר זה. בין שאר החסידים עבר גם הרה"צ רבי אהרן יוסף בריזל זצ"ל, מזקני וחשובי חסידי קרלין, שעבר באותה עת תקופה קשה מחמת כמה עניינים שתקפוהו, וכשעבר לברכת לחיים ביקש מן הרבי שיברכנו שיסתלק כל הקשיים ממנו שלא יהיו לו יותר בעיות! נענה אליו הרבי בחן חכמתו ואמר, זאת לא אוכל לברך אותך שיעלמו להם כל הקשיים, כי בעולם הזה ישנם קשיים, ואין איש שאין לו בעיות... רק לעתיד בעולם שכולו טוב וישבים הצדיקים כשעטרותיהם בראשיהם ללא שום קשיים ובעיות... אבל זאת כן אוכל לברך שתוכל להתגבר על כל הקשיים, ושתצליח להתמודד עם כל הני הרפתקי העוברים עליך בשמחה ובטוב לב!

§ • § • §

לפני כשבעים שנה השתוללה בארץ ישראל מגפת הפוליו, שפגעה בעיקר בילדים רכים וגרמה לשיתוק רחמנא ליצלן. ילדים רבים שנתקפו בנגיף האימתי נשארו משותקים לכל ימי חייהם ונצרכו לכיסא גלגלים, ורבים הללים הפילה ירחם ה'. הפחד והבהלה מאותה מגיפה היו קשים מאוד, והיו נוהרים ונשמרים מכל משמר שלא ליפול באותו חולי נורא, עד שריחם ה' ברוב רחמי ונמצא החיסון כנגד מחלת הפוליו והמגפה נעצרה. באותה תקופה שהה הרבי הקדוש רבי יוחנן מקארלין זצוק"ל בארץ הקודש, והנה נכדו של אחד מזקני החסידים שבירושלים נתקף בנגיף הקשה, מצבו החמיר מיום ליום והוא שכב מאושפז בבית החולים במצב קשה רח"ל.

המשפחה נבהלה ודאגה מאוד, והסבא רץ ברוב פחד ומורא אל הרבי הקדוש, וזעק ברוב צער על נכדו היניק נחמד ועמים שנפל במחלה הקשה של המגפה הנוראה.

כשראה הרבי את גודל דאגתו ופחדו חיין לעומתו, ואמר: וואס איז ד'גריוטער דאגה? [מה הדאגה הגדולה], וואס לויפט איהר צו בעטען ברכות...? [מתי ער רץ לנשק ברכות], הלא בדיק בשביל כך נועד הספר תהלים! - גש נא אל בית המדרש פנימה, תפתח את ספר התהלים ותשפוך את נפשך לפני ה' לרפואת נכדך, ואף אני אקח את התהלים בידי, ויחזיק נפתל לפני השי"ת ונבקש רחמים מבעל הרחמים. תיכף יצא החסיד לקיים מצות רבו, הוא נעמד בבית המדרש על יד ארון הקודש, פתח את ספר התהלים והחל בוכה במר נפשו בדמעות שליש לישועה והצלה, ולמותו לציון שלאחר ימים מספר חזר הבכד לביתו בריא ושלם, ולא פגעה בו אותה מחלה מאומה, ונתקיים בו מאמר הכתוב (תהילים קט, יז-ט): 'קרב ה' לכל קרְאֵי לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּ בְּאֵמָה, רְצוֹן יִקְרָא יַעֲשֶׂה וְאֵת שְׁוֹעֵתָם יִשְׁמַע וְיִשְׁעֵם'.

§ • § • §

היום הגדול והנערב של ערב ראש השנה תשס"ו יזכר לשנים רבות וארוכות אצל בני ירושלים של מעלה, בפרט אצל בני 'משפחת אייזן' המיוחסת, מבני ציון היקרים.

באותה שנה בירח אלול תשי"ד עלה לארץ הקודש האדמו"ר הקדוש והטהור הרבי ר' יוחנן מקרלין זצוק"ל, אשר לשמו ולזכרו תאות נפש, ולשמחת לב מאות חסידי קרלין שבארץ הקודש ערך הרבי את התפילות והשולחנות בבית המדרש הגדול דחסידי קרלין בתוככי ירושלים.

למותו לתאר את גודל ההתרגשות ששררה אז בין כל תושבי ירושלים בכלל, ואצל חסידי קרלין בפרט, שהגיעו בהמוניהם לחסות בצילא דמיהימנותא לקראת היום הגדול והנורא של ראש השנה. סיפורים רבים נשזרו סביב אותו ראש השנה מיוחד, אבל אנו נתמקד כאן בסיפורה של משפחת אייזן.

אחד מן המיוחסים שבין חסידי קרלין של הדור הקודם היה הרה"ח רבי יצחק אייזיק אייזן זצ"ל, איש שכולו אש להבה של אמונה שלמה ותמימה וביטחון באלקים חיים. - בפרט ניכר זאת אצלו כשהקריב שבעה מזבחות (י) מיוצאי חלציו היקרים והמסולאים בפו, בקרבות הנוראים שהתחוללו במלחמה הקשה של שנת תשי"ח בעיר העתיקה. והנה בהגיע היא יומא רבא דערב ראש השנה של שנת תשס"ו, היה ר' יצחק אייזיק מלא שמחה על שזכו שהרבי הקדוש שוכן בתוכם בימים המקודשים. אף הוא כאשר חסידי קרלין התכונן בסילודין לקראת היום הגדול הקרב ובא, בבוקר השכם זירז את עצמו לטבילת מקווה לפני הסליחות הנוראים של 'ערב ראש השנה', ובהיותו שערדין החושך מלא הארץ, כמה שעות לפני הנץ החמה, לא הבחין ר' יצחק אייזיק באבן שהיתה מונחת למכשול בדרך, ובריצתו הזריזה נתקל באותה אבן, ותיכף מעד ונפל ארצה רח"ל, ושרר את אגן הירכיים, ה' ירחם.

זמן לא רב אחר כך, כשעברו במקום חסידי נוספים בדרכם אל המקווה, מצאו את ר' יצחק אייזיק מוטל על הארץ כשהוא מתפתל מייסורים נוראים, כידוע שבשבירת 'אגן הירכיים' כל תזוזה קלה גורמת לכאבים קשים מאוד. - והנה שומעים החסידים את ר' יצחק אייזיק בשוכבו כך על הארץ, שפיו מדבר ושפתותיו ממלמלות. כשהיטו אוזן לשמוע מה אומר ומה מדבר בשעה קשה שכזו, שמעוהו אומר: ריבנו של עולם, איך דאנק דיר פאר די זיבעציג יאהר וואס דו האסט מיר ג'שיינעט! [ריבנו של עולם, מודה אני לפניך על שבעים שנת חיים שהנחת לי]. - במקום להתלונן ולהתאנן ולגנוח על הכאבים הנוראים ועל כל הצרות שעברו עליו, פתח את פיו כדרכם של חסידי קמאי בדברי שבח ותהילה להשם יתברך בלא שום תלונה ותערומת.

מכובן פנה אותו ותיכף לבית החולים, הוא שכב שם מלופף בייסורים קשים ומרים, ונעשה שאלה גדולה אצל הרופאים אם לערוך לו ניתוח, מחמת שבאותם ימים ניתוח כזה של שבר אגן הירכיים היה מן המסוכנים ביותר.

לאחר תפילת שחרית בבית הכנסת הגדול עם הרבי הקדוש, שנערכה כדרכם בקולות ונביקים, ערך הרבי 'שולחן לחיים' וכל הציבור עברו לפניו כבני מרוח להתברך לקראת השנה החדשה. - מראה פני קדשו היה מאוים מאוד, כדרכו בקודש לשבת תמיד בחרדת קודש, ובפרט בערב יום הדין הממשמש ובא. ובאותה 'עת רצון' עילאה ניגשו לפניו והוכיזו את רבי יצחק אייזיק שמעד בדרכו אל המקווה לפנות בוקר, והעלו את השאלה הקשה שמתחבטים בה הפורפוסורים אם לערוך את הניתוח, שבגילו המבוגר יש בו יותר סכנה.

כששמע הרבי ר' יוחנן מדבר נפילתו של ר' יצחק אייזיק נתרגש מאוד, ונעשו פניו להבים וצורת קדשו מאוימת, פחד אלקים נפל על כולם, דקות ארוכות ישב כך בעיניים עצומות, כשפיו הקדוש ממלמל בחרדת קודש: יא מאכען, נישט מאכען, איך וייס נישט... [כן לעשות (תיחזיק), לא לעשות, איני יודע].

לפתע נעזר הרבי ממחשבות קדשו, ופסק בקול ובהתלהבות, לערוך את הניתוח ושיהא בהצלחה!

לאחר מכן הפטיר: איך האב אעהם ג'דארפט פון גריב ארויס שלעפען! [צדיכתי למשפט ולהלכות מן הברז].

הניתוח עבר בהצלחה מיוחדת, כשכל הרופאים התפלאו על כך, ורבי יצחק אייזיק הבריא במהרה, וחזר לעבודת הקודש בשמחה ובטוב לבב כדרכו בקודש.

§ • § • §

נלכה ונצעד נא בדרכים הטובים והישירים שהנחילו לנו הצדיקים קדושי עליון, נתבונן נא בשולי גלימתו של בעל ההילולא, להתעלות בתורה ויראת שמים בקדושה ובטהרה. - ובוה נזכה שזכותו הגדולה תגן עלינו ובעדנו ובעד כל בית ישראל להיושע בדברי ישועה ורחמים בכל משאלת לב לטובה, אמן.

על הברכה יעמדו

ניתן להניח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון כפייל (דוא"ר) נא לשלוח לפייל המצוי"ב

לע"נ הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרבי ישראל זצ"ל מיינער ולבני י"א אל תשפ"ג תנצבה.	יוסף בן טילה וואא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים	לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה ולבני י' סיון תנצבה.	לע"נ הבחור שמואל סארי ז"ל בן יבלחסי"א רבי ישראל יצחק ולבני י"ח נסלו תנצבה.	גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת מרכז ייצור ופיקוח מכוניות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גליל 19
---	--------------------------------	---	--	---	--	------------------------	--	---------

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון כפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

זכויות... מלאכים טובים... זה עדיין לא מועיל להניע אותנו לעשות מה שצריך כמו יכולת ההנעה של כמה לירות של סדר בין הסדרים...
ויקה מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו: עזים מאתים ותישים עשרים רחלים מאתים וגו' (שם)

ר' אייזל סלונימער נסע פעם ברכבת והגיע זמן מנחה. עמדו שם קבוצה של חמשה יהודים שנמנו על המשכילים וביקש מהם אם יוכלו להשלים מנין למנחה. אמרו לו: אבל אין לנו עשרה? אמר להם המתינו כאן ואביא עוד כמה מהקרונות האחרים של הרכבת... ר' אייזל חזר עם יהודים נוספים וכבר חשב שהיה לו מנין למנחה אבל אדהכי והכי עד שחזר – המשכילים חמדו להם לצון וברחו למקום אחר...

רבי אייזל אמר לסוכביו שכעת התחזרה לו קושיא גדולה בפרשת וישלח. הרי התורה כותבת בפרטות ובמדויק מה הביא יעקב במנחה לעשו. והרי מדובר בעדרים גדולים וכיצד יתכן שלא היו כלבים שישמרו על העדרים? אלא – אמר ר' אייזל – בודאי שהיו כלבים. אך הכלבים כששמעו את המילה 'מנחה' הם ברחו...

ויפל על צוארו וישקהו (לג, ד)

וברש"י: אמר רבי שמעון בן יוחאי, הלכה היא, בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה, ונשקו בכל לבו.

שואלים העולם: למה העובדה ש"עשו שונא ליעקב" היא 'הלכה?' ומתרגמים, כי מהשנאה הזו יצאה ההלכה, כמבואר בהלכות בשר בחלב שמעיקר הדין מותר לאכול לחם עם גוי בשולחן אחד כיון ששונאים זה את זה (למעט מקרים מסוימים כגון חמץ בפסח שמושם החומרא של חמץ החמירו ועוד מקרים ע"י ט"ז ו"ד פח סק"ב). ובדרך צחות, אמרו, שמזל ש"עשו שונא ליעקב" זה הלכה ולא מנהג או חומרה, כי אז ה' ירחם בני עשו מקיימים בדקדוק את המנהג... (הגר"ח"ב נבנצאל שליט"א, גליון אישיבישע"ר חומש)
ויהי בהקשותה ותאמר לה מיילדת אל תיראי כי גם זה לך בן (לה, יז) לכאורה קשה, לשם מה נכתב פסוק זה כלל בתורה הקדושה, ומה צורך יש לנו לדעת מה אמרה המיילדת?

מבאר רבי אלימלך בידרמן שליט"א בא הכתוב ללמדנו עד כמה יקר בעיני ה' כשאחד מחזק את השני ומרגיעו לבל יתיירא, ואף שבעצם לא הידשה המיילדת מאומה לרחל, כי בביטחונה של רחל בוודאי כבר ידעה בבירור שתלד בן – שהרי כך הייתה תפילתה, 'יוסף ה' לי בן אחר', ומה גם ש'נביאה' היתה, אך כל דיבור ודיבור טוב בין איש לרעהו, אף אם לא חיזקו בפועל, גם כן חשוב הוא מאוד, ויכתב בספר זכרון מעשיה של מיילדת זו.

שם. במה הרגיעה וניחמה אותה המיילדת שלא תפחד מהייסורים בזה שיש לה בן, איזו ניחום הוא זה? מתרג' ה"תורה תמימה", הגמ' בנידה (לא). אומרת שצירי לידה אצל בת, גדולים משל בן. רחל הרי רצתה עוד בן, 'יוסף ה' לי בן אחר', ולכן 'ויהי בהקשותה ללדת' – כשהיא הרגיעה כאבים קשים בלידה, וצירי הלידה התגברו, חששה אולי וזהו בת. לכן הרגיעה אותה המיילדת ואמרה לה "אל תיראי כי גם זה לך בן". (מודשך ביתך)

ויהי לי שור וחמור (לב, ו) הרבה שוורים וחמורים היו לו ליעקב, ולכאורה היה צריך להיות כתוב "ויהי לי שורים וחמורים", ומדוע כתוב שור וחמור בלשון יחיד? אומר הגרי"ד סולוביצ'יק זצ"ל פשט נפלא: דרך בני אדם שמשתדלים שהופעתם החיצונית תהיה מכובדת. והסיבה לכך כי חשוב להם ומענין אותם מה יחשוב פלוני ומה יאמר אלמוני והם מתחשבים בכך, שהרי כבר כתוב ברמב"ם: "דרך בריתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו נוהג כמנהג אנשי מדינתו". אבל אדם שנצרך להיות בין סוסים וחמורים לא יהיה משנה לו איך נראה לבושו, ונתאר עצמינו מה יקרה לאדם שיראה סוס לועג על אופן הופעתו החיצונית, הרי זה לא ידבר אליו כלל, כי הוא – בן אדם, והסוס – הוא סוס... וכי אכפת לאדם מה סוסים חושבים עליו?...! אמר יעקב אבינו לעשו: עם לבן גרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים!! הייתי במקום שכולם עושים מעשים רעים, כולם מתנהגים אחרת ממני, כולם נגדי, ולא הושפעתו מהם לרעה. וכיצד עשיתי זאת? "ויהי לי שור וחמור!!" התיחסתי אל לבן ואל כל עושי הרע שהיו סביבי כאילו הם 'שור' ו'חמור'...

ויש להוסיף על זה את המשפט הידוע שאומרים בשם הקוצקער: אם אני זה אני – בגלל שאני זה אני, ואתה זה אתה – בגלל שאתה זה אתה, אז: אני זה אני ואתה זה אתה! אבל: אם אני זה אני – בגלל שאתה זה אתה, ואתה זה אתה – בגלל שאני זה אני, אז: אני זה לא אני ואתה זה לא אתה!! זאת אומרת, אם בן אדם כל הזמן חושב איך הוא צריך להתנהג ולהראות וכו' ולא חושב מה חברו יאמר, אז יש לו עצמאות והוא עושה רצון ד'; אבל אם אדם חי כל החיים בחשבונות מה יאמרו ומה יחשבו, אז כל החיים שלו וכל מה שיעשה זה כאילו השני עשה ולא הוא.

משל לאדם מכובד שהיה בדרך ונצרך לנקביו, וחיפש מקום להתפנות ולא מצא, והתחיל לרוץ כדי לחפש מקום. לפתע ראה אותו מיישהו ואמר לעצמו: אם האדם הנכבד הזה רץ – סימן שקרה משהו, והתחיל לרוץ בסמוך אליו, כעבור כמה עשרות מטרים הצטרף השלישי מתוך אותה מחשבה, וכך הקבוצה הלכה וגדלה. בדרך שאל אחד הילדים את אביו: אבא, למה רצים? לאן רצים? ואביו השיב לו: מה אתה שואל, וכי אתה לא רואה שכולם רצים?...! הגיעו לפאתי העיר ואותו אדם נכבד נפנה לקרן זווית לעשות מה שהיה צריך.... וכולם נסו בבושה....! אוי, אבל ככה יהיה לעתיד לבוא, כולם רצים אחרי כולם ובסוף מגיעים לעולם האמת ונסים בבושה!!

ויקה מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו (לב, יד)

ברש"י בתחילת הפרשה כתוב כי "וישלח יעקב" היינו מלאכים ממש. והנה מלאכים ממש מגיעים לעשיו, ואין קול ואין עונה... עשו לא מתרגש והוא ממשיך ללכת לקראת יעקב כשארבע מאות איש עמו... הקשה רבי שלום שבדרון זצ"ל, אם מלאכים לא מרגיעים את עשיו, מה כן יכול להרגיע אותו? התשובה: עיזים, תיישים, גמלים... ובל נטעה לחשוב כי רק עשו הוא כזה, היצר הרע של כולנו עובד כך. כשמדברים אל היצר הרע, במוסר, ברוממות – כדאי לך, יהיו לך

הכל מוכרע בשמים!

יֵאמֵר לֹא יַעֲקֹב יִאֲמַר עוֹד שְׁמֶךָ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל כִּי שְׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעַם אַנְשִׁים וְתוֹכַל (ל"ב, כ"ט) ופרש"י: "ועם אנשים - עשו ולבן". לכאורה עלינו להבין: כיצד ניתן היה לומר על יעקב 'כי שרית עם אנשים' – כאשר הכוונה לעשיו ולבן, בו בזמן שהדברים נאמרו עוד בטרם פגש בעשיו אחיו? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: הצדיק רבי מאיר'ל מפרימישילן, ידוע היה ומפורסם במידת פזרונו המופלגת. כל פרוטה שהגיעה לידו – מצאה את דרכה חיש קל אל העניים והדלים, אשר מצויים היו בפרימישילן בשפע, כמו בשאר עיירות ישראל באותם ימים... לצרכי ביתו – לא השאיר הצדיק מאומה, שכן סמוך היה ובטוח כי אביו שבשמים ידאג לכל צרכיו בשעת הצורך... והנה, באחת השנים, בעקבות חורף קשה אשר השחית את הדרכים והשבית רגליהם של עוברים ושבים – הגיעו הדברים לידי כך שבביתו של הרבי לא ניתן היה למצוא אפילו פרוטה אחת לפרוטה. באותם ימים – שהה בביתו של הצדיק אחיינו, אשר נודע לימים כהצדיק רבי ישראל מקאלוש. באחד הבקרים, בעוד רבי מאיר'ל ואחיינו יושבים בקודש פנימה ומשוחחים בעניינים גבוהים העומדים ברומו של עולם, הבחינו שניהם מבעד לחלון ביהודי עני ואביון, לבוש קרעים, העושה את דרכו אל הבית. בראותו כי כן – חדל מיד רבי מאיר'ל משיחתו, והחל מחטט בכל רחבי הבית, אולי יעלה בידו למצוא חפץ כלשהו בעל ערך, אותו יוכל למשכן בכדי להשיג איזו מטבע הגונה עבור העני האומלל, אך לשוא: עד מהרה התברר לצדיק, כי כל חפץ אשר ראוי היה לשמש כמשכון – כבר מושכן זה לא מכבר עבור צרכי הצדקה של עניי העיר, וכעת היה הבית ריק לחלוטין, כפשוטו ממש! רבי ישראל, סבר כי יוכל לנצל את ההזדמנות, בכדי 'להוכיח' את דודו הגדול על מידת פזרונו המופלגת... "רואה אתה דודי היקר? תמיד מוטב להשאיר בבית כמה פרוטות, ולו בכדי שיהיה מה להעניק לעני המתדפק על הפתחים ביום סגריר, בתקופה כעין זו – בה הדרכים משובשות ואין רגל פוקדת את העיר!" טען. אולם הצדיק, לא השתכנע... בחביבה הוא גער באחיינו והשיב לו בחיוך: "מה אתה שח, ישראלצ'י יקירי... הלא בשמים לא יורד גשם, ואין שם בוך... כלום יד ה' תקצר מלהזמין למאיר'ל את המעות הנחוצות לו, גם בתקופה שכזו? מדוע עלי לשייר מעות מראש – אם הקדוש ברוך הוא יכול תמיד לדאוג לי לכל צרכי מידו הפתוחה והרחבה?". ואכן, ראה זה פלא: העני הגיע אל הבית, התדפק על הדלת, ומשנפתחה בידי הצדיק – נכנס אל החדר, ורוקן מתרמילו על גבי השולחן ערימה של מטבעות... התברר, כי הוא לא הגיע בכדי 'לקבל' – אלא בכדי 'לתת', ועתה, אכן, כבר לא היה חסר לצדיק מאומה, ואף היה בידו די והותר בכדי לפזר עבור עניי העיר... ללמדנו, כי המציאות, כפי שאנו רואים אותה – אינה מוכתבת בעולם הזה, על פי כללי ה'טבע'... היא נקבעת בשמים, במרומים, ואם 'שם' נגזר על האדם שיקבל דבר מה – מאומה לא יוכל למנוע זאת! למעשה, ברגע בו כבר נגזר הדבר בשמים – הרי הוא כאילו יצא אל הפועל, וכעת לא נותר אלא להמתין עד שישתלשל השפע אל העולם התחתון ויהא ניכר לעינינו, עיני בשר!

ומכאן נוכל למצוא תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של רבינו הגרי"ז הלוי מבריסק שהיה אומר כך: ידוע, כי המלאך עמו נאבק יעקב – היה שרו של עשיו. כלומר: בין יעקב ובין שרו של עשיו התחולל מאבק שמימי, אשר הכריע את גורלו של עשיו בשמים, והבטיח כי לא יוכל ליעקב! מעתה, אמנם היה צורך בהשתלשלות של תוצאות המאבק לעולם המעשה, וזאת נעשה בעת פגישתו של יעקב עם עשיו אחיו, אולם עוד בטרם התרחש המפגש – תוצאותיו כבר היו מובטחות מראש: המאבק כבר הוכרע בשמים, ולאחר שהדברים נגזרים בשמים – שום דבר לא יוכל לשנותם, כך שנחשבים הם כאילו יצאו אל הפועל, וניתן לומר בבירור: 'כי שרית עם אנשים ותוכל' – בלשון עבר!

(מתוך "ללמדך" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

האם מותר לעשות זריקות של דיאטה בשבת?

שאלה: לאחרונה התפשטה שיטה חדשה להרזיה על ידי זריקות שמזרזות חילוף חומרים ומדכאות את התיאבון. זריקות אלו נעשות באופן עצמאי ועשייתם אינה כרוכה בהוצאת דם כלל, אלא בדקירה קלה בלבד. האם מותר לעשות זריקה כזו בשבת? והאם יש חילוק בין מי שעושה זאת מטעמי בריאות לבין מי שעושה דיאטה לשיפור המראה החיצוני?

תשובה: הגאונים רבי יעקב מאיר שטרן, רבי שמואל אליעזר שטרן, רבי שמאי גרוס, ר"ע פריד שליט"א הורי שמותר ליטול זריקות אלו בשבת. ואילו הגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א הורה לאסור משום גזירת שחיקת סממנים שאסרו על כל נטילת תרופות. והגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א השיב על טענה זו שאלו הנוטלים זריקות אלו עושים זאת מחמת סיבות בריאותיות וסובלים מהשמנת יתר, והם לכל הפחות בגדר חולה שאין בו סכנה שמותר לו ליטול תרופות ולא גזרו עליו משום שחיקת סממנים. והשיב הגר"נ נוסבוים שלא נראה לו שיש חשש סכנה או הפסד של תהליך הרפואה כולו בכיטול יום אחד. והגר"ע פריד ציין לדברי הגמ' בשבת ק"מ: אפילו למאן דאסר הני מילי היכא שלא אישתי כלל אבל הכא כיון דאישתי חמשא ומעלי שבתא אי לא שתי בשבת מיסתכן. וכן פסק השו"ע סימן שכ"א סי"ח, עיי"ש. ואמנם שם מדובר שיש סכנה בהפסקת הרפואה, אבל למדו מזה פוסקי דורנו להתיר לחולה שאין בו סכנה ליטול תרופות בשבת אם צריך ליטול את התרופה במשך כמה ימים ברציפות, כמו שמקובל בנטילת אנטיביוטיקה. ויש לצרף דעה שהביא בחידושים שמיוחסים לר"ן בשבת שם שכתב: י"מ דמסתכן דהא לאו דוקא אלא מצטער מחמת חליו כי הך דהתם ותרואהו בחולה שאין בו סכנה, ע"כ. ואף דהשו"ע פסק לא כן, מ"מ באיסור נטילת תרופות שהותר לחולה שאין בו סכנה יש לצרף דעה זו.

ולענין חשש ביטול עונג שבת שזריקות אלו גורמות ע"י דיכוי התיאבון השיבו הגאונים שליט"א שמי שסובל מהשמנת יתר עבורו מניעת האכילה היא עונג ואין בזה ביטול עונג שבת. נוכחו שהתירו תענית חלום בשבת משום שזה עושה נחת רוח לבעל החלום, וזה העונג שבת שלון (וישמע משה)

חידה שבועית

הי שמי שחשש ביטול עונג שבת שזריקות אלו גורמות ע"י דיכוי התיאבון השיבו הגאונים שליט"א שמי שסובל מהשמנת יתר עבורו מניעת האכילה היא עונג ואין בזה ביטול עונג שבת.

תשובה לחידה פר"ש: יעקב, כביכול, כאמור: "הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה" וברש"י: "וקרח-כמו 'משליך קרחו'. תרגומו גלידא". כלומר יעקב אומר שאכלוהו קרח (גלידה) בלילה... תשובה לחידה: קשת בענן. **שם הווכח:** יהודה בובניק נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת פורמן להולדת הבת
משפחת פישמן להולדת הבת
משפחת רייכר להכנס הבן לעול תורה ומצוות

גני הדר-עמישב: משפחת שימבורסקי – טנבוים להולדת הבת הנכד
משפחת הקלמן לאירוסיה הבת
משפחת מנחם קליין לאירוסיה הבת

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
1913919@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמוגים'

פרשת וישלח תשפ"ג שנה ט | גליון מס' 461

פניני אמוגים

פניני תפלה בפרשה

תפלה בלשון

המשתמעת לשתי פנים

"ויצו אתם לאמור כה תאמרו לראי לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לכו גרתי ואחר עד עתה" (לב ה)

כך פרש הרבי ר' אלימלך מליז'נסק את צויו של יעקב למלאכים:

ברצות הצדיק למנוע מהמקטרגים לעצור בעד תפלתו מלהתקבל, מתפלל הוא באופן שתפלתו תשמע כדבור הפכו לכו שיחו, וכפי שמצינו שאמר נחמיה (נחמיה ב ד-ה, ראה מהרש"א ר"ה ג ב): "ואתפלל אל אלקי השמים; ואמר למלך". זהו שהורה יעקב למלאכים: "כה תאמרו לאדני" - באמירתכם תכנונו להמליץ בעדי לפני אדון הכל, אולם כדי למנוע מהמקטרגים מלעכב בעד התפלה, אמרו זאת באופן שישמעו כמכוונים "לעשו" (נעם אלימלך).

תפלה בחסד ותפלה בדיון

"ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני חמנות" (לב ח) הגר"א מבאר כי ישנם שני אפני תפלה:

יש המבקש את בקשותיו בתפלתו כשכר ותגמול על מעשיו וזכותיו, ומתוך כך עומדים המקטרגים כנגדו כדי למנוע מתפלתו להתקבל, בכך שהם מזכירים את חובותיו. באופן זה התפלל יעקב אבינו, ולפיכך נאמר: "ויירא יעקב מאד" - "שמו יגרם החטא" (ברכות ט א).

מאידך יש המתפלל שייטיב עמו ה' מכח מדת החסד ולא כשכר על פעלתו ומעשיו הטובים, וכינו שפך אין הוא צריך לחשש שמא יזכירו המקטרגים כנגדו את חטאיו, שהרי מלכתחלה בקש זאת בחסד ולא בדיון. באופן זה התפלל אברהם אבינו, וכפי שמעידה התורה (לעיל טו ו): "והאמן בה"; בטוח היה בישועת ה', ומפני מה לא חשש שמא יגרם החטא? משום: "ויחשבה לו צדקה" - שבקשתו היתה בתורת צדקה וחסד ולא כשכר על מעשיו.

על זאת אנו אומרים בתפלת 'נשמת': "עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך"; רבונו של עולם, כיון שעד עתה לא עזבתנו אלא מחמת "רחמיך", ואף לא עזבתנו אלא מחמת "חסדיך", לכו מבטחים אנו שתמשיך לרחמנו ולעזרנו "ואל תטישנו ה' אלקינו לנצח" (פרוש הגר"א משלי כה טו).

'יג מדות' הלכה למעשה

"ויצב שם מזבח ויקרא לו א-ל אלקי ישראל" (לו ט)

לפי פשוטו של מקרא פרש רש"י שיעקב [הקרוי 'ישראל'] הוא שקרא למזבח א-ל אלקי ישראל, ובכך הכריז ברש גלי שה' הוא אלקיו. ובדרך דרש הוסיף והביא רש"י: "ובתינו (ממלא יח א)

דרשו שהקדוש ברוך הוא קראו ליעקב א-ל", ואולם הוסיף וכתב רש"י: "ודברי תורה כפשוטו יפוצץ סלע מתחלקים לכמה טעמים, ואני לישב כפשוטו של מקרא באתי".

דועה דעת הראשית חכמה' (שער הענוה פ"א), כי הבטחת חז"ל בנוגע ל"ג מדות הרחמים: כל זמן שישראל חוטאים - יעשו לפני פסד הזה ואני מוחל להם" (ר"ה ז ב), אינה תלויה באמירתן אלא בעשייתן, כלומר, שעל הצבור לנהוג בעצמם במדות אלו, וכפי שמוכיחה לשון הגמרא: "יעשו לפני פסד הזה".

וכבר תמהו רבים על דבריו, שאמנם נתן להבין זאת על מדות כמו "רחום וחנון", וכמו שאמרו חכמים (שבת קלג ב): "מה הוא חנון ורחום - אף אתה היה חנון ורחום". אף כיצד נתן לנהוג במדת א-ל? מתוך כך יש שחלקו וסברו שסגלת י"ג מדות מועילה גם באמירתן בלבד, ובכך הסבירו לנו לומר שלוש עשרה, כי מדת א-ל מלמדנתו שסגלת י"ג מדות מועילה אף באמירתן גרידא.

ברם, רבי פינחס הלוי הורוץ, בעל ה'הפלאה' ישב את דעת הראשית חכמה', שמדרשת חכמים על הכתוב שלפנינו שהקדוש ברוך הוא קרא ליעקב אבינו 'אל', נתן להסיק שאף מדה זו שיכתב בן אנוש, ואם כן אף בה שיכתב עשיה' - שעל כל יהודי מוטל לשאף להתקדש ולהגיע אליה (פנים יפות' שלח).

לעמיתו טוען הבני יששכר' (אולול מאמר ב אות ד), כי אדרבה, בכך שהדגיש רש"י כי פשוטו של מקרא אינו פדרשת חכמים שהקדוש ברוך הוא קרא ליעקב 'אל', בקש להכריע שאי אפשר לדורש מהאדם לנהוג במדה זו, ועל כן קרא עלינו לומר שפדי לזכות לסגלת י"ג מדות, די באמירתן.

מאה ברכות מקשטות את הנשמה

"ויקח את חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה" (לו טו) דרש רב יב"י מאוסטרהא: "ויקח את חלקת השדה" - במה זוכה האדם לחלקו בגן עדן? "במאה קשיטה" בזכות שמקשט את נשמתו באמירת מאה ברכות מדי יום (רב יב"י).

יש לציין כי כבר כתב השל"ה הק' (מסכת פסחים מצה עשרה אות תא) שהמלים "מאה קשיטה" מרמזות למאה ברכות, ואלו דבריו: "ורמז הקדוש ברוך הוא סוד המאה לאברהם אבינו - 'לך לך' (בראשית יב א), עולה מאה. ומסרה ליצחק סוד מאה שערים ויברכהה ה' (שם כו יב). ויצחק ליעקב סוד מאה קשיטה' ורומזים למאה קשטין דשכינה מסוד מאה ברכות".

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמוגים'

שלום עליכם מלאכי אמן

על הפסוק הפותח את פרשת השבוע: "וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו, מפרש רש"י כי "מלאכים" אלו לא היו שליחים בשור ודם, אלא "מלאכים ממש".

אמר על כך הצדיק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע, כי מלאכים אלו הם מלאכים שנוצרו מהמצוות שעשה יעקב אבינו. שהלא כך אמרת המשנה (אבות ד יא): "העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד, והעובר עברה אחת קונה לו קטגור אחד". הוא מוסיף, כי דברים אלו מרמזים בדברי רש"י עצמו: 'מלאכים ממש' - 'ממש' ראשי תבות: 'מלאכים ממצוות שעשה'.

זה הזמן להבחין וללמוד, כי אף שמכל מצוה נברא מלאך, מכל מקום מצות אמן מיוחדת היא ככה. למשפחת 'בני אמוגים' המרחבת רבבות עמך בית ישראל ששפתי ההתעוררות העצומה בענין אמן, אין זה חדוש שאמן בגימטריה 'מלאך'. אם כן אפוא ברור שיש דברים בגו, אבקש לשתפכם בתובנה שעלתה בי ואולי יש בה כדי להטעים את הענין; לפני כחדש, ביום הושענא רבה, זכיתי להשתתף בפדיון הבן ליניי ששמו הראשון הוא גבריאל. בדברים שנסאיתי בשמחה זו אמרתי לאזכרים שבמשפחתנו, שכה מקפידים על ענינת אמן, אכן מתאים שיקראו לך הנולד בשם של מלאך - גבריאל'...

הוספת, כי מעיון בדברי חז"ל נתן להסיק שהמלאכים הנוצרים ממצוות אמן אכן שונים ממלאכים הנוצרים משאר מצוות. בסוף מסכת נזיר (סו ב) דמו חכמים את הענוה אמן ל"גבורים היוצרים ומנצחים במלחמה", הינו שפתינו מצויה מענינת אמן נבראים מלאכים חזקים המנצחים את המקטרגים המבקשים להרע לאדם (ראה מהרש"א שם).

מעתה, חשבתי לפרש ולומר שהמלאכים ששלח יעקב לעשו היו מלאכים שנוצרו מענינת אמן, שבהיותם "גבורים הנוצחים" סמוך יעקב שגודאיי ביצעו את שליחותם נאמנה.

סמכינו לכן נתן להביא אף מדברי ה'מגלה עמקות' בפרשתנו שדרש על הפסוק (לב יב): "הצילני נא מיד אחי מיד עשו", "נא מיד אחי" - ראשי תבות אמן, שבגש יעקב שזכות ענינת אמן תסייע בידו להציל מעשו אחיו.

נקפיד על ענינת אמן פראוי ככל האפשר בכמות ובכונה, כך נזכה לבטח שרובות מלאכי אמן - "גבורים הנוצחים" - יגנו עלינו בכל דרכינו.

בברכת 'כי מלאכיו יצוה לך לשמרה'...

שבת שלום

278 ז'סחכסל"ו

התפלה שבקעה את חומות הפלא

מהו, התפרץ לפתע מתוכו של טוביה אשד של געגועים. הוא בקש לפרק את געגועיו בשירת זמירות השבת.

הוא פצח בזמר 'י-ה אכסוף נעם שבת וממלה למלה קולו הלך וגשן. כאשר הגיע לבית השלישי והחל לזעק בכסופים את הבקשה: 'ויהי רחמיך מתגוללים...! נפרץ סכר דמעותי; הכאב, התסכול, הבדידות והצער התנקזו להם באחת בבכי נורא. בכחותי האחרונים הוא שורר שוב ושוב בקשה זו, עד שאפסו כחותי, והוא נרדם.

בעצומה של שנתו נגלתה אליו דמות שאותה לא ישכח כל חייו. היה זה איש זקן בעל הדרת פנים מפלאה, זקנו הלבן יורד על פי מדותיו. הוא הביט בו בעינים רחמימיות ואמר לו: "ישרי, קולך נשמע וזעקתך התקבלה ואתה תשחרר במהרה" והוסיף: "היום הוא יום פטירתו ואעתיך בעדך שתשתחרר במהרה".

טוביה התעורר שטוף זעה ואחוז הלים וגלה כי הוא עדין בעצומה של 'סעדת' השבת. בסערת רגשות מחדשת הוא שב לפזם את המלים המרטיות: 'ויהי רחמיך מתגוללים על עם קדשך, ושוב נרדם. והפעם שוב התגלתה אליו אותה דמות מפלאה והפצירה בו "מנע קולך מבכי, שלחוני משמים להודיעך כי תשחרר בקרוב".

טוביה נזכר בדברי חכמים (ברכות נה ב), כי "חלום שנשנה" הוא אחד מהחלומות המתקיימים. הוא נרגע מעט ונרדם עד אור הבקר.

הישועה המפלאה לא אחרה מלהופיע. למחרת נקרא טוביה למשרד מנהל הפלא שבשרו כי החלט להחזירו לכלא בניו ירוק. הפעם שבץ טוביה בתא רגיל ואנושי שבו זכיות אסיר מלאות.

בהזדמנות הראשונה מהר טוביה לצלצל לעסקן שעמו היה בקשר, ובנשימה עצורה שאלו, מי מצדיקי הדורות נפטר ב"ט בניסן, שחל באותה שנה בשבת חל המועד? העסקן שנדהם מהשאלה, בדק והשיב: רבי אהרן הגדול מסרלן מחבר הזמר 'י-ה אכסוף'. טוביה כמעט והתעלף לשמע דבריו. כחו לא עמד לו, והוא פרץ בבכי חסר מעצורים.

כיוסף שהורץ מן הבור, כן טוביה. למחרת יום טוב אחרון של פסח, נפתחה דלת תאו והוא התבקש מפי הסוהר לטל את מטלטליו המועטים ולהתלוות אליו למשרד מפקד הפלא. שם התבשר טוביה על שחרורו. פעילות רבת שנים של עסקנים שונים שלא נשא פרי, הביאה באופן פתאומי להתפתחות משפטית מפתיעה שהובילה לשחרור המידי.

לא היה לכך כל הסבר הגיוני מלבד זמר התפלה שנשא מעמק לב באותו ליל שבת בלתי נשכח, זמר שבקע את חומות הפלא.

מעשה זה ספר מפי הרב חיים הערש מענדלאוויטש מקרית יואל בני ירוק, ששמעו מפי בעל המעשה, ופרסם בקנטרס 'אז נדברו' - שבט תשע"ח, עמ' קג

אליו עוד לעולם...

השנים שבהן ישב טוביה בכלא היו הקשות בחייו. מדי יום היה עליו להתמודד עם נסיונות קשים מנשא ברוחניות ובגשמיות. אחד הדברים שחזקו את רוחו היתה ההתועדות בליל ששי. מדי ליל ששי היו מתאספים כל היהודים ששהו בין כתלי הפלא ושרים יחד זמירות שבת. מלות הפזמונים היו מחזקות את רוחם. עידוד מיחד שאבו מהזמר 'י-ה אכסוף נעם שבת' שאותו חבר רבי אהרן הגדול מקרלין.

בתחלת חדש ניסן תשע"ז, החלו האסירים הגויים ששהו בבית הפלא להתפרע. הם הכו, שברו וחרסו את כל הנקרה בדרכסם. באפן טבעי מראהו היהודי של טוביה גרם להם לפרץ של שנאה, והם הרבו להתעלל בו. טוביה המפחד מהר לגשת לסוהר האחראי ובקש הגנה. בלית בררה העבירו אותו לחדרון צר ומבדד, 'צינוק' של ממש, למען בטחונה האישי.

עתה הורע מצבו אף יותר מקדם. בחדר זה חבריו היחידים היו קירות הבטון האפורים שסגרו עליו מכל כוון. הבדידות היתה עליו קשה מנשא. טוביה בקש והתחנן שוב ושוב כי ימצאו בעבורו פתרון אחר, והנהלת הפלא הבטיחה לו כי תשקל את בקשתו.

בערב פסח נפתחה דלת תאו, והוא התבקש מפי הסוהר לטל את מטלטליו המועטים ולהתלוות אליו. לשאלתו הסביר לו הסוהר כי החלט להעבירו לבית סוהר אחר בעיר פילדלפיה, שם יהיה מוגן יותר. שמחה מלאה את לבו של טוביה. הוא היה בטוח שתנאיו בכלא החדש ישרו, והוא יוכל לחגג את ליל הסדר עם גיחוח מסים של חרות.

אולם תקוותו התבדתה עד מהרה. מפקד הפלא בפילדלפיה שראה ברשומי בית הפלא שטוביה שהה בכלא הקודם בצינוק, לא טרח לברר את הסבה לכך. הוא הורה מיד עם בואו להשליכו לצינוק גם בכלא החדש. טוביה בכה והתחנן, נסה להסביר את הסבה האמתית לשהות בצינוק, וכי כל המעבר בצע כדי שיוכל לשהות בתנאי פלא רגילים, אולם איש לא הקשיב לו. דלת הצינוק נסגרה מול עיניו בחזקה.

את לילות הסדר חגג טוביה בהרגשה קשה, המלים 'חג החרות' היו רחוקות ממנו שנות אור. 'הגדה של פסח' לא היתה לו, והוא אמר בעל פה את אשר זכר מנסח ההגדה.

יומים לאחר מכן בליל שבת חל המועד, לאחר שקדש על היין, ברך על המצות וטעם

'קירות, קירות, קירות, ושוב קירות... כמה זמן אפשר זאת לראות...! פזם טוביה לעצמו גגון מריר תוף פדי שהוא שוכב על משכבו הצר והנקשה. השנים שעשה במעמקי הפלא בניו ירוק, בין כתלי הבטון האפורים, הצליחו לדומם את קולו ולבש את מען דמעותיו.

שלא מרצונו נקלע טוביה למקום הנורא הזה. תאוה ולדותית להתעשרות קלה ומהירה גרמה לו להתפתות ולהכנס לשפתות מפוקפקות בתקנה להפיץ באמצעותה רוח

את לילות הסדר חגג טוביה בהרגשה קשה, המלים 'חג החרות' היו רחוקות ממנו שנות אור. 'הגדה של פסח' לא היתה לו, והוא אמר בעל פה את אשר זכר מנסח ההגדה.

בית פלא בריקרו איילנד בניו ירוק

קל ומהיר. למשך זמן קצר העניגים 'זרמו', אך מהר מאוד התבררה התרמית; השתף התגלה פגועל חסר לב, שמלבד שהותירו בחסר כל, אף דאג לסבכו עם השלטונות האמריקניים המפחמירים עד מאד בעברות ממו.

דינו נחרץ לארבע עשרה שנות מאסר בכלא ללא אפשרות ערעור.

בארצות הברית נהוגה הבדלה מקפדת בין 'פלא' לבית מלון... בתי הפלא האמריקניים הם מקומות שללא ספק מבצעים את שליחותם נאמנה - להמאס על יושביהם את הישיבה בהם, ולגרם להם ליחל ולפעל בכל רגע לצאת מהמקום האים הזה ולא לשוב

ברכות שאינן נענות באמן

מקורות ובאורים:

בירושלמי ברכות (ח ח) מובא: "אמר רבי תנחום: אם ברכת גוי - ענה אחריו אמן, דכתיב (דברים ז יד): 'ברוך תהיה מכל העמים'".
אולם כתב בספר 'חסד לאלפים' (לבעל 'פלא יועץ', רטו ד) שרק כאשר הגוי מברך ללא הזכרת שם יענה אחריו אמן, אולם אם מזכיר שם ה' בברכתו לא יענה אמן אחר ברכתו, שמה פונתו לעבודה זרה.
בספר חסידים (תכז) כתב: "אם יאמר הגוי אלהינו או אדונינו יעזרנו או יצילנו, או יהיה עמך, אל יענה היהודי אמן, כי כונתו אל אלוה שולו. אבל אם יאמר אלקיך או אדוניך יצילך, אז יענה אחריו אמן". וראה שו"ת 'בצל החקמה' ח"ג סי' לט.

ג. ישמעאלי המברך ברכה, נתן לענות עליה אמן אם שמע מפיו את הברכה בלה.

מקורות ובאורים:

כך כתב מהרי"ק ש בהגהותיו ל'שולחן ערוך' בספרו 'ערוך לחם' (או"ח רטו ב, הביאו בכף החיים שם טו) על פי דברי הרמב"ם (מאכלות אסורות יא ז) שהישמעאליים אינם עובדי עבודה זרה. וראה שם שיש לענות אמן אחר הישמעאלי גם אם אמר את הברכה בשפתים. וראה עוד בשו"ת רבי עקיבא יוסף או"ח ח"ב סי' קמו.

עניית אמן אחר ברכת אפיקורוס

א. השומע ברכה מיהודי הכופר בה' ובתורתו, לא יענה אמן, אפלו שמע את הברכה בלה.

מקורות ובאורים:

ב'שולחן ערוך' (או"ח רטו ב) נפסק שאין לענות אמן אחר ברכת אפיקורוס, ובטעם הדבר פרש המ'שנה ברורה' (שם י) שאפיקורוס אין כונתו לשמים אלא לעבודה זרה. אף מדברי 'שולחן ערוך הרב' (שם ב) עולה שאפיקורוס האמור כאן הוא "מין האדוק בעבודה זרה - לפי שסתם מחשבת מין בהזכרת ה' לעבודה זרה" [וראה 'באור הגר"א' שם שאפיקורוס דינו ככותי ויש לענות אמן אחריו, אם שמע כל הברכה מפיו].

ואולם באגרות משה' (או"ח ח"ב סי' נ, וראה עוד באו"ח ח"ג סי' כא) כתב שאין לענות אמן אף אחר ברכת אפיקורוס הכופר בה' ובתורתו אף אם אינו מאמין בעבודה זרה [כאותם הנקראים 'דפורמים' או 'קונטרבטיבים']. את פסיקתו זו פסס על דברי הרמב"ם ('סודי התורה' ו ח): "אפיקורוס ישראל שכתב ספר תורה שורפים אותו עם האזכרות שבו, מפני שאינו מאמין בקדשות השם ולא כתבו לשמו, אלא שהוא מעלה בדעתו שזה כשאר הדברים. והואיל ודעתו פן לא נתקדש השם".
מדבריו נלמד שהכופר שאינו מאמין בקדשות ה', אין משמעות למה שמזכיר שם שמים בברכה, והוי ככרה בלא שם ומלכות, שאין לה דין ברכה ואין עונים אחריה אמן.

ב. אחר ברכת יהודי שאינו שומר תורה ומצוות, יש לענות אמן.

מקורות ובאורים:

ה'אגרות משה' (או"ח ח"ג כא) מבאר שכיון שסתם ישראל שאינו שומר תורה ומצוות מאמין בה', ומה שעובר על מצוות התורה זהו מתוך תאוות לבו [ואינו כאפיקורוס שעובר על מצוות התורה להכעיס], לכן צריך לענות אמן אחר ברכתו. אחר ברכת פושעי ישראל שאין מאמינים בדברי חקמים כתב ב'באור הלכה' (שם) שיש לענות אמן אחר ברכתם, רק אם שמע את כלה. אף אף אחר ברכת מחלל שבת בפרהסיא, שהוא כמומר לכל דבריו [דברי הרמב"ם שבת ל טו וכנפסק בשולחן ערוך' יו"ד ב ה] אפשר לענות אמן, כיון שאין לחשש שמכנו לעבודה זרה (שו"ת רב פעלים' ח"ג או"ח סי' יב).

עניית אמן אחר ברכת נכרי

א. אין לענות אמן על ברכה הנשמעת מפיו עובד כוכבים או מפיו כותי, אלא אם כן שמע מפייהם את הברכה בלה, מתחלתה ועד סופה. ואולם יש הסוברים שלא יענה אמן אחריהם אף אם שמע מפייהם את הברכה בלה.

מקורות ובאורים:

במסכת ברכות (נא ב) שנינו: "אין עונים אמן אחר כותי המברך, עד שישמע על הברכה בלה". זאת לפי שהיו מהכותים שעבדו לעבודה זרה בדמות יונה שהיתה בהר גריזים (ראה חלין ו א), ועל פן חוששים בכל כותי שמה פנו לברך לעבודה זרה. ואולם כאשר שומעים מפי הכותי את כל הברכה, עונים אחריו אמן, שמכך שאומר את נסח הברכה, מוכח שפונתו לה' ולא לעבודה זרה (רש"י שם ד"ה עונין; רבנו יונה ברכות מ א מדה"ר). לגבי עניית אמן אחר גוי מובאת ברייתא בירושלמי (ברכות ח ח): "תנא גוי שברך את השם עונה אחריו אמן". בפשוטו כונת הברייתא ללמד שדין גוי קל מזינו של כותי, ויש לענות אמן אחר ברכת גוי אף אם לא שמעו את כל הברכה מפיו, לפי שאין דרוך גוי לכונן לעבודה זרה בשעה שמזכיר את שם ה'. לאור זאת פסק הטור (או"ח רטו) שאחר ברכת כותי עונים אמן רק בשמיעת כל הברכה, אולם אחר ברכת גוי עונים אמן אף אם לא שמעו מפיו את כל הברכה (ע"פ 'בית יוסף' שם. וראה גם דעות נוספות בבאור דברי הירושלמי). ואולם הרמב"ם (ברכות א יג) אינו מחלק בין גוי לכותי, אלא פוסק שאחר שניהם אין עונים אמן. ה'פסק משנה' (שם) מביא שתי דרכים בבאור שיטת הרמב"ם: בתחלה הוא מפרש שלדעת הרמב"ם דין הגוי כדין הכותי, ואין לענות אמן אחר ברכתם אלא בשמיעת כל הברכה. אולם במסקנת דבריו הוא נוקט שמשתימת לשון הרמב"ם נראה שלשיטתו אין עונים אמן אחר ברכת גוי וכותי, אפלו בשמיעת כל הברכה מפייהם. את הסבה שפסק הרמב"ם כנגד משמעות המשנה והירושלמי, באר ה'פסק משנה', כי מכך שהמשנה בברכות לא הזכירה אלא 'כותי', דיק הרמב"ם שסברה המשנה שאחר גוי אין עונים אמן כלל, ודלא כברייתא המובאת בירושלמי. אמנם למעשה פסק הרמב"ם שאף אחר ברכת כותי אין לענות אמן כלל, זאת לפי שבדורות מאחרים גזרו חכמים להחשיב את הכותים כעובדי כוכבים לכל דבר וענין (ראה חלין שם). משום כך נוקט ה'שולחן ערוך' (רטו ב) שאין לענות אמן כלל בין אחר גוי ובין אחר כותי, ואפלו בשמיעת כל הברכה, וכמסקנת דבריו ב'פסק משנה' בדעת הרמב"ם (שם). ואולם הרמב"ם (שם) סובר שאחר ברכת שניהם יש לענות אמן אם שמע כל הברכה, זאת לפי שנקט כאפון הראשון שפרש ה'פסק משנה' בדברי הרמב"ם ('מגן אברהם' שם ג; פמ"ג א"א שם; שו"ע הרב שם ב). לדעת ה'ט"ז' (שם ג), הרמ"א נחלק על ה'שולחן ערוך' רק בנוגע לברכת עכו"ם, אבל לגבי ברכת כותי אף הוא מודה שאין לענות אמן כלל, גם בשמיעת כל הברכה (וראה משנ"ב שם ס"ק י' וס"ק יב).

להלכה: בשו"ע הרב (שם) פסק שבשמע כל הברכה יש לענות אמן הן אחר ברכת כותי והן אחר ברכת גוי. לדעת הגר"א ('באור הגר"א' שם) יש לענות אמן אחר גוי גם אם שמע רק מקצת הברכה, ואחר כותי רק בשמע כל הברכה (כדעת הטור על פי הירושלמי). מה'משנה ברורה' (שם ס"ק י' וס"ק יב) משמע שפסק שאין לענות אמן אחר ברכת כותי, כי אם אחר ברכת גוי, ובתנאי ששמע כל הברכה מפיו. ואולם מה'כף החיים' (שם יד) נראה שנקט כדעת ה'שולחן ערוך' שאין לענות אמן בין אחר כותי ובין אחר גוי, אפלו אם שמע מפייהם את כל הברכה.

עוד כתב ה'ט"ז' (שם), הביאו המשנה ברורה שם יב) שעניית אמן אחר ברכת גוי, אינה חובה אלא רשות.

ב. כאשר עובד כוכבים מאחל אחולי ברכה ליהודי, עונים אמן אחר ברכתו. ואולם אם מברך בשם ה', אין לענות אחריו אמן, אלא אם כן הוא מפרש שמברך בשם אלקי ישראל.

שלוש אותיות כנגד שלושה עקרים

דרש רבי משה טרשצנסקי, רבה של קרמניצ'ו שבאוקראינה:

ידועים הם דברי בעל ספר העקרים (מאמר ראשון פ"ד) שעקרי הדת המשמשים בסיס לחיובו של האדם לקיים את מצוות התורה הם שלושה: א. מציאות ה'; ב. תורה מן השמים; ג. שכר ועונש.

המלה אמן היא הכרזת אמונה בשלושה עקרם אלו. שהרי אמרו חכמים (שבת קי"ב) כי שלוש אותיותיה מכוונות לשלוש המלים: "א-ל מלך נאמן"; "א-ל" היא הכרזה על אמונה במציאות ה', 'מלך' היא הכרזה על הנהגת מלכותו בתתו לעמו חקים ומשפטים, 'נאמן' היא הכרזה על היותו נאמן לשלם שכר למקימי מצוותיו ועונש לעוברם עליהן.

כאשר נתבונן נראה כי אף בברכות הנענות באמן, יש שלוש קבוצות של ברכות המכוונות אף הן כנגד שלושה עקרם אלו: א. 'ברכות הנהיגין' שבהן אנו מודים ומשבחים לה' על הנאות הגוף. בברכות אלו באה לידי בטוי האמונה במציאות ה' והפרתנו בכך שהוא מנהל את העולם בהשגחה פרטית. ב. 'ברכות המצוות' שאותן אנו מברכים לפני קיום המצוות, וברכת התורה בכללן, המלמדות על האמונה בתורה מן השמים. ג. 'ברכות ההודאה' שכוללות ברכות שבהן אנו מודים על הטובה והן על הרעה, כמו ברכת "הטוב והמטיב" וברכת "דין האמת", המלמדות על אמונתנו בשכר ועונש (זכרון משה' עמ' עז).

דברים בפשוטם וכמדרשם

חכמים דרשו (שבת קי"ב) את הפסוק (ישעיה כו ב): "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמונים", על המקיים את מצות עגית אמן: "אל תקרי 'שמר אמונים' אלא 'שואמרים אמן'".

פרש ה'הפך חיים':

את המלים "שמר אמונים" מפרש רש"י (ישעיה ט"ז): "ששמר וצפה בגלותו ימים רבים לאמונתו של הקדוש ברוך הוא, שיקיים הבטחתו שהבטיח על פי נביאיו לגאולם". מעתה בעגית אמן על ברכות שבהן מזכרות ההבטחות על הגאולה העתידה, כמו: "מקבץ נדחי עמו ישראל" ו"המחזיר שכינתו לציון", מתפרשות מלים אלו כפשוטן וכמדרשן; מחד גיסא הוא עונה אמן כדרשת חכמים: "אל תקרי 'שמר אמונים' אלא 'שואמרים אמן'", ומאידך גיסא בעגיתו זו הוא מבטא את צפיתו שיאמן הקדוש ברוך הוא את דבריו ויגאל את ישראל, כפשוטו של מקרא (נדחי ישראל פרק ה).

שלום וישע רב, כבוד חברי המערכת החשובה וכל מאמינים, מיסודו של ידי הרבני התורני הנגיד המפא"ר מו"ה יעקב דב מרמורשטיין נ"י,

באתי להעיר ולהאיר בענין שנודון בעלונכם הנכבד בגליון מס' 455 (פרשת נח תשפ"ג), במדור 'דרך אמונים'. בהלכה הנוגעת בענין עגית אמן על 'ברכת הגומל', נקדחתם את דברי השומעים הנאמרים כמענה לברכה זו: "מי שגמלה כל טוב הוא יגמלה כל טוב סלה". ואולם בספר 'קדשת ציון' (חלק ב' עניני תפילה עמוד פ) כתב שבסיום יחול זה יש לומר "כל טוב סלה" - במלאפוס [שורוק]. זאת משום ש"טוב" היא טובה גלויה, ואלו "טוב" פרושה טובה נסתרת, כפי שכתב הש"ל"ה הק' בפרשת ואתחנן. והנה בכל עת ובכל שעה עושה עמנו הקדוש ברוך הוא נסים ונסתרים המלבישים בדרך הטבע, וכפי שאמרו חכמים (נדה א'): "אפלו בעל הנס אינו מכיר בנסו". ואמתי מכיר בעל הנס בנסו? כשנזקל האדם לצרה וצוקה ח"ו ומצילו הקדוש ברוך הוא. לכך אמרים לאדם המברך 'הגומל' וראה בחוש את נסי הבורא: "מי שגמלה כל טוב" - בנס גלוי, "הוא יגמלה כל טוב סלה" - שמכאן ולהבא לא יקלע לצרה חלילה וכל הנסים שיגמל עמו הקדוש ברוך הוא יהיו נסים נסתרים.

ולפי זה אפשר לפרש את אשר אנו אמרים בסיום ברכת המזון ו'רחמים וחיים ושלום וכל טוב ומפל טוב לעולם אל יחסרנו'; כאשר נקלעים אנו לצרה, חלילה, מבקשים אנו שינה עמנו הקדוש ברוך הוא ב'רחמים וחיים ושלום וכל טוב' - ונראה נס גלוי, אולם מכאן ולהבא בקשתנו שטוחה שלא להקלע לצרה ונסי הבורא עמנו יהיו נסים נסתרים - ומפל טוב לעולם אל יחסרנו".

הכותב וחותם לכבוד התורה ולומדיה,

מאיר יצחק הורוויץ
רב דקהל 'משיב כהלכה' לינסק
ור"מ בישיבת 'בית מאיר'
ברוקלין, ניו יורק יצ"ו.

נתן לשלח מכתבים לפקס שמספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

ברכות ואמן במשנת בעל ההלולא

המגיד הירושלמי רבי שלום שבדרון זצ"ל

המגיד רבי שלום שבדרון זצ"ל כ"ב בכסלו תשנ"ח

המגיד הירושלמי רבי שלום הפנה שבדרון נולד בירושלים בשנת תרע"ב, לאביו רבי יצחק שבדרון בנו של המהרש"ם מברעז'אן.

בבחרותו למד בישיבת חברון שם נקשרה נפשו במשגיח רבי ליב חסמן, וכפי שהעיד ל'מים: "מעולם לא החסרתי שיחה של רבי ליב" (קול חוצב' עמ' 203). רבי שלום אף כתב את שיחותיו של המשגיח והוציאן לאור עולם תחת השם 'אור יהל'.

בהגיעו לפרקו נשא לבתו של המהר"ל רבי חיים יהודה ליב אויערבך ראש ישיבת 'שער השמים', ומאז התגורר בשכונת 'שערי חסד' בסמוך לגיסו הגדול הרש"ז אויערבך שאתו היה קשור בעבודות אהבה כל ימיו.

נודע בדרשותיו הרבות שנשא בבתי הכנסת והיכלי הישיבות, ובמיוחד בבית הכנסת הנודע 'זכרון משה' בירושלים. נחן ב'פה מפיך מרגליות, דבריו שיצאו מן הלב חדרו ללבבות השומעים, ורבים היו באים לשמע את דבריו. רבי שלום אף עסק רבות בהאזרת ספר סבו הגדול, המהרש"ם מברעז'אן.

רבי שלום הסתמך לבית עולמו כ"ב בכסלו תשנ"ח והובא למנוחת עולמים במרומי הר הזיתים.

ברכות של ירא שמים

ספר רבי שלום: מורי ורבי ר' יהודה ליב חסמן צ"ן פעם בהתפעלות את דרגת יראת השמים שאליה העפיל אחד מתלמידיו בישיבת חברון, בהדגישו באפן מיחד את הנהגתו באמירת ברכות השחר, כאשר היה עומד בכל בקר לפני התפלה ליד הבימה, והיה אומר את ברכות השחר בנעימות מלאת רגש, כשתלמידו הישיבה עומדים סביבו ועונים אמן אחר ברכותיו (קול חוצב' עמ' 542).

הנני מוכן ומזומן להלל

מדי בקר היה רבי שלום נוהג לומר את ברכות השחר במתינות ובכונה. הנהגה מיחדת היתה לו, בעת אמירת ברכות אלו: לפני כל ברכה וברכה היה רבי שלום מקפיד לעצור לרגע ולומר גסח מיחד. לדגמה, לפני אמירת ברכת "הנותן לשכוי בינה" היה אומר: "הנני מוכן ומזומן להלל יוצר ובורא בברכת הנותן לשכוי בינה", ומברך. שוב היה אומר: "הנני מוכן ומזומן להלל יוצר ובורא בברכת שלא עשני גוי", ומברך. וכך נהג בכל ברכה וברכה" (שם עמ' 525).

העלון לזכות הנער יניק והכים
זאב עזרא ב"ר היים הכהן נ"י
להגל הכנסו לנועם
עול תורה ומצוות

נר לשולחן שבת

פרשת וישלח

גליון 809 תשפ"ג

בכל עניני העלון
נתנאל רוזנבליט
0556764501
ner4499@gmail.com

שבת פרשת וישלח היתה השבת הראשונה לשבתו על כסא אביו של האדמו"ר השני לבית אמשינוב, הרה"ק רבי מנחם. צעיר לימים היה, בן שמונה עשרה שנים!

לאחר שקידש על היין, פתח ואמר את תורתו הראשונה לקהל חסידיו. דיבר על יעקב אבינו האומר וקובע כי לא זכות אבותיו אלא מעשיו הם שעמדו-יעמדו לו להנצל מלבן...

שנה עברה, החסידים התאספו ובאו לאמשינוב לציין את היארצייט של אביו, האדמו"ר הזקן מאמשינוב, כולם באו, גם אותם אלו שעדיין היססו לקבל את מרותו של האדמו"ר הצעיר...

בשולחן השבת פתח רבי מנחם-מנחמ'ל ואמר: 'התורה מעידה שלא ידע איש את מקום קבורתו של משה עד היום הזה. מדוע לא רצה הקב"ה שידעו את מקום קבורתו של משה רבינו? אלא, כי אם היו יודעים את מקום מנוחתו, לא היו מקבלים את מרותו של יהושע, באשר היו הולכים לצינונו של משה!...

את עדתו הנהיג בחכמה ורגישות. היה באמשינוב בחור מבוגר שלא היה בעל הבנה גדול. מנהגו היה להביא סודה לטיש. לפני ברכת המזון הרבי היה מכבדו לזמר "שיר המעלות". כשהיה מגיע הזמן היה רבי מנחם מביט לעברו לסימן שיתחיל לשיר. פעם קודם אכילת הדגים הרבי הביט לעברו. הבחור טעה והחל לשיר שיר המעלות... כדי שלא לביישו, הורה הרבי לברך ברכת המזון ונכנס לחדרו. לאחר מכן שמעוהו שר לבדו את הזמירות...

בליל שבת קודש פרשת וישלח, ט"ז כסלו תרע"ח, כאשר מלאו ארבעים שנה בדיוק מיום ליום מתחילת הנהגתו השיב רבי מנחם נשמתו לבוראו!

היה זה בהיותו גולה בעיר וורשה, שלהי מלחמת העולם הראשונה. מצב יהודי העיר ויהודי מזרח אירופה היה נורא, רעב, מיתות, נדודים. הרבי שלקח ללבו את המצב נפל למשכב. הזמינו פרופסור מן הגדולים בוורשה לביקור. אחרי שבדקו אמר הפרופ' לחשובי החסידות שמצבו קשה ולבו חלש ביותר. מוטב שלא יכניסו אליו אנשים, שלא יטרידו ויכאיבו לו.

הרבי קרא לרבי שמחה בונם בונהרד ושאלו לדברי הפרופ', הוא שתק ולא ידע מה לענות...

ענה הרבי: "אני יודע מה אמר הפרופ', אבל הם אינם יודעים כלום - יוטב מצב היהודים ואני יוצא עוד היום לרחוב מרשלקובסקי כאחד האדם. לבי נפוח בעומק טפח מצרות ישראל..."
(בשולי אדרתם של רבוה"ק לבית ווארקי - אמשינאווא)

כותים - דמות יונה מצאו להם בראש הר גריזים, שהיו הכותים עובדים אותה. במדרש מובא שהיא עבודת כוכבים שהטמין יעקב תחת האלה בהר בשכם.

"ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר אשר בידם ואת הנזמים אשר באזניהם ויטמן אתם יעקב תחת האלה אשר עם שכם".
(ל"ה ב)

יש לדקדק, למה הטמין יעקב את העבודה זרה, הרי יש לכלות ולזרות אותה לרוח או לים, לא להטמין אותה באדמה!?

תירוצים לשאלה זו כתבו המפרשים: כבר ביטלוה גויים והיתה מותרת להם. (רמב"ן, ספורנו) יעקב מיהר לקיים נדרו. (שפ"ח) ועוד.

תשובה חזקה בזה כתב הגאון רבי יעקב גונדהייט, רבה של וורשה: צריך לומר שהיה באמת על פי הדיבור, כדי שיתגלה אחר זמן רשעת הכותים שהיו מכשילין לישראל!
(תפארת יעקב" חולין ו.)

"ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין". (ל"ה ה')

שאלה: אם עברו ומלו בנו של אדם שלא מדעתו ונתנו לו שם בברית, והאב אינו מרוצה מהשם ומעוניין לשנותו, האם יכול לקרוא לו שם אחר.

תשובה: הגאון רבי משה פיינשטיין פסק שאם הזכירו את שמו של האב בברית ואמרו "ויקרא שמו בישראל פלוני בן פלוני" אינו רשאי לשנות את שמו של התינוק. (שו"ת "אגרות משה" יו"ד ג' צ"ז) ויש חולקים, שבכל אופן האב יכול לשנות את שמו, כיון שלא נתנוהו מדעתו. אך הוסיפו שאין ראוי לשנות את השם לגמרי, אלא ישנהו מעט, כעין ששינה יעקב אבינו מבן אוני לבנימין. (שו"ת "משנה הלכות" ט' רמ"ח "ברית אבות" ח' מ' שו"ת "ממעמקים" י"ג - "תורת הברית" א' ט"ו)

היה זה לפני שנים, יומיים לאחר לידת תינוקת למזל טוב, אם היולדת, הסבתא נפטרה בעקבות שטף דם במוח. עוד לפני הלידה, נדברו ההורים והחליטו לקרוא לתינוקת על שם דודה רחוקה. אלא שבעקבות פטירת הסבתא, ביקש הסבא מחתנו שהם יקראו לתינוקת על שמה.

הבעיה היתה שהרופאים אמרו שאסור להודיע ליולדת על מות אמה, כי במקרה כזה החלב של האם יעצר, וזו סכנה לתינוקת. בשנים ההם זו היתה סכנת חיים, כי לא היה בארץ ישראל תחליפי חלב. לאחר שלשה שבועות הביאו חלב מחו"ל, ואז הודיעו ליולדת על מות אמה.

האב כאמור המתין עם קריאת השם, אך האם שלא ידעה מכל מה שארע, החליטה לקרוא לתינוקת בשם מיכל, וכך החלו לקרוא לה.

עתה שהיולדת ידעה על פטירת אמה ועל בקשת אביה לקרוא לתינוקת על שמה, ההורים נבוכו ולא ידעו מה לעשות.

הלך האב למרן ה"חזון איש" וסיפר את שארע עמהם. השיבו רבינו: "אתם יכולים לקרוא לתינוקת על שם הסבתא - שם שלא עשו עליו 'מי שבירך' בקריאת התורה אין לזה תוקף".
(נר לשולחן שבת")

בענין זה נוסף מעשה מיוחד שסיפר לי ידידי ת"ח יקר אודות מה שכתבנו בגליון פרשת וירא בענין קריאת שם לפני הברית

רוח הקודש הופיעה בבית מדרשו

מעשה בילד שהיה במצב רפואי לא פשוט, ולא יכלו למול אותו בשנותיו הראשונות, מרן הגאון רבי חיים קניבסקי הורה להורים שבינתים הם יכולים לקרוא לילד שם, אבל שידעו שזה לא השם האמיתי שלו, את השם האמיתי יקראו בעת הברית בעז"ה. לשם שבחרו אין משמעות ויוכלו לקרוא לו שם אחר!

עברו שלש שנים. באו האב והילד ל"חאלקה" אצל רבי חיים. המתינו שם עוד שני ילדים עם אבותיהם.

רבי חיים כדרכו שאל את ההורים של שני הילדים האחרים לשמם וגזר את שערותיהם, אך את האב של הילד עם השם בלי השם לא שאל לשמו... ויהי לפלא!
(נר לשולחן שבת")

טעה המברך בעת אמירת "ויקרא שמו בישראל" ונתן לו שם אחר ממה שאמרו לו האב, אין תוקף לאמירתו, אלא השם שאמרו האב הוא העיקר.

אכן ראוי שאחר כך בעת שאבי התינוק עולה לתורה יעשה "מי שבירך" עבור הילד וינקוב שמו כפי שעלה בדעתו, בכך יקיים ויחזק את השם.
(מנה"ם בריסק ח"ב ז' הובא בספר הברית)

חידש הנצי"ב (העמק דבר ל"גד): **"ויבכו" שניהם בכו** - יעקב ועשו. בא ללמד שגם יעקב נתעורר עליו לשעה זו אהבה לעשו!

וכן לדורות - בשעה שזרע עשו מתעוררים ברוח טהרה להכיר את עם ישראל ואת מעלתם, גם אנחנו מתעוררים להכיר את עשו כי אחינו הוא. כמו שרבי היה אוהב לאנטונינוס וכן הרבה. נציין כי בערב שבת יחול ה**יארצייט** של רבי הקדוש! ראוי ללמוד כתובות קג-קד!

"עכרתם אתי להבאישי ביושב הארץ!"

רבי דוד מללוב היה אהוב על הכל וגם על שכניו הגויים. פעם אחת יצא שכנו הגוי מביתו, השאיר את בנו הקטן לבד בחצר ונעל את דלת חצרו. לפתע נשמע קול בכי חזק של הילד, ידע רבי דודל שיש לו לגוי חזירים שמסתובבים בחצר. עלה בדעתו שהילד בוכה כיון שפוחד ומבוהל מהחזירים שעלולים לנשוך אותו.

לא יכול היה לעצור בעצמו ולעמוד מנגד כשהילד בוכה ומבוהל, אבל מה יעשה, החצר סגורה ומסוגרת. מה עשה, עלה וטיפס על הגדר הגבוהה, קפץ לחצר והכניס את הילד לתוך הבית.

והנה לפתע נכנס הגוי בעל הבית, מופתע והמום בראותו את רבי דודל מסתובב בחצרו... לאחר שהבין מה קרה. שאלו, איך לא פחד להיכנס לתוך ביתו הנעול כ"גנב", הרי הוא יכול עכשיו להעליל עליו עלילות שונות ומשונות!?

השיבו ר' דודל: "דבריק נכונים, ידעתי שבמעשה זה אני מסכן את עצמי, אבל בשומעי את בכי הילד לא יכלתי להשאיר אדיש ולכן עשיתי מה שעשיתי".

הגאון רבי רחמים בוכריס, רבה של ג'רבה, היה סוחר בצמר. נותן צמר לנשים ערביות בכפרים. הן היו טוות אותו ומקבלות שכר על עבודתן. כלי הרכב שלו היה חמור, עליו היה מעמיס את הסחורה. בהגיעו לביתו, החמור היה נוער, נעירת החמור היתה סימן שרבי רחמים שב הביתה. בנותיו היו שומעות זאת, יוצאות לפרוק את הסחורה, להאכיל ולהשקות את החמור.

פעם בעת שפרקו את הסחורה, נפלו מהשק שתי צמות שיער שזורות בזהב. נבהלו הבנות, רצו לספר לאימם והראו להם את המציאה. שווי הזהב והצמות היה כעשרים אלף שקל של היום! האם והבנות התלבטו אם לספר לאביהם על המציאה, מחשש שהוא יחזיר אותה לנכריות, האם לגלות או לא לגלות... לבסוף אמרו "אנו חייבות לספר".

כשחזר מבית הכנסת סיפרו לו רבי רחמים אמר להם שלא יגעו בזה עד שיברר למי שייכות צמות הזהב. וכן היה, כשהיה עובר בכפרים ומחלק לערביות את הצמר לעבודתן, היה שואל אותן, האם אבד להן משהו... כולן ענו בשבועה שלא נאבד להן דבר. עד שהגיע לכפר אחד, בו ערביה אחת השיבה כי נעלמו לה צמות זהב.

למחרת החזיר לה את האבידה. כששמע על כך בעלה של אותה ערביה, הביא לו גמל עמוס כל טוב. שמן, חיטים, שעורים. רבי רחמים סירב לקבל תשורתו ולא הסכים לקבל ממנו דבר באומרו לערבי: 'אדרבה, אני צריך לשלם לך שזכית בהחזרת אבידה, אצלנו היהודים זו מצוה גדולה שאי אפשר לקנות אותה בכסף וזהב!'

מפני מה אמר יעקב עכרתם אותי, הרי מן הדין הרגו את שכם?! **יש לומר**, כיון שמלו עצמם, גר שנתגייר כקטן שנולד! ודברים הרבה נאמרו בתירוץ קושיה זו ואין להאריך. (רדב"ז הל' פלכים ט"ז)

תירוצים רבים נכתבו אודות סיבת הריגת אנשי שכם

רמב"ם: בני נח נצטוו על הדינים, ראו וידעו על שכם שגוזל ואעפ"כ לא דנו אותו. (שם)

רמב"ן: רצו להנקם באנשי שכם הרשעים ודמם חשוב להם כמים, והרגו המלך ובני עירו כי עבדיו הם וסרים אל משמעתו.

אור החיים: א. מדין רודף. ב. בני העיר היו לעזר לשכם בגזילתו.

משך חכמה: נהרגו על עצם זה שמלו. בן נח מצווה שלא לחבול בגופו, אם היו מכוונים לשם שמים הרי זו גירות ואין זו חבלה.

חידושי הרי"ם: גוי שמל חייב מיתה, שגוזל את האות שיש בין ישראל להקב"ה. זהו גם הטעם שגוי ששבת חייב מיתה. (פרדס יוסף)

שאל הרי"ן, מפני מה שמעון ולוי לא הרגו את אנשי שכם כבר ביום הראשון, בזמן שהם חולים מסוכנים!?

תירץ החת"ס, שמעון ולוי מסופקים היו האם גירותם אמיתית כמו שסבר יעקב, או שהיא מן השפה ולחוץ. לכן בדקו זאת ביום השלישי, כי ביום הראשון אי אפשר לברר, שהרי שכיח היזקא, אבל ביום השלישי כשראו שהם עדיין כואבים, אם כך הוברר להם שאין זו מצוה והרגום. (שבת קלד: וצ"ע מפרשת וירא ועוד)

"אבות ובנים" שאינם קרובים, היתכן...

רבינו השואל ומשיב" - הגאון רבי יוסף שאול נתנון דן בדיון קרוב בכך נח אם הוא כשר לדון.

וכתב, שבבן נח לא שייך קורבה, כי לא יודעים מי אביו. וראיה ברורה שקרוב כשר לדון, ממה שכתב הרמב"ם שאנשי שכם התחייבו מיתה, שבני נח נצטוו על הדינים ולא דנו את שכם וחמור למיתה, וכיון שמצוינו שהרגו את כל אנשי שכם, הרי היה בהם אחים, אבות ובנים מכאן שאין בהם קורבה.

(שו"ת "שואל ומשיב" רביעאה ח"ב ק"ב - הרוצה להחכים בפרשה זו יעיין בס' 'תולדות נח')

פתחנו ונסיים בשמות - חידה: איזה מלך בפרשה כשמו כן הוא... **תשובה:** חנוך בן עכבור - הרוצה להבין על מה ולמה, יפתח בעל הטורים.

פניני הפרשה

וישלה

עלון מס' 1167

שנה כ"ד התשפ"ג

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

יש לי כל!

לאחר הפגישה הדרמטית בין יעקב לעשיו, מפציר יעקב בעשיו לקבל ממנו את המנחה ששלח "קח נא את ברכתי אשר הובאת לך כי חנני אלוקים וכי יש לי כל" (לג, ט). וכתב רש"י: "יש לי כל. כל סיפוקי, אבל עשיו דיבר בלשון גאווה יש לי רב, יותר ויותר מכדי צורכי". והנה ידוע שגם יעקב וגם עשיו היו עשירים גדולים, אם כן מדוע השתמשו בלשון שונה יעקב אמר "יש לי כל" ועשיו "יש לי רב"?

הרב כלי יקר מבחין בין התנסחותו של עשו לסגנונו של יעקב, ומסיק שבהבדל בין הביטויים "רב" ו"כל", מתמצה השוני הגדול בין השניים. בביטוי "יש לי רב", בו השתמש עשיו, אנו מזהים חוסר סיפוק. כאילו אמר: יש לי הרבה אמנם, אבל אין לי הכל, ויש עדיין מקום לשיפור מצבי הכלכלי. המלה "רב" מתייחסת לכמות, ועשיו, המוכר לנו מהפרשה הקודמת כאיש חומרני וגם, מייצג את התפיסה של המרדף אחר החומר מתוך דמיון ששם חבוי האושר. יעקב לעומתו, מתבטא על רכושו "יש לי כל". לכאורה, התבטאות תמוהה, שכן למי באמת יש את הכל? אלא שיעקב מבטא את הרגשתו, שהינו שמה בחלקו, וחש שיש לו הכל ואינו חסר מאומה. ובל נשכח, זהו אותו יעקב, שבבורחו מעשיו, על אם הדרך בין באר שבע לחרן, עמד והתפלל לאלוקיו בטרם ימשיך בדרכו, וכך אמר: "אם יהיה אלוקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש" (לעיל כה, כ). לא ביקש יעקב לחם ובגדים בשביל לסחור בהם ולהתעשר, כי אם לצורך קיומו.

*

מעשה בבתו של החפץ חיים אשר קיבלה לקראת נישואיה סידור יקר מחתנה. מספר שבועות לאחר הנישואין, הבחין ה"חפץ חיים" כי בתו עומדת ומתפללת בהתרגשות, כשהיא אווזת בידיה סידור חדש. כאשר סיימה תפלתה, פנה אליה אביה הרגול כשפניו עומות תמיהה ושאלה, כיצד התנגלגל לידיה סידור חדש זה, שערכו רב מאוד. השיבה לו שכך מקובל לתת לכלה. לא היה לבו נוח עם דברים אלה ודיבר על לבה שכאשת ת"ח עליה להסתפק במועט. לבסוף ביקש להשתתף עמה במחיר עלות הסידור ושילם לה חלק ממחירו ומפעם לפעם היה בא להשתמש בו, כדי ללמדה שאין לבזבז זמן וכסף על דברים של מה בכך שרואים אצל אחרים, וכך זכתה לבנות משפחה של ת"ח מרביצי תורה שמפארים את עם ישראל.

מבט מלמדי השבילתי	עצה טובה
<p>מה לומדים מ – פּרָפֶר</p> <p>אם נַעֲזֹר לְפָרֶפֶר הַמִּכָּה בְּכַנְפֵי בְּנִסְיוֹנֹתָיו לְהַחֲלִיץ מִהַגְּלָם, בְּמוֹ יַדְיָנוּ נִגְרָם לְמוֹתוֹ. בְּיַד יְשָׁפֶרֶר יוֹכַל לְחַיֹּת לְאַרְבֵּי יָמִים הוּא חַיֵּב לְחַזֵּק אֶת שְׂרִירֵי הַכְּנָפִים שְׁלוֹ, וְעַד שֶׁלֹּא יִקְרַע בְּעֲצָמוֹ אֶת כָּל קוֹרֵי הַגְּלָם לֹא יִתְחַזְּקוּ כְּנָפָיו וְהוּא לֹא יוֹכַל לְעוֹף.</p> <p>לְפַעֲמִים אָנוּ הַחֹרִים צְרִיכִים לְשַׁחֲרַר, וְלִתֵּן לְיַלְדֵינוּ לְחַזֵּק אֶת בְּנִפְיָהֶם וְלְהַתְרוֹמֵם לְבָד. (הַרְבַּ מִּיכָאֵל לְסָרִי שְׁלִיט"א).</p>	<p>אל תתפתו לעזור יותר מדי לילדיכם לאחר נישואיהם, גם אם הם מבקשים זאת. אם תמשיכו לפתור עבורם את בעיותיהם, הם יישארו תלותיים כל חייהם. ילד שמכינים אתו את כל שיעורי הבית, יהפוך ברבות הימים לעצלן. עלינו לאפשר לילדינו להתמודד עם קשיי החיים בעצמם, גם אם ברור לנו שהם טועים. אל לנו להתערב בהחלטותיהם אלא רק לחוות דעה, וגם זאת אם נתבקש. ירצו להקשיב – מה טוב. לא ירצו – נזכור שהנסיון שיש לנו נבנה על גבם של כשלונות. (הרב מיכאל לסרי שליט"א).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"מפני שיבה תקום, דהיינו תקום לשוב בתשובה".
("מגיד חדשות" ח"י דרוש י"ז)

יש לפרש סמך הפס' ע"פ מ"ש בע"ז (ל"ה ע"ב) שגזרו חכמים על פיתן ושמן של גוים וכן על בישולי גוים, ופירש"י דהכל משום התנות, שלא ירגיל לעשות משתאות אצל עובד כוכבים ויתן עינו בבתו. וזהו שאמר "ואת בנותינו תקחו לכם" ע"י ש"ואתנו תשבו" שתשבו אתנו במשתאות שלנו. (הרה"ג ר' רחביה חרוק שליט"א).

נקודת חן / עובדיה חן

בינו שנות דור ודור

ש"כך כתב בא"ח", ותמה שהרי הבן איש חי (שנה ב' פרשת ויחי אות י"ג) כתב להיפך? והשיב לו שהברכי יוסף קדם לבן איש חי כמאה שנה, ופשוט שפתרון הר"ת "בארחות חיים" ולא "בן איש חי".

ובירחון "אור תורה" (סיון התש"ן) ממליץ מרן להבליע זאת בלימוד התלמידים: "ומה טוב שראשי הישיבות יסבירו לתלמידיהם כפעם בפעם מתולדות הפוסקים והרבנים שיכירו אותם ואת סדר זמניהם, כי בגדלותם יקשה הדבר עליהם מאד ויחשבו את זה כביטול תורה, ולא ידעו שביטול תורה כיוצא בזה זהו קיומה".

הדברים מגיעים לידי כך שלפעמים עלולה להיות טעות בפסיקה כתוצאה מאי ידיעת תולדות הפוסקים. כפי שהזהיר מרן בספרו "מגדולי ישראל" ח"א (במאמר על מרן החיד"א): "אם אינך בקי בתולדות הפוסקים, אל תרים את ידיך ורגליך בהוראה עד שתעיין בספר "שם הגדולים" של החיד"א, שלא תיכשל במה שנכשלו גדולים וטובים, ותחליף את הראב"ד המשיג עם חותנו הר"א אב"ד בעל האשכול, או תחשוב שמהר"ם בר ברוך ומהר"ם מרוטנבורג שנים המה... שגיאות אלה ועשרות כיוצא בהן, בטלו מן העולם מיום הופיע ספרו הנאדר של החיד"א 'שם הגדולים'".

אחת הדוגמאות המצויות שמרן שליט"א רגיל להביא, שחכמים משיגים על מחבר דאישתמיטתיה (שנשמט ממנו) דברי חכם פלוני, בשעה שמי שמתמצא בסדר הדורות יודע שאותו חכם היה חי בכלל לפניו או שספריו לא הגיעו למקומו של אותו חכם או שספריו טרם יצאו לאור. ואפשר ללמוד זאת מכך שאותו ספר אינו מוזכר כלל בדברי אותו מחבר. כך למשל, רוב ספרי חכמי הספרדים לא היו מצויים אצל חכמי האשכנזים וכן להיפך (ולכן לא שייך לומר למשל אישתמיטתיה להרב חזון איש דברי בן איש חי). כך גם ספרי המאירי היו מאות שנים בכתב יד ורובם לא ראו אור עד הדור האחרון, וכן שו"ת הרשב"ץ היה בכ"י עד שנת הת"ק בערך. ולכן אין להשיג למשל על הרב שאגת אריה דאישתמיטתיה דברי המאירי והרשב"ץ.

בשבת הגדול דרש רב העיר דרשה יפה בהלכה ובאגדה מעניינא דיומא, אלא שאחד מלמדני העיר גילה שהדרשה כולה כדמותה וכצלמה לקוחה מספר מסוים.

מיד התכנסו פרנסי העיר לדון דינו של הרב, ונחלקו הדעות. הללו אומרים: רב העושה כך, בושה הוא לעיר ומעבירים אותו מן הרבנות. והללו אומרים: מוטב שנצרך מדת-הרחמים למדת-הדין ולא נרד עמו לחייו.

אחד מן הפרנסים שתק ומילא פיו מים. תהו חבריו: "ומה דעתו של כבודו?"

נענה השתקן ואמר: "אני דוקא מוצא זכות לרב. הנה אפילו דוד המלך עליו השלום נהג כמותו: לקח פרקים שלמים מתוך סידור התפלה והעתיק אותם בתהלים שלו אות באות ממש..."

*

רבים נוטים לזלזל בחשיבות ידיעת תולדות עם ישראל. לרבים מאתנו נראה הדבר כביטול תורה באיכות, אך מסתבר כי לידיעות אלו יש מקום חשוב בהבנת דברי המחברים ובפתרון קושיות רבות. ישנם עניינים שלא ניתן למצוא פתח להבינם בלתי ידיעה כללית של היסטוריה יהודית הכוללת לפחות את סדר התקופות - אלו חכמים נחשבים לראשונים ואלו לאחרונים וכיוצא. וכבר דוחק בנו הכתוב: "זכר ימות עולם בינו שנות דור ודור" (דברים לב, ז).

לא פעם מעורר מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א על חשיבות הדבר, ומביא לדוגמא שיבושים שנוצרו כתוצאה מבורות בדברי ימי היהדות. ומוסיף שלא לחנם טרחו גאוני עולם לחבר לנו ספרים העוסקים בקורות הדורות כמו "סדר הדורות", "ספר יוחסין", "שם הגדולים" ועוד.

בהקדמת ספרו "דרכי העיון" מורה מרן שיש לדעת קצת מתולדות הפוסקים ובמקרה הצורך להיעזר בספרים המדברים בזה. והביא שם דוגמא מחכם אחד ששלח לו במכתב תמיהה על דברי הכה"ח (סי' ש"ב אות ל"ב) שציטט דברי הברכי יוסף על דין מסוים

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

החתן שלא רצה להיכנס לחופה

"בסדר, רק תבוא לרב ותסביר לו כל מה שאתה רוצה. לא יתכן שתפגע בכבודו".

החתן התלבט מעט, עד שלבסוף השתכנע ויצא עם חבריו להיפגש עם הרב סמוך לאולם.

לא קל היה לרב לדובב את החתן, אך הוא לא הרפה, עד שניאות לפתוח את סגור לבו ואמר: "פתאום הבנתי שאין לי שום סיכוי לשאת בעול הנישואין. אין לי כסף, אין לי אמצעים. ובכלל, מי אמר שאסתדר עם האשה?".

"אולי אתה צודק", אמר לו הרב, "אבל כבר הוצאת הרבה מאוד כסף על הסעודה ועל התזמורת, ובאו לכבודך מאות אנשים. לא תוכל לעשות להם דבר כזה! הוריך לא יסלחו לך לעולם!".

אך החתן היה נחוש ונחרץ: "אני מצטער מאוד כבוד הרב, אבל אני ממש לא מסוגל. אני מפחד מאוד מההוצאות שיהיו לי, ואין לי כח לקבל אחריות ולטפל באשה וילדים...".

לפתע חייך הרב חיוך מרגיע: "אני מבין טוב מאוד את הדאגה שלך! אבל יש לי פתרון פשוט. אני אחתן אתכם עכשיו, תאכלו סעודת מצוה, תשמעו מוזיקה טובה ותרקדו, ומחר בבוקר תבואו אלי למשרד ואני אסדר לכם גט על המקום...".

המתח הרב שהיה אצור בלב הבחור התפוגג, והוא הסכים להצעתו המפתיעה של הרב. עד מהרה הועמדה החופה, השמחה הרקיעה שחקים, והם נישאו כדת משה וישראל.

למחרת בבוקר, בני הזוג לא הופיעו במשרדו של הרב, וגם לא בימים שלאחר מכן...

הם חיים כיום בשמחה ובאושר עם שמונת ילדיהם, כשהבעל מעיד שהוא חייב את חייו ואושרו לרב צבאן, שידע בחכמתו לעקוף את הפחד שהשתלט עליו ביום חופתו.

הקהל הרב שגדש את אולם האירועים בעיר נתיבות, עמד לאבד את סבלנותו. כבר שעתים עברו מהשעה המיועדת לעריכת החופה, ודמותו של החתן איננה נראית באופן. הכלה ישבה מודאגת על כסאה, התזמורת אלתרה ניגונים, המלצרים עמדו משועממים, והכל המתנינו בקוצר רוח.

הגאון רבי רפאל כדיר צבאן זצ"ל רבה של העיר שהוזמן לסדר קידושין, ניגש לאביו של החתן, וביירר בעדינות את פשר התעכבותו של בנו.

"אין לי מושג", פכר האב ידיו במבוכה, "אני מקוה שלא קרה לו משהו בדרך".

ביקש הרב לקרוא לשניים מחבריו הטובים של החתן, וכשבאו לפניו דחק בהם: "אבקש מכם לחפש מיד את החתן ולבדוק למה הוא מתמהמה. תאמרו לו שהרב מבקש לדבר אתו".

נסעו השניים במצות הרב לחפש את החתן בכמה מקומות אפשריים, ותוך זמן קצר מצאוהו במרכז המסחרי של העיר, כשהוא לבוש כיאה לחתן ביום חופתו.

"מה אתה עושה כאן?! 'כל העולם' מחכה שתגיע!" זעקו לעברו.

תשובתו של החתן הממה אותם. "אני לא מסוגל להתחתן!" הנחית את הפצצה.

"מה זאת אומרת 'לא רוצה להתחתן'! השתגעת לגמרי?! נחרדו לעומתו.

"עזבו אותי בשקט", ביקש.

"הרב צבאן רוצה לדבר אתך. הוא מחכה לך במקום קרוב" מיהרו להוסיף בטרם יחמוק.

"לא מעניין אותי כלום", חשק שפתיו, "אני לא רוצה להתחתן וזהו!".

ראשון בקודש

התפלה הראשונה בעולם

תפלת מנחה.

אדם הראשון התפלל מנחה (כמובא בשם האר"י בספר הליקוטים תהלים קמ"א).

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ד שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: מה דעתו של כת"ר אודות שיטת הגר"ח בריסק בלימוד, האם היא חלק מדרכי הלימוד או שמטרתה למשוך את לב התלמידים?

תשובה: ראיתי כתוב שכל כוונת הגר"ח רק להמתיק לימוד התורה בפי בחורי הישיבות, אבל להלכה אף הוא אינו סומך כלל על הגדרות וניתוחים שלו כידוע.

שאלה: איזה דבר חיזוק אפשר לומר ליולדת בת?

תשובה: רב חסדא אמר: לדידי בנתן עדיפן לי מבני (בבא בתרא קמ"א ע"א). לפי שזכה להשיאן לתלמידי חכמים.

שאלה: שמעתי בשם כת"ר שאין לומר "שבת גיבוש" אלא "שבת אחדות", ורציתי לדעת מדוע? תשובה: כי המלה גיבוש נתגבשה בדור אחרון שלנו ואין לה מקור.

שאלה: כשמנקים תות מחרקים, האם חייבים להסיר את כל הקליפה החיצונית או די בשטיפה? תשובה: די בשטיפה כראוי ולחתוך התות מבפנים, כי לפעמים מסתתרים שם תולעים. וכן לחתוך את העלה עם קצת מהבשר מבחוץ.

שאלה: מה מנהג כת"ר שליט"א ובית אביו זצ"ל בציון יום הולדת?

תשובה: לא עושים כלום. וטוב לתת צדקה לעניים ולאחל לעצמו שיזכה לשנים רבות.

שאלה: בספר חסידים (סי' תשצ"ג) הורה להתפלל על אשתו שלא תלד בשבת, ואילו בכה"ח פלאני (סי' י"ז אות כ"ה) כתב שאם גזרת הבורא שתלד בשבת כי מלאו ימיה ללדת, אפשר שח"ו אם תמהר או תאחר הזמן יבוא לידי סכנה ח"ו. ולכן לא מלאני לבי להתפלל על כך. עכ"ל. היאך עלי לנהוג בזה? תשובה: שב ואל תעשה עדיף.

שאלה: אילו יהיה בימינו מצב שרוב היהודים יהיו בארץ ישראל בבחינת "רוב יושביה עליה", האם חיוב שמיטה יהיה מדאורייתא?

תשובה: לפי דברי מרן בכסף משנה (סוף פ"א מהלכות תרומות) גם בתרומות ומעשרות בעינן ביאת כולכם. ולפ"ז בעינן נמי שלא יהיו מעורבבין שבט בשבט אלא כולן יושבים כתקנן, וכמ"ש הרמב"ם (פ"י מהלכות שמיטה ה"ח) לענין יובל. וכן שמעתי בדרשה מהגר"ע יוסף זצ"ל בשנת השמיטה (התש"מ) שאפילו אם יהיו כל ישראל בארץ ישראל, כל זמן שלא נתחלקו לשבטים איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו, עדיין שמיטה מדרבנן. ודבר כזה לא יהיה עד בוא גואל צדק בב"א.

שאלה: ישנה תוכנת מאגר ספרים למטרות ריוח שהכניסה את ספרי ללא רשותי ונגד רצוני, האם אני יכול לתבוע אותם בבית משפט? וכמה אפשר לתבוע?

תשובה: יש לפנות לבית-דין ולתבוע כמה שאתה מעריך את ההפסד. אם לא יצייתו או שידחו אותך מבית דין לבית דין, תתבע דרך בית-המשפט. וקודם כל לשלוח להם מכתב על ידי עורך דין.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידיים בהוצאת "יפה נוף"

שָׁמַא יָגַרְם הַחֲטָא

וַיִּירָא יַעֲקֹב מֵאֵד וַיֵּצֵר לוֹ

בַּעַת שְׁעָשׂוֹ רֹדֵף אַחֲרָיו, הַתִּירָא יַעֲקֹב וְחֲשַׁשׁ מֵאֲחִיו, כִּפִּי שְׁנֵאָמַר: "וַיִּירָא יַעֲקֹב מֵאֵד וַיֵּצֵר לוֹ" (כב, ח).

הַשְּׂאֵלָה הַעוֹלָה הַיָּא, כִּיצַד יִתְכַּן שְׁיַעֲקֹב פְּחַד מַעֲשׂוֹ, וְהַרִי הַקְּבָ"ה הַבְּטִיחוֹ מִפְּרִשׁוֹת שְׁיִהְיֶה עִמּוֹ בְּכָל מְקוֹם, וְיִגַּן עָלָיו בְּכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר לְעִיל (כח, טו): "וְהִנֵּה אֲנִי עִמָּךְ וְשִׁמְרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ".

וְהַרִי הַהַבְּטָחָה הָאֱלֹקִית שְׁקִבֵּל יַעֲקֹב אֲבִינוּ מֵאֵת ה' הַיָּא מִגֵּן שְׁאִין דּוּמָה לוֹ. רֵאשִׁי מְדִינוֹת בְּעוֹלָם חוֹשְׁשִׁים מִפְּנֵי הַתְּקֵפָה אֲטוּמִית, וְלִפְיֵךְ הֵם בּוֹנִים מִקְּלָטִים מְבַצְרִים בְּמַעֲבֵה הָאֲדָמָה, בְּעָלֵי קִירוֹת בְּטוֹן בְּעֵבֵי עֲצוּם, כִּף שְׁגָם פִּצְצַת אֲטוּם לֹא תוּכַל לָהֶם.

לְיַעֲקֹב אֲבִינוּ הָיָה מְבַצֵּר חֲזָק יוֹתֵר מִכָּל אֵלוֹ - אֲרַבְעַת הַבְּטָחוֹת שֶׁהַבְּטִיחַ לוֹ הַקְּבָ"ה בְּמִפְרָשׁוֹ: אֲנִי עִמָּךְ, וְשִׁמְרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ, וְהַשְּׁבִתִּיךָ, כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ. עִם שְׁמִירָה כַּזֶּה, בְּרוּר שְׁשׁוּם מִזִּיק אִינוּ יְכוּל לִפְעֹל, וְאִף פִּצְצָה אֵינָה יְכוּלָה לְחַדֵּשׁ שְׁהָרֵי אִין עוֹד מְלַבְּדוּ! הוּא מְצוּי, לְמַעֲשֵׂה, בְּתוֹךְ הַמְּבַצֵּר הַחֲזָק בְּיוֹתֵר וּבְמִקְלָט הַמוֹגֵן בְּיוֹתֵר.

לְאֹר זֹאת תְּמוּנָה, מַדּוּעַ חֲשַׁשׁ יַעֲקֹב מִפְּנֵי עֲשׂוֹ? מִמָּה פְּחַד אַחֲרֵי כָל הַבְּטָחוֹת הַלְלוּ? אֵיךְ נֵאָמַר לְהֵלֵן (כב, ח): "וַיִּירָא יַעֲקֹב מֵאֵד וַיֵּצֵר לוֹ"?

עַל שְׂאֵלָה זוֹ עוֹמֶדֶת הַגְּמָרָא (בְּרַכּוֹת ד ע"א) וּמְבַאֲרָתָּ, שְׁיַעֲקֹב חֲשַׁשׁ שְׁמָא יָגַרְם הַחֲטָא, וְהַקְּבָ"ה יִבְטַל אֶת הַבְּטָחוֹת.

יָא וְלִמָּד, כְּמָה חֲמוּר הוּא חֲטָא! כְּמָה הוּא נוֹרָא!

זוּהִי הַסְּבָה לִפְחַד הָאִים שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוּ. אֲמַת, הַקְּבָ"ה הַבְּטִיחַ לוֹ הַבְּטָחוֹת עֲצוּמוֹת - אֵף הוּא יָדַע שְׁבָכְחוֹ שֶׁל חֲטָא, וְאִפְלוּ הַקְּסֵן בְּיוֹתֵר, לְחַדֵּשׁ אֶת כָּל הַהֲגָנוֹת.

מִכָּאֵן אֲנִי לְמַדִּים, עַד כְּמָה צְרִיךְ הָאָדָם לִירָא מִהַחֲטָא, וְעַד כְּמָה עָלָיו לְאָגֵר זְכוּיֹת וּמַצּוּוֹת שְׁיַעֲמְדוּ לוֹ בַּעַת צָרָה.

*

בֶּן דּוּדֵי, רַבִּי יַצְחָק לױוּנְשְׁטֵיין זצ"ל, אֲשֶׁר הָיָה מְשַׁמֵּשׁ בַּקֹּדֶשׁ אֶצֶל מְרֹן הַגְּרָא"ל שְׁטֵינְמַן זצ"ל, אִמָּץ לְעַצְמוֹ אֶת הַמַּצּוּוֹת לְסִיעַ הַהוֹרִים לְהַכְנִיֵס אֶת יְלָדֵיהֶם לְמִסְדּוֹת תּוֹרָה.

רַבִּי יַצְחָק נִפְטַר בְּעָרֵב רֵאשׁ הַשָּׁנָה תשס"ט לְאַחַר מַחֲלֵה קִשָּׁה. בְּחֻדֶּשׁ אָב, כְּשֶׁכָּבֵר הָיָה עַל עֵרֶשׂ דָּוִד, צִלְצְלָה אֵלָיו אִשָּׁה מִירוּשָׁלַיִם, וְסִפְרָה לוֹ כִּי בְּרַצוּנָה לְהַכְנִיֵס אֶת בְּנָה לְחִדְיָה, אֲבָל הַהֲנַהֲלָה מְסֻרֶת לְקַבֵּל אוֹתוֹ, כִּינּוּ שְׁהִיא גְרוּשָׁה, וְהִיא מְבַקֶּשֶׁת מִמֶּנּוּ שְׁיִסַּע לָהּ לְהַכְנִיֵס אֶת בְּנָה לְתַלְמוּד הַתּוֹרָה.

רַבִּי יַצְחָק, כְּהַרְגֵלוֹ, נִרְתַּם לְעוֹרָה. הוּא צִלְצַל מִיַּד לְמַנְהַל תַּלְמוּד הַתּוֹרָה, וְאָמַר לוֹ אֶת הַדְּבָרִים הַבָּאִים: "אִם הִנֵּךְ מְסֻרֵב לְקַבֵּל אֶת הַיָּלֵד מִפְּנֵי שְׁאִינוּ מְתָאִים לְתַלְמוּד הַתּוֹרָה, רֵאָה אֶת הַשִּׁיחָה הַזֹּאת כְּמַבְטֵלֵת וְכֹאֵלוֹ לֹא דְבַרְתִּי אִתָּךְ מֵאוּמָה. אֲבָל אִם הִנֵּךְ מְסֻרֵב לְקַבֵּל אֶת הַיָּלֵד, כִּי אִמּוֹ גְרוּשָׁה, וְאִתָּה חוֹשֵׁשׁ שְׂלָא יְהִי מִי שְׁיִפְסַח עָלָיו, וְהוּא יִפֵּל לְמַעֲמָסָה עַל צוֹת הַמְּלַמְּדִים, אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמָּךְ מַעֲמָק לְבִי: קַבֵּל אוֹתוֹ בְּעֵבֹרִי. אֲנִי חוֹלָה מֵאֵד וְזָקוּק לְזְכוּיֹת, עֲשֵׂה לִי טוֹבָה, וְתֵן לִי לְצַבֵּר עוֹד זְכוּיֹת אַחַת לְקִרְאָת הַעֲמֻדָתִי לְדוּוֹ".

מְנַהֵל תַּלְמוּד הַתּוֹרָה לֹא יְכוּל הָיָה לְסַרֵב לְבִקְשָׁה הַנְּרָגֶשֶׁת, וְאָמַר מִיַּד: "אֲנִי מוֹכֵן וְרוֹצֵה לְעוֹר לָךְ! אִם קִבַּלְתָּ הַיָּלֵד לְתַלְמוּד הַתּוֹרָה תְּהֵאָה זְכוּיֹת עֵבֹרֶךָ, אֲנִי מוֹכֵן לְקַבֵּל אוֹתוֹ! אֲבָל לִפְנֵי כֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ שֶׁתִּכְנַס לְרַבִּי אֶהְרֹן לִיב, וְתִשְׁאַל אוֹתוֹ הָאֵם קִבַּלְתָּ הַיָּלֵד בְּאֲמַת תַּקְּפֵךְ לְזְכוּיֹתֵךְ!".

רַבִּי יַצְחָק, שְׁהִיָּה אֲפִינוּ חֲלָשָׁה, לֹא הָיָה מְסַגֵּל לְעַצֵּר כַּח וְלַעֲלוֹת בְּמַדְרָגוֹת שְׁהוֹבִילוּ לְבִיתוֹ שֶׁל הַגְּרָא"ל, לְכֵן עָלָה אֲחִיו בְּמִקוּמוֹ, וְהִצִּיג בְּפָנָי גְּדוֹל הַדּוֹר אֶת שְׂאֵלְתוֹ שֶׁל מְנַהֵל תַּלְמוּד הַתּוֹרָה.

תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶהְרֹן לִיב הִיְתָה מַפְתִּיעָה בְּמִקוּרֵינֵיהֶם: "ר' יַצְחָק לֹא צְרִיךְ שְׁיִקְבְּלוּ אֶת הַיָּלֵד, כִּי הוּא כְּבָר עָשָׂה אֶת הַהֲשָׁתַדְלוֹת שְׁלוֹ. כֵּן קִבְּלוּ אוֹ לֹא קִבְּלוּ, זֶה כְּבָר לֹא עָנִין שְׁלוֹ. הוּא כְּבָר קִנְהָ אֶת זְכוּתוֹ בְּכָךְ שֶׁשָּׂרַח וְשׁוּחַח עִם מְנַהֵל הַחִדְיָה, אֲבָל הַסְּבֵר לִי דְבַר אַחָד: לָמָּה ר' יַצְחָק מְבִין שֶׁהוּא צְרִיךְ זְכוּיֹת, וְאוֹתוֹ מְנַהֵל חוֹשֵׁב שְׁאִינוּ צְרִיךְ זְכוּיֹת?".

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור יצחק ויעקב אבינו)

אָדָם יֵשֶׁר - הַקְּבָ"ה מוֹבִיל אוֹתוֹ יֵשֶׁר

וַיִּסַּח מִן הַבָּא בִּידוֹ מְנַחֵה לְעֵשׂוֹ אַחֲזִי (כב, יז)

מִהֲלָשׁוֹן "וַיִּסַּח מִן הַבָּא בִּידוֹ" מִשְׁמַע, שְׁיַעֲקֹב לָקַח מִהַדְּבַר הָרֵאשׁוֹן שְׁעָלָה לוֹ בֵּיד, מִהַעֲזִים הָרֵאשׁוֹנוֹת שְׁעָמְדוּ לִפְנֵיו, מִהַגְּמִלִים הָרֵאשׁוֹנִים, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, וְלֹא בָחַר אֶת הַשְּׂמָנִים וְהַמְּבַחְרִים שֶׁבְּעָדְרוֹ.

שׂוֹאֵל הַ"חֲפֵץ חַיִּים" זצ"ל: הַרִי אִתָּה, יַעֲקֹב, יוֹדַע שְׁעָשׂוֹ שׁוֹנֵא אוֹתָךְ, מְבַקֵּשׁ לְהַרְגֵּ אוֹתָךְ. אִתָּה יוֹדַע שֶׁהַשְּׁחַד מַעֲזָר אֶפְלוּ עֵינֵי חַכְמִים. אִם אִתָּה כְּבָר מְשַׁחַד אוֹתוֹ - תְּשַׁחַד אוֹתוֹ בְּמַשְׁהוֹ טוֹב! תַּחֲפֵשׂ אֶת הַגְּמִלִים הַכִּי שְׂמוּנִים, אֶת הַחֲמוּרִים הַכִּי מְשַׁבְּחִים: לָמָּה אִתָּה מְבִיא לוֹ "מִן הַבָּא בִּידוֹ", מַה שְׁנַתְּפֵס לָךְ רֵאשׁוֹן בִּיד?

בְּסִפּוֹר "מְנַחֵת חַיִּינוּ" הַבִּיא תְרוּץ מְתוּק מְדַבֵּשׁ, וּבְהַקְדָּם סִפּוֹר, וּבְהַקְדָּם לְסִפּוֹר הַקְּדָמָה קֶצֶרָה:

הָאֲדָמוּר מְבִאֵלָא, שְׁהִיָּה צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, הַנְּהִיג אֶת עֲדָתוֹ בְּפוּלִין. רַבִּי חַיִּים מְבַרִּיֵּס זצ"ל הָיָה שׁוֹלַח אֵלָיו אֲנָשִׁים לְקַבֵּל בְּרָכָה, הָיוֹת וְהוּא אַחֲזִי שֶׁהָאֲדָמוּר מְבִאֵלָא נְחֻשֵׁב לְמַזְכָּה הַרְבִּים הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּדוֹה, וְלָכֵן בְּרַכּוֹתָיו מְתַקְּמוֹת. וּמַדּוּעַ הוּא נְחֻשֵׁב לְמַזְכָּה הַרְבִּים? הָיוֹת וּבְזָכוּתוֹ סִימּוֹ לְלַמֵּד אֶלְפֵי שְׁסִי"ם!

אֵיךְ הוּא עֲשֵׂה זֹאת?

פְּשוּט מֵאֵד: מִיִּשְׁהוֹ הַגִּיעַ אֵלָיו וּבִקֵּשׁ בְּרָכָה. אָמַר לוֹ: "תַּלְמוּד מְסַכַּת בְּרַכּוֹת - יְהִיָּה לָךְ בְּרָכָה". אַחֲרָיו נִכְנַס עוֹד יְהוּדִי וְגַם הוּא בִקֵּשׁ בְּרָכָה. אָמַר לוֹ: "תַּלְמוּד מְסַכַּת שְׁבֵת. הַקְּבָ"ה יַעֲשֵׂה לָךְ עֲנָג שְׁבֵת, יוֹם שְׁכַלּוֹ שְׁבֵת", לְשִׁלְשִׁי אָמַר: "תַּלְמוּד מְסַכַּת עֵרֹבִי. הַקְּבָ"ה יַעֲשֵׂה לָךְ מַחְצָה מִפְּנֵי הַצְּרוּת", לְרַבִּיעִי אָמַר: "תַּלְמוּד מְסַכַּת פְּסָחִים, הַקְּבָ"ה יַפְסַח וְיַדְלַג עָלֶיךָ בַּעַת צָרָה". כִּף הָיָה מַחֲלֵק אֶת כָּל הַשִּׁי"ם, עוֹד שִׁי"ם וְעוֹד שִׁי"ם. רַבִּי חַיִּים מְבַרִּיֵּס אַחֲזִי שְׁהוּא זְכוּיֹת הַרְבִּים הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר וְלָכֵן כְּדָאִי לְקַבֵּל בְּרָכָה מִמַּזְכָּה הַרְבִּים הַזֶּה.

עַד כָּאֵן הַקְּדָמָה לְסִפּוֹר. וְעַכְשָׁיו נִגַּשׁ לְסִפּוֹר:

בְּפוּלִין לֹא הָיוּ מְסַפִּיק אֲתָרוּגִים. בְּמוֹצָאֵי יוֹם כְּפוּר הַסּוּחָרִים הָיוּ בָאִים אֶל הָאֲדָמוּר מְבִאֵלָא עִם קַפְסָא מְלֵאָה בְּאֲתָרוּגִים, וּבִסְרָם הָיוּ מְצִיגִים אוֹתָהּ לְמַכִּירָה לְכָל הַקְּהָל, נִתְּנוּ לוֹ לְבַחֵר רֵאשׁוֹן.

הָאֲדָמוּר הָיָה מוֹשִׁישׁ יָדוֹ לְקַפְסָא וְלוֹקַח מִתּוֹכָהּ אֶת הָאֲתָרוּגִים הָרֵאשׁוֹן שְׁעָלָה בִּידוֹ, בְּלִי לְהַסְתַּפֵּל וּבְלִי לְבַדֵּק. וּמַעֲנִין שְׁתַּמִּיד הָיָה יוֹצֵא לוֹ הָאֲתָרוּגִים הַיְפָה וְהַמְּבַחֵר מְבִין כָּל הָאֲתָרוּגִים!

שְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: מַה הַסּוּד שְׁלָךְ? אֵיךְ עוֹלָה בְּיָדְךָ הָאֲתָרוּגִים הַמְּבַחֵר בְּיוֹתֵר בְּלִי לְבַדֵּק?

נַעֲנֶה וְאָמַר: פְּשוּט מֵאֵד. כְּתוּב בְּפִסְוִק (קִהֲלַת ג, כט): 'אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים אֶת הָאָדָם יֵשֶׁר וְהֵמָּה בִקְשׁוּ חֲשִׁבּוֹת רַבִּים'. אָדָם יֵשֶׁר - הַקְּבָ"ה מוֹבִיל אוֹתוֹ יֵשֶׁה הַגְּמָרָא (עֲרִיכוֹ טו ע"ב) אוֹמְרָת: מַה נִּקְרָא יִשְׁרוּי? "אִפְלוּ הוֹשִׁישׁ יָדוֹ לְכִיס לְטַל שֶׁלֵּשׁ וְעָלוּ בִידוֹ שְׁתִּים". אָדָם יֵשֶׁר, שְׁהוֹשִׁישׁ יָדוֹ לְכִיס לְהוֹצִיא שְׁלוֹשָׁה שְׁקָלִים - יָצָאוּ לוֹ שְׁלוֹשָׁה שְׁקָלִים וְלֹא שְׁנַיִם! וְאִם הוּא צְרִיךְ לְפַתַּח אֶת הַגְּמָרָא בְּדָף כ"א - הִיא תִּפְתַּח לוֹ בְּדִיק בְּדָף הַזֶּה, וְלֹא דָף קָדָם אוֹ אַחַר כָּף. לָמָּה?

כִּי אֶת הָאָדָם הַיֵּשֶׁר הַקְּבָ"ה מוֹבִיל בְּצוּרָה יִשְׂרָה. מִי שְׁמַתְפַּתֵּל, מְחַשֵּׁב חֲשִׁבּוֹנוֹ, מוֹגֵג גְּמִינָה וְשִׂמְלָה - הַקְּבָ"ה גּוֹרֵם לוֹ לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַתְפַּתֵּל

בלי להרויח מזה כלום.

במוצאי יום כפורה, אמר האדמו"ר מביאלא, אני אחרי יום שלם שעשיתי תשובה, בקטן שגולה. קטן שגולה הוא "ישר", כי אלקים עשה את האדם ישר, ומי שהוא ישר - ידו נמשכת ישר אל האתרוג המבחר ביותר.

עד כאן הספורה ומכאן לתרצו של ה"מנחת חינוך": מדתו של יעקב היא: "תתן אמת ליעקב". הוא יושב אצל הרמאי הגדול ביותר בעולם, ואפילו מחס קטנה משל לבן לא נמצאה בכל כליו. מלה אחת של שקר לא יצאה מפיו. עם לבן גרתי - ותרי"ג מצוות שמרתי. יעקב נשאר "ישר" - עם האמת. משום כך הוא אינו צריך לחפש בתוך עדרו את המבחרים והמשפחים יתה. הוא יכול להיות סמוך ונשוח שמה שיעלה בידו - הוא המבחר ביותר! יש אנשים שמתלוננים: זה רב אתי, זה עושה לי כך וכך... דע לך! אם היית ישר - הקב"ה היה מסדר אותך עם אנשים ישרים. בנראה גם אתה עשית כל מיני חשבונות - לכן הקב"ה הביא אותך בין אנשים שעושים אתה חשבונות. וזו עבודת חינוך: להיות ישר עם הקב"ה.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

הלמוד לדורות מהנהגת יעקב עם עטו

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו (ב.טז)

כתב הרמב"ן: "ויש בה עוד רמז לדורות, כי כל אשר ארע לאבינו עם עטו אחיו - יארע לנו תמיד עם בני עטו, וראוי לנו לאחז בדרך של צדיק, שנומין עצמנו לשלשלת הדברים שהזמין הוא את עצמו, לתפלה ולדורון ולהצלחה בדרך מלחמה, לברח ולהנצל, וכבר ראו רבותינו הרמז הזה מן הפרשה הזאת כאשר אזכיר."

כל מעשיו של יעקב אבינו ע"ה היו מכונים ומתכננים כנגד הדורות הבאים, "עד אשר אבא אל אדני שעירה" - עד סוף הגלות, כדי שבדע "לאחז בדרך של צדיק" ולעשות כמעשיו.

יעקב אבינו סלל את הדרך לכל הגליות, וגדולי ישראל בכל הדורות למדו מכאן כיצד לנהג עם אויבי ישראל הבאים להציק להם ולהצר צעדיהם. לפנינו כמה מעשים אודות הנהגות שנלמדו על ידי גדולי הדורות מפרשה זו.

בתקופת ה"חפץ חיים" וצ"ל גור פעם מושל המדינה גזרה קשה על אחת הקהלות היהודיות. מה עושים? נותנים שחד. אספו כסף מכל בני הקהלה והביאו ל"חפץ חיים" שלף למושל, ימסר לו את הכסף וישלדו לבטל את הגזרה.

הביט ה"חפץ חיים" בסכום שבידו ואמר: "זה כסף קטן. למושל צריכים לתת כסף גדול".... ומזן למד זאת? מעקב אבינו שאמר לשלוחיו: "ורוח תשימו בין עדר ובין עדר" ופרש רש"י: "יעד לפני חברו מלא עין, כדי להשביע עינו של רשע על רבוי הדורון". הרשעים הללו צריכים לראות מול העינים עוד כסף ועוד כסף!... הם אינם מסתפקים במועט...

פעם אחת באו פרנסי הקהלה אל ה"חפץ חיים" וקבלו לפניו: "נסינו לתת למושל שחד ובשום אופן הוא לא מוכן לקבל, ואם הוא לא מקבל אז בעיה רצינית כי את הגזרה הוא בודאי לא יבטל, מה עושים?"

שאל אותם ה"חפץ חיים": "ויפצר בו עשיתם? אצל יעקב כתוב 'ויפצר בו' ויבסוף 'ויסח'. תעשו כן גם אתם - וגם הרשע הזה יסח לבסוף"...

על הרב מפוניבז' וצ"ל מספרים שהיה פעם באמריקה ונקלע לרעבת התחתית בשעת לילה מאחרת. הביט סביבו ולפתע הבחין כי בקרון נשאר רק שחורים [כושים].

אוי א בראי. כלם שחורים! וזאת עליכם לדעת, כי שם, באמריקה, השחורים הם כמו הערבים כאן, בערף. הצד השווה שבהם שפונתם להויק... אצלם, להרג יהודי זה לא עברה גדולה...

בקיצור, הוא רואה את עצמו, יהודי בודד, מקף בחבורת שחורים הנראים שפניהם הקשוחות אינן מבשרות טובות, ושם לב שהם קורצים עין אחד לשני...

נגש אליהם, הוציא מהכיס פסת ניר, עליה רשומה כתבת ואמר: "אקסיו מי [סלחו לי], אולי אתם יכולים לומר לי באיזו תחנה עלי לרדת?"

"אזה בודאי", אמרו הפושם, "עליך לרדת בתחנה הקרובה. אל דאגה, אנחנו נראה לך את הכתבת", ובעודם מדברים נעמדו כלם

ליד הדלת של הרעבת. ברגע שהרעבת נעצרה, פנה אליהם הרב ואמר: "בבקשה, תרדו קודם..." כבד אותם לרדת לפניו.

אין זמן, כלם ירדו בנריות.

ואז לפתע קרא הרב: "אוי, שכחתי את המזודה..." בינתים הדלת נסגרה והכושים נשארו כלם בחוץ. הרב התישב בחורה במקומו והמשיך בניסיעה עד למחוז הפצו.

לאחר מכן שאלו את הרב וצ"ל מהיכן לקח את הרעיון הזה, והוא ענה: "למדתי זאת מיעקב שאמר לעשו: 'עבר נא אדני לפני עבדך', הוא כבד אותו - בבקשה, לך לפני"...

*

הנצי"ב מוולוז'ין וצ"ל הגיע פעם הביתה, ורבי חיים מבריסק וצ"ל, נכדו, שלמים גם שמש כראש ישיבה בוולוז'ין, הבחין שפניו של סבו עגומות.

שאל אותו: "זיידע, מה קרה?"

ספר הנצי"ב: "רוצים לסגור את המקוה. אמנם זו לא הפעם הראשונה שזוממים לעשות זאת, אלא שבפעמים הקודמות נתנו שחד למושל והכל היה בסדר, אבל עתה הגיע מושל חדש והוא לא מוכן לקחת כסף, א בראי: אמר לו רבי חיים: 'תן לי את הכסף, אני כבר אכניס לו אותו'."

"לא תוכל", אמר הנצי"ב, "נסייתי והוא לא לוקח", אבל רבי חיים בשלו: "אני אצליח לשחד את המושל ולבטל את הגזרה!"

אחרי שכנועים הסכים הנצי"ב ונתן לרבי חיים את הכסף.

רבי חיים וצ"ל היה חכימא דיהודאי, המעשה התרחש בתקופת הסוף. הלך רבי חיים לארון בו מאכסנים בגדי החרף, הוציא את הקוטשטע [כובע הפרוה] הגדול והרחב, ואת המגפיים, לבש הכל וכך הלך לבית המושל.

דפק בדלת. הממנה פותח את הדלת ורואה לפניו בריה משנה, עם קוטשטע ומגפיים באמצע הסוף... "כך, מה אתה רוצה?"

"אני נכד של הרב, הוא שלח אותי בשליחית חשובה למושל".

"המתן רגע".

נגש הממנה אל המושל ואמר: "יש כאן אברך הטוען כי הוא נכד של הרב, והרב שלח אותך".

"בסדר, שיכנס".

כשנכנס, הביט בו המושל בתדהמה. "רגע אחד", אמר, "לפני שאתה מדבר ברוני להבין משהו. בחוץ חם ואתה לבוש בגדי חרף כבדים. מדוע?"

"אני אסביר לך". אמר רבי חיים, "אמי הגיעה אלי בחלום ואמרה שהיום ירד שלג ויהיה כפורה כמו בשאי החרף הרוסי. איני מחפש לעצמי צרות, לא רציתי להצטנן ולכן התלבשתי כראוי למזג אויר סוער שכזה, להיות בטוח שהכל יהיה בסדר"...

המושל פרץ בצחוק. "אמא שלך הגיעה בחלום... תגיד לי, אתה באמת מאמין בחלומות?"

"כן, אדוני המושל. אל לך לחזק מהחלומות של אמא שלי. זו לא פעם ראשונה שהיא אומרת לי דברים והם מתקיימים, ואם היא אומרת שיהיה שלג - אני מאמין לה שיהיה שלג!"

- "אה, יהיה שלג?"

"כן, ואני מוכן להתערב על כך", אמר רבי חיים. "על כמה?"

"על כך וכך", וכאן נקט רבי חיים בסכום גבוה - הסכום שהקצב לדמי השחד לבטול גזרת המקוה.

"טוב, בסדר", הסכים המושל, "בא ונראה עד הלילה מה יהיה". כמובן שעד הערב לא ארע מאומה. לא שלג, לא גשם ולא כפורה.

בלילה הגיע רבי חיים עם הכסף לבית המושל.

"אתה רואה?" סנט בו המושל, "אמרתי לך שלא יהיה שלג!"

אמר לו רבי חיים: "מה אני יכול לעשות שהחלום של אמי לא התקיים. הפסדתי בהתערבותי, הא לך הכסף".

אולם לפני שצא מהחדר, לחש לכיוון המושל: "אבל בענין המקוה - יהיה בסדר, הלא כן?"

"כן כן, המקוה יהיה בסדר" אמר המושל, וכך הוסרה הגזרה שרחפה מעל ראשם של יהודי המקום.

(רבי ראובן קרלנשטיין וצ"ל - יחי ראובן)

אֵלֶּזְנֹת

לְפָנֵינוּ עֵבֶת

פְּרֵשֶׁת וַיִּעֲדָה

כ"ז, אֲדִינון קס"ו

כָּךְ שָׁלַח לוֹ יַעֲקֹב תְּשׁוּבָה עַל יְדֵי שְׁשָׁם קוֹדֶם 'עֲזִים מְאֵתִים' וְאַחַר כֵּן 'רְחֵלִים מְאֵתִים', וְאִם תִּתְּמָה מְדוּעַ הָעֲזִים בְּרֵאשִׁי? אֲלָא כִּפֵּי תְרוּץ הַגְּמָרָא כְּבָרִיאָתוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁהַיּוֹם אֲצֵל יִשְׂרָאֵל הוֹלֵךְ אַחֲרֵי הַלֵּילָה וּכְתְרוּץ ה'פְּרֵשֶׁת דְּרָכִים, וְעַל יְדֵי כֵּן יָכוֹל הָיָה לְקַיֵּם תְּרִי"ג מִצְוֹת בְּשִׁלְמוֹת. (מְדַרְשׁ אַהֲרֹן)

מִנִּין לְרַשִׁי לְפָרֵשׁ שִׁ'אִישׁ' הַנֶּאֱמָר כָּאֵן זֶה שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ

וַיֵּאבֶק אִישׁ עֵמוֹ (לֵב כַּה) וּפְרָשׁוֹ רְבוּתֵינוּ ז"ל זֶה שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ. (רַשִׁי)

מִסְפָּר שֶׁהָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יַחֲזַקְאֵל מְקוֹזְמִיר זִיע"א קָרָא לְאִישׁ מִמְקוֹרְבָיו קוֹדֶם חַג הַפֶּסַח לְצֵאת בְּשִׁלְחוֹת לְאַסֹּף מְעוֹת עֲבוּר דְּבַר מִצְוָה. בָּא אוֹתוֹ שְׁלִיחַ לְאָדָם שֶׁהָיָה מִפְּרָסָם כְּגַבִּיר לְהַתְרִימוֹ לְעַנְיָן הַחֹשֵׁב, וּפְגָשׁוֹ בְּעֵת אֶפֶיֶת מִצְוֹת. מִכִּיּוֹן וְהָיָה עֶסוֹק בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה בְּמִלְאֲכַת הָאֶפֶיָה לֹא הִתְפַּנֶּה וְלֹא הִתִּיחַס לְשִׁלְחַת בְּדַבָּר הַצְּדָקָה.

כְּשֶׁחֲזַר הַמְּקַרְבֵּי לְרַבִּי עִם מְעוֹת הַצְּדָקָה שֶׁגָּבַה שְׁאָלוֹ הַרְבֵּי הָאֵם הָיָה גַם אֲצֵל אוֹתוֹ גְּבִיר, הַשִּׁיבּוֹ הַמְּקַרְבֵּי שְׁאֲכֹן הַגִּיעַ אֵלָיו אוֹלָם לֹא הַשִּׁיגוֹ בְּזִמְנָן טוֹב, אַחַר שֶׁהָיָה טְרוּד בְּאֶפֶיֶת הַמִּצְוֹת, וְלֹא אֶסְתֵּייעַ מִלְתָּא שֶׁיִּקְבַּל מִמֶּנּוּ נְדָבָה.

בְּהִגִּיעַ חַג הַשְּׁבוּעוֹת, כְּאֲשֶׁר בָּא אוֹתוֹ הַנְּגִיד לְרַבִּי, פָּנָה וְאָמַר לוֹ הַרְבֵּי: אֲצֵל יַעֲקֹב אֲבִינוּ כְּתוּב 'וַיֵּאבֶק אִישׁ עֵמוֹ' וּפְרֵשׁ רַשִׁי זֶה שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, וְאֵלּוֹ אֲצֵל יוֹסֵף הַצְּדִיק כְּתוּב 'וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ וְהָיָה תוֹעָה בְּשָׂדֵה' וְשָׁם אוֹמֵר רַשִׁי, 'אִישׁ' זֶה הַמְּלֶאךָ גְּבִרְיָאֵל. מִנִּין לְרַשִׁי לְפָרֵשׁ שִׁ'אִישׁ' הַנֶּאֱמָר כָּאֵן זֶה שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ וְ'אִישׁ' הַנֶּאֱמָר שָׁם זֶהוּ הַמְּלֶאךָ גְּבִרְיָאֵל?

רַק הָעַנְיָן הוּא, שֶׁיַּעֲקֹב טָרַח קֶשֶׁה לְהַעֲבִיר

'רְצוֹנִי לומר פְּסוּק וְשֶׁהָרַב יֹאמַר עָלָיו דְּבַרֵי תוֹרָה' עֲזִים מְאֵתִים וְתִישִׁים עֲשָׂרִים רְחֵלִים מְאֵתִים וְאֵילִים עֲשָׂרִים (לֵב, טו).

הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׁלוֹם מְקַאֲמִינְקָא זִיע"א יָשַׁב בְּסַעוּדָה וְהִסְבּוֹ בַּה כְּמָה לומְדִים, פֶּתַח אֶחָד מֵהֶם וְאָמַר: רְצוֹנִי לומר פְּסוּק וְשֶׁהָרַב יֹאמַר עָלָיו דְּבַרֵי תוֹרָה, אוֹלָם שְׁלֹא יִהְיֶה זֶה עַל פִּי קְבֻלָּה אוֹ רְמִז.

גְּאוֹת הָרַב הַקְּדוֹשׁ לְבַקְשָׁה וּשְׁאָלוֹ עַל אֵיזָה פְּסוּק יִרְצָה. קָרָא אוֹתוֹ אָדָם אֶת הַפְּסוּק: 'עֲזִים מְאֵתִים וְתִישִׁים עֲשָׂרִים רְחֵלִים מְאֵתִים וְאֵילִים עֲשָׂרִים'. שֶׁמְעוֹ זֹאת הַלומְדִים כֵּן תִּתְּמָהוּ אֵלּוֹ דְּבַרֵי תוֹרָה עַל פִּי פֶּשֶׁט יוֹכַל הָרַב לומר מִפְּסוּק זֶה? מִיֵּד הַחַל רַבִּי שְׁלוֹם מְקַאֲמִינְקָא לומר: הִנֵּה שְׁאָלוֹ כְּבָר הַקְּדוֹמוֹנִים, יְדוּעַ שֶׁהָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים קִיְּמוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְהִנֵּה עַל אֵף שֶׁהַחֲמִירוֹ עַל עֲצָמָם, אוֹלָם עַל שְׁמִירַת הַשְּׁבֵת נֶאֱמָר הַלּוֹא שְׁבֹן נַח שְׁשֵׁבֶת חֵיב מִיִּתְּהָ? וּמִתְרַץ ה'פְּרֵשֶׁת דְּרָכִים' שֶׁלְפִי דִּינֵי בְּנֵי נַח הַלֵּילָה אַחַר הַלֵּילָה, וְאֲצֵל יִשְׂרָאֵל אִיפְכָא הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחַר הַלֵּילָה, וְלָכֵן עַל פִּי דִּינֵי בְּנֵי נַח לֹא נִחְשָׁב הָיָה שֶׁשְׁמָרוּ שְׁבֵת, כִּיּוֹן שְׁבִמּוּצָאֵי שְׁבֵת בּוֹ בְּזִמְנָן שֶׁעַל פִּי בְּנֵי נַח צְרִיף לְהַחֲשֵׁב עַדִּין לַיּוֹם הַשְּׁבֵת עֵשׂוֹ הֵם מְלֹאכָה.

וְהִנֵּה בְּגִמְרָא (שְׁבֵת עוֹ): נִשְׁאָלוּ מַה טַעַם שֶׁהָעֲזִים הוֹלְכִים בְּרֵאשִׁי וְאַחֲרֵיהֶם הַרְחֵלִים, וּבְאָרוֹ שֶׁהוּא כְּבָרִיאָתוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁקוֹדֶם חֲשֵׁכָה וְאַחֲרֵי זֶה אוֹרָה, הִינּוּ שֶׁהָעֲזִים שֶׁהֵם בְּרָבָם שְׁחוּרִים דּוֹמִים לְלֵילָה, וְהַרְחֵלִים שְׂרָבָם לְבָנִים דּוֹמִים לַיּוֹם שְׁבָא אַחַר הַלֵּילָה.

וְעֵתָה יוֹבֵן הַפְּסוּק הַפְּלֵא וּפְלֵא, יַעֲקֹב שָׁלַח לְעֵשׂוֹ לומר לוֹ 'עִם לָבֵן גְּרָתִי וְתְרִי"ג מִצְוֹת שְׁמֵרָתִי', וְיוֹכַל עֵשׂוֹ לְשֹׂאוֹל אֵיךְ יִתְכּוֹן שֶׁקִּימַתְּ אֶת כָּל הַתְּרִי"ג מִצְוֹת, וְהָרִי בֶן נַח שְׁשֵׁבֶת חֵיב מִיִּתְּהָ. וְעַל

למחרת הגיע זמנו של הַבן להגיע למקום הצבא, וכשעלה למקום מושב הממנה החל לבכות. שאָלו הממנה לְפֶשֶׁר בכיו, ענה לו הַבן אודות מצבם של הוריו האמללים. תפס בו הממנה ודחפו מהדוכן באָמרו: 'מה יש לעשות עם היהודים שאינם יכולים למלא את עבודת המלך', ושחררו לביתו.

או אז הובנו למפרע דברי הרבי שחזר שוב ושוב על המלים "אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה"

אין נשיכה מכאיבה יותר מלקבל נשיקה מעשו
ויפל על צוארו וישקהו (לג ד) בקש עשיו לנשכו ונעשה צוארו של יעקב קשה כשיש. (מדרש)

שאל הרב הקדוש השפת אמת זיע"א, מנין שבקש עשיו לנשכו, הלא אין זה מרמז במלת הפסוק, דהלא מפרש כתוב 'וישקהו'?

אלא שאין נשיכה מכאיבה יותר ליעקב מזה שמקבל נשיקה מעשו, כנאמר 'ונעתרות נשיקות שונא'.

דרשת הבר מצוה של לוי
ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו... ויהרגו כל זכר (לד, כה).

אמר הרב הקדוש החדושי הרי"ם זיע"א, שמעון ולוי ראו היתר להרג את אנשי שכם כי הסיקו ששכם שכן נח ששבת חיב מיתה, הוא הדין בבן נח שמל שיתחייב מיתה, משום ששכם ששבת 'אות היא ביני וביניכם' ואין לגויים כל אפשרות של שיכות אליה, הוא הדין במילה שגם נקראת 'אות' כמו שכתוב 'והיה לאות ברית ביני וביניכם'.

הוסיף הרבי ואמר: 'לוי' נעשה אז הרי 'בר מצוה' (ב"ר פ"י) ודין זה חדש לדרשת בר המצוה שלו. (ליקוטי הרי"ם)

את כל אשר לו לצד ב' של הנהר ושכח פנים קטנים, וכאשר בקש מהאיש לעזר לו השיב שהגיע זמנו לומר שיירה ואין לו זמן לסייע לו אחר שטרוד הוא כבר במצוה אחרת. מכאן הבין רש"י שהיה זה שרו של עשיו, כי כשצריכים לעשות טובה ליהודי אין שום תרוץ שצריכים להתפלל. אולם אצל יוסף הצדיק כתוב 'והנה תעה בשדה' ו'האיש' רחם עליו ושאלו "מה תבקש" על מנת לעזר לו, מכאן מוכח שהיה זה המלאך גבריאל. (חמדה גנוזה)

אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה
וירץ עשו לקראתו... וישקהו (לג, ד).

אמר רשב"י הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו. (רש"י)

אל הרב הקדוש הדברי חיים מצאנז זיע"א הגיעה אשה זקנה בבכי בליל הושענה רבה שהיא ובעלה זקנים וחלשים, בן יחיד להם, והוא עוזר להם בכל אשר יצטרכו ועובד לפרנסתם, ועתה הגיע שעתו להתיצב בצבא, מי יהיה מעתה לצדם?

אמר לה הרבי, 'בזמן גדול כמו עתה אין זמן לחשב בענינים פרטיים, כי אם לבקש על הכללי. וחזר וכפל את דבריו.

לא הרפתה האשה ואמרה שתשאר עד שהרבי יברכה, עמד שם הרב הקדוש מקשאנוב זיע"א בנו של הרבי והוא ברכה כדי שתנוח דעתה.

בגמר הסעודה פנה הדברי חיים לחדרו ובהגיעו לפתח נשאר לעמוד על יד המזוזה, ואמר: "הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה" וחזר שוב ושוב על מאמר זה.

שו"ת קטר

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אֵלֶּנּוֹת - נושא פרסים
אילו שמונה מלים רצופות בפרשה זאת
מסתימות באותיות יו"ד מ"ם?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת וילך:

ש. מי הם שלושת האנשים שמוזכרים יחד בפסוק אחד בפרשה זו - בשני מקומות שונים?
 ת. אברהם, יצחק ויעקב מוזכרים יחד בדברים כט, יב ובדברים ל, כ.

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת וילך:

ה' שמואל אנשין מביתר עילית.

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

זמא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יוחנן מקרלין סטולין זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי ישראל ה"נוקא" מסטולין נסתלק כ"א כסלו (תשט"ז)

אחד מחסידי קרלין הרב החסיד רבי דוד פריינד היה עוסק במסחר, ושמוע מאחד מהקונים שלו, שיש לו בן יחיד ולא עלינו הוא לקה במחלת העינים, ומאור פניו השחירו, והרופאים נואשו למצוא תרופה למכתו. כששמע על כך, הוא הזכיר כמה פעמים לפני הרבי הקדוש רבי יוחנן מקרלין את החולה, אך הרבי לא ענה לו על זה.

פעם אחת שאל אותו הרבי הקדוש, מה נשמע עם הילד ואיך הוא מרגיש, רבי דוד ענה שהמצב חמור מאד. שאל אותו הרבי, האם אמו שומרת יתדות, ענה רבי דוד, שלדאבונינו איננה מאמינה בכלום. אמר לו הרבי שיאמר לה, שאם תקבל על עצמה להדליק נרות שבת בכל ערב שבת הוא יקבל אותם ויפועול ישועה לחולה, ואכן האשה קיבלה על עצמה דבר זה.

כשהורים נכנסו לרבי הקדוש, אמר להם, שילכו בניו יורק לרופא מומחה לשאול חוות דעתו. אחרי שהרופא בדק אותו אמר להם, שיש לו דרך רפואה קשה על ידי ניתוח מסובך מאד על העין, אך יש סיכוי שיחזור לראות על ידי זה. והוסיף, שאחרי הניתוח צריך הילד להיות חבוש בתחבושת על העין ששה חדשים!

רבי דוד שאל לרבי הקדוש אם לעשות הניתוח, והרבי הסכים וקבעו תור אצל הרופא. אחר קביעת התור אמר הרבי ל' דוד, שמיד אחרי הניתוח ידרוש מהרופאים להוריד את התחבושת ולהדליק נר! רבי דוד נבהל מאד, הרי הם דורשים תחבושת לששה חדשים ואיך יתכן להוריד מיד, אך הרבי הקדוש בשלו, שיוריד התחבושת מיד אחרי הניתוח ושלא דבר מזה עם אף אחד.

כשהגיעו לבית חולים בכדי לנתח, חתם רבי דוד על אישור הניתוח במקום ההורים. הניתוח התחיל בשבת קודש ונמשך שש שעות עד מוצאי שבת קודש. כשהוציאו את הילד מחדר הניתוחים ניגש רבי דוד באומץ רב אל האחות, ודרש שיסירו את התחבושת באחריות!

כמוכן שנועשה שם מבוכה גדולה, הם הזעיקו מיד את הרופא, הרופא השתומם מאד על הדרישה המוזרה, והרי התנה מראש על תחבושת ששה חדשים. הסביר לו רבי דוד, שהניתוח נעשה בהסכמת הרבי והוא דרש שיסירו את התחבושת מיד. בסופו של דבר הסכים הרופא והסירו את התחבושת, ורבי דוד הדליק מיד נר, ושאלו את הילד מה אתה רואה? והילד ענה: נר! האם בראותה זאת, התעלפה מיד מרוב התרגשות, ויהי לפלא.

הכח של הצדיק בהמתקת הדינים

בר קפרא כעס מאד, אָמַר ליה בר קפרא לרבי, אַם לְעוֹבְרֵי רְצוֹנוֹ קָךְ, אַם כּוֹה עֲשִׂירוֹת מַגִּיעַ לְמִי שְׁעוֹבֵר עַל רְצוֹנוֹ שֶׁל בּוֹרֵא עוֹלָם, הַקֶּבֶ"ה מִשְׁפִּיעַ לוֹ כּוֹה הַרְבֵּה טוֹבָה, לְעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ עַל אַחַת כְּפֶה וְכֶמָּה, עַל אַחַת כְּמָה וְכֶמָה שִׁיגִיעַ כֵּן לְעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקֶּבֶ"ה, בּוֹדְאֵי רְבוּב רַחֲמוֹי שִׁפְעִיעַ לוֹ הַרְבֵּה טוֹבָה. הוּא הַתְּכוּיִן לּוֹמֵר, שֶׁכֶּסֶף הַחַתּוּנָה עֵלָה כֹּל כֵּךְ הַרְבֵּה, עַד שֶׁהַהוּצָאָה לְהַזְמִין גַּם אוֹתִי לֹא הִיתָה מוֹרַגֶּשֶׁת כֹּלל בְּפוֹרְצֵיהָ בִּיחַס לְהוּצָאָה הַכּוֹלֶלֶת הָעֲנֻקִית.

במפרשים יש כאן קוּי, שלא מסתבר שבר קפרא התכוין לגנות את רבי, שהרי רבי היה רבו של בר קפרא, וגם היה נשיא, אז בודאי בר קפרא היה חייב לכבד אותו ולא לגנות אותו. וכיוצא בזה שואל הרבי הקדוש הדבר חיים זצוק"ל, שלכאורה זה תמייה עצומה, אשר בר קפרא יכנה את רבינו הקדוש בגדר של 'עוברי רצונו' חס ושלום, הרי מדברים כאן על רבי יהודה הנשיא ועל בר קפרא.

אומר הרבי, אבל נראה לפרש הענין, על פי מה שאמר הרבי הקדוש רבי דוד'ל מטאלנא זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל בצחות לשונו, לתת טעם למה בדורות הקודמים היו מנהיגי ישראל נקראים צדיקים, ומאיך בדורות הללו הם נקראים "גוֹטְעֵ אֵיֶזֶן" - יהודים טובים.

אמר רבי דוד'ל מטאלנא, כי בדורות הראשונים, אם לא עליכם נגזר בשמים הכח שלהם, ובגלל זה נקראו צדיקים, על פי הגמרא במועד קטן (ז:), מי מושל ב צדיק, שאני גזר גזירה וצדיק מבטלה. אבל בדורות האלו אשר אין עוד את הכח הזה, לבטל את הגזירות רעות וקשות, וממילא בעל כרחם הם מסכימים לגזירות של בורא עולם חס ושלום, בגלל זה הם נקראים "גוֹטְעֵ אֵיֶזֶן" - יהודים טובים, כי הם טובים והם מסכימים לדבריו של הקב"ה ואינם מבטלים את דבריו כביכול, דברי פי חכם חן.

ממשיך הדבר חיים ואומר, שלפי זה אפשר להגיד, שזה היה הכוונה של בר קפרא שהוא כינה את רבי 'עוברי רצונו', מפני שרבי היה בכוחו לבטל גזירותיו יתברך שמו, ולעבור על רצונו כביכול, כדרך הצדיקים.

ובפרט לפי מה שאמרנו כמה פעמים בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא על הכפל לשון בש"ס (תענית ב: ועוד), 'דבי אומר, אומר אני, מהו הכפל לשון, אז אמרנו על פי דרך הדרש, רבי אומר, כשרבי אומר בעולם הזה איזה דבר, אומר אני - זה השכינה, כך אומרת השכינה מיד בשמים ממעל.

(מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף נ, כ"ז תמוח תשע"ה)

הטפשים אוכלים כדי לקבל כח לאכול עוד...

השבוע בדף היומי (נדרים דף מט): נלמד את הלשון בְּבִלְאֵי טְפִשָׁאֵי דְאֶכְלֵי לְחֶמְאָ בְּלֶחְמָא. את הגאון הצדיק החסיד רבי גד'ל אייזנר זצ"ל הכרתם? הוא היה משגיח בישיבת גור מדורות שעברו. נגיד על לשון הגמרא ווארט בדרש, מתוק מדבש ונופת צופים, מהמשגיח משכמו ומעלה, שמו מפארים, שכוונת דברי חז"ל לרמוז על טפשות האנשים האוכלים בבוקר כדי שיהיה להם כח לאכול עוד!

הא כיצד? פלוני אלמוני קם בבוקר ויוצא לעבודה, שואל אותו החבר למה אתה עובד כל כך קשה, לשם מה אתה עמל, הוא עונה לו, כדי שיהיה לי כסף לאכול. ולשם מה אתה אוכל, אז הוא עונה לו, כדי שיהיה לי כח לעבוד. הנה לפנינו מעגל טפשי, מתחיל בלחם ונגמר בלחם - טְפִשָׁאֵי דְאֶכְלֵי לְחֶמְאָ בְּלֶחְמָא.

מאיך החכם, לב חכם מימין, יודע שהלחם והגשמיות זה לא הכל, המטרה הסופית שלנגד עיניו זה עסק התורה, ועל ידי זה כל מעשיו, כולל האוכל, נעשים תורה. נורבותי, שוה כסף הווארט הזה? פיקודי ה' שרים משמחי לב.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם נדרים דף מט, כ"ה תמוח תשע"ה)

הטעם שהצדיקים נחשבים 'עוברי רצונו'

הבוקר רקדתי משמחה, כשראיתי את התורה של הרבי הקדוש, איש אלקים, שזכיני בחמלת ה' עלי שהוא היה הסנדק שלי, הַיִּיִלְיָעַר דְּבַר חַיִּים מְנַדְּבֹרְנָה זִ"ע, זה תורה שהרבי הקדוש אמר בפרשת שמות, שקשור לדף היומי שלנו (נדרים דף נ:), ולכם הלומדים היקרים יהיה הנאה גדולה ועצומה בסייעתא דשמיא מהווארט.

הגמרא מספרת על חתונה מפוארת שעשה רבינו הקדוש, רבי, ומזה גם נראה את גודל העשירות של רבינו הקדוש. אומרת הגמרא, רַבִּי עֲבָד לִיהִי הַלְּוָא, רבי עשה חתונה לרבי שְׁמַעוֹן בְּרִיהִי, לרבי שמעון בנו, וְלֹא אֶזְמְנִיהָ לְבַר קֶפְרָא, הוא לא הזמין את התנא הקדוש והחשוב בר קפרא. המפרשים אומרים, שבר קפרא היה קצת צעיר מרבי, ואף על פי כן הוא נמנה כאחד מתלמידיו.

אז בגלל שבר קפרא לא הזמין עם חבריו, קָתַב בַּר קֶפְרָא עַל בֵּית גִּנְנָא, על קיר בית החופה, עֲשִׂרִים וְאַרְבָּעָה אֶלְפִין רְבוּאִין דִּינְרִין, עשרים וארבע אלף ריבוא דינרים, רבותי, אתם יודעים כמה זה, זה אלפיים וארבעים מליון דינרים! נִפְקִי עַל בֵּית גִּנְנָא דִּין הוּצָאָה עַל יַד רַבִּינוֹ הַקְּדוֹשׁ עַל בֵּית הַחוּפָה הַזֹּאת, על הוצאת הסעודה הזאת, וְלֹא אֶזְמְנִיהָ לְבַר קֶפְרָא, ואף על פי כן לא הזמין רבי את בר קפרא לחתונה.

שאני גזר
גזירה
וצדיק
מבטלה

שבת קדוש בעיר ביתר עילית זה מעין עולם הבא, עיר שיסודתו בהררי קדוש. שבת פרשת וירא בעיר הקדוש ביתר, בשטיבל של מדבורנה, בורא עולם האיר לי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא ווארט בדרש. רצתי לדידי הרב נחמן מקשטיין להגיד לו את הווארט, הוא פתח לי את הספר הקדוש של רבן של ישראל, "תורת משה", ממרן החתם סופר הקדוש זצוק"ל, שאומר ווארט דומה. הפסוק (יה, ד), **יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ**, יהודי שעדיין לא זכה לטעום, הוא עוד לא זכה לטעמו וראו כי טוב ה', אין טוב אלא תורה, אומרים לו, פאָרזוך – אַביקל – טעם קצת, **יקח נא מעט מים**, אין מים אלא תורה, ותראה כמה התורה הקדושה מתוקה, כמה מתיקות יש בכל מימרא של תנאים קדושים ואמוראים קדושים. ואחרי שהוא טעם את הטעם המתוק של ההייליגע תורה, **ורחצו רגליכם**, יוכל לרחוץ ולשטוף את ההרגלים השפליים שהיצר הרע המלך זקן וכסיל מנסה להכשיל אותו בכל רגע. **והשענו תחת העץ**, עץ חיים היא למחזיקים בה, מי שדבוק בתורה זוכה לעץ חיים. אסמכתא לדברים ברש"י בפסוק ה' דיבור המתחיל וסעדו לכם, אומר רש"י, בתורה בנביאים ובכתובים. אחרי התפילה זכיתי לפגוש את המרא דאתרא של ביתר, הגאון האדיר הרב חיים ווייס שליט"א, פתחתי את השיחה עם המרא דאתרא בדברי הרהי"ה על העיר ביתר, ואמרתי לו את הווארט על הפרשה שבורא עולם האיר לי. אז הוא אומר לי, שזכיתי לכוין לדברי הרבי הקדוש רבי דוד מטאלנא זצוק"ל, רק הרבי הסביר, **שוהשענו תחת העץ**, הכוונה על הצדיק, כמו שרש"י הקדוש מסביר על הפסוק בפרשת שלח (במדבר יג, כ) ה' יש בה עץ, אם יש בהם אדם כשר שיגין עליהם בזכותו. קיבלתי במדבורנה עליה בשלישי, הפסוק האחרון בשני (בראשית יח, ג), **ואברהם שב למקומו**, חשבתי בדרש, **שב למקומו**, הכוונה להרבצת התורה. אחרי זה בהמשך הפרשה יש מקור למילה השימושית בפתחה "בחמלת ה' עלי", בתורה הקדושה הלשון (וי, טו) **בחמלת ה' עליו**. עוד ווארט חשבתי בדרש, **הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב** (כ, טו), יש להודי את כל הארציות, הגשמיות, אבל אם אתה רוצה לְשָׁבֵת, שיהיה לך מנוחה ושמחה, זה רק על ידי **בטוב בעיניך, בטוב**, אין טוב אלא תורה, **בעיניך**, קוק מיט דײַנע אויגען – תראה בעיניך כמה טוב זה התורה.

אין עושיין נפשות לצדיקים דברייהן הן זכרונם (ירושלמי שקלים ב, ה)

היום ט"ז מר חשוון, יומא דהילולא קדישא, של המנורה הטהורה, איש אלקים קדוש, מרן הרבי בעל ה"נועם ישראל" מקרעטשניף זצוק"ל, שנחטף מאיתנו בשנת תש"פ. פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה. הרבי רבי ישראל ניסן בן הרבי הקדוש מרן רבי דוד משה מקרעטשניף זצוק"ל. שלש שנים בלי הרבי שהיה בבחינת סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה.

חשבתי הבוקר בהכנת השיעור, על הקשר בין היומא דהילולא אתמול [ט"ו חשוון] של מרן רבינו פאר הדור החזון איש זצוק"ל, לרבי הנועם ישראל מקרעטשניף. לא היה פעם אחת שעברתי להתברך מהרבי, והוא לא הזכיר משהו ממרן החזון איש. הרבי היה דבוק בקדושי עליון, באביו הקדוש, בחזון איש, בקדוש ה' ההייליגער בעלזער רב זכותם יגן עלינו. כשהרבי דיבר מהצדיקים ראו בחוש ממה מקור החיות של רבינו.

הפסוק בפרשת ויצא (בראשית כח, טז), **ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי**, חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, **אכן יש הוי"ה במקום הזה**, יש צדיק מדורות שעברו היושב בקרית גת, הוי"ה מלשון רחמים וחסדים כידוע, צדיק שממתיק את הדינים בשורשם, **ואנכי לא ידעתי**, כלל ישראל בחיים חיותו של הרבי לא ידעו מיהו הרבי צדיק יסוד עולם. הרבי לא היה יכול לגור בבני ברק או בירושלים, הרבי היה צריך את הקאמינישטע אידן של פעם, הרבי היה צריך את המדבר שממה שהיה בזמנו בקרית גת, כדי לעבוד את בוראו בצניעה והצנע לכת עם אלקיך.

מי שמתבונן מה כתוב במצבה, מי שקצת שמע איזה מופתים ורוח הקודש התגלגל מתחת לשלחן, מבין את הגמרא במסכת כתובות (דף קד.), "עליונים מבקשין את רבי, והתחתונים מבקשין את רבי", עליונים בשמים ממעל, הרבי יושב עם צדיקים קדושי עליון, ותחתונים מבקשים את רבי, אנחנו על הארץ מתחת מבקשים את רבי, רוצים להיות בצילו של הרבי הנועם ישראל.

מרן הרבי הקדוש בעל הנועם ישראל מקרעטשניף זצוק"ל בדבקות

במדרש תנחומא (בשלח, כה) מובא לשון, "אי אפשר לישראל לחיות אלא אם כן מתעסקין בדברי תורה", כל החיות של רבינו היה מתורת הנגלה ומתורת הנסתר. הרבי כידוע פָּעַר בדף היומי, אפילו בבית חולים כשהרבי נלחם על חייו, הוא לא וויתר על לימוד הדף היומי, עד כדי כך שהוא התבטא: "בלי הדף היומי למה לי חיים".

זכיתי בזכות אבותי לקירבה יתירה מרבינו. אני לא יכול לשכוח כשהזכרתי פעם בחתונה הזכרה של אשה שלא עליכם לא זכתה לילדים שבע עשרה שנה, ולפני הלידה הרופאים לא עליכם הפחידו את האשה הפחדות נוראיות על העובר, וביקשו ממני להזכיר את שמה לישועה. כמה כוחות זה שאב מרבינו, עד שהוא טרח להתקשר לפני שבת קודש לשמוע, האם הלידה עברה בשלום ללא פגע. אפשר עוד הרבה להרחיב ולהאריך על דמותו של רבינו הנועם ישראל. שיהיה זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

מאצרות הפרשה

אבי מורי הצדיק האנא עבדא רבי שמואל צבי בן רבי בנימין זצ"ל אמר על שבת פרשת וישלח בשם צדיקים, וישל"ח זה "ווי שלח", צריך לזרוק את הני, באידיש כשאדם כואב לו הוא זועק ניי, כי בשמחה תצאון, על ידי שמחה נצא מכל הקשיים. ומצאתי את מקור הדברים בדברי תורתו של הרבי הקדוש רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע, וזה לשונו: תיבת וישל"ח נתחלק לב' תיבות, אותיות ו"י מורה על עצבות, ועצבות לא מדרך הטוב הוא, וזהו וישל"ח – ו"י של"ח, שהעצבות תשלח ממך.

מקולמוסם של הקוראים

למע"כ הגה"ח אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

ראשית דבר, תודה רבה על הגליון השבועי המשובח המפואר והמתוק מדבש שאני מתענג לקבלו והוא בכל שבוע אצלי כחדשים.

ווארט יפה על הכתוב אוחד כי ענייני ותהי לי לישועה עלה ברעיון, וטוב שאתה כותב זאת למען יהנו רבים וטובים.

וכאן אצטט ווארט על כתוב זה שחנני השי"ת, ורשום בספרי אמרי שמואל:

אודך כי ענייני ותהי לי לישועה (תהילים ק"ח כ"א). נראה לפרש לפי מה דאיתא בגמרא (ברכות ט':) **חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה**, שנאמר (דברים ו' ה') וזהבאת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו', מאי חייב לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, אילימא כשם שמברך על הטובה הטוב והמטיב כך מברך על הרעה הטוב והמטיב, והתנן על בשורות טובות אומר

הטוב והמטיב על בשורות רעות אומר ברוך דיין האמת, אמר רבא לא נצרכה אלא לקבוליהו בשמחה.

אמור רב אחא משום רבי לוי מאי קרא (תהילים ק"א א'), חסד ומשפט אשירה לך ה' אזמרה, **אם חסד אשירה ואם משפט אשירה**. רבי שמואל בר נחמני אמר מהכא (תהילים נ"ו י"א), **בה' אהלל דבר באלהים אהלל דבר, בה' אהלל דבר זו מדה טובה, באלהים אהלל דבר זו מדת פורענות**. רבי תנחום אמר מהכא (תהילים קט"ז ג'), **כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא** (שם ג-ד), **צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא**, ורבנן אמרי מהכא (איוב א' כ"א), **ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך**.

ולפי זה אפשר לפרש הכתוב, **אודך תמיד, גם כאשר ענייני, וגם כשיהיה לי ישועה**.

שבת שלום ומבורך, עלה והצלח והפץ מעיינותיך המתוקים ימה וקדמה צפונה ונגבה.

בברכת ידיך מוקירך **שמואל הלברשטאם**

הרב יאיר וינשטוק שליט"א

צדיק מצרה נחליץ.

ממלכת תימן, שנת תרצ"ג.

החמה ליהטה באותו יום, כמו בכל יום ויום בארץ זו שנקראת על שם צידה הדרומי, החם. ואם בכל תימן חם, הרי בצד דרום של תימן חם בכפל כפליים.

העיר ביידיא השוכנת בדרום תימן לא נבדלה מעריה האחרות של הממלכה. בתיה בתי חימר מגובבים זה על זה בצפיפות בבקעה השטוחה שבין ההרים הגבוהים, וצבע חום-אדמדם שולט בכל.

רבי זכריה כהן ישב בחצר האחורית של ביתו ואצבעותיו מוללו עלים יבשים. יש שהוא מפורד עלים יבשים, כדי קי שהם נפרדים בצפוף. ויש שהוא מוסק וטוחן עלים לחים דווקא, סוחט מהם את המיץ היקרקק ואוגר אותו בצלוחיות זכוכית קטנות. עיניו הכהות בחנו בשימת לב את מרקמו של העלה. לראות אם לא נגסו בו התולעים, האם עונה הוא לציפיות הגבוהות שתולים בו.

רבי זכריה כהן רופא הוא. מיטיב לרקוח סממני מרפא מן העלים. יודע איזה צמח עדיף למחלת ראש, איזה שיקוי ייטיב לחולה הסובל מכאבי בטן, ואיזו משחה תיטיב לעורו המחולק של חולה עור.

שמו של רבי זכריה יצא בכל האזור ואף בין הגויים מסביב ידעים לספר מנפלאותיו של "מורי זכריה ארן". (הו"ו חרוקה). שכן כל היהודים הכהנים בני תימן נקראים בפי הישמעאלים שכניהם בשם "ארן" על שם אהרן הכהן, סבם של הכהנים. סלם ידעים שמורי זכריה ארן הוא רופא מעולה מאין כמוהו, ושיקוי המרפא שלו מחוללים נפלאות.

את נפלאותיו של הרופא ידעים הכל יהודים וגויים כאחד, אולם מה שאין הכל ידעים אלא רק בני משפחתו הקרובים, מה שמורי זכריה עושה לאחר שבדק את החולה היטב וצייד אותו בבקבוק של תרופה.

לאחר שיוצא החולה מביתו של מורי זכריה, מסתגר הרופא בחדרו. פותח את ספר התהלים ומתפלל בדמעות לפני בוראו, "אני עשיתי מה שאני יכול. אבל אתה, אבא שבשמים, הרי אתה הרופא האמיתי, רופא כל בשר, אנא כשם ששלחת לאיש פלוני את המחלה, כן תשלח מארץ עזר ותרופה, תרפאו ברפואה שלמה".

יותר ממה ששיקוי המרפא ומיצי של צמחים מסייע לחולים, תפילותיו הבוקעות מקירות לבו מחוללות פלאים. לאחר כמה שעות והמחלה כלא היתה. החולה מרגיש כמי שנוגד מחדש. קם ומתהלך בחוץ בריא ושלם, ולא נדע כי אך לפני שעות ספורות התייסר במכאובים.

כיון שיצא שמו הטוב של מורי זכריה היו נוהרים אליו מכל רחבי האזור, ולא דווקא מן העיר ביידיא. מורי זכריה טיפל גם בערבים באותה מסירות ונאמנות שהעניק לאחיו בני עמו, "מפני דרכי שלום". גם המושל המחוזי, איסמעיל, שהעיר ביידיא היתה תחת חסותו, העריך את היהודי בן מחוזו, והמליץ עליו לפני כל מי שנזקק לטיפולו ולאבחונו של רופא מומחה.

ענת אבק התאבכה לפתע מן הדרך הראשית. עיניו של מורי זכריה נטשו לרגע את העלה הירוק והתמקדו בעננת האבק שהתקברה במהירות. בתומן לפני כשבועים שנה אנשים לא מיהרו בדרך כלל. הם הלכו מרחקים רבים ברגל, ומי שהשיגה ידו רכב על גמל או חמור. סוס מהיר היה בגדר מותרות השמורות רק לאישי המלוכה. "מה יש לאיש ממשפחת המלוכה לחפש כאן?" תמה מורי זכריה אל עצמו.

עתה זיהה בבירור את הסוס הזוהר מבעד לענן החום שיצר פרסותיו הנוקשות על הקרקע החולית. על האוקף ישב פרש לבוש במדי צבא. לא נותר מקום לספק. פניו של הרוכב היו מועדות אל ביתו של מורי זכריה.

הקצין ירד מן הסוס ונכנס בצעדים מהירים אל החצר הקדמית בה ישב מורי זכריה. "האם אתה הוא מורי זכריה, הרופא?"

מורי זכריה הנהן בראשו.

"האימאם יחיא קורא לך בדחיפות" אמר הקצין בפנים חמורות.

"המלך בכבוד ובעצמו שלח אותך אלי?" השתומם מורי זכריה, "מה יכול יצור קטן כמוני לעזור למלכה הגדול של תימן".

"לא עת היא לענוה" אמר הקצין, "בן אחיו של המלך, נער צעיר בן 15 חלה במחלה קשה. שום רופא, ואפילו רופאי ארמון המלוכה לא הצליח למצוא לו תרופה. מצבו של הנער הולך ומתדרדר, עלך לבוא איתי מיד. הסוס החסון יכול לשאת את שנינו על גבו".

"עלי לדעת ממה הוא סובל" אמר הרופא, "לא אוכל לקחת עמי את כל התרופות. אם תפרט את סימני המחלה, אוכל להצטמצם בבחירת צלוחיות התרופה הנדרשות".

הקצין נאנח קלות. "הוא חולה במחלת הפחד! מפרד מאנשים, מכל אדם. כל היום מסתגר הוא בחדר חשוך, וכאשר הוא רואה מישהו, נתקף בפחד איום, וכל גופו רועד כאילו עומדים להרוג אותו. תאבדו אבד לו. אינו אוכל מאומה מזה זמן רב, וגופו נראה כשגל. הרופאים אומרים כי אם לא יטופל בידי רופא מומחה, ימות בקרוב".

מורי זכריה שקע בהרהורים, כאשר הקצין קרע את חוט מחשבותיו. "אני יודע מה מפרע לך, אתה בודאי חושב על האיסור שלך כיהודי להכנס לאיזור ארמון המלוכה. אבל אחמד, מנהל משק הארמון, המליץ עליך בחום לפני האימאם, וטען כי אתה האדם היחיד בכל תימן העשוי להועיל לנער החולה. האימאם יחיא אינו יכול לשאת את צערך של אחיו ואת מצבו העגום של אחיינו החולה, הוא מוכן לתת לך רשות להכנס לארמון, למרות שאתה יהודי. יתר על כן, האימאם מודיע: אם תסרב לבוא לארמון, בן מוות אתה!"

"אין צורך לאיים עלי בגזר דין מוות" אמר מורי זכריה בניעמו, "אינני מסרב גם לבקשתו של ארוד מזלזל העם. מטפל אני בכל אדם סובל, ובחאי לא אבנע את עזרתי ממלכנו הנכבד, האימאם יחיא ירום הודו".

מורי זכריה נטל עמו את טליתו ותפיליו, ומבחר גדול של בקבוקי תרופות. הוא נפרד מאשתו וילדיו ועלה על הסוס כשפניו מועדות לעיר הבירה צנעא, אל ארמון המלוכה.

X

מורי זכריה לא התקשה לאבחן את מחלת העצבים של הצעיר ששכב במיטה ונראה על סף המוות. האימאם ואחיו עמדו והתבוננו בו בתקווה. "תוכל לעזור לו?" שאל האימאם כמעט בתחינה.

מורי זכריה נשא עיניו אל השמים, "בעזרת האל יתברך ויתעלה, אני חושב שיש לי כאן שיקוי מתאים למחלתו. אצוק כעת כמה טיפות לפיו ובעוד כמה שעות אעשה זאת בשנית. מחר בבוקר הוא כבר יחוש הרבה יותר טוב. אבל אסור לאיש להכנס לחדרו של הנער כל הלילה".

"בסדר ועשה זאת מיד" רעם קולו של האימאם, "מחר בבוקר נבוא לבקר אותו. אם לא יחול שיפור במצבו, ינקרו העורבים את בשרך".

פניו של מורי זכריה הלבינו. האימאם העריץ לא יהסס לקיים את איומו ולנקום בו אם התרופה לא תועיל. מהי אשמתו במצב הזה, וכי הוא הביא את המחלה על הנער? אבל זאת ידע, כבוש הוא תחת ידי השליט, לשבט או לחסד, ועל כל גל וגל עליו לנענע את ראשו ולהמתין שיחלוף וידעך.

הוא יצק כמה טיפות לפיו של הנער, שהיה בחדר כמה שעות ואחר עשה זאת בשנית. לאחר מכן הובל על ידי משרתי האימאם לחדר באגף אחר של הארמון. שם נכלא מאחורי דלת נעולה. האימאם לא הותיר מקום לספק. מחר בבוקר יבדק הנער, ואם לא יחול שיפור במצבו, חייו של מורי זכריה שווים פחות מקליפת השום.

מיד לאחר שנסגרה הדלת מאחורי גבו החל מורי זכריה להתפלל. הפעם, ידע, לא רק חייו של הנער נתונים בכף המאזניים, גם חייו שלו. הוא התפלל בכל מאודו אל הבורא שיחוס על חייו שניהם. הוא לא ישן כל הלילה ושפתיו רחשו פרקי תהילים ללא הרף.

X

בבוקר השכם נשמע שקשוק המפתח, המשרת חיין בשמחה.

"הנער מרגיש הרבה יותר טוב" אמר בצהלת צחוק, "זה נראה כמו נס של תחיית המתים". בנשימה אחת הוסיף וסיפר: "כל הלילה בכה הנער וזעק מים, מים, הביאו לי מים, אני צמא, חם לי מאד, אני מזיע ועוד דברים כאלו. רצינו להיכנס לחדרו ולהגמיעו מים, אך פקודתך חזקה עלינו ובקושי רב התאפקנו כל הלילה. כעת נראה שאתה צדקת".

לאחר שעה קצרה יכול היה מורי זכריה כהן לאשר את דבריו של המשרת. עיניו של הנער שאתמול היו כבימות וחסרות חיים נדלקו עתה בניצוץ מחדש. גם בלחיי החיוניות עלה סומק קל.

האימאם ואחיו נכנסו אחריו. כאשר נוכחו לראות בהטבה הגדולה שחלה במצבו של החולה כמעט פצחו במחול.

"הביאו לי כד עם מים רתוחים" ביקש מורי זכריה. כאשר נתמלאה בקשתו הסתגר עם הנער ביחידות, והשקה אותו בכפית מעט מעט עד שתמו המים מן הכד והצמא עזב את החולה המיוזע. מיד לאחר מכן נעצמו עיניו של הנער, הוא ישן שלוש יממות רצופות, וכשהתעורר לאחריו ניכר היה בחוש כי מצבו הגופני והנפשי השתפרו פלאים. לאחר שעות אחדות קם והתהלך בחוץ, עליו ומחייך.

האימאם לא ידע את נפשו מרחב התפעלות. הוא שילם לרופא היהודי את שכרו ביד נדיבה, ולא נתקררה דעתו עד שהעניק לו כעין "תעודת דיפלומט", שהוענקה רק למקורבי חצר המלוכה ובעזרתה אפשר היה לנוע ללא קשיים ממקום למקום. יהודי תימן באותו זמן היו מוגבלים מאד ברשימת האתרים אליהם הורשו להיכנס, ברם, מורי זכריה הרופא יכול היה להיכנס ללא הגבלה לכל מקום שלביו חפץ.

X

שנים אחדות חלפו מאז.

היחסים בין מושל המחוז לבין האימאם יחיא נתערערו מאד. המושל המחוזי איסמעיל היה "מלך קטן" במקומו והוא מרד באימאם יחיא, מלך תימן. לרשותו עמד צבא קטן של חיילים חמושים ונאמנים שהיו מוכנים לעשות הכל למען המושל שהיה עבורם המלך האמיתי, בעוד את האימאם שואו בכל מאודם.

כמורדי היהודי בשעתו שידע שבעים לשון וק גילה את מזימתם של בגתן ותרש, קי אירע עם מורי זכריה. השפה המדוברת בתימן היתה שונה ממקום למקום. לא השפה והניבים השולטים באזור ביידא, כהרי השפה והניבים המיוחדים לאזור צנעא. אבל מורי זכריה הכיר את כל הניבים והדיאלקטים המיוחדים של כל מקום ומקום. באחד הימים כשיצא לשדה ללקט עשבי מרפא, קלטו אחינו שיחה סודית בין כמה מחייליו של המושל המחוזי. הללו נדברו ביניהם להרעיל בלילה הבא את מי הבאר של ארמון האימאם. החיילים ראו את הרופא היהודי, אך לא ייחסו לכך חשיבות. הם באו מאזור אחר בתימן ואיש מן המקומיים לא הבין את שפתם. הם סיכמו ביניהם פרטים בדבר המקום והשעה המדויקת בלילה בה תתבצע הרעלת הבאר.

לאחר שעה קלה יצא מורי זכריה רכוב על סוס מהיר בדרכו לצנעא. "תעודת הדיפלומט" שלו הקלה את צעדיו והוא הגיע במהירות רבה אל ארמון האימאם, שם גילה לו את מה ששמע בסתר.

"אתה בטוח שאיסמעיל חצה להרעילי?" שאל האימאם בהתרגשות וחימה עצורה בקולו.

"האם אעלה דבר כזה בדמיוני" ענה הרופא בשאלה, "ההזדהי ועטיתי לכאן בכל המהירות כדי להציל את חיין, מלכנו רב החסד".

בתחילת הלילה, עם רדת החשכה, יצאו חיילים מצבא תימן והציבו מארב בין השיחים סביב הבאר. שעה לאחר חצות לכדו כמה מחייליו של מושל ביידא בשעת מעשה, כאשר בידיהם צלוחיות של רעל שקוף ונטול ריח וטעם. הסם, כפי שהתברר, היה כה חריף עד שהיה בכוחו לקטול בקלות את כל דיירי הארמון.

עוד באותו יום נתלו החיילים המרעילים בעיר המלוכה צנעא ופני איסמעיל מושל ביידא חפו.

בירוד חשאי שעוד העלה כי הרופא רכב באותו יום לצנעא, על סוס מהיר. "לשם מה מיהר זכריה לצנעא?" רתח המושל בזעם, "איך זאת אלא שמרגל הוא".

ביתו של מורי זכריה הוקף חיילים. הוא נגרר כפות-ידיים לבית הכלא ובתום משפט שדה נגזר דינו: הנידון יתלה עד צאת נשמתו!

התארך אותו יעד המושל איסמעיל לביצוע גזר הדין היה ביום חג שבועי של פסח.

הימים היו ימי ערב פסח, אבל ביתו של מורי זכריה נראה כמו בתשעה באב, קולות בכי וארשת אבל. אבי המשפחה איננו ואין מי שיעזור להכין את חג הגאולה בבית, ולא עוד אלא סמוך לצאת החג עומדים להעלותו לגרזום.

רק אם המשפחה, מרת שאמס (שושנה), זוגתו של מורי זכריה, לא איבדה את תקוותה אפילו לרגע אחד. "הם לא יהרגו את זכריה" חזרה ואמרה באמונה יוקדת, "הקב"ה יעשה לו נס, אתם עוד תראו".

X

בערב חג הפסח יצאו כל הגברים לאפות את המצות בקול שירה חמרה. לשו את הבצק, רידדו ואפו, כאשר פיהם מזמור כל העת את פסוקי ההלל. עמדו כולם בגלאביות הארוכות שלהם, ראשם עטוי במצנפת התימנית המסורדנית, פאותיהם המסולסלות מתנדנדות בקצב נענועי גופם, וחזמה כי לא באפיית מצות טרודים הם, אלא בתפילה.

רק עיניו של שלום כהן, לא הביעו אותה שמחה של מצוה שזרחה מעיניהם של כל המתעסקים במלאכת אפיית המצות. אבא, מורי זכריה כהן נעדר השנה מן המקום. הלילה יישבו כולם על הארץ, יסבו כבני מלכים על כרים וכסתות לסדר ליל הפסח, חג הגאולה. סלסולי שירה חמרה יתנגנו מכל פה. ורק אבא ישב בבור כלא בלי מצות ובלו יין, ויספור את השעות שנותרו עד לעלייתו אל הגרזום.

בנו הגדול של מורי זכריה, שלום, בחור פקח ושנון היה, מחונן מהבורא בכישרונות רבים וביניהם חוש הנגינה וקול חזק וערב לאוזן. כששר, עצרו האנשים מהלכם ועמדו כנטועים במסמרות, כדי להקשיב בהנאה לקול שירתו.

מוחו החריף של שלום הגה כל העת תחבולות אך להציל את אביו מחבל התליה המתנופף מעל צווארו. יגע ומצא.

באחד מימי חול המועד יצא שלום לעבר צנעא. בדרך נס הצליח להגיע עד לגבעה השוכנת מול ארמון האימאם יחיא. הוא פצח את פיו והחל שר בקולו החזק שיר מלא רגש, שסיפר בחרוזים כיצד נתפס אביו, שהציל את חייו של המלך, בידי אויביו של המלך, ובעוד כמה ימים יצא להורג.

האימאם שהה בחדרו כאשר שמע לפתע את השירה. הוא שכח מהכל והתמכר לקול השירה הערבה שהילכה עליו קסמים, אבל לא הצליח לפענח את המילים. ניגש אל החלון וראה את העלם העומד ושר במלוא גרונו.

"מיהו המשורר הזה?" שאל את משרדניו, "הכניסוהו אלי. מבקש אני להתענג על שירתו הנהדרת".

יצאו המשרדנים אל הגבעה והביאו את שלום לחדרו של האימאם.

"מהו השיר היפה ששרת מקודם?" שאל האימאם.

"מלכנו רוצה לשמוע אותנו שוב?" נצצו עיניו של שלום בברק פקחי.

"בוודאי".

סלסוליו הערבים של שלום מילאו את חלל האוויר ויחד עימם התנגנו מילותיו של השיר שסיפר בחרוזים מה קרה לאביו.

"ככה?" התקמט מצחו של האימאם. הוא התהרהר קלות ואחר חיין. "נער פקח אתה, הצלת את אבך! אל דאגה, המושל לא יזכה לתלות את זכריה".

X

ביום שביעי של פסח הוצא זכריה מבור כלאו והובל לבמות הגרזום שנבנתה במיוחד עבורו בכיכר העיר. המוני ישמעאלים באו לצפות במחזה בתאווה רצה. הם התגודדו מול הבמה והביטו חליפות ביהודי העומד כששפתיו נעות ובמושל איסמעיל וחבר מרעיו שישבו על כסאות ממול, והמתניו בשקיקה לעבודתו של התליין.

היהודים בני ביידא לא ישבו בחיבוק ידים. הם עלו קודם לכן לגבעה נישאה ושם פרסו את טליתותיהם בחופה רחבת ממדים שיצרה כולם צל גדול מעל ראשו של זכריה. הם יחלו לנס ועשו כל שביכולתם להקל מן הרופא הנערץ אפילו את הסבל מן השמש הקופחת. באוזניהם הזדהו כל העת דבריה של שאמס, רעייתו של זכריה, שנשארה בבית ולא באה לראות כיצד מעלים את בעלה לגרזום. "השם יעשה לו נס, אתם עוד תראו".

"מה זה הצל הזה שיש על היהודי?" קדדו פניו של איסמעיל. גביני עיניו התכווצו כשהתבונן בריכוז בגבעה שמעליו. הוא קלט מיד את המתרחש, "היאחוד באו לעשות צל לחבר שלהם?! לא אתן להם!"

פלוגת חיילים עלתה מיד אל הגבעה והניסה משם את היהודים יחד עם הטליתות. אך באותו רגע הגיע מקצה האופק ענן לבן קטן שעגן באותו מקום כמו נקשר אליו בחבלים סמויים. הענן הטיל חופת צל מופלאה על זכריה למרבה חרונו של המושל, שראה כיצד נלחמים בו משמים. "לא נורא" מלמל בשקט, "עוד כמה דקות ילך זכריה אל בוראו".

התליין הגיע אל הבמה עליה עמד זכריה, הוא התכונן להשחיל את גרונו של הנידון למוות לתוך הלולאה העבה.

לפתע נפלטה צווחה רמה מפיו של התליין. הוא קרס על הארץ ולפת את בטנו כשפניו מתעוותות בכאבים. "אוי לי, הצילו, הבטן שלי מתפוצצת" צרח בקול נורא.

איסמעיל צפה במחזה בהבעת זעם. "מדוע מתעכבת ההוצאה להורג?"

"התליין שוכב על הארץ ומייבב בכאבי בטן" הסביר לו מזכירו.

"יש תליין שני" צרח המושל, "שימלא מיד את מקומו של הראשון".

אבל כאשר ניגש ממלא המקום אל היהודי, נפל גם הוא על הארץ כשצעקות מחרידות בוקעות מגרונו. ידיו לפתו את בטנו ופניו הוריקו. אחרי רגע התקרב תליין שלישי לבצע את גזר הדין המתמהמה, וגם הוא הצטרף מיד אל חבריו המתפתלים על הארץ.

לפתע, בעוד המושל איסמעיל משתולל מרוב זעם על אנשיו המתרשלים במילוי תפקידם, ירדו מן ההרים בהפתעה מוחלטת חייליו של האימאם. הם כיתרו את הכיכר ולכדו את המושל המורד ואנשיו. לאחר שעה קלה התנוססה על עמוד הגרזום גופתו של איסמעיל שנתלה על העץ אשר הכין ליהודי.

רק מרת שאמס (שושנה) כהן, לא התפעלה. "מה אמרתי לכם כל הזמן? הקב"ה יעשה לו נס. הרי זה פסוק מפורש: צדיק מצרה נחלץ ויבוא רשע תחתיו".

(מקור הסיפור: ידידי הרב מרדכי כהן שליט"א משכונת מקור-ברוך בירושלים, מתלמידי של זקני הרה"צ רבי אשר פריינד זיע"א, ששמע את המעשה כולו מאביו, הרב משה כהן הל"ו מבני-ברק, בנו של מורי זכריה כהן זצ"ל, הזכיר את כל המעשה מימי ילדותו)

דברים אחדים לקהל הקוראים הקדוש שליט"א בעקבות הספר "מתוך ההפיכה"

בס"ד נארגו כאן משך כשלוש שנים 128 פרקים של הספר "מתוך ההפיכה" מאורעות חיים הסוערים של העילוי התוסס חיים שלום פינקלשטיין שעבר את כל התהפוכות שבחור אנרגטי כמוהו יכול לעבור מאירא רמא לבירא עמיקתא והיציאה המופלאה משאול תחתית והעליה לשמי רום.

תיאור החיים הללו נותנים לנו מבט רחב לחיים שהיו לפני ובעת קום המדינה, כאשר מאות רבות של בחורים יקרים נסחפו בשבי הדמיון, כי הם הולכים להקים ארץ חופשית ליהודים, בה יוכלו לפרוק את עול שעבוד מלכויות והיו שכבר דימו שהם מקימים את התשתית לבית הבחירה.

הם שכחו לחלוטין את כל האזהרות החמורות שהזהירו חז"ל בסוף מסכת כתובות שלא יעלו בחומה ושלא יפרקו את עול שעבוד המלכויות ונובא בגמ' שם עונש חמור ביותר שהקב"ה יתיר את דמם ובשרם של אלו כאיילות וצבאות השדה רח"ל.

מעולם לא היינו אדונים לעצמנו, הקב"ה בחר בנו מכל העמים כעם סגולה ונתן לנו את ארץ ישראל כדי שנקיים בקך את המצוות התלויות בארץ וכך זאת באזהרות חמורות, שלא נטמא חלילה וחס את הארץ ואם לא היא תקיא אותנו רח"ל.

לאחר מאות רבות של שממה יהודית התחדשה העלייה היהודית לפני כמאתיים חמישים שנים, אבל הייתה זאת עליה מזדווגת, טיפין טיפין מכל רחבי פולין רוסיה רייסן גליציה ליטא הונגריה וכו', כשגדולי הצדיקים והחסידים אנשי מעשה מתלמידי תלמידי הבעש"ט הקדוש זיע"א מחד ותלמידי הגר"א זיע"א מאידך שהתיישבו ובנו את הישוב האשכנזי בירושלים יפו צפת טבריה והגליל, מלבד מאות רבות של חכמים צדיקים וקדושים מבני עדות המערב והמגרב שיישבו את הארץ מאות שנים קודם לכן, כבר בזמן הרמב"ן ז"ל היה ישוב קטן בארץ.

כל עוד לא חששו הישמעאלים כי היהודים חושבים ליטול את הארץ מידיהם חיו עמנו בשלום, כל הצרות הגדולות החלו מאז שהצינום חלמו שיוכלו להקים מדינה ולשלוט על כל הארץ, מאז התרגשו כל הצרות עד היום. הדברים ברורים, כל מי שיקרא את ההיסטוריה בעין אובייקטיבית יראה זאת.

חיים שלום פינקלשטיין נשבה בקסמי ההבטחות של המפתים השונים למיניהם, כי הוא נוטל חלק בהקמת בית המקדש וכי יש מצווה גדולה ליטול חלק בזה, הוא קפץ לקך בתמימות, אבל בקך סיכן את כל עתידו הרוחני, אלא שבס"ד לבסוף נחלץ מהמצודה הפרושה ושב אל בוראו בתמימות.

לצערנו הרב היו רבים שנפלו במצודה הפרושה של ארגוני המחותרת האצ"ל הלח"י וההגנה שהיו להם בלדדי משנה גייס חומשי שהכירו את הבחורים הצעירים וידעו את מי ללכוד ברשתם חבר מביא חבר וכך התפרקו כיתות שלמות של בחורים טובים שתעו בדוך ולא שבו אלינו, מי יודע כמה אלפים נשרו מאתנו, לפי עדויות בדקות היו כיתות שלמות שנמחו לחלוטין או כמעט לחלוטין מהחדרים הטובים ביותר בירושלים.

בחורים מבתיים טובים ביותר ערקו לצד השני והקימו משפחות חילוניות או מסורתיות, אפילו אלו שהיו דתיים היו נחשבים כדתיים לייט (בלי הרבה מחויבות) סיפר לכותב נ"י יהודי ז"ל שמהחיידר שלו כמעט לא שרד איש, הייתה לו כיתה של 35 תלמידים ומתוכם נותרו רק 5 לפליטה כשגם הם לא ממש חרדים מלבדו, זה היה יצר הרע של אותם ימים שמשך אחריו רבים ואלמלי שהקב"ה עמד לעזר גדולי ישראל שזעקו והרעישו עולמות מי יודע להיכן היינו מגיעים.

בחסדי הבורא הוקם דור חדש של ישיבות וכוללים אפשר דרא ממש, אבל היצר הרע בשלו אינו מוותר ולכן כיום לדאבון הלב, המלחמה היא ממש על חיינו ונפש ילדינו בבית ובבית מדרש, למלך זקן וכסיל הזה יש תחבולות שונות ומשונות אך לשבות בקסמי השווא, וצריכים את האיש החכם והמסכן שימלט את העיר ממוקשי המוות שנפרשים לרגלנו אמן כן יהי רצון.

בעזר הש"ת יופיע בקרוב סיפור מאד מרגש עם תכנים חיוביים תחת השם "בומרנג" גיבור הסיפור כבר ל"ע בעולם האמת כמה עשרות שנים, את הסיפור המדהים העביר המנוח ז"ל לאחי היקר שיבדל לחיים טובים וארוכים, הסופר החרדי רב הכשרון הרב רבי יאיר וינשטוק שליט"א והוא הרשני לעבד את הסיפור במעבדה של "מסיפורי המגיד" עם השטנץ היחודי של "מסיפורי המגיד" עד שהפרקים הראשונים יהיו ראויים להיכנס למכש הדפוס יופיעו מספר סיפורים יפהיים קצוצים מאת אחי שליט"א.

בברכת העורך חנוך חיים וינשטוק נ"י

הגיליון מוקדש לחתני בני הרה"ג החסיד רבי מנחם דוד אמיתי-וורהפטיג שליט"א לרגל אירוסיו בתו נכדתי היקרה כלילת המעלות תחי' עם החתן היקר כמר אברהם אלימלך פרידמן נ"י מבחרי ישיבת קרלין סטולין. יה"ר שיהי הבנין הזה בנין של קיימא, במים ובני בנים והולכים בדוך הבורא יתבך ודבקים בתורתו ובמצוותיו אמן.

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

אווארט אויף די פרשה

הטעם מדוע שלח יעקב לעשו דייקא מצות מילה

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו ארצה שעיר שדה אדום (בראשית לב, ד).

ב"אוהב ישראל" (בפרשתינו) כתב רמז: וישלח יעקב מלאכים לפניו - ראשי תיבות ימ"ל. וצריך להבין מה ענין מילה לכאן.

ויתבאר עפ"י אמרם ז"ל (זה"ח רות עה, ב) "כל מצוה ומצוה יעבדון לך מינה מלאך טוב", והיינו, שמכל מצוה נברא מלאך המגין על האדם, ומבואר בספ"ק שיעקב אבינו שלח אל עשיו הרשע את המלאכים שנבראו מתרי"ג מצוות שעשה בבית לבן, ובכך רצה לומר לו שמלאכים אלו שומרים ומגינים עליו מיד שונאי נפשו.

ברם, עדיין היה פתוחון פה לעשיו הרשע לומר, שהמלאכים אינם מגינים על יעקב, כי בוודאי בשהותו בבית לבן - במצב של "הייתי ביום אכלני חורב וקרוב בלילה ותדד שנתי מעיני" (בראשית לא, מ) - היו מצוותיו מחוסרי-שלימות (בהעדר הכוונה הראויה), וגלל כן גם המלאכים שנבראו מהם פגומים, והנה כי כן, אין ליעקב הגנה מושלמת ושמירה מעולה.

לזאת שלח לו יעקב יחד עם המלאכים את מצות המילה, כי במילה אנו רואים שהמצוה מתקיימת בתניוק בן שמונה ימים, בהעדר כוונה ומחשבה, על סמך שכאשר התניוק גדל ויהיה לאב וימול את בנו, ישלים למפרע את מצות המילה שלו שלא היתה בשלימות, כנודע **מכ"ק מרן מהר"ש זי"ע**, ומזה ניתן ללמוד על כל המצוות כולן, שגם אם היו מחוסרי-כוונה ניתן להשלימן ולתקנן למפרע.

ובכך רמז לעשיו הרשע, כי אף אם אמנם לא היו המלאכים שלו שלימים, עם זאת, עדיין יש בידו להביאם אל שלימותם ע"י שיתקן למפרע את המצוות שעשה בבית לבן, וממילא יהיה לו הגנה מושלמת ושמירה מעולה, ולא יוכל להרע לו מאומה.

(סעודה ג' תשס"ג)

אינו דומה תרי"ג מצוות בבית יצחק לתרי"ג מצוות בבית לבן

כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי וגו' (בראשית לב, ה).

פירש רש"י: "גרתי" בגימטריא תרי"ג, כלומר, עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי".

והביאור בזה הוא, שיעקב אבינו אמר לעשיו: "איני מפחד ממך, כי תרי"ג מצוות שמרתי, ומצוות אלו מגינות ומצילות עלי, ובטוח אני בזכותם שלא תוכל להזיק לי".

ברם, לפי זה קשה, מדוע כשרבקה אמרה ליעקב (בראשית כז, מב-ג) "הנה עשיו אחי מתנחם לך להרגך. ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה", לא ענה לה יעקב "תרי"ג מצוות שמרתי", ואין לי מה לפחד מעשיו, ואיני צריך לברוח ממנו?!

אלא מאי, אינו דומה "תרי"ג מצוות שמרתי" בבית יצחק ורבקה ל"תרי"ג מצוות שמרתי" בבית לבן הרשע. תרי"ג מצוות בביתם הקדוש של יצחק אבינו ורבקה אמנו אינן רבותא כ"כ, אולם, תרי"ג מצוות בבית לבן הארמי הרשע הן רבותא גדולה עד מאד, עד כדי שמחמתן יעקב יכול לומר לעשיו בבטחון מלא: "עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי", ובזכותן איני מפחד ממך כלל.

והוא שרמז לו באמרו (שם ו) **"ויהי לי שור וחמור"**, שהסיבה מדוע המצוות בבית לבן הן הגנה ושמירה עבורי היא, משום שהייתי צריך להתייגע שם עליהן "כשור לעול וכחמור למשא" (תנא דבי אליהו רבה פ"א), וגלל כן יש להן חשיבות יתירה.

(סעודה ב' תשס"א; סעודה א' תשלח)

ההישרדות בגלות - על ידי ההתבדלות מן האומות

כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי וגו' (בראשית לב, ה).

פירש רש"י שני פירושים: א. "לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר". ב. "גרתי בגימטריא תרי"ג, כלומר, עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי".

הנה, בכל שנות הגלות טוענים אומות-העולם לישראל: "שובי שובי השולמית - הדבקו לנו, בואו אצלנו, ואנו עושין אתכם שלטונים, הגמונים, דוכסין" (במדב"ר ב, ד), ואמנם, לו חכמו ישכילו להבין את גודל הסכנה הטמונה במצב זה של "ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם" (תהלים קו, לה), ומתוך כך יהיו מתבדלים מהם בתכלית ההתבדלות בין טמא לטהור, והבדלה זו תשמור על גחלת התורה והמצוות שלא תיכבה ח"ו.

הדרך לכך סלל יעקב אבינו בפרשתנו, בהנחילו הוראה לדורות באמרו: **"עם לבן גרתי"**, כלומר, דייקא משום כך ש"לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר", זכיתי ל"גרתי בגימטריא תרי"ג - תרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים", כי אילו הייתי לוקח מהם שררה, הייתי מתערב עמהם ולומד ממעשיהם הרעים ושוכח מן המצוות רח"ל.

(סעודה ג' תשל"ז)

יתרונו של יעקב על עשו - הן בנפש האלוקית והן בנפש הטבעית

כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל (בראשית לב, כט).

בקרוב כל איש יהודי יש נפש אלוקית ונפש טבעית (בהמית), נפש אלוקית - שתורה ומצוות נמשכין הימנה, ונפש טבעית - שאכילה ושתייה ושאר ענינים גשמיים נמשכין הימנה.

והחילוק בין יהודי לגוי הוא בתרתי, הן בכך שליהודי יש נפש אלוקית ולגוי אין נפש אלוקית, והן בכך שליהודי יש נפש טבעית משורש של טוב ורע, ולגוי יש נפש טבעית משורש רע (תנאי פ"א בשם רבי חיים ויטאל ז"ל).

כשיעקב אבינו שהה באר"י, היה עסוק רק בעניני הנפש האלוקית, דהיינו, בתורה ומצוות, ואז עדיין לא נודע שיש לו יתרון גם בנפש הטבעית שבו.

אולם, עתה לאחר שהותו בבית לבן, נודע גם כח הנפש הטבעית שלו, כי גם עיסוקו בדברים גשמיים היו לשם שמים, ומזה נודע שיש לו יתרון בכפליים, הן בנפש האלוקית (מסטרא דקדושה) והן בנפש הטבעית (שיש בה גם שורש טוב יחד עם הרע).

כשנודע הדבר לשרו של עשו (הס"ח) החל להלחם בו ולהאבק עמו בעונו, כי לא הסכים בשום אופן שיעקב ישתמש גם בדברים שלו (בדברים חומריים) לעבודת השי"ת, ואולם, "וירא כי לא יכול לו", כי יעקב נשאר איתן בדעתו לעבוד את קונו גם בדברים אלו.

ולכן אמר לו הס"מ: **"כי שרית"**, עתה הוכחת שיש בך שררה ויתרון בתרתי: א. **"עם אלהים"**, מצד הנפש האלוקית שלך (שעל ידה אתה עובד את קונך בתורה ומצוות), **"ועם אנשים**

ותוכל", מצד הנפש האנושית הטבעית שלך (שעל ידה אתה עובד את קונך גם בדברים גשמיים).

(סעודה ג' תשמ"ח)

ברכת מזל טוב חמה ולבנית
לכבוד ידידנו העסקן הדגול, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, לבו לב זהב, ורודף צדקה ואוהב חסד הרה"ח ר' **אהרן איגל שליט"א** לרגל שמחת נישואי בתו הכלה החשובה תחי עב"ג החתן היקר כמר **שלמה זלמן** נ"ו בן הרה"ח ר' **אהרן לייב שטרן שליט"א** במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת יעזור הש"ת שיזכו לרווח רוב נחת דקדושה, ולראות מהם דורות ישרים ומבורכים בדרך התורה והיראה, ותזכו לכל מילי דמיטב, אמן

מוסדות התורה והחינוך דחסידי בעלזא לונדון צ"ו
ברכות לרוב קדם מע"כ העסקן הדגול, איש חי ורב פעלים, הוא הגבר שהקים עולמות של תורה, נושא בעול המוסדות הק', ראש וראשון לכל קדשי בית בעלזא, ידידנו הנכבד והנעלה, בריך הכישרון, ה"ה הרה"ח המופל' ר' **אהרן קליין שליט"א** מנכ"ל מוסדותינו וראש קהילתנו הק' לרגל שמחת נישואי בתו הכלה תחי עב"ג החתן היקר כמר **נטע** נ"ו בן מחותנו המתחנך הדגול הרה"ח ר' **חיים גראס שליט"א** יזכו לרוב נחת דקדושה, ויעלה היוזג יפה, ויכחה הבורא בשובע שמחות וכט"ס בגשמיות ברוחניות ובאין מחסור כל. אמן.
המאחלים בהערכה: הנהלה / מרדכי יעקב ונד

מזל טוב ואגדיא יאה
ברכת מזל טוב לבבית שלוחה בזאת קדם האי גברא רבה, המאור הגדול לממשלת התורה הנה"צ **רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א** חבר הביד"צ דקהל מחזיקי הדת וראש כוללי עיון דחסידי בעלזא לרגל שמחת נישואי בתו הכלה תחי עב"ג החתן החשוב שיחי' בן הרה"ח ר' **אהרן גרינוואלד שליט"א** במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת יה"ד שהיווג יעלה יפה לשם ולתהלה לתפארת המשפחות הרוממות, מתוך רוב נחת דקדושה וכטו"ס

ברכת מזל טוב
לידידנו האברך כמדורשו העושה ומעשה לכלל ולפרט הרה"ח ר' **יצחק גולדקלנג שליט"א** מפיץ הגליון במסירות ובנאמנות **בביהמ"ד "בית גדליה"** ויבית צבי" בעיר התורה בית שמש לרגל שמחת נישואי בנו החתן **משה** נ"ו במט" ובשטר"מ
ברכת מזל טוב חמה ולבנית לידידנו העסקן הדגול הרה"ח ר' **ירמי יחזקאל זמן שליט"א** מנכ"ל המרכז העולמי בקרית בעלזא - ירושלים לרגל שמחת לבו באירוסיו בנו החתן **יצחק זאב** נ"ו עב"ג בת הרה"ח ר' **הערשל עדעל שליט"א** - מונטריאול במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

סיפורי קודש

על הרה"ק ר' ברוך'ל ממצבו ז"ע - ח"י כסליו -

הרבי ר' ברוך'ל ז"ע שימש באדמו"רות בעיר טאלטשין. פעם הגיע אליו הרה"ק רבי אהרן ז"ע מתלמידי הבעש"ט הק' ז"ע, ממעבזו לטאלטשין, והיות וזכר את הרבי ר' ברוך'ל מקטנותו, כשהיה נושא בידו, לכן הגיע עם תרמילו לבית הרבי ר' ברוך'ל ז"ע, והיה פשוט לו שיכבדו כערכו, וישמח לארח אותו בביתו.

אך הרבי ר' ברוך'ל ז"ע לא היה ניחא ליה בהכי, כי הרגיש שיש בו רגש של התנשאות, ולכן אמר לו בחריפות: "רבי אהרן! עכשיו תירצתם לי קושיא שהיה קשה לי מאד, כפר' וישלח נאמר (בראשית לב, ד) 'וישלח יעקב מלאכים לפניו, ופירש רש"י 'מלאכים ממש', ותמיה טובא, וכי לא היו לו ליעקב שליחים לשלוח לעשוי עד שהוצרך לשלוח אליו מלאכים ממש!?"

"אמנם, עתה נתיישב לי הענין, כי הנה איתא שהמלאכים שהגיעו אל אברהם אבינו כדי למלא את שליחותם, נשארו למטה, ולא יכלו לעלות למעלה, ומלאכים אלו גופיהו הגיעו אל יעקב ללוותו בדרכו (בראשית לב, ב), והנה יעקב אבינו ראה אותם, והתפלא על כך שהגיעו בדמות מלאכים, בעוד שאצל זקינו הגיעו בדמות אנשים סתמא, ולכן טען כנגדם טענה אלימתא: 'אצל זקני הייתם אנשים סתמא, ואצלי אתם רוצים להיות מלאכים, אם כן, לכו אל עשיו'..."

רבי אהרן הבין להיכן ירמזון הדברים, ולקח את תרמילו מבית רבי ברוך'ל לאכסניא דמתא, ובליל שב"ק הגיע לסעוד על שולחנו, אך רבי ברוך'ל דיבר רק דברים פשוטים ולא דברי תורה, ובאמצע שאל לרבנית "אם יש עוד לאכול", ורבי אהרן לא יכל להתאפק ושאל אותו: "אם יש לכם עוד מה לומר".

אז אמר לו רבי ברוך'ל: "טהורים יירששו ויקדשו במאמר כל אשר עשה", נרמו בזה שצדיקים וטהורים יכולים לקדש את השבת גם כשהם מדברים מאמר בעלמא מ'כל אשר עשה ה', ולא דווקא דברי-תורה", ולא יסף עוד.

(סעודה ב' תשס)

לאחר התמנותו של **הרבי ר' ברוך'ל ז"ע** הגיע אליו הרה"ק ר' **נחום מטשערנאביל ז"ע** כדי לחזק את ידיו. בהגיעו אליו יצא רבי ברוך'ל לקבל את פניו, והכניסו לחדרו. רבי ברוך'ל התעניין ושאל אותו: "איך היה הדרך", ור' נחום ענה: "הדרך היתה טובה מאד, היתה לי קפיצת הדרך, ובאמת הייתי יכול להגיע כבר לפני כמה שעות, רק היה לי בדרך איזה עיכוב, ולכן הגעתי רק עכשיו".

לשאלת רבי ברוך'ל לפרש העיכוב ענה: "אספר לכם גופא דעובדא. באמצע הדרך רבצו להם הסוסים בפתע, ולא רצו להמשיך. הבעל-עגלה הכה אותם בשוט פעם אחר פעם, אך לא הועיל מאומה. בקשתי הימנו לירד ולבדוק אם יש איזה קורה או אבן וכד' המעכב את הדרך, וירד ולא ראה כלום, וביקש שאני בעצמי ארד לראות. עשיתי כדבריו, והנה ראיתי שלפני הסוסים מונחת נשמה אחת מישראל המבקשת תיקון, ומחמתה לא יכלו הסוסים להמשיך בדרכם".

"שאלתי את הנשמה: 'מה את רוצה ממני', וענתה: 'באתי לפייס אתכם על מה שפשעתי כנגדכם כשהייתי עדיין בחיים בעולם הזה, ובקשתי שטוחה שתמחלו לי, כי אני נעה ונדה ממקום למקום ואין לי מנוחה עד שתסלחו לי...' שאלתי אותה: 'מה חטאת כנגדי', והשיבה: 'הלשנתי עליכם ובגיני ישבתם בבית האסורים'. השבתי: 'אני מוחל לך'."

"היא המשיכה ואמרה: 'לא זו בלבד עשיתי, אלא השתדלתי שתשב בבית האסורים לעולם ועד, ורק זכות מעשיכם הטובים עמדה לכם לצאת לחירות'. אמרתי לה: 'גם על זה אני מוחל לך. מאי דהוה הוה'. אך היא עדיין לא סיימה את דבריה ואמרה לי: 'לא זו בלבד עשיתי, אלא גם הוצאתי שם רע על נכדכם'. על כך השבתי לה: 'על זה אני יכול למחול לך, כי על כך את צריכה לבקש מחילה מנכדתי'. הנשמה המשיכה להפציר בי, ואני נזפתי בה והשלכתי אותה אל מאחורי הרי החושך".

אמר לו רבי ברוך'ל: "הנה, אני נקרא בפי העולם 'דער בייער רבי', ואתם נקראים בפי העולם 'דער גוטער רבי', הייתכן להפקיר נפש מישראל ולהשליכו במקום שלא יהיה לו תיקון? לבשו אתם את הטיליפ שלכם, ואני אלבש את הטיליפ שלי, ונצא לחפש את הנשמה כדי להביאה אל תיקונה".

לאחר מכן ביקש רבי ברוך'ל מרבי נחום שישאר לשבות אצלו, ורבי נחום נעתר לכן. דרכו של רבי ברוך'ל היה להתפלל בשעה מוקדמת - בשעה שבע, ואילו רבי נחום היה מתפלל בשעה מאוחרת יותר - בשעה תשע, וגם בשבת זו התפללו הצדיקים כל אחד בנפרד.

תיכף לאחר התפילה החל רבי ברוך'ל את סעודתו, ולא המתין לאורחו הרם. כשהגיע רבי נחום באמצע הסעודה, חרה אפו מאד (כי היה זקן ממנו בהרבה שנים), וגמר בדעתו שלא יבוא אליו לסעודה שלישית. בצהריים הלך רבי נחום לנוח קצת, ובשנתו טייל בהיכלות העליונים עד שהגיע לאיזה היכל גדול ונורא ומיוחד ביופיו, וכששאל לפשרו של היכל מיוחד זה נענה, שהיכל זה נעשה מהתורה של הרה"ק ר' ברוך'ל ז"ע, מהתורות שהוא מהרהר בהן במחשבת לבו ואינו אומר אותם לציבור, כי העולם אינם ראויים להכיל השגות אלו, ורק הוא גופיה יכול להכילם, וטובה גדולה הוא עושה בכך שהוא נמנע מלאמרם".

מובן ופשוט שלאחר חלום זה הלך רבי נחום לסעוד סעודה שלישית אצל רבי ברוך'ל ז"ע, ואז אמר רבי ברוך'ל: "דרוש נוי ואולמי", דרוש נוי, נוי פירושו היכל שלי, אם תדרוש מדוע זכיתי להיכל יפה כזה, אענה לך 'ואולמי', בגלל שאני עושה את עצמי כאילם, ואיני אומר לציבור את התורות שאני מהרהר במחשבותי".

הפטיר: "והי מדריגת הצדיקים הגדולים, כדמצינו בחלומי של יוסף (בראשית ל, ז) 'הנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה' - כל השבטים משתדלים לעשות את עצמם כאלמים בתורה, 'והנה קמה אלומתי' - השתיקה שלי עולה על כולנה".

(קידושא רבה תשס)

מורו זה נרדף ע"י ידידי הרה"ח ר' יצחק אייזיק פריער שליט"א

לעילוי נשמת אביו החסיד הנפטר הנשפך, אש קודש לבעלזא ר' אלכסנדר ב"ר אברהם צבי ז"ל פריער

סיפורי קודש

על הרה"ק הרבי ר' בער ממעזריטש ז"ע - י"ט כסליו -

הרבי רבי בער ז"ע היה אדם חלוש מאד, והיו לו כאבים ברגליו, ומחמתם נצטר ממנו לילך לטבול במקוה.

ואמר עליו הבעל שם טוב הק' ז"ע: "אילו היה תלמידי המגיד הקדוש הולך לטבול במקוה, היה בכוחו להביא את המשח".

ההכוונה בזה, שאם היה המגיד ז"ע הולך לטבול במקוה, היה בכוחו - על ידי הטבילה - להכניס הרהורי תשובה בקרב כל בני העולם, וממילא היו זוכים להגאל, כי "אם ישראל עושים תשובה - נגאלים" (סנהדרין צו, ב).

(י"ט כסליו תשס)

פעם בעת שעמד הבעש"ט הק' ז"ע בתפלת הלחש של שמו"ע נפל מעליו האבנט, ותלמידו הרבי ר' בער ז"ע ניגש להרימו ולהבישו, אולם, כשראה את פניו בשעת התפילה הזדעזע ונפלה עליו אימה ופחד, והתחילו כל אבריו מרתתין.

סיפור זה נשמע מפי הרה"ק ר' **אברהם יעקב מסאדיגורא ז"ע** בהנחת תפילין לאחד מבניו ביום הבר מצוה, והפטיר:

"אין לנו השגה מי היה הרבי ר' בער ז"ע, כי היה קדוש ונשגב, ובכל זאת כשאחו את הגארטל של הבעש"ט הק' - שהוא לבוש בשר ודם - נתמלא חלחלה, ואם כן כל שכן וכל שכן שכאשר מניחים תפילין - שהוא לבושו של הקב"ה - הרי בוודאי שיש להתמלא אימה ויראה מפחד ה' והדר גאונו".

(כ"ב תמוז תשס)

פעם בליל שבת ישבו תלמידי המגיד ז"ע, והיו חוזרים על דברי אלקים חיים ששמעו מפי רבם, **והרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין ז"ע** היה יושב בחדר נפרד ואומר "שיר השירים" בענימה מיוחדת.

פתאום דפק משרתו של המגיד ז"ע על הדלת, ושאל "היכן רבי אהרן?" ושלחו אותו לחדרו של רבי אהרן, והלך אליו ואמר לו: "המגיד צוה שתפסיקו לומר 'שיר השירים', כי בשיר השירים שלכם אתם מרעשים עולמות, ורבינו אינו יכול לישון בגללכם".

עובדא זו סיפר הרה"ק ר' הלל מפאריטש ז"ע, וכאשר סיפר זאת זלגו עיניו דמעות, ואמר: "מזה נוכל להבין אפס קצהו מגדולת הרב המגיד ז"ע, שהגם ששיר השירים של רבי אהרן מקארלין ז"ע היה מרעיש עולמות, עם זאת, השינה של המגיד הקדוש ז"ע היה יקר יותר..."

(סעודה ג' תשס)

מובא בספר "**אגרא דפרקא**" (אות ב):

סיפורי למעשה רב, מאת כבוד קדושת הרב הקדוש מורינו הרב דוב בער זצוק"ל, בהיותו מתבודד עדיין בעניות ובדחקות, פעם אחת באה אשתו והתחילה לספר לו בבכיה מגודל דחקות בניו איך הם רעבים וצמאים ואין כסות בקרה, אזי שמע דבריה והיה מתאנח מעט.

והנה שמע קול שאמרו לו מן השמים שכבר אבד חלקו מן העולם הבא, והנה עמד מרעיד כרגע, בהתבוננו בדעתו שכבר אין לו שני עולמות, דעולם הזה כבר אין לו, דהנה הוא ובניו מדוכאים בחיצי רעב עד למאד, וגם עולם הבא אין לו.

מחמת התבוננות זו הפסיק מעט מתורתו, עד אשר שם אל לבו בקדושת עיניו: "אדרבא הנה כעת אהיה עובד עבודה אמיתית, כי כבר אבד סברי משני העולמות, ותהיה עבודתי באמת רק לעשות נחת רוח". והתחיל שוב ללמוד בקדושה.

אז בשרוהו מן השמים שהחזירוהו לחיי עולם הבא, רק מהיום והלאה יהיה נזהר שלא יעשה כזאת, היינו, שלא יתאנח עוד מחמת גודל רחמנותו על בניו, כי אין לך רחמנות מרובה מרחמנותו ית"ש.

(י"ט כסליו תשמח)

תורתנו והוקרתנו נתונה לידידינו שתרמו מהונם להצלחת הוצאת גליון זה

הרה"ח ר' **אברהם ישעי' הוכהייזר** שליט"א - אשדוד
לרגל שמחת נישואי בתו במז"ט ובשעט"מ
ביום א' אולם "אחות פרידמן" אשדוד

הרה"ח ר' **דוב ישראל פולק** שליט"א - ים
לרגל שמחת לידת בנו
במז"ט ובשעט"מ

נשגו בזה ברכת מול טוב נאמנה לכבוד המג"ש הנודע פמ"מ איש החסד והמעש
הרה"ח ר' **מאיר יהודה מנדל** שליט"א
מגיד שיעור "דף היומי" בהשכמת הבוקר
לרגל שמחת נישואי בנו החתן **משה שמואל** הלוי נ"ו במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
ומברכים אנו שזכה לראות דורות ישרים ומברכים ורוב נחת עד בי די.
ברוב יקר והערכה: משתתפי השיעור "משכילי קום" - בבית"מ "בית נפתלי" אשדוד

"ביקשתי והתורתי כבר כמה וכמה פעמים, שלא דובר בשעת התפילה וזריאת התורה כי זהו עון פלילי ועון זה טענת את האולה". (ססייענינג תורה)

לעילוי נשמת
העסקן הדגול הרה"ח
ר' **אברהם יהודה**
ב"ר ישעי' עקיבא ד"ל
פיינר

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' **ברוך**
ב"ר אברהם מרדכי ז"ל
מת ביילא בת הרי"ר אהרן זאב
ליה שורץ

וישלח תשפ"ג גליון קלג שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר חנון מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמה רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתלי יזיתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי דודק
מולובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק נקח"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפלתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שישיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הגני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצרכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב,
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
(סגולה גדולה בבית לכל הדברים.)

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייון זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלויה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים או"ה ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב.)

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

הירודן

וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר

פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלו"ב ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

קטנתי מכל החסדים ומכל האמת וגו' כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשתי מחנות. וברש"י: נתמעטו זכיותי ע"י
החסדים והאמת שעשית עמי, לכך אני ירא שמה מהשבטחתי נתלכלכתי בחטא ויגרם לי לימסר ביד עשו, ע"כ. ויש לתמוה
בדבריו, שהתחיל לומר שמתירא שנתמעטו זכיותיו, ואח"כ אמר שמתירא שנתקלקל בחטא. ונראה לתרץ עפ"י מה שאמרו
(יומא לה:): אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן כיון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא, שוב אינו חוטא שנאמר 'רגלי חסידיו
ישמור'. והנה כשנשא יעקב את לאה, היה בן פ"ד שנים (רש"י כ"ט: כא), ועוד נתעכב בבית לבן שבע שנים אחרות בעבור רחל,
ואח"כ עוד שש שנים בעבור הצאן, נמצא כשיצא יעקב מבית לבן היה בן צ"ז שנים. וידוע שדרך העולם שהבן ימות בפרק שמת
אביו או אמו, ויצחק חי ק"פ שנה, נמצא עתה לפי טבע העולם כבר עברו על יעקב רוב שנותיו, שהרי אף אם יחיה כפי שנות
אביו שהיו יותר ארוכות משנות רבקה אמו [שנולדה אחר יצחק ומתה לפניו], הרי הוא עתה בן צ"ז, והרי מובטח לו שלא יחטא,
ואין לו כלל לירא מן החטא.

אלא דעדיין יש לחשוש משום דאם היו לו זכיות הרבה, שמה יאריך ימים יותר מאביו, כדאמרו (יבמות נ:): זכה מוסיפין לו. ואם
יוסיפו לו שנים, יתכן שעדיין לא עברו עליו רוב שנותיו, ועדיין יש לו לירא מן החטא. אולם עתה שיש לו יראה שמה נתמעטו
זכיותיו, ואם נתמעטו הרי בודאי שלא יוסיפו לו חיים, ואם לא יוסיפו לו חיים א"כ כבר עברו עליו רוב שנותיו ואין לו לירא מן
החטא, וא"כ צריך להבין מפני מה נתיירא כלל מן החטא.

ויש לתרץ עפ"י מה שנראה מדברי יעקב, שעיקר חסדי הקב"ה עמו היה בענין הממון, וכמו שסיים בדבריו לומר 'כי במקלי
עברתי את הירדן ועתה הייתי לשתי מחנות', ולכאורה יותר היה לו לתלות חסדי המקום אליו ששמרו מעשו ולבן. וי"ל, דעל מה

חוצץ, מ"מ אינו מועיל שיחשב כנוגע, דסוף סוף אינו נוגע בשופר עצמו אלא בזהב, וצריך שיהיו שפתי התוקע נוגעים בשופר עצמו.⁷ [ובנוגע טבילה, כתב מהרא"ל צינץ (משיבת נפש סי' ב"ב) דבעינן נגיעה ממש, וז"ל: לענין מקוה לא שייך הכלל דמין במינו אינו חוצץ, דכיון דכתוב 'על בשרו', מה בכך שהוא מין במינו, הא מ"מ אין המים נוגעין בבשרו].

לע"נ הרה"ק ר' ישראל ב"ר שמואל אליהו ממודרין זצ"ל י"א צ"ג יג כסלו

ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה היא בית לחם. איתא במדרש (פ"ב:ט): סמוך למיתה קבורה. ונראה בביאור הדברים, דהנה הטעם דאסור להלין המת אלא א"כ הלינו לכבודו להספידו כראוי, או אם צריך להמתין על קרובים, כמבואר בסי' שני, ולא דוקא אם מלינים עד למחר, אלא אפילו אם קוברים בלילה, עוברים על"פ על עשה "כי קבור תקברנו ביום ההוא", כן כתב הח"י אדם (בקונטרס מצבת משה אות י"א) בשם לחם משנה (פט"ו מהלכות סנהדרין). ואף שלא מצאתי שם דברי הלחם משנה שצ"ע לזה, ואדרבא מלשוננו של הרמב"ם משמע דהעשה "כי קבור תקברנו ביום", הוא דוקא בהרואי ב"ד, אבל בשאר מתים אין כאן אלא לאו דלא תלין ע"ש, וכן מצאתיו מפורש בש"ת הרדב"ז (ח"א סי' ש"א) ע"ש, מ"מ מי שממהר לקוברו הרי זה משובח. והנה אצל רחל שמתה בדרך במקום נכריה אשר לא ידעו גודל צדקתה לא המתונו מאומה, וזה הכוונה "ותמת רחל ותקבר", מיד סמוך למיתה, כי לכבודה לא היו צריכין להמתין כי היה "בדרך אפרתה".

ולא אמנע מלהעתיק פה אזהרה גדולה מאמר"ר גאון ישראל שליט"א (בעל העט סופר), אשר הדפיס בהקדמה לח"ב מספר המקנה וז"ל: באתי לעורר על מנהג שנתחדש לשם שמים להרבות כבוד ת"ח, דמניחין בר מינן ר"ל כמה ימים יותר מחוק מלכות בלא קבורה כדי שייבאו רבנים ורבים ממרחקים, רחמנא לצלן מכבוד הזה, כי בא לבזיון, כי העם מתרחקים להיות בטהרה או מנושאי המטה. ועובדא ידענא דארון אלקים החתם סופר זצוק"ל נסתלק ביום ה' כ"ה תשרי שנת ת"ר לפ"ק לאחר תפלת שחרית, ובערב באישון לילה אצל נרות דולקים היו עושיין הקבורה, ואילו היה מניחין עד למחרת בודאי היו באים אלפים לכבודו.

לע"נ הג"ר חנוך הענין ב"ר מרדכי פישמאן זצ"ל י"א צ"ג יג כסלו

רוח תשימו בין עדר ובין עדר. יש לומר ברמז, כי יעקב אבינו ראה דוחקם של ישראל בעניות (ע' זוה"ק משפטים דף קט"ז), וקשה עניות בתוך ביתו של אדם יותר מחמשים מכות (ע' ב"ב קט"ז), וזה בחינת 'עדר' היינו העדר וחיסרון כיס דקשה מכולם. לכן ביקש יעקב אבינו מהקב"ה שיהיה רווחה בין עדר לעדר, בין העדר להעדר, כדי שנוכל לשלם החובות, ולמען יונפש עדי ירחם ה'. (תורת יחיאל)

ויהי בצאת נפשה כי מתה. צ"ב כי זה כפל הלשון. ונראה לי כי קמ"ל אשר לא יצאה כי אם "נפשה", אך רוחה - רוח החיים עודנו שם בחיים על קברה להתפלל על בניה. וכמו שאמרו בתנא דבי אליהו רבה (פרשה כ"ח) עה"פ "כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה"

ד וכמו שכתב הריטב"א (שם), וז"ל: ומכאן שאף בנפח בו מבחוח ולא נתן פיו בשופר לא יצא, עכ"ל. פי', דכיון שצריך שיעגו שפתי התוקע בשופר ממש, א"כ אם הרחיק מפיו ותקע, או שאין שם שום חציצה, דאזכיר לא נחשב חציצה, מ"מ לא יצא ידי חובה. ולכן פסלו בנפח בו מרחוק. וכ"כ הרמב"ן (בדרשתו ל"ה ד"ה צפהו זהב). ועי' אבני נזר (ו"ד סי' רס"ו אות י"ט, רס"ג אות ו').

ה וכל"כ בקובץ הערות (סימן פ"א סעיף ד) וז"ל: לענין טבילה אפילו לא יאזכר דבר חוצץ כלל, אלא שלא יגעו המים בגופו ע"י הפסק אויר, ג"כ לא עלתה לו טבילה, וא"כ נהי דמין במינו אינו דבר החוצץ, מ"מ לא נגעו המים בגופו.

ו כ"כ בשו"ע הרב (סימן ע"ב סי"ב), ורש"י (סנהדרין מו:) ומניח (תקלי"ז).

ז גם בזמנינו דמניחין את המת במקרה, ולא שייך טעם זה, אבל ע"ש שכתב טעמים נוספים שלא לעכב הקבורה.

(ירמיה לא:יד), אל תיקרי "רחל" מבכה על בניה, אלא "רוח אל" (השכינה) מבכה [שם] על בניה". ולכן רוחה של רחל מרחף ומצפה שם [במקום] שהשכינה מבכה על בניה] עד "ושבו בנים לגבולם" בב"א¹⁰. (תורת יחיאל)

לע"נ הג"ר חיים דוד ב"ר אריה זאב לינוביץ זצ"ל י"א צ"ג טו כסלו

עם לבן גרתי. ותרי"ג מצות שמרתי. בספרי אתון דאורייתא (כלל ל"ב ד"ה והנה) דייקתי, דאחד אינו נחשב חסרון, מהא דפריה ורביה נחשב בקידושין (דף לד:) למצות עשה שאין הזמן גרמא. ולכא"ו קשה, דאמאי אין זה מצות עשה שהזמן גרמא, הלא אין מצוה זו נוהגת ביוה"כ לדיעות הסוברים (ר"ן יומא עג:) דה' עינויים הם מדאורייתא. ועל כרחק צ"ל דכיון דנוהג מצות פריה ורביה כל השנה מלבד יום אחד, לא חשיב חסרון, וחשיב שפיר מצוה הנוהגת כל השנה.

וענין דאחד אין נחשב חסרון, יש לומר דהוא מפאת חשבון הכולל, דהתכללות הפרטיים נחשב ג"כ לדבר אחד. [כידוע בחשבון של גימטריא, דמוסיפים מספר אחד מצד הכולל, והיינו כל התיבה ביחד].

והנה המהרש"א (סנהדרין יט:) כתב וז"ל, הקשו המפרשים כיון דיעקב קיים כל התורה, א"כ למה נשא ב' אחיות, דהוא דבר שעתידה תורה לאסור. ויש לומר כי אי אפשר היה לו ליעקב להינצל מאיסור ב' אחיות שעתידה תורה ליאסר, כי באמת רחל נתקדשה לו מן הדין בשכר שבע שנים וכו', אך כיון שעדיין אז באמת לבני נח לא נאסרו ב' אחיות, הרי גם לאה נתקדשה לו בביאה, ולא הוי קדושי לאה קדושי טעות, דיעקב ודאי לא היה עושה בעילתו בעילת זנות, והשתא אף אם היה מגרש אחת מהם, לא היה יכול לקיים דבר שעתידה תורה לאסור, דמן התורה איזה מהן שגירש הוה ליה השניה אחות גרושתו, כיון דבאמת שניהם היו מקודשות לו, ושניהם ודאי לא היה אפשר לו לגרש, עכ"ל. וכוונתו דכיון דרק ממדת חסידות קיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה, וכאן לא היה יכול יעקב לעשות כפי מדת החסידות, דא"כ היה מוכרח לגרש שניהם.

אבל קשה דסו"ס לא קיים דין זה דאסור לישא ב' אחיות, ואיך אמר "עם לבן גרתי" ותרי"ג מצות שמרתי, הרי חסר מצוה אחת. אבל לפי הנ"ל דאחד לא חשיב חסרון, שפיר קיים תרי"ב מצות - מספר תרי"ג, וזה ג"כ מפאת דחשבון התכללות חשיב ג"כ אחד. ואולי זה הטעם דהתורה נקרא "ברית", דהוא תרי"ב, דרומז דקיום תרי"ב חשיבי קיום תרי"ג, ואם מבטל מצוה התרי"ג, נענש על העבירה ההוא, אבל תרי"ב אשר קיים יש להם שפיר מדריגת קיום תרי"ג. (בית האוצר ח"א כלל מ"ח).

לכות מ.מ.ב.ה. להצלחה בחנותו החדש

וישלח יעקב מלאכים. פירש"י: מלאכים ממש. וכבר תמהו המפרשים על תיבת 'ממש' להבין הכוונה. ונראה לענ"ד, דאמרו רז"ל (אבות ד'ג) העושה מצוה אחת קונה ובורא לו סניגור, והיינו מלאך טוב שמליץ עליו, והנה כמו שאנחנו רואים בגשמיות, שאם אשה חושבת ומסתכלת בהריונה באיזה דבר, אז יכול הוולד להיות דומה לאותו דבר, ולא שוה להוריו, וממילא אין לו ממנו נחת רוח. כמו כן במלאך הרוחני הנברא ע"י מצות האדם, שאם עשה המצוה בלי חיות אלא כמצות אנשים מלומדה, או לשם פניה, אז נעשה המלאך הנברא מזאת המצוה בעל מום באיזה אבר, ואם

ח דידוע דהפסד והרמז מכוונים, וכיון דרחל מכבה שם על קברה, א"כ גם הרמז דקאי על השכינה דמבכה על בניה, היינו שם במקום קבורת רחל.

ט יש להעיר מה שכתב ד'נפשה' של רחל מתה, אבל 'רוחה' של רחל מרחף שם על קברה, דבזוה"ק (פרשת אחרי דף ע'): איתא, דאחר פטירתו של אדם, ג' חלקי הנשמה והיינו 'נפש' 'רוח' 'נשמה' מתפרדים, ה'נפש' שורה על המצבה, ו'רוח' מנוחתו בן עין התחתון, וה'נשמה' בן עין העליון, ע"ש. וא"כ רק נפשה של רחל מרחפת על קברה, ולא רוחה. וצ"ל דמה שכתב ד'רוחה' של רחל מרחפת שם, הכוונה לנשמתה, ולחלק הנפש שלה. ומה שכתב ד'נפשה' של רחל מתה דכתיב 'בצאת נפשה', הכוונה לנפש החיונית. ואינו מדבר כאן מחלקי הנשמה - נפש ורוח - של רחל.

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב ז"ע אמר :

בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון).
נמסרס ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

האדם מצפה שיהיה לו ממנו איזה שום תועלת, הרי זה לשוא, כי אין בו ממש. וזה שפירש"י דמה שאמר הכתוב ששלח יעקב מלאכים שישועוהו מצרת עשו, וזה היה מלאכים 'ממש', שאותן המלאכים עשה יעקב במצוותיו היה בהם 'ממש', ויכלו לעזור לו.

וישלח. אותיות 'וי שלח', רומז לאומרם ז"ל (ב"ר עו:ח) והובא ברש"י עה"פ "ותעבור המנחה על פניו, דיעקב היה שרוי בכעס שהוצרך לשלוח כל זה לעשו. וזה שרמז הכתוב כאן 'וי' היה ליעקב, שהצטער על 'שלח', שהוכרח לשלוח מנחה לעשו.

לע"נ הגר"ר חנוך העניך ב"ר מרדכי פישמאן זצ"ל י"א צ"י יג כסלו

אין לתלות בספק קבר בא"י דזה של גוי. מכתבו (של הגר"ר אשר זאב ורנר) בשאלתו הגיע אלי, ואחרי שעיינתי בדבריו, נראה לי שיסוד חוות דעתו בנידון קבר הנמצא לא מסתבר כלל.

הלא כה המה דבריו: "בא"י היו עד עכשיו מליונים יהודים ויותר מזה גוים וכו', ואם נמצא שם קבר, ספק זה קבר של גוי וכו', ומותר לפנות העצמות כי הם מהרוב שהיו גויים", עכ"ל.

הנה הנחה זו אינה נכונה, ומיום התנחל ישראל על אדמתו ישבו בה רוב ישראל, הלא במלכים כתוב "יהודה וישראל רבים כחול אשר על הים לרוב". ואוכלסים אלה לא נהיו פתאום ביום אחד "רבים" כחול אשר על הים "לרוב", אך על ידי פריה ורביה במשך מאות שנים, היו הולכים ומתרבים עד הגיעם לזה כך שהיו "רבים כחול אשר על שפת הים לרוב".

ואם כן, גם קודם לזה היה מספרם רב במשך ימים רבים, וכמנהג העולם הם שבקו שם חיים לכל חי ומצאו את מנוחתם כבוד באדמת ישראל. ואם קודם לזה כך, כל שכן אחרי כן כשהיו כבר "רבים כחול אשר על הים לרוב", היו הולכים ופרים ורבים (דמה בנפשו הרביה של אוכלסים ש"רבים כחול אשר על שפת הים לרוב"), ונפטרים מן העולם ונקברים בקברי ישראל.

די אם מצב כזה היה מימות שלמה במשך מאה שנה, או מאה וחמשים שנה, שכל הגוים אשר היו על אדמת ישראל הם מיעוטא דמיעוטא, בצירוף הדורות הבאים, הלא גם הרוגי נבוכדנצר נקברו בארץ (זבחים ק"ג).

גם בבית שני היה מספרם רב מאד, צא ידידי וחשוב מהאמור בפסחים (דף סד:) כי היו שם פסחים כפלים כיוצאי מצרים, ועל כל קרבן פסח נמנו

יותר מעשרה, חוץ מטמא ושהיה בדרך רחוקה. גם יוסיפוס פלביוס מעיד כעד ראיה (הוא היה כהן) שמליונים יהודים היו באים להראות ברגלים. וכך היה הדבר רבות בשנים עד החרבן, וכמנהג העולם היו נפטרים ונקברים בארץ.

והנחתו שגויים היו בארצנו יותר מיהודים, לא נתנה להאמר כלל! הלא אמרו (מגילה יד.) דהיו "נביאים כפלים כיוצאי מצרים". וע' ברמב"ם בהקדמתו ליד החזקה שכתב [בנוגע חכמי המסורה], וז"ל: כל אלה החכמים הנזכרים הם גדולי הדורות, מהם ראשי ישיבות ומהם ראשי גליות ומהם סנהדרי גדולה. ועמהם בכל דור ודור אלפים ורבות ששמעו מהם ועמהם.

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה – ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

ע"י מכון עבודה ברורה

אפשר להשיג הספר בארה"ב: הרב יצחק מיטניק שליט"א 732-987-4733
 בירושלים: מכון עבודה ברורה 02-6576577

חדש ויצא לאור

הדושי רבע חיים הלוי

על הרמב"ם
 עם מורשת הגר"ח

• כך ראשון •

ירל מחדש בתוספת מביאות, ציונים, עיונים, כותרות, מקורות ומילואים

מהדורה מושקעת ומורכבת
 בעריכת מכון מורשת הגר"ח לאחר
 הרבה שנים בנייקה עצומה

הדושי רבע חיים הלוי
 על הרמב"ם עם מורשת הגר"ח
 עריכת מכון מורשת הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח
 moresheshagrach@gmail.com

הפצה ראשית:
 עם הספר "לעוץ"

קת
 לחות בכל
 חוקים
 המספרים
 המפורטים

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק מהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

ארייברענגען יראת חטא אין אייערע קינד
 דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער יעוהה פרוואט, באמנות, קאנפידענצעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט. מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט אייך וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער דופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אייך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערט פון אריה"ק אויפן ארץ. יעדע הלב (אנציערען זיין הארץ צו אדישקייט), שיהמך לבו לשמים לטובה (-ס'טויטש די גאנצע מענטש), וזראה פלאים (-וועט עתן וואונדער), מקען עס געבען פון מעשד.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
 dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

מאמר הרתחזקות

אוצר של הלכה, חיזוק, מעשיות, בעבודת שמירת העיניים

שנה ג | גליון כח | לשון-קודש | יוצא - וישלח תשפ"ג

סיפורים אישיים על עמידה
בנסיונות מיהודים בני זמננו

ישלטו היהודים

אל האשה שישבה בטח על מקומה "סליחה, אבל מקומך אינו כאן. המקום המיועד לך על פי הזמנתך הוא במחלקת העסקים, ולא כאן!"

האשה לא הבינה מה רוצים ממנה... "מה לי ולמחלקת העסקים? מעולם לא קניתי שם מקום.

**מבולבלת קמה האשה
ופנתה ללכת למקומה
הנכון, כשבדרך היא עוד
הספיקה לפלוט לעברנו
"אה... התפללתם טוב...
הכל משמים" היינו
כחולמים.
הקידוש ה' היה עצום!
זכינו לראות בעינינו את
כח התפילה בשמירת
העיניים.**

לא יתכן ששם נמצא מקומי!" הדייל לא התרשם מליהוגיה "אינני יודע מה הסיבה לך, אולי משרד הנסיעות שלכם רצה להעניק לכם מתנה... מה שלא יהיה המקום שלך הוא שם ולא כאן!"

מבולבלת קמה האשה ופנתה ללכת למקומה הנכון, כשבדרך היא עוד הספיקה לפלוט לעברנו "אה... התפללתם טוב... הכל משמים" היינו כחולמים. הקידוש ה' היה עצום!

זכינו לראות בעינינו את כח התפילה בשמירת העיניים ואת "הבא ליתרה מסייעין אותו". הקב"ה רוצה בתפילת עמו בפרט בעינינים אלו, וזו הסגולה הגדולה ביותר להינצל מכל פגע רע בקדושה.

שתזכו להרבה סייעתא דשמיא להמשיך בעבודת הקודש, לחזק לב ישראל בשמירת העיניים, והקב"ה ישלם שכרם.

ארכיב עשה - אשה יוצא לקפ"ן
המשך בעמוד ב'

ישראל. אנכי, יחד עם ידיד טוב, רצינו מאוד להגיע לביקור קצר בא"י, להשתטחות אצל ר' שמעון במירון ועוד. לאחר הרבה השתדלות, ויגיעה של כמה חודשים, עלה בידנו סוף סוף לקבל את האישורים הנצרכים.

לאחר הרבה תפילות שהכל יעבור בשלום, ושלא נינזק בגשמיות וברוחניות ומכל מיני רעות המתרגשות בדרכים, יצאנו לדרך בשעה טובה. כשעלינו למטוס פנינו אל המקומות שיועדו לנו, והנה אנו מגלים שליד המושב עליו אמור לשבת - יושבת אשה. ניסינו להסביר לה בנועם ובכבוד את המצב מבחינתנו, ושאלנו בעדינות האם אפשר להציע לה מקום אחר. אך היא רק ענתה בהתנשאות שאם אין אנו חפצים במקומות שלידיה, אנו בהחלט מורשים למצוא לעצמנו מקום אחר... ניסינו בכה ובכה, אך היא שהייתה רחוקה מחיי שמירת תו"צ, לא גילתה כל הבנה לבקשתנו ונשארה בעקשנותה.

בשלב זה ניסינו לערב את צוות המטוס, אך גם הם העלו חרס בידם. המטוס היה מלא מדלת אל דלת, ואפילו לא יכולנו לוותר על מקומותינו תמורת מקום במחלקה פשוטה יותר. הכל היה מלא, ומוצא לסבך אין. התקשרתי למו"ץ שלי, ושאלתי אותו כיצד עלי לנהוג במצב שנוצר.

התשובה שקבלתי הייתה שבאין ברירה אחרת אני יכול לנסוע גם כך, בתנאי שאסגור את העיניים בשעת התפילה, ואהיה זהיר שלא לגעת וכדו'.

מובן שמדובר מדבר שהוא כמעט בגדר הבלתי אפשרי, לשבת באופן מוגבל ללא יכולת כמעט לצאת ולבוא במשך כל הנסיעה. ומדובר בנסיעה ארוכה! לא מהרנו לקבל את ההצעה, ונשארו לעמוד נבוכים. מתפללים אל עילת כל העילות שימציא לנו מאוצרו הטוב פתרון יותר מוצלח.

עודנו עומדים כך, ופתאום מגיע איש צוות ופונה

זכות הדפסת הגליון

נחנודב ע"י הרבני הנגיד
**מוה"ר אהרן
ניישטאדט הי"ו**

זכות הגדולה של רבבות בני ישראל המתחזקים מידי יום ביומו בקדושה ושהרה ועומדים מול נסיונות הזמן בתוקף ועוד תעמוד לימין הנדבן החשוב להתברך משמי מעל בכל מילי דמיטב, בני בריכי, חיי אריכי, ומזוני רויחי, וסייעתא דשמיא, פרנסה בהרחבה גדולה, והצלחה בכל מעשה ידיו, אמן.

נסיעה בעתה ובזמנה

לפני תקופה היינו צריכים לנסוע למקום מסוים, ולצורך כך היה עלינו לעלות על אוטובוס מהתחנה המרכזית, מקום שמטבע הדברים 'משופע' בנסיונות. החלטתי בעצמי בהחלטה חזקה להשפיל את העיניים, ולא להרימן כל זמן שהותי שם.

האוטובוס היה אמור לצאת לדרך בשעה 3, ועל פי כללי המקום, 3 זה אומר 3, ולא 3 דקה. משמעות החמצת האוטובוס בשבילנו הייתה - לחכות כמה שעות עד להגעת האוטובוס הבא, כך שהיינו חייבים להספיק את האוטובוס הזה. למעשה כבר היה ממש קרוב לשעה שלוש, וחלק מבני המשפחה עדיין לא הגיעו...

התפללתי שזכות שמירת העיניים תעמוד לי שכולם יספיקו את האוטובוס, ובאורח פלא בדיוק כעת הגיע האוטובוס באיחור של חמש דקות, התעכב עוד כמה דקות בתחנה, ואדהכי והכי הספיקו כל בני הבית להגיע. רק אז הוא יצא לדרך... לא היה לכך הסבר אחר מלבד שמירת העיניים שלי.

חן חן לכם על עבודתכם הנשגבה, וחפץ ה' בידכם יצליח גם הלאה!

סליחה, אבל מקומכם איננו כאן...

ברצוני לשתף את הציבור היקר בסיפור דברים שבדידי הוה, שבו זכיתי לראות באופן מופלא שהבא ליטרה מסייעין אותו.

כידוע, במהלך תקופת הקורונה נסגרו שערי המדינות, והיה קשה מאוד לבני חו"ל להגיע לארץ

תוכן הגליון

ישלטו היהודים	עמוד א-ב
עיני ישועה	עמוד ב
החכם עיניו בראשו	עמוד ג
מי נעמך ישראל	עמוד ג
עין בעין יראו	עמוד ד
מכתבים למערכת	עמוד ד

המשך מעמוד א'

זה וזה נתקיימו ביזו

לפני תקופה היתה לי התעוררות בנושא שמירת העיניים וקבלתי על עצמי גדרים וסייגים שונים בנושא. לאחר תקופה הרגשתי שהעבודה קשה עלי, וחפשתי דרכים כיצד להתחזק שוב. נכנסתי להתייעץ עם יהודי תלמיד חכם שמשמש מורה דרך לרבים, וביקשתי לשמוע ממנו חיוזוק ועוצה בנושא. הוא סיפר לי שהוא שומע כסדר על יהודים שנושעים בזכות קבלות בשמירת העיניים, באופן של למעלה מדרך הטבע. "שמא יש לך דבר שאתה מייחל בו ישועה גדולה" שאל אותי התלמיד חכם.

לא הייתי צריך לחשוב הרבה. אני זקוק באופן דחוף לדירה, וזה תקופה שאני מחפש בכל דרך אפשרית אחר דירה שתענה על דרישותי מחד, ותהיה מותאם גם למחיר שלי מאידך, ואיני מוצא. "תקבל עליך קבלה טובה בשמירת עיניים, ואני ערב בעדך שתמצא דירה טובה בקרוב!" הסכמתי 'לעסקה', והתחזקתי מחדש בקבלות טובות.

לא עברו יותר מחודש ימים, ולפתע אני מתחיל להרגיש ברוח חדשה שנמסכת בקרבי. משהו ששנים לא הרגשתי, קרבת אלוקים כפשוטה. הרגשתי ברוח של התרוממות רוח שאין להגדירה. זמן קצר לאחר מכן חל יום טוב שבעות, ואני הושפעתי באורות. קבלתי משמים הרגשים נעלים והארות רוחניות - עד שלא היית זקוק לדבר מעבר לכך. ידוע מה שכתוב בספרים הק' שעניי האדם מכוונת נגד עיני השכל, אם פוגמים בעינים אזי מסתלקת החיות דקדושה והראיה הרוחנית נסתמת. וכאן לאחר שהתעוררתי בקבלות טובות בשמירת העיניים, זכיתי ומעייני הקדושה נפתחו בפני.

חזרתי אל אותו תלמיד חכם ואמרתי לו שאיני זקוק ליותר. אני מוותר מצדי על ההבטחה שרציתי, כי כבר קבלתי את שלי. רציתי דירה, קבלתי הרבה יותר מכך. קבלתי את שכרי משלם! אך משמים רצו שאזכה גם ל"דירה בתחתונים".

לאחר זמן קצר מצאתי ב"ה את שחיפשתי מזה עדינים; דירה נאה ורחבת ידיים, ותמורת מחיר טוב באופן יוצא דופן. לא עברו כמה שבועות וכבר הייתי הבעלים של הדירה!

תבורכו בכל הברכות

ישמעאל מנחם בן אברהם

לא נכנס והילד יצא

לפני תקופה נולד לי ילד מוגבל בגוף ונפש (תסמונת דאון) ל"ע. בנוסף לכך אובחנו אצלו קשיי נשימה, כך שהיה צורך לחבר אותו למכשירי הנשימה. מטעם ביה"ח הודיעו לנו שכל עוד לא ישתפר מצב הנשימה שלו, אין אפשרות לשחרר אותו מביה"ח. הדיבורים היו שעלינו להתכונן לתקופה ממושכת של שהיה לצד הילד בבית החולים. לא צריך להאריך במילים באלו קשיים כרוך דבר כזה.

היות שהיה מדובר על מסירת הילד למשפחת אומנה, יעצו המומחים שהאמא לא תשהה כעת ליד מיטת התינוק, רק האב. זאת כדי להקל מעט על המעבר הצפוי, הקשה גם כך. לקחתי איפוא על עצמי את התפקיד, ובמשך יום יום היה עלי להגיע לבית החולים ולהעביר שם את היום בין קירות בית

החולים. הדבר כמוכן לא בא לי בקלות בין בגשמיות; טלטולי הדרכים, שהיה בבית החולים והנלווה, וגם ברוחניות. אין זה תענוג עילאי לשהות כל היום בין רופאים ורופאות וכל אנשי הרפואה הגויים וכו'.

יום אחד פגשתי את הגליון 'מאמר התחזקות' בבית הכנסת, וכדרכי הבאתי אותו עמי הביתה. והנה, אשתי לקחה אותו לידיה ועיינה ממושכות במה שמובא שם. לאחר שראתה את חומר הענין של קדושת העיניים בכללות, ואת החשיבות של ההרחקות ממקום של נסיון בפרט, פתחה את פיה בחכמה ואמרה לי, שלא טוב הדבר שאני הולך לבית החולים יום יום.

הסברתי לה שאין עבירה במה שאני עושה, ויש כאן צורך אמיתי וכו', אך היא הייתה איתנה בדעתה, לאחר מה שראתה בגליון, והודיעה לי שעל אף שיש סיבות טובות בכך שאני אלך, היא מוכנה להזיז את

עיני ישועה

נהג שיכור במעבר החצייה...

זכיתי לנס גלוי בזכות שמירת עיניים, וחשבת לשתף בזה את כלל הציבור, כדי שעוד יהודים יתחזקו מזה.

זה היה בקיץ שעבר, כשהתהלכתי באחד מרחובותיה של בורו פארק.

הגעתי לאחד ממעברי החצייה והתחלתי לעבור את הכביש, אולם לפתע הבחנתי שמגיע מולי מראה לא ראוי, ולכן הסתובבתי במהירות כדי לא להיפגש עם אותו מכשול.

ממש שניה אחר כך, הגיחה פתאום משאית ענק, נהוגה בידי נהג שיכור. המשאית 'חתכה' במהירות את

מעבר החצייה במקום בו עמדתי לפני שנייה...

אם לא הייתי מסתובב, הייתי עומד במקום שהמשאית עברה, ואיני רוצה לחשוב כיצד זה היה מסתיים.

חיי ניצלו בזכות שמירת עיניים!

התקנת הפילטר עוררה את הילד

אני עומד בקשרי מסחר עם יהודי מהעיר 'פאסיג' שמטבע הדברים אינו נמנה על החוגים החסידיים.

יום אחד הוא מתקשר אלי כולו בהול: בנו הילד פסע לתומו ברחוב, כשרכב שעמד בסמוך החליט

כל הסיבות לצד וללכת לבית החולים במקומי. לאחר שראיתי את חוזק דעתה, כשהיא מוכנה לעשות הכל כדי שלא אצטרך לשהות במקום בו יש נסיונות על כל צעד ושעל, החלטנו לפעול על פי עצתה לכמה ימים, ולראות כיצד יפול דבר.

לא עברו יותר מימים אחדים, ומטעם בית החולים מתקבלת ידיעה בפתאומיות, שהיות שהילד התחיל לנשום בכוחות עצמו, הוא כבר איננו צריך לשהות בבית החולים. אפשר לבוא ולקחת אותו הביתה מרגע זה ואילך!

הייתה זו התפתחות שכלל לא צפינו לה, לדעתי הייתה זו תוצאת מסירות נפשה של ב"ב למען שמירת העיניים. זה היה ההסבר המתקבל ביותר על הדעת שמצאנו! יי"ש"כ והצלחה.

י.מ., וויאמסקי

מסיבה שאינה ברורה לנסוע אחורה, ומבלי משים פגע בבנו פגיעה חמורה. כעת הוא שוכב בבית החולים מחוסר הכרה ל"ע. "אולי יש לך רעיון מה אפשר לעשות למען רפואת בני" כך פנה אלי הלה במצוקה אמיתית.

לא היה לי הרבה מה לומר לו, אך סיפרתי לו על גליונות שמירת העיניים, והוספתי לו שמובטחני שקבלה בעניינים אלו בשעה כזו יכולה להיות לעזר רב.

הלה דוקא נענה לכך בשמחה, ושלחתי לו את הגליונות. למחרת הוא מתקשר אלי בשאלה האם יש לי רעיון בשבילו במה להתחזק. ידעתי שהוא מחזיק ברשותו מחשב ללא מסנן, והצעתי לו שידאג להתקנת מסנן על המחשב שלו. ניכר היה שהדבר לא בא לו בקלות, אך דוקא משום

כך ידעתי שההצעה הייתה במקומה. אך הוא היסס ולא הגיע לכדי החלטה ברורה.

למחרת אני שוב מקבל ממני שיחת טלפון, והוא מבשר לי בקול מלא שמחה שבנו התעורר ב"ה לחיים! "אבל אתה חייב לשמוע כיצד קרה הדבר" הוא מוסיף בנשימה עצורה: "אתמול, לאחר שהצעת לי את הצעתך, היססתי. לא כל כך הבנתי את חשיבות הענין, וגם חששתי מאוד מההשלכות של הדבר על עבודתי ועוד. לבסוף התגברתי והחלטתי שאני עושה את זה בכל מחיר, ושתהא זו זכות לרפואת בני. קמתי ועשיתי מעשה, ולאחר שעה קלה, כבר היה המחשב שלי מסונן כהלכה. מה אומר, לפני שעה קצרה נתבררתי שבני התעורר ויצא מכלל סכנה. נשלחת אלי משמים!

ו.ל.

תפילה על שמירת עינים

מלפני כמה חודשים נסתלק מאתנו בחסך, האברך החשוב רבי יעקב יוסף קויפמאן ע"ה משיכון סקווירא במיטב שנותיו, כשהוא אך בן 43 שנה. רבי יעקב יוסף ז"ל היה אהוב לשמים ואהוב לבריות, חסיד הדבוק בלב ונפש לרבוה"ק, ובעל חסד העומד הכן לעזור לכל יהודי, בחיך ובסבר פנים יפות. במשך שנים ניצח ביד רמה על מקהלת המנגנים בחצר הקודש סקווירא, ונודע בהתקשרותו לניגוני קודש מאוצרות צדיקי וחסידיו קמאי.

בשנים האחרונות אף הקים קו טלפון מיוחד, בו נהג להכניס מדי שבוע בשבוע סיפור מצדיקי הדורות מבעלי ההילולא, בצירוף ניגון עתיק ממיטב המסורת, כדי שיוכלו להעלותם בשולחן השבת ולחמם בהם את צעירי הצאן קדשים. על אף היותו מוגדר 'יהודי פשוט', היה ידוע בחדרתו מכל נדנדוד איסור ובפרט בזהירותו בשמירת מצורף כאן נוסח

הגנו מוקן ומוקן לקנים מצות לא תעשה של ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתו בשם כל ישראל. ואליך ה' אקרא שאזכה לשמור את עיני במשך כל היום אמן ויהי נועם ארץ אלקינו עלינו ופעשה ירינו בוננה עלינו ופעשה ירינו בוננהו

צילום הפסק

לשם 'יחוד' ותפילה שהיה תלוי על פתח ביתו מבפנים, וכל אימת שהיה יוצא לדרך היה עוצר ליד הדלת ואומר את הנוסח בכוונה, כדי שיצא לשלום ויחזור לשלום ויהיה שמור כל היום!

תפילה בוקעת רקיעים, והרגלים

שלום וברכה. יש לי מסר חשוב מאוד למסור למערכת כל יהודי, אבל ממש כל אחד, פוסע בדרך ההתמודדות עם נסיונות בשמירת העיניים. אחד יותר ואחד פחות, אבל אף אחד אינו בן חורין להיפטר מהיצר המטריד הזה, והיא עבודה קשה שבמקדש כידוע.

על אף שדבר זה היה ברור לי תמיד, זוהי חובתנו ולכך נוצרנו, רציני שאצלי זה יהיה שונה. אני נמצא בשנות בחרותי, ורציני בכל מאודי לנצח את היצר הרע המרושע הזה אחת ולתמיד. ייעדתי לעצמי מטרה: לא להרפות בתפילה עד שהדבר יעלה בידי, ואת הצפוני ירחיק רבו"ע מעלי ברוב חמלתו. התפללתי על כך בכל הזדמנות ושפכתי הרבה דמעות על כך, במיוחד בעתות רצון כעש"ת ובעת פתיחת הארון וכדו'. לא התייאשתי והפלתי תחינתי מעקמי לבי, אנא אבי יוצרי, סלק ממני את היצר הזה ועשה שלא יוכל לפתותני לאהוב את השנוי ולרצות את המתועב. האמנתי בכל לבי שהדבר אפשרי, ואזכה

ביום מן הימים להתייחס ליצר העינים כפי שהוא באמת, בזוי משוקץ ומתועב.

לא אומר שהדבר בא לי בקלות ובמהירות, כלל וכלל לא. אך לאחר תפילות רבות בדמעות שליש שבאו מעומק הלב, אני יכול לבשר לכם שכיום אני ממש מתעב כל ראייה אסורה. כמה שזה נשמע לא ייאמן, זוהי המציאות! הקב"ה לקח ממני את התאוה הזאת, ואני ממש מתגעל מול כל מראה אסורה. המסר שלי ברור ולא צריך כל הסבר: אין דבר העומד בפני התפילה, עלו גם אתם בדרך הזו והצליחו.

זה אולי לא כל כך קל כפי שזה נשמע, ובפרט בדור של היום, לעמוד במטרה כזו, אבל אני יכול רק לומר שעם רצון אמיתי הכל אפשרי, והעיקר, זה שווה כל מחיר! הצלחה

'תפילה' בשדה התעופה

הייתי עם אבי שליט"א בשדה התעופה, והבחנתי שהוא מחזיק בידו דף מתוכו הוא אומר משהו בבכיות נוראות, ממש עם דמעות בעיניים. הסתכלתי מה הוא אומר שם, וראיתי שזה התפילה החדשה על שמירת עיניים מהגה"צ רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א שפורסם בגליון. כמעט ולא האמנתי למה שאני רואה, המחזה הזה נכנס לי לעצמות, בראותי כמה שמירת העיניים חשובה לאבי...

e.1

החכם עיניו כראשו

אית דין, ואית דיין!

מו"ץ חשוב שיתף אותי במקרה בו הוא עסק עם בחור שהתמודד עם כל מיני נסיונות בשמירת עיניים, אך המצב שלו היה קשה ביותר. הוא כבר ניסה ממש הכל, ביקר אצל גדולי המומחים וניסה את כל סוגי הפתרונות, אבל כלום לא עזר. הבחור הגיע למצב שהוא כבר היה לאחר יאוש, בהרגישו שהוא ממילא לא יכול, וכמה שהוא מנסה הוא לא מצליח, עד שהגיע לכלל החלטת שאין לו את הכוחות לשלוט על עצמו ח"ו.

באחד הימים ניגש אליו הבחור, והוא מבשר לו שהכל השתנה. הוא החליט שהוא כן מסוגל, והוא רואה שהוא באמת יכול! מה גרם לשינוי? מודעה פשוטה על הקיר... באחד הימים נכנס הבחור לביה"כ, והוא ראה צילום מגליון 'מאמר התחזקות' שמישהו תלה על הקיר. היה שם סיפור שהרה"ק ר' מוטל סלונימער סיפר, על שני חסידים של הרה"ק מלובלין שפעם ראו מחזה נורא, כיצד דוקרים מאן-דהו בחרב

עצות

פעם ועוד פעם, ובכל פעם חזר האיש הלזה לחיים, ושוב דקרוהו... היה זה בדחן שבחיים חיותו לא התנהג כראוי, והיה מתבדח עם נשים בקלות דעת רח"ל. ואחר פטירתו הוא נענש בכזה עונש מחריד ה"י.

"קראתי את הסיפור, מספר הבחור, ונכנס לי כ"כ עמוק בלב ש'אית דין ואית דיין', ועל כל חטא ועוון יתנו דין וחשבון מפורט. זה תפס אותי ונכנס לי עמוק לעצמות עד שהחלטתי שאני מוכרח ויכול להתחזק בנושא זה!"

המו"ץ סיים את הסיפור שאכן - כדי להתחזק בשמירת עיניים - חשוב מאוד דברי חיזוק והתעוררות, אבל לפעמים העצה הכי טובה זה יראת העונש כפשוטו. שיראו ויפחדו ממה שעתידי לקרות אם לא ישמרו את העיניים כראוי, ויזכרו שעל כל ראייה אסורה יצטרכו לתת דין וחשבון מפורט!

כמו כן הדגיש המו"ץ את הכוח הגדול שיש לגליונות, ואיך שהסיפור השפיע אפילו על כזה בחור, שהיה כ"כ שקוע עד שהיה משוכנע שאינו יכול לצאת מזה... הרבה הצלחה!

תפילה לשמירת עינים יאמנות לשנים יהודי... מאת הרב חיים הכהן מאיר ששכטער שליט"א

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתו, ברחילו ורחימו, הנני מבין בשמירת עיני ומחשבותי לקנים מצות בוראי שצונו לשמור את עיני ומחשבותי, כמו שנאמר ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, לעשות נחת רוח להבורא ותברך שמו.

רבונו של עולם חוס וחמול עלי וזכני לקדש ולשמור את עיני מפני ראייה והסתכלות אסורה ותעורני לעצם את עיני מראות פרע, ותן לי פח ונבירה מאתך לשבר את יצרי הרע ולכבש את האוהי ולא אתור אחר עיני ויהיו עיני בראשתי שלא להביט על שום דבר שלא ברוצח כמו שצויתנו ברוחך, ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם.

אבי אב הרחמן, אליך נשאתי את עיני וליך כבר עיני תלויות ומוחלות, שתתנני ותרחם עלי ותתנה בעיני ותצילני ותשמר את עיני תמיד בשמירה עליונה מפני מיני פגם הראות, שלא אבוא לידי נסיון כקל ולא אפגע בשום ראייה אסורה חס ושלום לעולם אפילו בשונג ובאנם, כמו שאמר דוד המלך עלי השלום העבר עיני מראות שוא, ואפלו אם יארע חס ושלום בלכתי בדרך או בשאר מקומות שאראה בעיני כה שאראה, עשה ברחמיך הרבים, שלא יגיע דעתי וגמתי מזה שום צד הרהור רע כקל ח"ו, ולא יבלבל את דעתי כקל שום ראייה והסתכלות, רק אזכה להיות דבוק בקדשתך תמיד. שְׁמְרָה נפשי והצילני אל אבוש כי חסיתי בך.

אפשר לקבל התפילה קרטל במוקד ירושלים רח' עבודת ישראל 26, מיועד גם לממדים או משגיחים שחפצים לזכות את תלמידיהם, ולעודדם לאמור את התפילה בכל יום

משקפי שמירת עינים

אל המערכת פנה יהודי יקר העובד בחנות משקפיים, וסיפר שלאחרונה הגיעו כמה יהודים החפצים להתחזק בשמירת עיניהם, והזמינו משקפיים ללא מספר.

יהודים אלו נצרכים למשקפיים, וכדי שיוכלו לשמור את עיניהם ברחובות העיר, אז לפני כל יציאה לרחוב, הם מחליפים את משקפיהם הרגילים באלו ללא המספר, וכך הם הולכים ברחוב ללא שום מכשולות ללא שאף אדם יראה שמשוה אינו רגיל אצלם.

הוא הוסיף, שליהודים להם יש מספר גבוה במיוחד, הוא מייצע שלא לקחת משקפיים ללא מספר כלל, כי אז הם לא יוכלו לראות כמעט כלום, ויקשה עליהם ללכת עם משקפיים אלו ברחוב. במקום זאת, הוא ממליץ להם להזמין משקפיים עם מספר נמוך, וכך מצד אחד יוכלו ללכת בבטחה, ומצד שני יזכו לשמור את עיניהם בקדושה וטהרה.

אשריכם ישראל!

הדבר לא ממש עלה יפה, שכן אינני שולט בשפת מדינה זו, אך בכל אופן הצלחתי לקלוט שהוא מאוד התפעל מהעובדה שנעמדתי לקיים את מצוות דתי בפני קהל ועדה בעוז ובגאון, והוא ראה ככבוד לעצמו לעמוד לידי בעת תפילתי. בכך הוא רצה להביע את הערכתו אלי, ואולי גם להגן עלי. ממש נתקיים בי את הפסוק 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך'...

מקרה זה לימד אותי, שהגישה שלי לכל הפרשה הייתה מוטעית מעיקרא. חשתי בושה להתפלל, בו בזמן שהייתי מקור להערצה ולהערכה. וחשוב שכל אחד יחדד את הדבר לעצמו, קורה לפעמים שנמצאים במקום של גוים כשאין אף יהודי אחד לרפואה - לא צריך להתגבר אז על הבושה, אלא להתבונן שאין כאן כלל בושה אלא כבוד! גם הגוים מבינים שאנו אחרים מהם, יש לנו את התורה ומצופה מאתנו להתנהג אחרת. וכשהם נתקלים בכך הם נמלאים יראת הכבוד, ושם שמים מתקדש בעולם.

ד. ל. ק

על הטוב יזכר

זכות עמוד בגליון

זכות הנדבן - להצלחה בכל ענינים ויהי רצון שיזכה לחיובות בדיווח הגון מתורב ויבנה בית נאמן בישראל

זכות 2000 גליונות

הרה"ח ר' אברהם מרדכי שפירא הי"ו להצלחה בכל הענינים

זכות הנדבן ומשפחתו להצלחה בכל ענינים

זכות 1000 גליונות

זכות שושנה רויזא בת בזמא להישועה בכל הענינים

זכות יהודית בת רחל לרפואה שלמה מתורב

זכות הנדבן ומשפחתו להצלחה בכל ענינים

היכול להתאים לתפילת שחרית. הגוים גדשו את בית הנתיבות על כל מבואותיו ופינותיו, ויכולתי רק לבחור בין גרוע מאוד לגרוע עוד יותר... בלב כבד החלטתי להתפלל על מקומי בתוך אולם ההמתנה הרועש. ברם, היה עלי להילחם עם הבושה הרעה שבי, ורק כשהגעתי ל'ברוך שאמר' הצלחתי לאזור אומץ ולהתעטף בטלית ותפילין. וכך, כשפניי קבורות בתוך הסידור, עלו תפילתיי השמימה מתוך מבואות שדה התעופה בריו דה ז'ניירו. באותה תפילה לא הצצתי החוצה אפילו פעם אחת...

תארתי לעצמי פחות או יותר מה מצפה לי; הסביבה לא תחמיץ את ההזדמנות, וודאי תעשה מטעמים מהמחזה המוזר שנקלע לעיניהם, אך ברירה אחרת ממילא לא הייתה לי. ואכן, מרגע לרגע חשתי בהמולה הנוצרת סביבי, לא הייתי צריך לראות כדי להבין שנעשייתי מרכז ההתעניינות, ועיני כולם נשואות אלי... אך לכן עוד הסכנתי, עיקר החשש היה מהצורה אותה עלולה להתעניינות לקבל בעוד רגע; ייחלתי בכל לבי שלא יתחשק לאיזה שייגץ להרחיב את ההנאה שלו מההצגה הנאה, ולנסות להציק לי באופן ממש. התאמצתי בכל כוחי לסלק את כל הדאגות והטרדות, והמשכתי להתפלל, עד שהגעתי לתפילת הלחש.

כשאך התחלתי את תפילת שמונה עשרה, הרגשתי פתאום שמאן דהו נעמד בסמיכות אלי, ממש נצמד אלי, כאשר במקביל, ההמולה מסביב משתתקת והולכת, עד ששקט מוחלט שרר באולם... כאן כבר התחלתי ממש לפחד. לא הבנתי מה קורה, מה רוצה ממני הברנש הזה, מדוע הוא נצמד אלי, ולמה כולם משתתקים. מה הם מתכננים, ומתי זה יקרה... המשכתי להתפלל ולהשתדל לא לחונן אותם במבטי, ניסיתי בכל הכוח להתרכז בתפילה, אך אודה; הדבר לא הגיע לי בקלות.

סוף סוף פסעתי אחורה את שלוש הפסיעות, ופתחתי את העינים... והנה אני מגלה לידי גוי גבה קומה, לבוש בלבוש בסגנון מוזר, ועל פניו חיוך מלא הכנעה ויראת הכבוד. הוא היה עטור בעיטורי כבוד שונים ומדליות מזהב השתלשלו ממנו, ואיכשהו הבנתי שהוא מנהיג דת כלשהוא. הלה עמד לידי בהרכנת הראש, כשכולו אומר הערכה ומתן כבוד, וניסה לקשור עמי שיחה.

שטר מן השמיים

בתור בחור למדתי בארץ ישראל. פעם הוצרכתי ללכת ברחוב מלכי ישראל בירושלים, זהו רחוב עמוס מאוד עם הרבה עוברים ושבים, וכמובן - הרבה נסיונות בשמירת עיניים.

ללא שהייתה לי ברירה אחרת, ירדתי מהמדרכה, והלכתי בצד הכביש כשעיניי מושפלות כלפי מטה.

וכך ב"ה עברתי את הרחוב בשלום.

כשהגעתי לסוף הרחוב, כשעיניי עדיין כלפי מטה, ראיתי לפתע שטר של 200 ₪ על הכביש. הבנתי שעם כל העומס שהולך כאן ברחוב, זה בוודאי כבר לאחר ייאוש, ומותר לקחת את הכסף.

הרמתי את השטר, וקיבלתי את זה כחזיקו שאני מתנהג נכון, וכרמז מהשמים שרואים את ההתאמצות שלי בשמירת העיניים.

יישר כח גדול על הגליון, והרבה הצלחה!

אברהם אבי

הגוים השתתקו בתפילת

הלחש...

שלום וברכה

בעבר הייתי שוהה הרבה בדרכים במסגרת נסיעותיי מסביב לעולם. באחת מנסיעותיי קרה לי מקרה מיוחד אותו אני רוצה למסור בפני הקוראים, היות שיש בו חזיקו גדול על ענין ה'ויגבה לבו בדרכי ה', והחזיקו אותו צריך יהודי לאמץ בעבודת ה'.

היה עלי להגיע אז למדינה מסוימת בדרום אמריקה, עם עצירת ביניים במדינת ברזיל. העצירה נקבעה בתחילה לשעות הבוקר המוקדמות מאוד, כך שהייתי אמור להספיק להגיע לקהילה היהודית בסאו פאולו להתפלל שחרית, ולחזור. בפועל יצאה הטיסה באיחור, ועד שהגעתי לשדה התעופה בריו דה ז'ניירו, כבר לא היה בכדי שיעשה לצאת ולחזור ולהספיק את טיסת ההמשך. כך שהיה עלי לדאוג למקום בו אוכל להתפלל בשחרית בתוך שדה התעופה.

מדובר בשדה תעופה גדול מאוד, הומה וגדוש באלפי נוסעים מכל המוצאות ומכל העמים, ועד מהרה נוכחתי לדעת שאין מקום בשדה התעופה זה

עיתנים
מגוון מיליוני ענינים

24 שעה

תרומות

שלושה 2 077.401.6591

חלקי בהפצת הגליון: זכות 5,000 גליונות ₪1200 זכות 4,000 גליונות ₪1000 זכות 3,000 גליונות ₪750 זכות 2,000 גליונות ₪500 זכות 1,000 גליונות ₪250	זכות עמוד בגליון: ₪1500	שותפי טהור עינים ₪180 לחודש (מספר עינים) ₪100 לחודש ₪50 לחודש
זכות עזרתך לא נוכל להתקיים	זכות הפצת הגליון (מספר העינים בכל רחבי הארץ) ₪5,000	זכות הדפסת הגליון (הוצאת הדפוס) ₪5,000
	זכות הוצאת הגליון ₪16,000	

077.401.6591

- 1 אזור ביות שפה
- 2 לשמיעת הודעות
- 3 נודבות
- 4 להשארת הודעות
- 4 פרטנס סיפור

עובדת ישראל 26, ירושלים 9515528

המערכת באמריקה
7 Beat Street #101
Manhasset NY 10950
845.999.4114

יבולין לקבל גליונות ב"ש"ק/
אידיש ע"י כתובת האימייל הנ"ל
או יבולין להשאיר הודעה על
מספר המערכת שלושה 3

זכות העלון מוקדשת
לעילוי נשמת המנוח היקר
מר אבי אנזור בן פרידה
ע"ה

אוצרות

יוסף

מאוצרותיו של מו"ר הרב יוסף מוגרבי שליט"א

גליון מס' 40.
תשפ"ג

פְּרֵשֶׁת וַיִּשְׁלַח

מְסִירוֹת נֶפֶשׁ לְחִנוּךְ הַיְלָדִים

וַיָּבֵא יַעֲקֹב שְׁלֹם עֵיר שְׁכָם... וַיַּחַן אֶת פְּנֵי הָעִיר (לג, יח) בגמרא (שבת לג ע"ב) דרשו על פסוק זה: "ויחן את פני העיר - אמר רב: מטבע תיקן להם, ושמואל אמר: שווקים תיקן להם, ורבי יוחנן אמר: מרחצאות תיקן להם".

ותמוה, וכי בא יעקב אבינו לעסוק בטיפוח העיר שכם ואנשיה!?
המפרשים מבארים:

תיקן מטבע - בשכם השתמשו במטבע של עבודה זרה. בא יעקב אבינו ושינה את צורת המטבע, שלא תהיה עליה תמונת עבודה זרה.

תיקן מרחצאות - שיהיו מקוואות לגברים ומקוואות לנשים, לטבול בהם.

תיקן שווקים - כדי שיהיו בהם פירות טובים ומאכלים משובחים, ולא יתעסקו בגזל, וכדי שיראו דברים טובים וישבחו את הבורא יתברך.

שואל מרן החיד"א זיע"א: מה הועיל יעקב בתקנתו? וכי משום כך הפסיקו לעבוד עבודה זרה? האם הלכו כולם לשווקים?

אומר החיד"א דבר מבהיל: לא עשה זאת יעקב אבינו אלא בשביל בניו. בניו יבואו וירצו לטבול במקווה, ולכן הכין להם מראש מרחצאות. בניו עלולים ח"ו להתחבר לגזלנים, ולכן בנה שווקים. המטבעות בשכם עוברות מיד ליד, וחשש שמא יגיע מטבע עם עבודה זרה לידיים של בניו, ולכן הקדים תרופה למכה וייצר מטבעות ללא תמונת עבודה זרה.

*

אדם חייב לדאוג לבניו, ולעשות כל שביכולתו, ולמעלה מיכולתו, כדי לחנכם כראוי ללכת בדרך הישר. היו אצלי שני אדמו"רים, וישבו ודיברו. אחד מהם הוא דוד של האדמו"ר שלי, והשני הוא האדמו"ר מסטניסלב, מלונדון.

סיפר הדוד של האדמו"ר שלי סיפור מבהיל: הם היו גרים בצ'רנוביץ, שהיתה עיר מודרנית ברומניה. הרבה חנויות ומרכזים מסחריים, ובתי קפה שבשעה עשר בבוקר מלאים אנשים.

מה עשה אביו, רבי איתמר? - בנה חומות גדולות לביתו. לא כי פחד שמא יבואו גנבים או שודדים, אלא כי פחד שיחטיאו ח"ו את בניו. הוא לא רצה שהם יראו מה קורה ברחוב. הביא מלמד הביתה, בנה מקווה בבית, והבנים לא יצאו מהבית. זה לא היה בכפייה, הוא הסביר להם על הסכנות האורבות בחוץ.

פעם אחת, כשהיה אחיו הגדול, האדמו"ר הצדיק רבי חיים מרדכי זיע"א, בן שתיים-עשרה, הוא יצא מהבית עם אביו לברית מילה, שבה שימש אביו כסנדק. הם נסעו בעגלה, מרחק נסיעה של חמש דקות מהבית. רק חמש דקות, והילד היה מזועזע. הוא ראה אנשים כל כך מגושמים ומלאי תאוות, שלא ידע אם הם בני אדם או חיות.

לא פלא, שמאבא כזה יוצאים בנים שכולם אדמו"רים, כולם צדיקים, כולם בעלי רוח הקודש. גם לא פלא, למרבה הצער, שמאבות של היום, שילדיהם מסתובבים ברחובות, יוצאים פושעים.

*

מסירות נפש לחינוך הבנים - זה היסוד והבסיס בעבודת ה'! "ואת עמלנו אלו הבנים". אדם עמל ועמל על קניינים גשמיים, אבל לא נשאר לו מזה כלום. לא ראיתי יהודי שחשבון הבנק התפוח שלו בא לומר עליו קדיש, או שרכב השרד שלו לומד משניות לעילוי נשמתו. רק הבנים והבנות ההולכים בדרך ה' הם קניין אמיתי, וזכותם עומדת לאדם לנצח בעולם הבא.

לרה"ק רבי אלימלך מליזנסק זיע"א היה תלמיד בן עלייה מופלג, שכולם התפעלו ממנו. כולם גם התפלאו, מאחר ואביו של אותו תלמיד קדוש היה איכר פשוט. איך מאדם פשוט כזה יוצא בן גדול כזה? אמר להם הנועם אלימלך הקדוש: אם אתם תבכו כל יום בתפילה, כשתבקשו לזכות לבן צדיק וקדוש, ותתעלפו מרוב הבכי בכל יום, גם אתם תוכלו לזכות לבן כזה. האם אתה התעלפת פעם מתוך בכי על יראת שמיים של הבן שלך? האם אמרת פעם: 'אני מוכן לוותר על כל מה שיש לי, ואפילו למות, ובלבד שבני ילך בדרך התורה והמצוות?' מאבא, שיראת השמיים של עצמו ושל הבנים שלו חשובה לו יותר מהכל - יוצאים בנים צדיקים וקדושים. מרב שמוכן למות בכדי שכל תלמיד שלו יהיה עבד ה', יוצאים תלמידים יראי ה' שעושים נחת רוח לבורא יתברך. מי שמוסר את נפשו עבור חינוך הילדים והתלמידים זוכה לזכויות גדולות ועצומות, שהרי חינוך הילדים הוא מיסודות היהדות.

חיך וראה את הטוב-ד

ומספרים שפאָשר נפטר בנו של הגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל ראש ישיבת ליקווד, ישב ראש הישיבה מכה הלם, שבוור ורצוין שפן השאיר בן קטן ואלמנה צעירה, האסון היה כבד מאד עד שמאן ראש הישיבה לקבל תנחומים. ובאותם ימים הגיעו גדולי הרבנים וראשי הישיבות, טובי המשגיחים, אברכים ובני תורה, עשירים וכל עמך בית ישראל והיה נכר שעדין ראש הישיבה הדגול לא מצא מנוח ומרגוע לנפשו.

והנה בקר אחד הגיע כ"ק האדמו"ר מבלוז'וב הרה"צ רבי ישראל שפירא זצ"ל וישב מול ראש הישיבה וכשראה שיש בחדר קול דממה דקה פנה אל ראש הישיבה ואמר: "אני מקנא בך", אף ראש הישיבה עדין ישב כשראשו מרפן לארץ, ולאחר דקה שוב פנה האדמו"ר לראש הישיבה ואמר בקול חזק יותר: "ראש הישיבה אני מקנא בך", והפעם ראש הישיבה הרים את ראשו, הביט באדמו"ר במבוכה כאומר: אני מבין, במה יש לקנא? פתח האדמו"ר את פיו ואמר: בת יחידה היתה לי, כלילת המעלות, צנועה ומתוקה, וביום בהיר אחד לקחו אותה הנאצים ימ"ש ושרפו אותה, לך לפחות יש קבר לעלות ביום היארצ'יט, יש נכד לגדל ושיאמר קדיש, יש גם יום זכרון עד לתחית המתים ולי אין כלום מכל זה, ואז פרצו שניהם בבכי יחד עם כל אותם מנחמים שישבו שם. לאחר השבעה התקשר הגר"ש קוטלר לאדמו"ר מבלוז'וב ואמר לו: תודה שפאתה, החייתיני, מצאתי בזכותך מנוח לנפשי.

ומעתה נבוא חשבון כמה תודות, שבח ותהלה עלינו לשבח את בוראנו על הנסים והנפלאות והחסדים אשר נשפעים עלינו הן בגלוי והן בסתר, איך יוכל אדם להתלונן בפאָשר בתי החולים מלאים בחולים מיסורים? איזו משמעות יש לקשיים בפרנסה בפאָשר תהלות להשי"ת אנו בריאים בגופנו ובנפשנו? מדוע להתלונן על הקשי בגדול הילדים בפאָשר בבתים רבים מתסורים וזוגות מהשקט שבביתם ומהיסורים שהם עוברים כדי לזכות ולו לילד אחד? מדוע לחיות כל הזמן במרמור ובצעבות, בתלונות רבות על מה שאין? האם עשינו רשימה לראות מה כן יש? ומה כן קבלנו?

כבר אמר הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א (שיח שרפי קדש ח"ב) שפאָשר שואלים את האדם מה שלומך והוא עונה: רע, גרוע סוחרים... אז באותו רגע אומרים בשמים: אתה אומר רע? נראה לך אם כן מהו רע! אף פאָשר הוא עונה: טוב, חסדי שמים, מצוין, אין יותר טוב מזה. אז אומרים בשמים: למה אתה קורא טוב? נראה לך אם כן מהו טוב! וכאשר נתרגל לחיך ולראות את הטוב וגם להגדיל אותו למרות שיש רע... אז נזכה שהשי"ת ייטיב לנו בגלוי ואף טוב וחסד ירדפוננו כל ימי חיינו.

והשם יתברך יעזרנו לראות חסדים גלויים וישועות גדולות ושמירה עליונה ולראות בטוב ורושלים בבניית בית מקדשנו ותפארתנו, יגל יעקב ישמח ישראל, אמן.

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 13

בן המלך והתרנגול

שֶׁהַנְּדִיק אֵינוֹ יָכוֹל לֵילֵךְ עִם כְּתוּנָת? יְכוּלִים לֵהָיוֹת לְבוּשׁ כְּתוּנָת, וְאֵף עַל פִּי כֵן יֵהָא הַנְּדִיק פִּי בְּמָקוֹם אֶחָד רְאִיתִי הַנְּדִיקֵעַס לְבוּשִׁים בְּכְתוּנוֹת... וְלָבְשׁוּ שְׁנֵיהֶם הַכְּתוּנָת.

אַחַר אֵיזָה זְמַן רָמַז וְהִשְׁלִיכוּ לָהֶם גַּם מְכַנְסִים. וְאָמַר לוֹ הַחֲכָם גַּם כֵּן כַּנְּזָכָר לְעִיל: "אַתָּה חוֹשֵׁב, שְׁעַם מְכַנְסִים לֹא יְכוּלִים לֵהָיוֹת הַנְּדִיק?! וְכוּ", עַד שֶׁלָּבְשׁוּ הַמְכַנְסִים, וְכֵן עִם שְׂאָר הַבְּגָדִים. וְאַחַר כֵּן רָמַז וְהִשְׁלִיכוּ לָהֶם מְאָכְלֵי אָדָם מֵהַשְּׁלֶחַן, וְאָמַר לוֹ: "אַתָּה חוֹשֵׁב שְׂאָם אוֹכְלִים מְאָכְלִים טוֹבִים אִיז מָעַן שׁוֹיֵן קִיִּין הַנְּדִיק נִישְׁט?! מָעַן קָעַן עָסוֹן אוֹן אוֹיֵף זִיִּין אֵ הַנְּדִיק!" {כְּבַר אֵינֶר הַיִּנְדִיק! אִפְשֵׁר לֵאכּוֹל כְּאָדָם וּלְהָיוֹת הַיִּנְדִיק!} וְאָכְלוּ.

אַחַר כֵּן אָמַר לוֹ: "אַתָּה חוֹשֵׁב, שֶׁהַנְּדִיק מְכַרְח לֵהָיוֹת דְּוָקָא תַּחַת הַשְּׁלֶחַן? יְכוּלִים לֵהָיוֹת הַנְּדִיק וְלֵהָיוֹת אֶצֶל הַשְּׁלֶחַן!" וְכֵן הִתְנַהֵג עִמוֹ, עַד שֶׁרָפָא אוֹתוֹ לְגַמְרִי, וְזָה בְּחֵינַת, מֵה שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה (מִדְרַשׁ שׁוֹחֵר טוֹב קִטּוּז, ה) עַל הַפְּסוּק הַנֶּאֱמָר בְּשִׁלְמוֹה (מַלְכִים א ה, יא): "וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם" אִפְלוּ מִן הַשׁוֹטִים'.

וְאָמַר הַכּוֹתֵב (ר' שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה): יְכוּלִים לוֹמַר, שֶׁהָאָדָם רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם הֲלֹא הוּא הַנְּדִיק הוּא מְלַבֵּשׁ בְּחִמְרִיּוֹת וְכוּ, וּבְדֶרֶךְ זֶה יְכוּלִים מְעַט מְעַט לְקַרֵּב אֶת עַצְמוֹ לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם, עַד שֶׁנְּכַנְסִים לְגַמְרִי. וְכֵן בְּהִתְקַרְבוֹת אֲנָשִׁים עַל דְּרָךְ זֶה, וְדִי לְמַבְיֹן. (מַעֲשִׂיּוֹת וּמִשְׁלִים).

(מתוך ספר שיח שרפי קודש - חלק א, תקפא)

הֲרָה"ק רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלַב זִיע"א נִהַג לוֹמַר דְּבַרֵי תוֹרָה עִמוּקִים. יוֹם אֶחָד פָּנָה לְחִסְדִּיו ב'תְּרַעוֹמַת' וְאָמַר: "אֵינְכֶם מְבִינִים אֶת מַה שְׁאֵנִי אוֹמֵר! מֵהַיּוֹם אִפְסִיק לוֹמַר דְּבַרֵי תוֹרָה - בְּמָקוֹם זֶה אִסְפַּר לְכֶם מַעֲשִׂיּוֹת!" {הֲרַבָּה פִּרְשָׁנוּיּוֹת נִתְּנוּ חִסְדִּיו לְכָל מַעֲשִׂיָה שִׁיצָאָה מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ...}

וּלְעַנְיֵינוּ - לְהֵלֶן מַעֲשֵׂה שְׁסִיפֵר, אֲשֶׁר מִלְמַדַת שְׁבַכְדִּי לְהוֹכִיחַ אֶת הַזּוֹלַת, וּלְהַעֲלוֹתוֹ לְדֶרֶךְ הַנְּכוֹנָה - יֵשׁ לְהַזְדַּהּוֹת אִתּוֹ, לְרַדַּת לְמַצְבוֹ וּמִדְרַגְתּוֹ - וְכֵן לְעֵלוֹת אִתּוֹ יַחַד בְּהַדְרָגָה - וּלְהַעֲלוֹתוֹ לְדֶרֶךְ הַנְּכוֹנָה. וְכֵן מוֹבָא שְׁסִיפֵר:

פְּעַם אַחַת נָפַל בֶּן מֶלֶךְ אֶחָד לְשִׁגְעוֹן, שֶׁהוּא תְּרַנְגוּל הוֹדוֹ הַנְּקָרָא "הַנְּדִיק", וְצָרִיף הוּא לִישֵׁב עָרָם תַּחַת הַשְּׁלֶחַן וְלִגְרוֹר חֲתִיכוֹת לָחֶם וְעֵצְמוֹת כְּמוֹ הַנְּדִיק, וְכָל הַרוֹפְאִים נוֹאֲשׁוּ מְלַעְזֵר לוֹ וּלְרַפְּאוֹתוֹ מִזֶּה, וְהָיָה הַמֶּלֶךְ בְּצַעַר גָּדוֹל מִזֶּה.

עַד שֶׁבָּא חֲכָם אֶחָד וְאָמַר: אֲנִי מְקַבֵּל עַל עַצְמִי לְרַפְּאוֹתוֹ! הֲלֹךְ וְהִפְשִׁיט גַּם כֵּן אֶת עַצְמוֹ עָרָם וְיֵשֵׁב תַּחַת הַשְּׁלֶחַן אֶצֶל בֶּן הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל וְגַם כֵּן גָּרַר פְּרוּרִים וְעֵצְמוֹת.

שְׁאָלוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ: "מִי אַתָּה? וּמֵה אַתָּה עוֹשֶׂה פֹה?" וְהִשִּׁיב לוֹ: "וּמֵה אַתָּה עוֹשֶׂה פֹה?" אָמַר לוֹ: "אֲנִי הַנְּדִיק!" אָמַר לוֹ: "אֲנִי גַם כֵּן הַנְּדִיק!"

יָשְׁבוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד כֵּן אֵיזָה זְמַן, עַד שֶׁנִּעְשׂוּ רְגִילִים זֶה עִם זֶה. וְאֵז רָמַז הַחֲכָם לְבְנֵי הַבַּיִת לְהִשְׁלִיף לָהֶם כְּתוּנָת, וְאָמַר הַחֲכָם הַ"הַנְּדִיק" לְבֶן הַמֶּלֶךְ: "אַתָּה חוֹשֵׁב

להמשיך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

ה'תוכחה' של עופר

בעודו יוצא מהחנות, החליט בליבו, אנסה להמשיך בישיבה עוד כמה ימים ונראה. כך המשיך ללמוד עוד יום ועוד יום... עד שלקראת בין הזמנים כבר היה ליבו שלם עם החלטתו להמשיך בישיבה באופן סופי. במהלך חופשת בין הזמנים בביתו, חשב לעצמו כמה צריך הוא להודות לאותו עופר בעל המכולת שרק בזכותו הוא נשאר בחור ישיבה על כל המשתמע מכך, ומיד התיישב לכתוב מכתב ברכה מרגש לעופר היקר, בהחלטה שבתחילת ה'זמן' יגיע לישיבה יום אחד לפני כל הבחורים, כדי שיוכל להביא את מכתבו לעופר בלי שיורגש הדבר בישיבה.

נסע הבחור לישיבה והלך לחנות המכולת של עופר, אך נדהם לראות שהחנות סגורה, כאשר בירר מדוע, נאמר לו שהאדם המיוחד הזה האהוב על כולם, קיבל שבוע שעבר התקף לב פתאומי, וכעת לצערנו כבר אינו בין החיים, אך אם תזדרז, אמרו לו, תוכל עוד בדקות אלו להספיק לנחם את בני משפחתו שהיום קמים מהשבעה, מיד הלך הבחור לבית האבלים ובמהלך הניחום, שלף הוא את המכתב והעבירו לאלמנה, תוך שהוא מספר לה בהתרגשות את הסיפור מתחילתו ועל הזכויות העצומות שזכה בעלה המנוח.

מצות מזוזה

הבחין, להפתעתו הרבה, כי בפתח אחד החדרים חסרה מזוזה. עמד הלה וחישב את דרכיו והרהר בליבו כיצד יוכל לעורר את תשומת לב בעל הבית שהיה אדם פשוט אך אוהב את ה' ומצוותיו, להעדר מזוזה מפתח החדר?

היה ברור לו ש'הערה' בפני הנוכחים תגרור אבק של תרעומת ואף אי נעימות, על שנחשף קלונו ברבים. בפרט שהם באו כדי לקרב את ליבו, והערה כזו עלולה לגרום את ההיפך...

אך ה' אינה לידו את המשפט הנכון: כשנכנס בעל הבית, אמר לו: "נדמה לי שהמזוזה שנקבעה בפתח זה נפלה ממקומה..."

מששמע בעל הבית את דבריו, מיד אמר לו: הן אמת שהזמנת מזוזות עבור כל הפתחים, אלא שלא הגיעו עדיין כולם, שהרי הדירה חדשה היא, אבל בקרוב תושלם המלאכה."

(אלופינו מסובלים, עמ' 320)

לישיבה גדולה הממוקמת באיזור שאינו דתי בארץ הגיעו מספר בחורים מישיבה אחרת לתקופת 'חיזוק' בזמן מגיפת הקורונה, כאשר מטרתם להחליף אווירה ולהתחזק בלימוד... בקרבת הישיבה הייתה חנות מכולת בבעלות יהודי מסורתי ששמו עופר, כל עובדי החנות ידעו על חיבתו והערכתו המיוחדת של עופר לתלמידי ישיבות באשר הם ובכל פעם שהגיע בחור ישיבה לשלם בקופה, נאמר לו, שמקבל הנחה של 10% ממחיר הקניה, הנחה קבועה זו התבצעה כמובן בהוראתו של עופר.

בוקר אחד החליט אחד מאותם בחורים שהגיעו ל'חיזוק', שקשה לו הלימוד בישיבה והחליט בינו לבין עצמו ובלי לשתף איש, שהוא עוזב לגמרי את הישיבה ואף את לימוד התורה בכלל והולך לחפש עבודה כלשהיא... אך לפני לכתו מהישיבה, החליט לצאת למכולת הקרובה לקנות לו משהו, בידיעה שעוד היום הוא נוסע הביתה ומחפש עבודה... וכך, בעודו מגיע למכולת של עופר, רק הניח הבחור רגלו על מפתן החנות, קיבלו עופר במאור פנים ובגילויי הערצה מיוחדים: 'הנה הגיע נזר הבריאה', 'עליך כל העולם עומד', ועוד דברי שבח רבים...

אמר הבחור לעצמו, כך חושב עלי בעל חנות מכולת ואני עוד חושב לעזוב את עולם התורה!?

מעשה ברבי אריה לוין שביקר אצל אדם בעיר רמת גן, וראה שחסרות כמה מזוזות בביתו. הוא לא אמר מילה. לאחר שובו ירושלימה, טרח ושלח חבילת מזוזות לביתו של אותו אדם, וכדי שלא לפגוע במקבל, צירף מכתב וכתב לו: "הרשה לי לזכות במצוה זו, ולא תסרב לקבל את המזוזות מיד!"

ואם כי מצוות הרבה היו לר' אריה, לא סירב בעל הבית להוסיף עליהן עוד אחת.

(איש צדיק היה, עמ' 101)

מעשה שהיה, בכמה אברכים בני תורה שנקלעו בדרכם לבית יהודי אחד, כדי לשתפו באיזו מצוה רבה וחשובה.

כשהמתינו להכנסו של בעל הבית, הגדול שבין האורחים

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

עלון זה נתרם לזיכוי הרבים לרגל שבת בר מצווה של חיים זאב וולף נ"ו.

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 65

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

וישלח - תשפ"ג

עניין של הינוד

"השפה שעשו מבין..."

עשיו צעד בראש קבוצה גדולה של ארבע מאות איש לפגוש את יעקב. ואז, רגע לפני המפגש המיוחל שבו סוף סוף "ייסגור חשבון" עם אחיו על כל מה שעולל לו, הוא סופג מכות נמרצות מן המלאכים. הוא אינו יודע מי הם. אנשיו מדברים על לבם של המלאכים שיניחו לו. רק לבסוף כשאומרים למלאכים שהוא אחיו של יעקב, אמרו המלאכים: "אם כן משלנו אתם", והניחו לעשו. רגע זה חולל אצל עשו טלטלה בכל תפיסת העולם שלו. עד עתה סבר כי אין ערך ללומדי התורה, "מאי אהני לן רבנן", ומתוך נקודת מוצא זו השתית את חייו: הוא בז לבכורה, הוא סרב לתמוך ביעקב הלומד תורה. והנה עכשיו באו המלאכים והכו על קדקדו: דע לך שבשעה שיעקב לומד תורה, אתה מפסיק לקבל מכות. באותו רגע לא נדרש עשו 'להאמין' בתורתו של יעקב, אלא ידע זאת באופן הברור ביותר. הוא הבין וראה בעיניו, שכאשר הוא מזכיר את היותו אחיו של יעקב, לומד התורה, הוא מפסיק לקבל מכות. כך הגיע עשו להכרה בגודל מעלת לימוד התורה המנחילה חיים ונחת לכולנו.

מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

וַיֹּאמֶר מִי לְךָ כָּל־הַמַּחְנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לְמִצְרָיִם בְּעֵינֵי אֲדֹנָי: (לג, ט)

עשו שואל את יעקב: "מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי", ויעקב עונה: "למצא חן בעיני אדני". את שאלתו של עשו מפרש רש"י גם על פי הדרש, שבאותו לילה שבו נאבק יעקב עם מלאכו של עשו, גם עשו ואנשיו לא ישנו. כת של מלאכים הגיעה אליהם והחלה לדחוף אותם אחורה, תוך כדי מכות עזות. "מי אתם?", שאלו המלאכים, ומששמעו שאלו הם אנשי עשו אמרו: "הכו הכו". המכות היו כה נוראות, עד שאנשי עשו החלו לצעוק: "עזבו אותנו, האם יודעים אתם מיהו עשו? בנו של יצחק...", אולם המלאכים המשיכו להכות. "עשו הוא נכד לאברהם אבינו", ניסו האנשים לומר, אך המלאכים הוסיפו להכות, לבסוף צעקו: "עשו הוא אח של יעקב", ובאותו רגע אמרו המלאכים: "אם כן, הרי אתם משלנו... סליחה, זו טעות...", ועזבו אותם לנפשם... ולכן כאשר פגש מיד לאחר מכן ביעקב הוא שואל: "מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי" - לשם מה היית צריך להקים עלי את כל המלאכים האלה שיכו אותי ויפגעו בי? ועל כך השיב יעקב: "למצא חן בעיני אדני" - כדי שתוכח שללמוד התורה שלי יש ערך, ותבין שלא אני חי בזכותך, אלא אתה חי בזכותי! אם עשו יבין זאת, תתפוגג השנאה והטינה שיש בלבו של יעקב ויסלח לו על שנטל ממנו את הברכות. הדרך לגרום לעשו לדעת ולהבין את חשיבות התורה, מזכירה את הספור אודות אדם אחד שנעמד מול הפקידה בבנק ובקש למשוך עשרים אלף שקל מן החשבון שלו. הפקידה הקלידה את הנתונים שהכתיב לה, וגלתה שהוא באוברדרפט של מאתיים אלף שקל. "אין אפשרות אדוני", אמרה לו. "אבל אני רוצה." - "אי אפשר." - "אבל אני צריך." - "מה לעשות!". היא ניסתה להסביר לו שוב ושוב עד שקראה לבסוף למנהל הבנק לפתור את הבעיה. המנהל הוציא לפני האיש דפי חשבון, הראה לו את הנתונים, והסביר לו שאין אפשרות למשוך יותר כסף, אבל הוא בשלו - הוא רוצה כסף... עשרים אנשים כבר עומדים בתור קצרי רוח, ולבסוף נגש אחד מהם, חם מזוג מטבעו, וסטר לו על לחיו. באותו רגע הסתובב האיש והלך. "אדוני", קרא לו המנהל, "מדוע לא הלכת קודם?", "כי אתה רק אמרת לי", ענה הלוקח "והוא - הסביר לי...". בלי מכות עשו לא הצליח להבין, ומכיון שכך, היו זקוקים לכתות המלאכים. ש"יסבירו" לו...

סגולת השבוע: סגולה לתוספת חיים - לבשר בשורה טובה לחברו.

אם יודע בשורה טובה לחברו, מהר ימהרנה לו, וחייתה נפשו בגללו, ולמצוא תחשב לו, ומה גם לאיש צדיק, שהגורם שתחיה רוחו, חיים יוסיפו לו, צא ולמד משרח בת אשר, שעל שבשורה ליעקב על יוסף שהוא חי, זכתה לפנס בחיים לגן עדן (תרגום הויתן בראשית מו' יז) וזה נכלל בכלל גמילות חסד (פלא יועץ ערך בשורה)

מעשה שהיה...

והחזקת בו | ספור על הרב אסר זלמן מלצר זיע"א

הילולא דצדיקייא

**הילולת רבנו
איסר זלמן
מלצר זצוק"ל
(נלב"ע בי'
בכסליו)**

הרב איסר זלמן מלצר היה רבה של סלוצק וראש הישיבה בה, ולאחר מכן ראש ישיבת עץ חיים בירושלים ויושב ראש מועצת גדולי התורה. הרב נולד בה' באדר א' תר"ל, לאביו רבי ברוך פרץ שהיה רב גדול בתורה ויראת שמים בעיר מיר שבאימפריה הרוסית (כיום בבלארוס) ולאמו מירל, שהייתה ממשפחת הוטנר. בגיל עשר התחיל ללמוד אצל רב העיר מיר, הרב יום טוב ליפמן בסליאנסקי, בעל "מלבושי יום טוב", שגידלו בביתו. בהמשך למד בישיבת מיר. בן ארבע עשרה שנה, בשנת תרמ"ד (1884), התחיל לימודיו בישיבת וולוז'ין, בראשותם של הנצי"ב ורבי חיים סולובייצ'יק, ושהה שם שבע שנים. בזמן כניסתו לישיבה היה הצעיר ביותר. כונה "זוניא מירר", על שם עירו. נישא לביילה הינדה, בת הגביר ר' שרגא פיבל פרנק מאלקסוט שבקובנה. בזמן אירוסיו עבר ללמוד בישיבת ראדין, אצל החפץ חיים. בשנת תרס"ג נתמנה הרב מלצר לרבה של סלוצק. בשנת 1925 נתמנה לראש ישיבת עץ חיים בירושלים, שם כיהן עד יום פטירתו. על שמו רחובות בבני ברק, בירושלים.

ת.נ.צ.ב.ה. זכותו יגן עלינו ועכ"י"א אמן

מעשה שהיה בביתו של מרן רבי אסר זלמן זצוק"ל, שנכנס לביתו רוכב שמכר דברי סדקית, והציע בפני הרבנית הצדקנית מרת בילא הינדא ע"ה את מרכלתו. אולם מכל מה שהציע למכירה לא מצאה הרבנית שום דבר שדרוש לה, ואמרה לרוכל כי אין לה מה לקנות ממנו. למרות שרבי אסר זלמן היה עסוק בשיחה עם אורח באותה עת, הוא הצליח לקלט בזוית העין את כל הדיו שיח שהתנהל בפרוודור בין הרבנית לרוכל, ומיד יצא מן החדר אל הפרוודור, פנה לרעייתו ואמר לה בלחש: "את מברחה לקנות משהו מן היהודי אשר טרח ועלה במדרגות עד לביתנו על מנת להציע את מרכלתו". "אולם אינני צריכה דבר מכל סחורתו, פשוט אין לי מה לקנות!" הצטדקה הרבנית, ורבי אסר זלמן השיב: "אף על פי כן, זה לא יתכן לתת לו ללכת מפאן ריקם, מברחים לקנות ממנו משהו". רבי אסר זלמן נכנס חזרה לחדר, וספר לאורחו כך: "נסעתי פעם עם מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל ברכבת בורשא, ובאחת התחנות אמרתי לו כי אני צריכה לקנות פריט מסים. אמר לי ה'חפץ חיים': 'תמתין עד שנגיע לתחנה הבאה, ואת אשר הנך נצרך תוכל לקנות שם מיהודי. כאן המוכר הוא נכרי ומדוע תפרנסו?' ה'חפץ חיים' הטעים את דבריו: 'תאר לך, שלוקחים אריג ממשוי שראוי לתפר ממנו בגדי מלכות ותופרים ממנו שק, האם לא עוברים בכך על 'בל תשחית'! הן יכולים לתפור עם האריג בגד יקר ומשבח, העולה הון רב, ואלו שק נתן להשיג בכל מקום בפרוטות אחדות". כך גם פאן, אמר ה'חפץ חיים' לרבי אסר זלמן, "הלא יש בידך כסף, אשר נתן לקיים בו את הדרגה הגבוהה ביותר של צדקה, מתוך שמונה המעלות הקיימות במעשה הצדקה, והיא נתינת פרנסה ליהודי. הרי כאשר עושים עם היהודי עסק, או שנותנים לו לעשות מלאכה על מנת לסעדו ולתמכו, גורמים לו על ידי כך להתפרנס בכבוד, ומקיימים באופן זה את הדין של 'והחזקת בו... וחי אחיק עמך', שלא יפול ויצטרך לבריות. אם תקנה בעת את הנצרך לך ממוכר זה שאינו יהודי, תאבד את כספך, שכן תפסיד על ידי זה את המצוה הגדולה של 'והחזקת בו אשר יכלת להרויח בקלות'. זכותו יגן עלינו אמן

שיעורי לב ארי

מפי הרב אריה יוסף שליט"א

להזמנת הרצאות ופרטים על השיעורים:

במייל: ornm123@gmail.com

אופק חדרה

כניסת שבת	16:05	מקומי לוח	17:48
יציאת שבת	17:15	אור החיים	17:39
תם			

לכבוד שבת קודש
 ניעה
 חגיגות שבת
 חגיגות שבת קודש
 חגיגות שבת קודש
 חגיגות שבת קודש

ביום הראשון בקושי הצליח להבין אות, אולם לא נשבר. כך גם ביום השני, בשלישי וברביעי. הוא התקדם בצעדי צב, מילה אחר מילה, שורה אחר שורה. כעבור כמעט חודש, כבר ידע חצי עמוד - זה היה בעיניו הישג עצום, שעודד אותו להמשיך, שורה ועוד שורה, יום ועוד יום, מאמץ ועוד מאמץ...

בחלוף תקופה ממושכת של מאבק איתנים נחוש, במקביל תוך שהוא מתחזק בקיום המצוות וביראת שמים, הצליח אבי, שכבר הפך בנסיבות מהפכו האישי לר' אברהם, לסיים את פרק 'הכונס' כולו, והוא חש מאושר כפי שלא היה מעולם!

לאור זאת, החליטו האברכים לערוך סעודת סיום מהודרת ומרוממת, בה עמד ר' אברהם וסיים את פרק 'הכונס' בהתרגשות אין קץ, כשעיניו זולגות דמעות אושר. לא ניתן לתאר את מראה פניו ותחושות ליבו של ר' אברהם בעומדו בשמחת הסיום שלו, לראשונה בחייו כשהוא חווה שמחה של מצוה אמיתית וכה, בסיימו פרק שלם...

ביום המחרת, מתוך תחושות סיפוק נפלאות, המשיך לפרק הבא, ואחריו לפרק הבא, וממנו למסכת הבאה. כשנפטר ר' אברהם בגיל 93, 13 שנים אחר כך, בשנת תשע"ט, היה זה לאחר שזכה לסיים פעמיים את הש"ס כולו, ואברכי הכולל העידו כי היטב ידע, הבין, קלט וזכר את דפי הגמרא שלמד, והם היו נוחים במוחו בהירות מופלאה! סיפור מופלא זה, שסיפר המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א מפי אחד מחברי הכולל, יש בו מסר עבור כולנו: לעולם, לעולם יהודי לא יכול לטעון שמאוחר מדי, שהוא אינו מוכשר דיו, שאין לו את היכולות או את הכלים, שהוא זקן מדי או צעיר מדי. הנה כי כן, ראו נא את ר' אברהם, בגיל 80 עשה היכרות לראשונה עם דף הגמרא, וזכה להסתלק מעולם הזה לאחר שסיים פעמיים את הש"ס כולו, והדברים בהירים ומאירים במוחו כנתינתם מסיני!

יהודי יקר, בכל עת התמודדות או אתגר, בכל רגע של כמעט ייאוש או מלחמה פנימית קשה, ראה נא בעיני רוחך את ר' אברהם, וזכור שכל מה שכדאי כל כך לעשות, הוא פשוט לשכוח מהעבר, להתעלם מההיסטוריה, ולהסתער בכוחות מחודשים על כל אתגר רוחני, בכל הכח ובכל הכלים, בכדי לכבוש את היעד!

14 מיליון סינים מלוכסני עיניים, מאכלסים את העיר צ'נגדו, בירת מחוז סצ'ואן, העיר החמישית בגודלה בסין. לצידם, חיים להם 200 יהודים, שלמרבית הצער בקושי יודעים שהם יהודים. מנותקים לחלוטין מהעולם היהודי, רחוקים מכל קירבת ה', בורים לגמרי מילדותם...

אל המקום הזה הגיעו הרה"ח ר' דוד בעריש הניג הי"ו ורעייתו, לשמש כשליחי חב"ד, לעורר את הניצוץ היהודי. הם פתחו במקום בית כנסת ומטבח כשר למהדרין, וביתם הפך למגדלור רוחני ליהודי המקום ולמטיילים ישראלים רבים המבקרים בו, אשר בבית זה זכו לפינה חמה, לסעודות שבת, לתקיעת שופר או הנחת תפילין.

ביום מן הימים זכו בני הזוג לחבוק בן זכר, ונערכו לערוך שמחת 'שלוש זכר' וברית מילה. בצ'נגדו הרחוקה שבסין, אירוע כזה הוא בהחלט דרמה מעוררת התרגשות, מי יודע כמה שנים! לא נימול שם תינוק יהודי, ולפיכך החליט סבו של הרב הניג, הלא הוא הגאון רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א - רבה של מגדל העמק - להשתתף באירוע. לא קלה היתה הדרך, אולם הוא חש זכות להתאמץ כדי להשתתף בשמחה כה נדירה וייחודית.

הנכד, שהתרגש מהאירוע ומהגעגת סבו למעמד גם יחד, פרסם על האירוע הצפוי, וקרא ליהודי הסביבה כמו גם למאות מטיילים יהודים שהיה איתם בקשר, לבוא ולהשתתף בשבת כולה, בתפילות, בסעודות, בשמחת ה'שלוש זכר', ובשמחת הברית מילה. הוא רצה לעורר בהם את הניצוץ החבוי, וראה בהופעת רב בעל שיעור קומה בד בבד עם אירוע כה מרכזי - הזדמנות נאותה שיש לנצל היטב.

ביום שישי, בתום סעודת ארוכות של היערכות והמולה, נכנסת שבת המלכה בדומיית מלכות, עוטפת בהוד זך את המתכנסים בבית הקטן. תפילת קבלת שבת התקיימה בהתרוממות הרוח, ולאחריה נערכה סעודת שבת רווית שירים ודברי תורה מחזקים, כשהאורחים כולם נרגשים לטעום - חלקם לראשונה בחייהם - את נופת צופה של מתנת השבת היקרה...

"ואת אחד עשר ילדיו..." (לכ"ב)

אחד האתגרים המורכבים הניצבים לפתחו של כל יהודי באשר הוא - הוא ברגע בו הוא מגיע למסקנה שעליו לעשות שינוי, שהוא חייב לצאת למהלך חדש באורחות חייו, או שכדאי לו לחולל מהפך בסדר יומו או בערכיו. זה יכול לקרות כתוצאה מעיון בערך מוסרי מחייב, לאחר שיעור שפתח בפניו אפיקי חשיבה חדשים, או סתם בעיצומו של יום, כשהרהור תשובה לופת את הלב, ומחייב לצאת למערכה נגד הגשרה השוחקת, לטובת שינוי מרענן.

וכאן ניצב היהודי בפני התמודדות לא פשוטה. הוא אכן החליט שעליו לחולל את השינוי, אבל האם הוא מסוגל? האם ניתן לאפס את העבר ולחשב מסלול מחדש? האם ההיסטוריה האישית שלו, שלא פעם מוכתמת או רווית אתגרים בהם נכשל, מאפשרת לו להאמין בעצמו ולצאת לדרך? האם כל הניסיונות בהם נפל עד כה, לא מוכיחים שזה בלתי אפשרי עבורו? האם יש בו את היכולות להילחם על הערכים שלו, וגם לנצח!?

בכל הקשור לנושאים רוחניים, זה הרבה יותר: הרי כל שינוי רוחני שאדם עושה, כל קבלה טובה שהוא מחדש לעצמו, כל מאמץ עילאי שהוא מחליט להתמקד בו - מלווים ברוח גבית, תמיכה ועידוד עצומים, של אבא שבשמים. נכון, לפעמים הניסיונות הם חלק מהדרך, המלחמה היא חלק מהמסלול, אבל לצד האדם הנלחם - עומד הבורא שתומך במאבק שלו, מאמין ביכולתו לנצח ומסייע לו בעוצמה רבה. אבא שבשמים, המחדש בכל יום את מעשה בראשית, מעניק לכל יהודי אנרגיה וכוחות לקום ולהתעסק בכל בוקר מחדש על המטרות החשובות בחייו. לא משנה כמה האיש המוכשר או בעל פנאי להילחם, לא משנה גילו או הרקע שלו, ולבטח לא משנה מה היה בעברו, מה היה אתמול או שלשום, והיכן ומתי נפל או נכשל בהיסטוריה האישית שלו.

ההיפך, בכל עשרים וארבע שעות נפתח יום חדש, שבו ניתן לעלות על המשלול או להתחיל את המלחמה, כי העבר אין, רק העתיד עדיין. כל מחשבה כי העבר מעיד שאני לא מסוגל, שניסיונות קודמים מוכיחים שאני נכשל סדרתי, שאין לי את הכישורים או את כוחות הנפש, שאני צעיר מדי או זקן מדי או חכם מדי או טיפש מדי - כל אלה הבל המה, ניסיונות היצר לשתק, להקפיא, למנוע מאיתנו את האפשרות להתחיל מחדש, לזנק על האתגר, וגם לנצח!

עובדה זו מוכחת בפרשת השבוע, כשיעקב אבינו נערך לפגוש עם עשיו, הוא מציג רק 11 ילדים ומחביא את דינה מפני עשיו, ורש"י מציין כי יעקב לא נהג כשורה, שכן דינה היתה יכולה להחזיר את עשיו בתשובה. הבה נזכור, עשיו היה אז זקן בן 97 שנים, למוד מלחמות, רשע מדופלם, רוצח מפורסם, פושע נאלח. ובכל זאת - יעקב נתבע על שלא העניק לו אפשרות לחזור בתשובה, כי למרות כל ההיסטוריה המכוערת של עשיו, עדיין היה בידו לחזור בתשובה שלימה, לשוב ליראת שמים!

מדהים! בגיל קרוב למאה, למרות ועל אף כל הבעיות בעברו, עשיו עוד היה יכול שוב בתשובה שלימה, לחזור לאבא שבשמים. זה לא בגלל שהוא היה חריג, אלא כי כל אדם, באשר הוא, יכול בכל רגע ובכל שעה לנטוש את עברו, לשים איקס על ההיסטוריה שלו, להתעלם לגמרי מהכישלונות שלו - ופשוט לזנק לאבא שבשמים, להתבטל אליו, לחבק את תורתו ולהתחבר לערכיה, תוך רגע אחד של החלטה!

היה זה בשנת תשס"ו, כאשר אבי - יהודי כבן 80, חזה לראשונה במראה של אברכים ויושבים ועוסקים בתורה. מילדותו ועד אז, לא זכה אבי להיחשף לערכי התורה והמצוות, לא הכיר כלל את עולם התורה. רק בגיל 80, כשבנו חזר בתשובה שלימה ואבי הגיע לבקר בכולל בו למד, התרגש אבי בראותו את האברכים הקמים לכבודו לקיים 'והדרת פני זקן', והדבר הותיר עליו רושם עז, עד שגם הוא ביקש לתפוס לו מקום בהיכל הכולל...

וכך, בגיל 80, התקבל אבי לכולל בו למד בנו, התאימו לו חברותא, אברך שיוכל ללמדו את לימוד הגמרא כמעט מאל"ף ב"ת, והוא פתח בלימוד פרק 'הכונס'. דרכו כלל לא היתה קלה. השפה הארמית, הריכוז הדרוש, מבנה הגמרא, צורת המשא ומתן בתוככי דברי האמוראים - כל אלו נראו בפניו כמו מירוץ מכשולים. ובכל זאת, אבי היה נחוש, דרוך, מוכן להקריב ולהתאמץ.

בקבלתו, ושוב מתחייב ומבטיח. והוא אבא אוהב וטוב שכמותו, לעולם אינו צוחק מאיתנו, גם בפעם המאה. תמיד תמיד הוא מקבל את ההתחייבות שלנו בשמחה כמוצא שלל רב, ושש לעזור לנו לעמוד בה! כי אבינו שבשמים, בפניו אנו מתחייבים ולכבודו אנו מקבלים קבלות, לעולם לא נבהל מכישלונות העבר שלנו, תמיד הוא נותן בנו אימון מחודש, תמיד הוא רוצה לעזור לנו לתפוס את עצמנו בפעם הזאת. מה לנו כי ניבהל או נישבר מההיסטוריה המוכתמת שלנו, הבה נחדש נעורינו כקדם ונסתער על המטרה, והוא יעזרנו ויעניק לנו כוחות להצליח! (פניני פר' השבוע)

הלכות

הלכות חנוכה - המשך

- לכתחילה זמן הדלקת נרות מיד עם צאת הכוכבים (או מיד בשקיעת החמה לאותם מהאשכנזים הנהוגים הן). ואם לא הדליק בצאת הכוכבים, מדליק עד שתיכלה רגל מן השוק שהיא כחצי שעה אחר זמן ההדלקה. ואם לא הדליק עד זמן זה יכול להדליק עד עמוד השחר.

- אסור לאכול סעודת קבע וכן אסור לישון ואפילו מעט, מחצי שעה קודם זמן הדלקת נרות חנוכה, עד אחר שידליק הנרות.

- המדליק נרות חנוכה צריך לברך בלילה הראשון שלוש ברכות: "להדליק נר חנוכה", "שעשה ניסים" ו-"שהחיינו". ובשאר הלילות אינו מברך "שהחיינו", אלא רק "להדליק נר של חנוכה" ו-"שעשה ניסים".

- צריך לברך קודם הדלקת הנרות, ולא יתחיל להדליק הנרות עד אחר שיסיים לברך כל הברכות.

- אסור להשתמש לאור נרות חנוכה. ואפילו שימוש של עראי.

- בערב שבת חנוכה, מדליקים עד חנוכה תחילה ואחר כך נר שבת, ויש לתת שמן בנרות כשיעור שידלקו עד חצי שעה אחר צאת הכוכבים.

- אם שכח לברך "להדליק נר חנוכה" ושאר הברכות, עובר לעשייתן, כל זמן שעדיין לא סיים להדליק את נרות ההידור של אותו לילה, רשאי לברך "להדליק נר חנוכה" ושאר ברכות ההדלקה, אבל אם השלים לגמרי הדלקת כל הנרות, אפילו אם עדיין לא הדליק את נר "השמש", לא יברך עוד ברכת "להדליק נר חנוכה", אבל יוכל לברך ברכת שעשה ניסים, ושהחיינו בלילה הראשון בלבד שהרי הוא רואה את הנרות דולקות, ולא גרע מהרואה את נרות חנוכה של חבירו, בתוך חצי שעה מההדלקה, והוא לא הדליק, ולא הדליקו עליו בביתו, שצריך לברך שעשה ניסים, ושהחיינו בלילה הראשון.

- אם לא בירך שהחיינו בלילה הראשון, רשאי לברך שהחיינו בליל שני והלאה בשעה שמברך ומדליק נרות חנוכה.

- מי שלא היה בביתו בלילה הראשון של חנוכה, והדליקה עליו אשתו, ובירכה כל הברכות, ובא להדליק בלילה השני, יש אומרים שלא יברך שהחיינו, ויש אומרים שצריך לברך שהחיינו. וכן עיקר.

(לוקט מ'תורת המועדים')

פנינים

"ויוותר יעקב לבדו ויאבק איש עימו" (לב, כד)

רבינו יצחק עראמה זצ"ל פירש בספרו 'עקידת יצחק' את המאורע, כמעשה אבות סימן לבנים: כל זמן שהעביר יעקב אבינו את כל אשר לו, שקד בהעברת בני משפחתו את הנחל והבאתם למקום מבטחים, לא היתה עליו תביעה. אבל כשהכל בא על מקומו ופנה לעסוק בפכים קטנים, בזוטות, או אז התגרה בו שרו של עשיו. ומכאן, אלינו. כל עוד עוסק האדם בפרנסתו ובצרכי ביתו, אין עליו תביעה. ולהיפך, גם זה בכלל "עוסק במצווה". אבל בתום יום העבודה, אל לו לעסוק בפכים קטנים. יעלה לבית המדרש, לשיעור תורה. יתחבר למידתו של יעקב אבינו יושב אוהלים ולא לשרו של עשיו, "איש שדה", אדם בטל שאז, חלילה, "תקע כף ירכו", הרומזת לצאצאיו, כפירוש הרמב"ן. אשרי הבנים הרואים את אביהם הולך לשיעור תורה בערבו של יום!

(מעין השבוע)

שבת שלום ומבורך

לפתע נפתחה הדלת בתנועת יד חדה, ואל הבית נכנס הלך מיוזע ומאובק, נראה עייף ויגע, רעב וצמא. רועי קוראים לו, מטייל ישראלי כבר לפני יומיים שאיבד את דרכו, ולפני כמחצית היממה עלה על טרמפ לצ'נגדו, ועוברים ושבים סייעו לו למצוא את הפינה היהודית בעיר. עתה הוא כנס פנימה, מראהו מרושל ומפוזר, רק מחפש מקום להניח את עצמו...

לפתע אורו עיניו. בראש השולחן הגדול שבמרכז הסלון, יושב יהודי הדור פנים, המוכר לו מאי שם. 'אני לא מאמין', החל ממלמל לפתע, 'אני לא מאמין... האומנם? הרי בדיוק לפני כמה שעות חשבתי עליכם...' - אמר, בהתקרבו אל הרב גרוסמן, עיניו זולגות דמעות בהתרגשות...

הוא התקבל בכבוד כאורח יקר, ואז פתח וסיפר את סיפור חייו: 'פגשתי את הרב פעם אחת בחיים בלבד, פעם אחת!' - סיפר רועי, 'היה זה כשהגענו, קבוצת תלמידים מתיכון 'הימלפרב' הירושלמי, לביקור במגדל העמק. בקושי ידענו משהו על יהדותנו, אבל דבר אחד נותר חקוק בליבי מהביקור בבית הרב, שיר עליז וקצבי, שמח ומדבק, אותו הרב שורר איתנו באותו ביקור:

'מה שהיה היה, העיקר להתחיל מההתחלה. אבא תחדש אותי לגמרי, תדליק לי את הנשמה' - - -

רועי החל לשיר, הרב גרוסמן ומטיילים רבים הצטרפו לשירה נרגשת שהיתה שילוב של ריקוד עליו ומלא דמעות, שמח ואפוף התרגשות. רועי ניצח על השירה בעיניים מצועפות, ורק כשכוחותיו אזלו, שב והתיישב, והמשיך לספר:

'איבדתי את דרכי במסלולי עפר חשוכים ביערות העבותים שסביב צ'נגדו, חשתי כי העולם סוגר עלי, וכנראה לא אצליח לצאת מכאן לנצח. האוכל והשתיה נגמרו לי, וגם כוחותיי אזלו והלכו. טיפסתי על עץ, ראיתי שאני לבד לבד - אף אחד לא עובר כאן, ואני אפילו לא מבין היכן האופק. סתם איש אבוד, זרוק באמצע היער, טול כל סיכוי לשרוד...'

ואז נזכרתי בשיר הזה ופתאום חלחלה בי ההבנה, ש'מה שהיה היה, העיקר להתחיל מההתחלה' - וזה אפשר לעשות גם כאן, בטבורו של יער, בשעות שיתכן שהן האחרונות בחיי. פשוט התחלתי לשיר ולרקוד את מילות השיר הזה, ומתוך יאוש מתסכל קצפתי לתקווה גדולה, כי הלא 'מה שהיה היה, העיקר להתחיל מההתחלה', וברגע זה אני מבקש מאבא שבשמים: 'אבא תחדש אותי לגמרי, תדליק לי את הנשמה' - - -

ורק בורא עולם יכול לסדר, ש'במקרה' עבר במקום פועל סיני זקן, שמע את השירה והלך בעקבות גלי הקול, עד שמצא אותי - ישראלי אבוד ואובד, שכבר לא בטוח שיחיה - אבל בטוח שיכול להתחיל עכשיו מההתחלה, להדליק את הנשמה רגע לפני שהיא נכבית... הוא שחילץ אותי משם, הציל את חיי והביא אותי הנה! - סיים רועי את סיפורו המפעים, והחל לשיר ברגש רב: 'מה שהיה היה, העיקר להתחיל מההתחלה. אבא תחדש אותי לגמרי, תדליק לי את הנשמה' - - -

וכולם שבים ומצטרפים לשירה הנרגשת, המומים מההשגחה העליונה שסידרה את המציל האלמוני בטבורו של היער, ואת העובדה שאותו רב שלימד את רועי את השיר האמור - בדיוק הוא הגיע לצ'נגדו, בדיוק לשבת הזו, ופגש ברגעים הדרמטיים הללו, כשכל כולו טעון בשאיפה לאפס את העבר ולהתחיל מההתחלה, לבקש מאבא להדליק לו את הנשמה מחדש...

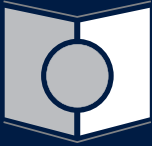
הנשמה שלו אכן נדלקה, הניצוץ שבה הובער. הרב גרוסמן שסיפר את הסיפור מוסיף, כי הנער חזר בתשובה שלימה לאביו שבשמים. הרגע הבודד בו חש נטול כוחות, כאשר כל מה שנתן לו את הכח היה השיר בעל המילים המשמעותיות הללו, החדיר בליבו את ההבנה כי אכן כן, מה שהיה היה, העיקר להתחיל מההתחלה - וזה אפשרי לכל יהודי, בכל חור נידח עלי חלד, בכל מצב אישי, בכל רגע נתון!

שעת לפנות בוקר מוקדמת, ברחבת 'הכותל המערבי' בירושלים. צמוד לכותל עומד בחור, מתלמידי ישיבת 'שפת אמת' שבירושלים, ומתפלל בדבקות. לפתע חש טפיחה על שכמו, וכשהסתובב עמד המום: היה זה הרבי מגור, הרה"ק בעל ה'בית ישראל' זי"ע, שטפח על שכמו ושאל אותו קצרות: 'מהו השבח הגדול ביותר שאפשר לומר על הקדוש ברוך הוא?' - - -

הבחור אפילו לא העלה בדעתו לענות, והמתין לתשובת הרבי שהגיעה מיד: 'השבח הגדול ביותר הוא, שהוא לעולם אינו צוחק מאיתנו...' - סתם הרבי את דבריו ולא פירש.. ובשובו לישיבה, מיהר הבחור לחדרו של ראש הישיבה, מי שלימים כיהן כאדמו"ר, הרה"ק בעל ה'פני מנחם' זי"ע, וביקש להבין. ממה יכול הבורא לצחוק, ומדוע באמת אינו צוחק!?

נענה ה'פני מנחם' והסביר: 'ראה נא. בתפקידי כראש ישיבה, מדי פעם מוכרח אני להעיר לבחור שנהג שלא כשורה, ובתגובה הבחור מתחייב לחדול מהנהגה זו, מקבל על עצמו להקפיד על ההוראה שאמרת לי. כך בפעם הראשונה שאני מעיר לו, אולי גם בפעם השניה, ואפילו בפעם השלישית. אולם אם הבחור יחזור על הנהגתו הנלוזה גם בפעם הרביעית והחמישית, הרי ברור שכשישוב ויתחייב בפניי - אצחק ואלעג לו, הרי כל כך הרבה פעמים התחייב ולא עמד דיבורו...'

הבחור הנחן, וה'פני מנחם' הוסיף והסביר כשהוא מגביה את קולו: 'לא כן אצל בורא עולם. אצלו, יהודי נכשל, נופל, לא עומד

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 356

פנינים לפרשת וישלח

**לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,
לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת**

המעשה שסיפר הגר"י זילברשטיין מוסב על הגאון רבי שלמה קלוגר, והעיד שאת הפרטים על כך שמע ממרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, שלמרות שלא נהג לספר סיפורים, בכל זאת מדי פעם היה מעשיר אותי במעשים ובהנהגות של גדולי ישראל מדורות-עברו. המעשה התרחש לאחר שרבי שלמה קלוגר התפטר מרבנותו בעיירה זאליפוט

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על גדלותם וענוותנותן של גדולי ישראל

יעקב. את השפחות וילדיהן הציב בראשונה, כיון שביזו אותם, והראיה מהפסוק בפרשת וישב (בראשית, ל"ז ב') 'והוא נער את בני בלהה', ומסביר רש"י - 'כלומר רגיל אצל בני בלהה, לפי שהיו אחיו מבזין אותן והוא מקרבן'.

מאת: הרב משה מיכאל צורן

בפרשת 'וישלח' (בראשית, פרק ל"ג פסוקים ו'ז') מגלה לנו התורה שכאשר יעקב אבינו נפגש עם עשיו, הוא בחר תחילה בשפחות ובילדיהן, דהיינו שהם יגשו ראשונים לעשיו; המשלחת השניה הייתה של לאה וילדיה, 'ואחר נגש יוסף ורחל וישתחוו'.

וההסבר לסדר זה הוא כפי שרש"י מביא ש'אחרון אחרון חביב'. ושואלים המפרשים, איך אפשר להפלות בין דם לדם? האם בגלל שהאחד פחות חביב מהשני, מותר להציב אותו במקום יותר מסוכן?

באחרית ימיו אמר מרן הגרא"מ שך זצ"ל פירוש מבהיל. בספר ישעיה (נ"ז ט"ו) נאמר: 'כי כה אמר רם ונשא וכו' מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים'.

דהיינו, שלא כמו שנוהגים אנשים שכאשר הם רואים אדם שפל-רוח, מתרחקים ממנו ואינם חפצים בקרבתו, השי"ת מתקרב יותר ויותר אל אדם כזה, ושוכן בקרבו, ואף משרה את שכנתו עליו. זו הסיבה, הסביר מרן ראש ישיבת פוניבז' זצ"ל, לחלוקה שעשה

והקדושה, יודע שרק בכוח-התורה, ובכוחם של גדולי התורה - שהבריאה משועבדת להם - נוכל בעזרת השם להתגבר על כל אויבינו הקמים עלינו! זו היתה האמונה שליוותה את עם ישראל במשך כל הדורות!

את 'סודות היצור' של ענני הכבוד מצאנו בספר "שפתי צדיק" הכותב: "חוקי הטבע מאשרים כי האדים היוצאים מפיות שני אנשים אוהבים, מתחברים יחד באוויר. אהרן הכהן אוהב שלום ורודף שלום, בהשפעתו אהבו כל ישראל איש את רעהו, ומן האדים שעלו מפיות ששים רבוא בישראל, התחברו יחדיו ונוצרו ענני כבוד בזכות אהרן", עכ"ל.

נתרגם זאת למלים שלנו: כאשר שני רעים אוהבים נפגשים ומשוחחים יחדיו בחיבה וברעות, יוצאים מפיהם אדים רוחניים, והגם שעיני בשר ודם לא מבחינות בהם כלל - מתחברים האדים הללו יחדיו באוויר ומהם נוצרים ענני הכבוד, שבכוחם לשמור עלינו מכל פגע רע.

יש בדברים אלה כדי להתוות לנו דרך בחיים, ו'מְרָשָׁם' בדוק ומנוסה לחיזוק בעניינים שבין אדם לחבירו.

כל האיזמים המושמעים על ידי אויבינו, הם איתותים מן השמים עבורנו, ומי כמו ציבור בני תורה מחויב 'לראות' את האיתותים הללו, ולקבל את הסימנים שמשגרים לו מן שמיא. ממי יכול השי"ת לתבוע זאת אם לא מאתנו, חובשי בתי המדרשות והמדקדקים במצוות?! אסור לנו להתרשם מההצהרות של אלה שעדיין אינם מאמינים בהשם יתברך, וחושבים שיש להם את הכוח להתמודד מול האיזמים האירניים, באמצעות מטוסים... במיוחד בימים אלה, חל עלינו חיוב גדול לחזק ולבצר את אמונת-האומן של העם היהודי, שידע במשך כל הדורות שהחוסן הפנימי שלנו נעוץ רק בתורה, בלומדיה ובגדוליה!

רק מי שמעשיהם מוכיחים את נאמנותם הגדולה להשי"ת מחד, ואת ענוותנותם הנשגבה מאידך - רק הם מסוגלים לשעבד את כל הבריאה לרצונותיהם! ובכך להביא לגאולתנו ולפדות-נפשנו! הגר"י זילברשטיין הביא כמה סיפורים מופלאים-שבמופלאים על כמה מגדולי ישראל, והתבטא ש'אין די מלים בפינו כדי לבטא את גדלותם הנוראה של אותם גדולים'.

המעשה שסיפר הגר"י זילברשטיין מוסב על הגאון רבי שלמה קלוגר, והעיד שאת הפרטים על כך שמע ממרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, 'שלמרות שלא נהג לספר סיפורים, בכל זאת מדי פעם היה מעשיר אותי במעשים ובהנהגות של גדולי ישראל מדורות-עברו'.

את הסיפור דלהלן שמעתי ממנו במהלך דיון שדנתי לפניו אודות פסקו של רבי שלמה קלוגר שאמר שדברי חז"ל שאמרו (סנהדרין, "ט ב') 'כל המלמד בן-חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו', זה לא 'כאילו', אלא ממש ילדו, ויצא בכך די קיום מצוות פריה ורביה!

ואז סיפר לי מו"ח את המעשה הבא, שהתרחש לאחר שרבי שלמה קלוגר התפטר מרבנותו בעיירה זאליפוט. יש להניח שכאשר גאון עולם

ואם כן, כיון שהם מבוזים, הרי שהקב"ה יהיה לצדם וישמור עליהם יותר מכל האחרים, ולכן אפשר להציבם במשלחת הראשונה לעשיו. אחר-כך הציב את לאה, כיון שהיא היתה אהובה פחות מרחל, ורק לבסוף את רחל...

יש בדברים אלה כדי לעודד אנשים שבורי-לב, שיידעו שהשי"ת קרוב אליהם יותר מלאנשים אחרים, וקירבה זו יכולה להביא אותם למצב שבו יוכלו להתפלל בכוונה גדולה יותר, ולבקש מלפניו יתברך שיושיעם ויצילם מהצרה שבה הם מצויים.

עובר לצד השני של המדרכה

כדאי להתעכב קצת על היסוד הנ"ל של מרן הגרא"מ שך זצ"ל, ולהחזירו אל תוך לבנו. שהרי מי אינו מודע לכך שמטבעם של בני אדם שהם אינם מחבבים את האנשים האומללים וקשי-היום! כל אחד מעדיף להיות ליד אנשים נחמדים, חייכנים ולבביים. אבל כשהוא נתקל עם מי שאפוף בצרות, הוא מעדיף לעבור לצידה השני של המדרכה. למה? - ככה. כי יותר נעים לדבר עם מי שפניו קורנות מאשר.

ברם, שמחה גדולה צריכה להיות לנו בידענו שאצל השי"ת העניינים פועלים בדיוק הפוך. פסוקים רבים מביעים את מידותיו של השי"ת, המחבב דווקא את העני והאומלל, את הדרך ואת הנכלם, ואת כל מי שהעולם אינו מאיר לו, לכאורה, את פניו.

גם בסליחות אומרים: 'רחמנא דעני לעני, ענינא - פירוש, ה' העונה לעניים, תענה לנו; רחמנא דעני למכיכי רוחא, ענינא - פירוש, ה' העונה לשפלי-רוח, תענה לנו'. למדנו, שאחת ההגדרות המובהקות של בוראנו יתברך ויתעלה היא - שהוא מקשיב לאומללים ולמסכנים. ברום דרגתו, ומשמי-שמים, כשאינספור מלאכים ושרפים מקיפים אותו, מעדיף השי"ת להביט אל נכאי-היום הללו, ולסייע להם במועקותיהם. ההיפך הגמור, מדרכם של בני אדם. ולכן, דווקא האנשים הללו יכולים למצוא דלת פתוחה אצל השי"ת, יותר מכל אדם אחר.

ולכן, העצה היעוצה שאפשר לייעץ להם היא לעזוב את כל השתדלנויות המזיתרות אצל אנשים אחרים, ולהשתדל לזכות רק לקרבתו של אבינו שבשמים, שייטיב להם ויחלצם מכל צרותיהם ומצוקותיהם - יותר מכל השתדלנים האחרים.

צריכים לרחם על כל מי שמסתמך על 'המטוסים החדשים', ומאזין להתרברבותם של 'הממונים על הבטחון'

כיון שדיברנו בענין האויבים הקמים עלינו, נציין שהאבסורד הנורא הוא, שיש עוד אנשים המשתעשעים ב'כוחי ועוצם ידי', וכשארין מאיימת בשיגור פצצות-אטום לארץ ישראל, רח"ל, וגם אנשי-המקצוע יודעים שאסור לזלזל באוימיהם, הם חושבים, ואומרים, ש'לנו יש מטוסים יותר טובים, שבכוחם לפגוע בכל פינה באירן, גם בכור האטומי' - - -

כל ילד קטן בחיידר יודע שלא כך צריכה להיות תגובתו של העם היהודי נגד האיזמים המזעזעים הללו! כל ילד הלומד את תורתנו

בד"ה 'טורטני', בשם הירושלמי, שדעת רבי עקיבא היא שהיו עשרים וארבעה מרגלים.

איזה ענווה! איזו גדלות של מנהיג אמיתי!

שמע ה' בית אפרים' את הדברים, ונזכר שאכן כך כותב התוספות. נו, עכשיו נעצור רגע ונתבונן: מה היה עושה 'מנהיג' שאינו מנהיג, הנגוע בנגיעות מראשו ועד רגליו, שהיה רואה גאון שכזה המגיע לעירו, ומצליח להפליא בדרשתו את כל יושבי העיר, ועוד מזכיר לו דבר שהוא-עצמו לא זכר...

הרי אדם שלא ניחון במידות טובות, ומגמתו איננה להנחיל את הטוב לקהל עדתו, היה עושה כל טצדקי שבעולם על מנת להיפטר במהירות האפשרית מאדם שכזה, שעלול לרשת ממנו את הרבנות. ומה עשה ה'בית אפרים', בישרותו הגדולה, לאחר שמהר"ש קלוגר הראה לו את התוספות? - המרא דאתרא בעיר ברוד, כך סיפר מרן הגרי"ש אלישיב, אמר למהר"ש שמעתה בוודאי לא יתמנה למלמד תינוקות, אלא למגיד מישרים של העיר!

מגיד-המישרים של ברוד היה בדרגה זהה להמרא דאתרא של העיר, וכמו בכל ישיבה שבה מכהנים ראשי ישיבה ומשגיח, היו בעיר ברוד רב ומגיד-מישרים, כשאחד היה ממונה על החלק ההלכתי, והשני על הפן המוסרי של אנשי העיר.

והמרא דאתרא של העיר ברוד, ממנה את רבי שלמה קלוגר שיעמוד לצדו! כוונתו היתה שלאחר 120 שנותיו יתמנה המהרש"ק להמרא דאתרא, וכך אכן היה. היש בדמיונו ציור תיאורי לענווה יותר גדולה מזו?!

המשימה העיקרית: להרביץ תורה!

מלבד הלקח המאלף שיש לנו ללמוד מענוותו המרובה של רבי אפרים זלמן מרגליות, שהעניק למהר"ש את המינוי המכובד, נסיק מכאן עוד שני דברים.

נתאר לעצמנו רב ואב"ד באחת הערים בארץ ישראל הנוטש את משרתו, והולך לחפש לו מקום אחר שבו יוכל להרביץ תורה; האם מצטיירת בדמיונו, גם זה הרחוק ביותר, מציאות כזו שאותו רב י"לך להתמנות כ...מלמד בחיידר? הרי הדברים יישמעו כחוכא והיטלולא! ורבי שלמה קלוגר, ידע שמשימתו העיקרית בחיים היא להרביץ תורה, ואם נאלץ להתפטר ממשרתו בעיירה זאליפוט, הוא הולך להיות מלמד דרדקי, ולא אכפת לו משום דבר אחר, רק להרביץ תורה.

ועוד יש לנו ללמוד ממעשה מופלא זה, עד כמה גדולה היתה ענוותו של רבי שלמה קלוגר, בכך שהיה מוכן לשאת דרשה בפני כל הקהל, למרות שהעילה לדרשה היתה כדי להביא לאישור מינויו כמלמד. כמה 'מנהיגים' היו מסוגלים לעשות זאת?... הרי לנו דמותו של מנהיג.

והרי לנו כוחם של מנהיגי ישראל, שרק בזכותם מתקיים העם היהודי. (מתוך הספר 'שבת בשמחה')

שכזה, ששמו יצא מסוף העולם ועד סופו, מחליט לנטוש את קהילתו, היו לו מן הסתם כמה וכמה סיבות אמיתיות לכך, ויש רק לרחם על היהודים שנימנו על חברי הקהילה ההיא, שהגיעו למצב כזה. אולם, אחרי הרחמים המרובים, הבה נבחן מקרוב מה עשה המהרש"ק לאחר מכן. רבי שלמה קלוגר פונה לחפש מקום אחר בו יוכל להרביץ תורה. בתוך כך, הוא מגיע אל העיר ברוד, שם מכהן כאב"ד הגאון בעל ה'בית אפרים', רבי אפרים זלמן מרגליות.

משרה פנויה

כיוון שבעיר זו לא היה באפשרותו להרביץ תורה באמצעות הרבנות, מחליט רבי שלמה קלוגר לחפש משרה אחרת, העיקר שיהא בכוחו להמשיך ולהפיץ את תורת השם, כלבבו.

והנה, לאחר בירור שעשה אצל אנשי העיר, מצא שבחיידר המקומי יש משרה פנויה של... מלמד-דרדקי והחליט לקחת אותה על שכמו. ישב גאון כביר שכמותו, וירביץ תורה לילדי ישראל. העיקר שלא תשתכח תורה.

בכך עוד לא תם הסיפור. בעיר ברוד, המשיך מרן הגרי"ש אלישיב לספר, היתה תקנה שכל יהודי שביקש להתקבל למשרת המלמדות, היה צריך לשאת לפני כן דרשה לפני הציבור בבית המדרש המקומי. והיה, אם מצאה הדרשה חן בעיני הקהל, זכה האיש במשרה, ואם לא - נאלץ היה לפנות את המקום לרעו הטוב ממנו.

בני הקהילה דרשו אפוא גם מהגר"ש קלוגר לשאת את דברותיו לפני העם. הגאון הסכים, אך דרש שגם ה'בית אפרים' יהיה נוכח בעת הדרשה. והנה, עולה 'המועמד להיות מלמד' על בימת בית המדרש, ונושא דרשה מצוינת, כפי המתאים למי שעתיד להיות אחד מגאוני העם היהודי, והקהל אכן נהנה מאוד מהדברים.

אי-אפשר לשנות מדעת התורה

ברם, לאחר הדרשה, כאשר עבר הגאון ליד כסאו של המרא דאתרא, רבי אפרים זלמן, הבחין המהרש"ק שפניו זועפות קמעה, וביקש שיאמר לו על מה נשתנו פניו. השיב לו הרב, שאמנם הדרשה היתה טובה, אך מתוך הדברים, וחשבון-הפלפול שעשה בפרשת 'שלח', פרשת המרגלים, עולה שלא היו שנים עשר מרגלים, אלא עשרים וארבעה, וזה נגד פשטות דברי התורה ודברי חז"ל, וכיוון ששינה מדעת התורה, זעפו פניו.

במקום תשובה, שאל רבי שלמה קלוגר את ה'בית אפרים', אם יש כאן בבית המדרש ירושלמי על מסכת סוטה. רבי אפרים זלמן השיב שמפני יוקרו ונדירותו של הירושלמי, אי-אפשר להשיג את הספר. הדרשן המשיך לשאול האם אפשר להביא לו מסכת סוטה מש"ס בבלי, והפעם התשובה היתה חיובית.

יעיין נא מר בדף ל"ד עמוד א', ויראה בעיניו שהביאו שם התוספות

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

◆ האם מותר לומר דברי תורה בצרפתית כאשר הגוף אינו מכוסה כראוי?

◆ איסור גילוי הראש לאיש ולאשה

◆ הדעות השונות בקשר ל'פאה נכרית'

אמירת דברי קדושה בצורה הולמת

- בעת אמירת דברי קדושה: ברכות, קריאת שמע, תפילה או דברי תורה, יש לנקוט זהירות מיוחדת ממחשבות שאינן ראויות לאותה שעה, וכל שכן מחשבות שאינן ראויות כלל.
- מחשבה בדברי קדושה, כגון בדברי תורה, מותרת אף בשעה שעשויות להתעורר מחשבות שאינן ראויות, למעט בשעה שיוצא ידי חובת ברכה וכדומה, בשמיעה מפי אחר.
- איסור מן התורה לדבר דברי קדושה: קריאת שמע, ברכות, ודברי תורה, בכל לשון שהיא, בשעה שערוות המדבר בלתי מכוסה, או כאשר יש לנגד עיניו ערווה בלתי מכוסה.
- לדעת רוב הראשונים - וכן הלכה - הוסיפו חכמינו ז"ל על האיסור הנ"ל, ואסרו לדבר דברי קדושה בשעה שלבו של המדבר 'רואה' ערווה בלתי מכוסה, בין שלו ובין של זולתו.
- הלבוש בחלוק ללא בגד המכסה את הלב, או הערווה, וללא בגד או חגורה החוצצים ביניהם - עליו להדק את החלוק על הלב, או מתחתיו, ובאופן זה רשאי לדבר דברי קדושה.
- העומד בתוך מים ואינו לבוש, רשאי לדבר דברי קדושה, ובתנאי שעניו מחוץ למים ואינו רואות את ערוותו; ואם לבו בתוך המים - צריך לכסות את לבו, או לחצוץ בינו לבין הערווה.
- איסור לאיש מישראל לשהות בגילוי ראשו, וחמור האיסור במיוחד בעת אמירת דברי קדושה: ברכות, תפילה או דברי תורה, וכן בעת שהייה בבית הכנסת.

- בתפילת העמידה, חובה על המתפלל להיות מכוסה בצורה מכובדת, כיון שהוא כעומד לפני המלך, ואסור להתפלל בלבוש

בלתי מלא; ולכתחילה יש להקפיד על כך גם בעת אמירת כל ברכה שהיא.

- שטח של טפח (8-9.6 ס"מ, לשיטות השונות) מגולה במקומות המכוסים שבאשה - איסור לומר כנגדו ברכות, תפילה, או דברי תורה; ולכתחילה איסור אף בעצימת עינים, ויש מתירים.

חובת האשה בלבוש ובכיסוי הראש

- חובה מן התורה לאשה נשואה לכסות את שערות ראשה, ואסור לה לגלותן אפילו בחדרה שבביתה, ובזוהר הקדוש נאמרו דברים חריפים על כך.
- לדעת הרמ"א ופוסקים רבים נוספים - 'פאה נכרית', המיוצרת משיער של אשה אחרת, נחשבת ככיסוי ראש; ולדעת פוסקים אחרים אין הפאה נחשבת ככיסוי.
- חובה על האשה לכסות תמיד את כל גופה, פרט לפניה ולידיה - עד המרפק, ונכון לכסות גם מעט מתחת המרפק.
- איסור להסתכל על אשה כדי להנות, כיון שהדבר מביא לידי מחשבות פסולות; ואת המקומות המכוסים איסור לראות אף לפי תומו, דהיינו אף כשאין כוונתו להסתכל.
- מותר לאב מותר לישון אף עם בתו, וכן לאם עם בנה, עד זמן מסוים המשתנה מילד לילד - ראה שולחן ערוך אבן העזר סימן כ"א סעיף ז'.
- הנוגע בידו במקומות המכוסים שבגופו, כאשר הם נקיים, או כאשר הם נמצאים בתוך מים - נחלקו הפוסקים אם צריך ליטול את ידיו.

גיליון מס' 11 • פרשת וישלח • תשפ"ג

סיפור השבוע

מסופר על יהודי אחד ששהה בעיר קוזמיר, ולפני שנסע חזרה לביתו נכנס לאדמו"ר ר מרדכי מקוזמיר זצ"ל כדי לקבל ממנו ברכת הדרך וגם להגיש לאדמו"ר פתק עם מבוקשו. לאחר מכן רץ אותו יהודי לתחנת הרכבת שהייתה רחוקה מקוזמיר מרחק רב מאד, וכשבא לתחנת רכבת איחר בכמה דקות את הרכבת והרכבת נסעה לדרכה בלעדיו. והיה צריך לחכות ולהמתין עד הרכבת הבאה שתצא יום למחרת. חשב אותו יהודי שיוכל בזמן הזה, עד שהרכבת הבאה תבוא, לנסוע חזרה לאדמו"ר מקוזמיר זצ"ל ולהתייעץ איתו בנושא נחוץ אחר. נסע בחזרה לקוזמיר ונכנס בבוקר מוקדם לחצרות קדשו של האדמו"ר זצ"ל. שאלו אותו המשמשים של האדמו"ר למה חזר והרי אתמול כבר היה פה לקבל את ברכתו של האדמו"ר, והשיב להם אותו יהודי שחייב להתייעץ עם הרב על עוד נושא חשוב ונחוץ. הכניסו אותו המשמשים פנימה לאדמו"ר, למרות שהיה זה שעה מאוד מוקדמת בבוקר וזה לא היה שעה של קבלת קהל כלל. כאשר נכנס לאדמו"ר לקודש פנימה נתמלא פחד גדול ושכח מה רצה להתייעץ עם האדמו"ר בדחיפות. וכששאל אותו האדמו"ר זצ"ל על מה הוא רוצה להתייעץ איתו, עמד היהודי נבהל ומשתומם במקומו ולא ידע מה לענות לאדמו"ר. עמד כך היהודי כמה רגעים עד שהושיט לו האדמו"ר זצ"ל את ידו וברך אותו שוב פעם בברכת פרידה, ובתוך ברכת הפרידה שברך אותו האדמו"ר הכניס ונתן לו את התשובה לשאלה שאותו רצה היהודי לשאול מהתחלה, ושבגללו חזר בחזרה לאדמו"ר. קיבל היהודי את ברכת הפרידה ויצא באימה ופחד מחדר האדמו"ר בחזרה לתחנת הרכבת, וראה בחוש שהאדמו"ר זצ"ל כיוון והבין את מחשבותיו ומה שרצה לשאול ולהתייעץ וענה לו עליהם תשובה ברורה. וכמה ימים אח"כ לא יכל לשכוח את המראה הנפלא שראה בעיניו את רוח הקודש של האדמו"ר מקוזמיר זצ"ל.

אמרות טהורות

"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום. ויצו אתם לאמר וגו'. ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה וגו'

הענין והאמת מזה דכתיב תשית לראשו עטרת פז, ובגמרא תפלות אבות תקנום, היינו שאבות הקדושים פעלו בתפלתם עד סוף כל הדורות שכל אחד יהיה ביכולתו לדבק את עצמו בהשם יתברך ושתתקבל תפלתו, ועיקר התפלה היא במדת יעקב ובבחינת תתן אמת ליעקב, ואיתא מפני מה הראשונים התפללו ונענו מפני שהתפללו בשם, ואיתא בספרים הקדושים 'בשם' נוטר' (ראשי תיבות) ב'לא ש'פתי מ'רמה, היינו במדתו של יעקב בחינת אמת, והוא מדת תפארת כי בזה השם יתברך מתפאר כנודע מאמר הזוהר הקדוש חזי במאי ברא אתינא לקמך, והתפלה גם כן צורך גבוה לתקן בעולמות העליונים. ואיתא בגמרא תפלת ערביץ רשות, 'רשות' בגמטריה כמנין השם 'שק"ו צי"ת' (ר=200, ש=300, ו=6, ת=400, ביחד =906, ש=300, ק=100, ו=6, צ=90, י=10, ת=400, ביחד=906) וגם בגימטריה כמנין 'תועלת' (רשות=906, ת=400, ו=6, ע=70, ל=30, ת=400, ביחד=906), בחינת שפלות מדת יעקב, גם 'אמת' נוטר' (ראשי תיבות) א'פר מ'ה ת'ועלת, מידתו של יעקב, ועשו כוונתו לבטל ענין התפלה, כי 'עשו' נוטר' (ראשי תיבות) ע'שיותיו ש'וא ו'שקר, ההיפך מדת יעקב אמת ושפלות, ועשו מדתו גאוה ושקר בסוד אל תבואיני רגל גאוה.

פניני פרשת השבוע

מאת המחנך ר' בעריש גוטשטיין

השבוע בפרשה לומדים על המאבק של יעקב אבינו עם שרו של עשיו, כמו שכתוב "ויותר יעקב לבדו, ויאבק איש עמו, עד עלות השחר, (וישלח פרק ל"ב פסוק כ"ה) ופירש"י בשם אבותינו זכרונם לברכה (ב"ר ע"ג) שהוא שרו של עשיו. השאלה מהו המסר הנלמד לכל יהודי לכל הדורות ממאבק שמימי זה? יעקב אבינו מצא את עצמו בודד במאבקו לאחר שמשפחתו ובניו, שהם היו משענתו היחידה, כבר חצו את מעבר יבוק, מהי הסיבת היוותרותו לבדו? רש"י מביא הגמרא בחולין ל"ב בגלל ששכח פחים קטנים וחזר עליהם, כלומר: היציאה שלו היתה רק בדיעבד, לו היה יודע בבירור שלקח הכל עמו, לבטח היה ממשיך בדרכו ישראל, אך יש מפרשים שיציאתו היתה לכתחילה למטרה רוחנית שאין כמוה, למאבק איתנים זה, למגר כוח הרע שבעולם, על עוצמת מאבק זה נאמר במדרש דברים נפלאים "רבי ברכיה בשם רבי סימון אומר: אין כא- ל, ומי כא- ל ישראל סבא, מה הקב"ה כתוב בו: ונשגב ד' לבדו ביום ההוא, (ישעיה ב') אף יעקב- ויותר יעקב לבדו, (בראשית רבה ע"ז, א') כל הקורא מתפלא על השוואה בין ה"לבדו" של הקב"ה, לבין ה"לבדו" של יעקב אבינו, דורשת הבנה? מה המסר הרוחני שניתן להבין לכל יהודי ממאבק זה? מהו סוד המידה של "לבדו"? שמתוך מידה זו צעד יעקב אבינו המאבק בשלימותו, המלבי"ם בביאור הדברים וז"ל: ויותר יעקב לבדו, היינו שיעקב הכין עצמו אז לנבואה, להכין את עצמו להפשיט את החומר מעליו, ותישאר נפשו לבדו מתבודדת עם האור העליון הרוחני, שזה המליץ במה שכתוב: ויותר יעקב לבדו, שיעקר שם יעקב או משה וכדומה לא נאמר על החומר שהוא רק הלבוש של יעקב, כי עקר שם יעקב הוא על יעקב הפנימי, שהוא נפשו ונשמתו שזה יעקב העיקרי, רצה לומר שנפשו של יעקב נותרה לבדה מופשט מן האישית והחומר. כמו"כ נאמר באבות בן זומה אומר: איזהו חכם הלומד מכל אדם, איזהו גיבור הכובש את יצרו, איזהו עשיר השמח בחלקו, שמעתי ביאור נפלא מה מדרך לנו כאן בן זומא, כי האדם יש לו ובו ועצמו כל המעלות, והוא בלתי תלוי באחרים, אדרבה שלמותן של המעלות הנו דוקא כשבאים מכוח מעבודתו, זהו סוד ה"לבדו" שמתוך שהוא "עצמי", יחידי, מקורי, יהודי, זאות אומרת שמצד אחד: לחיות עם הציבור ולא להיות פורש מן הציבור, אך מצד שני: עליו להיות לבדו בעולמו, כפי שתאר הרבי שמחה בונים מפשיסחא

המשך בעמ' ב'

נפלאות ערותיך

קודם המלחמה העולמית עמד על פרק דבר שנוגע בגזירות על כלל ישראל, ונאספו כל גדולי ישראל בפולין והעלו הצעה שע"י סכום כסף גדול שישלמו במקומות הגבוהים יתבטלו הגזירות, כפי שהיה נהוג אז במלכות רוסיה והרה"ק ר' מרדכי מקוזמיר ז"ל לא הסכים לעצה זו ואמר האדמו"ר מאסטראווצע שצריך לשמוע לדעת האדמו"ר ז"ל כי הוא פועל ישועות וע"ז ענה הרב הצדיק מגור שג"כ שמע מאביו בעל "השפת אמת" שהאדמו"ר מקוזמיר הוא פועל ישועות והסכימו כולם לעצתו של האדמו"ר ז"ל.

פניני פרשת השבוע-המשך

זי"ע, פעמים נדמה לי שכל יהודי הוא עץ בודד במדבר, בן יחיד לבורא עולם, ואין לו לרבש"ע בעולמו אלא אדם אחד, כשם שהוא אחד, כפי ההגדרת המהר"ל מפראג בספרו תפארת ישראל פרק ג' שמאריך שם להסביר שהקיום של העליונים הוא קיום בפועל, ואילו של התחתונים הוא קיום בכוח, לפיכך התחתונים נמצאים תמיד בתנועה ובהתקדמות, ואלו לאדם לחשוב שמדרגתו תגן עליו והוא יצליח להישאר תמיד במדרגתו, ומוסיף שם: לפיכך שמו ראוי לו שיהיה משתתף עם האדמה, שהיא מיוחדת לצאת מן הכח אל הפועל בפירות, צומחים, וכל אשר שייך אליה, וכן הוא האדם יוצא כחו אל הפועל, ולכך שלימות האדם נקרא גם כן בשם "פרי" מאי פירות? אלא מצוות, הרי בשביל שלא הוציא שלימות שלו אל הפועל, שנקרא בשם אדמה, נאה לו והוא נאה לשמו, שיוצא האדם מכוחו אל הפועל, וזה עיקר תפקידו של האדם לדרוש מעצמו, כך האדם אינו יכול למלא את צמאונה ורעבונה של הנפש בעולם הזה, אלא לשמוע בקול המצוות הצועקות שיקיימים עוד ועוד הרה"ק רבי יעקב יוסף מאוסטראה (השני) זי"ע ביאר לשון התפלה "אשרי איש שישמע למצוותיך", שכאשר ישראל קם בבוקר צריך להטות אוזן ולשמוע איך שהמצוות צועקת אליו לקיימם, הטלית מבקשת ממנו שיתעטף בו, התפילין מתחננות שילבישם, וכן כל מצוות ה' צועקות ומבקשות, ואשרי למי שישמע לקולם לשמור לעשות ולקיים (ארץ החיים אות רעז) מספרים שבאחד הימים פגש הגה"ח ר' גדיל אייזנער זצ"ל את אחד ממכיריו מן הימים שלפני המלחמה, קדמו שויץ בברכה, קראו בשמו ופניו לשלומי, ענה הלה: איך בין שויץ בברכה, קראו בשמו ופניו נותרו אטומות ומנוכרות, רימז ששינה דרכו ושמו... ר'גודל נקט אז במילים נוקבות לפתוח את לבו ואמר לו: מי לימדך לדבר כך? וכי היטלר ימ"ש? הלה פרץ בבכי נורא: איבדתי את אבי ואני ואת כל משפחתי, איך אפשר להביץ? איך אפשר להמשיך? ר' גודל הניח לו לשפוף לבו ולאחר מכן החל לנחמו ולחזקו, ובתוך הדברים אמר לו: וכי את הכל הינך מביץ? כלום ברור לך כיצד יכול להיות שבוארשא נשמע קולו של אדם המדבר באמריקא? ואף על פי כן הינך משתמש בזה, הרי לך שיכול אתה לעשות דבר גם כאשר אינך מביין על בוריו, ממילא יכול אתה לעבוד את השי"ת גם כאשר אינך מביין את דרכיו הנסתרות, כה האריך עוד לחזקו ולדבר על לבו, וסיפר ששנים עברו ולא נתראה עמו ולא ידע מה עלה בגורלו, פעם, אחר עלותו לארץ הקודש הלך ברחובות תל אביב, ולפתע עצר בסמוך לו יהודי שומר תורה ומצוות שנסע על אופניים וקרא לו: ר' גודל, ר' גודל, והציע לו להצטרף לנסיעה ולהיכנס אל מושב כסא המחובר לצידי, ר' גודל הסתכל לעבר הבית מושב, חקרה במבטו ואמר לו שאינו יודע איך יכנס בכלל אל המושב הנמוך הזה... ענה לו: מה בכך שאינך מביין, כלום את הכל הינך מביין, און דער ראדיו פארשטיסטו יא?, ר' גודל שעתה הכיר את בן שיחו, שמח מאד למראה עיניו, וכאשר סיפר זאת ציין בשמחה, שיזכה להקים בית נאמן בישראל, הנה הוא קנה הגבורה, ועושר האמיתי, והחכמה שלמד מכל אדם, בלתי תלוי כלל בזולת אחרים.

קירלין

חנטשין

היא עיירה בחבל קיילץ שבפולין, על שפת נהר סילניצה, כ-15 ק"מ מקיילץ ושימשה בעבר מקור לאבן גיר לצורך ייצור סיד. בעיירה החלה את דרכה חסידות חנטשין, וכן ישבו בה רבנים מפורסמים שנקראו על שם העיר. במשך השנים לא הותרו מגורים ליהודים בעיר המחוז קיילצה, ולכן הסתפקו בעיירות שבסביבתה, כחנטשין. בשנת תקפ"ז בעיירה היו 1,740 יהודים, שהיוו 70% מאוכלוסייתה. שבעים שנה מאוחר יותר, ב-תרנ"ז, כבר היו 4,361 יהודים ועדיין נותרו 70% מהאוכלוסייה. ישנו תיאור ספרותי מהתקופה, ובו נרשם שהיהודים בעיירה חיו בחברה דתית סגורה, החיים בבתים סביב מרכז העיירה וברחובות הראשיים שבה. בשנת תרס"ה לקראת מלחמת העולם הראשונה, העיר סבלה משריפה ואוכלוסיית היהודים ירדה ל-3414 ונפשות, המהווים רק 61.1% מתושבי העיר. בתום המלחמה נותרו רק 512 בתים על עמדם. לאחר המלחמה, בשנת תרפ"א, נספרו בעיירה רק 2,825 יהודים המהווים 56 אחוז מאוכלוסייתה בלבד.

איריש ווארט

ס'איז באקאנט אז דער טוריסקער מגיד האט זיך פיל געקאכט אין קץ משיח"י, האט איהם זיין ברודער דער רבי ר' איציקל סקווערער אמאל געפרעגט: איך הער אז דו זאגסט קיצין? האט אויף דעם דער טוריסקער מגיד גענטפערט: "ניין איך עפען בלויז אויף א חומש, און כ'זאג אבא כך כתוב בתורה".

האט רבי איציקל סקווערער אויף דעם אויסגעפירט "היינט דארף מען שוין נישט עפענען א חומש, אז מ'קוקט אהן א איד זעהט מען אז משיח דארף שוין צו קומען!"

נאך אן ענין איז באקאנט, און כ'האב דאס געהערט פון התמים ר' יוסל וויינבערג משכונת כתר עליון אשר במקורו הינו מחסידי טוריסק וזקיני הניח תפלין אצל מרן המגיד מטוריסק, און ער האט איהם דערביי געזאגט אזוי לייג איך און אזוי האט דער טאטע געלייגט און אויך דער זיידע וועלכע האט עס מקבל געווען פון אליהו הנביא און אזוי זאלסטו לייגן. זעהט אויס אז ער האט דאס געזאגט פאר יעדן בחור ווייל כ'האב געהערט שוין די זעלבע זאך פון אנדערע.

לרפואת הילד
חיים אריה ייבמיהו בן אסתר
בתוך שאר חולי ישראל

להצלחת
ישראל אהרן בן גולה
ומשפחתו בכל העניים

ניתן לשלוח תגובות.
רעיונות והערות
למערכת באימייל:
s0733678281@gmail.com

המזונת השבוע

הרה"ק רבי חיים שמואל מחנטשין זי"ע
כד "החווה מלובלין"

את הבקבוקים מביאים לאחת מנקודות האיסוף:
ירושלים-ת"י 21 מאחורי השער
ביתר-עלית-ברום 9/5 מאחורי הדלת

בקבוק = אותיות!

אוסטרים
בקבוקים
מבאים למנוח
השומה למנוח
אוחיון דואגים
למחזור

איתם שותפים בספר תורה
כל שנשאפו יחיו בקבוקים בן חוב ביתו אוחיון בספר ומורה

רבי מרדכי הורוויץ וראש ישיבת ירושלים

צריקים במיתתם קרויים היים

מגורים

מספר אחד מרואי הישועות אצל הצדיק:
"כאשר חיתנתי את ביתי הבכורה, רציתי מאוד שהיא תגור בישוב שלנו, אך בזמננו, ללא הון עצמי של מאות אלפי שקלים, הדבר אינו מציאותי כלל.

התחזקנו בתפילות, ובאמונה, ולאור המלצתו של ידיד, הצטרפתי באותה שנה לציון הרבי מקוזמיר, כאשר משאלה מיוחדת לי אליו - אני רוצה את הבת שלי גרה לידי, וזקוק לנס.

במקביל, נרשמה הבת להגרלה של מחיר למשתכן, והלא יאומן קרה, היא זכתה! ובמקום ה 30 מתוך 110!!

מיד עם היוודע דבר הזכיה, תרמנו עוד 100\$ לטובת ספר התורה שנכתב בתקופה זו לזכות הצדיק מקוזמיר.

תודה לבורא העולם ולשליחו הנאמן, אשר המליץ טוב בעדנו והביא לנו את הישועה הגדולה."

לקי"י
שעון חורף!

הדלקת נרות: 16:17
יציאת השבת: 17:08
רבינו תם: 17:39

ע"פ אופק תל אביב
טל' בכסלו תתשפ"ג

טוב לחסות בה'

818

תילחם, אתה מסוגל!

וישלח התשפ"ג

יעקב אבינו מגיע למעבר יבוק, והנה מגיע מלאך ומתחיל להיאבק איתו. יעקב אבינו לא מרים ידיים ומתייאש מראש, אלא עושה את ההשתדלות שביכולתו, ולבסוף גם מנצח. לכן, המלאך משנה לו את השם לישראל, "כִּי שָׁרִיתָ עִם אֱלֹקִים וְעַם אַנְשִׁים וַתִּגְבַּל". מסביר הגרב"מ אזרחי שליט"א (ברכת מרדכי): "מהותו של יעקב היא "שָׁרִיתָ" – תעשה השתדלות ברוחניות, תילחם נגד היצר הרע שלך כמה שאפשר, וממילא ה"ותגבל", ההצלחה נגד היצר היא כבר סייעתא דשמיא, עזרה משמיים, ולא תלויה בך!".

סיפר הרב יעקב שיש שליט"א: "לפני זמן מה נגש אלי אברך מ'פרדס כץ', ב"ב וסיפר לי: "אינני צדיק גדול, אך מצוה לספר את אשר אירע לי לפני שלוש שנים. ביום כיפור, קיבלתי על עצמי קבלה לשנה החדשה – לא ללכת באמצע סדר הלימוד לשום סידורים, ויהי מה. ללמוד ברצף וללא הפרעות. כל חיי ראיתי כי כאשר הפסקתי את הלימוד לצורך טיפול בערכיי, נחלתי אכזבה והדבר לא הסתדר: כשהלכתי לעירייה באמצע הלימוד לסדר תשלום, הפקידה לא נמצאת, כשהגעתי לקופת חולים, נגמרה התרופה וכדו'. קיבלתי קבלה זו בכל הכח לשנה הקרובה.

והנה, לאחר חצי שנה, בתחילת חודש ניסן ניסיתי להירשם לשיבת בין הזמנים ב'פרדס כץ', מקום מגוריי, אך לא קיבלו אותי. למרות זאת, החלטתי להגיע וללמוד שם. הגעתי לתחילת הלימוד בשעה 10:00, ולפתע לאחר חצי שעה, אני שומע על המולה. מה קרה? הכל סיפרו כי הרב דניאל זר, ראש ישיבת 'אור דוד', מחלק כעת בישיבתו 500 ₪ לכל אברך שגר בפרדס כץ לכבוד חג הפסח. 500 ₪ לאברך לפני פסח זה מצרך

חשוב מאד. רבים עזבו את בית המדרש, וחזרו לאחר זמן קצר עם כסף ביד. ומה איתי? – מצד אחד קיבלתי על עצמי שלא ללכת באמצע הסדר לשום מקום, אך כעת זה לימוד של חופשת 'בין הזמנים', ואני אפילו לא רשום שם באמת, אז אולי במצב כזה אוכל להפסיק וללכת?! התגברתי על השקרים של יצר הרע, ואמרתי: החלטתי ביום כיפור כי אני לא מפסיק באמצע לימוד התורה, בין אם זה בחופשה ובין אם זה ביום רגיל – איני הולך. רק בסיום הלימוד, בשעה 13:00 אלך ויהי מה.

הסתיים הלימוד והזדרזתי למקום. היה אדם לפניי בתור. כדי לקבל את המענק צריך למלא טופס, אבל מתברר שהבן אדם לפניי לקח את הטופס האחרון, ואין אפשרות לקבל יותר מלגות ממה שהקציב הרב. זה שלפניי קיבל, אך אני לא קיבלתי. ליבי נצבט, עמדתי ביציאה מהישיבה, כשסערה אדירה מתחוללת בקרבי. "אתה רואה, הפסדת 500 ₪", צעק היצר בליבי, ומיד קרא יצר הטוב: "הזכיה האמיתית היא הלימוד של 3 שעות, זה נצח! ברוך ה', אמנם אין לי חמש מאות שקל ביד, אבל עמדתי בנסיון, וזה שווה הרבה יותר מכל הכסף!". כעת ליבי נרגע ונעשיתי שמח. ואז, ממש באותו רגע, צלצל הטלפון, כשעל הצג מופיע מספר של "דרשו", ארגון של לימוד הדף היומי. "שלום, רצינו לדעת האם נבחנת לאחרונה במבחן המסכם של הארגון שלנו על הגמרא וההלכה?". "כן עשיתי", השבתי. "אז רצינו לבשר לך שזכית בהגדרה מתוך כל אלו שהצליחו במבחן". "זכית?!", זה לא קורה לי הרבה, אני נרגש. "בכמה כסף זכית?!" "זכית ב-\$5,000...". קיבלתי פי 30. באותו זמן היה פרויקט מגורים 'על הנייר' באזור. ניגשתי לקבלן הנחתי את הסכום הזה כמקדמה, ובהמשך ה' שלח לנו סיוע משמיים ובזכות כך זכינו לקנות דירה רחבת ידיים באופן על טבעי. אני נלחמתי במה שיכולתי, ובורא עולם ניצח!

לרפואה פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורשל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. דביר בן רויטל. ליאור בן פרידה. אריאל בן רויטל. שרה חיה רפאלה בת רחל.

זיווג הגון: ניר ואודליה בני ציפורה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. אלס בת פרידה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה. הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחיה בת טובה. עליזה בת מזל טוב מלכא. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. גלילי הכהן בן כוכבה. שלמה בן סעדיה זנדאני. רוני עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו.

העלון מוקדש לרפואת גליה בת בת-סיני בתוך שאר חולי ישראל

נסיעה סמוך לשבת

אנשים רבים רוצים לנסוע לקרוביהם ביום שישי הקצר סמוך לשבת, וכעת נברר את ההלכה: הגמרא (סוכה מד) אומרת: 'לא יהלך אדם בערב שבת הליכה של יותר מ-3 פרסאות (12 ק"מ), בין אם הולך לביתו או להתארח, והטעם שמא לא יספיק להכין צורכי שבת ולהתכונן כראוי. וכן פסק השו"ע (רמט, א). אלא שבזמננו יש רכבים, לכן שיעור מרחק הפרסאות נמדד לפי זמן ולא הליכה (הליכת 'מיל' הינה 18 דקות, וב-3 פרסאות = 3 וחצי שעות), כלומר, שבימינו שיש רכבים אסור לנסוע ביום שישי מרחק נסיעה של 3 וחצי שעות (יעד רחוק מאד), שמא לא יספיק להגיע בזמן ולהכין צורכי שבת. יוצא דופן, אם הודיע מראש שמגיע להתארח והכינו בעבורו אוכל, הרי שאין את האיסור כיוון שהכל מוכן,

ברכה בדבר הסמוי מהעין

1) בגמ' (תענית ח): "אמר רבי יצחק אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי (המכוסה) מן העין שנאמר: "יצו ה' איתך את הברכה באסמך". המהר"ל מפראג (נתיב העבודה פ"ג) ביאר ע"פ זה את המימרא (ב"ב כח): "הרוצה להעשיר - יצפין", יצפין מלשון צפון, ספון וטמון,

סמוי מהעין

שלא תהי' הברכה בגלוי אלא סמוי מן העין, ואז יכולה הברכה לחול. שני טעמים עיקריים בברכה בדבר הסמוי: 1) אין בו עין הרע (מהרש"א ב"מ מב). 2) הקב"ה מנהיג העולם ע"פ הטבע, ואין רצונו לעשות ניסים בכל עת, ולכן שהדבר נעשה סמוי מהעין - יש בו ברכה ('ישמח משה' תולדות). במדרש (במדבר כ"ב ז) מובא: "למה נקרא נכסים? שנכסים מזה ונגלים מזה. אז מדוע לא נקרא 'נגלים'? (קושיית 'תירושי הרי"ם זצ"ל), תירץ: שאין שמירה לנכסים אלא בזמן שהם נכסים ולא נגלים.

ובלבד שלא יגיע סמוך ממש לשבת וכשל בחילול שבת. דבר נוסף, אם מגיע למקום שתמיד מכינים בריווח או שמודיע בפלא' שבדרך - שוב את אין הנסיעה של מרחק שכזה, שהרי האוכל מוכן. אלא, שאומרים פוסקי זמננו כי גם אם כל התנאים מתקיימים ואינו עובר איסור - יזהר מאד האדם לצאת מוקדם מביתו (מג"א רמט, ג), כיוון שישנם הרבה עיכובים היכולים להיות בדרך: תקלה ברכב, פקק או תאונה ח"ו. והגם שתוכנית הניווט (וויוז') מראה שתגיע בזמן, הרי שלעיתים יש שינויים או דברים לא צפויים, שיכול להגיע צמוד לשבת ולעבור על חילולה. ולכן, הזהירו גדולי הדור של ימינו שלא לצאת מחוץ לעיר שעתיים לפני שבת, שהוא שיעור זמן סביר, אשר גם אם חלילה אירעה תקלה, יוכל האדם להגיע ללא בעיות חילול שבת.

המחנך הרב פנחס ברייער

אלצה, מחנך ואנחה הורית
פארו ופארו 25 JE

ילדי האש'

אש היא כוח נפלא. באש אנו מתחממים, מבשלים ואופים. אך כשאש יוצאת מכלל שליטה היא הרסנית, שורפת ומכלה כל חלקה טובה. כלי הנשק בעולם מבוססים על אש. האדם מורכב מארבעה יסודות: אש, רוח, עפר ומים, כשכל אדם נוטה ליסוד אחר, כיום נתמקד ב-"ילדי האש". ילדי אש יהיו מלאי שאיפות ורצון להתקדם. הם יוזמתיים מאוד, כאש השואפת תמיד כלפי מעלה. אך כשכוח זה אינו מנותב לטוב הם יהיו כעסנים, גאוותנים ונקמנים.

כך שהעניין אינו טוב או רע, רק עניין של ניתוב.

(כמובן, יש מצבים שדורשים טיפול מקצועי, אך כאן נעסוק בילדי אש 'רגילים').

ילד תוסס-אש זקוק לתנועה רבה. נעודד אותו ליזום, לפעול, וכאן נשים לב לכישורים של הילד. אם במקביל הוא מבורך בכישרונות, נאתגר אותו בחלק הלימודי: שייבחן, שיעמיק, שייקח על עצמו מעבר למסגרת הלימודית שבכיתה. נבין שמנוע של מטוס סילון המורכב על אופנוע עלול להיות מסוכן. אם יש מנוע סילון ויש יכולות, אז קדימה, שיתקדם. האתגרים, האש והלחץ עושים לילדים האלו טוב. הם חיים כשיש להם אתגרים, ומתפרקים כשהמנוע עובד על ריק. ברור שכל זה עובד רק אם זה בא מצידו של הילד, ולא בהנחתה בכוח. ניתן לילד המון תפקידים בבית, נלמד אותו לתקן, לארגן,

לערוך קניות - בעיקר מטלות הדורשות כוח ואנרגיה. כך ירגיש הילד שהוא ממצה את עצמו בצורה חיובית. זה דורש מאיתנו המון מחשבה, איך לאתגר את הילד בעשייה חיובית מצד אחד, ומנגד - לא להפוך אותו לעסקן. כל ניסיון לדכא ולהרגיע מועד לכישלון. כשמדובר באופי מובנה - הרי זו התערבות במעשי בראשית. אם חלילה ניסיון כזה יצליח, התוצאה תהיה ילד דיכאוני, קצוץ כנפיים, שלא יאמין ביכולותיו גם בעתיד.

קופץ, תוסס ו-מתפרץ

ילדי האש' מועדים להתפרצויות.

הם יודעים לכעוס, להתעצבן, ובמצבים גרועים אף יותר מזה. בעצם, ההתפרצויות אצל ילדי האש ילחיצו אותנו פחות מאשר אצל ילדים אחרים, מאחר שזה מאפיין אותם כחלק מהאופי (ברור שנבדוק האם אין כאן משהו עמוק יותר). זו צורת התגובה שלהם. מה שכן חשוב מאוד - ללמד את הילד שגם כשכועסים יש כללים. אין ביטויי גנאי, הרמות ידיים או טריקות דלתות. העובדה שהוא עכשוו במצב מסוים אינה מאפשרת הכל. ברור שבזוה אנחנו חייבים להוות דוגמה אישית. ילדים הרואים הורים שגם כשהם כועסים הם תחת שליטה, מבינים שהעובדה שאני עצבני, נרגז, מתוסכל - אינה הופכת אותי למעל החוק. הנה, גם אימא כעסה, אבל היא שלטה בעצמה. המשך הסדרה המרתקת בל"ג בשבת הבאה...

זמן קבלת קהל בשמיים

הרב צביק עני

האם ניסיתם פעם להיכנס לחדרו של ראש העיר? – אי אפשר להיכנס סתם כך ללשכה. צריך לתאם תור מראש, בשעות קבלת קהל.

ואם בראש העיר צריך לקבוע שעות קבועות, בודאי כשנסה לפגוש את ראש הממשלה והשרים, יש לקבוע תור מראש, בשעה קבועה ומסוימת. לא ניתן להתפרץ לחדרו של ראש הממשלה ולשטוח בקשות.

להבדיל, מלך מלכי המלכים, פותח בפנינו את דלתותיו בכל שעות היום, בכל מצב שהוא. בכל רגע אפשר לפנות אל אבא בשמיים ולדבר איתו, והוא אף מתאוה לתפילותינו.

אך עם כל זאת, גם בשמיים יש זמני 'קבלת קהל' מסודרות בהן ניתן לפעול פעולות מיוחדות.

זמן מיוחד שבשמיים ניתן להתפלל שחרית, זמן מיוחד לקרוא קריאת שמע, למנחה ולערבית.

יהודי המפספס את אמירת קריאת שמע וקוראה אחר זמנה (8:31 ליום זה ע"פ

המג"א, 9:01-1 לדעת הגר"א) – הפסיד את המצוה היקרה של 'קריאת שמע בזמנה', עד כדי כך שחז"ל כינו את מצבו: "מעוות שאינו יכול לתקן".

כלומר, אם היינו מבינים מה פספסנו בכך שאיחרנו את אמירת קריאת שמע בזמנה בבוקר, היינו אומרים בעצמנו שזהו עיוות שאין לתקן וההפסד שלנו הוא כה גדול.

בעולם הזה איננו רואים את ההפסד, אך בשמיים הנשמה הפסידה אוצרות, שאין אפשרות להשיבם.

לפני שלושה שבועות, בליל רביעי, כח' מרחשוון התשפ"ג, אירע מעשה שזיעזע את שכונת 'זכרון משה' בירושלים. שניים מהמתפללים של בית הכנסת הידוע 'זכרון משה' בירושלים חלמו באותו לילה אותו חלום בדיוק, פרט אחר פרט.

אחד מהם הינו הרב אברהם גולדברג שליט"א המוכר בבית הכנסת, ועימו

חלם עוד אחד מהמתפללים, וכך מאתר הרב אברהם גולדברג את החלום: "ראיתי בחלומי את האחייני שלי – ר' הלל גולדברג זצ"ל, אשר נפטר בפתאומיות בערב סוכות האחרון (לפני כחודשיים) והותיר אחריו אלמנה ועשרה יתומים ל"ע.

אני רואה אותו עומד בפתח בית הכנסת שלנו – 'זכרון משה' בהיכל המרכזי, חבוש בשטריימל, פניו זוהרות, והוא נראה שמח מאוד. פניתי אליו בחלום ושאלתי אותו: "רבי הלל, מה אתה עושה פה?!"

הרי נפטרת לפני כחודש והינך בעולם האמת?!"

ר' הלל חייך לעברי ואמר לי את הדבר

הבא: "הגעתי לכאן במיוחד בכדי להשלים אמירת קדושה ('נקדישך') אחת שחיסרתי. ודע, שיש לי מקום גדול בגן עדן, והגאולה כבר כאן, אך המשיח מתעכב בגלל שמזלזלים בזמן תפילה וקריאת שמע בזמנה". מבהיל ביותר!

הפלא הגדול הוא כי גם המתפלל השני שחלם באותו לילה את החלום הזה, אף הוא שאל את ר' הלל מה הוא עושה בעולמנו, ואף לו הוא ענה את אותה תשובה בדיוק! (גיליון 'קדושת בתי מקדש מעט')

השניים הגיעו לבית הכנסת וסיפרו זאת למתפללים, כשהסיפור הכפול התפרסם בשכונה ועשה רושם גדול בימים אלו.

ה'חפץ חיים' פעם עמד ודרש: "מעשה ביהודי בן כפר אשר חסך פרוטה לפרוטה לצרכי נישואי בתו היחידה.

מכל המטבעות שאסף רכש שטרות חוב ממשלתיות. כך עשה האיש עוד ועוד, חסך כסף וקנה בכספו שטרות חוב. ויהי היום, בתו השתדכה בשעה טובה,

והכפרי שם את פעמיו לעיר הגדולה, נכנס לבנק המקומי והניח את השטרות בפני הפקיד בכדי לקבל ממון רב להוצאות החתונה.

הביט הפקיד בשטרות הכסף ואמר לו: "צר לי יקירי, לא אוכל לפרוט את שטרותיך לכסף מזומן. פג תוקפן של השטרות ואין בהם שימוש".

הכפרי החל לבכות ולהצטער: "כיצד יתכן? הרי חסכתי פרוטה לפרוטה כל חיי והשקעתי בשטרות חוב אלו".

הפקיד הלך לקרוא למנהל הסניף, בתקווה שימצא פיתרון למצבו.

בינתיים, הביט הכפרי באנשים שעמדו בתור והפקידו שטרות, והנה הוא רואה כי השטרות שבידיהם קרועים ובלויים, והפקיד מקבלם בשמחה ופורט להם.

כעס הכפרי ותהה בפני הפקיד: "השטרות שלי מגוהצים ונקיים מכל רבב ואינך מוכן לקבלם, ואילו את השטרות הקרועים הללו של שאר האנשים אתה מקבל ומשלם כסף תחתיהם! מה זו הפרוטקציה הזו?!"

"השטרות שלך יפים עד מאד", השיב הפקיד, "אך עבר הזמן שלהם ואין מה לעשות בהם כעת. השטרות של אלו הממתינים אומנם קרועים, אך הינם בתוקף ויש מה לעשות בהן".

פתח ה'חפץ חיים' ואמר: "רבותיי, כשאדם מתפלל לאחר זמן תפילה (בימינו – 9:32 למג"א, 1-9:52 לגר"א), אף שתפילתו טובה ומלאת כוונה, גדושה בדמעות ועמוסת תחינה, מכל מקום היא נשלחה כשפג התוקף והזמן של שערי תפילת שחרית של אותו יום. כל הזמן אפשר לדבר עם ה', אך יש זמן מיוחד שקבעו בשמיים לפעול פעולות של תפילת שחרית וקריאת שמע. הגם שאלו שהתפללו לפניו בזמן, אך תפילותיהם היו צולעות, עייפות, ללא כוונה רבה, פחות רגש – תפילותיהם מתקבלות בשמי מרום כיוון שנאמרו בתוך זמן תפילה, בשעה ששערי התפילה פתוחים לרווחה". הרב ברוך גנוט שליט"א

הבא: "הגעתי לכאן במיוחד בכדי להשלים אמירת קדושה ('נקדישך') אחת שחיסרתי. ודע, שיש לי מקום גדול בגן עדן, והגאולה כבר כאן, אך המשיח מתעכב בגלל שמזלזלים בזמן תפילה וקריאת שמע בזמנה". מבהיל ביותר!

הפלא הגדול הוא כי גם המתפלל השני שחלם באותו לילה את החלום הזה, אף הוא שאל את ר' הלל מה הוא עושה בעולמנו, ואף לו הוא ענה את אותה תשובה בדיוק! (גיליון 'קדושת בתי מקדש מעט')

השניים הגיעו לבית הכנסת וסיפרו זאת למתפללים, כשהסיפור הכפול התפרסם בשכונה ועשה רושם גדול בימים אלו.

ה'חפץ חיים' פעם עמד ודרש: "מעשה ביהודי בן כפר אשר חסך פרוטה לפרוטה לצרכי נישואי בתו היחידה.

מכל המטבעות שאסף רכש שטרות חוב ממשלתיות. כך עשה האיש עוד ועוד, חסך כסף וקנה בכספו שטרות חוב. ויהי היום, בתו השתדכה בשעה טובה,

הבא: "הגעתי לכאן במיוחד בכדי להשלים אמירת קדושה ('נקדישך') אחת שחיסרתי. ודע, שיש לי מקום גדול בגן עדן, והגאולה כבר כאן, אך המשיח מתעכב בגלל שמזלזלים בזמן תפילה וקריאת שמע בזמנה". מבהיל ביותר!

הפלא הגדול הוא כי גם המתפלל השני שחלם באותו לילה את החלום הזה, אף הוא שאל את ר' הלל מה הוא עושה בעולמנו, ואף לו הוא ענה את אותה תשובה בדיוק! (גיליון 'קדושת בתי מקדש מעט')

"מעוות לא יוכל לתקן" – זה אדם שפספס את קריאת שמע בזמנה, אומרים חז"ל, לפי שקבע הבורא יתברך זמן מיוחד בשמיים שאפשר לפעול פעולות מיוחדות, ובהם יש 'קבלת קהל' מיוחדת לתפילה ולקריאת שמע, ואל לנו לפספס זמנים יקרים וקדושים אלו, בפרט כעת בימי החורף שהזמן קצר!

{ אז נדברו }

פרשת וישלח תשפ"ג | לסדר: "קטונתי מכל החסדים" | גליזון מס': 584

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

חנוכה חג המלחמה!!! לא חג הנצחון!!!

אנחנו עומדים סמוך ונראה לימי חנוכה הקדושים והאהובים... כולנו יודעים שחנוכה זה ימי הלל ושמחה על הניסים והנפלאות והתשועות והנחמות שה' עשה איתנו... וכידוע: יש את השאלה המוכרת: מה זה "ועל המלחמות?" וכי מה יש לנו להודות על המלחמות? וכי מישהו מחפש מלחמות?? אז לא תאמינו!! גיליתי מידע היסטורי שבשבילי הוא רעידת אדמה!!!

הכל התחיל מזה שהתחלתי לעיין קצת בספרים העתיקים שמתארים מה שהיה שם... (כמו יוסיפון, יוסף בן מתתיהו, מקבים...) ושם גיליתי כל מיני הפתעות!!! מבחינה מסוימת יש הבדל תהומי בין התיאורים שנכתבים בספרים האלו... לבין מה שקבלנו מחז"ל... (אז שלא תבין... אם היה פה באמת חילוקי דעות בין מה שקבלנו מחז"ל לבין העדויות של הספרים האלו לא הייתה לי שום בעיה... הייתי לוקח את הספרים האלו וזרק אותם בפח האשפה הראשון והכל שריר וקיים... אז זהו שלא!! רבותינו הראשונים דווקא סומכים על העדויות האלו והם התקבלו-עכ"פ כעדויות היסטוריות ולא הרבה מעבר לזה.)

והפעם!! ההפתעה הגדולה שלי היא: שאני וגם אתה תמיד ידענו שעם ישראל סבלו מהיוונים ו"צר להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול עד!!! עד שריחם עליהם ה'..." ובקיצור: ביום כ"ה בכסליו היה הנס הגדול של נצחון המלחמה ונס פך השמן וזהו!!! מאותו יום ואילך שקט ושלוה... "ינוח מאויביהם והרוג בשונאיהם..." מכאן ואילך ותשקוט הארץ...

אז זהו שלא!! אם תסתכל בספרי היסטוריה האלו... הסיפור נראה בדיוק הפוך!! הסיפור הוא כך: שעד כ"ה בכסליו מלכות יוון שלטה בישראל שליטה בלתי מעוררת!!! ודווקא אז היה שקט... למה? כי מלכות יוון שולטת וכמובן הם גוזרים גזרות על היהודים... והחרדים לדבר ה' נאלצו להתחבא במערות ואז היו תופסים אותם והורגים בהם וכו'... עד!!! עד שהגיע כ"ה בכסליו ש... שמה קרה אז?? מה שקרה זה שבעקבות מעשה שהיה (הסיפור עם המערה שיהודים שמרו שם שבת והיוונים יצאו נגדם למלחמה והיהודים לא רצו לחלל שבת ומתו שם אלף איש) שהיוונים התנכלו ליהדות... יום אחד החליטו יהודה המכבי ואחיו בנחישות-שזהו!!! שוברים שתיקה!!! מהיום יוצאים למאבק נחוש על החיים ועל המוות... ומאז!!! מאז ה ח ת י ל ו המלחמות...

כלומר: זה לא שבכ"ה כסליו עם ישראל ניצחו את יוון... ההיפך הגמור!!! מכ"ה כסליו ואילך עם ישראל התחילו להילחם במלכות יוון... וזו הייתה מלחמה ארוכה ועקובה מדם שנמשכה במשך עשרות שנים... (רק שתבין: כמעט כל בני חשמונאי המכבים מתו בכמה שנים האלו בקרבות...)

אז מה קורה פה?? אנחנו מצד אחד יודעים שבחנוכה היה נס פך השמן ונצחון המלחמה... ואילו מתברר שתכל'ס... המלחמה למעשה רק אז התחילה בפועל...??

כתוב כאן יסוד מהותי וחשוב מאין כמותו:

מהו היום המכונן ביותר של עם ישראל מול מלכות יוון?? איזה יום נרשם בהיסטוריה כיום הנצחון המזהיר והמשמח ביותר של ישראל מול מלכות יוון?? היום שבו קבלנו החלטה נחושה: די לכניעה ולרפיסות!!! יוצאים להילחם!!! זה!! זה היום עשה ה'... זה היום הגדול!

כן... ביום כ"ה בכסליו לא סיימנו עם היוונים... אדרבה... ביום זה רק התחלנו איתם... אבל אדרבה... עצם ההכרה וקבלת ההחלטה הנחושה שזהו!! אנחנו יותר לא מוותרים על היידישקייט שלנו ואנו יוצאים למאבק נחוש ובלתי מתפשר על הקדוש והיקר לנו... זהו!! זה היום עשה ה'!! זה יום הנצחון האמיתי שנרשם לדורות... מתי ה' הניח לנו מאויבינו?? מה זה משנה... זה כבר עניין של הרבש"ע... אבל אנחנו מצדינו... יום הגאולה האישי שלנו בתור יהודים זה היום שבו החלטנו לעשות סוף לצניחה הרוחנית... אנחנו מהיום נאבקים...

כלפי מה הדברים אמורים??

מגיע אלי בחור ומספר לי איזה ניסיונות רוחניים יש לו... איזה פיתויים אורבים לו ועוזבו... אין סיכוי... אני כל פעם מתחזק ושוב נופל... ושוב מתחזק ושוב נופל... עד שנמאס לי... שחררתי אחיזה... אמרתי לו: סליחה על השאלה: מה ההבדל בינינו לבין חילוני?? הרי בינינו גם אנחנו עושים עבירות וגם הוא... אז מה כבר ההבדל? שהוא עושה יותר עבירות ואנחנו פחות?? נו... מה התשובה?? יש הבדל אחד ויחיד ביני לבין חילוני (שה' יחזיר אותו בתשובה...) אני נאבק!!! אני נלחם!! אני לא מוותר... גם אם אני נופל ונכשל ולפעמים אפילו קרוב למזיד... אבל אני ממשיך לחתור... ממשיך לתפוס את עצמי ליידיים ולא נכנע... ואת זה החילוני לא עושה... הוא משחרר אחיזה ונותן לצניחה החופשית להמשיך להצניח אותו לתהום... כל ההבדל בין עובד אלוקים לאשר לא עבדו זו ההחלטה הנחושה: אני נאבק!!! אני נלחם!! אני לא מוותר!! נצחונות?? הישגים?? כמה זמן תצליח בסוף לצבור בין מעידה למעידה?? עזוב... זה כבר לא הנס הגדול... מתי עם ישראל הצליחו בפועל לנצח את היוונים?? לא יודע מת... וכנראה שאף פעם לא... (הרומאים בסוף ניצחו את היוונים ולא היהודים...) את זה אנחנו לא חוגגים!! חנוכה זה לא חג של נצחון!!! חנוכה זה חג של מלחמה!! בחנוכה כלל ישראל הפנימו עמוק עמוק בלב שיוצאים למאבק!! אנו לא הולכים לוותר על הרוחניות שלנו... שלא תחשוב... הם היו ריאליים... הם ידעו שזה יהיה כרוך בהמון קרבות... אבל הם היו נחושים!! אנחנו כבר לא סמרטוטים של היצר הרע... ולכל אחד מאיתנו יש את החנוכה הפרטי שלנו!! את היום הבהיר הזה!! היום שבו תקבל החלטה נחושה: אני יוצא למאבק!! מהיום אני לא מוכן להשלים עם הנפילות הרוחניות שלי... ואני נחוש להתגבר... כן... זו תהיה דרך ארוכה... יהיו נפילות... יהיו מעידות... אבל אני יוצא לדרך!! אל תשכח לציין את היום הזה... זה נס פך השמן הפרטי שלך...

בימים אלו לנו לקראת הוצאת מהדורה מחודשת ומורחבת של הספר 'ואהבת' להשתתפות בהוצאות ההדפסה ניתן להתקשר לפלא': 0527683095 (ניתן להקדיש לעי"ג, להצלחה)

ניתן לקבל את הגיליון בפקט באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

אני רוצה בית של תורה... אבל גם ליהנות... חיי רווחה...

כמידי שנה כשמגיעה פרשת וישלח היא מזכירה לנו את קיומה של הסוגיה של החומרות ונהנתנות וה"יש לי רב" של עשיו מול ההסתפקות במוטע וה"יש לי כל" של יעקב אבינו...
ובכן: כידוע: כיום הנושא של נהנתנות מאד תופס אותנו!! יש צעירים שמאוד חשוב להם ליהנות בחיים... כשמדברים איתם על חיי נישואין ועל בית של תורה... מאד חשוב להם לוודא שאפשר גם ליהנות ולחיות טוב... ובשידוכים מאד חשוב להם לשמוע ש... נכון... בית של תורה והסתפקות במוטע... אבל אפשר גם קצת ליהנות בחיים... ובית מטופח ומושקע וכו'...
 בקיצור: יש תופעה של בינוניות בדורנו... גם וגם... לרקוד על שתי העולמות...

אבל כאן צריך לשים לב!!! שאמנם יש כאלו שיש להם באמת נטיה לחומרות ונהנתנות וזה באמת בעיה (הם צריכים להחליט איזה בית הם רוצים... אין גם וגם... אבל!!! לא תמיד זה נובע מנטיה לחומרות...
הרבה פעמים זה בכלל יושב על חסך מהילדות!!! תחשוב שיש בחור בן עליה שגדל בבית שהיה בו הסתפקות במוטע באופן חריג... וכתוצאה מזה יש לו חסך פנימי שהוא רוצה שהכל יהיה בשפע... שהארונות יהיו מפוצצים בכל טוב... או תחשוב שהוא גדל בבית קטן וצפוף מידי... ולכן יש לו דחף לגור בבית רחב ידיים... (או שגדלת במשפחה קצת מוזנחת וזה הפריע לך... ומהמקום הזה בא לך שבבית שלך כולם יראו במודה הכי עדכנית) ברגע שזה הרקע אז זה בכלל לא נובע מחומרות ונהנתנות... זה בסה"כ יושב על חסך מהילדות שהם מרגיש שהוא צריך לפצות אותו!!! אם ככה אז זה עולם אחר לגמרי... אתה לא עוד איזה צעיר נהנתן וחומרני שצריך לתת לך על הראש... תפסיק כבר להיות מגושם כ"כ... לא!! יש לך בסה"כ איזה חסך שאתה רוצה למלאות אותו ומותר לך...

נו... אם זה באמת יושב על חסך אז בכל זאת יש לי לומר לך? אז בא תשמע סיפור...

כידוע: אצלנו הגברים... החופש הגדול מתחיל בתשעה באב... ואז מתחילים לאט לאט לבשל את התכניות לאיפה נוסעים ועם מי מחליפים דירה וכו'... (בערב ט"ב אני לא מעז לדבר על כי אפפס... פאסט נישט... זה לא מתאים... אבל-) בתשעה באב אהה"צ... אחרי שהמשיח כבר נולד... כשנפגשים בבית הכנסת ככה בשקיעה בחליצת התפילין... אז מתחילים לדבר על התכניות...
 בקיצור: באותה שנה היה לי כנראה צום קשה!!! הייתי מאוד מאוד צמא... אח שלי ניגש אלי באזור השקיעה... נו... מה קורה? מה התכניות לבין הזמנים??

אמרתי לו: שום דבר!!! **כוס מים קרים!!!** אני צצצצמא... ואח שלי ממשיך: נו... בסיידר... כוס מים... עוד עשרים דקות תשתה מים... אבל הלאה... מה התכניות הלאה...
 אמרתי לו בקול ניחר: אין הלאה... כוס מים!!! זה! זה התכנית לבין הזמנים...
 הוא ניסה להמשיך לדובב אותי... בסיידר... נו... כוס מים... אבל מה הלאה...

ושוב עניתי לו: עזוב אותי... אין הלאה... יש תכנית אחת ויחידה לבין הזמנים: כוס מים!!! וכך הסתיימה לך השיחה... עבר חצי שעה... והנה עוד שתי דקות אפשר לשתות... והנה... סו"ס אפשר לשבור את הצום... ברכתי שהכל... ושתיתי גלון של מים... אה... אמחיה... עבר דקה וחצי... שתיתי עוד!!! עוד שתי כוסות של מים... אה... תענוג... מים קרים על נפש עייפה... עברו עוד שתי דקות... עוד כוס של מים... ועוד שתי כוסות... זהו... שתיני חמש כוסות של מים... נו... מה עכשיו? באמת מה הלאה?? כעת הגיע תורי להתקשר לאח שלי... ההלו... מה נשמע?? נו... באמת מה אתה אומר... מה התכניות לבין הזמנים??

אח שלי החליט להחזיר לי באותו מטבע לשון: שום דבר!!! אין תכניות... יש רק כוס מים... אמרתי לו: אתה צודק... אבל כבר שתיתי... שתיתי כוס ועוד כוס... תוך חמש דקות שתיני חמש כוסות ועכשיו... באמת מה... מה הלאה... ענה לי אח שלי: נו... זה בדיוק מה שאמרתי לך... שאלתי אותך: מה התכניות שלך לבין הזמנים ואתה אומר לי כוס מים כוס מים... אין בעיה... תשתה לבריאות... אבל זה טוב ונכון לחמש דקות הראשונות של הבין הזמנים... אבל מה הלאה... מה קורה אחרי שגמרת לשתות... מה התכניות הלאה...

אני חושב שהתיאור הזה הוא משל טוב!! הוא מאד ממחיש מה עובר על בן אדם שיש לו חסר!!! כשיש לך חסר... החסר כ"כ בולט וכ"כ מורגש... שאם שואלים אותי מה התכניות לבין הזמנים? אני רואה רק דבר אחד מול העיניים: כוס מים!!! ונכון... אל תדאג... יהיה! יהיה כוס של מים... אבל תוך חמש דקות אתה תסיים עם הכוס מים... ואז הלאה... מה הלאה...

על אותו משקל: בחור יקר... אם אכן באמת הצורך שלך ברווחה כלכלית או בנהנתנות... אם זה יושב אצלך על חסך מהילדות!!! אין לי שום עניין להוריד אותך מזה משיקולי הסתפקות במוטע... אדרבה... אל תדאג... יהיה!!! רוצה בית מרווח?? יהיה!!! אתה רוצה לחיות חיי רווחה בלי צמצום? יהיה!!! אל תדאג... ומשביע לכל חי רצון... אם זה הצורך שלך אז ה' ישיב את רצונך...

אבל אנא ממך!!! אל תתקע שם!!!

כי ברגע שזה יושב על חסך... אז ברגע שאתה תגשים חלום ובעצה"ש יהיה לך בית מרווח... ותוכל להרשות לעצמך... בחודש חודשיים הראשונים אתה תרגיש נפלא... ואח"כ אתה תשאל את עצמך... נו... מה הלאה... **ועל זה אנחנו מדברים!!! לרגע הזה אתה צריך לדאוג!!!** לרגע שאחרי שתשלים את החסך שלך... לאותו רגע שאחרי ששתיתי שמונה כוסות מים ואז שאלתי נו... מה הלאה... אל תחזור על הטעות שלי שברגע שאני צמא בט"ב... אז זהו! קירי!!! אני לא רואה שום דבר מול העיניים... רק כוס של מים!! היה אפשר לצפות ממני לקצת ראש גדול ולהבין שנוכח שאני מאד צמא ואפשר להבין אות... אבל הההלל... כוס של מים זה לא תכנית לכל הבין הזמנים הקרוב... זה אולי תכנית לחצי שעה הראשונה של בין הזמנים... אותו דבר כאן: בראש שלך יש כל מיני חסכים שאתה רוצה להשלים אותם... אל דאגה... זה יקרה... תרגיע את עצמך... בעזה"ש אנחנו הולכים להקים בית של תורה עם רווחה כלכלית... ("עני כל אלך ישרו ואתה נותן להם... "ה מספק לכל אחד את החסר שלו... ואם יש לך כזה חסר אז ה' ימלא לך אותו) אבל הלאה... אל תתקע שם... כשמדברים איתך על החיים... כשאתה מתחיל לחשוב על משמעות החיים... אל תתקע בכוס מים הזו!!! תפתח ראש... תחשוב על משמעות החיים... שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו... אל תדאג ה"מה חובתו בעולמו" הזה לא יבא על חשבון ה"כוס מים" שאתה כ"כ רוצה לשתות... אתה תמלא את החסר ועדיין ישאר לך הרבה הרבה מקום פנוי בלב למשמעות... תן לרביש"ע למלא את החסר שלך... ואתה תתמקד במלא את עצמך בפנימיות ובמשמעות... להבין מה אנחנו עושים פה ולאן אנחנו חותרים... שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו... כי האדם לא נברא אלא להתענג על' וליהנות מזיו שכירתו...

הודעה משמחת:

ניתן לרכוש את הספרים מבית 'אז נדברו', 'אהבתי', 'זימאן',

'המסולאים בפז'

במוקדי המכירה שבארה"ב:

מונסי: 'מרכז הספרים'

ובביהכ"נ הגדול של ויזניץ

ויליאמסבורג: בית הספר

בורו פארק: אייכלערס, ברמן.

ליקווד: יודאיקה סקווירא

להזמנות מרוכזות ניתן להתקשר להפצה ראשית בארה"ב:

7188718652

ניתן לקנות את הקונטרס על חנוכה

נר הנוכה מצוה להניחו על-

'ביתו מבחוזי'

בפלא': 0527683095 - 0548446691

ניתן להשיג במוקדי המכירה:

אופקים: שמירא: 0534112035

אחיסמך: שרגל: 0527171721

אלעד: 03-9073067

אשדוד: 0504120311

בית שמש: נהר הירדן 9 רמה ב', מש' צוויבל.

תפרח: 0556705003

בני ברק: קבוץ גלויות 9 - 0556728458

חזון איש 34 (פינת דסלר, דרייפוס, אפשר גם חוברות ישנות של חנוכה) 0527117271

ירושלים: מרכז העיר: רחוב נחמיה 10.

בית וגן: רח' הרב פרנק 29 קומה ב'.

רמות ד': רובין 47 קומה ב'

רוממה: המ"ג 29 0527682281

הר נוף: 0533148861

תל ציון: קליין 0527150166

ביתר עילית ב': אזור רמי לוי 0548450998

קרית ספר: קצות החושן 14 052-7174781

חפץ חיים: 14 089742750

פיצוחי בראשית- ברקפלד: 0527137444

גריץ פארק: 0527644795

צפון: רכסים: הורדים 4א' קריעלר 0548415410

כרמיאל: 0527136165 משפחת שטיימן.

עפולה: 0527686876

מה בחוברת??

- למה הקשר בין פילים לחנוכה?? למה היוונים אוהבים פילים??
- למי שכבר למד את כל הסוגיה של חנוכה וגם נגמרו לו כל הוורטים של חנוכה... איפה יש כר נרחב של נושאים הקשורים לחנוכה??
- שהיו מחבבים את הצרות!! איך אפשר לחבב צרות? וכי משהו מחפש צרות??
- שער הכוונות!!! מה אני אמור לכוין בשעת הדלקת נרות חנוכה??
- במוצ"ש אנחנו אומרים 22 פעמים "אל תירא עבדי יעקב..." למה צריך כ"כ הרבה פעמים להרגיע את יעקב??
- למה בדורות האחרונים עושים עסק כ"כ גדול מחנוכה (בו בזמן שבגמ' חנוכה מוזכר רק שמונה פעמים ובוזה"ק אולי שלוש פעמים...)?
- האם אני, הבחור הצעיר!! האם גם אני יכול להיות בעל מופת ולעשות מופתים למעלה מדרך הטבע?? התשובה היא: כן!!!
- האם מראה חיצוני לא אומר כלום... או... או... או לא אומר הכל??

העקשנות היהודית... מתי לטוב ומתי למוטב??

הייתי לפני כמה שנים בשבת אופרוף וכשהגיע סעודת שבת בבוקר לא היה דגים בתפריט... (היום זה מקובל שמיד בהתחלה 'מתקדמים' לטשלוט... היה שם יהודי אחד שנחרד עד עמקי נשמתו... מה... סעודת שבת בלי דגים?? הרי מנהג ישראל לאכול דגים בכל סעודה מג' סעודות?? (והאמת היא שהוא צודק...) אל תשאל... הוא יצא למאבק עיקש ונחוש... אבל מממזה מאבק... הוא הטריד את כל המשפחה... טרטר את כל הסועדים... שיגע את המלצרים... תארגו לו איזה ממרח טונה או סרדינים... והם ניסו ולא מצאו... ואז הוא עשה שביתת רעב... אין!! אי אפשר להמשיך!! הוא יצא באמצע סעודה ודפק בבתים של אנשים מקומיים ועשה ביזיונות למחותנים עד שסו"ס הוא חזר עם איזה חתיכת גפילטע פיש... או אז סו"ס ותשקוט הארץ... **חשבתי לעצמי: בסה"כ הוא לא אשם בעקשנות שלו הזו!!** סו"ס הוא יהודי... יש לו גנים של ישראל סבא!! והרי יעקב אבינו התייחד בעקשנות!! כשיעקב נאבק עם שרו של עשיו עד עלות השחר... המלאך התפעל מיעקב והוסיף לו שם... מהיום קוראים לך ישראל-- כי שרית עם אלוקים ואנשים ותוכל!! כתוב כאן שישראל נקראים כך על שם העקשנות והמאבק הנחוש שמאפיין את אבינו יעקב... שרק בדרך הזו יעקב אבינו מצליח לשרוד את כל הגלויות ולהיאבק ולהילחם על שמירת היהדות עד עלות השחר... אז הנה... כעת מגיע יהודי שבגנים שלו זורם דם של ישראל!! וממילא כשחסר גפילטע פיש בסעודת שבת אז הוא נאבק ומתעקש ונלחם עעעד הסוף... לא מוותר עד שיהיה פה חתיכת דג...

נו... מה אתה אומר?? מקובל עליך הטיעון הזה??

האם כשיעקב אבינו קיבל את התואר ישראל "כי שרית..." האם לזה התכוין המלאך?? נראה לך שאם יעקב אבינו היה בשבת אופרוף הזו הוא גם היה פותח במאבק עיקש בשביל הגפילטע פיש הזה??

לא כ"כ נראה לי!! אבל בעצם למה לא?? הרי סיכמנו שיעקב אבינו נקרא ישראל על שם העקשנות היהודית!! ומי שקצת מכיר אנשים עקשנים... אין חכמות... עקשן זה עקשן!!

אז זהו שלא!! וברור לכולנו שלא... והשאלה היא למה לא??

כאן מחכה לנו הפתעה!! מידי בוקר אנחנו אומרים בשחרית "אבל אנחנו עמנו... עדת יעקב בן שמאהבתך שאהבת אותו ומשמחתך ששמחת בו קראת את שמו **ישראל ו-ישורון!!** כתוב כאן שישראל זה לא רק מלשון מאבק ועקשנות!! לשם ישראל יש עוד משמעות!! מלשון **ישורון**... מה זה ישורון?? ישורון זה מלשון ישרות! יעקב הולך עם הקב"ה בישרות... חותר לעשות רצון ה' ולא הולך סחור סחור... (כך משמע בזה"ק שהשם ישורון הוא לא שם נפרד... אלא הוא בעצמו הפירוש והפועל יוצא של השם ישראל)

אנחנו מדגישים בתפילה שישראל העקשן והנאבק בלבד זה לא מספיק!!

**צריך ישראל ו-ישורון!! עקשנות אבל--
ישראל!!**

כן... צריך לדעת שעם כל הכבוד ליהודים העקרוניים והעקשנים שהולכים בכל דבר עד הסוף... סו"ס טמון בעקשנות הזו גם חסרון אחד גדול: כי... כי כידוע... מי שהוא טיפוס עקשן... **הרבה פעמים הוא גם הולך ראש בקיר עד הסוף!!!** ההלו יהודי יקר... עם כל הכבוד... נכון שישראל זה מלשון חותר נאבק ועקשן עד הסוף... השאלה **לאן?? לאן הוא חותר??** כן... הבנתי שישראל זה יהודי שחותר בנחישות עד הסוף... אבל **"עד הסוף" של מה...??** עד סוף הגפילטע פיש?? עד סוף הקיר בטון?? עד סוף מה??

אז זהו!! שיהודי חותר למקום אחד ויחיד: **מה ה' רוצה!!!**

רק לשם יהודי אמור לחתור ועד הסוף... **ובאמת מה ה' רוצה??** ה' רוצה מכלול שלם של ערכים... ה' רוצה דגים בסעודת שבת... וה' גם רוצה כיבוד הורים... וה' רוצה רגישות והתחשבות בין אדם לחבירו וכו' וכו'... בקיצור: ה' רוצה מכלול שלם של ערכים... וממילא כשיהודי ניגש להיאבק על רצון ה'... אין כזה דבר לסמן מטרה אחת מול העיניים ולהתחיל לדהור איתה קדימה ללא הבחנה... **לא!! אין כזה דבר!!** זה לא נקרא ישראל!! זה סתם בן אדם עקשן ומרובע שנאבק על המקובעות שלו עד הסוף עם ראש בקיר... הישראל הזה שעליו אנחנו מדברים זה יהודי שנאבק וחותר עד הסוף... **איזה סוף?? סוף קיום וציות ורצון יתברך!!** שזה אומר... שה' אמנם רוצה דגים בסעודת שבת... אבל ה' רוצה גם רגישות במחדל שקרה כאן ולא לעורר פרובוקציות וחילול ה' וכן הלאה וכן הלאה... ואדרבה... דווקא בסיטואציה שכזו מתגלה בייתר שאת הנחישות והמאבק הבלתי נדלה של יהודי!! אין הוא נאבק בכזו זהירות ונחישות לבחון בכל צומת מה כעת רצון ה' ובעיקר מה לא...

והנה!! אתה רוצה את הדוגמא הכי עוצמתית מה זה נחישות ועקשנות נוסח יעקב אבינו?? אז הנה!! מהפגישה הזו בעצמה של יעקב עם עשיו בעצמו!! (למחרת הפגישה עם שרו)... ננו... אין יעקב מתכוון לקראת הפגישה עם עשיו? א. דורון. ב. תפילה. ג. ומלחמה!!!

אתה קולט איזה שלושה תחומים לא קשורים זה??

דורון זו דיפלומטיה... חיבוקים... תעודות הוקרה... פוצי מוצי... דינר... התרמות... עיזים מאתיים תיישים עשרים... ריווח תשימו... שיראה יפה וגדול... הרבה הצתעצויות... ומאידך תפילה זה מישור אחר לגמרי!! זה השלך על ה' יהבך... "ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם..." כולי דבוק בה'... לא מעניין אותי עשיו... לא חושש מאף אחד... בז לו לגמרי... עיני נשואות רק לה'... ומהמצד השלישי יעקב נערך גם למלחמה... מלחמה זה חובת השתדלות... יעקב אבינו מפעיל שיקול קר של "ויחץ!!" אם יבא עשיו אל המחנה האחת והכהו... רבש"ע: אין בן אדם אחד!! מסוגל

לתמרן בין שלושת המהלכים הכ"כ מנוגדים האלו בד בבד?? ועוד תחשוב **שבדיוק במעמד הזה** הוא מקבל את השם ישראל!! על שם מה? על שם העקשנות והנחישות שלו להיאבק עד הסוף!! רבש"ע: איפה פה הנחישות?? מילא אם יעקב אבינו היה מחליט החלטה חד משמעית לצאת למלחמת חרמה נגד עשיו וללכת עד הסוף... "עד רידתה..." אוהו... פה אתה רואה תכונה של ישראל!! מילא אם יעקב אבינו היה מחליט לעזוב ולנטוש את הכל ורק להתפלל ולבטוח בה' עד כלות הנפש ולעשות תענית ג' ימים וג' לילות ללא שום השתדלות... אוהו... פה אני גם רואה מאבק נחוש עד הסוף!! מאבק של אמונה ובטחון נגד כל התחזיות...

אבל ברגע שיעקב משלב תפילה דורון ומלחמה בד בבד... אז רבש"ע: איפה אתה רואה פה אופי של מאבק ונחישות??

כן... שרו של עשיו... אתה שכ"כ התפעלת מהעקשנות והנחישות של יעקב ללכת בכל דבר עד הסוף ולכן קראת לו ישראל... תגלה לנו איפה ראית את התכונה הזו אצל יעקב?? אדרבה... אם היית שואל אותי... דווקא אצל יעקב הכי פחות רואים את התכונה של העקשנות!! דווקא אצל יעקב רואים לאורך כל הדרך תמרון מאוד זהיר וחישוב של כמה מהלכים בד בבד ביחד... אם יעקב אבינו מסוגל מצד אחד ללכת על מהלך של דורון ובד בבד לחדד סכינים ולהתכוון למלחמה עקובה מדם... אז איפה אתה רואה עקשנות יהודית ללכת עד הסוף??

אה... מה אתה אומר...? שאלה עצומה... נו... ומה התשובה??

בטח עקשנות יהודית!! השאלה על מה!!! על מה מתעקשים??

אם אתה מתעקש לנצח בכל מחיר?? **לא תראה את זה אצל יעקב!!!**

אם אתה מתעקש בכל מחיר להיות דיפלומט? **לא אצל יעקב אבינו!!**

אם אתה מתעקש רק להתפלל ותו לא? **גם לא אצל יעקב אבינו...**

אבל אם אתה מתעקש לעשות מה שה' רוצה??!

אוהו... זה יעקב אבינו!!! יעקב אבינו מנהל מאבק נחוש ובלתי נדלה למטרה אחת ויחידה: לעשות רצון אלוהי חפצתי!! ולכן דווקא!! דווקא מרוב שיעקב אבינו כ"כ נחוש לעשות רק רק רצון ה' ותו לא... לכן הוא מסוגל לתמרן בד בבד בשלושה מהלכים ביחד... כי אנחנו צריכים להיות ערוכים לכל אפשרות לפי העניין... לפי מה שה' יזמין מאיתנו בנתוני השטח... יתכן שרצונו יתברך יהיה שמספיק דורון... ואם לא... אז יתכן שרצון ה' יהיה לפתוח במלחמה... ורגע... אולי ה' ירצה לא את זה ולא את זה... ה' פתאום יצפה מאיתנו לנטו בטחון והשענות עליו וזהו... הנה לך עקשנות של **ישראל ו-ישורון!!** ישראל וישורון!! הוא עקשן... השאלה במה הוא מתעקש??

הוא מתעקש רק בדבר אחד ויחיד-- לעשות רצונו יתברך!! מי שמתעקש לעשות רצונו יתברך... דווקא הוא האדם הכי פחות מרובע... הכי פחות מקובע... הכי פחות נעול במהלך אחד בלתי מתפשר... מה

בחז"ל שנקרא **"תיתי לי!!"** כל אחד מהאמורים התבטא על עצמו שיש משהו מסוים שהוא מאד הקפיד עליו... אז ר' נחמן אומר תיתי לי שלא ביטלתי ג' סעודות בשבת... דהיינו שהוא מאד מאד הקפיד על סעודה שלישית!! ואילו רבי יהודה הקפיד מאד על תפילה בכוונה ובאריכות!! ואילו ר"ה בריה דרב יהושע מאד הקפיד על כיסוי הראש... אם כך רואים שיש דבר כזה בעבודת ה' להיתפס למצוה מסוימת ולעשות אותה בשלימות יתירה!! **אז נמון! יש כזה דבר...** אבל זה שר"נ החליט לעשות עסק גדול מסעודה ג' אין הכוונה שברגע שהגיע סעודה ג' הם הניח בצד את כל היהדות, אין מנחה, אין בין אדם לחבירו, אין דיני ממונות... יש רק סעודה שלישית... ברור שלא!! אלא מאי? אדרבה!! מרוב שסעודה ג' הייתה חשובה לו אז הוא נערך בהתאם!! כשהגיע שבת אופרוף הוא לא נחת פתאום והתחיל לעשות פרובוקציות איפה יש דגים... הוא דאג מראש לסגור את כל הפינות ולסדר את כל שאר חלקי היהדות שלא יתחככו עם הסעודה ג' שמאוד חשוב לו לא לבטל אותה... (על אותו משקל: אני מכיר יהודי קדוש שיש לו 'עניין גדול' עם קברי צדיקים... הוא נוסע למסעות ממושכים באירופה... אבל!! הוא לא יוצא לחו"ל עד שהוא לא סוגר את הפינה האחרונה מי ידאג לזקן הזה במקומי... ומי ידאג למנין בבית כנסת פלוני... ומי יתייחס ליתום אלמוני... ומי יענה תשובות בהלכה במקומו... ומי ידאג לתת את המעטפה לאלמנה פלונית... זה בסידור!! מותר לעובד ה' להימשך לנישה מסוימת בעבודת ה' באופן יוצא דופן... אבל רק בתנאי שהוא סוגר את כל הפינות האחרות לפני כן... אדרבה... בגלל שהוא יודע שקברי הצדיקים זה משהו שלא עומד במשקל אפילו מול "ספק שבות בבין השמשות במקום מצוה..." אז ברגע שסידרנו את כל הפינות האלו כעת אפשר להקפיד על גפילטע פיש בכל סעודה... אחרי שסגרתי את הפינה מי יעזור לאשתי להשכיב את הילדים ולהכין מערכים... כעת אפשר לנסוע ל"בית עין" עד אור הבוקר...)

זו הסתייגות ראשונה!! וההסתייגות השנייה: עד כה נכתב שאין כזה דבר להציב ערך מסוים ביהדות ולהיכנס לתוכו כמו נגמ"ש ולירות מתוכו ללא הבחנה... כאן חשוב להדגיש שלשם שינוי יש שלושה דברים יוצאי דופן שבהם כן!! כן אפשר להיכנס לנגמ"ש ולירות (כמעט) ללא הבחנה... תנחש איך מה הם ג' הדברים האלו? ע"ז גילוי עריות ושפיכות דמים!! כן... בדיוק על זה נאמר: על כל המצוות שבתורה יעבור ואל יהרג חוץ מג' עבירות שבהם יהרג ואל יעבור... **במילים אחרות מה כתוב כאן??** שבכל המצוות שבתורה אי אפשר ללכת עד הסוף ולירות ללא הבחנה חוץ מג' עבירות האלו שלרוב חומרם... כאן כן!! כן הולכים עד הסוף... עכשיו: מה זה נקרא ללכת עד הסוף?? זה כבר עוד נושא... שכל תמיד צריך להפעיל וראש בקיר אף פעם לא נכון להיתקע... אבל מה שבטוח: יש בהחלט מקום לחלק בין המאבק הנחוש על הדגים בסעודת שבת לבין המאבק על אינטרנט וכדו' ששם האפס סובלנות מתקבל יותר בהבנה...

בל נשכח... אנחנו בסופו של עובדים אצל בורא עולם!! אנחנו לא עובדים שום ערך אחר... גם לא תורני... בסופו של דבר בכל נושא ובכל עניין... אנחנו אמורים לסגור פינות מול אבא שבשמים ולברר מה רצונו ית'...

זה לא עקשנות יהודית!! ממש לא!! אדרבה... זה אולי עקשנות שלך!! זה אולי המידות רעות שלך... אל תפיל את זה על היהדות... אם אתה עקשן והולך ראש בקיר עד הסוף ומותר אחר כך אדמה חרוכה... תהיה כנה ותודה שזה נובע ממקובעות שלך... אל תאשים את היידישקייט בזה

ויש אנשים שבנקודה הזו הם שופכים בוץ על היהדות!!

מגיע פרומער על כל הראש ובשם היידישקייט לוקח תחום מסוים בעבודת ה' ומתבצר בו ודוהר איתו ללא הבחנה... מעורר פרובוקציות ומעורר מדנים... והכל בשם מי?? בשם העקשנות היהודית והנחישות!!

אז זהו שלא!! עקשנות ונחישות וקנאות לא תמיד מצביעה על אמת פנימית!! זה שבן אדם מתעקש עד הסוף... זה עדיין לא בטוח שזו האמת... אולי הוא דבק באמת שלוו!! אני יכול להגיד לך בנימה אישית... כל פעם שאני מקבל התקפות על מה שאני כותב... ולאט לאט אני מתחיל לקלוט שהצדק איתם ואולי טעיתי... זה קצת מבהיל אותי... ואז אני מזהה איך שלפתע אני נתקף בקנאות צרופה לעמוד על שלי!! כי זו האמת ואף אחד לא יזיז אותי מהאמת הזו!! ולא צריך להיות גאון גדול כדי לזהות שהקנאות הפתאומית והמצודקת הזו שפתאום נחתה עלי לא נובעת מקנאות טהורה לאמת... אלא מקנאות לאמת שלי!! היות ואני כתבתי את זה והרי לא מסכימים איתי... אז אוטומטית היא נהפכת להיות האמת שלי!! (כי אני היחיד שעומד מאחוריה) ולכן עכשיו בשם האמת שלי אני אעמוד על כך ולא אחזור בו... אז כמובן שבמושכל ראשון זה מרגיש לי מאד עוצמתי וישר... תראה איזה עקרונות ועקבי אני שהולך עד הסוף עם האמת שלו... ותכל'ס... מה האמת? תראה איזה גאוותן שגם כשמוכיחים לו שהוא טועה הוא מתבצר בשקר שלו עד הסוף... על חטא שחטאנו לפניך באימוץ הלב!! להתעקש על ה"אמת" שלי!! להיות עקשן סתם זה לא קשור ליהדות... ללכת עד הסוף ללא הבחנה זה לא בהכרח נכון... מה כן?? ללכת עד הסוף בבירור מתמיד מה ה' רוצה ממני והאם מה שהוא רצה ממני אתמול זה מה שהוא רוצה היום... זה!! זה ישראל!!! ישורון!! זה מאהבתך שאהבת אותך ומשמחתך ששמחת בו... **יעקב אבינו הולך בקו הישר!! מה ה' רוצה!!**

(אגב: כידוע: באבני החושן היה את שמות כל השבטים... כל שבט קיבל אבן יקרה ששקועה בתוך משבצת משלה והיה כתוב עליה את שם השבט... אבל!! באבני החושן היה כתוב עוד כמה מילים: אברהם יצחק ויעקב... וחוף מזה עוד שני מילים: שבטי ישורון!! למה ישורון??

כי החושן מבטא את זה שכל שבט מקבל את האבן והמשבצת המסוימת שלו ומשם הוא מתבצר ועובד את ה'... אם ככה: התוצאה הישירה אמורה להיות שכל אחד ננעל בתוך המשבצת הנקודתית שלו ומכיר רק את ה"גפילטע פיש" שהוא מכיר בעבודת ה'... אז זהו!! שבשביל זה יש עוד שני מילים באבני החושן... שבטי ישורון!! כן... כל אחד צריך להתבצר בעמדתו אבל ביושר!! בסופו של דבר צריך לבחון מה ה' רוצה...)

ולסיום: כאן חשוב להבהיר ולהדגיש שתי הסתייגויות: ההסתייגות הראשונה: עד כה המסר היה שבעבודת ה' אין כזה דבר להציב יעד אחד ולדהור איתו קדימה עד הסוף... אבל!! כאן חשוב להדגיש שכן מצינו מושג

אפשר לעשות... היות ואני נחוש לעשות רק רצונו יתברך!! אז אני צריך להיות פתוח לכל פקודה... לכל אפשרות... אולי רגע אחד ה' יזמין ממני דורון ודיפלומטיה... ברגע השני ה' מזמין מלחמה וברגע השלישי אמונה...

הנה לך ישראל ו---ישורון!! עקשן עד הסוף... אבל איזה סוף??

עד סוף הבירור מה ה' רוצה בכל רגע נתון... שיכול להשתנות בכל רגע...

ואולי כאן ההזדמנות באמת לפתוח את הנושא הזה:

אנחנו מאד מתלהבים ומתפעלים מיהודים של מסירות נפש שתמיד נאבקו עד הסוף!! רוב הסיפורים הדומיננטיים שאנחנו מתלהבים מהם... זה היהודי הזה שאצלו תפילת שחרית בותיקין זה יהרג ואל יעבור!! או ברהמ"ז מתוך סידור זה יהרג ואל יעבור... עם כל הכבוד למסירות נפש הנאצלת שבהחלט טמון בה נכונות והקרבה... אבל הההלו... נא לא לאבד פרופורציות!! זה שיש פה מסירות נפש זה עדיין לא אומר שזה מה שנכון לעשות!! (יתכן שלגופו של עניין... אצל אותו אדם ספציפי יתכן שזו הייתה ההנהגה הראויה מכל מיני סיבות שאפרט בהמשך... אבל מכאן ועד לעשות העתק הדבק... אל תמרה...) כי נכון שישאל זה נחישות ונכונות להיאבק עד הסוף!! השאלה איזה "עד הסוף"??? סוף של מה?? מי מחליט מה היעד הסופי... שאותו סימנתי כמטרה ואליה אני יורה את כל התותחים??

אז זהו!! שאצל יעקב אבינו... יש נכונות להתעקש עד הסוף... על מה?? על רצון ה'!! אה... מה רצון ה'?? זה כבר משהו דינמי שצריך לקחת בחשבון שהוא עלול להשתנות מרגע לרגע...

סו"ס אל תשכח שעקשנות רוב המקרים זו תכונה שלילית!! אדרבה... רוב העקשנים זה אנשים שסתם נתקעים בקיר ללא הבחנה ולא מגיעים עם זה לשום מקום... וגם ברוחניות!! מי שפוחת שולחן ערוך ורמ"א ומשנה ברורה רואה שהעסק תמיד דינמי... גם אם יש הלכות תפילה... תמיד יש תמרון... גם אם יש משהו אסור אבל בשעת הדחק לפעמים מותר... גם אם זה מוקצה אבל מפני האורחים יתכן שמותר... זה כל השו"ע שלנו... אין ראש בקיר!! גם אם אסור לדבר באמצע ברכות ק"ש... אבל יש שואל מפני היראה ומשיב מפני הכבוד... אין!! אין ראש בקיר!! אם ככה, אז באמת איפה פוגשים את העקשנות היהודית החיובית??

פשוט מאד: החתייה והעקשנות הבלתי נדלית לעשות מה שה' רוצה!!

כלומר: אין כזה דבר להתעקש על דבר אחד ביהדות!! אין כזה דבר להתעקש: אני לא מדבר באמצע התפילה בכל מחיר!! ולמה לא?? כי העקשנות היא רק לעשות רצון ה'... שזה אומר שאני לא מדבר אלא רק באופנים שה' יורה לי... **זו העקשנות!!** אין כזה דבר לקחת סימן בודד בשו"ע או איזה ערך מסוים ביידישקייט ולהיכנס אליו כמו לנגמ"ש ולהתחיל לירות ממנו לכל הכיוונים ללא הבחנה...

אבל בסוף בסוף הוא נגמר וגם יגמר עם האור של חנוכה...

רוני ג'קי וג'ידי התיישבו לנוח על שפת הים... לאחר פעילות ספורט ימית!! ואז רוני שם לב שלג'קי מהורהר... מה קרה לג'קי?? מה מעיק עליך?? משהו מפריע לך?? ג'קי לא ענה... רוני הסתכל לו עמוק בעיניים והבין!! כן... רוני מבין את ג'קי... הם באותה סירה!! אמנם אצל רוני הרקע הוא אחר ולכן הרבה פחות קשה מל'קי... אבל עדיין!! הוא מבין אותו... כן... רוני וג'קי הם בניים למשפחות טובות!!!

רוני זה אהרן!! הוא בן למשפחת כהנים מיוחסת ממשמרת חרים... אבל הרוחות הזרות עשו את שלהם... וההשפעה של היוונים ששולטים כבר עשרות שנים בא"י נתנו את אותותיהם... אבא של רוני התחיל טיפ טיפה להתגלש... זה התחיל בדקויות של חוסר זהירות באכילת חולין על תורת תרומה... ואז תוצאה ישירה מזה הוא איבד את מעמד ה"חברות" שלו וממילא אחיו הכהנים התחילו להיבדל ממנו... ומאז הוא הרגיש חסר זהות ולא מחובר והוא כבר הראה סימני בורות בנט"י ועמארצ'ת בדברים בסיסיים... ואז הגיע שלב שכבר לא היה לו דריסת רגל בשטיבלאך של הכהנים (תחשוב שיש לך כהן שלא יודע להזהר מטומאת סת...)

אתה לא יכול להתקרב אליו... המשקפיים שלו יכולים לעשות אותה טמא שבעה... מתחשך לך הרפתקאה כזו?? אין לך מה לאכול שבוע שלם... ומכאן הדרך קצרה... היוונים במקביל התחילו לקרוע לו והוא התקבל בזרועות פתוחות בביהמ"ד של המתיוונים... עד שיום אחד ר' שלויה הכהן נבש את עירו ענתות וערק עם זוגות ושני ילדיו הקטנים להתגורר בקיסריה... אהרן בן הארבע היה אז אמנם בגיל מאוד קטן... אבל הוא הספיק לטעום טעם של בית יהודי... הוא אפילו זוכר את עצמו בזכרון עמום אוחז ביד אביו ועולה לירושלים לרגל... אהרן אפילו הספיק לטעום טעם של שלחן שבת... ואז היהדות שלו נקטעה!!! השם אהרן הומר ל-רוני... צורתו היהודית השתנתה ללא היכר והוא עבר לבית ספר יווני בקיסריה... שם הוא השתלב בחטיבה עירונית והתקדם בלימודי אקדמיה ופיתוח הגוף וכיום הוא בגיל 13 וחצי... **ככיתה ו' לראשונה הוא הכיר את ג'קי!!!**

לג'קי יש סיפור דומה אך שונה... ג'קי גם מגיע ממשפחה יהודית חשובה!! סבא שלו יושב עד היום בסנהדרין קטנה שבהר הבית... גם ג'קי עבר תהליך של התייוונות אבל בגיל הרבה יותר מבוהר!! רק לפני שנה עוד קראו לו יעקב... הוא היה גר במצפה... מדובר במשפחה של פרושים בני עליה משבט בנימין, שתורתם אומנותם בתובענות בלתי מתפשרת... אלא שאבא שלו גם עבר איזה תהליך עגום... זה התחיל מתקופה שהוא לא היה שקוע מספיק בלימוד והייתה לו גם איזה מעידה רוחנית נקודתית!!! (מסוג הדברים שעליהם נאמר: אל תהרהר אחריו ביום שודאי עשה תשובה בלילה)... אבל כנראה שלא היה לו מספיק מי שיגיד לו ששבע יפול צדיק וקם... ומרוב הלם מהנפילה הרוחנית שלו... הוא היה בטוח שה' שונא אותו ואין לו כבר מה להפסיד... ומכאן זה התגלגל לנפילות הבאות... ואז זה התפרסם ואז במשפחה המורחבת זרקו אותו "צא טמא מחנונו" וזה מה שאכן קרה... יום אחד בהיר הוא הוציא את הבנים מהחדרים והבנות מהבית יעקב והופ!! ערק לקיסריה... שם קיבלו אותו בזרועות פתוחות... ויעקב שעד לפני חודשיים היה עסוק בגירסא של מכשירין טבול יום ועוקצין... לפתע מצא את עצמו מתייוון המום!!! שמו החולף מיעקב לג'קי... (הצוות המקצועי של המתיוונים התסורו להשיכח ממנו כל רגש יהודי... הם נעזרו בפירות טבל ועלרה ובספיחי שביעית כדי לטמטם את מוחו... השקו אותו גם נאגל וואסער כדי שהרוח רעה של בת מלך גם תשתתף במאמץ)... יש לציין שבהתחלה זה היה לא פשוט!! ג'קי המדובר התקשה להשלים... (כמוכן שהיה ניסיון להפעיל עליו גם לחץ מצד המשפחה אבל בנסיבות הקיימות זה לא חוקי... חוץ מזה שהם הספיקו לשרוף קשרים ולהעמיק את הקרע כשעדיין לא היה מאוחר... וכשהתגלו מסדי האסון זה כבר היה באמת מאוחר)... ג'קי עבר תהליך לא פשוט!! הוא היה מבולבל לגמרי... אבל הזמן עשה את שלו... סו"ס ג'קי הוא ילד בגיל 11... והסביבה כולה זועקת יוון... זה ארך שנה תמימה!! לבינתיים מלאו לג'קי 13 והנה אנחנו כאן... רוני וג'קי בחוף הים בשבת!! רוני מסתכל בעיניים של ג'קי ומבין!!... אה... שבת??

כן... מי האמין... עד לפני שנה וחצי לא העזתי לצאת לרשות הרבים עם חתיכת עוגה פחות מכרוגורת!! והנה עכשיו?? הגעתי לכאן חופשי עם תרמיל וגלגלים ענק על הגב שלי... איך זה יכול להיות?? בדיוק למדתי את הלכות שבת... נבחנתי על כל הל"ט אבות מלאכות וגם על התולדות... יחד הקפדנו על כל גזירות חז"ל.

וכשהעזתי להישען על חמור בשבת צעקו עלי... אסור להשתמש בבהמה בשבת גזירה שמא יתלוש זמורה כדי להנהיג אותה... והיום אני תולש פה עלים על ימין ועל שמאל... פעם את שושי הקטנה בעגלה ע"ג עפר תיחוח הגיע מישהו וצעק עלי אתה חורש בשבת אליבא דרבי יהודה... והנה היום אני עושה פה בורות ומגדלים בחוף כאילו לית דין ולית דיין... ג'קי היה מאד מבולבל... השינוי הזה לא נתן לו מנוח... רוני ניסה להרגיע את ג'קי... תקשיב... נכון פעם זה היה אסור לך כי אבא שלך אמר לך שאסור... אבל עכשיו אבא שלך אומר לך שמתור!! אז מתור!! ג'קי הקשיב... חשב... טוב... אולי אתה צודק... זאת אומרת: ברגע שאבא שלי אומר לי שמתור... אז מה אני אעשה... זה החינוך שלי... אז מתור לי... (מיותר לציין שזה לא נכון, אנחנו רק מתארים כאן הגדרה של "אומר מתור", אבל למעשה זה לא נאמר: "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו שאסור לשמוע לאביו לעבור על חילול שבת) ואז דני נכנס לשיחה!! אי דני... בדיוק דני חסר לנו עכשיו... דני זה סיפור טרי טרי... דני זה בחור שהגיע בכוחות עצמו לכאן!! אצלו זה לא כמו אצל רוני וג'קי... הם הגיעו לכאן בעקבות ההורים שלהם... (רוני בגיל 3 וג'קי בגיל 11... אף אחד לא שאל אותם... יום אחד אבא ואמא לקחו אותם לכאן והעמידו אותם בפני עובדה) אבל דני זה מתייוון אמיתי!! הוא בעצמו... בהחלטה שרירותית... בגיל 13... יום אחד הוא החליט לנתוש וערק לקיסריה ונכנס להשתלב בחטיבת בנינים שלנו... וכשהוא שמע אותי מרגיע את ג'קי ש... שפעם היה אסור והיום מותר... הוא התערב בגסות ואמר: אני עושה במדיד!! אני יודע שאסור לי... אבל אז מה... אני בכל זאת עושה!! ואז דני הוסיף כממתיק סוד: אתם יודעים... לאחרונה היה לי קשר עם איזה צדוקי שהוא חידש לי שחילול שבת זה רק ביום השבת... לא בלילה!! (חס ושלום! זו טעות שהיו כמה שטענו בה... יש על זה כמה ילפותות לרבות יום ולרבות לילה ואכמ"ל) כך שבליילה אני לגמרי חפשי... עושה מה שאני רוצה... וביום אני גם מחלל שבת אבל קצת מפחד מזה... סו"ס הייתי דתי עד לא מכבר... רוני וג'קי נעו באי נוחות... הם לא אוהבים את דני... הוא מדבר בגסות... זה לא היהודי שהם מכירים מהעבר ומתפרקים עליו... תכל"ס... קורא יקר: הייתי יכול אולי לעשות מהסיפור הזה פרק א' ופרק ב'... אבל זה מידי קשה!! מידי מר!! אי אפשר להשאיר את זה עד כדי כך מדמם!!! אז בא נסיים את זה בטוב...

חלפו כמה חודשים... ומנורה הוצבה בבית המקדש והודלק בה שמן זית זך וטהור שהאיר את כל העולם כולו והבעיר את הניצוץ היהודי הכי רחוק באש של געגועים ואהבה לשוב לה... ושלושת תלמידי הגימנסיה רוני ג'קי והוריהם וגם דני מצאו את עצמם יום אחד נכנסים בראש מורכך לבית חיינו... הם השתחוו שם בפישוט ידיים ורגלים ובכו ובכו... בכי של חרטת... בכי של געגועים... בבכי יבואו ותחננו אובלים...

וכעת לחידה: גם רוני, גם ג'קי, וגם דני... שלושת יצטרכו להקריב קרבן חטאת על חילול שבת יחד עם עוד רבבות מתייוונים נוספים שכעת שבו לצור מחצבתם... וכעת החידה היא: כמה קרבנות כל אחד צריך להקריב? (מי יודע אולי זו הסיבה שסוגיה של חנוכה היא במסכת שבת כי פרק "כלל גדול" זו הייתה הסוגיה ההלכתית הראשונה שלמדו המתיוונים וביניהם כדי לדעת להיערך לקראת ההלוואה מהבנק לצורך הקרבת סדרת החטאות...)

"שואל על הפתחים" נוסח שנת 2023...

בחור אחד אמר לי פעם בגילוי לב: הייתי מעדיף ששמנות ימי חנוכה יהיו בקיץ... ואילו תשעת הימים יהיו בחורף... ולמה?? מילא תשעת הימים היו בחורף... יותר קל לא להתקלח... אבל שמנות ימי חנוכה בקיץ... מה העניין??

אז הסיפור הוא שצריך להדליק נרות חנוכה בדיוק בשקיעה, והשקיעה בחורף יוצאת בדיוק באמצע היום!! זה מרתק אותך לבית!! אי אפשר לצאת לטיולים בחנוכה... כי... כי אם יצאת בכוכר אתה חייב לחזור עד חמש בצהריים... ובאותה מידה אם אתה רוצה לצאת בצהריים... אתה לא יכול לצאת רק בשש בערב אחרי הדלקת נרות... זה פשוט מכניס אותך לריתוק!! **מעשר בבוקר**

עד שש בערב אין לצאת!!!

אמרתי לו: נו... מה נראה לך?? באמת למה גלגלה ההשגחה העליונה שככה יהיה?? באמת למה חז"ל לא התחשבו בנו ועשו את חנוכה בקיץ... שלא "תקע" לנו את כל היום??

הבחור המשיך "לזרום" וענה לי: תקשיב... עקרונות חז"ל היו מתחשבים בנו... דא עקא שחנוכה נתקן פעם... שלא היה חשמל והיו מתעוררים עם השמש והולכים לישון ען השמש... לכן להם זה לא הפריע... הם לא הרגישו ש-4.43 אחה"צ זה אמצע היום... כי ברגע שהשמש שקעה... זהו... חושך... אבל אנחנו שרק אז מתחיל סדר ב' ורק אז נפתחים החנויות... לנו זה ריתוק...

המשפט הזה משום מה תפס אותי!!! כי אני... כל פעם שאני מתחיל ללמוד הלכות חנוכה ואני מגיע להלכה שמי שאין

לו שמן להדליק שואל על הפתחים ולוקח שמן להדליק... אני חושב לעצמי: רבש"ע: איזה קשיים היו פעם בייחס להיום... הרי היום בקבוק שמן זית עולה לך גרושים... רק תבחר... שמן זית למאכל או למאור... היום אנחנו שמים כמויות של שמן בכל כוסית שדולק כמה שעות... ואילו פעם היו מדליקים חצי שעה ומכבים וגם את הקצת הזה לא היה להם והיו שואלים על הפתחים...

בקיצור: היום יש לנו הרבה יותר אפשרויות, והרבה יותר קל לנו לקיים מצוות מאשר פעם!!!

אז זהו! שפתאום מגיע אותו בחור ומגלה לי: לא!!! אל תחשוב שהיום יותר קל להדליק נרות חנוכה מפעם... גם היום קשה לנו! רק הקושי הוא מסוג אחר... פעם היה עניות ומחסור בשמן... ובזה התמקד עיקר הקושי!! אבל היום ש'שמנת' עבית כסית ויש לך שפע של שמן ותאורה... כעת הבעיה היא אחרת!! היום מסתיים בשעה 12.00 בלילה ואילו הדלקת נרות חנוכה מרתק אותי לבית... אני לא יכול לצאת... זה ה"שואל על הפתחים" נוסח הדור שלנו!!!

ואני שואל אותך אברך עובד ה' בן עליה: אתה מסוגל לקבל ולעכל שאותו בחור שחנוכה מכניס אותו לריתוק כי חשוב לו להדליק בזמן... אתה מסוגל להעריך אותו כמו אותו יהודי של מסירות נפש ששואל על הפתחים ולוקח שמן להדליק?? נכון שלא? אבל בעצם למה לא?? כי... אותו בחור שהיה צריך לשאול על הפתחים נעבאך... אבל בחור שרוצה לצאת לטיול? בשביל מה אתה צריך לצאת בכלל... תשאר בישיבה... מה זה כל הטיולים האלו?? אז זהו שלא!!! חנוכה זה חג של חינוך!!! מותר לנו להבין שה"שואל על הפתחים" של דורנו זה הקשיים מהסוג הזה... דור דור והתמודדותיו!!! דור דור ומושגיו!!!

אם נבין את אותו צעיר ונדליק לו נר מתחת לעשרה טפחים... משם הוא עוד יגדל ויתחנן... ועד אז: כל הכבוד לך שנשארתי בישיבה בשביל להדליק נרות חנוכה בזמן! עליך נאמרה: הזהיר בנר וכו'

הזלזול הוא הנכד הבכור של הקנאה!!!

משהו מוזר קרה לעשיו... פתאום ביום בהיר הוא החליף דיסק... עשה מהפך בכל הגישה שלו... עד עכשיו הוא כ"כ החשיב את הבכורה... הוא נלחם עליה בחיורף נפש... כעס קילל נשך והגיע עם 400 איש לקחת את הבכורה מיעקב... הוא זעק זעקה גדולה ומרה והוריד ד' דמעות בגלל הבכורה שנלקחה ממנו... והנה!!! בסוף הפרשה שלנו עשיו בבת אחת משנה את דעתו מהקצה לקצה... ופתאום הוא מזלזל... אה... שטויות... מי צריך את הבכורה הזו... סתם קשקוש... "וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו" ורש"י במקום מברא: "מפני שטר חוב של גזירת כי גר יהיה זרעך, המוטל על זרעו של יצחק, אמר אלך לך כנאן, אין לי חלק לא במתנה שנתנה לי הארץ והוא, ולא בפרעון השטר. ומפני הבושה, שנטר בכורתו..." בקיצור: עשיו פתאום מזלזל... אין לי חלק לא במתנה שנתנה לו הארץ ולא בפרעון השטר... תודה רבה... מוותר על התענוג... ורש"י כמובן מדגיש בסוף... עזוב... הכל תירוצים... הסיבה האמיתית שעשיו הלך זה מפני הבושה שמכר בכורתו!!!

איך אתה מסביר את זה?

אז כן!!! זו השיטה של עשיו לאורך כל הדרך!!! עשיו יודע טוב מאד להעריך את העובדות של יעקב!!! עד כדי כך שהוא נלחם על זה ומנסה להרוג את יעקב ומה לא... **אבל!!! עשיו בין הייתר הוא גם פוליטיקאי**... כל זמן שהוא יכול להילחם ואולי להחזיר לעצמו את הבכורה... הוא נלחם עם כל הכח על הבכורה שהיא הדבר הכי יקר לו בחיים... אבל ברגע שהוא מפנים שזה לא רלוונטי!!! אין סיכוי!!! זה שייך ליעקב!!! באותו רגע הוא שובר שמאלה עד הסוף ומתחיל לזלזל!!! מי צריך את הבכורה הזו רק אוסף של בעיות וצרות. מה אני צריך את זה

אה... אבל עשיו!!! יש לך זכרון קצר... לפני כמה שנים קדשת מלחמה נגד יעקב על זה שהוא לקח ממך את הדבר היקר הזה... אז מה קרה שאתה פתאום מזלזל?? אבל עשיו לא נבהל!!! ראיית פוליטיקאי שנבהל שתפסו אותו לעיני המצלמות איך הוא סותר את עצמו מיני וביה... אצל עשיו זו הבעיה האחרונה... עשיו זה אדום! מלכות אדום זה פוליטיקה... הכל עניין של צבע... **צבע להנאתך!!!** אתה יכול להגיד היום משהו אחד ומחר משהו אחר... הכל תלוי איך החלטת לצבוע... כשמתחשק לך הבכורה של יעקב... תצא בקמפיין גיוואלד... תצבע את הבכורה בטוש זוהר ותכריז שהבכורה זה הדבר הכי יקר לי בעולם... הרסו לי את החיים... אבל ברגע שקלטת שאין סיכוי!!! נו... מה תעשה כעת?? איפה תקבור את עצמך?? מה... אתה תעמוד ותודה בפה מלא... שטל השמיים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש כל זה נמצא בהיכלי הכוללים והישיבות של יעקב איש תם?? חלילה וחס!!! ברגע שעשיו מזהה שאין סיכוי לקבל את הבכורה... באותו רגע הוא צובע אותה בצבע מט... ומתחיל לזלזל בה... מאי אהני לן רבנן... הם לא עושים כלום שם בבית מדרש... אין שם כלום... סתם מצומצמים ולא מבינים מהחיים שלהם... פתאום הוא מזלזל!!! פתאום זה בכלל בכלל לא איכפת לו... אי אפשר.

ואז עשיו הולך להר שעיר... ושם!!! שם נולד לו האייניקל... עמלק!!!

שם לב: אדום ו-עמלק זו אותה משפחה... שניהם מקדשים מלחמה נגד עם ישראל... אבל זה שתי שלוחות שונות... ואפילו קוטביות... **מה ההבדל בין אדום ל-עמלק???** אדום זה אותו עשיו שנלחם נגד יעקב!!! גלות אדום זה השלב שבו עשיו עדיין לא משלים עם העובדה שיעקב זכה בבכורה... זה השלב שעשיו לא מסתיר את העובדה שהוא מתפוצץ מקנאה לראות את עם הנבחר... ולכן הוא מנסה בכל דרך להתנכל ולהשכיחם תורת... גלות אדום!!! **ואז מגיע שלב ב'!!!** מה קורה כשמלכות אדום לא מצליחה... כמה שמנסים לקחת מעם ישראל את הבכורה בכח הזרוע... ישראל רק מתחזקים בייתר שאת... ואז מגיע השלב שעשיו מתייאש... הוא כבר לא נלחם יותר נגד היהדות... **וכאן עמלק נכנס לתמונה!!!** כאן עשיו מחליף דיסק... והיות ולהילחם נגד זה לא עובד... כעת הוא משנה מנגינה ומתחיל לזלזל... זה כבר **עשיו במהדורה ב'**... זה כבר עשיו שהולך להר שעיר ושם נולד לו עמלק!!! עמלק לא מכיר את עשיו המקנא והנלחם ביעקב... עמלק נולד לסבא שכל היום מזלזל ביעקב... עמלק מכיר סבא עשיו שמהבוקר עד הלילה יושב ולועג ליעקב אבינו... אה... יעקב לא עושה כלום בחיים שלו... רק יושב ולומד ומבזבז את הזמן...

יש לציין שעמלק הוא לא לגמרי טיפשו!!! כמה שהוא רואה את סבא עשיו מזלזל ולועג ליעקב אבינו... סו"ס הוא מזהה שסבא **יותר מידי הרבה** מדבר בגנותו של יעקב... סבא גם יותר מידי מסמיק כמעט כשהוא צוחק על יעקב אבינו... עמלק מזהה שבזלזול הזה טמון הרבה מאד קנאה!!!

וכך עמלק גדל על ברכי סבא עשיו ומתגלה כאויב המר ביותר של עם ישראל! עמלק לא נלחם בעם ישראל!!! הוא אף פעם לא מנהל נגדם מאבק צבא מול צבא... עמלק מתמקד בעיקר בזלזול!!! בלהסביר ליהודי עד כמה אתה כלום... הכל נגמר בביוב... עזוב אותך... מה אתה משקיע?? מה אתה חש מעצמך כאילו ה' בחר בך?? מי אתה בכלל?? "ויזנב בך כל הנחשלים אחרך..." עמלק עסוק בלהסביר לכל יהודי עד כמה אתה זנב... עד כמה אתה סתם מבזבז את הזמן בביהמ"ד... עמלק עסוק בלהסביר לבחור ישיבה... איזה מצומצם אתה... מסתובב עם פלאפון כשר כמו איזה שנוי... אתה לא בעיניינים...

הההלו עמלק... אתה חדש פה... אתה לא יודע שעד לא מכבר שר התקשורת ניסה בכל דרך לחשוף אותנו לאינטרנט... היינו מאד מאד יקרים וחשובים לו... הוא לא הסתדר בלעדינו... זה שיש חמש מיליון תושבים שמחוברים חופשי רשת זה לא הספיק לו... הוא הסביר לנו עד כמה הוא חייב גם את החרדים האלו הדוסים... אז למה אתה מזלזל??

מה התשובה?? כן!!! הבכורה חשובה ויקרה לעשיו כל זמן שיש לו סיכוי לקבל אותה... ברגע שהוא מרים ידיים... אז מה אתה רוצה שהוא יעשה עכשיו?? אין ברירה... הוא חייב מעכשיו לזלזל בה... האמת היא שאני מבין את עשיו!!! תכנס לנעליים שלו... מסכן... הפסיד את הבכורה שניתנה ליעקב... הוא כבר בכה וזעק ומרט שערות ראשו... נו... אז מה אתה רוצה שהוא יעשה עכשיו?? אין לו ברירה!! הוא מוכרח לזלזל... זו התגובה היחידה שנותרה לו בשביל לרדת בכבוד מהעץ... עם עשיו אין לי בעיה!! אני מבין אותו... אבל אתה יודע עם מי כן יש לי בעיה?? **יש לי בעיה עם עצמי!!** למה אני ממשיך להיעלב ממנו כמו טיפשו? יש לך כאן את עשיו שמתפוצץ מקנאה... ובגלל הקושי להתמודד עם התסכול... הוא נאלץ לתרגם את זה לזלזול... ואני ואתה עוד נעלבים ממנו?? אני ואתה עוד קונים את הלוקש הזה??

מגיע חילוני ומזלזל בחרדי שהוא משתמט מהצבא ולא עושה כלום וסתם מבזבז את הזמן בישיבה... אין בעיה!!! אתה כ"כ מזלזל בנו... אנחנו כאלו דפוקים... אנחנו בעד!!! אז יופי... מהיום תעזוב אותנו... תן לנו לחיות את שארית חייו בהוסטל... מה אתה כל היום דש בנו?? למה אתה כל היום מכרכר סביבנו?? מה איבדת אצלנו?? סיכמנו יחד איתך שאנחנו לא עושים כלום... סיכמנו ש"מאי אהני לן רבנן"... אם אכן כך... אז תמשיך הלאה... למה נתקעת פה אצלנו?? למה כשאתה מתחיל לדבר על החרדים ועל הישיבות אתה נהיה אדום מרוב עצבים??

הגיע הזמן שנפנים: **הזלזול הוא הנכד הבכור של הקנאה!!!**

כשמישהו יותר מידי הרבה מזלזל... סימן שלסבא שלו קוראים ד"ר קנאה... ---תמיד תדע: ברגע שמזלזלים בך שיש לך מכשיר כשר ואתה פאנאט... אם הוא יותר מידי מזלזל... יש פה תוצאות של דור ישרים... שהוא אייניקל של מיסטר קנאה!!! בן אדם לא מזלזל יותר מידי בדבר אחד ממוקד... כי דבר שהוא באמת באמת מזלזל הוא לא נושא... הוא לא מספיק תופס מקום בראש בשביל לדבר עליו יותר מחצי דקה... ברגע שיש דבר שמזלזלים בו יותר מידי הרבה... יש פה איבחון ברור של קנאה צורבת!!!

ובא אני אגיד לך אחת ולתמיד עצה טובה מה לעשות כשמזלזלים בך...

מהיום תכניס לעצמך בראש כלל ברזל: כשמתעוררת שאלה:

מי יותר גבבר--- אני או אתה??

מי יותר אינטלגנט --- אני או אתה??

מי יותר מוצלח--- אני או אתה??

איך אפשר לדעת?? פשוט מאד: אם יש משהו שאני יודע לעשות ואתה לא... אז אני יותר מוצלח ממך!! ובאותה מידה אם יש משהו שאתה יודע לעשות ואני לא... אז אתה יותר גבבר ממני!! אין פה מה להבין...

ומעתה: כשמישהו מזלזל בך שאין לך סמארטפון ואתה מצומצם... אין בעיה... אני שואל אותך: **האם אתה** מסוגל לעשות מה שהוא עושה?? האם יש לך כישורים ויכולות אינטלגנטים להחזיק סמארטפון כמוהו?? בטח!! הלוואי... רק תביא... בעיה להחזיק סמארטפון?? כל מפגר יודע היום לשחק בסמארטפון... הלאה... והוא!! זה שמזלזל בך... הוא יכול לעשות מה שאתה עושה?? האם הוא יכול יום אחד להחזיק מעמד בלי סמארטפון?? מה פתאום!!! נפלת על הראש?? שעה אחת הוא לא יכול בלי זה... נו... אז תגיד לי: מי יותר מוצלח ממני?? מי יותר אינטלגנט?? מי יותר גבבר?? מה פה בכלל השאלה... מה ההשוואה בכלל?? ועכשיו אני אגלה לך סוד: אתה יודע למה באמת הוא צוחק עליך??

כי הוא מתפוצץ מקנאה ובצדק!!! מי כמוהו יודע עד כמה הוא לא מסוגל לעשות מה שאתה עושה!!! אין לך שמץ של מושג איזה חלישות הדעת יש לבן אדם בן ארבעים עם מכשיר... כשיושב לידו בחור בן 18 ושומר על העיניים... בנקודה הזו אתה באמת קצת מצומצם!!! כי אין לך את הכלים להכיל את גדול ההשפלה העצמית שהוא מרגיש בייחס אליך!!! אם אני אנסה להמחיש את זה בצורה אכזרית... הרי פעם היו לוקחים עבדים בשבי ומוכרים אותם... תחשוב שאתה בחור בן 18 עובר ברחובה של עיר ואתה רואה מול עיניך בן אדם בגיל ארבעים בן טובים עומד קשור לאיזה עץ ומוכרים אותו לעבד... תחשוב שהוא מסתכל עליך ואתה מסתכל עליו... איזו תחושה היית מרגיש?? היית מסוגל להסתכל לו בעיניים?? נכון לא נעים?? אז תדע לך שזה בדיוק מה שהוא מרגיש בייחס אליך!!! יש פה בחור בן 18 בן חורין ועצמו!!! מה חשית על עצמו!!! ושלט על בעל הבית על עצמו!! ואני בן אדם בן ארבעים קשור בצוואר שלי לאיזה חבל ולמכשיר שאני לא יכול לנתק את עצמי ממנו... לא יכול!! לא יכול!!! אם אותו אחד מגיב בצורה מזלזלת בך... אני ממזה מבין אותו... כי אין לו דרך אחרת איך להתמודד עם ההשפלה הנוראה הזו... והתיאור הזה הוא דברים כמווייתן ממש!!! בלי שום גוזמא!! היחיד שחושב שזה גוזמא זה אתה! הבחור הנקי והטהור... פה!! בפרט הזה אתה באמת מצומצם!! אתה לא קולט עד כמה מי שנמצא מרגיש סמרטוט... מרגיש מובל ולא מוביל... וממילא: שתי דרכים יש לעשיו איך להילחם בדרך ישראל סבא...

בהתחלה הוא מנסה להילחם חזיתית!!! מנסה לסגור לנו את הדלת ולאסור עלינו קיום תורה ומצוות (מתוך הכרה ברורה בגודל החשיבות של תורה ומצוות...) אבל ברגע שהוא לא מצליח... הוא מחליף דיסק לקליפת עמלק שזה זלזול... ואנחנו כיום לא סובלים מאדום!!! כיום אנחנו כמעט ולא סובלים מדיכוי... עשיו לא מגיע לסגור את הבית מדרש עם 400 איש עמו... אבל הוא שולח את הנכד שלו להסביר לך כמה שאתה זנב... הוא שולח את עמלק ליזנב בך... לתפוס אותך ברגעים של חולשה... והוא מצליח לסחוט ממך איזה נפילה רוחנית... גורם לך קצת לצלוע על הירך... אתה מרגיש צולע!! ואז!!! ואז הוא מתחיל לנגן לך: תראה איזה סוס צולע אתה... אתה בלואו הכי לא שווה גרוש... והקב"ה שונא אותך... אין לך סיכוי להבין משהו בלימוד... כולך מפוצץ בחטאים... ואז כמו תלמיד חכם הוא שולף לך מי מאמרי חז"ל שאין להם כפרה וכו'... ופה הכי קשה לנלו... עמלק זה האויב הכי מר!! איפה שהצלחנו להתגבר על אדום... שם עמלק מגיב ומגלה יכולות שגם אדום מופתע מהם!! את הבית מדרש שאדום לא הצליח לנעול בפנינו... הגיע עמלק והצליח להסביר לבן של ה'... עד כמה אתה לא מעניין את אבא שבשמים... ואסור לנו ליפול בזה!!! את סבא עשיו נצחנו עם הקול קול יעקב... אסור לנו ליפול שדודים בידי של הנכד הממזר עמלק... לא נותר לנו אלא להיאחז בכל הכח באמונה תמימה וטהורה!! אני בן של ה'... אני יקר לה'... ה' רוצה אותי כמות שאני!! בשניה אחת אני יכול לשוב בתשובה ומכאן ואילך אני אהוב קרוב וידיד ומודבק בשכינה...

לא ניתן לעמלק לעשות את המחטף הזה בדקה התשעים!! אם הצלחנו עד כה לדחות אדמון בצל צלמון... לא נותר לנו אלא לדבוק ב"הקם לנו רועה שבעה..." באותו משיח בן דוד שמלמד אותנו שבעה יפול צדיק וקם.

השמחה בעונות ריגומא

השמחה

דבר

כזה

בתולדות

השמחה

לא היה

מעולם

-

פרטים

בקרוב!

ברכה וברכה

1. אמור לי כמה אתה מוכן לשלם למי שיציע לך היום לקנות פרה אדומה תמימה, ואומר לך עד כמה אתה רציני כשאתה אומר את ה"יה"ר שיבנה ביהמ"ק במהרה בימינו".....

2. התוכנית ארץ נהדרת הודיע שבעקבות הביקורת שעלתה שהיא מסקרת רק את האפוזיציה, מעכשיו היא עוברת להתמקד בקואליציה.....

3. למה אוכלים בחנוכה ריבה אדומה מכוסה בכל הכיוונים בהרבה בצק סופגניה? כדי שאפשר יהיה לברך מזונות.....

4. השדכנים אומרים היום להורים: שהבחור מעוניין שיהיו לו בבית סמכויות כמו לסמוטריץ'.....

5. אמא: חמוד? למה החדר שלך מבולגן? ילד: בן גביר הולך לעשות פה סדר.....

6. ללא קשר למצב הביטחוני אני תמיד עם סכין בכיס למקרה שאתקל בעוגת שוקולד.....

7. שערוריה: סדרן מדפים פוטר מעבודתו בסופר לאחר שתועד אומר: בן גביר יעשה כאן סדר.....

התודה והברכה:

לידידי ר' אפי כץ.
לחברת 'מבחר העלונים'

המשורר - בריהיהיה

8. ממנהגי חודש כסליו: בתחילת החודש מתפרסם שהשנה צפוי מחסור בשמן זית; הציבור מזדרז לקנות בכל מחיר כל עוד יש שמן זית על המדפים: בסוף מתברר שלא היה שום מחסור: הסוחרים מרוצים והציבור מתחיל לשכוח את הסיפור לקראת הודעת הצפי למחסור של שנה הבאה.....

בדיחות על בנט אבל... אולי הוא יתבע אותנו.....

9. חייבים למצוא לבנט איזה תחביב, אין חוגים ברעננה?.....

10. בנט מאיים לתבוע אנשים על אי אמירת אמת (וזה לטענתו) זה הכי מצחיק שהיה פה.....

11. יצאתי עכשיו סיבוב עם אשתי ואז קלטתי תוכי על הרצפה, אבל עזבתי אותו שם, שבנט לא יתבע אותי על הפרת פטנט.....

12. אחד העיתונאים החרדים שמר בנט תבע אותו והוא התנצל לבנט פנו אליו כמה אנ"ש ממאה שערים ואומרים לו: "טעות שהתנצלת" הוא בטענה: "מאיפה אתם בכלל יודעים על הפרשה, יש-לכם סמרטפון?" והם בתגובה: "התעדכנו דרך ה'נדרים פלוס....."

פרשת שבוע:

13. שור וחמור" כתב רש"י דרך ארץ לומר על שוורים הרבה שור, אלא אולי מכאן המקור שאנשים מדברים על עצמם בלשון רבים אנחנו דיברנו וכו'.....

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

עם אק נאסא לקרא את האלון אלף החבר?

ניתן לקבל את הגיליון במייל

ולהצטרף לאלפי המנויים

a0503210@gmail.com

לא נבס"ק אתה השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נבס"ק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

ווארט על הפרשה פנינים יקרים על פרשת וישב

וַיֵּרְאוּ אֶזְרָא וְגֹ' וְלֹא יָכְלוּ דַבְּרוּ לְעַלְמָם (ל"ז - ד')

פירש"י מתוך גנותם למדנו שבחם שלא דיברו אחד בפה ואחד בלב ע"כ. ולכאורה אדם שאומר לחברו בפניו שהוא שונאו או שאינו מדבר עימו לשלום כלל זה שבח?? נכון שהוא לא מושחת להראות לו פנים שוחקות ומאחרי גבו לשנוא אבל לקרוא לזה שבח זה קצת רחוק? אלא רש"י מדקדק שהפסוק מעיד על שבטי יה. שליבם היה טהור שגם אם היו רוצים לדבר עימו לשלום לא יכלו. וכעין זה רואים לגבי אסתר המלכה שאחשוורוש שאל אותה מי הוא זה - ואיזה הוא - אשר מלאו ליבו לעשות כן? והיא הצביעה על אחשוורוש עד שבא מלאך והזיז את ידה לכיוון של המן ולכן היא אמרה המן הרע הזה ולא אתה. וכאן זה גם פלא גדול עם ישראל יושב בתענית ג' ימים וג' לילות וכן אסתר והיא עומדת ברגע השיא שאחשוורוש כועס על המן והוא שואל אותה מי זה? מדוע היא מצביעה על האחשוורוש? אלא הוא שאמרנו שהלב טהור ויודע שהרי אחשוורוש נתן את הטבעת להמן ואחשוורוש הוא האשם הגדול ולכן היד לא יכולה לפסוח על האחשוורוש ולהצביע על המן. כי כל האברים והגידים זזים על פי הלב ועל זה אנו מתפללים וטהר ליבנו לעבדך באמת.

הדבר תורה לעילוי נשמת:

משה בן יוכבד, יעקב בן כוכבה, אורה בת יוכבד ע"ה

רב מפר!

כל המשמח חתן וכלה
זוכה ב- 5 קולות,

וב- 5 שם אתה זוכה ב- 5 קולות.

יצא לאור חוברת הבדיחות

'משמח חתן וכלה'

ניתן לקנות את החוברת בירושלים
ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים

במחיר מצחיק של 5 ש"ח

להזמנות: 0534-135-183

אפשרות להקדשה אישית
לרגל השבת חתן.

מילתא דבדיחותא

1. למה דמא בן נתינה לא העיר את אביו? הרי ודאי שחכמים לא באו באמצע הלילה אלא זה היה, שישן בצהרים, רואים מפה ששנת הצהרים שווה מיליונים.....

2. הלכו הכומר ורבי יהונתן אייבשיץ יחד. והנה שלט בפתח גן ציבורי. הכניסה ליהודים ולכלבים אסורה. הביט הכומר בשלט וברבי יהונתן וצחק צחוק גדול. השיב רבי יהונתן: אסור לשנונו, אין כניסה בא ונמשיך לכוון אחר.....

3. למקווה כדי להיות טהור צריך להתכופף ולרדת לבור ולסגור את הפה והעיניים ואז נהיה צדיק.....

הגיליון הבא יופיע בעזרת השם בפרשת מקץ - חנוכה. 147.

מילתא דבדיהותא

הזדמנות אחרונה!

מבצע: כיבוד הורים לילדים

עוד פרטים בעמוד הבא.

4. רב יהודי, שייה מוסלמי וכומר נוצרי נפגשים באחת הערים הגדולות באמריקה. אומר הכומר: כיוון שאני לא מקבל משכורת, אני מחלק את הכסף בין התרומות של הכנסיה לביני. אני מותח קו על הרצפה ועומד באמצעו, לוקח את כל הכסף וזורק אותו באוויר. מה שנופל בצד ימין אני לוקח לעצמי, ומה שנופל בצד שמאל הולך לכנסייה. אומר השייח: אני מצייר מעגל ועומד בתוכו, וזורק את הכסף באוויר. מה שנופל בתוך המעגל הולך אלי, ומה שנופל מחוץ למעגל הולך למסגד. אומר הרבי: אני לוקח את הכסף וזורק אותו באוויר. מה שאלוקים רוצה- הוא לוקח לעצמו. השאר- הולך אלי.....

5. מתוך הריסות תאונת דרכים נוראית, יוצאים בחיים רק כומר ורב. הרב אומר לכומר, "זהו אות משמיים שדווקא רב וכומר יינצלו!" "נכון מאוד", עונה לו הכומר, "יש הרבה אמת בדבריך" הרב חוזר ופונה לכומר, "איזה נס! כל המכוניות הרוסות ורק בקבוק היין שלם, זה סימן משמיים שנשתה יחד לחיים" הכומר אומר שנית, "גם הפעם יש אמת בדבריך" הרב מגיש לכומר את הבקבוק שישתה, והכומר שותה לגימה הגונה מתוך נימוס לרב. כשהוא מסיים, הרב לוקח את הפקק של הבקבוק, וסוגר אותו. הכומר לא מבין למה הרב סגר את הפקק אחרי שהזמין אותו לכוסית, "אתה לא מתכוון לשתות?" שואל אותו. "כן בוודאי", עונה לו הרב, "אני אשתה כהוגן ואחגוג כל הלילה. רק בוא נחכה לשוטרים קודם....."

דבר כזה בתולדות השמחה לא היה מעולם.

פרטים בקרוב!!!

6. יורד גשם והעיירה נראית כאילו ננטשה הזמנים קשים, לכולם יש חובות וכולם חיים על אשראי. לפתע מגיע לעיירה תייר עשיר. הוא נכנס לבית המלון היחיד בעיירה. שם על שולחן הקבלה שטר של 100 יורו והולך לבחור לעצמו חדר 11. בעל המלון לוקח את השטר ורץ לשלם את חובו לקצב הקצב לוקח את השטר ורץ לשלם את החוב למגדל הבקר. מגדל הבקר לוקח את השטר ומשלם לספק המזון. ספק המזון, חוטף את השטר ורץ לשלם את חובו למזכיר העיירה. מזכיר העיירה לוקח את השטר ורץ למלון, לשלם את חובו לבעל המלון, עבור החדרים ששכר מפעם לפעם. באותו הרגע יורד התייר לאחר שבדק את החדרים לוקח את השטר באומרו ששום חדר לא מוצא חן בעיניו, ועוזב את העיר. אף אחד לא הרוויח כלום, אך כל העיירה חיה כעת בלי חובות ומביטה אל העתיד.....

7. בגיליון שעבר היה בדיחה שלא כל-כך היתה מובנת, והרבה אנשים שלחו מיילים והתקשרו. אל תדאגו הכל בסדר, זה בסך הכל בדיקת ריענון שאתם קוראים את העלון בקביעות!.....

ובכדי להיות בטוח שתקראו את העלון הבא?

פשוט וקל להצרף לרשימת התפוצה במייל ולקבל את העלון כבר ביום שני!

a05832349@gmail.com

מילתא דבדיהותא

8. פולני אחד, שוכב על ערש דווי, נוטה למוט, גוסס וגמור לגמרי, בקול חלוש הוא קורא לאשתו הפולנייה, ולוחש לה: "אפשר בקשה אחרונה לפני שאני מת, רק בשביל למות עם חיוך?" עונה לו הפולנייה, "בעלי היקר, כל מה שתרצה, רק תגיד, העיקר שתיפרד עם חיוך" אומר לה הגוסס, "אם אפשר, הריח הזה שמתפשט בבית, הגפילטע פיש הזה, רק קציצה אחת ואני מת מבסוט" מזדקפת הקשישה מלוא קומתה, ובנחישות אומרת "חביבי, בגפילטע פיש לא נוגעים, זה לשבעה....."

9. אחד שיש לו 13 ילדים אסף אסף אצל גביר שיש לו ילד אחד אמר לו הגביר זה בעיה שלך ענה לו ה' עשה איתי שותפות 13 פעמים ואיתך פעם 1 סימן שא"א לעשות איתך עסקים בא תהיה שותף איתי ועם הקב"ה ותרום לו כסף.....

10. אחד קילף מלפפון ובכה שאלו אותו למה? כי שהבצל לא יעלב שאני בוכה רק ממנו.....

נמצא פתרון: במקום לחפש את העלון בבית הכנסת, תחפש אותו במייל כל יום שני.

a05832349@gmail.com

הזדמנות אחרונה!

מבצע כיבוד הורים 5.

וההגרלה הגדולה! שע"י מערכת: 'לא נפסיק את השמחה' ואתם הילדים מרוויחים פעמים גם מצוות 'כיבוד הורים' וגם פרסים וחוברות בדיחות. כל ילד ששולח למערכת העלון פתק מההורים + חתימה. שעשה מעשה טוב בבית. או שעזר ושמע בקול ההורים. ולאחים ולאחיות בתוך הבית.

נכנס להגרלה: 1. 50 ₪ 2 זוכים.

2. חוברת הבדיחות חלק 3. 18 זוכים. – נוספו עוד חוברות.

3. כל שלושת החוברות של החגים + משמח חתן וכלה. 5 זוכים.

4. כל העלונים שיצאו עד עכשיו. 5 זוכים.

ניתן לשלוח לכתובת: רחוב דוד 9 שכונת הבוכרים (הכניסה בצד ימין) ירושלים. בת.ד. ע"ש לא נפסיק את השמחה. ילד שלא ישלח: שם ומשפחה. כתובת. גיל. כיתה/ת"ת. פלאפון. עיר. לא יכנס להגרלה.

ההגרלה בראש חודש טבת.

שימו לב: ככל שיש יותר פתקים כך יש יותר פתקים בהגרלה.

ניתן לשלוח דרך המייל.

מילתא דבדיחותא

11. אחד שנורר אמרו לו אם תזכה בלוט מה תעשה? אמר בכל בניין שאני אוסף כסף ואין מעלית אני יבנה שם מעלית שיהיה קל לטפס במדרגות.....

12. "והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לי" וקשה, למה רק 11, דינה היכן היתה? כתוב בפרקי דר"א שאסנת אשת יוסף היתה בתה של דינה ולפי"ז מובן כי דינה היתה השוויגער של יוסף ושוויגער לא תשתחוה לחתן שלה ואפ"ל לא בחלום.....

לשואלים? עדיין נשאר מהחוברות של הבדיחות 'חלק 3'

ניתן לקנות את החוברות ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים
במחיר מצחיק של 10 ₪

כמו כן נשאר מהחוברת 'רב מכר' 'משמח חתן וכלה' במחיר
מצחיק במיוחד של 5 ₪

עוד פרטים: 0534-135-183

הגיליון בהסות!

רק 10 ₪

הבטחתי לפרסם

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה,
בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

הטשולנ'ט הביתי

בכל ליל שישי מתקמת מכירה של
הטשולנ'ט הביתי בר"ח שלמה מוסאיוף
בי-ס מהשעה: 20:00 בערב
מנת טשולנ'ט 28 ₪.
0548-437-050

לוינעסטורס

סוכן נסיעות לכל יעד בעולם,
יעוץ נסיעות לקברות צדיקים
בחול"ל, מקצועי ומכובד.
נחמן - 0533-101-108
"לוינעס נוסעים בדרך מכובדת"

גמ"ח הקלדות

דברי תורה | מסמכים
0534-135-183
הנחות לכמות

כורך במחיר מוזל

ספר גדול - 12 ₪
ספר בינוני - 8 ₪
ספר קטן - 6 ₪

054-8590124

מקום זה יכול להיות
שלך!
ב- 10 ₪ בלבד

0534-135-183

לארגון: "ושננתם לבניך"

דרושים:

גמרות עם ביאור.

בעיקר ושננתם - כדי שהסט יושלם
נשמח מאוד לקבלם במספר:
058-3249966

לא נבס'יק אתה השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה: א.י.

סגולות לימי החנוכה

הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א
פו"צ ומרבני בית הכנסת "מוסאיוף" ירושלים

אמונה

כתב בספר עטרת ישועה דיז'קוב במאמריו ליום ז' דחנוכה דבחנוכה באים לאמונת אלוקי עולם כי אותיות אחר חנוכה עולה אמונה כי אחרי הנון בא ג"כ נון פשוטה וע"ע במש"כ בזה לעיל במאמריו ליום א' דחנוכה אות י'.

בנים תלמידי חכמים

איתא בגמ' בשבת כ"ג ע"א הרגיל בנר הווין ליה בנים ת"ח, ועיין להאדמו"ר ממונקאטש במאמר ימי אורה [אות כ"ח ואות ל"ט ואות מ' ואות ע"ו ואות צ"ז ואות ק' ואות ק"מ], עיי"ש בארוכה כל רמזי הנפלאים, והיום יום יא' חשון תשע"א ראיתי בספר מאור עינים טשארנאביל בפרשת מקץ (עמ' קכ"ט) שכתב וז"ל, זמן שיעור הדלקת נר חנוכה עד שתכלה רגל מן השוק כי מאן דרגיל בנר חנוכה זוכה "לבנים זכרים" תלמידי חכמים ובודאי ת"ח אינם יוצאים לשוק כי אם עוסקים בתורה וזהו שתכלה רגל מן השוק עד שתכלה רגלי דתרומדאי, והגר"ח פלאגי' בספרו מועד לכל חי (סימן כז אות כ"ה), כתב, ולפי מה שאמרו חז"ל דהרגיל בנר חנוכה הווין ליה בנים ת"ח כמו שאמרו בשבת דהוא כמו סגולת נר שבת א"כ שייכא לאשה טפי סגולה זו ותהא זריזה לתקן הפתילות וליתן השמן ומכל שכן אם מדלקת ברצון בעלה דתועיל במקצת לבניה שיהיו ת"ח ומה גם דהנס היה על ידי אשה יהודית כנודע, עכ"ל ודבר חידוש הוא. וע"ע בספר פלא יועץ (ערך נר חנוכה), ולהגאון יעב"ץ בסידורו חלק ב (פרק נרותיה שבעה נר ה' אות ז), ובחמ"י חנוכה (פרק א, ד"ה ומ טעם דנ"א ע"א), ובספר עמק חנוכה (עמוד סב).

המשך סגולות לימי החנוכה בעמוד 3.

שמחה

דבר כזה
בתולדות

השמחה

לא היה מעולם

פרטים בקרוב.

מילתא דבדיחותא

1. נמאס לי לגמרי מהעבודה שלי. היום הודעתי שאני מתפטר " - באמת? ומה אמר הבוס שלך, הוא היה מופתע? " - "לא, מסתבר שהוא ידע את זה מלפני....."
 2. מישהו יודע אם התחילו למכור נעליים בחנויות ירקות? אשתי פשוט הלכה לקנות עגבניות וחזרה עם 2 זוגות.....
 3. לא מבין איך אין עדיין חוק שאוסר להעלות קלמנטינות לאוטובוס.....
- דבר חדש 'ממלכת השמחה' שכזה לא היה מעולם.
פרטים בקרוב.

פילתא דבדיהותא

4. יורד פה עכשיו ברד ונהיה קצת חשוך

שאני מפחד שעוד רגע יתחילו למות פה בכורות.....

5. ראיון עבודה בסופר: מה צריך לעשות כשמגיע לקוח לקופה? לקום וללכת לקופה הראשית, מצויין התקבלת.....

6. צדה את עינו של דהרי מודעה על אחת מהחנויות בכיכר המדינה עליה היה כתוב: "חליפות 30 ש, מכנסיים 10 ש, חולצות 5 ש" דהרי אומר לנהרי: "ואוו, תראה את המחירים! אנחנו יכולים לקנות מלא כאלה ולחזור לבית ונעשה מזה מלא כסף. תשמע, כשאנחנו נכנסים לחנות תהיה בשקט, בסדר? תן לי לעשות את העבודה... כי אם הם יישמעו את המבטא שלנו, הם יחשבו שאנחנו קמצנים ויחפשו לדפוק אותנו. אני אנסה להסוות את המבטא למשהו תל אביבי" "אוקיי", אמר נהרי, "אני סותם" הם נכנסו לחנות ודהרי אומר למוכר בקול מקומי: "שלום חבר, אני אקח 50 חליפות ב-30 ש, 30 זוגות מכנסיים ב-10 ש ו-100 חולצות ב-5 ש. תארוז לי אותם בדלפק ואני מביא את הטנדר שלי לכניסה, בסדר אדוני?" בעל המקום הביט בשניהם ואמר: "אתם תימנים, נכון?" "וואלה צודק", אמר נהרי, "איך ידעת?" אמר בעל המקום: "הגעתם למכבסה....."

7. שני אנשים יושבים בהרצאה ומפטטים ביניהם ללא הרף "סליחה", מעיר להם בכעס איש שיושב מאחוריהם, "אני לא מצליח לשמוע אף מילה" - "טוב מאוד!", אומרים השנים, "זו שיחה פרטית....."

8. למה כל פעם שאני אוכל קציצות אני מרגיש כבד, וכשאני אוכל כבד אני לא מרגיש קציצות?.....

9. קשיש נכנס לבנק ומוסר את כרטיס האשראי שלו לפקיד, ומבקש למשוך 20 שקלים. עונה לו הפקיד: "אני מצטער, אבל כדי למשוך פחות ממאה שקלים אתה חייב ללכת לכספומט. אין לנו זמן לטפל בכסף קטן. אתה רואה את התור הארוך שם? אז קח את הכרטיס ותמשוך שם את הכסף באמצעות הכספומט!" הקשיש לוקח נשימה עמוקה, מחזיר לפקיד את הכרטיס ואומר לו: "אני רוצה למשוך....."

10. יש מקום מיוחד בגיהנום לאנשים

שמדברים אתך שניה לפני האפצ'י והורסים אותו.....

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת לוי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל.

כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

סגולות ימי החנוכה

הגאון הרב יוסף היים אוהב ציון שליט"א

מו"צ ומרבני בית הכנסת "מוסאיוף" ירושלים

גאולה

כתב האדמו"ר הקדוש ממונקאטש במאמר ימי האורה אות צ"ג דבימי חנוכה אין לנו לשתוק מלהתפלל ולזעוק על הגאולה השלימה שאז הוא זמן התגלות אור הגנוז אורו של משיח ב"ב על כן הוא העת רצון לפעול שיבוא לגאלנו באמת ב"ב ועיי"ש מה שהאריך בזה ברמזים נפלאים כדרכו בקודש.

זווג

בספר אביעה סגולות (עמוד 218) סגולה לרווק או לרוקה שימצאו את זווגם באותה שנה שבעת ששורפים את כל הפתילות יחד יעבור מעליהם הרווק או הרוקה שבע פעמים בשעת שריפתם, ובסידור רבי שבתי מראשקוב זצ"ל כתב שהשורף הפתילות והשמן אחר החנוכה ינצל מהריגת דם בעז"ה.

זכרון

כתב החתם סופר בספרו תורת משה על התורה (פרשת מקץ לחנוכה דף קעט ע"ב), שהדקלת נר חנוכה מביאה לאדם הצלחה בתורה הן לחזודי כפתור ופרח בתורה והן לאוקמי גרסא להיות זכרון בתורה, ועיי"ש עוד מה שהוסיף בזה, וכן כתב בספר ליקוטי עצות (ערך מועדי ה', חנוכה אות ב), וע"ע בספר עמק חנוכה (עמוד סא, הערה פח). וכן כתב בספר חמרא טבא שמצות הדלקה בשמן זית בחנוכה הוא סגולה לזכרון. וע"ע בשפת אמת (פרשת מקץ תרמ, ד"ה בזהר), שההסתכלות בנרות חנוכה היא סגולה לזכרון, וע"ע שם (בד"ה כשעמדה), מה שהביא משם מו"ז החידושי הרי"ם, וע"ע בספר פרדס אליעזר (חנוכה א, עמוד רסג).

כפרת עוונות

כתב בספר ליקוטי עצות (חנוכה אות ד') וז"ל: כפי מה שזוכה כל אחד לפעול ביוהכ"פ בבקשת סלח נא וכו', כמו כן הוא זוכה לקדושת חנוכה כי קדושת חנוכה נמשך על ידי הסליחה של יוהכ"פ כי חנוכה הוא בחינת חנוכת הבית המקדש שעל ידי מצות חנוכה אנו ממשיכים על עצמינו קדושת בהמ"ק ועיי"ז זוכין לסליחה על העוונות שפועלין ביוהכ"פ עכ"ל.

פרנסה

כתב האדמו"ר ממונקאטש בספרו שער יששכר מאמרי חודש כסליו (מאמר ימי אורה אות מ"ב) וז"ל, ולפי"ז חנוכה הוא עת המשכת פרנסה בעת ששורדת המלכות לתת טרף לביתה ועכ"ז אין זה מהדרך להזכיר זה בפירוש בפיו צרכי מעות ופרנסה כי הר"ז בבחינת נהנה מאור נ"ח וזהו שארז"ל אסור להרצות מעות היינו לבטות בשפתיו בפירוש בשעת הדלקת נ"ח כדי שימשיך מעות ופרנסה ולהרצות מעות הוא כמו לרצות על המים לדבר ולהתפלל על זה אכן ממילא נמשך כל הישועות במזונו רויחי וצרכי גשמיות בשעה ששורדת לתת טרף לביתה וחוק לנערותיה עכ"ד. וכ"כ בספר עטרת ישועה יום ה' דחנוכה אות ח' ואות ו' עיי"ש. וכ"כ במאמריו לחנוכה אות יז' ושם רמז דהנה שור הוא בחינת יוסף ונאמר ורב תבואות בכח שור שעל ידו נשפע פרנסה בישראל ועל כן היוונים רצו לבטל זאת וגם מלך יוון ציוה לישראל כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל היינו שציוה שיכתבו עצמם שאין חפצים בהרמת קרנם בעניני עוה"ז הרמוזים בשור וזהו שאין לכם חלק באלוקי ישראל כי שם יעקב מכונה בשם שפלות וישראל כשהוא בשררה כמו שנאמר כי שרית עם אלוקים ועם אנשים וזהו שנאמר שאין לכם חלק באלוקי ישראל דייקא והשי"ת הפר עצתו ונעשה נס בנ"ח ונשפע פרנסה וכל טוב, וע"ע מש"כ בזה בספר אמרי נועם בליקוטים בסוה"ס באות מ"ו.

שמירה

סגולה לשמירה לומר בכל לילה אחר ההדלקה שבעה פעמים ויהי נועם ומזמור יושב בסתר עליון, עיין להגר"ח פלאג'י בספרו מועד לכל חי ובבא"ח שנה ראשונה פרשת וישב הלכות חנוכה אות כ"ג וכה"ח סופר (סימן תר"ע ס"ק ו'), ובאו"ח ספינקא (סימן תרע"ו ס"ק ה'), והיינו שיאמר מפסוק ויהי נועם עד סוף מזמור יושב בסתר עליון שבע פעמים כמו שכתב ידידי הגרי"ח מזרחי נר"ו בסידורו עוד יוסף חי, ע"ש.

סגולות ימי החנוכה הגאון הרב יוסף חיים אהב ציון שליט"א

סגולה לזכרון

כתב בספר עטרת ישועה במאמריו ליום א' דחנוכה אות ט' וז"ל, בנוסח להשכיחם תורתך הנה היוונים רצו לגרום שכחה בתורה אכן ע"י השמן זית שהוא מבחינת חכמת התורה וכדאיתא במנחות דף פ"ה ע"ב תקוע אלפא לשמן שמרמז לחכמה וזאת מבטל השכחה ועוד הוסיף במאמר שמן ששון לחנוכה (פרק א' אות ג') וכתב וז"ל, ולאשר מלכות יון רצתה להשכיח התורה מישראל כמו שאנו אומרים נוסח ההודאה להשכיחם תורתך שכן שכחה אותיות החשך וקליפת השכחה הוא ריב כנודע (ועיין בספר ניצוצי שמשון למהר"ש מאסטרפלאליע זיע"א בפרשת בא על הפסוק החודש הזה לכם), ולכך אנו אומרים רבת את ריבם לבטל קליפת ריב.

עבירות נהפכות לזכויות

בספר פרי צדיק להגאון הנורא כהנא רבא ר' צדוק הכהן מלובלין מאמרי חנוכה (עמ' שפ"ט), כתב וז"ל, ובכל שנה בחנוכה הוא זמן שיהיו נחשבינן כזכויות שאם יפתח אחד של תשובה כחודה של מחט בהתעוררות מצידו, השי"ת מוכן לעזרו שיעשה תשובה שלימה [א"ה הכונה מאהבה] המהפכת זדונות לזכויות, ע"כ.

עשירות

כתב החידושי הרי"ם והובא בספר אבן בוחן חנוכה (עמ' ל"ג) דחנוכה סגולה לעשירות שהרי נרות חנוכה מדליקין בשמאל וכתוב בשמאלה עושר וכבוד וזהו גם הרמז של דמי חנוכה.

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

גמ"ח 'דרכי חיים'
השאלת גמרות
שוטנשטיין
וטוש"ע
054-844-8683
או בקו המידע:
02-5907438

חדש! חדש! חדש!
פרסום בעלון
רק ב- 10 ₪
העלון מופץ למעלה
מ- 8,000 עותקים
0534-135-183

הקלדות
במחירים מוזלים
0534-135-183

הטשולנ'ט הביתי
בכל ליל שישי מתקימת
מכירה של הטשולנ'ט הביתי
בר"ח שלמה מוסאיוף בי-ם
מהשעה: 20:00 בערב
מנת טשולנ'ט 28 ₪.
0548-437-050

'הן הם יודו ויברכו וישבחו'

בכל יום רביעי מתקיים אמירת 'נשמת כל חי'
במניין בראשותו של המשפיע הרב שמעון רז שליט"א
בביהכנ"ס 'צדיק המזוזות' ר"ח פולנסקי 13 י-ם בשעה: 22:00 בדיוק.

ניתן להשיג את העלון!!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com
בחוברת 'מבחר העלונים' שע"י דפוס גרפומט.

שבת טז' כסלו התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:21	17:12	17:44
16:17	17:08	17:39
16:17	17:08	17:39
16:21	17:12	17:44

כל הזכויות שמורות

פרשת וישלח

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יבל דהאן נ"י 050-4194600

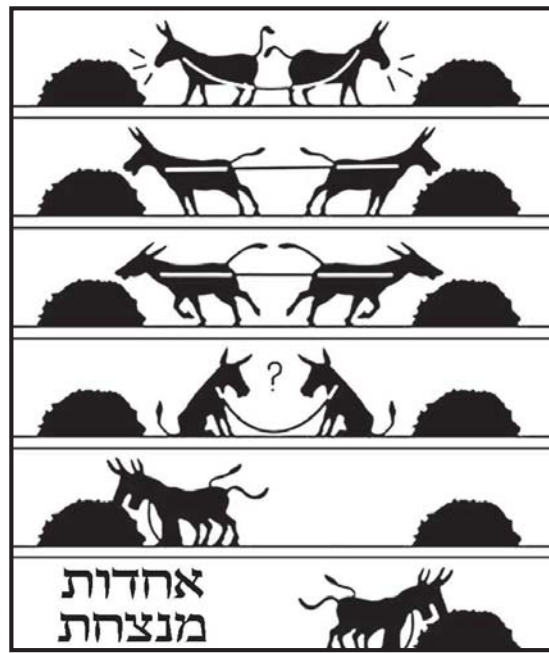
חיך של אבא מילה של הערכה מאמא, למוד בצוותא, אוזן קשבת.
כל אלו שוים עבור הילדים הרבה יותר מבגד יפה. פי כמה יותר מחדר מעוצב

יצאו העופות למלחמה על החיות. כל עוף וכל חיה הצטרפו למחנה שלהם. רק העטלף התלבט לאן להצטרף. הרי רגליו- רגלים של חיה וכנפיו- כנפי עוף. חשב וחשב ומצא עיצה. ימתין בשקט, יבדוק את המצב, ואז יאמר למנצחים: אני אתכם, אחים.
ביום הראשון למלחמה גברו החיות והעטלף איתן. ביום השני גברו העופות- והעטלף איתן. כך עבר מאכן לשם, ובסופו של דבר יצא נפסד. שני המחנות ראו בו אויב ורדפו אחריו עד שהשיגוהו...
מי שהפנפן פועל פעם כך ופעם אחרת, וחושב שיצא מרוח מכל הצדדים, ידע שבסופו יצא נפסד מכל הכוונות... (העורך)

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה
על ידי כוח הרבים מונעים את מלחמות היצר- הרע, אבל אם "ויותר יעקב לבדו"- כאשר האדם מתבדל מן הרבים, מן הכלל, ונשאר לבדו, כי אז "ויאבק איש עמו"- מתחילה אצלו מיד מלחמת היצר החזקה והמסוכנת...

מי שאינו מושל בכעסו, אין שכלו שלם.

רבי זוסיה מהאניפולי צבר סכום של עשרה רובלים. ביקש לשמרם מפני גנבים, הניחם בתוך ספר חומש, ליד הפסוק "לא תגנוב".
לימים ביקש ליטול את כספו, פתח את החומש ולא מצא את עשרת הרובלים במקומם. לעומת זאת מצא חמשה רובלים ליד הפסוק "זאהבת לרעך כמוד"...
נשא רבי זוסיה עיניו לשמים ואמר: "רבונו של עולם, ראה נא מה בין זוסיה לבין אותו יהודי כשר.
זוסיה, כשהיה לו סכום של עשרה רובלים, לא נתן דעתו על אחרים וביקש לשמור את הכל לעצמו. ואילו אותו יהודי כשר הסתפק רק במחצית, כדי לקיים 'וחי אחיך עמך'..."

בא חסיד לפני הרבי מקוצק והתלונן: תשוקתי רבה לילמוד, אך מה אעשה, וזכרוני חלש, ומה שאני לומד- אני שוכח.
אמר לו הרבי מקוצק: "התורה אינה מצוה אותנו להיות למדנים.
נאמר 'לימדו היטב'- להיטיב (רש"י) צריך ללמוד כדי להיות טובים ולעשות את הטוב. אם כן, המשך ללמוד וללמוד..."
אשרינו, שהלימוד שלנו אינו נשאר רק בגדר של לימוד. הלימוד שלנו עושה אותנו טובים יותר, עדינים יותר, צדיקים יותר.
לכל אחד מאתנו יש חלק בלימוד, ולא משנה מה מדת כישרונותיו, ולכן יהודי מצוה בכל מצב לילמוד, בלי שום תרוץ זה או אחר. רק לילמוד...

הבדידות מביאה את האדם לגאווה, אדם שאינו רואה את עצמו קשור לכלל, מטפח תפיסת חיים בלתי מציאותית

אי אפשר להיות מטאטא, ולהישאר נקי...

כל העולם כולו, רק אור אין סוף ברוך הוא, ואין לך בכל מעשה ובכל דיבור והרהור שאין עצם האלוקות מצטמצם בו.

פקודת פשוטות
איש וילדו הקטן טיילו יחדיו ביער. לפתע מעד הבן ועיקם את רגלו. "איייי!" צעק הבן בכאב. "איייי..." ענה לו קול מן ההרים. הילד, שהקול הפתיעו, הסתקרן וקרא "מי זה?" **הקול ענה לו -** "מי זה?" מאוכזב ומעוצבן מכך שלא קיבל תשובה צעק הבן: "פחדן! מי אתה?!" והקול ענה לו - "פחדן! מי אתה?!" הביט הבן באביו בתמיהה ושאל: "אבא, מה קורה כאן?" "שים לב," השיב לו האב. "אני מעריץ אותך!"
"אני מעריץ אותך!" השיב לו הקול **מבלי להתמהמה.** "אתה נהדר!" "אתה נהדר!" השיב הקול. הבן, שהיה מופתע מכל העניין, עדיין לא ממש הבין מה קורה. הסביר לו האב: "אנשים נוהגים לכנות תופעה זו **כזהר**. אבל למען האמת יש לכנותה 'החיים'. החיים כמו הז, תמיד מעניקים לך חזרה מה שאתה מעניק להם. החיים הם המראה של פעולותיך.
רוצה עוד אכפתיות? תן עוד אכפתיות! רוצה הבנה וכבוד? תן הבנה וכבוד! רוצה שאנשים יהיו יותר סבלניים ואכפתיים כלפיך? היה סבלני ואכפתי בעצמך.
חוק טבע זה חל בכל משורי חיינו. **החיים מעניקים לך חזרה את שאתה מעניק להם.** התנהלות חיך אינה מקרית. התנהלות חיך הנה מראה של מעשיך כך רואים למה האדם מיחל ומקווה. (העורך)

התקין עצמו לשלשה דברים לדורון לתפילה ולמלחמה. (רש"י)
אם לא תועיל התפילה- כיצד יועילו הדורות או המלחמה?
אלא, פשוטם של דברים הוא: "לתפילה"- **להתפלל** שהדורות **ישפיע** כראוי, או שהמלחמה תביא לידי נצחון. כך דרכו של צדיק, **שלא לסמוך על הנס**, אלא לעשות את כל המוטל עליו ולהתפלל להשם-יתברך, שהפעולה **תביא את הפרי** הראוי...

קודם התפילה, היה הרב **ששון מזרחי** זצ"ל מתגבר כארי (בין בימי החורף ובין בימות הקיץ) וטובל במקוה הסמוך לביתו ומתכוון לקראת התפילה. וכבר ניכנס לביהמ"ל וביהמ"ד "שמש צדקה" שבו קבע מקום תפילתו עשרות בשנים, ובדרך כלל היה הוא **מבין הראשונים** בתפילה.

באחד הימים **השנים** קום **אחד המתפללים** בשעה מוקדמת הרבה קודם התפילה וכאשר נכנס לביהמ"ל נגלה לעיניו רבנו זצ"ל כשהוא לבדו בביהמ"ל, עומד כשסידור בידו, ומיחד **ייחודים** באמירת אנה בכה, ומקיף **התיבה** שבע פעמים.

וכך היתה דרכו לעשות מתוך צניעות מופלאה שאף **אחד** לא יידע **ממעשיו הנסתרים** מעיני כל אדם.

הגבורה האמיתית פרושה שיכבוש רצונותיו מתוך עצמו. יתכן שאותו גיבור הכובש מדינות **אינו מסתדר בבית** עם בני ביתו- הלזה יקרא גבורה?...?

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

משולחן גבוה
דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידָה נָא שְׁמִי, וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לְשְׁמִי וַיִּבְרַךְ אֹתוֹ שֵׁם" (בראשית לב, ל).

לכאורה לא מובן, מדוע כל כך חפץ יעקב לדעת את שמו של המלאך - שרו של עשו (מדרש אגדה), אלא יעקב לא שאל את שמו של המלאך, אלא ניסה להבין במה מעציתו לנצח ולכבוש בני אדם, מה סוד העלחתו, כיצד כובש בני אדם ומפתח אותם לעבור עבירה?

אמר לו המלאך: למה זה תשאול לשמי, השם שלי זה "אל תשאל" - אל תשאל שאלות, בוא אחרי בלי לדבר. יהיה לך טוב, אתן לך הכל.. כך מעציתו יצר הרע למשוך ולפתות בני אדם, כיון שיודע שאם יתחילו לחקור ולשאל הם יגלו את רמאותו ויראו שאין בו כלום, והבור רק אין בו מים (בראשית לו, כד), מים אין בו אֶבֶל נְחָשִׁים וְעֶקְרָבִים יֵשׁ בו (בראשית רבה פד, טז).

שרו של עשיו התגושש עם יעקב אבינו, אך זו לא הייתה מלחמת האבקות גשמית או האבקות חופשית, אלא מלחמת האבקות דתית, מלחמה על הדת, על התורה ועל היראה. מי ישרא בסוף, מי ישרוד. וזו המלחמה שתהיה בעקבתא דמשיחא, בסוף הגלות, מלחמת התורה הקדושה והטהרה נגד הבלי העולם, האפיקורסות והמינות.

שרו של עשיו נילחם ביעקב, אך לא העליח נגד הקל קול יעקב (בראשית כז, כב) - לומדי התורה הקדושה, קול התורה מהדר בעוז ובגאון, עולם התורה מתעצם מיום ליום, הישיבות גדלות ותלמודי התורה מתמלאים מפה לפה, אך דרך אחרת יש לו, "ויגע בכף ירכו" - אלו התמכין דאורייתא (זוה"ק וישלח, דף קס"ה ע"ב), העוסקים במלאכה ומחזיקים בכספם את לומדי התורה הקדושה. ופעמים שמעצית השטן לנגוע בכף ירך יעקב, בתומכים בתורה, ומקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו, ואם אין קמתה, חלילה וחס גם אין תורה (אבות פ"ג מ"ז).

אולם אם יש תורה ודאי שיהיה גם קמתה, ולבסוף שום דבר לא יוכל לנצח את התורה הקדושה!

יהי רצון שנוכה לעסוק בתורה לשמה ונראה ביטועה השלימה בקרוב, אמן.

נתן אלון ומזרק אל זית ישראל

קטונתי בכל החסידים
אמר **יעקב אבינו**: אף על פי שעשית עמדי **חסידים רבים**, בכל-זאת נשארתי שפל בעיני עצמי ומתיירא אני מפני עשו, שהרי יודע אני כי "אשר עשית את עבדך" - את כל זאת **אתה עשית לי** וזאלו בעצמי לא הייתי יכול להושיע לי במאומה, ובמה אפוא אוכל להתגאות?...?

שואל שמעון: "אלברט, אתה סומך על הבנק?" אלברט: "כן בטוח! אני מפקיד שם את הצ'קים שלי ואת הכסף..."
שמעון: "איך אתה סומך עליהם, הרי את העשט בדלפק הם קושרים?"

וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו.
לכשרואה השר של עשו, היצר-הרע, **כי לא יכול לו** - שאיננו יכול להתגבר על הצדיק עצמו, כי אז "ויגע בכף ירכו" - הריהו **נטפל אל בניו** יוצאי-ירכו, כדי להכשילם.

לפיכך מיד לאחר-מכן - "ותצא דינה בת לאה..."

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

המצרים, הבבלים, הפרסים
עוררו רעש עצום בעולם.
נשאו ברמה את לפידם לזמן מה, אך הוא נשרף **באש של עצמו.**

איזהו מכובד "אפס מאופס", זה מה שהוא, **כלומניק!** מי צריך את השלום שלו?! למה **מיהו בכלל** שאני אדבר איתו?!

כמה דקות לאחר מכן הוא מתלונן שאף אחד לא מכבד אותו, אף אחד מהשכנים אפילו לא אומר לו שלום במדרגות...

על כך אמרו בפרקי אבות: "איזהו **מכובד המכבד** את הבריות!" בספר "שבת מוסר", מפרש את המשנה בדרך מקורית. וכך הוא אומר: מי שמכבד את הבריות, כלומר שמעריך אותם על מעלותיהם הטובות ומכבד אותם, הרי בשעה שהם מכבדים אותו חזרה, הוא מקבל כבוד מאנשים מכובדים בעיניו.

אבל אם הוא **מבטל** כל אחד **בלבו**, ומשפיל את מי **שאינו נראה** לו מספיק חשוב, הרי שכאשר הם מכבדים אותו או דורשים בשלומו, הוא לא רואה בכך כבוד, הוא מסתכל עליהם כעל **אנשים פחותים ממנו**. אדם שיאמץ שיטה זו, **יחפש** בכל אחד רק את **הטוב**, יכבד אותו על מעלותיו, יעלים עין ממגרעותיו, הוא **יגלה** שהוא חי **בעולם** הרבה יותר **נחמד**, הרבה יותר טוב, הוא יהיה **מכבד ומכובד**.

בצעירותו היתה לרה"ק רבי **דוד זלעלוב** זיע"א חנות. כשהיה נכנס לקוח לחנות, היה הרבי אומר לו: "תוכל לקנות מצרך זה **גם אצל פלוני** ואלמוני, ואם תרצה, תקנה אצלי..."

כאשר בנו נשא אישה, פתח אף הוא חנות. לאחר זמן פתח חברה אחר חנות דומה סמוך לו.

בא בדמעות להתאונן לפני אביו. ענה לו הרבי: "תמהני, וכי אינך מרוצה מכך שגם **יהודי אחר** מצליח לפרנס את ביתו?"

התפלה אין כמה מחדדת את המבט לקראת המשך הנסיעה ברכבת היום יום. היא **מחדשת את הנפש** ומפעילה אותה להתפעל ולהתרגש ולא לשקוע בקפאון.

פורשים מן הציבור
רבי **שלום הלוי**, המגיד מרייצה, היה נוסע בקרונה של רכבת **הגיע זמן** תפילת-מנחה. התחיל מכנס יהודים למניין. **מיד קמו** שני נוסעים **וחמקו** לקרון אחר, כדי שלא להצטרף לתפילה.

ניענע אחריהם רבי שלום בראשו **ואמר**: "כל ימי כשהגעתי לפרשת בשלח הייתי תמה: כששלח יעקב מנחה לעשיו אחיו לא צירף כלבים לעדרי הצאן, כדרכם של הכלבים שמצרפים לכל מיני עדרים? עתה נתחוררה לי קושיה זו.

מסתבר, כי כלבים אינם מצטרפים ל מ נ ח ..."

מורה אחד החליט לנסות לראות את הצד החיובי בכל תלמיד. כשראה את הציונים של אורי, אמר לו: "אורי, עם ציונים כמו שלך - אני בטוח שאתה **אף פעם לא מעתיק**!"

ויאמר אם יבא עשיו אל המזונה האוזה והכהו.
מתנה משמש לשון זכר ולשון נקבה. (רש"י)

אולם, מדוע משמשת המלה "מחנה" בפסוק אחד, בזה אחר זה, פעם בלשון זכר ופעם בלשון נקבה? אלא, **לא רצה יעקב אבינו** להוציא דבר רע מפיו, כי עשו יכה את מחנהו, שכן "ברית כרותה לשפתים"; **לפיכך אמר** בלשון כזו שתוכל להתפרש גם, שהמחנה יכה אותו- "והכהו" כלומר, את עשו, **כפי שאמרו חכמינו** בהרבה מקומות: "כאדם שתולה קללתו בחברו..."

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשדי, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעמה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהת, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה אייר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשת בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, **מן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**